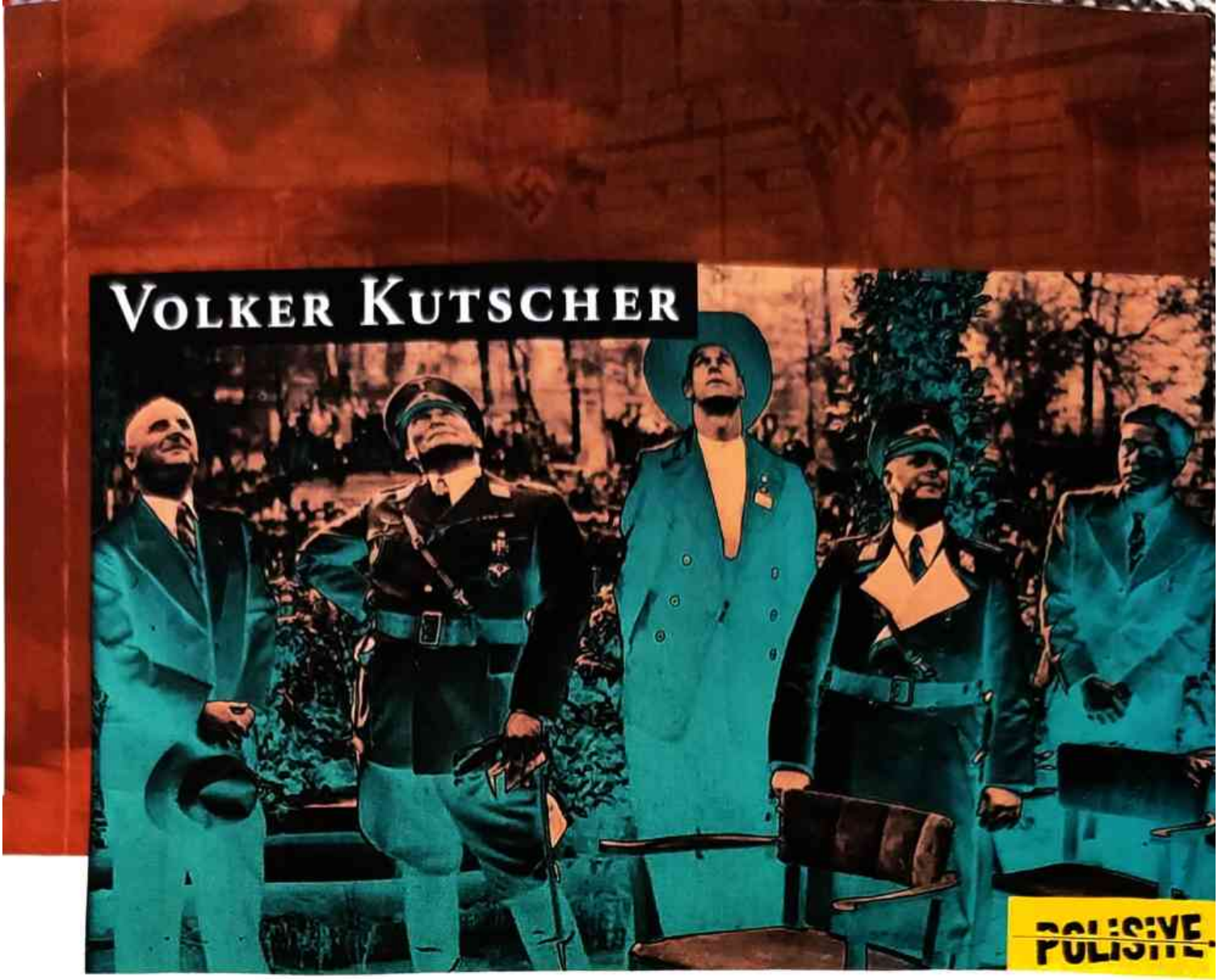

Marlow

Gereon Rath'ın Yedinci Vakası

ÇEVİREN CEM SEY

iletişim

VOLKER KUTSCHER 1962 doğumlu. Alman dili ve edebiyatı, felsefe ve tarih öğrenimi gördü. Gazetecilik yaptı. İlk polisiye romanını 1995'te Christian Schnalke'yle beraber yazdı, bunu biri yine aynı yazarla ortak olmak üzere iki roman daha izledi. Tanınmasını sağlayan, 2007'de çıkan *Islak Balık* oldu. *Islak Balık* (Cem Sey çevirisi) 2017'de, bu kitabın kahramanı Gereon Rath'ın ikinci vakasını ele alan *Sessiz Ölüm* (Gülçin Wilhelm çevirisi) 2018'de, üçüncü vaka *Goldstein* (Cem Sey çevirisi) ve dördüncü vaka *Vaterland* Deyası (Gülçin Wilhelm çevirisi) 2019'da, beşinci vaka *Mart Şehitleri* (Cem Sey çevirisi) 2021'de, altıncı vaka *Lunapark* (Gülçin Wilhelm çevirisi) 2021'de İletişim tarafından yayımlandı. Gereon Rath'ın "vakalarına" dayanarak çekilen *Babylon Berlin* adlı dizi, dünya çapında ün kazandı.

Marlow. Der siebte Rath-Roman
© 2018 Piper Verlag GmbH, München/Berlin
Bu kitabın yayın hakları Onk Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

İletişim Yayınları 3325 • Dünya Edebiyatı 305
ISBN-13: 978-975-05-3534-5
© 2023 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM
1. Baskı 2023, İstanbul

DİZİ YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge
EDİTÖR Tanıl Bora
KAPAK Suat Aysu
KAPAK FOTOĞRAFI Göring, ziyaretçileriyle
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Ayhan Matbaası - SERTİFİKA NO. 44871
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul
Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CİLT Güven Mücellit - SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları - SERTİFİKA NO. 40387
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

VOLKER KUTSCHER

Marlow

Gereon Rath'ın Yedinci Vakası

Marlow

Der siebte Rath-Roman

ÇEVİREN *Cem Sey*

iletişim

Irk konusunda önyargım olmadığına eminim;
bence ne renk, ne toplumsal sınıf, ne de mezhep
konusunda önyargım var. Umursadığım tek şey,
insanın insan olması – bu, yeter de artar bile;
insan olmaktan daha beteri olamaz.
MARK TWAIN

Bir Başka Hikâye

Marlow, Mecklenburg-Schwerin Grandukalığı
28 Temmuz 1918, Pazar

Çiftlik şehirden pek fazla uzakta değildi. Mecklenburg'da ufak, mahmur bir kasaba olan, yalnızca ve yalnızca, yüzlerce sene evvel bir gün, artık kimsenin hatırlamadığı bir nedenden dolayı şehir olma hakkını elde ettiği için kendisini öyle adlandırabilen Marlow'un hemen dışındaydı. Deniz de fazla uzak değildi ama Marlowluların ekseriyesi onu hiç görmemiş, zaten çoğu hayatları boyunca ufak şehirlerinden bir defa olsun dışarı çıkmamıştı. Ta ki, savaş genç erkekleri ufak şehirlerinden koparıp, dört bir tarafa saçana kadar. Fakat Marlow'un dünya savaşına feda ettiği askerlerin de çok azına deniz görmek nasip olmuş, büyük kısmı tren vagonlarına tıkılıp, cepheye, dosdoğru çamur içindeki siperlere sürülmüş ve onların da çoğu oracıkta can vermişti.

Öyle bakıldığında şanslıydın. Marlow'da doğduğun halde, dışarı çıkmış, gençliğinin büyük bir kısmını dünyanın öbür ucunda, ondan sonrasını da İsviçre'de, yatılı okulda ve üniversitede geçirmiştin. Sonra savaş patlak vermişti, senin için de... Fakat kaderin seni bağrına attığı Doğu Cephesi'nde de tıpkı Batı Cephesi'ndeki gibi ölündüğü halde sen şimdiye kadar hayatta kalmayı başarmıştın.

Ve şimdi tam da o savaş seni yine buraya geri getirmişti. Sıhhiye bölüğü cepheden alınıp, Pasewalk Yedek Askerî Hastanesi'ne kaydırılmıştı. Mecklenburg değil, Pomeranya'ydı burası ama söylenti-

lerin sana kadar ulaşmasına elverecek kadar yakındı. Marlow'daki Çinli orospu ile onun piçi hakkındaki ve Tanrı'nın adaletinin kadını ağır bir hastalıkla cezalandırdığı şeklindeki söylentileri...

Daha bu hikâyeyi ilk duyduğunda heyecanlanmış, daha sonra meseleyi deşeleyip, hiçbir ayrıntı öğrenemeyince oraya gitmek zorunda olduğunu anlamıştın. Marlow'a. Altendorf'a.

Çiftliğe vardığında hava artık kararmıştı. Malikânenin önünde park edip, arabadan iniyorsun. Kapıyı vurduktan sonra birisinin karşılık vermesini beklerken, bir yandan da, hayatının ilk yıllarında bir nevi vatanın olan ve aslında bir daha hiç görmek istemediğin çiftlikte göz gezdiriyorsun. Tıpkı sahilin arkasında kalan bu toprakları da bir daha görmek istemediğin gibi. Kader bu planlara aldırış etmiyor. Savaşın ise hiç umurunda değil.

Yaklaşan adımları işitiyorsun, sonra elinde bir gaz lambası, yaşlı Engelke kapıda beliriyor ve gözlerini kırpıştırarak, geç saatte gelen misafire bakıyor. Çiftlik sahibinin Alman himayesinde bulunan Kiauçu'daki Çingdao şehrinde geçirdiği yıllarda dahi Altendorf Çiftliği'ne hep sadık kalan tek kişi, Engelke.

Yaşlı adamın çehresinden bir anlam çıkarmak mümkün değil, bir tek kaşlarının bir an kıpırdaması seni tanıdığını ele veriyor; bu kıpırtının korku mu ifade ettiğini, şaşkınlığı mı dışavurduğunu, yoksa bambaşka bir anlamı mı olduğunu bilemiyorsun.

Bir an için Engelke'nin kapıyı hemen kapatacağını düşünüyorsun. Fakat sonra yaşlı adam ağzını açıyor.

"Genç beyefendi gelmiş! Bu ne sürpriz! Sizin... hiç bilmiyordum..."

"O burada mı?"

"Kimi kastediyorsunuz?"

"Burada değil mi? Çingdao'dan onu da yanında getirdi! Öyle olduğunu biliyorum."

"Babanız beyefendiyle konuşmanız lazım genç beyefendi, ben..."

Seni nafile durdurmaya çalışan yaşlı adamı itekleyerek hole giriyorsun.

"Onun nerede olduğunu söyle Engelke! Beni ona götür!"

"Burada değil beyefendi, burada değil."

Engelke kolundan çekiştirerek seni holden dışarı çıkarıyor, ev-

den çıkıyorsunuz. Kapının önüne çıkınca uşak, utanır gibi, elindeki gaz lambasıyla avlunun karşısını işaret ediyor.

İnanılır gibi değil. Babası onu beraberinde Almanya'ya getirmişti ama malikanede yaşamasına izin vermiyordu. Şimdi bile, üstelik hasta olduğu halde. İhtiyarın elinden gaz lambasını alıp, hizmetçilerin kaldığı ve adeta utangaç çocuklar gibi ay ışığında malikanenin gölgesine sığınmış evlere doğru yürüyorsun. Daha sen ilk eve varmadan insanlık dışı tiz bir çığlık gece karanlığını yarıyor. Bir an donup kalıyor, ardından avluyu koşarak geçiyor ve kapıyı filan çalmadan çığlığın geldiği eve dalıyorsun.

Kadın bir gaz lambasının aydınlattığı yatak odasında yatıyor. Varlığını bildiğin ama hiç görmediğin oğlu yatağın kenarına oturmuş, kadının elini tutuyor. Odaya girdiğinde kafasını kaldırıp, sana bakıyor. Kadının terden parlayan suratı çektiği ağrılardan duyduğu acıyı yansıtıyor. Cildindeki kırışıklıklar o kadar derin ki, yüz hatları buruşmuş; kadının henüz otuzlu yaşlarının ortasında olduğuna insanın inanası gelmiyor. Buna rağmen, güzelliği bütün bu acının ortasından sıyrılıp, kendisini gösteriyor.

"*Sensin*," derken sanki kendi duyularına inanmaz gibi bir hali var.

Eskiden de onu hep şaşırttığı gibi kadının Almancası pürüzsüz, hiç aksansız. Yine de, üstelik vazifesi olduğu halde, sana makul ölçüde Mandarin öğretmeyi hiçbir zaman başaramadı.

Onu bir daha hiç göremeyeceğini düşüyordun ama asla unutmamıştın.

"Çen Lu," diyerek kadının elini avucuna alıyorsun. "Neyin var? Hasta mısın?"

"Kusura bakma ama bazen çok canım yanıyor!"

Acıdan kırışmış, terden parlayan yüzünde sahiden bir gülümseme beliriyor. Oğlana bakıyor. "Git uyu Kuen Yao," diyor. "Bu adam iyi bir dost."

Oğlan, itimatsızlıkla sempatinin iç içe geçtiği bir ifadeyle sana bakıyor. Kara gözlerinden bir anlam çıkarmaya elvermeyecek kadar ufak bir umut kırıntısı geçiyor. Sonra kalkıyor ve odadan çıkıyor.

"Oğlun mu?"

Kadın başını hafifçe eğerek evet diyor.

"Güzel bir oğlan."

"Öyle, değil mi?" Kadın gülümsüyor. "Ah, Magnus! Onun için endişeleniyorum. Ben olmayınca ona kim bakacak? Daha on bir yaşında."

"Böyle konuşma."

"Doktor Erichsen tedavisi olmadığını söylüyor. Karaciğerde. Her yere yayılıyor."

Dehşete kapıldığını ona fark ettirmiyorsun. "Doktor neden burada değil?" diye soruyorsun. "Sana hangi ilacı veriyor?"

Kadın gözleriyle komodini işaret ediyor. Orada bir bardak suyun yanında bir kutu Aspirin duruyor.

"Bu bir şaka mı? Daha güçlü bir ağrı kesiciye ihtiyacın var senin."

"Ah, artık hiçbir şeyin faydası yok ki." Yine gülümsüyor. "Geldiğin ne iyi oldu. Seni bir daha hiç görmeyeceğimi sanıyordum."

Elini avucuna alıyorsun. "Ben doktorum," diyorsun. "Daha doğrusu, henüz değilim. Sıhhiye çavuşuyum. Vatan söz konusu olunca üniversitenin beklemesi gerekiyor. Fakat sana neyin yardımcı olacağını biliyorum. Ben... dur bekle!"

Dışarıya çıkıp, arabana gidiyorsun. Yanından ayırmadığın doktor çantasında bir tüp daha olması lazım. Savaşta elinizde olan en mühim ilaç. Eve geri döndüğünde kadının yine sancıyla kıvrandığını ve bağırmamak için kendini zor tuttuğunu fark ediyorsun. Şırıngayı doldururken elini çabuk tutuyorsun. Kadının cildi o kadar ince ve saydam ki, toplardamarını elinle yoklayarak aramak zorunda bile kalmıyorsun. Morfinin kadının bedenine nasıl yayıldığını ve ağrıyı kestiğini neredeyse gözlerinle görebiliyorsun. Kasılmış kaslar gevşiyor, yüzünün gerginliği kayboluyor.

Doğru olmadığını bildiğin halde, "Her şey iyi olacak," diyorsun.

Kadın başını sallıyor. Oysa yalan söylediğini o da biliyor.

Yüz hatları gitgide öyle gevşiyor, gülümsemesi öyle rahatlıyor ki, insan iyileşmekte olduğunu bile sanabilir. Fakat öyle değil. Sadece artık ağrı hissetmiyor.

Bundan fazlası elinden gelmiyor. Kimsenin elinden gelmiyor. Üstelik o şarlatan Doktor Erichsen ona bu kadarını bile fazla görüyor. Belki de sadece ücretini kimse ödemek istemediğindendir. As-

pirinmiş! Ne kadar komik! O alçağa kalsa Çen Lu'yu sefalet içinde ve eziyet çekerek ölmeye terk edecek.

Kadının alnını okşuyorsun ve uykuya dalana kadar yatağının kenarında oturuyorsun. Evden ayrılmadan evvel oğlanı da bir yokluyorsun. O da derin derin uyuyor. Acaba bu hastalık ikisine ne kadar uykuya malolmuş olabilir?

Doktor çantasını arabaya geri götürdükten sonra malikaneye gidiyorsun. Bu defa kapıyı çalmadan ağır kapıyı açarak içeri giriyorsun. Gaz lambası yolunu aydınlatıyor. Babanı salonda, Engelke şarap kadehini tekrar doldururken ayaklarını masanın üzerine koymuş halde buluyorsun.

"Magnus," diyerek doğruluyor, "demek bana da uğruyorsun! Ben de o orospunun senin için babandan daha önemli olduğunu düşünmeye başlamıştım."

Bu moruk her zaman böyle sinik ve ters miydi, yoksa Çin'e gittikten birkaç ay sonra karısı ölünce mi şimdi önünde oturan bu mizantrop iğrenç herife dönüşmüştü? Onu en son bundan on sene kadar evvel görmüştün. Alman himayesindeki bölgede, Çingdao Limanı'nda. On altı yaşındaki oğlu, kendisini baştan çıkaracak her türlü cazibeden ve sırılsıklam âşık olduğu genç kadından çok uzaklara taşıyacak, gerisingeriye Avrupa'ya, yatılı okula götürecek vapura binerken Friedrich Larsen arkasından elini bile sallamamıştı.

Belki de babası, en büyük oğlunun kendisini bir daha ziyaret etmemiş olmasına hakikaten kırılmıştı. İmparatorluk Orman Müdürü Friedrich Larsen savaş patladıktan birkaç ay sonra Japon birlikleri onu Alman himayesindeki bölgeden kovduktan ve Mecklenburg'a geri dönmek zorunda kaldıktan sonra bile ziyaretine gelmemişti. Bütün bunları ancak cephede birkaç ay sonra eline geçen kısa bir mektuptan öğrenmiştin. Kardeşlerinin askere alındığını da o zaman duymuştun. Birkaç ay sonra şehit olduklarını da. Fakat Çen Lu'yu da beraberlerinde Almanya'ya getirdiklerini yazmamıştı moruk.

Ve şimdi, hemen yan tarafta bir insan ölümle baş başa kalmışken, o karşısında oturmuş, terbiyesizce laflar ediyor, kafa çekerken kahkahalar atıyordu.

"Onu neden malikaneye almıyorsunuz? Doktor Erichsen neden burada değil? Sancısı var!"

"Malikâneye mi? Aman Tanrım, Markus, o bir Larsen değil ki, sadece bir hizmetçi. Tabii ki hizmetçilerin evinde kalacak. Çığlıkları oradan da duyuluyor."

"Allah kahretsin, ölüm döşeğinde yatıyor!"

"Bu iş böyle. Yaradan kuzularından birini yanına almaya karar verdi mi, insanoğlu ne yapa..."

"Kapa çeneni, senin bu yobazca palavralarına tahammül edemiyorum! Cepheden dönmeyen oğulların hakkında da böyle mi konuşuyorsun?"

Friedrich Larsen koltuğundan kalkıp, bir bastona sarılıyor. Yürümekte zorluk çekiyor.

"Yobaz mı?" diyor en büyük oğlunun karşısına dikilip. "Bunca yıl onlara kim baktı? Sevgili oğlunun ardında bıraktığı pisliği kim temizledi?"

"Beni oradan sen gönderdin! Hem de dünyanın ta öbür ucuna!"

Moruk iyice yanına sokuluyor, o kadar ki, alkolün kokusu burnuna geliyor.

"Eğer o orospuya hâlâ bu kadar meraklıysan," diye hırlıyor Friedrich Larsen, "o zaman ona sen bak. Piçine de. Fakat bu eve bir daha asla adımını atmayacaksın! Anlaşıldı mı?" Bu sözlerin ardından kapıyı işaret ediyor. "Git! Defol! Seni bir daha görmek istemiyorum."

Arkanı dönüyor, babana artık bir kere bile bakmıyorsun.

Ailenin evine bir daha hiç adımını atmayacağını biliyorsun. Fakat oraya tekrar geleceğini de biliyorsun.

Birinci Bölüm

24 Ağustos 1935 Cumartesi gününden
31 Ağustos 1935 Cumartesi gününe kadar

1

Gerhard Brunner istasyondan çıkıp, yaz sonunun bulutlarla süslü gökyüzüne baktığında kente yeni gelmiş gibi bir hisse kapıldı. Bir anlamda öyleydi de. Üç parçadan oluşan açık renk yazlık takım elbisesiyle Askanischer Platz'ta duran bu adam, on dakika kadar evvel istasyona girmiş olan adamdan çok farklı görünüyordu. Brunner bu hissi seviyordu. Bir başkası olmayı. Belki de onu bu sebeple bu göreve uygun görmüşlerdi. Bir başkası olmayı sevdiği, bir başkası rolünü çok inandırıcı oynadığı için. Kadınları etkileyen bir yanı olması da elbette bir rol oynamıştı. Fakat belirleyici olan ona mutlak güven duyulmasını sağlayan havasıydı.

Irene de ona güveniyordu ve önemli olan da buydu. Kadının kendi başına hiçbir işe yaramayacak aşkından da önemliydi bu. Aşk insanı kör ederdi ama dilini çözmezdi, bunu sadece güven duygusu yapabilirdi. Brunner, Irene'nin güvenini kazanmak için çok zaman harcamış, sabır göstermişti ve nihayet bunun karşılığını alıyordu. Fakat bu aynı zamanda hiç akla gelmeyecek güçlüklere yol açıyordu. Son buluşmalarında kadın dikkatlice, fakat hiçbir yanlış anlamaya yer bırakmayacak kadar ciddi, evlilik bahsini açmıştı. Demek bugün işler böyleydi, kadınlar inisiyatifi ele almaktan utanmıyorlardı. O ise lafa girmemiş ama ertesi gün konu-

yu amiriyle konuşmuş, o da bir nikâh yüzüğü için gereken parayı vermeyi kabul etmişti. Şimdi bütün mesele Brunner'in nikâhı ne kadar geciktirebileceğinden ibaretti. Çünkü ne maksatla olursa olsun, bu kadar ileri gitmeye razı değildi.

Cüzdanından birkaç tane madeni para çıkardı. Giriş salonunun gölgesinde mallarını sergileyen çiçekçi kadınların birinden güzel bir demet kırmızı gül satın aldı ve ardından, elinde çiçekler, koltuğunun altında evrak çantasıyla taksi durağına yollandı.

Taksilerin yılan misali uzayıp giden kuyruğu güneşte pırıl pırıldı. Brunner sıradaki ilk araca yöneldi, fakat arabanın şoförü eliyle onu reddetti, ikincisi de öyle. Üçüncüsü, tam o sırada, sandviçini sardığı kâğıttan çıkarıyordu ve arabanın camını tıklatan müşteriye sadece omuzlarını kaldırarak yanıt verdi. Berlinli taksi şoförleri bir garipti, Brunner bunu sık sık tecrübe etmişti. Şayet bir kere karar vermişlerse çalışmaya ara verirler ve bunun için gerekiyorsa müşteri kaçırmayı da sineye çekerlerdi.

Sıranın daha arkalarında bir şoför taksisinin yanında durmuş ona el sallıyordu. E tamam, dedi Brunner kendi kendine. Onu çağırıyor olmasına rağmen adam pek de dostane birine benzemiyordu ama Berlinli bir şoförden dostça davranışlar beklemek de pek mümkün değildi. Adam hiç değilse yardımseverdi. Şoför kepini çıkararak selam verdi ve nazik bir hareketle arabanın kapısını açtı. Brunner evrak çantasını ayaklarının dibine atıp, kendini deri kaplı koltuğa bıraktı. Çiçek demetini yanına, arka koltuğa koydu.

"Wilmersdorf," dedi taksi şoförü direksiyona geçtiğinde. "Rüdesheimer Platz."

Şoför başıyla onayladı, motoru çalıştırdı ve vitesi geçirdi. Brunner arkasına yaslandı, sigara paketinden bir Ernte 23 çekip çıkardı ve yaktı.

Araba bir kaplumbağa gibi ağır ağır Möckernbrücke'den aşağı doğru ilerlemeye başlayınca Brunner huzursuz oldu. Aslında hiç acelesi yoktu, en azından fazla acelesi yoktu, ama böyle sürüngen gibi gitmeye de dayanamıyordu. Normalde Berlinli taksi şoförleri adeta takip ediliyorlarmışçasına kentin sokaklarında sürat yapardı, oysa bu adam adeta dişçiye gidiyormuş da asla varmak istemiyormuş gibi kullanıyordu arabayı.

Brunner şoförle arka koltuğu birbirinden ayıran camı tıklattı. İçin için sinirlendiği halde elinden geldiği kadar samimi bir sesle, "Ayağınızı gaza biraz daha basabilirsiniz," dedi. "Zararı olmaz."

Şoför oralı olmadı. Ne cevap verdi ne de hızlandı. Bakışlarında inatçı bir ifadeyle Landwehrkanal'ın üzerinden geçen tren köprüsünün altından geçti. Möckernbrücke'de yol açıktı. En fazla yirmi kilometre süratle geçmelerini gerektirecek hiçbir şey yoktu. O kadar yavaşlamışlardı ki, önce bir bisiklet, ardından da bir başka taksi onları solladı. Brunner, keşke bu takside değil de, sollayanda olsaydım diye düşündü. Nasıl olmuştu da bula bula bu ruhsuz herife çatmıştı? Irene beklerdi, bir zararı olmazdı. Biraz geç kalırsa kadının onu daha da büyük bir özlemle bekleyeceğini biliyordu. Ondan daha önemli olan mektubu boşaltılmadan önce Rüdesheimer Platz'taki posta kutusuna yetiştirmekti. Oradaki posta kutusunu mümkün olduğu kadar sık kullanıyordu. Ofise yakın kutular ve Anhalter Bahnhof civarındakiler güvenli değildi. Araştırma Dairesi sadece telefonları dinlemekle kalmıyordu.

"Kulağınız mı tıkalı be adam?" diye adama bağırdı. "Hadi, daha hızlı sürsenize! Size ne için para veriyorum?"

Şoför kısaca dönüp, ona baktı. Suratı mum gibi beyazdı, alnında ter damlaları birikmişti. Oysa artık sıcak da değildi, güneş bulutların ardında kaybolmuştu.

"Yoksa kendinizi iyi hissetmiyor musunuz?"

"Efendim?"

Şoförün sesi kısık ve konuşması sürüş stilinin tam aksine tuhaf biçimde aceleci, neredeyse hummalıydı.

"Hastaya benziyorsunuz. Kendinizi iyi hissetmiyorsanız, sağa çekip, dinlenin. Ben başka bir taksi bulurum."

"Hayır, hayır!"

Şoför kafasını öyle enerjik bir şekilde sağa sola salladı ki, sağa çekip, müşterisinin inmesi hariç her şeyi kabul edebilirdi sanki.

Ve nihayet, en nihayet gaz verdi. Taksi hissedilir şekilde hızlandı, Brunner koltuğa yapıştı. Gitgide daha fazla hızlanıyorlardı. Taksi şoförü vites büyüttü ve gaz pedalına dibine kadar bastı. Öylesine çılgınca bir süratle Möckernbrücke'den aşağı yol alıyorlardı ki, yol kenarındaki ağaçlar adeta yanlarından uçar gibi geçiyordu.

Arabanın üzeri kapalı olduğu halde Brunner ister istemez şapkasını tuttu. Lanet olsun, nasıl bir şoföre çatmıştı böyle? Ya kaplumbağa ya da av köpeği, ikisinin arası yok muydu?

Yorckstrasse'deki trafik lambası gözüktü. Tam o sırada kırmızıya dönmüştü ama şoför hız kesmeye hiç niyetli değildi.

"Frene basın! Işık kırmızı!"

Brunner'in sesine arzu ettiğinden daha fazla panik karışmıştı, yavaş yavaş kendine hâkim olamamaya başlıyordu artık. Sanki arabayı durdurabilecekmiş gibi, ayağıyla olmayan bir frene bastı ama araç kırmızı ışıktan geçip, Yorckstrasse'ye saptı. Arabalar korna çalıyordu. Bir başka araca çarpmamış olmaları bir mucizeydi.

Brunner'in içi sadece bir an için rahatladı, çünkü şoför yine gaz vermiş, son sürat Yorck Köprüleri'ne doğru ilerliyordu. Sağa kıvrılan yolu takip etmek için almaları gereken virajı asla alamayacaklarını anladığı anda panik Brunner'i tekrar esir aldı. Şoför virajı dönmek için çaba bile göstermiyordu. Aksine, taksi caddeyi enlemesine geçerken karşıdan gelen trafiği yarıp, yeni bir klakson gürültüsüne sebep olduktan sonra kaldırımda yürüyen bir yayayı bir kaplan gibi sıçramaya mecbur etti.

"Frene bassanıza! Deli misiniz?"

Brunner'in sesi çatallaştı ama şoför karşılık vermedi. Fren de yapmadı. Eline kramp girmiş gibi sımsıkı yakaladığı ve bir milim bile kıpırdatmadığı direksiyonun arkasında gözlerini fal taşı gibi açmış, yüzünde çarpık bir ifadeyle önüne bakıyordu. Brunner daha ne olduğunu anlamaya fırsat bulamadan taksinin kaldırım taşına çarpmasından kaynaklanan darbeyi hissetti ve zaten bunun hemen ardından da duvarın üzerine geldiğini gördü. Onun nefret ettiği ve bu şehirde çok sık rastlanan, Prusya'nın o sarımsı kırmızı renkli klinker tuğlalarından örülmüş bir duvardı. İş işten geçtiğini tahmin ettiği halde, bu durumdan bir kurtuluş varmış gibi kapıyı açtı. Elinde kapının kolu, bir başka yöne bakarsa kaçınılmaz kaderi değiştirebilecekmiş gibi, gözlerini süratle yaklaşan duvardan son anda ayırdı. Hayatında son gördüğü şey arka koltukta duran ve tuhaf bir biçimde onu teselli eden çiçek demeti oldu.

2

Tam anlamıyla iğrençti.

Aslında Charly bakmak istemiyordu, ne var ki, tam Halk Banyosu'nun karşısında bir tek o kırmızı camekân vardı ve karşı kaldırımda olup bitenleri o camdan yansıyan görüntülerden kimseye çaktırmadan izleyebiliyordu.

Ancak camın arkasında *Stürmer*'in son sayısı asılıydı ve manşetin kalın harfleri ile anti-semit sloganlar zehirli dişlerini onun düşüncelerine saplamak isteyen birer vampir gibi üstüne üstüne geliyordu.

Yahudilerle mücadele edenler şeytanla boğuşmaktadır!

Sadece Alman doktorlarına ve avukatlarına gidin!

Yahudi meselesi çözülmeden Alman halkına kurtuluş yok!

Korkunç bir trafik kazası gibiydi. Aslında hiç görmek istemediği halde yine de bakmaktan kendini alamıyordu.

Manşeti okudu. *Yahud Rennert – Mannheim'ın ırk tecavüzcüsü – Bir Alman kadınının mağduriyetini nasıl kullanmaya çalıştığını okuyun – Aşk yatağından toplama kampına.*

Bunları her türlü anti-semit klişeyi içinde barındıran saçı sakalı birbirine karışmış ve belli ki abaza kalmış bir Yahudi'yi, kendisine eşlik eden, ondan çok daha genç ve sarışın bir kadınla otel resepsiyonunda gösteren baş sayfadaki karikatür ve onun altındaki yazı takip ediyordu: *Hiç korkma evladım, gel biz işimize bakalım, en nihayetinde burası bir otel, Irk Araştırmaları Enstitüsü değil, oraya "evli" yazdık mı, cennet bizi bekliyor demektir.*

Charly'nin yanında bu anti-semit, pornografik ve ihbarcı rezaleti okuyup, okuduklarını ciddiye aldığı her halinden belli olan insanlar vardı. Kafalarıyla tasdik ede ede bütün yazılanları bir bir okuyorlardı. Üstelik Kızıl Wedding'de.

Beklediği kadın nihayet çıkageldi. Her cumartesi günü olduğu gibi bugün de dakikti. Lacivert etek, yeşil şapka. Kadın, mimarisi ilk bakışta bir hapishaneyi andıran ama her iki giriş kapısında da belirtildiği üzere arkasında *Wedding Halk Banyosu* bulunan binanın tuğla cephesi boyunca yürüdü. Bir kere daha etrafını kolaçan ettikten sonra binanın içinde gözden kayboldu.

Karşıya geçmeden evvel Charly bir süre bekledi. Bu iş onu huzursuz ediyordu. Yakalanma riski fazlaydı ama müşteri ısrarlıydı. Gözlerini kapayıp, içinden yüze kadar saydıktan sonra karşıya geçerek sağ tarafta hanımlara ayrılmış kapıdan halk banyosuna girdi. İçeride onu rahatsız edici bir sıcak ve keskin bir koku karşıladı. Bir de kasa bölmesinde oturan, bembeyaz elbiselere bürünmüş, ona beklentiyle olduğu kadar düşmanca da bakan bir kadın.

"Bir bilet lütfen," diyen Charly cüzdanını çıkardı.

"Bir ne? Yüzecek misiniz? Banyo mu yapacaksınız? Duş mu yapacaksınız?"

Camın arkasındaki kadın banyo görevlisinden ziyade gardiyana benziyordu. Konuşması da öyleydi.

"Hemen şimdi mi karar vermem lazım?" diye sordu Charly. "Sadece içeri girsem?"

"Ne kadar para harcamak istediğinize bağlı. Kapalı havuz küvetten pahalı, küvet de duştan. Fakat kapalı havuz ücretine duş dahil. Duş yapmadan havuza girmeniz yasak."

"Demek öyle."

"Eee? Ne vereyim?"

"Şimdi biraz mahcup oldum." Charly hayatında hiç umumi banyoya gitmemiş gibi etrafına bakındı. "Bir arkadaşımla burada randevulaşmıştık... Fakat onun nerede olduğunu bilmiyorum."

Kasadaki kadın sesini çıkarmadan sert sert ona bakıyordu.

"Martha'nın az önce gelmiş olması lazım," diye sözüne devam etti Charly. "İçeri girdiğini gördüm. Hatta arkasından seslendim ama girmişti artık." Etrafına baktı. "Şimdiyse hiçbir yerde göremiyorum onu."

"Az önce giren mi?" Kadının suratından hafif şüphe içeren bir ifade geçti. Karşılık vermeden evvel Charly'yi baştan aşağı süzdü. "Arkadaşınız güzel bir sarışın mı?"

Charly başıyla onaylayıp, gülümsedi.

"Her cumartesi gelir." Kasadaki kadın rulodan bir bilet kopardı. "O zaman küvet. Birlikte banyo yapmak için çok geç oldu ama. Size ancak komşu kabini verebilirim."

"Çok iyi olur."

"Havlu lazım mı?"

"Eee, evet... lütfen."

"O zaman otuz fenik eder."

"Buyrun." Charly bozuk paraları gişeye bıraktı, karşılığında beyaz bir havlu, bir giriş bileti ve üzerinde numara yazan bir anahtar aldı.

"On beş numaralı kabin, birinci kat. Arkadaşım size yolu gösterir. Hemen arkadaşınızınkinin yanındaki kabin. Böylece suda yatarken birbirinizle sohbet edebilirsiniz."

Tam Charly havluyu kolunun üzerine atmış merdivenlere yürüyordu ki, kadın ona tekrar seslendi.

"Hanımefendi!"

"Efendim?" Charly arkasına döndü.

"Sizi bir yerden gözüm ısırıyor." Kadın dikkatle Charly'ye baktı. "E tabii, siz Blum ve Scherer'de çalışmıyor musunuz? Avukat yardımcısısınız, değil mi?"

Charly kendini suçüstü yakalanmış hissetti ama renk vermedi. Başıyla doğruladı ve gülümsedi.

"Bir defa size gelmiştim," diye devam etti kadın. "Bizim evin kirası arttırıldığı için. Hatırlıyor musunuz? Doktor Scherer bize çok yardımcı olmuştu."

"Sevindim."

"Selam söyleyin Doktor Scherer'e."

"Seve seve. Kim diyeyim?"

"Schwaak. Else Schwaak." Kadın gülümsedi. "Gelecek sefere arkadaşınızla birlikte gelin, o zaman ortak bir kabin alırsınız. Daha tasarruflu olur."

Sanki suç ortağına bir sır açıklamış gibi göz kırptı.

Charly tekrar önüne döndü. Merdivenleri çıkmaya başlayıp, kasadaki kadının kendisini göremeyeceği bir yere geldiğinde usulca bir küfür bastı. Bütün bunlar sadece bu aptalca takip işi avukat bürosunun yakınında olduğu için başına geliyordu! Bula bula *Blum&Scherer*'in bir müşterisine denk gelmişti!

Yukarıda onu karşılayıp, biletini kontrol eden ve doğru kabini gösteren banyo görevlisi diğeri kadar konuşkan değildi. Buna karşılık kasadaki iş arkadaşından daha genç ve güzeldi.

"Zamanınız dolduğunda kapınızı tıklatırım. Ondan sonra beş dakikanız daha olacak."

115 numaralı kabinin kapısını açarken söyledikleri bundan ibaretti.

Charly başını salladı ve kapıyı kilitledi. Su küvete dolarken o da kabini gözden geçirdi. Banyo kabinleri basit, zemine kadar inmeyip, fayans kaplı zeminin daha kolay silinebilmesi için birer ayakla birkaç santimetre yükseltilmiş ahşap plakalarla birbirinden ayrılmıştı.

Akan su bayağı gürültü çıkarıyordu. Charly yere diz çöktü ve alttaki boşluktan soldaki kabine baktı. Küvetin bitişiğindeki tahta taburenin üzerinde düzenle katlanmış elbiseler duruyordu. Biraz evvel Stürmer vitrininden yansıyan ve sahibini her cumartesi günü olduğu gibi halk banyosunda gözden kaybolana kadar izlediği lacivert eteği tanıdı. Charly bu detayı, daha kasadaki kadın ona çıtlatmadan önce de biliyordu zaten.

Martha Döring'in hayatında henüz aydınlığa kavuşmamış tek nokta cumartesi öğleden sonralarıydı. Bunun haricinde, otuzlu yaşlarının ortalarındaki bu güzel kadının günlük hayatı ve alışkanlıkları hakkında her şeyi az çok eksiksiz biliyorlardı. Sadece her cumartesi günü umumi banyoda bir saatten fazla zaman geçiriyor ve orada ne yaptığını kimse bilmiyordu. Orada iki cins birbirinden son derece kesin bir şekilde ayrıldığı için ondan kuşkulanan ve bu sebeple Böhm Dedektiflik Bürosu'nu görevlendiren kocası Siegmund Döring'in sandığı gibi kadının umumi banyoda sevgilisiyle buluştuğuna ne Charly ne de şefi Wilhelm Böhm ihtimal veriyordu. Hatta havuzlar bile beylere tahsis edilmiş bir büyük havuz ve hanımlara ayrılmış daha küçük bir havuz şeklinde birbirinden ayrılmıştı. Bu yüzden daha önceki takiplerde karşı kaldırımdaki kahvede otururak, Martha Döring'in umumi banyodan tekrar dışarı çıkmasını sabırla beklemişler, takibe ancak ondan sonra devam etmişlerdi.

Fakat bu Siegmund Döring'e yetmemişti. Kıskanç koca büroya son uğradığında karısını umumi banyoda da takip etmeleri için ısrar etmiş ve Charly bu işi üstlenmişti.

El çantasından ufak bir fotoğraf makinesi ile makyaj aynasını çıkardı, aynayı yere bıraktı ve kendisi yere çökmek zorunda kalmadan komşu kabini, üzerinde elbiseler duran tabureyi ve kabinin kapısını görebilecek şekilde açıyı ayarlayana kadar uzun uzun uğraş-

tı. Ardından küvetin kenarına oturup, fotoğraf makinesini kurdu.

Yaptığı Charly'ye ters geliyordu ama başka çaresi var mıydı? Masrafı otuz fenik yükselttiği için artık bir delil sunması da şart olmuştu. O delil Martha Döring'in kendisini haftada bir kere vücudunu iyice temizlemeye adadığından başka hiçbir şey ispat etmese dahi. Belki o zaman o kıskanç müşterileri de nihayet rahat verirdi. Charly o herifi hiç çekemiyordu ama Böhm Dedektiflik Bürosu'na para getiren Siegmund Döring türünden adamlardı.

Küvet hemen hemen dolduğundan Charly musluğu kapattı. Son damlaların çıkardığı ses ona 115 numaralı kabinde de birisinin küvette olduğu izlenimi uyandıracak şekilde biraz gürültü yapmasının akıllıca olacağını hatırlattı. Ayakkabılarını ve çoraplarını çıkartıp, ayaklarını bir süre suya sokup çıkardıktan sonra fotoğraf makinesinin objektifini tekrar kurulaması gerekti. Yerde duran ayna da buğulanmıştı.

Birden kulak kesildi. Soldaki kabinden hafif su sesleri ve ondan da hafif konuşmalar duyuluyordu. Martha Döring kendisini iyi hissediyor olmalıydı. Charly ise komşu kabinde elinde bir fotoğraf makinesiyle küvetin kenarına oturmuş, bir hata yaptığı hissini üzerinden atamıyordu. Belki de fotoğraf makinesini tekrar çantasına koyarak geri kalan yaklaşık yirmi dakikasını banyo yapmaya harcasa daha mantıklı olacaktı.

Sıcak ve rutubetli hava uykusunu getirmişti ama bir tıkırtıyla aniden ayıldı. Yoksa zamanı dolmuş muydu? Hayır, ses yan kabinden gelmişti, komşu kabinde bir şeyler oluyordu. Oradan gelen gürültüler ve su sesi duydu. Martha Döring küvetten çıkmıştı.

Makyaj aynasına bakan Charly bir çift sırılsıklam çıplak bacakla karşılaştı. Kapının sürgüsünün çekildiğini duydu, sonra kapının açıldığını ve bir çift başka bacak, tabanı lastikten kumaş ayakkabılar ve beyaz bir önlüğün kenarını gördü. Daha müsait bir açı yakalayıp, ziyaretçinin yüzünü de görebilmek için küvetin kenarından aşağıya doğru kaydı. Gelen kendisine de yolu gösteren kadın banyo görevlisiydi.

Yıkanma süresi dolduğu takdirde ek ücret ödemek mi gerekiyordu yoksa? Daha Charly bu soruyla meşgulken banyo görevlisinin kapıyı örtüp, sürgüyü kapattığını gördü. Hem de içeriden.

Çıplak bacaklar ve beyaz ayakkabılar bir süre karşılıklı durdu. Charly kulak kesilmiş dinliyordu ama hiç kimse tek bir kelime bile sarf etmiyordu. Fotoğraf makinesini duvarın altındaki aralığa dayadı.

Sonra objektiften kadınların ne yaptığına baktı.

Charly'nin beklediği gibi değildi. Aslında hiçbir şey beklemiyordu da. Kendi açısından bu vakanın bittiğini kabul etmiş, müşterisinin kıskançlığının bir hastalık olduğunu ve adamın şüphelerinin kafadan uydurma olduğunu düşünmeye başlamıştı. Fakat değildi. Martha Döring Siegmund'u hakikaten aldatıyordu. Ancak bir erkekle değil.

3

Dışarıda bir araba kapısı çarpınca kadın perdeyi aralayıp baktı. Bu kaçıncı defaydı? Irene Schmeling artık kendisini tanıyamıyordu. İkinci katta oturan ve yapacak başka işi olmadığı için dirseklerinin altında bir yastık, günün yarısını pencereden dışarı bakarak geçiren Paulus'a dönmüştü.

Karşıdaki evin önünde boşaltılan kömür kamyonu, Ahrweilerstrasse'nin köşesinde kovalamaca oynayan çocuklar ve o esnada arabasının kapısını kilitlemekle meşgul olan ve üçüncü katta oturan Doktor Schröder hariç sokak bomboştu.

Görünürde hiçbir taksi yoktu. Ferdi nerede kalmıştı? Oysa tanıştıkları günden beri hep dakikti.

Kabullenmek istemese de, artık adamın bir daha gelip gelmeyeceğini, son buluşmalarında fazla ileri gidip gitmediğini yavaş yavaş kendisine sormaya başlamıştı. Elbette gayet dikkatli şekilde ve sadece genel anlamda evlilik bahsini açmış ama adamın bakışlarından ne demek istediğini anladığını fark etmişti. Adam olur der gibi başını sallamıştı. Düşünceliydi. Kadının aklından geçenleri okuyor, ne demek istediğini gayet iyi biliyor gibiydi. Yani artık ilişkilerinin ciddiye bindiğini. Bu düşünceden ürkmüşe de benzemiyordu. Aksine.

Kendisi ise başka türlü davranamıyordu. Yolu haftada bir-iki defa Berlin'e düşen ve neredeyse bir yıldan beri düzenli şekilde bu-

luştuğu bu seyyar tüccarı daha önce hiçbir erkeği sevmediği kadar çok seviyordu.

Ya şimdi? Düşünmeden sarf ettiği sözlerle onu kaybetmiş olabilir miydi? Son defasında gitmeden evvel kendisine nasıl baktığını düşününce buna ihtimal veremiyordu. Nedenini bilmiyordu ama adamın yüzük temin ettiğinden, özlemle beklediği gibi ona evlilik teklif edeceğinden emindi. Biliyordu.

Belki de yanıldığını düşündüğü zamanlarda kalbi tam da bu yüzden cız ediyordu. Onu terk etmiş olabileceğini düşündüğünde. Fazla aceleci, bir kadına yakışmayacak kadar aceleci sözleriyle onu kaçırmış olabileceğini düşününce.

Pencerenin önünde duruyor, bir taksinin bir türlü gelmek bilmediği sokağa bakıyor ve gözlerine dolan yaşları hissediyordu.

Salak karı!

Belki sadece treni rötar yapmıştır. Ya da taksisi trafiğe takılmıştır. Onu ağlamaktan kızarmış gözlerle mi karşılayacaktı yani? Toparla kendini sulugözlü karı!

İçinden bir ses bunun asla mümkün olmadığını, adamın onu asla yüzüstü bırakmayacağını söylüyordu. Bu güven duygusu içinde pekiştikçe de, adamın başına bir şey gelmiş olması endişesi içini daha da acımasızca kemiriyordu.

Allah kahretsin, şimdi bir de histeriye kapılma! İmparatorluk Demiryolu İşletmesi çok sık rötar yapmıyor muydu? Hatta bazen tren seferleri iptal bile oluyordu! Sabırlı ol! Gelir, geldiğinde de her şey aydınlığa kavuşur! Lanet olsun, sen de artık topla kendini!

Pencerenin önünden ayrılıp, bir saattir masanın üzerinde doldurulmayı bekleyen kahve fincanlarını bir kere daha parlattı.

Bir gece önce, kalan son tereyağı parçasını feda ederek yaptığı mermer keki gitgide kuruyordu.

4

Siyah bir karoseri, koyu yeşil bir şasi, siyah-beyaz damalı bir şerit – aracın taksi olduğuna hiç şüphe yoktu. Fakat arabanın sadece arkası görünüyordu, ön yarısı adeta duvarda kaybolmuştu. Ka-

za yerinin önünden geçerlerken Rath kaputun karton gibi katlandığını fark etti.

"Bayağı gürültü çıkmış olması lazım," dedi.

"Taksiye binmememin bir sebebi var elbette," diye karşılık verdi Czerwinski.

Yan koltukta oturan kriminal sekreter,[1] fotoğraf makinesini dizlerinin arasına sıkıştırmıştı. Rath'ın Buick'inin ne bir bagajı ne de arka koltuğu vardı.

"İyi de, şimdi bir takside olsan en azından fotoğraf makinesini kucağında taşımak zorunda kalmazdın."

"Resmî bir arabada da öyle olurdu."

Cinayet Masası'nın arabasını kullanmaları zaten mümkün değildi ama Rath bir başka resmî araç da almak istememişti. Çünkü bugün bir daha Kale'ye dönmeye niyeti yoktu. Aslında normal bir gün olsa daha şimdiden evinin yolunu tutmuştu. Bir hata yapıp, hemen mesai bitmeden evvel çalan telefona çıkmasaydı tabii. Kendisine eşlik etmeye mecbur ettiği Czerwinski de çok keyifsizdi.

Taksi, geniş Yorckstrasse'nin sağa kıvrılıp, daha sonraki beş yüz metrede Anhalt ve Potsdam İstasyonları'na kadar uzanan kırktan fazla çelik köprünün altından geçmek üzere daraldığı noktada, Kreuzberg tarafında Yorck Köprüleri'nin başlangıcını oluşturan masif tuğla duvara burunlamasına toslamıştı. Görünüşe göre, sağa kıvrılan virajı alacağına dosdoğru yoluna devam etmişti.

Rath Buick'i yolun sağına park ederek arabadan indi. Enkazın sağ tarafında, asfaltın üstünde, üzerleri keten bezleriyle örtülmüş iki ceset yatıyordu. Dört-beş üniformalı memur kaza yerinin güvenliğini alıyor, meraklıları savuşturuyor, trafiği başka tarafa yönlendirip, yayaları karşı kaldırıma gönderiyordu.

Rath yan koltuktan inmeye çabalayan Czerwinski'ye, "Sen fotoğraf çekmeye başla," dedi. "Ben mavi üniformalılarla konuşmaya gidiyorum. Şansımız yaver giderse yarım saatte buradan ayrılırız."

Başını sallayan kriminal sekreter fotoğraf makinesini omuzladı. Rath ise bir Overstolz yaktı, derin bir nefes çekti ve karşıya geçti. Cesetlerin yanında duran bir başpolis ümitle ona bakıyordu. An-

1 Poliste "dedektif çavuş"a tekabül eden rütbe – e.n.

laşılan bu vakayı nihayet kriminal polisten[2] gelen aptallara kakalayabileceğine seviniyordu. Rath adamın tertemiz üniformasındaki kan lekelerini fark etti.

Karşısındaki Alman selamı vermek üzere kolunu kaldırmaya fırsat bulamadan, eliyle cesetleri işaret ederek, "Bunları buraya böyle düzenli şekilde kim yatırdı?" diye çıkıştı mavi üniformalıya. "Kriminal polis gelmeden hiçbir şeyin ellenmemesi gerektiği hiç kulağınıza gelmedi mi?"

"Emrinizdeyim komiserim, fakat..."

"Başkomiser!"

"Emrinizdeyim başkomiserim, fakat inanın, bu felaketi hiç görmek istemezdiniz. Şu gördüğünüz...", iki cesetten, üzerindeki keten bezinin tam ortasında kıpkırmızı bir kan lekesi olanını eliyle gösterdi, "... basbayağı şişe geçirilmiş gibiydi. Direksiyon miline saplanmıştı. Demir testeresi olmasa arabadan çıkaramazdık."

"Ya diğeri?"

"Hemen hemen şu anda yattığı yerdeydi. Arabadan dışarı fırlamış, duvara çarpmış ve sonunda asfalta düşmüş olmalı."

"Eh, gayet güzel yatırdığınız ve üzerini de güzelce örttüğünüze göre, artık bunu hiçbir zaman tam olarak ortaya çıkaramayacağız demektir."

"Bir şahit var, o..."

"Şahitlerin sorgusuna da sıra gelecek. En iyisi siz şimdi bana, kendiniz bu kazayı aydınlığa kavuşturacağınız yerde, neden Cinayet Masası'nı harekete geçirdiğinizi izah edin bakalım."

"Rica ederim yapmayın, biz de çalıştık. İki şahidin birbiriyle uyuşan ifadelerine göre taksi görünür bir neden olmadığı halde köprünün duvarına çarpmış. Fren yapmadan."

"E, herhalde bir nedeni vardı."

"Aynen öyle. Şahit..." Mavi üniformalı polis not defterini karıştırdı. "... Şahit Doktor Gebhardt ifadesinde taksi şoförünün onu ezmek istediğini söyledi. Bilerek. Ona göre, olay cinayete teşebbüs."

"Cinayete teşebbüs mü? Siz benimle dalga mı geçiyorsunuz?"

"Ben sadece şahidin söylediklerini aktarıyorum. Kendi cesedi-

2 Cezai suçlar soruşturma birimi – e.n.

nin de kaldırımda yatmasına ramak kaldığını söylüyor. Can havliyle sıçrayarak kendisini son anda kurtardığını söylüyor."

"Hımm. Peki bu cesetler? Kimlikleri tespit edildi mi?"

"Sadece şoförününki başkomiserim. Hırkasının cebinde bir kimlik vardı. Bir de ehliyet. İşte, buyrun."

Rath evrakı aldı. Berlin Büyükşehir Taksiciler Birliği'nin *Lehmann, Otto* adına çıkardığı fotoğraflı bir kimlikti. Resimdeki adam kepli ve kırk yaşlarındaydı. Ehliyete de aynı fotoğraf yapıştırılmıştı.

"Bu, şuradaki," dedi toplum polisi ve sağdaki cesedi işaret etti. Üzerinde kanlı bez olanı.

"Ya diğeri?" diye sordu Rath.

"Onun hakkında daha hiçbir şey bilmiyoruz. Cüzdanında sadece para vardı. Bir de anahtar."

"Gösterin."

Toplum polisi ona içinde yaklaşık 30 Mark değerinde bozuk para olan bir cüzdan ve ufak, gümüş rengi bir anahtar uzattı. Metale 57 numarası işlenmişti, başka bir şey yoktu.

"Bunun hangi dolaba ait olduğu hakkında bir fikriniz var mı?" diye sordu Rath.

Toplum polisi anahtarı gözden geçirdi ve omuz silkti. "Her yere ait olabilir, hiçbir yere ait olmayabilir de. Bir istasyon ya da bir banka olabilir. Belki de havaalanıdır."

"Ceplerinde başka bir şey var mıydı?"

"Bir paket sigara. Bir çakmak. Bir de şu."

Başpolis pardösüsünün cebinden küçük bir kutu çıkarıp, açtı.

"Yüzük mü?"

Toplum polisi başıyla onayladı. "Beyefendinin bir hanıma gitmekte olduğunu tahmin ediyoruz. Takside çiçek de bulduk."

"Tahminleri kriminal polise bırakın," dedi Rath. "Sonra da bu delillerin düzgün bir şekilde torbalanmasını ve üzerine ne olduğunun yazılmasını sağlayın."

"Sigaraları da mı?"

"Elbette. Hepsini."

"Emredersiniz başkomiserim!"

Başpolis selam çaktı.

Rath kimliği bilinmeyen cesedin yanına çömelerek keten bezini kaldırdı. Adam yirmili yaşlarının sonunda, otuzlu yaşlarının başındaydı ve çok çirkin bir yara haricinde neredeyse sapasağlam kalmış, hoş bir suratı vardı. Nadide yazlık pardesüsüyle cesedin neredeyse şık olduğu bile söylenebilirdi ama ancak bir ölünün olabileceği kadar soluk yüzlüydü. Ayrıca kafası ile boynu arasında gayet sağlıksız bir açı vardı. Rath adamın boynunun kırıldığını tahmin etti. İç yaraları da olmalıydı. Burnundan ve kulaklarından kısacık ve ipince kan akmıştı. Ölünün ceplerini taradı ama mavi üniformalıların gözden kaçırdığı ya da ellemek istemediği kullanılmış bir mendil haricinde bir şey bulamadı. Parmak ucuyla üzerinde bir monogram veya buna benzer dikkat çekici bir şey olup olmadığını kontrol ettikten sonra mendili gerisingeriye adamın cebine soktu. Hiçbir şey yoktu mendilin üzerinde. Alışveriş merkezlerinde satılanlardandı.

"Şu ikisinin bir fotoğrafını çek," diye o esnada fotoğraf makinesini statife yerleştirmekte olan Czerwinski'ye seslendi ve ardından diğer cesedin üzerindeki bezi çekti. Bu adam daha beter hırpalanmıştı. Keten bezinin artık yavaş yavaş yapışmaya başladığı göğsü, yer yer göğüs kafesinin beyazının da gözüktüğü siyah-kırmızı bir kütleye dönüşmüştü. *Bu felaketi hiç görmek istemezdiniz.* Rath midesinin bulandığını hissetti ve adamın yarılmış göğüs kafesinin üzerini örttü, ardından sayısız kesikle harap olmuş suratına baktı. Sağlam kalan gözleri şimdi boş boş bakıyordu. Bütün yaralarına rağmen Rath vesikalık resimdeki adamı tanıdı.

Cesedin üstünü tekrar örterek ayağa kalktı ve yine toplum polisine döndü. "Sözde öldürülmek istenen şu şahit nerede?" diye sordu.

"Doktor Gebhardt mı?" Başkomiser köprünün altında, bir toplum polisinin yanında duran iki sivili işaret etti. "Şurada. Gözlüklü olan."

Rath sigarasını kaldırıma atıp oraya doğru yürüdü. Keyifsiz olduğunu saklamaya hiç çaba göstermiyordu. Normal olarak, ölümle sonuçlanan bir trafik kazası Cinayet Masası'nın işi değildi. Fakat olay yerine ilk varan bölge karakolu görevlileri altından kalkamadıkları bir durumla karşılaştıklarında kriminal polisi çağırıyor-

lardı. İşte bu vakada da saçma sapan bir cinayet teşebbüsü iddiasıydı çözemedikleri.

Üç adama yaklaşarak rozetini çıkardı.

"Kriminal polis," dedi selamsız sabahsız, kendini tanıtmadan. Aslında hizmet yönetmeliğinin kendisine şart koştuğu Alman selamından nefret ediyordu. Onun için sık sık nezaketsiz davranıp, hiç selam vermiyordu. Nazilerin aklına gelen her saçmalığa uymak şart değildi ya.

Kim olduğunu bildiği halde, "Herr Gebhardt hanginiz?" diye sordu şahitlere.

"*Doktor Gebhardt*," dedi gözlüklü olanı. "O kadarcık vaktinizi ayırabilirsiniz."

"Tıp doktoru mu?"

"Bunu da nereden çıkardınız? Filoloğum."

Bunu söylerken Gebhardt'ın Rath'ın fikir yürütmesinden rencide olmuş gibi bir hali vardı.

"Herr Gebhardt, meslektaşlarıma birisinin sizi öldürmek istediğini söylemişsiniz, doğru mu?"

"Aynen öyle! Bir cinayet teşebbüsünün kurbanı olmaktan kıl payı kurtuldum komiser bey."

"*Başkomiser*. O kadarcık vaktinizi ayırabilirsiniz."

Gebhard afalladı ama sesini çıkarmadı.

"Kim öldürmek istedi sizi?" diye devam etti Rath. "Ve tabii, her şeyden önce: Nasıl?"

Gebhardt taksi şoförünün cesedini işaret etti. Okul avlusunda öğretmenine birisini şikâyet eder gibi bir ifade vardı suratında.

"Şu adam," dedi, "aracıyla bütün hızıyla bile bile kaldırıma çıktı. Dosdoğru üzerime geldi. Ceylan gibi kenara sıçradım da ancak öyle kurtuldum. Bu yüzden nasıl yara bere içinde kaldığımı tahmin edemezsiniz. Bir de şu var – bakın..."

Sağ tarafı pislik içinde kalmış ve ıslak ıslak parlayan pardesüsünü gösterdi.

"Tam taksinin kaldırımı enlemesine geçip, duvara tosladığı yerde miydiniz?"

Gebhard başıyla doğruladı. "Adamın beni ezmeye çalıştığından eminim. Bana öyle kötü bakıyordu ki!"

"Kötü mü?"

"Yani, işte birisini öldürmek isteyenlerin baktığı gibi."

Rath öfkesini bastırdı. Akla gelmedik iddialarla bütün akşamını berbat eden adam tam karşısındaydı ama sinirlerine hâkim olmak zorundaydı.

"Lütfen bana, kaza esnasında tam nerede bulunduğunuzu gösterin," dedi.

"E, orada işte."

Gebhard eliyle kaldırımda, hemen taksinin enkazının yanında bir yeri işaret ediyordu.

"Oradan şu su birikintisine sıçradınız, öyle mi?"

Şahit başıyla doğruladı. "Hemen ardından da bir gürültü koptu zaten."

"Eğer doğru anlıyorsam, araç yolu dümdüz geçerek kaldırıma çıkmış, sonra da duvara çarpmış."

Gebhardt tekrar başını salladı.

"Belki direksiyonu bloke olmuştur," dedi Rath. "Şoför de istemeden duvara doğru sürmeye mecbur kalmıştır."

"Öyleyse," dedi Gebhardt işaretparmağını havaya kaldırarak, "neden fren yapmadı? Hatta tam aksine gaz verdi."

Rath Doktor'dan birkaç yaş daha genç ve daha az şık giyimli olan diğer şahide döndü.

"Siz de bunu tasdik edebilir misiniz Herr...?"

"Brückner, başkomiserim. Şu polis memuru kimlik bilgilerimi..."

"Evet Herr Brückner, doğru mu bu? Şoför hakikaten gaz verdi mi?"

"Evet başkomiserim. Motorun sesinin iyice yükseldiği duyuluyordu."

"Hımm," diyen Rath çenesini kaşıdı. "Belki panik içinde pedalları karıştırmıştır. Bu da oluyor."

"Hayır, hayır..." Gebhardt kafasını iki yana sallıyordu. "Sayın başkomiserim, ben kesinlikle eminim: Taksi şoförünün bakışlarında panik izi yoktu, kötü bakıyordu. Beni hedef almıştı! Beni öldürmek istiyordu!"

"Fakat belli ki becerememiş. En nihayetinde kaldırımda yatan ceset *ona* ait, Doktor Gebhardt'a değil."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Diyelim, adam hakikaten beceriksiz çıkmış olsun. Sizi neden öldürmek istesin ki? Motifi ne olabilir?"

"Bunu bana mı soruyorsunuz? Polis olan siz değil misiniz?"

"Taksi şoförünü tanıyor muydunuz?"

"Nereden tanıyayım? Daha önce hiç görmedim."

"Peki tanımadığınız bir adam sizi neden hedef almış olsun?"

"Belki bunlar komünistti," dedi Gebhardt ve üzerinde bir parti amblemi pırıldayan kendi yakasını gösterdi.

"Hareketin saygıdeğer bir üyesini ezmeye çalışırken kendisini de, müşterisini de öldüren bir komünist. Buna hakikaten inanmamı mı bekliyorsunuz? Bunun ne gibi sonuçları olacağını biliyor musunuz?"

Belli ki Gebhardt bunu bilmiyordu, çünkü alık alık Rath'a bakıyordu.

"Sevgili Doktor Gebhardt, şayet bu trafik kazasının gerçekte siyasi bir suikast girişimi olduğunu ciddi ciddi iddia ediyorsanız, Gestapo'yu alarma geçirmeye mecbur olurum. O zaman da sizin Prinz-Albrecht-Strasse'deki meslektaşlarıma neden siyasi bir suikastin kurbanı olduğunuzu açıklamanız gerekir."

Gestapo[3] kelimesini duyar duymaz Gebhardt irkildi. Hareke sadık bir Nazi bile, mümkün olduğu kadar Gizli Devlet Polisi'yle bir işi olmasını istemezdi.

"Ben hiçbir iddiada bulunmuyorum," diyen Gebhardt'ın sesi daha alt perdeden çıkmaya başlamıştı. "Tek bildiğim, bu adamın arabasını bile isteye kaldırıma sürdüğü. Bunu gözle görmek mümkündü."

"Ya siz Herr Brückner? Siz de bunu gördünüz mü?"

"Ben şu taraftan geliyordum, banliyö treninden. Kimsenin yüzünü görmedim." Diğer şahit omuz silkti. "Fakat şunu doğrulayabilirim: Fren yapmadı, gaz verdi. İnanılmaz bir süratle caddeyi geçip, kaldırıma çıktı... Ben daha ne olduğunu anlamaya fırsat bulamadan bir gürültü koptu. Öyle büyük bir gürültüydü ki, inanamazsınız. Hemen oraya gittim. Baştan bu beyefendiye de çarptığını sandım ama o hayattaydı. Yardım edeyim dedim ama artık yapacak bir şey kalmamıştı. Şurada kaldırımda yatan kesinlikle ölmüştü,

3 Geheime Staatspolizei: Gizli Devlet Polisi – e.n.

duvara doğru fırladığından olacak, herhalde o yüzden kurtulamadı. Taksi şoföründen bahsetmeye bile gerek yok, onun oturduğu şoför mahalli katliamdan çıkmış gibiydi. Dünya savaşında çok şey gördüm geçirdim ama böylesi... yok! Evet, sonra aynasızlar geldi – yani meslektaşlarınız demek istiyorum. O zamandan beri de burada dikildik, bekliyoruz."

"Şimdilik ikinize de teşekkür ederim beyler." Rath şahitlere kartvizitini verdi. "Pazartesi günü saat on birde ikinizi de büroma bekliyorum. Başpolis kimliklerinizi kaydettikten sonra gidebilirsiniz."

"Teşekkür ederim başkomiserim."

Brückner parmağıyla kafasındaki kaskete dokunduktan sonra caddeden karşıya geçti. Gebhardt, o doktoralı mızmız herif, kararsız görünüyordu.

"Daha ne var?" diye sordu Rath.

"E, pardesüm."

"Nasıl?"

"Baksanıza."

"Baktım. Kirli. Ne olmuş?"

"Ne mi olmuş? Kuru temizleyicinin ücretini kim ödeyecek?"

"Başka derdiniz yoksa, Taksici Esnaf Derneği'ne sorabilirsiniz."

Rath adamı orada bırakıp, karşı kaldırıma, kaza yapan aracın yanına gitti.

Kaportası büküldüğü, ön aksı ve ön tekerler hemen hemen hiç görünmeyecek şekilde kıvrılıp, karoserinin altına girdiğinden, aslında sağlam bir araba olan taksinin yarısından fazlası görünmez olmuştu. Aracın, bütün camların kırılmış olduğu gerçeği haricinde hiçbir zarar görmemişe benzeyen arka bölümü de bir o kadar ürkütücüydü.

Cesetlerle işi biten Czerwinski enkazın her yönden fotoğrafını çekmeye girişmişti. Her işi olduğu gibi bunu da mekanik bir biçimde ve fazla düşünmeden büyük bir sükûnet içinde yapıyordu. Rath arabanın içini görmek için şoför mahallinin kapısına gittiği sırada da kriminal sekreter fotoğraf çekmeye devam etti.

"Yahu, Paul, benim çalışırken fotoğraflarımı değil, olay yerinin fotoğraflarını çek! Ya bir ara ver ya da kendine başka bir motif ara."

Czerwinski'nin karar vermesi zor olmadı. Pardesüsünün cebinden sigara paketini çıkarıp, toplum polislerinin yanına gitti. Şişko sigara molalarına bayılırdı.

Şoför koltuğunun görüntüsü hiç de iç açıcı değildi. Kan ve cam kırıklarıyla doluydu. Kaldırımda testereyle yeni kesildiği belli olan kan içinde kalmış bir metal çubuk vardı. Rath bunun toplum polislerinin Otto Lehmann'ın göğüs kafesinden çekip çıkardığı direksiyon milinin bir parçası olduğunu idrak eder etmez mide bölgesinde tatsız bir kıpırdanma hissetti.

Kendisini arabanın hemen hemen hiç hasar görmemiş gibi görünen arka yüzüne verdi. İlk bakışta bir hasar yoktu. Ancak üzeri cam kırıklarıyla dolduğu için arka koltuğun deri kaplamasının çok az bir bölümünü görebiliyordu. Yolculara ayrılmış bölüme birer mikado çubuğu gibi uzun saplı güller saçılmıştı. Bir kısmı da arabanın yanına düşmüştü. Arabanın zemininde koltuğun altına kayıp sıkışmış siyah deriden bir evrak çantası buldu. Çıkarmak için çantayı şiddetle çekiştirmesi gerekti. Çanta hiç zarar görmemişti. İnsanlar ne kadar kırılgan diye düşündü. İki kişi ölmüştü ama çantada bir sıyrık bile yoktu.

Deriyi kaplayan cam kırıklarını eliyle kenara iterek temizledi ve üzerinde isim yazan etiket gibi bir şey aradı ama birbirlerinden özenle ayrılarak çantanın içine yerleştirilmiş bir kutu Asbach şekerlemesi ile büyük bir kahverengi zarftan başka hiçbir şey bulamadı. Zarfa pul yapıştırılmış ama damgalanmamış, üzerine *E. Seitz, Schwabach, Nürnberger Strasse 38* adresi yazılmıştı. Kahverengi zarfı elinde birkaç defa evirip çevirdi fakat hiçbir yerde gönderenin ismine rastlamadı.

Yetkisi olmadığını bile bile işi uzatmadan zarfı açtı. Gönderenin adını zarfın içinde bulabilirse epeyce zaman kazanacaklardı. Hem ölen bir adamın posta sırrına halel gelmesi kimi rahatsız ederdi ki? Meslektaşlarına zarfın kazanın şiddetinden yırtıldığını söylerse mesele kalmazdı.

Zarfı açarken aklından bunlar geçiyordu ama aradan daha bir dakika geçmemişti ki, fazla düşünmeden hareket ettiği için kendisine etmediği küfür kalmadı.

Bir hata yaptığı hissine ilk önce, kahverengi zarftan çıkardığı iki

dosyanın üzerinde *Gizli Devlet Belgesi* yazısını okuduğunda kapıldı. Dosyaları açıp, daha ilk cümleleri çabucak okuduğunda ve *Hermann Göring* ismini gördüğünde o his kesinlik kazandı.

Lanet olsun!

Sanki yaptığını geriye sarıyormuş gibi dosyayı tekrar kapattı. Nefesi sıklaşmış, kan beynine hücum etmişti. Suçüstü yakalanmış gibi hissediyordu kendini. Oysa orada ne yaptığını ve elinde ne tuttuğunu kimsenin görmesi mümkün değildi.

Gizli evrak. Kimbilir nereden geliyordu bunlar. Fakat bunun hiç önemi yoktu. Rath'ın bir anlam ifade edecek herhangi bir cümle okumamış olmasının ve konunun ne olduğunu bilmemesinin de bir ehemmiyeti yoktu. Hiçbir yetkisi olmadığı halde, devletin ikinci güçlü şahsiyeti ve kendi amiri olan adamla alakalı gizli bir belgeyi açmıştı.

Elinden gelse yırtık zarfı dosyalarla beraber tekrar çantaya koyar, hiçbir şey olmamış gibi yapardı ama açılan zarf muazzam önemliydi. Zarfı onun açmadığına kim inanırdı? İnansalar dahi içindekileri okumadığına kimse inanmazdı. Bu iş artık posta sırrının ihlal edilmesinden öteye geçmişti. Mesele devlet sırlarıydı. Asla görmemesi gereken bir dosyayı görmüştü. Yeni Almanya'da böyle bir işe kalkışanların başına neler geleceğinin hayalini bile kurmak istemiyordu.

Uzun uzun düşünmeye vakit yoktu. Rath şekerleme kutusunu tekrar evrak çantasına yerleştirdi, mektubu yeleğinin arkasına sıkıştırdı ve pardesüsünün önünü ilikledi. Tam o esnada arkasında Czerwinski'nin sesini işitti.

"Ee? Bir şey buldun mu şefim?"

Rath arkasına döndü. Şişko kriminal sekreter bir yandan sigarasını ayağının altında söndürürken, diğer yandan da merakla onu süzüyordu. Onu görmüş olabilir miydi? İmkânsızdı, çünkü bütün bu süre zarfında Rath aracın arka koltuğunun üzerine eğilmişti ve araba kapısı ne yaptığının görülmesine mani oluyordu.

"Önemli bir şey yok," diye cevap verdi. "Sadece bir evrak çantası. Her yer çiçek ve cam kırığı dolu. Şunun bir fotoğrafını çek."

Czerwinski başıyla olur dedi. "Çantayı ne yapayım?" Arka koltuğu işaret ediyordu.

"Ne yapacaksın? Fotoğrafını çektikten sonra delil olarak güvenlik altına alacaksın elbette. Bir de, enkazın Alex'e taşınmasını organize etmeden evvel başka bir delil olup olmadığına bak."

"Ne?"

"Yahu sana her şeyi izah mı etmem lazım? Kriminal teknik laboratuvarına götür. Arabanın teknik bir arızası olup olmadığına baksınlar."

Czerwinski'nin uğradığı hayal kırıklığı yüzünden belliydi. Aslında fotoğrafları çektikten sonra paydos edebileceğini ümit etmişti. Rath verdiği talimatla şişkonun sempatisini kazanmadığının farkındaydı. Öte yandan ondan kurtulması da şarttı.

"Ben gidiyorum," dedi ona. "Ölen taksi şoförünün ailesine haber vereyim."

"Fakat..." Czerwinski çaresizlik içinde Buick'i gösteriyordu, "... ben Kale'ye nasıl döneceğim?"

"Mutlaka çekicide bir kişiye daha yer vardır."

Rath şapkasının kenarına dokunarak veda etti.

Czerwinski daha fazla konuşmadı. Rath'a bakmadan elini kaldırarak selam verdi ve fotoğraf çekmeye koyuldu.

Köprünün altına park eden bir cenaze arabasından kapkara elbiseler giyinmiş iki kişi iniyordu. Adamları başpolis Alman selamıyla karşıladı, onlar da çakı gibi bir selamla karşılık verdi. Fakat ardından ancak eski dostların yapacağı şekilde el sıkıştılar.

Rath yanlarına gitti.

"Ne oluyor?" diye sordu toplum polisine.

"E, siz de bilirsiniz başkomiserim," dedi mavi üniformalı. "Üzgün numarası yapmanın bir manası yok, Grieneisen cesetleri alıyor."

"Beyefendiler bunu yapabilir ama bu cesetler Grieneisen'a değil, Hannoversche Strasse'ye gidecek."

"Nasıl?"

"Gerzek misin sen? Adli tıp. Elbette kazanın kurbanlarına otopsi yapılması lazım. Unuttun mu? Burada ölümlü bir vaka soruşturuyoruz! Defin görevlilerine daha sonra sıra gelecek."

Toplum polisinin bu haberden rahatsız olduğu her halinden belliydi ama uslu uslu bir selam çaktı.

"Emredersiniz başkomiserim!"

Defin görevlilerinden biri, "Bizi buraya nakil işlemi için çağırmadılar ama," diyecek oldu.

"Sizi buraya kimin çağırdığını bilmiyorum," diye adama çıkıştı Rath. "Fakat polisin talimatına uymakla yükümlüsünüz."

"Peki ücreti kim ödeyecek?"

"Cesetleri Adli Tıp'a teslim ederken karşılığında bir belge alırsanız masrafların karşılanması için Savcılığa bir dilekçe verebilirsiniz."

Adam toplum polisine fena bir bakış attıktan sonra meslektaşıyla beraber ağır ağır cenaze arabasına doğru yürüdü. Aracın arka kapısını açıp, bir çinko tabut çıkardılar.

Mavi üniformalının suratında midesi ağrıyormuş gibi bir ifade vardı. Belli ki, Rath'ın müdahalesi yüzünden ufak bir bahşişten olmuştu. Yine de, Rath ona komutan edasıyla bağırır bağırmaz hazır ola geçti.

"Bu işlemin kurallara uygun gerçekleşmesinden başpolis olarak siz sorumlusunuz! En iyisi, onlarla beraber siz de Hannoversche Strasse'ye gidin ve bu işin bizzat peşine düşün."

"Emredersiniz başkomiserim!"

"Ayrıca Pazartesi sabahı toplum polisinin kaza raporunu yazı masamda görmek istiyorum. Bu konuda size güvenebilir miyim?"

"Emredersiniz!"

"İyi. O zaman ben gidiyorum. Burada, olay yerinde, komutayı Kriminal Sekreter Czerwinski üstlenecek."

"Kriminal Sekreter Czerwinski! Emredersiniz!" Toplum polisi son bir defa selam durdu ve kolunu kaldırdı. "Heil Hitler[4] başkomiserim!"

Rath kısaca sağ kolunu kaldırır gibi yaptıktan sonra hiç konuşmadan arkasını döndü. Arabasına yürürken bir sigara yaktı. Yeleğinin altındaki kâğıt öyle hışırdıyordu ki, herkesin bunu duyduğunu sanıyordu. Nihayet direksiyona geçtiğinde rahat bir nefes aldı. Kimse ona bakmıyor, hayat normal akışını sürdürüyordu. Defin görevlileri ilk cesedi tabuta yerleştiriyor, Czerwinski de fotoğraf makinesini kapatmış, toplum polislerini oradan oraya koşturu-

4 "Hitler var olsun, yaşasın Hitler." – Bu Nazi selamı, 1933'ten sonra resmen "milli selam" statüsü kazandı – e.n.

yordu. İlk yağmur damlaları ön cama düşmeye başladı. Rath motoru ve silecekleri çalıştırdı.

Hiçbir hedef gözetmeden arabasıyla civarda dolanmaya başladı. Nereye gideceğini bilmiyordu. Tek bildiği, ailenin ekmek parasını kazanan kişinin trajik bir trafik kazasında öldüğünü Lehmann ailesinin öğrenmesinin daha uzun süreceğiydi. Ondan önce çözmesi gereken başka bir mesele vardı.

Ne yapacağına karar vermesi biraz vakit aldı. Yaptığı plandan emin değildi ama aklına başka bir çözüm de gelmiyordu. Onu kurtaran fikir ise aklına Hallesches Tor'da bir posta kutusunu boşaltan postacıyı gördüğünde gelmişti. Hemen Lindenstrasse'deki bir kırtasiyeciden kahverengi büyük bir zarf ve bir pul satın aldı, sonra Köllnischer Park'a gitti.

Parkın hemen dibinde sakin bir yerde arabasında oturup, gözlerini buruşuk ve yırtık zarfa dikti. Yelek altında taşınmak kahverengi kâğıda hiç iyi gelmemişti. O zarfı yan koltuğun üzerinde duran tertemiz, dümdüz ve boş yeni zarfla karşılaştırmak bile mümkün değildi.

Pulu çoktan zarfa yapıştırmıştı. Geriye sadece, mümkün mertebe eskisine benzeyen bir yazıyla adresi yeni zarfa yazmak, gizli evrakı içine yerleştirmek, zarfı kapatmak ve az ilerideki posta kutusuna atmak kalmıştı. Planı buydu. Merakına yenilip içine girdiği çıkmazdan kurtulmanın tek yolunun, kimsenin bir şeyden şüphelenmemesi için, bu evrakın gitmesi gereken yere varması olduğuna karar vermişti. Neyse ki ilk içgüdüsüne uymamış ve bu yakıcı belgeleri önüne çıkan ilk çöp kutusuna veya Spree Nehri'ne atmamıştı.

Charly'nin kendisine Noel'de hediye ettiği dolmakalemi çıkardı, yeni zarfı eskisinin üzerine koydu. Tam adresi kopya etmeye davrandığı esnada üzerine bir gölge düşünce korkudan iliklerine kadar titredi. Şoför kapısının önünde köpeğini gezdiren bir adam duruyordu. O sırada bakışlarını parka yönelten köpek sahibinin daha önce arabanın içine bakıp bakmadığını bilmiyordu ama kendisini suçüstü yakalanmış gibi hissetti. Sanki şimdiden peşine düşmüşlerdi.

Birkaç kere daha sağa sola dönen ve hakikaten arabanın camından içeriye bakar gibi görünen adamın parka girip gözden kaybolmasını bekledikten sonra dolmakalemi cebine attı, zarfı pardesü-

sünün altına yerleştirdi ve arabadan indi. Az ötede, parktaki tuğla binada bir umumi tuvalet vardı. Oraya yöneldi. Tuvaletin kapısını bekleyen kadının önüne bir GrosÇen bıraktı, ilk kabine girdi ve içeriden kilitledi. Zarfları ancak oturduktan sonra çıkardı.

Orada kimse ne yaptığını göremezdi.

Yabancı yazıyı taklit etmek sandığından daha kolay oldu. *Schwabach?* Neredeydi acaba burası? Aman, ona neydi ki? İki adresi karşılaştırdı ve eserinden memnun kaldı. Belki grafolojik bir araştırmayı yanıltamazdı ama zaten buna lüzûm da yoktu. Çünkü her zarf derhal çöp kutusunu boylayacaktı. Önemli olan zarfın içeriğinin gitmesi gereken yere ulaşmasıydı.

Yırtık zarftan iki yeşil dosyayı çıkardı. Aslında tek yapması gereken bu iki dosyayı yeni zarfa yerleştirip, zarfı kapatmaktı ama buna bir türlü eli gitmiyordu. Koyu yeşil iki dosya kucağında duruyor, o da gözünü dikmiş onlara bakıyordu. Sanki dosyalar okunmak için ona yalvarıyordu. Ayak sesleri duyunca ürktü. Yan kabinin kapısının sürgüsünün kapatıldığını ve tuvaletin kapağının kaldırıldığını işitti.

Bir daha açıp bakmadan dosyaları alelacele yeni zarfa sokuşturdu. Aklına babasının eskiden en sevdiği sözler geldi: *Bilgi güçtür!* Hayır, bazen bilgi olsa olsa tehlikeliydi. Çok fazla şey bilen insanlar daha erken ölüyordu. Zarfın yapışkanını yalayıp, yapıştırdı. Bundan kurtulmalıydı!

Sifonun zincirini çekti, su sesi devam ederken zarfları tekrar pardesüsünün altına soktu ve kabinden çıktı. Tuvalete giden herkes gibi ellerini yıkadı, tuvaleti bekleyen kadına samimi bir selam verdi ve parka geri döndü. Mark Müzesi'ndeki posta kutusunun pazar günleri de boşaltıldığından emin olduktan sonra zarfı kutuya attı.

Metal kapak tekrar aşağı inip, kutunun deliğinin önünü kapattığında, kendisini adeta bu mektubu atınca bütün günahlarından arınmış, günah çıkarttığı zamanlarda olduğu gibi rahatlamış hissetti. Artık taksideki gizli belgeler, binlerce başka mektup gibi, tekrar kendileri için öngörülen seyahate çıkan normal bir mektuba dönüşmüştü. Eski düzen yeniden kurulmuştu, artık kimse hiçbir şey fark etmeyecekti.

Rath dudaklarının arasına bir Overstolz yerleştirdi ve parkın içinden yürüyerek arabasına gitti. Eski zarfı buruşturup, rast geldiği ilk çöp kutusuna tıkıştırdı.

5

Üstüne beyaz bir önlük asılı olan bir omuza sarılmış iki çıplak kol. Çıplak bir sırtı okşayan, bir kıçı ovuşturan eller. Bir yanda Martha Döring'in zevkten dörtköşe olmuş yüzü, diğer yanda onun göğüslerini öpen beyaz önlüklü kadın. Gözlerini yummuş, birbirlerine şehvetle sarılıp öpüşen iki kadın.

Charly'nin çektiği son resimlerde banyo görevlisinin, küvetin kenarına bacaklarını iki yana açıp oturan Martha Döring'in önüne çömelmiş, Sigmund Döring'in muhtemelen hiç veya belki çok ender öptüğü bir yerini öptüğü de görülüyordu. Charly işine o anda son vermişti, çünkü kendisini haddi hesabı olmayacak kadar kirlenmiş hissetmişti.

Yan kabindeki iki kadının yaptığının pis bir şey olduğunu düşündüğünden değil, birbiriyle paylaşabilecekleri en mahrem, en özel şeyleri yapan iki insanın fotoğrafını çekmek pis bir iş olduğu için. Bu öyle ansızın bilincine çıkmıştı ki, kendisini kötü hissetmişti. Fotoğraf makinesini kaldırmış, çoraplarını ve ayakkabılarını tekrar giymiş ve halk banyosunu o kadar acele terk etmişti ki, küvetin tıkacını çıkarmayı bile unutmuştu.

Nereye gittiğine hiç dikkat etmeden sokaktan aşağı koşmuş, nereye gittiğine bakmadığı bir tramvaya atlamış ve aracın artık Wedding'den çıktığından iyice emin olana kadar gözlerini açmamıştı. Nihayet Rosenthaler Platz'ta aktarma yaparak Batı'ya gitmiş ama ancak karanlık odaya girdikten sonra sakinleşebilmişti.

Charly ışığı yaktı ve resimleri geliştirme banyosundan çıkardı. Çok eskiden Cinayet Masası için fotoğraf çeken eski meslektaşı Reinhold Gräf'ten öğrendiği bu işi seviyordu.

Bu resimler de neredeyse aşırı iyiydi. Kadınların yüzleri bile hiçbir şüpheye yer vermeyecek kadar iyi seçiliyordu. Şayet Siegmund Döring bu resimleri görürse kadının sonu hiç iyi olmazdı.

Adamın parti üyesi olduğu ceketinin yakasındaki rozetten belli oluyordu. Kendisini bir lezbiyenle yaşadığı aşk ilişkisiyle aldatan bir kadına asla dayanamazdı. Her ne kadar kadınlarda eşcinsellik erkeklerdekinin aksine kanunen cezaya tabi olmasa da, Charly, sırrını öğrendiği takdirde Döring'in karısına nasıl muamele edeceğini düşünmek bile istemiyordu. Gerçi karılarını döven erkekler suç işliyordu ama hâkim önüne çıktıklarında çoğuna iltimas gösteriliyordu. Halk banyosunda çekilen bu resimler böyle bir davaya konu olursa ne olacaktı? Charly'nin o günkü çalışmasının ortaya çıkardıkları Martha Döring'in en azından utanmasına ve namusunun lekelenmesine yol açacak, hatta muhtemelen daha beter sonuçları olacaktı. Nereden bakarsan bak, neticede kadın gurur duymayacaktı.

Hayır, dokuz ay önce Böhm'ün teklifini kabul ettiğinde dedektif bürosunda yapacağı işi hiç böyle tasavvur etmemişti. O istifa ettikten sonra da eski şefi ve akıl hocasıyla düzenli şekilde buluşmaya hâlâ devam etmiş ve bunu geçmişte Böhm'le devamlı takışan Gereon'un hoşuna gitmemesine rağmen yapmıştı. Uğradığı düş kırıklığını ilk önce Böhm'e anlatmasına da bozulmuş olabilirdi Gereon. Oysa bu tamamen bir tesadüftü. O soğuk Aralık günü Guido Scherer yeni Almanya'da kadınların avukatlık mesleğini icra etmesine izin verilmemesi dolayısıyla *Blum&Scherer* Avukatlık Bürosu'nda yaptığı stajın da tanınmayacağını, ikinci devlet sınavına katılmasına izin verilmeyeceğini ve meslek hayallerinin suya düştüğünü ona haber vermeden evvel kararlaştırmışlardı Wilhelm Böhm ile buluşmayı. Guido artık hiçbir kadına avukat brövesi verilmeyeceğini de söylemişti.

Babasının hayatını kaybettiği evin enkazı önünde durduğu günden beri ilk defa Charly kendisini yalnız hissetmiş, bütün dünyanın onu yarı yolda bıraktığı duygusuna kapılmıştı. Babası öldüğünde dünyaya kafa tutmaya ve asla pes etmemeye yemin etmişti. Fakat dünya onun düşündüğünden daha inatçı çıkmıştı.

Guido'yla konuştuktan sonra öfkesinin mi, yoksa çaresizliğinin mi daha baskın olduğunu artık hatırlamıyordu. Morali hâlâ bozuk olduğu halde, anlaştıkları saatte Böhm'ün dedektiflik bürosuna gitmiş ve olanları anlatmıştı.

"Gün gelir devran döner," demişti Böhm. "Asla pes etmemeliyiz. Almanya'nın bir gün bizim gibi insanlara tekrar ihtiyacı olacak."

Birkaç saat sonra ona kriminal polise, Friederike Wieking'e ve Kadın Kriminal Polisi'ne geri dönmesini ciddi ciddi salık vermeye kalkışan Gereon'un söylediklerinin aksine, bu cümle onu hakikaten avutmuştu. "Artık Gennat'ın emrinde olursun," demişti Gereon. "O zaman ikimiz de M Kriminal Grubu'nda oluruz. Ben Buda'yla bir konuşayım."

Hiçbir şey anlamıyordu Gereon.

"Polise geri mi döneyim? Sonra da Nazilerin maşası olayım, öyle mi?"

"Bütün polis memurları Nazilerin maşası değil ki. Ben cinayetleri soruşturuyorum mesela. İktidarda kim olursa olsun, cinayet bir hakkın çiğnenmesi olmaya devam ediyor."

Onun eski mavrasıydı bu. İşin en kötü tarafı, bir bakıma haklıydı da. İnsanın her şeyi Nazilere bırakıp, bütün sorumluluklardan kurtulması mümkün değildi. Zaten o da bu yüzden avukat olmak istememiş miydi?

Naziler onun bu hesabını bozana kadar.

Charly polis olmadığı halde uzun yıllar Cinayet Masası'nda Wilhelm Böhm ve Ernst Gennat'ın yanında bir polis gibi çalışmıştı. Şimdi de Nazi hükümetinin gitgide daha fazla üzerine gittiği Yahudilere, Ari ırktan olmayan diğerlerine ve siyasi bakımdan güvenilmez olduğu iddia edilen insanlara avukat yardımcısı olarak yardım etmesine kim engel olabilirdi?

Guido da aynı fikirde olduğu için, sadece günde birkaç saat ve daha az ücret karşılığında bile olsa, avukatlık bürosundaki işine devam etmiş, stajyer olarak yaptığı işlerin hemen hemen aynısını yapmayı sürdürmüştü.

Böhm'den teklif aldığında biraz da olsa tekrar polisliğe benzer bir iş yapabileceğini ummuştu. Böhm ona ilk görevini verene ve o bu görevlerin dünyayı daha iyi bir yer yapmaktan uzak, sıradan işler olduğunu anlayana kadar. Fakat Böhm'ün ona on birinci veya on ikinci vaka olarak verdiği Martha Döring'i izleme vazifesi yaptığı işten tamamen şüphe duymasına sebep olmuştu.

Charly o arada kuruyan, tape edilmiş resimleri bir zarfa doldur-

du. Bir an fotoğrafları çöpe atıp, Böhm'e halk banyosundaki takip işinin hiçbir sonuç vermediğini söylemeyi aklından geçirdi ama sonra vazgeçti. Çaresiz ve ne yapacağını bilemediği günlerde onu stenograf olarak poliste işe alan ve ilk günden itibaren dedektiflik yeteneklerinin farkına varıp, teşvik eden adama itimadı tamdı. Böhm de ona güveniyordu. Bu tür şeyleri ondan gizleyemezdi. Ona fotoğrafları göstermeli, onunla konuşmalı ve onun da bu meseleye aynı şekilde bakacağını ümit etmeliydi.

6

Aslında tekrar çıkması gerektiğini ve işinin biraz uzun sürebileceğini Charly'ye haber vermek için kısaca Carmerstrasse'ye uğramaya niyet etmişti ama evde kimseyi bulamadı.

Oğlan iki hafta evvel HJ[5] ile Nürnberg'e doğru yola çıkalı beri bu sık sık oluyordu ve Rath bu duruma üzüldüğünü iddia edemezdi. Nihayet karısıyla yalnız kalabileceği günlerin geldiğini düşünmüştü baştan. Ancak o günden beri Charly de pek evde oturmamıştı. Araya devamlı bir şeyler girmişti. Özel bir işi olmadığında (Charly'nin uzun süre İsveç'te yaşayan eski ahbabı Greta birkaç aydan beri yine Berlin'deydi) Charly'nin çalışması gerekiyordu ve iki işi olduğu için bu da elbette bir sürpriz değildi. Kadın hem avukat yardımcılığı, hem de dedektiflik yapıyordu. Buna karşılık asıl yapmak istediği mesleği bırakmaya mecbur kalmıştı. Yeni kurallar kadınların avukatlık mesleğini icra etmesine izin vermiyordu.

Hiç üzerinde düşünmeden polis kurumundan neden istifa etmişti ki zaten? O iş tam ona göreydi. Charly'nin kriminalist olmaya doğuştan kabiliyeti vardı. Stajını bitiremeyeceğini anladığında Rath ona bir kere daha iş için Kale'ye başvurmasını, tanıdıklarıyla konuşup, aracılık etmeyi teklif etmişti. Charly ise Rath'ın her zaman sinirine dokunan ve anlayışsızlık ile aşağılama karışımı yüz ifadesini takınmış, alnını kırıştırmakla yetinmişti. Ardından, ken-

5 Hitler Jugend: Hitler Gençliği. Nazilerin 1926'da kurduğu, 14-18 yaş arası çocukları kapsayan, iktidar dönemlerinde giderek bilfiil zorunlu hale gelen örgütlenme – e.n.

disi de iki buçuk yıl önce polis kurumundan istifa eden ve o günden beri dedektiflik yapan Wilhelm Böhm'le birlikte çalışmayı tercih etmişti. Hukuk eğitiminin geri kalan kısmını bürosunda tamamlamayı planladığı eski sınıf arkadaşı Guido Scherer de –muhtemelen vicdan azabı çektiği için– ona avukat yardımcısı olarak işe devam etmesini önermişti.

Avukatlık bürosunun çalışma saatleri belliydi. Böhm'ün dedektiflik bürosununki ise değildi. Bu yüzden Charly genellikle kocasından daha fazla çalışıyordu. Gennat onu M Kriminal Grubu'nda kol mesafesinde tutmaya başladığından beri Rath'ın fazla mesai yapma ihtimali, Ağustos ayında kar yağması kadardı. Oysa Wilhelm Böhm'ün yanında çalışmaya başlayalı beri Charly düzenli şekilde fazla mesai yapıyordu. Bu Rath'a elbette uymuyordu ama şikâyet edecek hali de yoktu, çünkü paraya ihtiyaçları vardı. Hiç kimseye, hatta Charly'ye bile sözünü etmediği yan gelirleri kesildiğinden beri başkomiser maaşı Charlottenburg'daki pahalı hayat tarzlarının maliyetini karşılamaya yetmiyordu. Kadına en sevdiği amcasından kendisine miras kalan ufak servetin tükenmeye yüz tuttuğunu anlatmıştı. Fakat Marlow'un ona ilettiği içi para dolu son zarfı Pankow'a gidip, kendi elleriyle Marlow'un malikanesinin bahçe duvarının üzerinden attığını anlatmamıştı. Gönderene iade etmişti yani. O esnada Marlow'un ya da adamlarından birinin kendisini görüp görmediğini bilmiyordu ama o günden beri adamdan ses seda çıkmadığı gibi posta kutusundan içi para dolu bir zarf da çıkmamıştı.

Charly'ye bir not yazıp, hâlâ oturma odasındaki masada duran romanı ağırlık yapsın diye üzerine bıraktı. Gabriele Terkit'in bir romanıydı. Charly'nin okuma zevki de gerçek hayatta olduğu gibi güncel olanı kabulleneceğine eskide yaşamaya devam ediyordu.

Bunu hallettikten sonra bir ölüm haberi vermekten ibaret olan sevimsiz vazifeyi yerine getirmeden evvel bir kadeh konyak daha içip Severin'in plaklarından birini dinleyip dinlememeyi düşündü. Tam konyak şişesini dolaptan almıştı ki, kapı çalındı.

Koridora gidip, kapıyı açtı. Saçları dümdüz küt kesilmiş bir kadın kalın gözlük camlarının ardından önce Rath'ın elindeki konyak şişesine, ardından da dosdoğru ona baktı. Kadın ilk anda

Rath'a ilkokuldaki blok flüt öğretmeni Fräulein Klefisch'i hatırlattı.

"Heil Hitler," diyerek onu selamladı blok flüt öğretmeni. "Peters, Charlottenburg Gençlik Dairesi. Friedrich Thormann'ı evlat edinen aileyi arıyorum, bu adres doğru mu?"

"Doğru hanımefendi, doğru," dedi Rath selama karşılık vermeden. "Fakat boşuna geldiniz. Oğlan burada değil. HJ ile Nürnberg yolunda."

"Bunu biz de biliyoruz tabii." Kaşlarını kaldıran Fräulein Peters bir not defteri çıkardı. "Zaten sadece Friedrich'in ebeveynleriyle konuşmak istiyoruz. Siz herhalde Gideon Rath'sınız, değil mi?"

"Gereon."

"Yahudi ismi mi bu?"

"Yok. Katolik ismi. Renanya Katolik ismi. Neden?"

Rath için için kızdı. Nereden çıkmıştı şimdi bu sorgu sual? Nasıl bir izlenim bıraktığını fark edince konyak şişesini gardırobun üzerine koydu. Sonra askıdan pardesüsünü kaptı.

"O zaman dininiz de bu, değil mi? Roma Katoliği."

"Bütün bunların dosyanızda olması lazım. Bakın..."

"Elbette Herr Rath, o değil mesele." Gülümsemek kadına hiç yakışmıyordu. "Friedrich'in nasıl bir ev ortamında büyüdüğü hakkında bir fikir edinmek istiyoruz. İçeri girebilir miyim?"

"Şu an pek müsait değil." Rath pardesüsünü kaldırıp, kadına gösterdi. Gördüğünüz gibi tam çıkıyordum. Hem bütün bunları daha önce yapmıştık. O zaman bir meslektaşınız buraya gelmişti. Mutlaka kayıtları duruyordur."

"Şüphesiz. Fakat elbette, zaman zaman bilgilerimizi tazelememiz lazım."

"Mutlaka. Ama bugün değil. Dediğim gibi, önemli bir randevum var. Mesleki bir randevu. Ben kriminal polisim..."

"O zaman sizi hiç tutmayayım Herr Rath. Zaten aslında eşinizle konuşmak istiyordum. Sakın kusuruma bakmayın ama bir kadının ev içindeki rolü bir erkeğinkinden daha belirleyicidir."

"Tabii, tabii. Siz daha iyi bilirsiniz." Rath da gülümsemeye çalıştı. "Fakat sizi yine hayal kırıklığına uğratacağım. Karım da evde değil."

"Ya, alışverişe mi çıktı? Önemli değil, beklerim."

"Bakın Fräulein Peters..." Rath pardesüsünü giydi, şapkasına uzandı. "... sebatınız saygıya değer, fakat anlamsız. Karımın eve dönmesi uzun sürebilir, çalışma saatleri son derece düzensiz."

"Çalışma saatleri mi?"

Gençlik Dairesi'nden gelen kadının yüz ifadesi karıştı ve en nihayet anlamamak ile infial arasında bir yerde durdu. O tekrar konuşmaya başlamadan Rath kadını bir kenara iterek, ev kapısını kapattı.

"Şimdi Frau Peters, lütfen beni mazur görün, hakikaten gitmem gerekiyor. Bir başka sefer gelin. En iyisi, gelmeden önce bir telefon edin."

"Zaten başka türlü ulaşmak mümkün değil gibi görünüyor!" Fräulein Peters'in sesi küstahlaşmıştı. "Tekrar görüşeceğiz," dedi. "Heil Hitler!"

Sonra arkasını döndü ve Rath'ı ayaküstü bırakıp gitti. O daha sağ kolunu kaldırıp, her zaman yaptığı gibi yarım ağızla *Hei'tler* demeye fırsat bulamadan kadın merdivenlerde gözden kaybolmuştu bile. Onun giderek uzaklaşan ayak seslerini dinlerken Rath bu ziyaretin ne anlama geldiğini çıkarmaya çalışıyordu. Normal bir şey miydi? Yoksa birisi Gençlik Dairesi'ni onların üzerine mi salmıştı? Onlar zorunlu olduğuna inandığı halde, Charly'nin pencereleri yeterince sık silmediğinden şikâyet edip duran faziletli komşulardan biri olabilir miydi? İster istemez omuz silkti, bir sigara yaktı ve yola çıktı.

Lehmann ailesi Kreuzberg'de, Görlitz İstasyonu ile Spree Nehri arasında bir apartmanda oturuyordu. Doğru kapıyı bulana kadar Rath'ın iki arka avluyu katetmesi ve dört kat merdiven tırmanması gerekti. Kapıyı gözlerinin etrafı yorgunluktan kararmış bir kadın açtı. Bir çocuğu kucağına almış, diğerinin elini tutuyordu. Rath, acaba Frau Lehmann, Fräulein Peters'te ne gibi bir izlenim bırakırdı diye düşünmeden edemedi.

Parmaklarıyla yeleğinin cebini karıştırıp, rozetini çıkardı.

"Rath, Kriminal Polis. Hedwig Lehmann siz misiniz?"

Kadın başıyla doğruladı.

"Taksi şoförü Otto Lehmann'la mı evlisiniz?"

Kadın tekrar başını sallarken, bir yandan da gözleri otomobil farına takılmış bir geyik gibi ona bakıyordu. Bir şeyler sezinler gibiydi. 31. Karakol'un toplum polisleri haber vermiş olabilir miydi? Ya da cenazeciler? Belki de kapıya polis geldiğinde her zaman en kötü ihtimali düşünenlerdendi bu kadın.

"Çok üzgünüm Frau Lehmann, fakat size bir haber vermem lazım... eşiniz hakkında..."

Kadın hâlâ konuşmadan gözlerini dikmiş, ona bakıyordu. Rath her şeyi çocukların önünde konuşmak istemiyordu.

"İçeri girebilir miyim?" diye sordu. "Sizinle yalnız konuşabilirsem daha iyi olur..."

Kadın kenara çekildi, Rath daireye girdi. Otto Lehmann'ın çok para kazanmadığı belliydi. Daire acınacak haldeydi. Karanlık ve küçüktü, sanki ezelden beri havalandırılmamış gibi kötü kokuyordu.

Dul kadın onu oturma odası olarak da kullanılan bir mutfağa götürdü. Lavaboda kirli tencere ve tabaklar üst üste yığılmıştı, masanın üzerinde bir sepet dolusu kirli çamaşır vardı.

Kadın, "Lottchen!" diye dairenin arka tarafına doğru bağırdı. Bu Rath'ın onun ağzından duyduğu ilk kelimeydi.

On iki yaşlarında bir kız çocuğu belirdi ve utangaçça köşeden kafasını uzattı. Kadın kucağındaki ufak çocuğu yere bıraktı.

Berlin aksanıyla, "Lottchen, şu iki ufaklığa biraz bakıver, annenin bu beyle konuşması lazım," dedi. "Aşağıya, avluya inip, oynayın. Bir de şu çamaşırları çamaşırhaneye götür. Ben hemen geliyorum."

Kız en küçük kız kardeşini yerden kaldırıp, kirli çamaşırların ortasına yatırdıktan sonra sepeti masadan aldı.

"Hadi gel Bubi," dedi erkek kardeşine. "Sen de bir ucundan tut."

Oğlan annesinin eteğinin ucunu bıraktı ve iki kardeş, içindeki küçük kız kardeşlerinin bir balon yolcusu gibi kenarından merakla baktığı çamaşır sepetini ortalarına alarak, evden dışarı çıktı. Ufaklığın ilk defa bu şekilde taşınmadığı belliydi. Keyfini çıkarıyordu.

Kadın misafirine yer göstermeden kendisi masaya oturdu.

"Ne oldu komiser bey? Benim veletleri başka yere göndermemi gerektirecek kadar kötü ne olabilir?"

Rath kadına hakiki rütbesini açıklamaya gerek görmedi. Bir sandalye çekip, şapkası elinde kadının yanına oturdu.

"Kocanız," diye başladı lafa, "bir kaza geçirdi. Meslek kazası diyelim. Taksisiyle." Genzini temizledi. "Henüz bilinmeyen bir sebepten aracının kontrolünü kaybedip, Yorck Köprüleri'nin orada cepheden bir duvara çarpmış."

Asıl söylemek istediğini, oraya asıl gelme nedenini açıklamakta her zaman zorlandığı için bir ara verdi.

"Frau Lehmann, çok üzgünüm, kazada kocanız hayatını kaybetti."

Zaten sandalyenin üzerinde omuzları öne sarkmış oturan dul kadın iyice çöktü. Yüzünde o kadar boş bir ifade vardı ki, Rath korktu. Beş dakika öncesine kadar o yüzde herhangi bir ümit kırıntısı kalmış idiyse, o da kaybolmuştu.

"Hiç acı çekmediğini söylersem, belki bu sizi avutabilir," diye devam etti. "Anında ölmüş."

Kadın sessizliğini öyle ansızın bozdu ki, Rath korkuyla olduğu yerde büzüldü.

"Bu mu avutacak beni?" diye bağırdı kadın. "Bu beni nasıl avutsun? Şimdi artık kendimi assam da olur. Zaten parayı bir türlü denkleştiremiyorduk. Bir taksi şoförünün ne kadar para kazandığından haberiniz var mı sizin? Şimdi ne olacak? Üç küçük çocuğum var benim. Nasıl para kazanayım?"

"Ben size yardımcı olabilirim Frau Lehmann. Dul maaşı almak için başvurmanıza birisi yardım edebilir. Gençlik Dairesi de size ve çocuklarınıza nasıl yardımcı olabileceğine..."

"Geçin bunları yahu! Gençlik Dairesi'ymiş. Benim ufaklıkları yurda mı kapatacaklar yani? Olmaz! Cesedimi çiğnemeden olmaz!"

"Ben sadece..."

"Sizin ne istediğiniz umurumda bile değil. Sizden yardım filan istemem! Durup dururken Gençlik Dairesi'ni başıma musallat edeceksiniz! Olmasa da olur."

"Frau Lehmann, kızgın olduğunuzu anlıyorum, fakat...."

"Hiçbir şey anladığınız yok!" Birden yerinden fırlamış, ona avaz avaz bağırıyordu. "Şimdi yıkılın karşımdan! İşim gücüm var benim. Beni rahat bırakın yeter. Ha, bir de şunu söyleyeyim: Buraya

Gençlik Dairesi'nden birinin geldiğini görürsem, kendimi camdan aşağı atarım, bunu böyle bilin!"

Rath da ayağa kalktı. "İstemiyorsanız kimseyi yollamam," dedi. "Fakat korkarım, Adli Tıp'a gelmenizde ısrar etmek zorundayım. Kocanızın kimlik tespitine yardımcı olmanız lazım... Belki ona veda etmek de istersiniz. Pazartesi günü morga giderken size eşlik etmesi için bir meslektaşımı yollayacağım. Ondan sonra cesedi teslim etmemiz uzun sürmez."

"Ne? *Teslim mi edeceksiniz?*"

"Cenaze töreni için."

"Bizim gibilerin cenaze masrafını karşılayabileceğini mi zannediyorsunuz? Sizde kalsın. Charité masrafı da karşılıyor, değil mi?"

Bu sözler kadının ağzından o kadar soğuk ve kalpsiz bir şekilde dökülmüştü ki, Rath ürperdi. Para sıkıntısı acısından çok daha baskındı anlaşılan. Ticarete meraklı bir başpolisin verdiği tüyo üzerine erkenden kaza yerine gelen Grieneisen şirketi geldi Rath'ın aklına. Artık Otto Lehmann'ın sırtından para kazanamayacaklardı.

Kadına veda edip, merdivenleri inerken düşüncelere daldı. Kocasının geliri olmadan Hedwig Lehmann bu dairede oturmaya devam edebilecek miydi? Çocuklarının nasıl bir hayat yaşayacağını düşünmek bile istemiyordu.

Kapının önüne çıktığında onları avluda oynarken buldu. Bubi elinde bir sopayla yangın duvarının gölgesinde büyümüş ısırgan otlarını dövüyor, ablaları çamaşır sepetiyle oynuyordu. Bebek ise hâlâ, şimdi boşalan ve ablasının yere bıraktığı sepetin içinde oturuyordu. Ablası kardeşine açık denizde olduğu hissini vermek için sepeti sağa sola sallıyordu. Bebek mutluluktan bağırıyordu. Rath'ı tanıyınca Lottchen bir an durup, elini salladı.

Rath da gülümseyip, ona el salladı. Ve o anda kendisini çok kötü hissetti.

7

Yola devam ediyorlardı. Çadırlar toplanmış, sırt çantaları yeniden hazırlanmış, bütün birlik disiplinli sıralar halinde yürümeye ha-

zırdı. Albay Rademann gözlerini dümdüz dizilmiş Hitler Gençleri'nin üzerinde gezdirdi. Fritze, Rademann'ın sert, acımasız bakışlarına alışıktı ama yine de gurur duyduğunu, birliklerinden, orada olanların hepsinden ne kadar gurur duyduğunu gözlerinden okuyabiliyordu. Rademann'ın babacan ve sert bakışları özellikle kendi üzerinde uzun kalıyormuş gibi geliyordu ona. Belki de bunun nedeni albayın önüne dizilen sıralarda kendi oğlunu bulamamasıydı. Fritze de onu arada bir özlüyordu, ne de olsa Atze en iyi arkadaşıydı ama hayat böyleydi işte.

Rademann'ın bakışları sessizliği sağlamaya yetti. Etraf o kadar sessizdi ki, yakınlardaki Saale Nehri'nin şırıltısı işitiliyordu. Ta ki, keskin bir emir sessizliği yırtana kadar.

"Dikkaaaat! Hitler Gençliği, hazırol!" diye bağıran albayın sesi yankılandığında herkes derhal toparlandı. Hepsi pürdikkat kesilmişti.

"Bütün birlik solaaaa dön!"

On iki farklı oymaktan olmalarına rağmen Rademann'ın emrine hepsi aynı mükemmellikle uydu. Yüz çizme çakıl taşlarının üzerinde tek bir çizme gibi ses çıkardı.

"Uygun adııım, marş!"

Durdurulması imkânsız bir makine gibi harekete geçtiler. Rademann bir şarkı mırıldanmaya başladı. Az sonra köprünün üzerinden geçip, onlara el sallayan ve aralarında güzel kızlar da bulunan coşkulu vatandaşların sokakları doldurduğu şehre girerlerken Saale Nehri üzerinde Horst Wessel Marşı yankılanıyordu. Berlinli Hitler Gençleri'nin geçtiği her şehirde böyle olmuştu, Saalfeld'de de böyleydi. Fakat biraz sonra yine kırlarda, tabiatın ortasında olacaklar, onlara sadece rüzgârın uğultusu ve kuş cıvıltıları eşlik edecekti.

Fritze başını kaldırdı. Gökyüzünü bulutlar kaplamaya başlamıştı ama yağmur yağacak gibi de değildi. Diğer ülküdaşlarının aksine karda çamurda yürümek ya da yağmur çadırını ne kadar şiddetli dövse de geceleri çadırda kalmak onu rahatsız etmiyordu. Ne de olsa sokak çocuğuydu. Berlin sokaklarındayken yapayalnız yaşamış, yolunu tek başına bulmuştu. O hayatla kıyaslandığında bu konforlu yürüyüş çocuk oyuncağı sayılırdı. Çadırları, uyku tulum-

ları, hatta bir bagaj arabaları, seyyar mutfakları ve hastabakıcıları bile vardı, sadece Nürnberg'e kadar yürümekle kalmayıp, bütün dünyayı dahi dolaşabilirlerdi. Fakat en güzeli de haftalar boyunca tek bir gün bile okula gitmek zorunda olmamalarıydı.

Bu yürüyüşe katılacakları için Atze'yle birlikte ne kadar sevinmişlerdi! Oysa o şimdi yoktu aralarında. Fakat belki böylesi daha iyiydi. Çünkü muhtemelen Atze de, maalesef aralarında zırlayıp duran ve topluluğu zayıflatan o tiplerden biri olurdu. Fritze bazen bunların nasıl olup da bu birliğe dahil olmayı başardığını soruyordu kendi kendisine.

Çünkü İmparatorluk Parti Kongresi'ne yürüyüş Atze'yle birlikte altı ay evvel katıldıkları yavrukurt imtihanıyla karşılaştırıldığında adeta bir gezintiydi. Buna rağmen Albay Rademann'ın teşvikiyle Fritze bütün sınavlarda başarılı olmuştu. Rademann kendi oğlunun da muvaffak olması için uğraşmıştı ama son sınavda, 30 kilo ağırlığında bir sırt çantasıyla yapılan 25 kilometrelik yürüyüşte Atze çuvallamıştı. Hedefe yedi kilometre kala, babasının aşağılayıcı bakışları altında ve gözleri yaş içinde bitap düşmüştü. Rademann hakikaten pes etmek isteyip istemediğini oğluna üç defa sormuştu. İki defasında Atze kendini toparlamış ama üçüncüsünde tam anlamıyla çökmüş, o ağır sırt çantasıyla bir adım daha atamayacak halde, hıçkırmaya başlamıştı. Atze'nin hıçkırıkları ancak albay suratına bir tokat patlattığında durmuştu. Bir Alman genci ağlamazdı çünkü.

Rademann oğlunun sırt çantasını almış ve tek bir kelime bile etmeden iki sırt çantasıyla yola devam etmişti. Fritze, albayın Atze'yi aşağılayan tavrının bütün herkese, hatta Atze ile arkadaş oldukları halde kendisine bile sirayet ettiğine şahit olmuştu. Fakat Atze köstek olacaktı. Köstek olacak biri de onlara yaramazdı. 25 kilometreye bile dayanamayan birini ne yapacaklardı? 37 gün yürüyerek 500 kilometre katetmeleri lazımdı, bunu yaparken ne zayıf tiplere ihtiyaçları vardı ne de ağlayıp zırlayanlara.

Bir Alman genci ağlamaz! Hiçbir yerde yazmadığı halde bütün kuralların en önemlisi buydu ve Fritze de buna diğer çocuklardan daha iyi uyuyordu. Bir insanın hiç kimsesinin olmamasının ve sokaklarda yaşamak zorunda kalmasının nasıl bir şey olduğundan diğerlerinin haberi bile yoktu. Friedrich Thormann ise bunu bili-

yordu ve hiç ağlamamıştı. Asla. En azından, başkalarının görebileceği durumlarda.

Ülkûdaşları da onun ağladığını hiç görmemişti. Hiçbir zaman görmeyeceklerdi de. Öyle bir şey olmadan önce o *onlardan* birini ağlatırdı!

İki hafta önce Berlin'den ayrılırlarken boğazı düğümlenmiş ama ağlamamıştı. Oysa içinden ağlamak geliyordu. Onu yolcu etmeye sadece Gereon gelmiş, Charly evde kalmıştı. Ne zaman onun Hitler Gençliği'yle bir işi olsa hep yaptığı gibi. Riefenstahl filmini de Gereon'la beraber izlemek zorunda kalmış, Charly gelmeyi reddetmişti. Üstelik o filmde oğlunu Nürnberg'de neler beklediğini gösteren muhteşem sahneler olduğu halde. Orada olan birinin ne kadar gurur duyacağını gösteren sahneler. Ya da, evlat edinmiş dahi olsa, oğlunu oraya gönderen birinin ne kadar gurur duyabileceğini gösteren... Charly ise gurur duymuyordu. Hiç. Onun yaptığı hiçbir şeyden. Her şeye kara çalıyor, hiçbir şeye katılmıyordu. Yavrukurt imtihanını üstün başarıyla geçtiğinde de, Nisan ayındaki o pazar günü Hitler Gençliği'ne üye olduğunda da, hiçbir kampta, hiçbir kutlamada, herhangi bir şekilde Halk Gençliği ve HJ ile en ufak ilişkisi olan hiçbir şeye katılmıyordu. Evde ne zaman üniforma giyse şikâyet ettiği için, grup akşamlarının ardından da Carmerstrasse'de değil de, her fırsatta Rademann'larda ve arkadaşı Atze'nin yanında kalmaya çalışıyordu.

Charly ona daire kapısının önünde veda etmiş, üniformaları yıkanmış ve ütülenmiş yaklaşık yüz elli Hitler Genci'nin yürümeye hazır beklediği Plötzensee'deki Johannis Mezarlığı'na onu Rath götürmüştü. Berlin'in on iki Hitler Gençliği oymağının hepsinin bayrakları rüzgârda dalgalanıyordu. Üst Bölge Lideri Axmann üç sene evvel komünistlerin alçakça katlettiği Hitler Genci Herbert Norkus'un mezarı başında bir konuşma yapmıştı. Fritze vazife, sadakat, inanç ve Almanya'nın geleceğinden bahseden ve Norkus'un Alman gençliği için ne büyük bir emsal olduğunu anlatan Axmann'ın laflarını pek dinlememiş, devamlı Charly'yi düşünmüş ve boğazındaki düğümü çözmek için nafile uğraşmıştı.

Anneleri, kendisininki gibi hayatta olup olmadığını dahi bilmediği, çocuklarını hiç umursamayan bir orospu değil de, hakiki an-

ne olan ülkûdaşlarını nasıl da kıskanıyordu. Charly ile yeni bir anne, en azından onun üzerine titreyecek, ona biraz olsun kıymet verecek bir kadın bulduğunu ümit etmişti. Sadece onu sokakta yaşamaktan kurtarmak istermiş gibi yapan ama sonuçta ortada bırakan, ne yaparsa yapsın hep mızmızlanan bir üvey anne değil. Bunun için ondan nefret ediyordu ama yine de onu bazen o kadar özlüyordu ki, canı yanıyordu.

Bir Alman genci ağlamaz!

Hitler Gençleri'nin ülkûdaşlığı onu avutuyordu. Hep beraber uygun adım yürürken, şarkılar söylerken kendisini nasıl da güçlü hissediyordu. Güzel, coşkulu bir duyguydu bu. Bu cemaate dahil olmak, büyük bir şeyin parçası olmak, halkın bireylerden önemli olduğu ama bireylerin de halk cemaatine hizmet etmek için kendilerini aşması gerektiği yeni Almanya'nın parçası olmak...

O anlarda Fritze'nin tek üzüldüğü Charly'nin bu cemaatin parçası olmak istememesiydi. Fakat bu durumun bir gün değişebileceğinden umudunu yitirmiyordu.

8

103. Karakol kaza raporunu zamanında hazırlamıştı. Rath pazartesi sabahı bürosuna girdiğinde masasının üzerinde buldu. Hiçbir şey söylemesine gerek kalmadan Erika Voss raporun yanına bir fincan da kahve bıraktı.

"Teşekkür ederim Erika. Czerwinski daha ortada yok mu?"

"Laboratuvarda. Fotoğrafları tab ediyor."

"Şimdi mi? Neden cumartesi günü yapmamış?"

"Geç olmuş. Fena bir kaza olduğunu anlattı."

Erika Voss bir yorum yapmasını veya en azından bir talimat vermesini bekler gibi ona baktıysa da Rath sesini çıkarmadı. Bunun üzerine sekreter kadın elindeki kahve demliği ile ön odaya geri dönüp, aradaki kapıyı kapattı. Söylemeye gerek yoktu. Voss onu ne zaman kendi haline bırakması gerektiğini bilirdi. Altı yıldır tanışıyorlar ve ilişkileri şef-sekreter ilişkisinden ziyade evliliklerinin altın yıldönümünü kutlamaya hazırlanan bir çiftinkini andırıyordu.

Rath bir Overstolz yaktı, bir yudum kahve içti ve raporun sayfalarını karıştırmaya başladı. Meslektaşları tahmin ettiğinden daha çalışkan çıkmıştı. Her şeyi ölçmüş, hatta Yorckstrasse'nin bir krokisini çizip, üzerinde kaza geçiren aracın izlediği yolu bile işaretlemişlerdi. Buna göre taksi Möckernbrücke'den gelmiş ve köprülere gelmeden önce Yorckstrasse sağa kıvrıldığı halde araba yoluna dümdüz devam etmişti. Cetvelle çizilmiş gibi. Karşıdan gelen trafiğin ortasından geçerek, önce kaldırıma, oradan da duvara.

Karakoldaki polisler ne bir savrulma ne de bir fren izi tespit edebilmişti. Yani bu ne trafikten kaynaklanan bir manevraydı ne de şoför aracın kontrolünü kaybetmişti. Rath'ın olay yerinde tahmin ettiği gibi direksiyon bloke olmuş olabilir miydi? Fakat o zaman Otto Lehmann neden fren yapmamıştı? İki şahit de taksi şoförünün duvara çarpmadan evvel gaz bile verdiğini anlatmıştı. Direksiyon bloke olunca korkudan pedalları mı karıştırmıştı yoksa?

Rath yetim kalan üç çocuğu ve çaresiz dul kadını düşündü. Lehmann ailesinin yazgısını bir otomobil tamircisinin dikkatsizliği değiştirmiş olabilir miydi? Şayet öyleyse, taksi şirketi midir, yoksa bir tamir atölyesi midir, her neyse, hesap vermeleri için bunu ortaya çıkarmak onun boynunun borcuydu.

Bu olaydan bir diğer ailenin daha etkilenmiş olma ihtimali vardı. Kimliği bilinmeyen ve bir sır saklayan adamın ailesinin de henüz durumdan haberi yoktu. Ailesi varsa tabii. Ya da bir aile kurmayı planlıyor idiyse. Çiçek ve şekerlemeleri birisine götürüyor olmalıydı. Rath cesedin üzerinde buldukları yüzüğü inceledi. Pahalı sayılmazdı ama iyi bir nişan yüzüğü olabilirdi. Evlenmeye niyetli ama talihsiz taksi şoförüyle beraber ölüme giden biri miydi bu adam? Eğer öyleyse, cumartesi günü birisi onun yolunu nafile gözlemişti.

Kaza kurbanının bir fotoğrafını Kayıp Kişiler Dairesi'ne vererek, kimliğini böyle ortaya çıkarmayı deneyebilirlerdi. Bunun haricinde ellerinde sadece bir anahtar vardı. Anahtarın uyacağı dolabı bulmak imkânsız olmasa da, çok zahmetli bir işti. Yalnızca Berlin'deki dokuz tren istasyonu bir yana, ufak şehirlerde ve şehrin banliyösünde, birçoğunda eşya dolapları da bulunan sayısız istasyon vardı. Müşterilerine eşya dolapları sunan otelleri, postaneleri

ve bankaları da buna eklemek lazımdı. Tabii havaalanını da unutmamak gerekirdi. Muazzam bir iş. Ve tabii, anahtarın Berlin'deki bir eşya dolabına ait olmama ihtimali de vardı ki, Rath bu ihtimali düşünmek bile istemiyordu. Çünkü genç adamın yanındaki zarfın üzerindeki adresi araştırmış ve Nürnberg yakınlarında ufak bir kasabaya ait olduğunu görmüştü. Bu da resmî olarak asla sahip olmaması gereken bir bilgiydi.

Sigarasını kül tablasına bastırıp söndürürken, içinde gizli evrak olan mektubun alıcısına ulaşıp ulaşmadığını merak etti. Görünürde özel bir adresti. Ancak bir sivilin Herrmann Göring hakkında gizli bilgilerle ne işi olabilirdi? Gerçi bunun kazayla hiçbir ilgisi yoktu ama bu soru bir türlü aklından çıkmıyordu.

Telefon çaldı, Rath açtı. Voss arıyordu.

"Ne var Erika?"

"Ziyaretçiniz var başkomiserim."

Şahitler olabilir miydi? Rath saatine baktı. "Şimdiden mi? Beyefendilerin on birde gelmesini rica etmiştim."

"Beyefendi değil, bir hanımefendi. Önemli olduğunu söylüyor. Cumartesi günkü kaza hakkında konuşmak istiyor."

"Bir şahit daha mı?"

Voss omuz silkti. "Araba için geldiğini söylüyor, bayağı sinirli."

"Araba için mi?" Rath iç geçirdi. "İyi, hanımefendiyi içeri gönderin."

Ziyaretçisi yaklaşık otuz yaşlarında, kendinden emin bir kadındı. Karşı karşıya geldiklerinde Rath onu nereden tanıdığını düşündü ama çıkaramadı. Neyse ki, "Heil Hitler" yerine "İyi günler," demişti de, Rath Alman selamı vermekten kurtulmuştu.

"Sizin için ne yapabilirim Frau..."

"Blarr. Elli Blarr. Fräulein deyin lütfen."

"Buyurun, oturun Fräulein Blarr."

Fräulein olmakta ısrar eden kadın Rath'ın masasının önündeki misafir koltuğunu çekip oturdu.

"Sekreterim, önceki gün Kreuzberg'de kaza geçiren taksi hakkında benimle konuşmak istediğinizi söyledi," diye söze girdi Rath. "Bu araçla sizin ne alakanız var?"

"Eh, bunu açıklamak çok kolay. Sahibiyim."

Bu suratı nereden tanıdığını Rath derhal hatırladı. Gazetede görmüştü. Elli Blarr'ın vakur bir edayla taksilerinin yanında dururken çekilen bir fotoğrafıyla beraber bir de yazı yayımlanmıştı. Berlin'in ilk ve tek kadın taksi şoförü, her an itiraz edeceği bir şey söylemesini beklermiş gibi meydan okuyan bir ifadeyle ona bakıyordu ama Rath ona bu iyiliği yapmadı. Sessizce bekledi.

"Şoförümün," diye devam etti Elli Blarr, "bir kazada öldüğünün ve aracımın hasar gördüğün bana neden bildirilmediğini merak ediyorum. Bunun yerine sessiz sedasız arabamı çektiriyorsunuz."

Czerwinski! Rath bu işleri şişkoya bıraktığına daha şimdiden pişmandı.

"Sevgili Fräulein Blarr..." diye lafa girdi.

"Ben sizin *sevgili* Fräulein Blarr'ınız değilim!"

"Fräulein Blarr, aracınıza kriminal teknik bir araştırma yapılmak üzere el kondu. Bu şekilde kaza sebebini ortaya çıkarabileceğimizi umuyoruz. Bir teknik arıza ihtimali..."

"Beni neyle itham ediyorsunuz? Araçlarıma doğru dürüst bakım yaptırmamakla mı?"

"Hayır, hayır, ben..."

"Komiser bey, beş taksi sahibiyim ben. Onları ne kadar sık hidrolik vince koyup kaldırdığımı biliyor musunuz siz? Üç-altı-üç-iki-bir numaralı araç daha dört gün önce etraflı bakımdan geçti."

"Üç-altı-..., ne, ne?"

"Üç-altı-üç-iki-bir. Kaza geçiren araç. Teknik bir arıza ihtimal dışıdır!"

Ufak gümüş bir sigaralıktan bir sigara çekip çıkaran Elli Blarr çakmağını yaktı. Derin bir nefes çekti. Nikotin sinirlerini yatıştırıyordu anlaşılan. Rath masanın üzerinden kül tablasını ona doğru sürdü.

"Araç filonuzun bakımına böyle ehemmiyet vermeniz övgüye değer," dedi kendisi de bir sigara yakarken. "Ben yine de kendi uzmanlarımızın ne dediğine bakarım. Şimdilik ve şahitlerin hepsinin birbiriyle örtüşen ifadelerine bakılırsa şöförünüzün yolu hiç fren yapmadan, hatta tam gaz enlemesine katederek bir duvara çarpmasının başka bir mantıklı açıklamasını göremiyorum. Siz açıklayabiliyor musunuz?"

"Nasıl açıklayayım? Orada değildim ki. Tek söyleyebileceğim, Otto Lehmann'ın en muteber şoförlerden biri olduğu."

"En muteber şoförlerden biri *idi*." Rath genzini temizledi. "Karısı ve üç çocuğu vardı – Herr Lehmann ekmek parasını kazanabilmek için muhtemelen çok çalışmak zorunda kalıyordu."

"Ne ima etmeye çalışıyorsunuz?"

"Hiçbir şey. Ancak bana geçtiğimiz... diyelim... üç haftaya dair çalışma çizelgelerini verirseniz size minnettar kalırım. Herr Lehmann son zamanlarda gece vardiyasında çalışmak zorunda kalmış mıydı?"

"Bunu neden soruyorsunuz? Lehmann'ın direksiyon başında uyuyakaldığına mı inanıyorsunuz?"

"Hiçbir şeye inanmıyorum. Sadece vazifemi yapıyorum. Her ihtimali göz önünde bulundurmak da bu işin bir parçası. Lütfen, vardiya planlarını ulaştırın bana."

Rath sigarasından bir nefes çekerek taksi işletmesi sahibesini inceledi. Elli Blarr'ın hiç vicdan azabı çeker gibi bir hali yoktu.

Kadın, "Olur," der gibi başını salladı. "Hemen bugün gönderebilirim."

"Çok teşekkür ederim," dedi Rath. "Herr Lehmann'ın düzenli şekilde beklediği duraklar var mıydı?"

"Neden soruyorsunuz?"

"Çünkü son seferinde neler yaşandığını anlamak istiyorum. Müşterisi hakkında henüz hiçbir şey bilmiyoruz. Maalesef kazada o da hayatını kaybetti."

Kadın sigarasından bir nefes çekip, omuzlarını kaldırdı. "Otto her yere giderdi. Müşteriler nereye gitmesini isterse oraya. Fakat uzun süre müşteri beklemesi gerektiği vakit daha ziyade Anhalt İstasyonu'nda beklerdi.

Telefon çaldı. Rath, "Kusura bakmayın," diye mırıldanarak ahizeyi kaldırdı. Voss'un sesini işitti.

"Sizi kurtarayım mı şefim? Çok mühim bir telefon gelmiş gibi yapabilirim."

"Gerek yok."

"Kriminal Sekreter Czerwinski fotoğraflarla laboratuvardan döndü. Görmek istemez misiniz?"

"Elbette. Bir dakika daha bekleyin. Burada işimiz hemen bitiyor."

Telefonu kapattı.

"İşimizin bittiğini nereden çıkarıyorsunuz?" Elli Blarr öfkeliydi. "Aracımı ne zaman iade edeceğinizi hâlâ söylemediniz."

"Soruşturma sonuçlanır sonuçlanmaz."

"Sigortamın hasar tespiti yapabilmesi için araca mümkün olduğu kadar çabuk ulaşmam lazım."

"Bana sorarsanız hurdaya çıkarılmalı," dedi Rath. "Kriminal teknolojik bilirkişi raporunu sigortanıza versem, nasıl olur? Sizin derdinize de bir çare bulmuş oluruz, değil mi?"

Ayağa kalkıp, kapıyı açtı.

"Hımm." Kadın sigarasını kül tablasına bastırıp söndürdü ve misafir sandalyesinden kalktı. "Sigortam kabul ederse. Bir sorayım."

Rath taksi şirketinin sahibesini geçirirken, Czerwinski de kazanın fotoğraflarını yazı masasının üzerine yayıyordu. En üstte kanlar içindeki Otto Lehmann'ın parlak kâğıda basılmış bir sürü resmi vardı. Elli Blarr durdu. Gözleri şoförünün siyah-beyaz cesedine ve göğsündeki kocaman yaraya takıldı.

"Aman Allahım!" dedi. "Zavallı Otto!"

"Bu ağır yaraların acısını hiç hissetmemiş olsa gerek. Tabii bu sizi avutur mu bilmem." Rath genzini temizledi. "Bunları gördüğünüz için özür dilerim. Tabii, meslektaşım sizin burada ol..."

"Önemli değil." Kadın elini salladı. "O kadar hassas değilim. Gördüğüm ilk ağır trafik kazası değil bu. Üstelik savaşta şehit düşen kaç erkek tanıdığımı bir bilseniz..."

Rath resimlerin arasında ikinci cesede ait olan birini aradı.

"Bu adam kaza esnasında araçta olan müşteri. Tanıyor musunuz?"

"Yok." Resme ikinci bir defa göz attıktan sonra başını iki yana salladı. "Bu yüz bana hiçbir şey ifade etmiyor. Devamlı müşterilerden değil, o kadarını söyleyebilirim."

Rath'ın omzunun üzerinden masaya ve üzerinde duran diğer fotoğraflara merakla baktı.

"Allah kahretsin," diyerek, enkaza dönüşmüş taksiyi ve katlanmış motor kapağını gayet etkileyici bir şekilde gösteren bir fotoğrafı eline aldı: "Hurdaya çıkarma konusunda haklısınız galiba."

"Dediğim gibi, arabanın tam gaz duvara çarptığından hareket ediyor ve bunun nedenini araştırıyoruz."

"Bunu alabilir miyim?" Elindeki fotoğrafı havada sallıyordu. "Sigortaya vermek için."

"Nasıl isterseniz. Bir faydası olacaksa alın."

"Göreceğiz."

Elli Blarr fotoğrafı el çantasına tıkıştırdı ve bürodan ayrıldı. Czerwinski, ağzı bir karış açık, kadının arkasından bakakaldı.

"Bu da kim?" diye sordu kadın dışarı çıkar çıkmaz.

"Tanımıyor musun? Gazetelerde, *şoför bu olunca hiçbir fiyat yüksek olmuyor*, diye koca koca haberleri çıktı."

Czerwinski hâlâ boş gözlerle bakıyordu. Anlaşılan gazete okumuyordu.

"Elli Blarr," diye devam etti Rath. "Taksi şirketi sahibi. Araçlarından birine el koyduğunu aslında haber vermiş olman gereken kadın."

"Haber vermek mi? Bana bunu kimse söylemedi."

"O zaman, bu sabah sana ne yapman gerektiğini çok net söyleyecek olmama sevinirsin." Rath, Czerwinski'ye dosyayı işaret etti. "Önce Gennat'a vakamız hakkında rapor vereceksin. Kaza sebebini ve ölen müşterinin kimliğini henüz araştırdığımızı söyle ona, neyle meşgul olduğumuzu bilir o zaman..."

"Fakat..."

"... Sonra da lütfen saat tam on birde burada, büroda ol ve kazanın iki şahidiyle konuş. Ondan sonra bir araç bul ve kocasının kimlik tespiti için Frau Lehmann ile birlikte morga git."

"Onu da mı ben yapacağım? Fakat şef..."

Kriminal sekreterin yüzü gitgide daha fazla asılıyordu.

Rath saatine baktı. "E, haydi, ne oldu? M Kriminal Grubu'nun sabah konferansı beş dakika sonra başlıyor. Gennat'ın hiç çekemediği bir şey varsa, o da geç kalınmasıdır."

Czerwinski pes etti. Kaza raporunu Rath'tan alıp, gitti.

Rath yazı masasından sigaralarını aldı, sonra pardösüsüyle şapkasına uzandı.

"Siz de mi çıkıyorsunuz şef?" diye sordu Voss. "Nereye?"

"İpucu aramaya. Anhalt İstasyonu'na."

"Açıkçası hiçbir şey anlamadım."

"Ne diyeyim Erika? Bu söylediğinizde de her zamanki gibi yüzde yüz haklısınız."

Kadının kafasındaki soru işaretlerini defetmek için daha fazla uğraşmadı. Şapkasını giydi ve bürodan çıktı.

On beş dakika sonra hedefine varmıştı. Arabayı Excelsior'un önüne park etti ve Saarländerstrasse'den karşıya geçti. Anhalter Garı'nın önündeki taksiler siyah-yeşil incilerle bezenmiş bir kolye gibi sıralanmıştı. Veya bir abakus gibi, diye düşündü Rath, çünkü en önden bir araba ayrıldığında her seferinde sıra da hareketleniyordu. İlk önüne çıkan taksiye giderek camı tıklattı.

Şoför pencereyi açtı. "Sıra daha bana gelmedi usta," dedi. "Bizde işler aynı halk mutfağındaki gibi yürür. Sırayla. En öndeki meslektaşıma gidin."

Rath pencereye doğru eğildi. "Bir yere gitmek istemiyorum," dedi. "Sadece birkaç sorum var."

"Turizm bürosu değil burası! Unter den Linden'de bir enformasyon deski var! Veya bir toplum polisine sorun!"

"Bir anlamda ben toplum polisi sayılırım. Bir tek üniformam yok," diyen Rath rozetini gösterdi.

"Dostum ve yardımcım." Şoför suratını buruşturdu. "Bugün bir bu eksik kalmıştı!"

Adam vites geçirdi ve taksi yavaşça ilerledi. Baştan Rath şoförün tüymek istediğini sandıysa da daha sonra en baştaki taksi gittiği için bütün taksi sırasının hareket ettiğini fark etti. Taksi yaya hızıyla dört-beş metre gittikten sonra tekrar durdu.

"Bırakın oyun oynamayı," dedi Rath tekrar arabaya yetiştiğinde.

"Alınma hemen usta..."

"Usta değil başkomiser."

"İlerlemem lazım başkomiserim, yoksa ipin ucu kaçar."

Rath arabanın kapısını açıp, arka koltuğa yerleşti.

"Ne yapıyorsunuz yahu?"

"Görmüyor musunuz? Arabaya biniyorum. O zaman istediğiniz gibi ilerleyebilirsiniz ve buna rağmen sohbet edebiliriz."

"Birinin binmesine izin verdiğim için meslektaşlarım kaidelere uymadığımı düşünecek."

"Birincisi, uslu uslu ilerlediğiniz takdirde kimse hiçbir şeyden şüphelenmez; ikincisi, buna rağmen biri böyle düşünürse bu da benim umurumda bile olmaz."

"İyi, o zaman sorun artık ne soracaksanız," diye söylendi şoför.

"Meslektaşlarınızdan biri hakkında. Otto Lehmann. Tanır mısınız? Sık sık burada istasyonun önünde beklermiş."

Rath dikiz aynasında şoförün suratını astığını ve müşterisine şüpheyle ve şeytanca baktığını gördü. "Otto'nun öldüğünü biliyorsunuz, değil mi?"

"Onun için geldim zaten. Herr Lehmann'ın öldüğünü *siz* nereden biliyorsunuz?"

"Böyle şeyler meslektaşlar arasında çabuk duyulur."

"Meslektaşlarınızın bu kadar geveze olması iyi. Ben de cumartesi öğleden sonra burada olan ve Herr Lehmann'ın arabasına kimin bindiğini gören birini arıyorum."

"Bunu *ben* size söyleyemem. Cumartesi günü burada değildim. Bitti mi?"

"Pek sayılmaz," dedi Rath. "Belki meslektaşlarınıza Anhalt İstasyonu'nda kimin olduğunu sorabilirsiniz. Ve kimin bir şey gördüğünü."

"Ben mi? Polis olan siz değil misiniz? Benim yapacak daha önemli işlerim var."

"Öyle mi? O zaman lütfen bana ehliyetinizi verin."

"Ne?"

"Ehliyetinizi rica ediyorum."

"Neden?"

"Hakkınızda tahkikat açmak için kimlik bilgilerinize ihtiyacım var. Kriminal polise yardımcı olmayı reddedenin kim olduğunu bilmem lazım."

Taksi şoförü dehşetle dikiz aynasına baktı.

"Tamam, tamam. Her şeyi hemen ciddiye almayın. Şaka yaptım."

"Ehliyetinizi görmek istiyorum derken ben şaka yapmıyorum ama." Rath sağ eliyle herhangi bir yanlış anlamaya yer bırakmayacak bir hareket yaptı.

Şoför sakalını kıpırdatarak homurdandı ama evrakı da arkaya uzattı. Rath adamın ismini not etti.

"Şimdi, Herr Lauenburg," derken ehliyetle birlikte kendi kartvizitini de öne uzattı. "Beni nerede bulabileceğiniz burada yazılı. Otto Lehmann'ın son seferini gören bir meslektaşınızı bulduğunuz zaman derhal büromu aramasını ve sekreterimden randevu almasını söyleyin. Yarın akşama kadar hiç kimseden ses çıkmazsa sizi tekrar ziyaret edeceğim. Fakat o zaman bu kadar nazik olmam. Anlaşıldı mı?"

"Fakat..."

"Fakat ne? Bunda anlaşılmayacak ne var?"

"İyi, iyi. Hallederim. Fakat şimdi lütfen gidin. Çalışmam lazım."

O arada taksi kuyruğunun en başına gelmişlerdi. Yüklü bir bahşiş vereceğe benzeyen melon şapkalı bir adam arabanın arka kapısını açtı ve orada birisinin oturduğunu görünce kalakaldı.

"Meşgul," diye bağırdı Rath.

Melon şapkalı kapıyı kapatıp, sıradaki ikinci araca yöneldi.

"Ne yapıyorsunuz?" diye şikâyete başladı şoför. "Müşterileri kaçırıyorsunuz!"

"Müşteriyi ne yapacaksınız?" diye sordu Rath. "Unuttunuz mu? Meslektaşlarınızla konuşacaksınız!"

"Şimdi mi?"

"Ya ne zaman? Ne kadar erken birini bulursanız, o kadar erken para kazanmaya başlarsınız. En iyisi tekrar sıranın en arkasına dönüp, oradan başlayın."

Bunları söyledikten sonra Rath arabadan indi. Bir an içinden kolunu dimdik kaldırıp, dikkafalı şoförü korkutmak geldi ama sonra vazgeçti ve hiçbir veda sözü etmeden karşıdaki istasyon binasına gitti.

Ön tarafı raylara açılan büyük salona hoş bir serinlik hâkimdi. Kalabalık ve yapılan anonslar Rath'ta seyahat etme arzusu uyandırdı. Berlin'den çıkmayalı epeyce olmuştu. Tatil yapmadığı ikinci yazdı bu. Birlikte yaptıkları son seyahat iki yıl önceki balaylarıydı. Artık buna paraları yetmiyordu.

Kocaman tabelalar dolapların ne tarafta olduğunu gösteriyordu. Rath oraya doğru yürüdü. 57 numaralı dolabı, asker dolabına ben-

zeyen, büyük metal dolapların arasında buldu. Potsdam İstasyonu'ndakilerden çok daha iriydi bunlar. Metal kapı kilitliydi. Rath cesetten aldığı anahtarı cebinden çıkardı. Kilide uyuyordu.

Ben demedim mi?, diye düşündü. *İnsanın şansı yaver giderse...*

Dolabı açıp, içine baktı. Büyük, koyu renk bir elbise kılıfı asılıydı. Rath tam ne beklediğinden emin değildi ama bunu beklemediği kesindi. Heyecanı yerini hayal kırıklığına bıraktı. Gamboçun düğmelerini çözünce kapkara bir yün kumaş çıktı karşısına. Sonra da gümüş düğmeler. Ve nihayet, üzerinde beyaz bir daire içinde gamalı haç bulunan kırmızı bir pazı bandı. Daha yukarıdaki askıya bir de siyah üniforma şapkası geçirilmişti. Üzeri İmparatorluk Kartalı ve bir kafatasıyla süslüydü.

O anda içinde büyümeye başlayan huzursuzluk, gizli evrakı bulduğu anda hissettiğinden çok daha büyüktü. Rath'ın ellerinde tuttuğu, gayet düzgün bir şekilde askıya asılmış bir SS[6] üniformasıydı. Şimdi kendi kendisine bunun Anhalter Garı'ndaki bir dolapta ne aradığını soruyordu.

9

İşte hakikatle yüzleşmenin vakti gelmişti. Fotoğrafları bir bir masanın üzerine koyarken şefinin yüzüne bakıyordu Charly. Ancak Wilhelm Böhm'ün aklından geçenleri okumak mümkün değildi.

Bütün hafta sonu Charly kendi kendisiyle cebelleşmiş, bu işi nasıl yapması gerektiğini düşünmüş ve sonunda kartlarını açık oynamaktan başka bir şansı olmadığını anlamıştı. Meselenin hassasiyeti zaten Gereon'a danışmasına imkân vermiyordu ama nasıl olsa o da geçmişte Charly'nin iş hayatında uğraştığı şeylere pek ilgi göstermemişti. Fakat en azından kadının aklının başka yerde olduğunu fark etmiş, o da bunun üzerine sadece Fritze için endişelendiğini söylemişti. Doğruydu da. Fakat endişesinin temelinde oğlanın Nürnberg'e o uzun yürüyüşe çıkmış olması yatmıyordu, hayır, bu-

6 Schutzstaffel – Koruma Bölüğü. Hitler'in özel koruma birimi olarak kurulan, rejimin oturmasıyla birlikte Nazilerin öncü seçkin iç örgütü gibi bir işlevle genişleyip güçlenen, paralel polis ve ordu konumu edinen paramiliter örgüt – e.n.

nun altından kalkardı. Charly'nin endişe etmesinin gerçek sebebi, İmparatorluk Parti Kongresi'ne katıldıktan sonra oğlanın ilaniha-ye coşkulu bir Nazi olmasından ve üvey ebeveynlerinden kopmasından korkmasıydı. Yola çıktığından beri bir kere bile aramamıştı onları. Ne bir mektup ne de bir kartpostal göndermiş, telefon da etmemişti. Üstelik iki haftadır yoldaydı.

O sabah konsantre olamadığını Guido da fark etmişti. Ona da hiçbir şey anlatmamıştı. Öğleden önce şefi olan adama öğleden sonra olacakları düşündüğünü söyleyemezdi ya. Böhm Dedektiflik Bürosu'nda çalışmaya başladığını yanında çalıştığı iki avukata, Scherer ve Blum'a açıkladığında hiç de memnun kalmamışlardı. Ancak eski üniversite arkadaşı Guido Scherer, stajını yarım bırakmak zorunda kaldığından beri ona düşük ücretli yarım zamanlı bir işten fazlasını teklif edemediği için pek karşı çıkamamıştı.

O günden beri öğleden sonraları Wilhelm Böhm'e aitti. Tabii, Böhm'ün ona verecek işi olursa. Bugün şu ya da bu şekilde sona erecek olan Döring vakası gibi işler. Siegmund Döring'in onlara verdiği son vazife Wedding Halk Banyosu'ndaki takip işiydi.

Daha karanlık odadayken yaptığından utanan Charly, şimdi masanın üzerinde duran resimlere baktıkça yerin dibine geçiyordu. Wilhelm Böhm'ün hali de onunkinden farklı değildi. Bütün resimler masanın üzerine konduğunda hafifçe öksürdü. Charly'nin eline fotoğraf makinesini tutuşturan da o olmasına rağmen, gizli kapaklı yaşanan bu lezbiyen aşkının gizlice çekilmiş fotoğrafları onu da utandırıyordu.

"Özür dilerim Charly," dedi. "İşlerin böyle gelişeceğini bilemezdim."

"Bir daha böyle bir iş istemem! Yapamıyorum. İnsanların iş üstünde fotoğraflarını çekemiyorum. Dedektiflik değil bu, bu..."

"Biliyorum," dedi Böhm, "bu Gestapo'nun, Araştırma Dairesi'nin ve Güvenlik Dairesi'nin (SD)[7] yaptıklarının topundan daha alçakça bir ispiyonculuk. Fakat bizi bu tür işlerden uzak tutmayı becerebileceğimden emin değilim. En nihayetinde bizim meslekte para kıskanç kocalar ve karılardan kazanılıyor." Genzini temiz-

7 Sicherheitsdienst: Güvenlik Servisi – e.n.

ledi. "Fakat şuna söz verebilirim: İleride ne kadar ileri gideceğimize kendimiz karar verecek, bu kararları müşterilerimize bırakmayacağız. Hele Siegmund Döring gibilere hiç."

"Şimdi ne olacak?"

Böhm sustu.

"Bu resimleri ona gösteremeyiz," dedi Charly. "Kimbilir zavallı kadına neler yapar?"

Böhm kaba kaba homurdanıyordu. Charly bu adamın hakikati eğip bükmekten nefret ettiğini bildiği kadar vicdan sahibi olduğunu da iyi biliyordu. Bu vakada da vicdanının ağır basacağını ümit ediyordu. Özellikle de Siegmund Döring parti üyesi olduğu ve Wilhelm Böhm'ü Emniyet Müdürlüğü'nden ve mesleğinden uzaklaştıran da o parti olduğu için.

"Bu resimleri yakacağız," dedi Böhm nihayet. "Herr Döring'e de yedi buçuk hafta süren takip işinin karısının başka bir adamla buluştuğu yönündeki her türlü şüpheyi boşa çıkardığını söyleyeceğiz. Gerçek de bu zaten."

"Yani, başarı karşılığı alacağınız ücretten feragat mı edeceksiniz?"

"Hayatta paradan daha önemli şeyler de var."

"Zararı benim ücretimden kesin," dedi Charly.

Böhm adeta Charly ahlâksız bir teklif yapmış gibi ona baktı. "O kadar da değil! Siz işinizi yaptınız, ücretini de alacaksınız."

"O zaman şirkete fazla bir şey kalmaz ama."

"Açlıktan ölmeyiz ya." Böhm fotoğrafları topladı. "Raporunuzu yazın ve son faturayı hazırlayın," dedi. "Fotoğraflarla ben ilgilenir, müşteriyi de ben ararım."

Bir buçuk saat sonra Kantstrasse'ye gelen Siegmund Döring onların ümit ettiği kadar rahat karşılamadı anlatılanları. Kafası kıpkırmızı kesildi, yumruğunu masaya vurdu.

"Size neden para veriyorum ben?" diye haykırdı. "Haftalardır yaptığınız masrafı bana fatura ediyorsunuz, sözde *çalıştığınız* saatlerden hiç bahsetmiyorum. Bütün bunlar bana karımın bir melek kadar temiz olduğunu söylemek için miydi?

"Hiçbirimiz melek değiliz Herr Döring," diye homurdandı Böhm.

Charly şefinin patlamamak için kendini zor tuttuğunu görüyordu. Kendi ruh hali de onunkinden farksızdı. Bu asabi ve saldırgan adamın karşısında sükûnetini korumak kolay değildi. Döring belediyenin çöp işlerinde çalışıyor ve öyle de davranıyordu. Söyleyecek fazla bir lafı olmadığı halde bir başçavuş gibi herkese emir yağdırmayı seven bir tipti.

"Hayır, çok haklısınız, biz melek değiliz! Fakat anlaşılan karım öyle!"

"En azından geçtiğimiz yedi buçuk hafta zarfında hiçbir ciddi hatasını görmedik. Sevinmeniz gerekir."

"Sevinmiyorum ama! Çünkü işinizi iyi yapmadığınıza inanıyorum Herr Böhm!"

"Bakın Herr Döring, karınızı iyi kötü aralıksız izledik. Bizim için tabu olan tek yer evinizdi. Onu size ait dört duvar arasında izlemeyeceğimiz konusunda da anlaştığımızı zannediyordum."

"Nedenmiş o? Benim olmadığım zamanlarda neden izlemeyecekmişsiniz?"

"O saatlerde evinize kimin girip çıktığının eksiksiz bir listesini yaptık, bunların hepsini, dakikası dakikasına, raporda okuyabilirsiniz. Fakat elbette, siz eve döner dönmez izlemeyi kestik Herr Döring."

"Neyi yapıp, neyi yapmadığınızı ben bilmem. Tek bildiğim işinizi iyi yapmadığınız. Bir de kestiğiniz faturayı ödemek istemediğim..!"

"Böyle bir durumda hukuki yollara başvuracağımızı söyleyeyim."

Bütün bu konuşma esnasında Böhm sükûnetini kaybetmemişti ama Döring azgın bir boğa gibi nefes nefese kalmıştı. Böhm'ün son cümlesinin ardından hemen yine parlamadan önce düşünmeye başladığından bu durum şimdi iyice göze batıyordu.

Tükürür gibi, "*Hukuki* yollar mı?" dedi. "Çok istiyorsanız sizin üç paralık ücretinizi de öderim. Ancak ihtirazi kayıt koyarak!" Döring sözlerine dramatik bir ara verdi. "Bir başka dedektif bürosu tutacağım. Şayet o sizden iyi çalışırsa paramı geri isterim. Lüzum olursa, *hukuki yollardan*! Anlaşıldı mı?"

"Gayet net Herr Döring. Keyfiniz nasıl isterse öyle yapın. Ancak önce faturayı ödeyin."

Son bir defa oflayan müşterileri, içinde fatura olan zarfı ve raporu cebine koyup, W. Böhm Dedektif Bürosu'nu terk etti. Arkasından kapıyı çarptı.

Böhm ve Charly hiç konuşmadan adamın arkasından baktılar.

"İnsanseverliğimizin bedeli bu işte," dedi Böhm.

Charly omuz silkti. "Bu heyecanın üzerine bir kahve içmeye ne dersiniz? Sizi bize davet ediyorum."

10

İyi ütülenmiş siyah üniforma Rath'ın yazı masasının arkasında bir korkuluk gibi asılıydı. Zaten tam da o görevi görüyordu. Tek farkı kuşları değil, insanları korkutmasıydı. Öğle molasından sonra büroya dönen ve o yokken gelen telefonlar hakkında –dört kere Gennat, bir kere Eyalet Kriminal Dairesi, bir kere de Adli Tıp aramıştı– bilgi vermek için yanına gelen Erika Voss üniformayı görünce irkilmişti.

"Aman Allah'ım, şefim, yoksa artık SS mi oldunuz? Hiç bahsetmemiştiniz."

"Benim değil. Ölen birine ait."

"Şu kimliği bilinmeyene mi?"

"Aynen."

Rath'ın SS üniformasının cebinde bulduğu kimlik sayesinde kimliği bilinmeyen adamın artık kimliği de biliniyordu. *Schutzstaffel der NSDAP*[8] yazısının altında yer alan fotoğraftaki adamla, cepheden duvara tosladığı esnada Otto Lehmann'ın taksisinde oturan talihsizin aynı adam olduğu barizdi. Tek fark fotoğrafta üzerinde açık renk bir yazlık takım değil, siyah bir üniforma bulunmasıydı. Adı Gerhard Brunner'di. Daha yeni 30 yaşına basmıştı ama şimdiden üsteğmen olmuştu. SS'e beş yıl evvel katılmıştı. Görev yeri, Wilhelmstrasse'deki SD Genel Müdürlüğü'ydü. Partinin kendi güvenlik birimi hemen hemen bir yıl önce Münih'ten Berlin'e taşınmıştı ve eskiden beri saygın bir adres olan Prens Albre-

8 NSDAP Koruma Bölüğü (SS). NSDAP: Nationalsozialistische Deutsche Arbeiter Partei – Nasyonalsosyalist Alman İşçi Partisi – e.n.

cht Sarayı'nda, yine SD'nin şefi Reinhard Heydrich'in idare ettiği Gestapo'yla kapı komşusuydu artık. Bu iki makamdan hangisinin Heydrich için daha önemli olduğunu kimse bilmiyordu. Kim bilir, belki de –artık Almanya'da moda olduğu gibi– parti ve devlet makamlarını kestirmeden iç içe geçirmişti.

Resmî kimliği bulduğundan beri Rath gizli evrakın ne anlama geldiğini de kavramıştı. SD, devletin ikinci güçlü adamını izliyordu! İyi ama neden? Esasına bakılırsa Prusya İçişleri Bakanı sıfatıyla Göring, Heydrich'in de amiriydi. Bir de, Brunner çalışmasının sonuçlarını neden şefi Heydrich'e değil de, posta yoluyla Schwabach'taki Seitz Ailesi'ne gönderiyordu?

Rath bir sigara yaktı, büro sandalyesinde arkasına döndü ve sanki onun kafasından geçen bütün bu soruların cevabını o verebilirmiş gibi üniformaya baktı. Fakat üniforma cevap vermediği gibi kafasında yeni sualler şekillenmesine de sebep oldu.

Herkesin üniforma çılgını olduğu Almanya'da kim ve neden SS üniformasını çıkarıp, bir eşya dolabına saklardı?

Bu da Brunner'in çantasındaki gizli evrakla mı alakalıydı? Yoksa çiçek demeti ve yüzükle mi? Anhalt İstasyonu'nda Otto Lehmann'ın taksisine binmeden evvel Brunner üstünü değiştirmişti. Neden? SS üyeleri Almanya'da en büyük saygıyı gören insanlardı. Acaba buluşmaya hazırlandığı kadın SS üniformalarından hoşlanmıyor muydu? Rath birçok şey düşünebiliyor ama bir SS'in rejim karşıtı bir kadınla işi pişireceğini tasavvur edemiyordu. Buna karşılık Brunner SS üyesi olarak göze batmamaya çalışmış, resmî kimliğini bile yanına almamıştı. Üzerinde hediyeler haricinde sadece biraz nakit para ve içinde gizli evrak bulunan çanta vardı. Hem üstünü neden Anhalt İstasyonu'ndan beş dakikalık mesafede bulunan bürosunda değiştirmemişti? Meslektaşlarının ne yaptığını fark etmemesi mi gerekiyordu?

Bütün bu sualler tehlikeliydi ve cevapları muhtemelen daha da tehlikeliydi. Neyse ki, Rath'ın bir cevap bulması gerekmiyordu.

Kapı vuruldu.

"Efendim?"

Czerwinski önce kapıdan kafasını uzattı, sonra içeri girdi. SS üniformasını görünce onun da gözleri büyüdü. Hazırola geçen şiş-

ko, bir an Alman selamı vermeye davranır gibi oldu. Fakat ağzından "Heil Hitler" yerine sadece, "Afiyet olsun şefim" kelimeleri dökûldü ve başını eğerek selam verdi.

Rath saate baktı. "Afiyet olsun demek için biraz geç oldu Paul," dedi.

"Senin için geç olmuş olabilir belki ama benim için değil. İlk önce şahitlerin ifadesini aldım, ondan sonra taksi şoförünün dul karısıyla Adli Tıp'a gidip, oradan da Kreuzberg'e geri döndüm. Ancak şimdi Aschinger'den geliyorum."

"Ee?"

"Tütsülenmiş domuz eti ve şukrut."

"Aschinger'i kastetmedim. Sorgu nasıl geçti? Frau Lehmann kocasını teşhis etti mi?

"Etti."

"Ya şahitler?"

"Çok yeni bir şey yok, sadece yeni detaylar var. Voss tutanakları temize çekmeye başladı, birazdan biter."

"Gennat'ta yeni bir şey var mı? Mühim bir şey?"

"Buda seni sordu. Onun haricinde pek bir şey yoktu. Banliyö treni kazası ve fuar yangını hâlâ gündemin ilk sırasında tabii. Onun dışında iki intihar vakası ve Grunewald'de bulunan bir ceset vardı. Kayıp Kişiler Dairesi'nden Westermann'a aydınlatılamamış vakalarla karşılaştırabilmesi için bizim kimliği bilinmeyenin birkaç fotoğrafını verdim. Fakat bir şey bulamadı. Ya başka bir şehirden geliyor ya da hiç kimse yokluğunu hissetmiyor."

"Bu durum çabucak değişebilir." Rath üniformayı işaret etti. "Şayet SS Üsteğmeni Brunner bugün izinli değildiyse yakında Güvenlik Dairesi yokluğunu hisseder."

"Taksideki ölü SS miymiş?"

"Üniforma Anhalt İstasyonu'ndaki bir eşya dolabında asılıydı." Rath, Czerwinski'ye kimliği gösterdi.

"Şimdi ne olacak?"

"Şimdi onlar burayı arayıp, Westermann'la konuşmadan, biz SD'yi arayacağız."

Telefon çaldı.

"Umalım, arayan onlar olmasın," dedi Rath ve telefonu açtı.

"Başkomiser Gereon Rath, Cinayet Masası."

"Heil Hitler, başkomiserim. Yorck Köprüleri'nde cereyan eden ölümlü kazayı siz mi soruşturuyorsunuz?"

"Kiminle görüşüyorum?"

"Ben Doktor Reincke. Cumartesi günü bana iki ceset göndermiştiniz, bir taksi şoförü ile müşterisi. Sekreteriniz beni aramanızı rica ettiğimi söylemedi mi?"

Herbert Reincke Adli Tıp'ın yenilerindendi. Genç ve hırslıydı.

"Doğru," dedi Rath. "Ne var? Sakın bana raporunuzun hazır olduğunu söylemeyin. Meslektaşım Czerwinski'ye de verebilirdiniz."

"Rapor mu? Onu nereden çıkardınız? En erken yarın sabah elinize geçer. Cesetleri açmaya daha bir saat evvel başladım. Ve size göstermek istediğim çok ilginç bir şey buldum. Belki de kaza sebebinin ne olduğunu tespit etmenizi sağlar."

Rath kulak kesildi.

"Şoför direksiyon başında kalp krizi mi geçirmiş?"

"Tam değil. Buraya gelin, göstereyim."

Rath iç geçirdi. Reincke Adli Tıp'ta belki yeni olabilirdi ama tıpkı emektar meslektaşları gibi ser verip sır vermeyen tiplerdendi.

"Pekâlâ doktor bey. Yarım saat içinde orada olurum."

Telefonu kapattı. Czerwinski merakla ona bakıyordu.

"Doktor Reincke'nin bize verecek haberleri varmış," dedi Rath. "Ben oraya gidiyorum. Sen de o arada SD ile ilgilen. Üsteğmen Brunner'in bir kazada öldüğünü söyle onlara. Bir de ailesini sor ki, yakınlarına haber verelim."

Czerwinski memnun değildi ama başıyla olur diyerek, yazı masasına oturdu.

Rath ön odaya geçti. Sekreteri hâlâ sorgu tutanaklarını temize çekmekle meşguldü.

"Erika, ben Adli Tıp'a gidiyorum," dedi Rath. "Ondan sonra buraya dönmem herhalde."

Erika Voss daktilodan kafasını kaldırdı.

"Kriminal Müdür Gennat ile Eyalet Kriminal Dairesi'nin de sizden telefon beklediğini hatırlatabilir miyim?"

Rath gardroptan pardesüsünü ve şapkasını aldı.

"Hatırlatabilirsiniz Erika, hatırlatabilirsiniz. Fakat siz de biliyorsunuz: Önce iş, sonra eğlence."

Herbert Reincke, Rath'ın şimdiye kadar birlikte çalıştığı en genç adli tıp uzmanıydı. Ne saçlarını şerefle ağartan ama Yahudi olduğu için iki sene evvel şapkasını alıp gitmeye mecbur olan Doktor Schwartz ile ne de sanki aşırı büyük bir tel çerçeveye gerilmiş çok eski ve ince bir deriye benzeyen Doktor Karthaus ile kıyaslamak mümkündü. Reincke daha ziyade lise bitirme sınavlarına girmek üzere olan bir öğrenciyi andırıyordu. Zaten liselilerden çok daha yaşlı da değildi, belki yirmili yaşlarının ortasında olabilirdi. Yeni Almanya'da genç insanlar, çalışmalarına artık izin verilmediği için birçok tecrübeli ve koltuğunu hak etmiş adamın mesleğinde, hatta özellikle o mesleklerde de denebilirdi, hızla kariyer yapabiliyordu. Yahudi rakiplerinin birdenbire ekarte olması, her yerde ortak özellikleri genç ve tecrübesiz olmak olan yeni doktor, avukat ve memurların türemesine sebep olmuştu. Bir de hemen hepsi az ya da çok inançlı Nazi'ydi.

Rath genç bir insanın nasıl olup da mesleki tatminini ölüleri kesmekte bulabileceğini anlayamıyordu ama Reincke çalışkan bir doktora benziyordu. Öte yandan bu genç adli tıp uzmanını pek sevdiği de söylenemezdi. Herbert Reincke ara sıra ne yaşının, ne mesleki konumunun ne de başka herhangi bir şeyin meşru kılabileceği şekilde ukalalaşıyordu. Bunu meşru kılan ve Rath'ta eksik olan tek bir şey vardı. Yakasındaki iğne: Gamalı haçlı parti sembolü.

Rath otopsi salonuna girdiğinde doktor yazı masasına oturmuş, birtakım notlar alıyordu. Reincke onu o güne kadar işittiği en içten *Heil Hitler* kelimeleriyle selamladı.

"Doktor bey, bana bir sürpriz sözü vermiştiniz," diyen Rath selamı duymazdan geldi.

Reincke ayağa kalktı ve "Benimle gelin," dedi.

Adli tıp uzmanı üzerinde ölü SS'in yattığı tekerlekli sedyenin yanından kayıtsızca geçerken sadece, "Bunun durumu belli," dedi ve Brunner'e göz ucuyla bile bakmadı. "Boynu kırılmış. Her ne kadar

iki diğer kemiği de kırılmış ve birkaç başka yarası ve çiziği olmasına rağmen bir tek bu yarası ölümcül. Bunu size cesedi açıp, içine bakmadan da söyleyebilirim."

Reincke, Rath'ı, üzerinde taksi şoförünün cesedinin bulunduğu otopsi masasına götürdü. Ceset yıkandığı ve üzerinde pıhtılaşan kanlar temizlendiği için kocaman açılmış bütün yaralar en ince ayrıntısına kadar görülebiliyordu. Matkapla delinmiş gibi duran göğüs kafesi yarılmış, sağlam kalan kaburga kemikleri fırınlanmış bir tavuk gibi iki yana açılmıştı. İçerisi oldukça derli toplu ve boştu. Rath, Reincke'nin iç organları çıkartıp, incelediğini tahmin etti. Ayrıca kafatasının tepesi de yoktu. Oda kan ve dezenfektan kokuyordu. Rath dikkatle nefes alıp vermeye ve güzel şeyler düşünmeye çalıştı.

Reincke ise karşılarında bir vitrin varmışçasına etkilenmeden konuşmaya devam etti.

"Buna karşılık bu otopsi objesinde o kadar çok yara var ki, say say bitmez. Bunların en az dördü için, her birinin kendi başına bir ölüm nedeni olduğu söylenebilir."

"Peki belirleyici olan hangisi? Göğüs kafesine saplanan direksiyon mili mi?"

"Bunun bir ehemmiyeti var mı?" Doktor alnını buruşturdu. "Sizin çalışmanız için ilginç olacak detay şurada..."

Reincke, içinde, üzerinde yer yer kırmızı kan izleri hâlâ görülen gri-beyaz bir kütle olan metal kabı eline aldı. Gözleri taksi şoförünün beynine takılan Rath az evvel Anhalter Garı'nda öğle yemeği yediğine bin pişman oldu.

"Bakın, görüyor musunuz?.." Reincke neşteriyle, beynin mükemmel simetrisini bozan kalın, ceviz büyüklüğünde, çarpık çurpuk bir kütleyi gösterdi. "Bu bir *glioblastoma multiforma*, bir tümör, hem de en acımasızından."

Doktor beklentiyle Rath'a baktı ama o hiçbir şey anlamamıştı. "Ee, ne olmuş?"

"Söyledim ya, yanılmıyorsam aradığınız kaza sebebi bu."

"Nasıl yani?"

"Bu kadar ileri aşamadaki ve bu büyüklükteki bir glioblastom," diye izahata girişti Reincke, "hiç beklenmedik bir anda size çok acı

verebilir. Duyularınızı ve algılama yeteneğinizi ve hatta bilincinizi kapatabileceğine hiç değinmiyorum bile."

Rath anladı. Bazan hakikat ne kadar basitti. Ne teknik bir arıza, ne sabotaj ne de bir gizli servis işi.

"Her halükârda," diye devam etti doktor, "bu haldeki birine bir araba teslim etmek büyük sorumsuzluk. Bu adamın hastanede veya en azından yatakta olması lazımdı."

Rath, Hedwig Lehmann'ın kocasının hastalığından ona neden hiç bahsetmediğini merak etti. Lehmann'ın patronu olan Elli Blarr'ın da bilgisi yoktu anlaşılan. Ya da bilmek istemiyordu.

"Doktor bey," dedi, "şimdiye kadar bir rahatsızlık hissetmediği için hiçbir doktora görünmemiş olabilir mi?"

"Hiç sanmam. Bazı semptomların ortaya çıkmış olması lazım. Baş dönmesi, hafıza zorlukları, muhtemelen ani sancılar da yaşamış olmalı."

Rath başını sallayarak anladığını ima etti ve düşünmeye başladı. Bu kazada suç kimdeydi? Sorumsuz bir ev doktorunda mı? Yoksa sessiz bir koca olduğu için sağlık sorunlarını karısına açacak yerde kendine saklayan ve doktora da gitmeyen Otto Lehmann'da mı? Bu taksi şoförü bir gün bile çalışmamazlık edemeyecek zavallılardan olabilir miydi?

"Yani Lehmann vücudunun sesini dinlese ve evden çıkmasa henüz hayatta mı olacaktı?"

"Hayatta olacaktı ama bunun ona bir faydası dokunacağından şüpheliyim," dedi Reincke. "İki veya üç haftadan fazla bir ömrü kalmamış. En fazla. Üstelik hastalığın son döneminde ağrılar da dayanılmaz bir hal alır. Yani zaten ölüme mahkûmmuş."

"Hımm," diyen Rath, Brunner'in cesedini gösterdi. "Fakat Lehmann cumartesi günü evde kalmış olsa şuradaki için her halükârda daha iyi olurdu."

11

Aynada kendisini inceledi. Siyah üniforma yakışıyordu. Terzinin o sırada işaretlemekte olduğu yerlerde bir-iki ufak değişiklik de ya-

pıldığında üzerine tam oturacaktı. Umurunda olduğundan değil. Fakat arada bir giydiği zaman mükemmel olmalıydı. Bedene uymayan üniformalar saygı uyandırmazdı ve en nihayetinde onun dünyasında en önemli sermaye saygıydı.

Biri ona bundan dört-beş sene evvel günün birinde tekrar üniforma giyeceğini ve hatta bunun bir Nazi üniforması olacağını söylese (SA üniforması mı, SS üniforması mı olduğunun ehemmiyeti yoktu), bunun asla olmayacağına hiç de azımsanmayacak miktardaki bütün mal varlığına iddiaya girerdi. Fakat elbette hiç kimsenin aklına böylesine saçma bir fikir gelmemişti. Johann Marlow iş icabı veya akşamları takım elbise, zaman zaman da rahat spor elbiseler giyebilirdi. Hepsi mümkündü ama asla üniforma giymezdi.

Bu yaklaşımı bugüne kadar da değişmemişti ama SS'e üye olunca saygı gereği siyah üniforma da mecburi oluyordu. Bugünün Almanya'sında bir yer edinmek isteyen herkesin üniforma giymesi şarttı.

Birkaç yıl gibi kısa bir sürede Almanya öyle değişmişti ki, bir seneliğine ABD'ye savuştuğu günlerde bir daha dönmemeyi de ciddi ciddi düşünmüştü. Yıllarca uğraşıp, Berlin'in yeraltı dünyasında kendisine bir yer edinmek için kurduğu Berolina darmadağın olmuştu. Bütün diğer çeteler gibi.

Fakat Amerika'da ne yapacaktı? Yanına sığındığı bir arkadaşının oturduğu Brooklyn'de ona müsamaha göstermişlerdi ama kök salamamıştı. Amerikalıların nezdinde bir iş ortağı olarak o ancak Berlin'de olduğu zaman değerliydi. Yıllarca geliştirdiği ve onu parasıyla olduğundan çok daha kudretli yapan bütün ilişkileri, tanışıklıklardan, arkadaşlıklardan ve karşılıklı bağımlılıklardan oluşan yoğun ilişkiler ağı da hep Berlin'deydi.

Bu yüzden, Kuzey Korsanları'nın şefi ve eski rakibi Hermann Lapke'nin Berlin'in yeraltı dünyasına tamamen hâkim olmasına mani olmak için bir sene önce tam zamanında geri dönmüştü. Zira, aksi yöndeki bütün iddialara rağmen, çeteler olmasa dahi, bir yeraltı dünyası elbette hâlâ vardı.

Polis ve hükümet içindeki iyi arkadaşlarının yardımıyla yirmili altın yıllardan artakalan ne varsa, kanundışı bütün gece kulüplerini, gizli işletilen bütün kumarhaneleri ve genelevlerin çoğu-

nu artık o kontrol ediyordu. Herman Lapke'yi de nihai olarak ortadan kaldırtmıştı. Lapke yanlış ata oynamıştı. Kuzey Korsanlarını SA içinde yaşatmayı denemiş, bu da onu SA idarecilerinin yarısının biçildiği Uzun Bıçak Gecesi'nde önce sağlığından, sonra sırlarından ve en nihayet de hayatından etmişti.

Yani aslında Marlow'un hayatından memnun olması gerekirdi, çünkü işler iyi gidiyordu. Fakat değildi. Yeni Almanya'daki yeri cumhuriyettekinden zayıftı. O zamanlar henüz bir hukuk devleti mevcuttu, avukatları onu her çetrefilli meseleden kurtarıyordu. Üstelik bütün işlerini doğrudan hiçbir ilişki kurmadığı Berolina üzerinden hallettiği için, şartlar ne olursa olsun, onun aleyhine olacak hiçbir şeyi kimse ispat edemiyordu.

Oysa şimdi hukuk devleti ancak kâğıt üzerinde kalmıştı. Kendisini sağlama almayan ve dikkatli davranmayan herkesin bir gecede hain ilan edilmesi mümkündü. Dikkatli olanlar bile güvende değildi. Yeni Almanya'da şiddet hüküm sürüyordu, yeni Almanya'da gangsterler, ne yapacağı belli olmayan gangsterler hüküm sürüyordu ve bu da kendisini asla gangster olarak adlandırmayan ama o kendine özgü kurallar icat ederken, rakiplerinin oyunu öngörülebilir kurallarla oynamasını seven Marlow gibileri için katlanılamaz bir durumdu.

Kısacası, eski işlerini yavaş yavaş tasfiye edip, yeni ve yasal işlere yatırım yapmaktaydı. İlişkileri sayesinde herhangi bir yerde bir şirket sahibinin ülkeyi terk ettiğini ve şirketinin sudan ucuza kapatılabileceğini ekseriyetle erkenden öğreniyordu. Bu şekilde daha şimdiden bir mobilyacı, bir tekstil fabrikası ve –kendi geçmişini hatırlatan– bir varyete tiyatrosu satın almıştı. Bu üç işin getirisinin hepsini toplasan bile eski gece kulüplerinden tek bir tanesinin getirdiği kârın yanına yaklaşamamasına ise alışması gerekiyordu. Kanuni işlerde kâr marjı belirgin şekilde daha azdı.

Yasallığın ona bir güvenlik garantisi sağlamadığını biliyordu. Mühim biri, nasyonal sosyalist hareket içinde mühim biri olmak gerekiyordu. Dokunulmazlığı en sağlam olanlar da *Schutzstaffel* üyeleriydi. İş SS'e gelince Hermann Göring gibi kudretli biri bile ayağını denk alıyordu.

Bileğinde hissettiği acı onu daldığı düşüncelerden çıkardı.

"Dikkat etsenize!"

İğneyi hâlâ elinde tutan terzinin suratı kireç gibi bembeyaz oldu.

"Özür dilerim tümgeneralim! Çok üzgünüm. Bir yara bandı..."

"Boş verin, öldürmediniz ya. Fakat artık elinizi biraz çabuk tutun. İşim var."

"Elbette, sadece iki-üç iğne daha takacağım, ondan sonra tamam."

O son iki-üç iğneyi takarken (sonunda dört olmuştu) terzi büyük itina gösterdi.

Müşterisi üniformasının ceketini çıkarırken içi rahatladı.

"Evet, muhteşem oldu. Bu üniforma size çok yakışıyor sayın tümgeneralim. Sanırım üç günde hazır olur, o zaman aldırabilirsiniz."

Üç gün. Mûsaitti. Marlow üniformayı ilk defa iki hafta sonra giyecekti.

12

Sittinsenedir Rath evinin yolunu bu kadar erken tutmamıştı. Şimdi evine gittiği için de hiç mi hiç vicdan azabı duymuyordu. Öyle ya, görünür hiçbir sebebi olmayan kazanın neden kaynaklandığını ortaya çıkarmış, ufak bir mükâfatı hak etmişti. Carmerstrasse'de onu karşılayacak yalnızlığa seviniyordu. Bir kadeh konyak içecek, biraz müzik dinleyecek, ardından da ocağın başına geçip, akşam yemeğini hazırlayarak Charly'ye sürpriz yapacaktı. Sahanda yumurtayla kızarmış patates elinden gayet iyi geliyordu ve onun da bunu hayatı boyunca hep zevkle yediğini biliyordu. Başbaşa geçirecekleri bu hoş akşama nasıl da seviniyordu. Fritze'nin seyahati boyunca, sadece hafta sonlarını değil, haftanın her gününü iyi kullanmaları gerekiyordu. Evde bir çocuk olması evliliklerine yaramamıştı. Son yıllarda cinsel hayatlarının bayağı durgunlaşmasının Fritze'nin kabahati olduğundan kesinlikle emindi. Son iki hafta da bunu doğrulamıştı. Belki de bu yüzden Gençlik Dairesi'nden gelen kadından Charly'ye hiç bahsetmemişti. Bir şeyler döndüğünü, belki de evlat edindikleri çocuğu ellerinden almaya hazırlandıklarını hissediyordu ama samimi

olması gerekirse, buna hiçbir itirazı olmazdı. Fritze yeteri kadar büyümüştü ve zaten vaktinin yarısını arkadaşı Atze'nin yanında geçiriyordu.

Tam apartman kapısının önünde arabasını park edecek bir yer buldu. Bugün hakikaten şanslıydı. Taze kahve kokusu onu daha merdivenlerdeyken karşıladı. Charly'nin şimdiden eve dönmüş olmasına hayret etti. Fakat kapıyı açıp, gardropta asılı pardesü ve melon şapkayı keşfedince sevinci kursağında kaldı. Böyle bir melon şapka kullanan çok az kişi tanıyordu. Canı sıkkın, kendi elbiselerini onların yanına astı ve daha koridordayken sesler geldiğini işittiği oturma odasına girdi.

Korktuğu başına gelmişti. Hakikaten evlerinin en şık odasının tam ortasında Cinayet Masası'ndaki eski şefi Wilhelm Böhm oturuyordu. Üstelik bu şekilde ev sahibini kızdırabileceğini sanki biliyormuş gibi bir de Rath'ın en sevdiği koltuğa yerleşmiş, kahvesini yudumluyordu.

Charly şaşkınlıkla ona baktı.

"Gereon! Bu saatte eve mi geldin?"

"Öyle görünüyor. Merhaba efendim. Umarım rahatsız etmiyorum."

Böhm, biraz gayret gösterilirse *iyi günler* şeklinde anlaşılabilecek bir şeyler homurdandı. Charly ise kocasının kaba ses tonunu duymazdan gelerek kahve demliğini işaret etti.

"Sen de bir fincan ister misin?" diye sordu. "Yeni yaptım."

Oturma odasındaki masanın üzerinde bir tabak kek bile vardı. Eski günlerde Gennat'ın bürosundakini hatırlatan bir hava hâkimdi odaya. Oysa o günler çok geride kalmıştı. En azından Rath için. Bugünlerde şefinin yanına çıktığında bırak kahve veya pastayı, genelde çay bile ikram etmiyorlardı.

İçinden gelmediği halde, "Memnuniyetle," dedi ve iki koltuk da dolu olduğundan kanepeye çöktü. Charly ona bir fincan kahve doldururken kendini kendi evinde misafir gibi hissediyordu.

"Sevgili Böhm, sizi ağırlama şerefine nasıl nail olduk?" diye sordu.

Böhm'ün yerine Charly, "Bir şey kutluyoruz," diye cevap verdi. "Başarıyla tamamladığımız bir işi."

"Eh, işte buna tesadüf denir," diyen Rath gülümsedi. "Tam ben de bir işi başarıyla tamamlamıştım. Bir şişe köpüklü şarap yeridir."

İğneleyici olmak istemişti ama Charly onun son sözlerini duymamıştı bile.

"Kazayı mı çözdün?" diye sordu Rath daha cümlesini bitirmeden.

Kadın her daim onun işine ilgi göstermişti. Herhalde eskiden kendi mesleği de polislik olduğu içindi. Rath da onunla bu konuları konuşmayı seviyordu. Hatta daha geçen hafta sonu konuşmuşlardı. Fakat şimdi, A Dairesi'nde ikisinin de amiri olan Wilhelm Böhm'ün önünde bunu hiç canı istemiyordu. Her şeyden evvel de Gennat'ın ne kadar önemsiz, ne kadar anlamsız ölüm vakası varsa hepsini eskiden çok sevdiği Gereon Rath'ın eline teslim ettiğini Böhm'ün bilmesini hiç arzu etmiyordu. Kısaca kafasıyla tasdik etmekle ve "Mmmhm," diye mırıldanmakla yetindi ama Charly konuşmaya devam etti. Bir aptallık yapıp, Otto Lehmann'ın arabasını esrarengiz bir şekilde ölüme sürdüğünü önceki gün Charly'ye anlatmıştı.

"Kazanın sebebini mi buldunuz yani!?"

Rath tekrar başını sallamakla yetindi ama karısını frenlemek artık mümkün değildi.

"Bırak tahmin edeyim: Senin düşündüğün gibi teknik bir arızaymış."

Rath kafasını iki yana salladı. Böhm'ün kulaklarını kabartmış, onları dinlediğini fark etti.

"Haydi Gereon, anlatsana artık! Senin ağzından her lafı cımbızla almak gerekiyor," dedi Charly.

Daha Rath bir şey söylemeye fırsat bulamadan kadın hiçbir şey anlamadığı suratından belli olan Böhm'e döndü.

"Hay Allah, kusurumuza bakmayın sevgili Böhm! Ne kadar düşüncesiziz! Neden bahsettiğimizi siz hiç bilmiyorsunuz."

Sonra Charly Buldog'a konunun ne olduğunu anlattı. O tuhaf taksi kazası hakkında Rath'ın hafta sonunda kendisine açtığı bütün detayları bir bir saydı. Neyse ki, Gerhard Brunner'in evrak çantasından ve çantanın içindekilerden Charly'ye söz etmemişti. Fakat bunun haricindeki her şeyi şimdi Charly Böhm'e aktarıyordu. En ince ayrıntısına kadar. Hafızası insanı korkutacak kadar sağlamdı.

"Hımm," dedi Böhm kadının lafı bittiğinde. "Bir taksi şoförü görünür bir sebebi olmadığı halde tam gaz duvara toslamış, öyle mi?"

Charly başıyla doğruladı.

"İntihar mı?"

"Hayır," dedi Rath. "Ardında bir kadın ve üç çocuk bıraktı. Ayrıca arabada bir müşterisi de vardı."

Böhm başını iki yana salladı. "Bu hakikaten garip bir hikâye. Başka insanları hiç umursamayan biri intihar etmiş olabilir belki..."

"İlginç bir fikir," dedi Charly. "Bunu hiç düşünmemiştik. Öyle miymiş Gereon?"

Rath kafasını iki yana salladı.

"Haydi söyle artık, bize işkence etme!" Kadının sesine yavaş yavaş öfke karışıyordu. "Doktor Karthaus gibi davranıyorsun!"

"Çok yaklaştın. Çözümü bulmamı Adli Tıp sağladı." Rath önce kahve fincanını alıp, bir yudum içti. "Taksi şoföründe," dedi ardından, ikisinin merakının tadını çıkararak, "glioblastom varmış."

Yeni edindiği tıp bilgileriyle biraz hava atabilmek için "o neymiş" diye sormalarını ya da en azından şapşallaşmalarını bekledi ama Böhm oyunu bozdu. Ne şapşallaştı ne de bunun ne olduğunu sordu. Daha çok aniden ayılmışa benziyordu. Oturduğu yerde dikildi.

"Beyin tümörü mü? Gerçekten mi?" Böhm, adeta onun için endişeleniyormuş gibi yan gözle kısaca Charly'ye baktı. "O zaman," dedi, "şoförün anlık bir acı duymasının bu kazaya sebep olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

Ne ukala, ne kendini bilmez bir adamdı!

"En azından Adli Tıp böyle diyor," dedi Rath. Keyfi bütünüyle kaçmıştı. Rath'ın hiç alışılmadık olduğunu sandığı bu bilgi Charly'yi de şaşırtmışa benzemiyordu. Oturduğu koltukta düşüncelere dalmıştı.

"Tuhaf," dedi sadece.

"Hakikaten öyle," diyen Böhm ona katıldı. Sanki artık Otto Lehmann fukarasının ölümünden değil de, bambaşka bir şeyden konuşur gibiydiler. Nedenini bilmiyordu ama Rath aniden kendisini dışlanmış hissederek, konuşmaya tekrar dahil olmayı denedi. En nihayetinde burada üzerinde konuştukları vaka kendi vakasıydı.

"Ilginç olan," dedi, "ölen taksi şoförünün karısının, kocasının ölümcül hastalığından hiç haberi yokmuş gibi görünmesi. Ölüm haberi kadını şoka soktu. Duygusaldan ziyade maddi sebeplerden."

Böhm başını sallasa da, Rath onun kendisini dinlediğinden emin değildi. İriyarı özel dedektif içine kapanmıştı. Sonra o kadar ani ayaklandı ki, Charly afalladı.

"Sevgili Rath ailesi, geç oldu, ben artık gideyim. Misafirperverliğinize çok teşekkür ederim." Önce evin erkeğinin, sonra Charly'nin elini sıktı. "Yeni bir iş çıkarsa size haber veririm Charly. Maalesef şu sıralar işler biraz kesat. Son çalışmanızın karşılığını önümüzdeki günlerde posta havalesiyle alacaksınız."

Charly başını sallayarak gardroba kadar adamın peşinden gitti ve ona şapkasıyla pardesüsünü verdi. Daire kapısı kapanır kapanmaz Rath dolaptan konyak şişesini çıkardı.

"Bunun için biraz erken değil mi?" diye sordu Charly geri geldiğinde.

"Böyle ödümün patladığı durumlarda bir yudum içkiye hep ihtiyacım oluyor," diye yanıtladı Rath.

Konyak kadehlerini şişeyle beraber masanın üzerine bırakıp, kendini, deri kaplaması hâlâ sıcak olan favori koltuğuna bıraktı.

"Yavaş yavaş Wilhelm Böhm'le yakınlaşsan iyi olur. Bana sadece iş vermiyor, aynı zamanda arkadaşım. İyi bir arkadaş. Artık mesleki hiçbir ilişkin kalmadığı halde ona neden gıcık olduğunu hiç anlayamıyorum."

"Ona kötü davranmadım ki."

"Ama sefa getirdiği hissini de vermedin."

"Onunla bir alıp veremediğim yok. Sadece benim oturma odamda, benim koltuğuma oturmasından hoşlanmıyorum."

"Burası *benim de* oturma odam."

"Özür dilerim," dedi Rath. "Öyle demek istememiştim. Aklımda başka şeyler kurmuştum. Sana sürpriz yapmak istiyordum. Akşam yemeği yapacaktım. Seninle bir şey kutlamak istemiştim Frau Rath."

Kadın koltuğun kolçağına oturdu ve bir sigara yaktı.

"Bunu seve seve yapabiliriz Herr Rath. Bizim vakayı mı, seninkini mi?"

"Şu anda elimizde olanı kutlasak, nasıl olur?" Rath iki konyak kadehini yan yana koydu, doldurdu ve birini Charly'ye uzattı. "Kendimize kaldıralım kadehlerimizi Frau Rath. Bize ve tamamen bize kalmış evimize. Ne bir Fritze, ne bir Böhm, sadece biz iki güzel insan."

Kadın bir yudum konyak içip, ardından ona gülümseyince Rath akşamın güzel geçeceğini de, şimdilik sahanda yumurta pişirmeye vakti olmayacağını da anladı.

13

Wilhelm Böhm sokağa çıktığında öyle derin düşüncelere dalmıştı ki, önce tamamen yanlış yöne yürüdü. Daha büroda halletmesi gereken bir şey olduğunu ancak Steinplatz'a vardığında hatırladı. Bürosu da Kantstrasse'de, Savignyplatz'dan epeyce ilerideydi. Geri döndü, Rath'ların az evvel çıktığı evinin önünden geçti ve kafasının dağınıklığına şaşarak başını iki yana salladı. Fakat tek bir kelimenin onu az önce Gereon Rath konuşurken olduğu gibi bu denli elektriklendirdiği çok nadir olurdu.

Glioblastom.

Bu kupkuru, ağır tıbbi kavram onun ruhunda kolay kolay gemlenemeyecek fırtınalar koparmıştı. Bu anlatılanlar onu öyle sarsmıştı ki, başka bir şey düşünemiyordu. Arkasında yarısı dolu bir kahve fincanı bıraktığı halde, yarım yamalak da olsa veda etmeyi becerdiğine dua ediyordu.

Charly ona bunun için bozulmazdı. O ise onun için bayağı telaşlanıyordu. Çünkü Charly ile onun kafasının içinde dönüp dolaşan düşünceler arasında kadının hiç bilmediği bazı bağlar vardı. Wilhelm Böhm'ün gerçek mi, yoksa muazzam bir şüphenin doğmasına sebep olan anlamsız bir ipucu serisinden ve muğlak tahminlerden mi ibaret olduğunu bilemediği bütün hakikati öğrenirse, kadının tepkisinin ne olacağını kestiremiyordu. Aslında sadece bir şüpheydi. Mahkemede ve hatta sadece bir savcı nezdinde bile ciddiye alınabilecek bir şey değildi en azından. Zaten Böhm'ün bu şüpheyi dosyalara kaydetmemesinin ve meslektaşlarıyla paylaş-

mamasının sebebi de buydu. Yine de –ya da belki tam bu yüzden– aradan kaç sene geçerse geçsin yakasını bir türlü bırakmıyordu.

Cinayet Masası'nda başkomiser olduğu yıllarda her boş vaktinde bu dosyaları çıkarıyor, hatta zaman zaman akşam evine götürüyor ve geceler boyu üzerinde kafa patlatıyordu. Ernst Gennat'ın haberi yoktu. Böhm'ün şüphesi o kadar korkunç, o kadar iğrenç, o kadar inanılmazdı ki, kimseyle konuşamamıştı. Buna rağmen bütün bu yıllar içinde (tanıdığı bütün savcıların saçma bulup reddedeceği) teorisini ciddi şekilde doğrulayacak bir delil bulamamıştı.

Anlaşılan, emekliye ayrılan her polis memuruna –bu emeklilik fazlasıyla erken gelmiş dahi olsa– içinin bir türlü rahat etmemesine yol açan aydınlatılamamış bir vaka hayatı boyunca eşlik ediyordu. Wilhelm Böhm'ünkünün üzerinden sekiz yıl geçmişti ama her aklına geldiğinde midesine kramp giriyordu. Oysa bu dosya, aydınlatılamayan vakaların Alex'te anıldığı şekliyle ıslak balıklar arasına bile kaldırılmamıştı. Adli Tıp'a göre, Moabit Cezaevi'nin revirinde komaya girerek hayatını kaybeden mahkûm Anton Bruck'un ölümü doğal bir ölümdü. Otopsiyi yapan Doktor Schwarz son aşamasında bir glioblastom, yani beyin tümörü keşfetmişti. Bundan ne hapishane doktorunun ne de ailesinin bilgisi vardı. Bu bulguyla Schwartz, Moabit'te Bruck'un da adının karıştığı bir başka olayı açıklıyordu. Çünkü ölümün eşiğindeki Bruck yaşamını yitirmeden sadece birkaç gün evvel, daha hapse girdiği ilk gün, hiç tanımadığı bir başka mahkûma, çete üyesi Adolf Winkler'e saldırarak boğmaya kalkışmıştı. Bir gardiyan araya girip, kudurmuş gibi boğuşan Bruck'u sert bir darbeyle saf dışı bıraktığında, Winkler'in ölmesine ramak kalmıştı.

Fakat Böhm'ün şüphelenmesine sebep olan olay bundan iki hafta sonra meydana gelmişti. İki kişi Wedding'deki bir meyhanede meydana gelen bir gaz patlamasında hayatını kaybetmişti. Ölenler, o arada serbest bırakılmış olan Winkler ve durduk yerde ona saldıran çete üyesi Bruck'u nakavt ederek Winkler'in hayatını kurtaran gardiyandı.

Böhm'ün meslektaşları yaptıkları soruşturmanın sonucunda kaza sebebinin gaz borularındaki bir arıza olduğunu söylemiş, savcı için de bu mesele orada kapanmıştı. Fakat Böhm için bu vaka asıl

o zaman başlamıştı. O, ne Doktor Schwartz'ın, beyin tümörünün hem Bruck'un başka hiçbir şekilde izah edilemeyen saldırısının hem de ölümünün sebebi olduğu şeklindeki teorisine ne de gaz patlamasının bir kaza olduğuna inanabiliyordu. Ortada çok fazla tesadüf vardı. Birbiriyle ilişkisi olan çok fazla insanın ölümüne neden olan çok fazla tesadüf.

Sonuçta Böhm bir adım bile yol alamadığı halde kendisini bu vakaya fena halde kaptırdığı için Ernst Gennat otoritesini kullanmış ve onu durdurmuştu. "Bunun trajik bir vaka olduğunu biliyorum Böhm," demişti Buda, "ancak savcı bir dosyayı kapatmışsa, o dosya kapanmıştır. Uğraşmamız gereken başka ölüm vakaları da var."

Bu sözler o tarihte doğruydu ama artık değildi. Şu sıralar özel dedektif Wilhelm Böhm'ün uğraşması gereken bir evlilik içi aldatma vakası bile yoktu ve bugün duydukları, sekiz seneden beri yakasını bırakmadığı halde bir türlü ispat edemediği korkunç şüpheyi içinde yeniden alevlendirmişti.

Kötü olan, artık Kale'de çalışmıyor olmasıydı.

14

Konferans salonuna girince meslektaşları ona adeta bir asiymiş gibi baktı. En azından ona öyle geldi. Rath kendisini zaten hiçbir zaman Gennat'ın Cinayet Masası'nın tamamen kabul görmüş bir üyesi gibi hissetmemişti. Ancak Buda onu önemli cinayet soruşturmalarından uzak tutmaya başlayalı beri her ortamda, özellikle de sabah konferanslarında, M Kriminal Grubu'nun diğer memurlarının onun anlamsız vakalarını artık ciddiye almadığı duygusuna kapılıyordu. Sadece eski ortağı Komiser Lange bir miktar saygı gösteriyordu. En azından bakışları samimi, verdiği selam dostçaydı. Normal bir selamdı, Alman selamı değil.

Rath da Lange'nin yanına oturdu. Bugün Czerwinski'yi göndermek yerine yine kendisi katılıyordu toplantıya. Öyle ya, başarılı bir soruşturmanın sonucunu açıklayacaktı, böyle şeyleri bizzat kendisi sunmayı tercih ediyordu.

Fakat sıra ona gelene kadar sabırlı olması gerekiyordu. Şu sı-

ralar M Kriminal Grubu'nun bütün faaliyetinin odak noktasında Hermann-Göring-Strasse'de çöken banliyö treni tüneli vardı ve bu soruşturmayı hem emniyet müdürü, hem eyalet polis müdürü hem de başkent basını dikkatle izliyordu. Olay herkesin ağzındaydı, bütün gazeteler bundan bahsediyordu. Bir hafta evvel Kuzey-Güney-Hattı'nın Brandenburg Kapısı civarındaki inşaat çalışmaları esnasında toprak kaymış ve tünelin 50 metrelik bir kısmı göçmüştü. Ruhr Havzası'ndan gelen uzmanların da katıldığı kurtarma çalışmaları uzuyordu. İlk cesetler ancak günler sonra çıkarılabilmişti. Enkaz altında kalan diğer işçiler için de –kayıp olanların toplam sayısı yirmiye yakındı– fazla ümit yoktu.

Beş memur rapor verdi. Öyle çok yabancı kelime kullanıyorlardı ki, Rath yarısını bile anlamadı. Her halükârda inşaat çukurunun istinat duvarlarında bir sakatlık olduğu anlaşılıyordu. Gennat not tuttu, inşaat planlarını ve diğer malzemeyi devraldı. Rath, kriminal müdürün her şeyi anlayıp anlamadığını ve üstlerine ne anlatacağını merak etti. Buda'nın soruşturmayı yürüten inşaat mühendisi ve keskin Nazi General Kurt Daluege'ye her gün yenilikleri bildirmesi gerekiyordu. İki buçuk yıl evvel sayısız tecrübeli polis memurunu siyasi nedenlerle ya sürgüne gönderen ya da işine son veren Daluege'nin ta kendisine. Rath, onunla konuşurken Gennat'ın içinden geçenleri tahmin edebiliyordu.

Bu raporu, ikinci sırada, fuar alanındaki yangına dair bir rapor izledi. Banliyö treni kazasından yalnızca bir gün önce, elektronik fuarı devam ederken, IV numaralı merkezî salon yanmış, iki kişi hayatını kaybetmişti. Yangın soruşturmasını yürütenler bütün şahit ve bilirkişilerin ifadelerini değerlendirdikten sonra yangının kasıtlı çıkarılmış veya bir sabotaj olması ihtimalini bir kenara bırakmıştı. Ahşap salonun yanmasına mallarını sergileyen bir şirketin standındaki teknik bir arıza sebep olmuştu.

Son olarak Treptow'da bir bodrum katında bulunan bir ceset ele alındı. Her şey bunun bir intihar olduğuna işaret ediyordu. Ancak bundan sonra sıra Rath'a geldi. Kendisini kimsenin dinlemediği izlenimi edindi ama yine de soruşturmasında kaydedilen ilerlemeleri, taksinin müşterisinin kimliğini tespit etmeyi başardığını ve baştan çözülemeyecek gibi görünen kazanın nedenini anlattı.

"Adli Tıp'ın resmî raporunun bugün zarfında gelmesini bekliyoruz ama dün Hannoversche Strasse'ye gittiğimde Doktor Reincke bana elindeki bilgileri açıkladı. Buna göre, taksi şoförünün beyninde son aşamada bir tümör varmış. Bu tümör ya Otto Lehmann'ın kendi vücudunun ve dolayısıyla arabasının kontrolünü kaybetmesiyle sonuçlanan ani bir ağrıya ya da kısa bir süre yön duyusunu kaybetmesi, algı bozukluğu yaşaması veya halüsinasyon görmesine yol açmak suretiyle kazaya sebep olmuş olabilirmiş. Elbette, bu açıklamalardan hangisinin doğru olduğunu iş işten geçtikten sonra kesin olarak belirlemek artık mümkün değil ama sonuçta bunların her biri Lehmann'ın aracını dosdoğru duvara sürmesine neden olmuş olabilir."

Söylediklerini ciddiyetle dinleyen tek kişi Ernst Gennat'tı.

"Hımm," dedi Rath lafını tamamlayınca. Bu da iyiydi.

Ardından Buda, "Madem bu kadar hastaymış, hastanede olması gerekmez miydi?" diye sorunca salondaki herkes kulak kesildi.

Rath genzini temizledi. "Bu soruyu ben de kendime sordum kriminal müdürüm. Lehmann sağlık şikâyetleriyle henüz herhangi bir doktora başvurmamış olabilir. En azından karısının herhangi bir hastalıktan haberi yok."

"Şu olabilir, bu olabilir..." Gennat kızmıştı. "Başkomiserim, lütfen bunu bir kontrol edin. Eğer bir doktor işini ihmal ettiyse kimin suçlu olduğu sorusu bizi bambaşka bir sonuca götürür."

"Elbette sayın kriminal müdürüm. Dul Lehmann'a bugün zaten bir kere daha uğrayacak ve aile doktorlarının kim olduğunu soracaktım."

"Eh, o vakit öyle yapın ki dosyanızı kapatabilesiniz. Sonra da dosyayı masamda görmek istiyorum."

Gennat başka bir şey söylemedi. Ne bir övgü ne de cesaretlendirici bir-iki laf etti. Toplantı bitmişti. Sandalye gürültüsü başladı. Rath dışarı çıktı. Kapının önünde onu Kayıp Kişiler Dairesi'nden Kriminal Komiser Westermann yakaladı.

"Başkomiser Rath, sizinle kısaca konuşabilir miyim? Çok kısa."

"Elbette, buyurun."

"Az önce ölen müşterinin kimliğini tespit ettiğinizi söylediğinizi duyduk."

Neyse, hiç değilse Kayıp Kişiler Dairesi beni dinlemiş, diye içinden geçirdi Rath. Bula bula o gıcık Westermann dinlemişti ama.

"Buna rağmen," dedi gıcık herif, "size vereceğim bir bilgi var..."

"Ya, demek öyle," diyen Rath, zaman kaybettiği hissine kapıldı.

"... Eksik kalmasın diye sadece," diyen Westermann konuşmaya devam etti. "Dün Kriminal Sekreter Czerwinski birkaç fotoğraf vermişti ya... Hani, karşılaştıralım diye... Kayıp vakalarıyla..."

"Vermişti," dedi Rath. "Ne olmuş?"

"Ölenin eşkaline uygun bir kayıp ihbarı gerçekten elimize geçti, belki bunu da dosyanıza eklemek istersiniz..."

Rath ekşi ekşi gülümsedi, "... Demek eksik kalmasın diye, öyle mi?"

"Aynen öyle." Westermann hararetle başını sallıyordu. "İhbar Wilmersdorf'ta yapılmış. Meslektaşlarımız bir kopyasını bize iletti..."

"Zahmetiniz için çok teşekkür ederim," diye adamın lafını kesti Rath, "fakat o iş kapandı. Sizin de belirttiğiniz gibi, Gerhard Brunner'in kimliği şüpheye yer bırakmayacak şekilde kesinleşti. Hatta elimizde fotoğraflı bir resmî kimlik bile var. Arkadaşımız Czerwinski şu anda Herr Brunner'in yakınlarını tespit etmeye çalışıyor."

Tam dönüp gitmeye davranmışken Westermann birdenbire duraksadı ve suratında hayret dolu bir ifade belirdi.

"Brunner mi dediniz?"

"Evet. Gerhard Brunner. Ölenin adı bu."

Rath bu ismi konferansta söylememişti.

"Tuhaf," dedi Westermann ve başını salladı. "Wilmersdorf'taki ihbarda, ki bundan gayet eminim, başka bir isim geçiyor."

"Demek ki başka biri. Tarif edilen eşkal başkalarına da uymayacak kadar alışılmamış değil."

"Orası öyle," dedi Westermann, "fakat fotoğrafı, Kriminal Sekreter Czerwinski'nin bize verdiği fotoğraftaki adamla aynı adama ait."

"Elinizde bir resim mi var?"

Westermann başıyla doğruladı. "Şahit hanım vermiş. Wilmersdorf'taki meslektaşlarımız da ihbar yazısıyla beraber bize..."

"Tamam, tamam," diyen Rath lafı uzatmayı seven Westermann'ın sözünü kesti. "Anladım. Elinizde bir resim var. Sizinle birlikte büronuza gidip, o resme bir göz atsam, ne dersiniz?"

"Sadece göz atmanız değil, alıp dosyanıza koymanız gerekir başkomiserim!"

"Elbette," diyen Rath, Westermann'ın omzuna vurdu. "Tam sizin de ifade ettiğiniz gibi, eksik kalmasın diye!"

15

Bazen yel değirmenleriyle savaştığını düşünüyordu. Yaşlı Sisifos'un kaderini kendisininkiyle karşılaştırdığında sanki onu kıskanacaktı. Öyle günler oluyordu ki, aynı kayayı yamaçtan yukarı aralıksız iteklemeyi büroda tek bir dosyayla bile ilgilenmeye tercih ederdi. Yine ya da daha doğru bir ifadeyle hâlâ Bayume Mohammed Husen ile uğraşıyordu. *Blum&Scherer* Avukatlık Bürosu'nda henüz stajyerlik yaptığı ve müstakbel bir avukat olduğunu sandığı günlerde başlamıştı bu adamın derdiyle ilgilenmeye. Allah'ın belası bu hükümet yönetmelikleri değiştirmeden önce. Aslında böyle olacağını bilmesi gerekirdi. Nazilere göre, kadınların yeri mutfak ve doğumeviydi. Bilememişti ama. Guido da bilememişti. Oysa onun doğruyu bilmesi, bir işveren olarak işin doğrusunu araştırıp öğrenmesi gerekirdi. Bunu yapmadığı için ona hâlâ bir miktar kırgındı. Bazan bir miktardan da fazla...

Bugün de öyle bir gündü. Keyifsizliğinin nereden kaynaklandığını kendi de bilmiyordu. Fakat ülkesinin ve şehrinin gitgide kendilerinin çarpık birer müsveddesine dönüşmesi onu katlanabileceğinden daha fazla etkiliyordu. Gereon'un ise buna hiç tahammülü yoktu. Onun bakış açısından, onunla uğraşmadıkları, Kakadu'da caz çalındığı ve konyak lezzetli olduğu müddetçe her şey yolundaydı.

Herhalde ona da haksızlık ediyordu. Onun da canı sıkkındı, çoktan beridir işinden keyif almıyordu. Öte yandan insan keyif almak için değil, para kazanmak için çalışırdı. Gereon'un amcası Josef'in bıraktığı miras hemen hemen tükendiği için son aylarda paraları da gün geçtikçe azalmıştı.

Husen davası uzadıkça uzuyordu. Askari olarak Almanya için savaşta çarpışan bu adamın ödenmeyen aylıklarının ödenmesini ve savaş gazisi olarak hakkı olan şeref madalyasının kendisine verilmesini talep etmeye başlayalı bir yıldan fazla olmuştu. Husen'in istediği Almanya için verdiği mücadelenin resmen tanınmasıydı ama yetkili makamlar ya sert davranıyor ya da bu konuda yetkinin kendilerine ait olmadığını söylüyordu. Ve bu tavırlarında ısrar ediyorlardı. Aradan geçen sürede başvuru İçişleri Bakanlığı'na kadar gitmişti ama hâlâ bir karar çıkmamıştı. Charly asıl meselenin Husen'in cildinin rengi olduğunu biliyordu. Sömürge cemiyetleri bütün toplantılarını egzotik Askarilerle süslese de, Husen imparator ve anavatan için dövüşmüş olsa da, bir zencinin Almanya'dan bir beklentisi olamazdı. Haklarının tanınması ihtimalini hiçbir şekilde artırmadığını düşündüğünden Charly yapmamasını tavsiye ettiği halde Husen bu toplantılara katılmaya devam ediyordu. Anlaşılan Husen'in buralara gitmesinin ardında başka nedenler de vardı. Belki de bir nevi vatan hasreti duyuyordu.

Berlin'de yaşamasına rağmen Husen'in Heinersdorf'ta bir karısı ve bir çocuğu vardı. Karısı Maria bir süre önce hastaneye kaldırılmış ve biriktirdikleri bütün para tükenmişti. Husen'in tek derdi şerefi değildi. Artık para ve ödenmeyen aylıklar da önemliydi. Aslında avukat yardımcısı olarak çalışıyor olsa da bu vakaya hâlâ Charly bakıyordu. Bütün yazıları o yazıyor (daktiloya da kendi çekiyordu) ama imzayı Guido atıyordu. Sadece Husen davasında da değil. Bir zamanlar Cinayet Masası'nda hissettiği gibi hissediyordu kendini yine. Orada da aslında stenografı (ücreti de ona göreydi) ama Böhm ve Gennat'ın teşvikiyle erkek iş arkadaşlarına yardım ederdi. Aradaki fark, o zamanlar kendisi için mesleki bir gelecek perspektifi gördüğünden iyimser ve ümitli olmasıydı. Bu perspektifi artık görmüyordu.

Aslında Guido'nun bürosunu Wedding'in göbeğinde açmasının sebebi yoksulların en yoksul olanlarına yardım etmek istemesiydi ama müvekkilleri arasında fakir fukara pek kalmamıştı. Onlardan artakalanlardan biri de Husen'di. Guido ve ortağı Manfred Blum iyi iş çıkarıyorlardı. Bu da giderek maddi gücü daha yüksek olan müşterileri Antonstrasse'ye çekiyordu. Belli ki, bundan iki avu-

kat da rahatsız değildi. Guido yeni bir araba satın almıştı ve büroya genellikle çok keyifli geliyordu. Avukat yardımcısı ise tam tersine. Çünkü *Blum&Scherer* Avukatlık Bürosu'nun itibarının yükselmesi bazı günler telefonun hiç durmadan çalmasına yol açıyor ve Charly telefona bakmaktan asıl yapması gerekenleri yapamıyordu.

Üstüne üstlük bu defa kapı da açılmıştı. Oysa bir sonraki randevu saat on buçuktaydı. Demek davetsiz bir misafirdi gelen. Belki randevu almak için kullanabileceği bir telefonu bile olmayan zavallının biriydi. Fakat büyük ihtimalle gitgide daha sık uğramaya başlayan ve kendilerini bir randevu almaya gerek görmeyecek kadar önemli addeden zengin zibidilerden biriydi. En berbatları da onlardı.

Ancak avukatlık bürosunun ferah ön odasına girerek utangaççа etrafına bakınan adamın her iki gruba da ait olmadığını Charly iyi biliyordu. Çünkü onu tanıyordu.

Liang Kuen Yao.

Berlin yeraltı dünyasının taçsız kralı Johann Marlow'un gölgesi. Marlow'u yeni hükümet dahi hizaya getirememişti. Belki de getirmek istememişti.

Charly yutkunup, doğruldu. Bir sene önce kendisini durup dururken günlerce alıkoyan Marlow'un her an kapıdan gireceğini düşünüyordu. Buna dayanamazdı. Charly adamın Gereon'a şantaj yapmak için kendisini rehin aldığına inanıyordu ama Gereon bu konuda hiç konuşmuyordu. Normal şartlar altında Marlow hakkında suç duyurusunda bulunurdu. Fakat şartlar normal değildi. Doktor M.'nin aralarında üst düzey hükümet üyelerinin de bulunduğu çok güçlü tanıdıkları vardı. Yeni Almanya'da sözü geçen, adı artık sadece kâğıt üzerinde kalan hukuk devleti değil, güçtü.

Johann Marlow'la nasıl bir ilişkisi olduğunu bir türlü çözemediği Gereon adamla arasına kesin mesafe koymuş, çok uzun bir zamandan beri onu görmemişti. En azından Charly öyle olduğunu umuyordu. Şimdi Marlow alay eder gibi *onun* çalıştığı büroya mı gelecekti?

Fakat içeriye başka giren olmadı. Charly kaskatı kesilmiş, gözlerini kapıdan ayıramadığı için o arada Liang'ın masasının önüne kadar geldiğini fark etmedi.

Onu "Günaydın," diyerek selamladı genç adam. "Haber vermeden çat kapı geldiğim için özür dilerim Frau Rath."

"Haber verseniz daha iyi olurdu." Charly elinden geldiği kadar sakin davranmaya çalışıyordu. "Fakat korkarım sizi hayal kırıklığına uğratacağım Herr Liang, çünkü büromuz şu sıralar o kadar yoğun ki, başka müvekkil kabul edemiyoruz. Bunu lütfen Herr Marlow'a söyler misiniz? Hem ceza hukuku faaliyet gösterdiğimiz alanlar arasında değil, biz..."

"Johann Marlow'la alakası yok," diye onun laf kalabalığını böldü Liang. "Benimle alakalı, *benim* yardıma ihtiyacım var."

İşte bunu hiç beklemiyordu.

"Üzgünüm ama dediğim gibi, hem Doktor Blum, hem de Avukat Scherer şu anda yeni müvekkil kabul edemiyor."

"Bunun da önemi yok Frau Rath. Ben zaten *sizin* bana yardım etmenizi istiyorum, Herr Scherer veya Herr Blum'un değil."

Herif bayağı inatçıydı.

"Size neden yardım edeyim Herr Liang?" diye sorarken sesi titriyordu. Belli ki, ruhu bedeninden daha cesurdu. "Bir yıl evvel beni rehin alan birine neden yardım edeyim?"

Adam gık demedi ama hiç kırpmadığı gözleri onun üzerindeydi. İnsanın içini okuyan, derin, kapkara gözler.

"Ben size yardım ettiğim için, siz de bana yardım edersiniz diye düşünmüştüm," dedi nihayet. "Hannah Singer meselesinde. Karl Reinhold meselesinde."

İşin kötüsü, haklıydı. Liang olmasa ne Hannah ne de Karl bugün hayatta olurdu.

"Fakat ben... eee... ben avukat değilim ki. Hiçbir zaman da olmayacağım."

Bu duruma ilk defa bu kadar seviniyordu. Avukat çıksa sonunda yeraltı dünyasına mı çalışacaktı yoksa? Gangster çetelerinin reislerini, kiralık katilleri hapisten mi kurtaracaktı?

Liang uzun uzun düşündü. Aldığı cevap onu ters köşeye yatırmıştı. Sonunda, "Mühim değil," dedi. "Bana yine de yardım edebilirsiniz. Kanunları biliyorsunuz ya..."

O sırada Charly onun ne suç işlemiş olabileceğini düşünüp duruyordu. Adam öldürmüş olabilir miydi? "İlk devlet sınavına gir-

dim," dedi, "fakat hukukçu değilim, sizi asla mahkemede temsil edemem."

"Buna gerek de yok. Sadece evlenmeme yardım edeceksiniz."

Bu sefer Charly şaşakalmıştı. Neredeyse bir kahkaha atacaktı.

"Size bu konuda nasıl yardım edebileceğimi bilmiyorum. Bunun için sadece bir geline, iki şahide ve nikâh dairesinde bir randevuya ihtiyacımız var."

"Şu anda Pankow'daki Nikah Dairesi'nden geliyorum. Evlenmek için başvurmaya gitmiştim."

Charly, Çinlinin o geçit vermez gibi görünen ruhunun için için kaynadığını ilk o zaman fark etti. Sanki bir şey onu çok ama çok kızdırmış ve bütün gücüyle kendisine hâkim olmaya çalışıyordu Liang.

"Bana cüzzamlı muamelesi yaptılar," diye anlatmaya devam etti. "Beni kapı dışarı etmeden evvel odada bulunan herkesin alaylı sözleri ve kıkırdamaları arasında elime şunu tutuşturdular."

O günkü *Berliner Tageblatt*'ı masanın üzerine koyarak bir sayfayı açtı. "İşte," deyip, eliyle kâğıda vurdu. "Okuyun."

Charly okudu.

Başlık, *Irk ve Ceza Hukuku - Kanı Arı Tutma Yükümlülüğü* şeklindeydi. Başlığı izleyen makalenin içindekiler Charly'ye daha okumadan tanıdık geldi: *Halk cemaatine karşı olan kanı arı tutma yükümlülüğünü çiğneyen her eylem nasyonal sosyalist bakış açısından ırka ihanettir. En önemli vazifesi insanlığın bütün kültürel gelişmesinin temel kaidesi olarak ırkı korumak ve teşvik etmek olan nasyonal sosyalist devlet, halk cemaatini yabancı ırklarla karışmaktan koruma görevini ne ihmal edebilir ne de edecektir. Aynı zamanda nasyonal sosyalist dünya görüşünün bağlayıcı kanunu da olan partinin temel ilkeleri bir Alman'ın yabancı ırktan biriyle evlenmesine izin vermez. Ceza hukukunun buradan yola çıkarak vardığı sonuç ise, bu yasağı çiğneyen herkesin ırka ihanet suçu işlediği ve bu sebeple cezalandırılacağıdır. Elbette, yabancı ırktan biriyle ilişkiye giren her halk cemaati üyesi de halk cemaatine sadakat yükümlülüğüne aynı oranda karşı gelmiş olur. Nasyonal sosyalist dünya görüşüne göre, yabancı ırktan biri, şu anda henüz Alman vatandaşlığına sahip dahi olsa, asla halk cemaatinin bir üyesi olamaz...*

O noktada okumayı bıraktı. Bu Almancayı gayet iyi tanıyor ve katlanamıyordu. Tageblatt'taki yazı, kadınların avukatlık mesleğini icra etmesine bundan sonra izin verilmemesini teklif eden yarı-resmî Nazi kuruluşu *Alman Hukuku Akademisi*'nden bir hukukçunun bir makalesinden alınmıştı.

"Bunu ciddiye almanız gerekmez," dedi. "Burada *nasyonal sosyalist dünya görüşü*nden söz ediliyor, kanunlardan değil. Hukuki durum daha farklı."

"İyi ama Pankow Evlendirme Dairesi sizinle aynı fikirde değil. Yetkili idari makam karşı çıkıyorsa ben nasıl evlenebilirim ki?"

"Görevlerini ihmal ettikleri için onları şikâyet edebilirsiniz. Bazan işe yarıyor. Evlendirme memurunun bir Alman vatandaşına karşı olan yükümlülüklerini yerine getirmediğini inandırıcı bir şekilde ortaya koyarsanız..."

"Hımm. SA kötü muamele etti diye onu polise şikâyet etmeye benzemez mi bu?"

"Nasıl yani?"

"Yani, öyle yapmak, başıma daha fazla bela açmaktan öte bir işe yaramaz. Hem zaten mümkün de değil. Ben Alman vatandaşı değilim."

Charly şaşırdı. Dış görüntüsü ne kadar egzotik olsa da Liang'ın Almancası aksansızdı. Alman olduğundan o güne değin hiç şüphe etmemişti. Çinli bir Almandı işte.

"Çin'de doğdum," diye devam etti Liang. "Annem Japonlardan kaçmak için beni de yanına alarak Almanya'ya gelmiş."

"Çin vatandaşı olarak Çin Büyükelçiliği'nde de evlenebilirsiniz. Irkların arı olup olmadığı onların hiç umurunda değil."

"Çinli de değilim ama. Doğum yerim Çingdao o devirde Almanya'nın himayesinde olan Kiauçu." Liang omuzlarını kaldırdı. "Çinlilerin gözünde Alman, Almanların gözünde Çinliyim."

Genç adam gerçekten tam bir kanuni boşluğa düşmüştü. Neredeyse acıyacaktı ona.

"Şimdilik size başka evlendirme dairelerinde şansınızı denemenizi tavsiye edebilirim sadece. Belki Berlin'deki evlendirme dairelerinin hepsi ideolojik olarak hizaya gelmemiştir veya Pankow'daki kadar vurdumduymaz olmayabilir."

Liang başıyla olur dedi ama pek ümitli görünmüyordu.

"Üzgünüm," dedi Charly. "Fakat hakikaten bundan fazla yardımım dokunamaz. Sizin... şefiniz kadar çok ilişkiye... Bir de ona sorsanız. O bin türlü mühim insan tanıyor."

"Bu da ikinci problemim Frau Rath. Johann Marlow'un planlarımdan haberdar olmaması lazım."

Charly kaşlarını kaldırdı. Artık hayretini hiç saklayamıyordu.

"Doktor M.'in," dedi Liang, "sizin yanınıza uğradığımı bile bilmemesi lazım."

Hiç telaşlanma, diye içinden geçirdi Charly, benden öğrenmeyeceği kesin. Bunu kimsenin ruhu duymayacaktı.

Liang nihayet kalkıp, bürodan çıktığında Charly hızla içine yayılan sonsuz rahatlığı hissetti. Öte yandan, genç adama fena halde acıyordu da. Anlaşılan bu zavallı Johann Marlow'la bütün bağlarını koparmayı samimiyetle arzu ediyordu. Fakat bunun için sadece hukuki desteğe değil, başka şeylere de ihtiyacı vardı.

16

Rheingau Mahallesi Wilmersdorf'un güneyinde, Rüdesheimer Platz civarında varlıklı bir semtti. O bölgedeki bütün sokaklara şaraplarıyla tanınan şehirlerin adı verilmişti. Rath Buick'ini Deidesheimer Strasse'ye park etti ve yan koltukta duran kayıp ihbarını aldı.

Yazıyı Heinrich Westermann'ın –eksik kalmasın diye– tavsiye ettiği gibi dosyaya yerleştirmemiş, yanına almıştı. Kayıp Kişiler Dairesi'ne yaptığı kısa ziyaretten geri döndüğünde büroda tek başına oturan Erika Voss onun tekrar çıkmaya hazırlanmasından hiç hoşlanmamış, Czerwinski'nin hâlâ SD'de olduğunu, işinin uzun süreceğe benzediğini söylemişti. Şefinin elini şapkası ve pardesüsüne uzattığını gördüğünde de, gelen çok sayıda telefonu ve arayanların hepsinin Rath'ın kendilerini aramasında ısrar ettiğini ona bir kere daha hatırlattı. "Sayıları gitgide artıyor başkomiserim. Birkaç saat büroda çalışsanız iyi olur belki."

Rath öğleden sonra uğrayacağını söyleyerek onu teselli etti. Bü-

roda oturmaktan daha önemli işleri vardı. Telefon görüşmeleri bekleyebilirdi.

Kayıp ihbarını Rath'ın eline sıkıştırırken, "Schmeling," demişti Westermann. "Max[9] gibi ama Irene. Wilmersdorf'taki meslektaşlarımızın söylediğine göre, ne hısımlar ne de bir akrabalıkları var."

Bu kolay hatırda kalan bir isimdi. Irene Schmeling, cumartesi günü öğleden sonra kendisinin Ferdinand Heller olarak bildiği ama şayet SS kimliğinde bir hata yoksa asıl adı Gerhard Brunner olan adamı nafile bekleyen kadındı. Fräulein Schmeling'in 151. Karakol'daki meslektaşlarına kayıp ihbarını yaparken teslim ettiği fotoğraf hiç kuşkuya yer bırakmıyordu: Brunner ve Heller aynı kişiydi. Resimdeki adam sadece tıpatıp Gerhard Brunner'e benzemekle kalmıyordu. Aynı zamanda üzerinde, ölüme giderken de giymiş olduğu takım elbise vardı.

Fotoğrafın arkasına *Sevgiyle, Ferdi* yazmıştı.

Rath resmi dosyadan çıkarıp, pardesüsünün cebine yerleştirdi ve merdivenleri tırmanmaya başladı. Irene Schmeling en üstte, çatı katında oturuyordu. Kapıyı çalmadan evvel son bir defa kravatını düzeltti. Tedirgindi. Irene Schmeling telaşlanmıştı, aksi halde polise başvurmazdı. Fakat Ferdi'sinin ölmüş olabileceği aklına bile gelmiyordu. Adamın gerçek adının Brunner olduğunu ve SS'te çalıştığını ise hiç akıl edemezdi. Bir defada iki kötü haber vermek zorundaydı yani.

Rath daha Wilmersdorf'a giderken, Brunner'in yüzük ve çiçek götürerek evlenme teklif etmeye hazırlandığı kadına kendisini neden sahte bir isimle takdim ettiğini düşünmüştü. Yoksa bu SS evlilik dolandırıcısı mıydı? Ya çalıştığı dairenin bundan haberi olsaydı! Ya da karısının... Bir karısı olup olmadığını daha bilmiyorlardı. Bir gün önce Czerwinski SD ile hararetli telefon görüşmeleri yapmış ama Brunner'in sivil yaşamı hakkında bile herhangi bir bilgi alamamıştı. Onun yerine bugün bütün sabahı Prinz Albrecht Sarayı'nda geçiriyordu. Gerçi bir kriminal memura telefonda bilgi vermeyip, onun şahsen gelmesini talep etmek SS'e yakışırdı. Fakat öte

9 Max Schmeling 1930 ve 1932 yıllarında ağırsiklette dünya boks şampiyonu oldu. Fakat en önemli zaferini ünlü Amerikalı boksör Joe Louis'i nakavt ederek kazandı. Schmeling bugüne kadar Almanya'nın en tanınan sporcuları arasındadır.

yandan, Czerwinski'nin kasten müşkülpesentlik yaptığını da herkes biliyordu. Eğer bittiğinde başına yeni bir iş çıkacaksa elindeki işi neden halletsindi ki? Buydu onun çalışma ilkesi. Bir gün önce de Rath şişkoya aşırı iş yüklemişti.

Dairede yaprak kıpırdamıyordu. İkinci defa çaldı zili. Üçüncü defa çaldıktan sonra da kimse kapıyı açmayınca cüzdanından bir kartvizit çıkardı, üzerine kısa bir not yazdı ve posta deliğinden içeri attı.

Aşağı inerken evinin kapısını açmak için alışveriş torbalarını yere bırakmış, cebinde anahtarını arayan bir kadınla karşılaştı.

"Günaydın," diyerek durdu Rath. Kadın bir yandan anahtarını kilide sokarken, diğer yandan da şüpheyle onu süzdü. Belki hangi selamın daha uygun olacağını düşünüyordu. Sonunda mırıldanarak basitçe "Günaydın," dedi.

"Hanımefendi, Fräulein Schmeling'i nerede bulabileceğimi söyleyebilir misiniz?"

"Kimi?"

"Schmeling. Max gibi. Ama Irene. En üst kattaki."

"Ha, Schmeling. Ne işiniz var onunla? Şayet ucuz boks maçı bileti peşindeyseniz, hemen söyleyeyim, Max'la bir akrabalığı yoktur."

Rath gülümsemeye çalıştı.

"Başka bir nedenle arıyorum," dedi.

"Başka bir neden mi?"

"İyi bir neden."

Kadın ona önce yine şüpheyle baktı ama sonra suratına anlayışlı bir gülümseme yayıldı. "Ha, demek öyle. Schmeling bu. Eve hep geç döner."

"Kaçta?"

"Altıya doğru."

"O kadar geç mi? O zaman Fräulein Schmeling'i işyerinde ziyaret edeyim bari. Bir ihtimal nerede..."

O daha sorusunu tamamlayamadan kadın gürültüyle kahkahalar atmaya başladı.

"Schmeling'i işinde ziyaret edecekmiş. Bu iyiydi işte..." diye kişnedi. "Bunu..." Tekrar bir gülme krizi geçirdi. "Bunu muhakkak denemelisiniz."

"Bu kadar komik olanın ne olduğunu da bana çıtlatabilir misiniz?"

"E, onu gerçekten işyerinde ziyaret etmeyi arzu ediyorsanız hakikaten çok iyi bir nedeniniz olması lazım. Bir de ilişkilerinizin çok iyi olması şart. Schmeling bakan beyin yanında çalışıyor. Hermann Göring'in sekreteridir."

Rath arabasına geri dönerken aklı bambaşka yerlerdeydi. O kadar dalmıştı ki, kapıyı açmak için arabanın üzerine bıraktığı kayıp ihbarı yazısını az kaldı unutacaktı. Düşünceleri birbirini kovalıyordu. Irene Schmeling'i evinde bulamadığı için kaderine mi yansaydı, yoksa müteşekkir mi olsaydı, kestiremiyordu.

Brunner'in sevgilisi Hermann Göring'in sekreteriydi! Tabii ki, bir tesadüf değildi bu. Gerhard Brunner de evlilik dolandırıcısı filan değildi. Bütün çekiciliğini ve başka nesi varsa hepsini, peşinde olduğu adam hakkında bilgi toplamak için kullanmıştı. Hermann Göring'in peşindeydi.

Bunu elbette SS üniformasıyla yapamazdı. Göring ve SS Şefi Himmler'in birbirlerinden içtenlikle nefret ettiğini bütün ülke biliyordu. Ortak rakipleri Ernst Röhm'e karşı birlikte mücadele edip, onu kelimenin tam anlamıyla saf dışı bıraktıktan sonra bu iki muktedir adamın arasındaki rekabet daha da alevlenmişti. SS şefi, şişko politikacının elinden Gestapo'nun sorumluluğunu alalı beri öteki intikam almak için bir fırsat bekliyordu. Açık ki, Himmler de bunun önünü almak için İmparatorluk Havacılık Bakanlığı'ndaki rakibi hakkında mümkün olduğu kadar çok bilgi toplamakta SD'yi kullanıyordu. Şimdi bu işgüzar istihbaratçılardan biri ölmüştü.

Bunları düşündükçe Rath, Brunner'in son mektubunu postaladığı için daha da mutlu oluyordu. Her kim bekliyor idiyse, gizli belgelerin onun eline geçmesi, bu belgelerin aptalca olduğu kadar trajik de olan bir trafik kazası neticesinde polisin delil arşivine kaldırılmasından veya soruşturmayı yürüten Başkomiser Gereon Rath'ın masasına konmasından daha iyiydi.

Czerwinski'nin SD ile neden bu kadar çok sorun yaşadığını da şimdi anlıyordu. Göring'in peşine taktıkları adamın saçma sapan bir trafik kazasında öldüğünü öğrenince Prinz Albrecht Sarayı'ndakilerin paçası tutuşmuş olmalıydı. Demek bu yüzden kriminal sekreterin şahsen oraya gelmesi için ısrar etmişlerdi. SD, Kri-

minal Polis'in ne kadar bilgisi olduğunu anlamak istiyordu. Neyse ki, Czerwinski hiçbir şey bilmiyordu.

Rath Kreuzberg'e vardığında öğlen olmuştu.

Lahana çorbasının kokusu merdivene kadar geliyordu. Buna rağmen kapıyı tıklattı. Tıpkı birkaç gün önce olduğu gibi kapıyı yine bizzat Hedwig Lehmann açtı ama bu kez kucağında çocuk yoktu.

Onu tanıyınca kadın yüzünü ekşitti.

"Lottchen," diye bağırdı dairenin içlerine doğru. "Dikkat et Bubi iskemleden düşmesin. Bir de eğer sucuğa uzanırsa ellerine vur! Onu ben servis edeceğim." Ancak ondan sonra tekrar Rath'a döndü. "Yine ne istiyorsunuz? Tam yemekteydik. Hiç rahat vermez misiniz?"

Kadın tıpkı geçen görüşmedeki gibi her an kavga etmeye hazırdı ama hem çaresizliği hem de üzüntüsü buhar olup uçmuştu sanki.

"Çok kısa bir sorum var Frau Lehmann," diye söze başladı Rath. "Eşinizin hastalığıyla ilgili..."

Hedwig Lehmann alnını kırıştırdı ve ona sanki aklını kaçırmış ya da Çince konuşmuş gibi baktı.

"Eşinizin ağır hasta olduğunu biliyoruz," diye devam etti Rath. "Fakat bilmediğimiz..."

"Nasıl hastaymış?" diye araya girdi kadın.

"Glioblastom işte. Hangi doktor olduğunu öğrenmemiz önemli..."

"Glio ne? O neymiş o? Otto hasta değildi, sapasağlamdı. Tanıdığımdan beri ne nezle olmuşluğu var, ne öksürdüğü veya başka bir şeyi. Hiç."

Hedwig Lehmann kocasının hastalığını hakikaten bilmiyor gibiydi. Belki Otto Lehmann kendisi bile bilmiyor, sadece başının neden ağrıdığını merak ediyordu. Bu yüzden de Doktor Reincke'nin kanında tespit ettiği ağrı kesicinin reçetesini almıştı.

"Nezle değil," dedi Rath. "Kocanız... Adli tıp uzmanı kocanızın kafatası içinde kötü niyetli bir tümör buldu. Birkaç haftalık ömrü varmış."

"Aman ne kadar iyi," dedi kadın. Tükürür gibi söylemişti bunları. "Tümör mü?" diye sordu sonra. "O da neymiş?"

"Bir çeşit yumru. Kanser. Ona büyük rahatsızlık vermiş olması gereken fena bir hastalık. Acaba kocanız..."

"Ben bunlardan anlamam," diye kabaca sözünü kesti kadın. "Hemşire miyim ben?"

"Fakat belki son zamanlarda baş ağrısından şikâyet edip etmediğini hatırlarsınız..."

"Otto öyle sulugözlü bir adam değildi! Baş ağrısıymış! Ne saçma! Bizim gibilerin böyle şeylerle vakit kaybetme lüksü yoktur, bu tür şeyler yatağa uzanacak zamanı olan çıtkırıldımlara göredir."

"Iyi ama herhalde ara sıra siz de doktora gidiyorsunuzdur."

"Lottchen akciğer iltihabı kaptığında Doktor Wrede gelmişti."

"Ev doktorunuz mu?"

"Eğer öyle demek istiyorsanız, öyle olsun."

"Onu nerede bulabilirim?"

"E, karşıda tabii, Wrangelstrasse'de. Haydi, artık rahat bırakın. Ufaklıklarla ilgilenmem lazım."

Rath öğrenmek istediğini öğrenmişti, veda etti. Wrangelstrasse'deki muayenehaneyi kolayca buldu ama kapalıydı. Bir levha öğleden sonra saat üçte açılacağını duyuruyordu.

Bir şeyler atıştırmaya karar verdi. Schlesisches Tor'da gözünün kestiği bir lokanta buldu, Alman bifteği ve kızarmış patates ısmarladı. Fiyatlar fena olmadığı için bir de bira söyledi. Eskiden olsa fiyatlara aldırmazdı ama Johann Marlow'a geçtiği ufak tefek kıyaklar karşılığında posta kutusunda bulduğu büyükçe miktarlarda paraların rüşvetten başka bir şey olmadığını kendisine itiraf da edemiyordu. Oysa bir sene önce bu paraların ne anlama geldiğini, kendisinin Johann Marlow'un bir kuklasından başka bir şey olmadığını acıyla anlamıştı. Doktor M.'nin köpeğini öldürmesini asla affetmeyecekti. Belki Marlow da fazla ileri gittiğini anlamıştı. Her halükârda o günden beri bir daha Rath'a bulaşmamıştı. Ondan gelen son hayat emaresi Rath'ın Pankow'daki villanın pamaklıklarının üzerinden içeri fırlattığı o para dolu zarf olmuştu. Gönderene iade.

Hesap geldiğinde bahşiş bırakmadı ama garson ses etmedi. Bu civarda öğle yemeği yiyen birinin veresiye yazdırmayıp, hesabı peşinen ödemesi yetiyordu.

Saat üçü biraz geçe muayenehaneye girdiğinde sekreter onu bekleme odasına almaya çalıştı. Rath rozetini çıkardı.

"Acil bir durum," dedi.

"Doktor bey şu anda bir hastaya bakıyor ama bir çare bulmaya çalışayım." Kadın samimiyetle gülümsedi. "Belki yine de o zamana kadar oturmayı arzu edersiniz."

Bekleme odası bayağı doluydu. Rath suratının solgunluğundan sarılık olduğu belli olan zayıf bir kadının yanına oturdu ve eline bir gazete aldı. Banliyö treni tünelinden ilk işçilerin çıkarıldığı haberi coşkulu bir dille kaleme alınmıştı. Bu konuda Goebbels de bir-iki laf etmişti. Okuyan, propaganda bakanının kaza kurbanlarını bizzat kendi elleriyle enkaz altından çıkardığını sanabilirdi. Bir sonraki yazı ırkların saflığı hakkındaydı. Gazetelerde gitgide daha sık rastlanmaya başlanan bir konuydu bu. Biraz da, bu konuda mütemadiyen konuşmalar yapıldığından dolayıydı herhalde. Doktor Wrede'nin bekleme odasında bile farklı ırkların tipik özelliklerini hastalara açıklayan bir tabela asılıydı. Irkını beğenmediği insanları tedavi etmeyi de reddediyor muydu acaba?

Yaklaşık on dakika sonra sekreter onu içeriye çağırdı. Bekleme odasında huzursuz bir rüzgâr esti. Belli ki, bekleyen hastalar en son gelenin içeriye ilk önce alınmasından hoşnut değildi.

Lehmannların aile doktoru bir işçi semtinin göbeğinde çalışıyor ve orada ekseriyetle cılkı çıkmış gariban hastalara bakıyordu ama kendisi iriyarı bir adamdı.

"Fräulein Bauer polis olduğunuzu söyledi. Sizin için ne yapabilirim?"

"Otto Lehmann hakkında konuşmak istiyorum," dedi Rath. "Onu siz mi tedavi ediyordunuz?"

"İtiraf edeyim, söylediğiniz isim bana ilk anda bir şey ifade etmiyor..."

Harika diye düşündü Rath. *Gününün yarısını bu işe harcıyorsun ama sonuçta Lehmann doktora bile gitmemiş. Tam Gennat'a söylediğim gibi.*

"Kızını tedavi etmişsiniz. Akciğer iltihaplanması yüzünden."

"Ha, şu ufak Lotte! Tabii. Babasının adı ne demiştiniz?"

"Otto. Otto Lehmann. Taksi şoförü."

Doktor omuzlarını kaldırdı. "Şu anda hatırıma gelmiyor. Konu ne? Hasta kayıtlarına baktırayım mı?"

"Gerek yok. Şayet size geldiyse Herr Lehmann'ı hatırlarsınız. Ölümcül bir beyin tümörü varmış."

"Varmış diyorsunuz. Yoksa aramızdan ayrıldı mı?"

Rath başıyla doğruladı.

"Aman Allahım! Nasıl bir tümörmüş?"

"Glioblastom."

"Hiçbir şikâyeti olmadığına ihtimal vermiyorum. Böyle bir tümör ölümcül etkisini göstermeden evvel inanılmaz acı verir. Sayısız başka semptomu daha vardır. Algı bozukluğu, konuşamamak, felç, baygınlık gibi."

"Biliyorum," dedi Rath. "Tümörden ölmedi zaten, en azından doğrudan değil."

"Nasıl yani?"

"Herr Lehmann taksisiyle Yorck Köprüleri'nin orada sağlam bir duvara kafadan tosladı. Görünürde hiçbir sebep yok. Fakat tümöre bağlı daha başka sorunların buna sebep olduğunu tahmin ediyoruz. Kazada bir müşterisi de hayatını kaybetti."

Doktor düşünceli bir biçimde kafasını iki yana salladı. "Korkunç. Tedavi görmüyor muymuş?"

"Biz de bunu öğrenmeye çalışıyoruz. Karısının hiçbir şeyden haberi yok. Aile doktoru da sizsiniz."

"Keşke bana gelseydi. Ancak bu civarda yaşayan erkekler genellikle doktora gitmeye çekinir. Dişlerini sıkmayı yeğlerler. Sonucu görüyorsunuz işte."

Rath Kale'ye döndüğünde SS üniforması artık rafta asılı değildi. Masası da hatırladığından daha tenhaydı. Buna karşılık, Czerwinski yine yerindeydi.

Rath kriminal sekretere, "Soruşturma dosyası nerede?" diye sordu.

"Lehmann dosyası mı?"

"Başka ne olacak?"

Czerwinski cevap verirken süt dökmüş kedi gibiydi. Suçlu olduğunu bildiğinden süklüm püklüm, "SD aldı," dedi. "İkisini de. Hem dosyayı hem de üniformayı."

"Ne?"

"SD'ye bilgi vermem gerekmiyor muydu?"

"*Bilgi verecektin!* Cesette kimlik tespiti yapacaklardı. Bize Brunner'in özel adresini bildireceklerdi. Çok istiyorlarsa üniformayı alsınlar ama soruşturma dosyasını alamazlar ki."

"Bana seçme şansı vermediler. Bu sabah önce birlikte morga gittik, her şey normaldi. Fakat arkadaşlarının kimliğini tespit ettikten sonra beni SD'ye götürdüler. Ağzımı aradılar. Akla gelebilecek her şeyi sordular, en ince detaya kadar. Kazanın nasıl olduğunu, herhangi birinin bu işte bir parmağı olup olmadığını, Brunner'in cesedi üzerinde neler bulduğumuzu filan bilmek istediler. Fakat benim izlenimime göre, daha çok Brunner hakkında ne bildiğimizi merak ediyorlardı. Ben işimizin nihayet bittiğini düşünüyordum ki, iki SS benimle Alex'e geldi ve dosyayı aldı. Ne yapsaydım?"

Rath SD'nin böyle hoyrat davranmasının ve sır saklamasının nedenini tahmin etse de, bunu Czewrinski'ye açamazdı. Bir bakıma bu vakadan kurtulduğuna seviniyordu. Öte yandan, böyle bir terbiyesizliği sineye çekemezdi. Onlar SS olabilirdi belki ama kendileri de nereden bakarsan bak hâlâ kriminal polisti. Öyle durup dururken soruşturma dosyasına el koymak olacak iş değildi.

"İyi," dedi Czerwinski'ye. "Haklısın. Fakat kendini affettirmek için hiç değilse Brunner'in yakınlarını bilgilendirebilirsin. Artık adreslerini bildiğine göre..."

"Eh, işte onu yapamam. Hiçbir şey paylaşmadılar benimle, Brunner'in özel adresini bile. Yakınlarını da SD kendisi bilgilendirecekmiş. Bu işi bir SS yapmalı, dediler."

"Allah kahretsin Paul! Ödün patlamış!"

"Senin için konuşmak kolay, burada değildin ki!" Czerwinski'nin yüzündeki alttan alan ifade bir anda ortadan kayboldu. "Gereon, ne diyeceğim biliyor musun, madem her şeye itiraz ediyorsun, o zaman kendi pisliğini kendin temizle!"

Şişko tek bir hamlede hem şapkasını hem de pardesüsünü askıdan çekip aldı, sonra da evrak çantasını kaptığı gibi odadan çıktı. Rath bu adamın bu kadar hızlı hareket ettiğine daha önce hiç şahit olmamıştı. Kriminal sekreterin peşinden ön odaya koştu ama dur-

duramadı. Ağzı bir karış açık, az evvel Czerwinski'nin arkasından çarptığı kapıya bakakaldı.

Erika Voss bu duruma hiç şaşmamıştı. Daha ziyade böyle bir şey olmasını bekler gibi bir hali vardı ve kötü kötü şefine baktı.

"Hiç şaşmayın başkomiserim," dedi. "İnsan yanında çalışanları çok fazla yalnız bırakırsa olacağı budur."

"Bu da ne demek oluyor şimdi?"

"Bizi çok sık ortada bırakıyorsunuz. Aslında her zaman buna eğiliminiz vardı ama şu sıralarda olduğu kadar fena olmamıştı hiç."

"Çok açık konuşuyorsunuz Erika."

"Birinin bunu size söylemesi lazım."

"Teşekkür ederim, bunun kıymetini bilirim."

Rath alttan almanın daha doğru olacağına karar vermişti.

"Bana teşekkür edeceğinize, bir şeyleri değiştirin. Paul haklı. Siz yoktunuz. O da doğru olanı yaptı. SS ile takışmaya gelmez. Hele sıradan bir kriminal sekreterseniz."

"Fakat en azından SS üyesi olan bir emniyet müdürümüz var. Göreceğiz bakalım. Her halükârda kriminal polise böyle muamele edilemez."

Birkaç haftadan beri, daha doğrusu selefi Ku-Damm'daki anti-semit taşkınlıkları kontrol altına alamadığı için, ta ilk günlerden beri sıkı bir Nazi olan Heinrich Graf Helldorf Berlin'in yeni emniyet müdürü olmuştu. Bu bir bakıma son derece sinikti, çünkü dört yıl önce, kendisi henüz SA şefiyken, aynı saldırıları Ku-Damm'da Helldorf organize etmişti. Rath o saldırıları yaşamıştı. '31 yazında, daha cumhuriyet varken, Naziler kazan kaldırmıştı. Polisin vaziyeti kontrol altına alması çok uzun sürmüştü. O zamanlar Rath böyle bir şeye bir daha tanık olmayacağını sanmıştı ama işte insan böyle yanılabiliyordu. Artık anti-semitizm devlet aklıydı.

"Sizi burada bulmuşken başkomiserim..." Sekreter kadın hemen telefonun yanında duran bir bloknotu eline aldı. "Belki şu aranacak numaralar listesi üzerinde çalışmaya başlayabilirsiniz. Sizin son yokluğunuzda daha da uzadı. Daha az evvel Herr Lauenburg aradı. Henüz kimseyi bulamadığını ama aramaya devam ettiğini size söylememi rica etti. Birini bulması an meselesiymiş. Ne demekse..."

"Ha, Anhalt İstasyonu'ndaki taksi şoförü," dedi Rath. Ona saygı gösteren biri vardı hiç değilse. Adam işini ciddiye almışa benziyordu. Voss'un meraklı bakışlarını görünce, "Otto Lehmann'ın taksisine kimin bindiğini gören bir meslektaşını bulmasını rica etmiştim ondan. Ama artık fazla bir önemi kalmadı, kim olduğunu biliyoruz."

Kadın memnuniyetle kafasını salladı. Gözleri, bak, oluyor işte, diyordu.

"Bunun haricinde Kriminal Müdür Gennat buraya telefon açtırdı. Yarın sabah konferansından sonra sizinle yalnız görüşmek istiyor."

"Kaydettim," dedi Rath ve parmağıyla şakağını gösterdi.

"Bir de Başkomiser Böhm aradı. Ne sürpriz ama, değil mi?"

"Eski başkomiser," diye düzeltti Rath. "Ne istiyormuş?"

"Söylemedi. Aramanızı rica etti. Numarasını kaydettim. İşte..."

Kadın bloknottan bir sayfa yırttı. Rath kâğıdı aldı, katladı ve ceketinin cebine attı. *Bu telefonun* herhalde acelesi yoktu. Tam Böhm'ün onunla ne konuşmak istediğini de merak etmeye başlamıştı ki, Erika Voss konuşmaya devam etti.

"Sonra LKA aradı," dedi. "Hemen hemen her saat başı arıyorlar ama siz hâlâ onları aramadınız."

"Neymiş ki mesele?"

"Meslektaşım bunu bana söylemek istemedi. Ancak biraz aceleleri var sanki. Acil bir randevu rica etti ve ben de sizin adınıza söz verdim."

"Ne?"

Voss'un kılı bile kıpırdamadı. "Bekleniyorsunuz..." Notu bulana kadar parmağı takvimin üzerinde gezindi. "... Saat dört buçukta."

"Hangi gün dört buçukta?"

"Bugün öğleden sonra. Frau Körte'yi bulacakmışsınız. Onu yakında günüme çağıracağım. O kadar sık telefonlaştık ki son günlerde... Her halükârda artık birbirimize sen diye hitap ediyoruz."

"İyi ama bu yarım saat sonra!"

"Öğleden sonra tekrar büroya döneceğinizi kendiniz söylemiştiniz. Sahiden buradasınız üstelik."

"Teşekkür ederim Erika," dedi Rath. "O kadar üzerime düşüyorsunuz ki, siz olmasanız ne yapardım gerçekten bilemiyorum."

Kadının karşılığı bıkkın bir gülümsemeden ibaret kaldı. Ardından yine kendi işlerine döndü.

Yarım saat sonra Rath, Emniyet Müdürlüğü'nün en üst katında, Gizli Devlet Polisi adını alıp, Prinz-Albrecht-Stasse'ye taşınmadan önce Siyasi Polis'in eskiden bulunduğu yerde olan Eyalet Kriminal Polisi'nin uzun koridorlarında yürüyordu. Siyasi'lerin eski bürolarını, Gestapo ile birlikte kadrosu en fazla güçlendirilen polis kurumu işgal ediyordu artık. Rath aradığını bulana kadar her kapıda isim levhasını kontrol ede ede yürüdü. *Körte, Kriminal Direktör Nebe'nin sekreteri.*

Demek Erika Voss'un yeni ahbabı bizzat Prusya Eyalet Kriminal Polisi Şefi Artur Nebe'nin sekreteriydi. Bir anda Rath kendisiyle neden bu kadar acil görüşmek istediklerini anlar gibi oldu. En azından nedenin bu olduğunu umuyordu ve bu durum kapıyı tıklattığı esnada onu hiç de telaşlandırmıyordu. Tam aksine.

17

Kapıdan içeriye, çok alçak sesle de olsa, başarılı bir gecenin gürültüsü sızıyordu: müzik ve kahkahalar, bardak şıngırtıları ve birbirine karışan konuşmalar. İçerideyse sadece viski bardağındaki buzun tıkırtıları duyuluyordu. Sebald ona yazı masasının arkasındaki sandalyeyi teklif etmişti ama Marlow misafir sandalyesine oturmakta ısrar etmişti.

Aslında bir daha asla buraya gelmemek istiyordu ama şartlar ona başka bir seçenek bırakmamıştı. Sebald onu ziyaret edeceğine, o Sebald'ı ziyaret etmeyi tercih etmişti. Artık Niederschönhausen'daki villaya önemli insanlar gelip gidiyordu. Orada Winfried Sebald gibi sahtekâr bir herifin gözükmesi yakışık almazdı.

Yazı masasının arkasında Sebald oturuyordu. İdari müdür sandalyesinde. Çünkü artık öyleydi. Sadece Johann Marlow'un işlerini yürüten bir kukla değil, Venuskeller'in gerçek sahibi ve şefiydi. Eskiden Kuen Yao'nun para saydığı ve muhasebe hesaplarını tuttuğu büyük masada, üç farklı yığından aldıkları beyaz bir tozu karıştırıp, ufak kâğıt zarflara dolduran ve ardından dikkatle tartan

iki adam oturuyordu.

Marlow iğreniyordu. Viski bardağındaki buzu tıngırdatıyor ve Sebald'e bakıyordu. Adamın alnında ter damlaları birikmişti.

"Gelebilmeniz iyi oldu şefim."

"Ben sizin şefiniz değilim Sebald. Rica ettiğiniz için sizi ziyarete gelen bir arkadaşınızım."

"Elbette." Sebald tedirginlikle gülümsedi. "Buna vakit ayırabilmeniz ne güzel."

"Büronuzda eroine yabancı maddeler katılırken misafir kabul etmeniz normal mi?"

"Özür dilerim. Tabii değil." Sebald büyük masaya doğru elini salladı. "Çocuklar, bir ara verin. Birazcık hava almaya çıkın."

İki adam emre uyarak kalktı. Marlow ikisini de tanımıyordu.

"Ne bu?" diye sordu. "Süt tozu mu? Yoksa un mu?"

"Mannitol ve askorbin asidi." Sebald hafifçe öksürdü. "Sizin gelmenizi rica etmemin sebebi de bu." Omuzlarını kaldırdı. "Jaeger mal tedarik etmedi, bir çözüm bulmak zorunda kaldık."

"İnsanlara içine yabancı madde karıştırılmış boktan bir şey satıyorsunuz yani, öyle mi? Venuskeller'in adına halel getireceksiniz."

"İnsanlara içine yabancı madde karıştırılmış boktan bir şey satmak, hiçbir şey satmamaktan iyi. Bunun için sizi aradım ya zaten. Bana yardım etmeniz lazım Marlow."

"Çok net konuştuğumu zannediyordum. Benim artık Venuskeller'in işleriyle hiçbir alakam kalmadı. Ürün tedarikiyle de öyle. Ne sokaklarda ne de sizin kulübünüzde Sebald."

"Kulüp için size yüklü bir para ödedim. Onun için düşündüm ki... Belki sizin Jaeger ile konuşmanız sorunumuzu çözer. Ya da bana başka bir kaynak önerebilirsiniz."

"Sizin sorunlarınızı artık ben çözmüyorum, Sebald."

"İlişkileriniz var ama."

Marlow viskisinden bir yudum içti. Tadı iğrençti. Sebald bundan da tasarruf ediyordu anlaşılan. Bu aptal Venuskeller'in neden o kadar başarılı olduğunu bütün o yıllar içinde hiç anlamamış mıydı? Müşterilere ucuz mal kakalanmadığı içindi. Hele içine yabancı madde karıştırılan uyuşturucu hiç olmazdı.

Onun sessizliği Sebald'ı telaşlandırdı.

"Sadece bir-iki adrese ihtiyacım var. Gerisini ben kendim hallederim. Ben..."

Marlow, Sebald'in lakırdısını, viski bardağını tam onun kafasının yanında duvara fırlatıp, kırarak kesti. Adam olduğu yerde büzüldü, şaşkın gözlerle cam kırıklarına ve ıslanan yenine baktı.

Marlow ayağa kalktı. Adamı yakasından yakalayıp, çeke çeke idari müdür masasından kaldırdı.

"Venuskeller'i nasıl batırdığınızı görmek canımı yakıyor ama bu sizin bileceğiniz iş. Yalnız iki şeyi iyice kafanıza sokun: Birincisi, beni bir daha kendi sorunlarınızla rahatsız etmeyin. İkincisi, başka ne yaparsanız yapın ama bu karışık maddeyi asla müşteriniz G.'ye satmaya kalkışmayın. Anlaşıldı mı?"

Sebald hararetle başını salladı.

"Elbette. Asla."

Marlow adamın yakasını bıraktı. Sebald takım elbisesine çekidüzen verdi, kolundaki cam kırıklarını silkeledi.

"Bir daha asla rahatsız etmeyeceğim sizi," dedi. "Müşterimiz G. konusunda da müsterih olun."

"O zaman anlaştık."

Marlow arka kapıya doğru yürüdü.

"Gitmeden önce..." Sebald masasının arkasından çıktı, "... bana hiç değilse tek bir isim yazsaydınız. Uyuşturucu tüccarı veya yeraltı dünyasından biri olması da gerekmez. Bir doktor veya hastane olabilir mesela. Siz de zamanında oradan başlamamış mıydınız? Hastanelerin kayıtlı morfinlerinden..."

"Benim nereden başladığım," dedi Marlow kapıyı açarken, "başka hikâye. Sizi hiç ilgilendirmez."

18

Aşırı sıcak bir konferans salonunda gıcırdayan bir iskemleye oturmuş, bastıran uykuya teslim olmamaya çalışıyordu. Tıpkı geçen defaki gibiydi: Ona sıra gelene kadar Rath bekleyecekti. Uzun beklemesi gerekti. Gene. İlk önce banliyö treni kazası soruşturmasındaki son gelişmeler en ince ayrıntısına kadar anlatıldı. Anlaşı-

lan Daluege ısrarla birilerinin tutuklanmasını istemişti. Gennat da, bunu çok acele atılmış bir adım olarak gördüğünü laf arasında ima etmiş olduğu halde ve eldeki deliller zayıf olmasına rağmen, dişlerini gıcırdata gıcırdata üç sorumlu mühendisin tutuklanmasını talep etmişti. Belli ki en tepede birilerine birkaç günah keçisi lazımdı ve Daluege'nin de onları bulması gerekiyordu. O yüzden Gennat'ın da onları bulması gerekiyordu.

Rath esnedi. Sıkıcı sabah toplantılarının bugünkü kadar midesini bulandırdığı çok ender olurdu. Belki de, buna daha uzun süre katlanmak zorunda kalmayacak olduğunu bilmesindendi. Tayin dilekçesini vermesinin üzerinden o kadar uzun zaman geçmişti ki, neredeyse unutmuş, en azından bütün umudunu yitirmişti. Aldığı tek cevap Noel'den kısa bir süre önce eline geçen ve dilekçesinin alındığına dair resmî bir yazı olmuştu. Başka bir şey olmamıştı. Ne bir arayan olmuştu, ne bir davet, ne bir görüşme. Tam bir sessizlik. Düne kadar.

Birisi ismini söyledi. Nihayet sıra ona gelmişti. Yine en sonda. Ayağa kalkıp, konuşmak üzere kürsüye gitti.

"Şüphelerim doğru çıktı sayın kriminal müdürüm," diye bitirdi kısa konuşmasını. "Otto Lehmann hiç kimseye sağlığından şikâyet etmemiş. Ne karısına ne de ev doktoruna. Herhalde ölümcül hastalığından kendisinin bile haberi yoktu."

"Hımm," dedi Gennat. "O vakit dosyayı kapatabiliriz. Sizi doğru anladıysam araçta herhangi bir teknik arıza da tespit edilemedi."

"Hayır sayın kriminal müdürüm."

"İyi. Biraz sonra büroma gelirken dosyayı da yanınızda getirin öyleyse başkomiserim. Zaten sizinle biraz konuşmak istiyordum."

Rath genzini temizledi. "Kusura bakmayın sayın kriminal müdürüm, fakat korkarım bu mümkün değil."

"Ne? Benimle konuşmanız mı?" Gennat cidden şaşırmıştı. Salondakilerin kimi sırıttı, kimi de alçak sesle gülüştü.

"Hayır kriminal müdürüm, o değil tabii. Korkarım dosyayı yanımda getiremeyeceğim. Ona dün öğleden sonra SD el koydu."

"Ne?"

Rath bütün hikâyeyi anlattı: Ölen taksi müşterisi Gerhard Brunner'in SS olması nedeniyle çalıştığı daireye haber verildiğini; onla-

rın meslektaşı Czerwinski'yi zorlayarak bütün belgeleri ve ölenin SS üniformasını aldığını. Elbette, bütün bunlar olduğu sırada kendisinin büroda olmadığını ve Dul Lehmann ile ev doktorunu görmeye gittiğini özellikle belirtti.

"Elbette Czerwinski'ye hatasını düzeltmesi ve belgeleri SD'den geri istemesi için talimat vereceğim."

"Bunu asla yapmayacaksınız," dedi Gennat. Her zaman olduğu gibi sükûnet içinde söylemişti bunu ama sözlerinin içerdiği sertliği işitmemek mümkün değildi. "Bu işi paşa paşa kendiniz halledeceksiniz! Şef sizsiniz."

"Emredersiniz sayın kriminal müdürüm."

"Prinz Albrecht Sarayı'nda herhangi bir müşkülât çıkaracak olurlarsa bana haber verin. O zaman bu işi emniyet müdürü üzerinden çözeriz. Soruşturma dosyalarımızın aşırılmasına izin verecek değiliz. Anladınız mı beni?"

"Evet sayın kriminal müdürüm."

"Fakat Wilhelmstrasse'ye gitmeden evvel büroma gelin lütfen."

O anda Rath bütün sınıfın önünde azar işittikten sonra müdüre gönderilen bir öğrenci gibi hissetti kendini.

"Emredersiniz sayın kriminal müdürüm," derken, sesinin hissiyatından farklı çıkmasına itina göstermeyi denemedi bile.

Yarım saat sonra Gennat'ın bürosunda, Buda hâlâ masasının çekmecelerinde bir şey ararken o aşınmış yeşil yastıklı koltuklardan birine oturduğu sırada da hâlâ keyifsizdi. Hiç olmazsa Trud-Çen Steiner başkomiserin önüne bir fincan kahve koymuştu. Bu büroda, bu koltuklarda muhtemelen son defa oturduğunu algılayınca Rath hiç beklemediği şekilde hüzünlendi. Bir zamanlar Emniyet Müdürlüğü'nde güzel günleri de olmuş muydu, yoksa sadece ona mı öyle geliyordu? Fakat kendisini artık yine güzel günler beklediğini umuyordu.

Gennat nihayet aradığını buldu ve misafirinin yanına oturdu. Masanın üzerine bir personel dosyası bırakıp, genzini temizledi; Rath'ın personel dosyasıydı bu.

"Başkomiser Rath, zaten bildiğiniz gibi gelecek ayın birinden itibaren Eyalet Kriminal Dairesi'nde çalışacaksınız. Tam dört iş günü daha var."

"Bu işin bu kadar çabuk olmasına ben de hayret ettim kriminal müdürüm. Yaptığım başvuru çok uzun zamandan beri LKA'da bekliyordu."

"Biliyorum."

"Neyse, hiç değilse Cinayet Masası'ndaki son vakamı aydınlatmayı becerdim."

"Dosyayı kaptırdığınız gerçeği bir tarafa bırakılacak olursa..."

"Meslektaşım Czerwinski..."

"Sorumluluğu yine kriminal sekreterinizin üzerine yıkmayın! Soruşturmayı yürüten sizsiniz!"

"Elbette kriminal müdürüm."

Rath yavaş yavaş farkına varıyordu. Az önce Gennat onu bütün meslektaşlarının önünde azarladığında ve Wilhelmstrasse'ye gitmesini söylediğinde, bir zamanlar en sevdiği elemanının ihanet edip kaçtığını biliyordu. Gennat'ın gözdesi olduğunu Charly de her zaman iddia ederdi, bunu söyleyerek onu tiye alan bazı meslektaşları da. Fakat Rath bunu hiç hissetmemişti. Hatta son aylarda gitgide daha az hissediyordu.

Şu anda da öyleydi. Konuşmaya devam edip, Rath'a LKA'da kafasına estiği gibi çalışamayacağını ve buna benzer başka şeyler söylerken de Gennat ölü bir balık kadar soğuktu. Onu son bir defa ufak ufak azarlıyordu.

Oysa bir akşam önce Arthur Nebe onu çok farklı karşılamıştı. Nebe'nin yazı masasında kendi personel dosyasını gördüğünde Rath önce ikirciklenmişti, çünkü LKA dahili soruşturmalardan da sorumluydu. Fakat sonra Nebe'nin sarf ettiği her kelimeyle onu seçtiklerini yavaş yavaş anlamaya başlamıştı. LKA şefinin Rath'ın soruşturmalardaki tartışılmaz başarısına, dosyasında bulunan disiplin cezalarından daha fazla değer verdiği belliydi. Eyalet Kriminal Dairesi gün geçtikçe büyüyen bir daireydi ve Nebe'nin çalışmaları sayesinde artık Gennat'ın Cinayet Masası'nınkine benzer bir üne sahipti. Burada çalışan biri gurur duyabilirdi.

Buda'nın ise bozulduğu ortadaydı. Karısı aldattığı için hayal kırıklığına uğramış bir âşık gibiydi. Halbuki Juratzka'nın ölümünden sonra Cinayet Masası'nı terk etmesinin daha iyi olacağını o ima etmişti. Şimdi, Rath nihayet onun bu tavsiyesine uyduğu hal-

de, bundan da memnun olmuyordu demek. Yoksa Gennat başka neden ona böyle davransındı ki? Cinayet Masası'ndaki son günlerinde ona pislik muamelesi yapıyordu. Onu SD'ye gönderiyordu. Aslanın ağzına.

Fark etmezdi. Yarım hafta daha. Pazartesi günü, 2 Eylül 1935'te, Başkomiser Gereon Rath Eyalet Kriminal Dairesi'nde bir masada oturuyor ve en nihayet yine mesleğinde kariyer yapmayı umut ediyor olacaktı. Zaten başkomiser olmuştu ve kariyer basamaklarını biraz daha tırmanmakta LKA ona mükemmel fırsatlar sunuyordu. Gereon Rath da günün birinde kriminal müdür olacaktı, aksi komik olurdu! Nebe ondan beş yaş bile daha büyük değildi ama şimdiden o makama gelmişti.

Ancak Rath bütün bunlardan hiç etkilenmeyen birisini tanıyor ve onun bu haberi nasıl karşılayacağını merak ediyordu. Dün akşam ona hiçbir şey anlatmamıştı. Mutluluğunun engellenmesini ve o akşamın zehir olmasını istememişti çünkü. Charly'nin de onunla birlikte sevineceğine inanmaya bile cesaret edemiyordu, o mutlaka bir kulp bulurdu. Mesela Arthur Nebe'nin sadık bir Nazi olması gibi. Adamın aynı zamanda Alex'teki en iyi kriminalistlerden biri, LKA'nın da sadece en iyi elemanların çalıştığı bir bölüm olması kadının umurunda bile değildi.

İyi de, Charly zaten neyi anlıyordu ki? Kale'de ve Cinayet Masası'nda neler döndüğünden artık hiç haberi yoktu. Gennat'ın araya mesafe koyup, onu bir köşede çürümeye terk ettiğinden de. Yeni yapılanmadan, Kadın Kriminal Polisi'nin Cinayet Masası'yla birlikte M Kriminal Grubu'na dahil edilmesinden, bu yapının bütün yönetiminin onun eski şefi ve destekçisi Ernst Gennat'a verildiğinden ve Gennat'ın bu sayede kriminal müdürlüğe terfi ettiğinden bile haberi yoktu. Hiç düşünmeden KKP'den istifa ettiğine acaba artık pişman mıydı?

Pişmanlık duysa bile itiraf etmiyordu. Konu her açıldığında öyle alışılmamış bir hiddetle tepki veriyordu ki, Rath artık hiç değinmemeyi tercih ediyordu. Charly eski zamanlara takılıp kalmış, neler değiştiğini bilmek istemiyor, onları kabullenmeyi kafadan reddediyordu. Mesela artık yeni bir hükümet olduğunu bile aradan üç yıl geçtiği halde içine sindiremiyordu. E tabii, Naziler de Alman-

ya'yı ciddi şekilde değiştirmişti ve onun da her şey hoşuna gitmiyordu. Fakat ne yapabilirdi ki? Hayat devam ediyordu! Devam etmesi gerekiyordu.

Kale'de hayat devam ediyordu. Ve o, Gereon Rath, –bu kimin aklına gelirdi?– gerçekten kariyer yapıyordu, ufak ufak da olsa.

Gennat'ın sesi onu düşüncelerinden kopardı.

"Beni anladınız mı başkomiserim?"

"Affedersiniz kriminal müdürüm."

"Ancak bütün Lehmann Dosyası masama geldiği zaman vakanızı aydınlatmış olacaksınız, ondan evvel değil."

"Elbette kriminal müdürüm."

"Şimdi yıkılın karşımdan! Gidip dosyamızı geri alın!"

Komşusu Gestapo'ya kıyasla Güvenlik Dairesi daha feodal bir görüntü veriyordu. Bunda şaşılacak bir şey yoktu, çünkü ne de olsa SD Genel Müdürlüğü (bu aslında bir devlet dairesi değil, SS'e bağlı bir daireydi) eski bir saraya yerleşmişti. Gizli polis ise sadece eski bir okula. Bu tesadüf olabilirdi ama komşu olmaları arzu edilmişti: İki kurumu da Himmler'in Berlin'deki vekili Reinhard Heydrich yönetiyordu.

Wilhelmstrasse'deki sütunlu koridoru bekleyen SS nöbetçilerine resmî kimliğini gösterirken Rath, Voss'un ne kastettiğini anladı. O kara üniformalar ister istemez insanı saygıya zorluyordu. Rath saygı göstermek istemiyordu ama Prinz Albrecht Sarayı'nın ana kapısının iki yanında dikilen ikinci nöbetçiyi ardında bıraktığında yine de içi rahatladı. Daha büyük hole girer girmez dışarıdaki silahlı nöbetçiler kadar kolay aşamadığı yeni bir kara üniformalıyla cebelleşmek zorunda kaldı. Danışma masasında oturan bir bürokrattı bu.

Rath uslu uslu kimliğini gösterdi ve ne istediğini açıkladı. Kriminal polisin elbette SD ile işbirliğine açık olduğuna, fakat soruşturma dosyasının eksiklerinin henüz tamamlanmadığına değindi ve dosya olduğu gibi Güvenlik Dairesi'ne teslim edilmeden önce acilen eksikleri gidermesi gerektiğinin kendisine emredildiğini söyledi.

Hayatı boyunca çaktığı en sert Hitler selamıyla başlayan konuşmasının birçok yerine itaatkâr bir yağcılık kattı ve üst makamlardan aldığı ve yerine getirmekle mükellef olduğu emirlere bol bol atıfta bulundu. Bu inançlı Nazilerde her zaman işe yarayan bir formüldü. Fakat bu bürokrat Rath'ın açıklamalarını kaskatı bir umursamazlıkla dinledikten sonra, "Bu talebiniz konusunda ne yapılabilir, bir bakayım," demekle yetindi. Karşısında yalvarıp yakaran adamı kesinkes başından savmak için kurduğu, "Başkomiser Rath, şöyle oturun lütfen," şeklindeki cümlesi ağzından öyle çıktı ki, sanki o soyadı ve unvan SD'nin bundan böyle Kriminal Memur Rath hakkında açacağı dosyanın ilk kayıtları olacaktı.

Rath holdeki ahşap banklardan birine oturup, beklemeye başladı. Etrafta okuyacak bir gazete bile yoktu. Merdivenlerden kulağına çekiç sesleri ve bir daire testerenin cızırtısı çalınıyordu ki, bu sesler de onun hissiyatını olumlu etkilemiyordu. Gelen geçenin bakışlarına maruz kaldıkça zaten rahatsız oluyordu. Sanki sadece SD'de çalıştıkları için onun beynini okuyabiliyor, aklından geçen her şeyi biliyorlardı. Birkaç gün evvel, ilk başta yanlışlıkla da olsa, bir SD üsteğmeninin gizli dosyasına göz attığını da adeta biliyorlardı. Dosya o kadar gizliydi ki, Güvenlik Dairesi'nin damgası dahi yoktu üzerinde.

Bir sigara yaktı. Bir gün önce Czerwinski'nin neden bütün sabahı Prens Albrecht Sarayı'nda geçirmek zorunda kaldığını yavaş yavaş anlıyordu. Oysa o bunu şişkonun tembelliğine vermişti. Rath beklemenin kendisini de nasıl yıprattığını hissediyordu. İnşaat gürültüsü de sadece bu amaca hizmet ediyormuş gibi geliyordu ona.

Tam üçüncü sigarayı bitirirken, ki Rath artık danışmadaki bürokrata bir kere daha gidip, onu emniyet müdürüne şikâyet etmeyi aklından geçiriyordu, ortalık hareketlendi. SS'te kariyer yapmak isteyen ve o anda yaptığı her şeyin bu kariyerin başlangıcı olduğundan emin görünen sırım gibi genç bir SS dosdoğru sigarasını tüttüren kriminal memura yanaştı.

"Başkomiser Gereon Rath," dedi. Kendisi söylemediği halde, o arada ön adını nasıl bulduklarını merak eden Rath başıyla onayladı.

Çiçeği burnunda genç SS, Rath'ın daha önce başka kimsede rastlamadığı bir sertlikle, "Heil Hitler başkomiserim!" diye selamladı. "Lütfen beni takip eder misiniz? Binbaşı Sowa sizi bekliyor."

Rath sigarasını bankın yanındaki ayaklı kül tablasına bastırıp söndürdü ve kalktı. "Demek şimdi benim Führer'im sizsiniz..." dedi.

Üniformalı adam gülümsermiş gibi yüzünü çarpıttı ama sesini çıkarmadı. Koridorları ve merdivenleri o kadar hızlı yürüyerek geçiyordu ki, Rath yetişmekte zorlanıyordu. Birinci kata vardıklarında önlerini bir inşaat iskelesi tıkadığından yolu uzattılar.

Şantiyeye göz atan Rath yeni bir duvar ören ve hatta tamamen yeni bir tavan inşa eden duvarcı ustaları gördü. Zavallı Prens Albrecht sarayına neler yaptıklarını görse ne derdi acaba diye düşündü.

Hâlâ şakadan anlamaz gibi görünen rehberine, "Buradaki tavanlar size çok mu yüksek geliyor?" diye sordu.

"Bu şekilde," dedi SS hiç hızını kesmeden ama kısaca ona doğru dönerek, "tamamen yeni bir kat sahibi oluyoruz ve tavan hâlâ üç metre yüksek oluyor.

Demek Prusya Krallığı'nın saygıdeğer eski mimarisi SS'in beklentilerini karşılamaya yetmiyordu. Rath bir yandan SS'e yetişmeye çalışırken, diğer yandan da Nazilerin her şeyi kendi amaçlarına uyacak şekilde yeniden inşa ettiğini düşündü. Dışarıdan bakıldığında her şey her zaman disiplinli ve düzenli bir görüntü arz ediyordu ama perde arkasında işler genellikle doğaçlama yürüyordu. Şuraya bir şeyler inşa ediliyor, burada bir şeyler yıkılıyor, ötede yepyeni bir şey peydah oluyordu. Böyle böyle bütün ülkeyi baştan aşağı değiştiriyor, değiştirirken de sanki büyük bir plana, hatta tanrısal bir alınyazısına uyuyormuş gibi yapıyorlardı. Adolf Hitler'in bir mesih olduğuna inananlar bile hiç de az değildi.

Aldanmamak gerekiyordu. Kendinden ve söylediklerinden son derece emin olan bu Avusturyalı şarlatandan Rath hiçbir zaman hoşlanmamıştı. Hitler o pek övülen nutuklarından birini attığı zaman bile. Hatta nutuk attığında daha da rahatsız oluyordu. Bugünlerde bütün duvarlara portresi asılan bu adam, onun gözünde, son zamanlarda Almanya'da söz sahibi olan ve bağırıp çağıran sayısız adamdan biriydi sadece.

Rehberi aniden durup, adeta beyninden geçenleri okumuş gibi ona bakınca ürktü. Fakat adam sadece, "Burada bekleyin lütfen!" demekle yetindi.

Rath'ı orada bırakan SS birkaç adım daha ilerledi ve dikkatlice bir kapıyı tıklattı. Ciddiyetle içeriden gelecek cevabı bekledi ve ancak yüksek sesle söylenen "Evet," kelimesini işittikten sonra kapının koluna bastı.

Konuşmadan önce sert bir selam çaktı. "Sayın başkomiser geldi binbaşım."

"İçeri gelsin!"

"Emredersiniz!" SS olduğu yerde çakı gibi Rath'a doğru döndü. "İçeri..."

"... Girebilirim. Duydum."

Kendisini etkilemekten başka hiçbir amaca hizmet etmeyen bu orta oyunu artık ciddi ciddi Rath'ın sinirine dokunmaya başlamıştı. Başka bir şey söylenmesini beklemeden odaya girdi.

Henüz bu kata yeni bir tavan yapılmamıştı, azametli bir odaydı. Prinz-Albrecht-Strasse'ye açılan iki pencereden büyük bir şantiye görülüyordu.Wilhelmstrasse'de Prusya Krallığı Savaş Bakanlığı'nın yerine yeni İmparatorluk Havacılık Bakanlığı inşa ediliyordu. Belki de bu şekilde Naziler sürekli vurgulamaktan bir türlü yorulmadıkları barışseverliklerinin altını çizmeye çalışıyordu. Oysa genel askerlik hizmetini tekrar yürürlüğe koymaları aksini işaret ediyordu. İlk döneme yoklama çağrısı yapılmıştı bile.

Yazı masasının ardında Rath'tan birkaç yaş daha genç bir adam oturuyordu. SS'lerin ne kadar genç olduğuna bir kez daha hayret etti. Bir de bu teşkilatta ne kadar süratli kariyer yapıldığına. Binbaşı rütbesi hemen hemen ordudaki albaya denk düşüyordu. Bu da polisteki kriminal müdüre. En azından. SD ve Gestapa'nın[10] şefi Heydrich dahi, 36 yaşında başkomiser olmayı anca beceren Rath'tan birkaç yaş daha gençti.

"Heil Hitler başkomiserim!"

"Heil Hitler binbaşım!"

Rath hazır ola geçmeye mecbur bırakılmaktan nefret ediyordu. Sadece bu bile bu kara üniformalı adamdan hoşlanmamasına yetti. Binbaşı Sowa R'leri dilinin ucuyla söylüyordu, Rath adamın Güney Almanya'dan geldiğine hükmetti. Sowa'nın önündeki yazı masasının üzerinde Lehmann dosyasını gördü. Dosyanın karton kapağının

10 Gestapo'nun o kadar yaygın olmayan başka bir kısaltması – e.n

üzerinde Voss'un el yazısı seçiliyordu. Şimdilik her şey iyi gidiyor diye düşündü. SD engel çıkarmak istese dosyayı ortaya çıkarmazdı.

"Wegener, lütfen kapıyı kapatın ve bizi yalnız bırakın," dedi Sowa.

Emir subayı mıdır veya artık her neyse, Rath'ı oraya getiren adam bir selam çaktı, topuklarını birbirine vurdu ve emre uydu. Odada sadece ikisi kalmıştı.

"Oturunuza başkomiserim."

"Teşekkür ederim binbaşım." Rath söyleneni yaptı.

"Demek Üsteğmen Brunner'in öldüğü kazayı siz araştırdınız."

"Dosyanın ismi Lehmann dosyası. Kriminal polis bakımından mühim olan kazanın sebebini açığa çıkarmak, bu yüzden taksi şoförü olan Herr Lehmann üzerinde yoğunlaştık."

"Bu iş başkomiserlere mi kaldı? Bir taksi şoförünün öldüğü kazayı soruşturmak?"

"Vazifelerimiz bize verilir binbaşım. Emir emirdir." Hafifçe öksürdü. "Şimdi de bana verilen emir Lehmann kazasının dosyasının iade edilmesini sizden talep etmek. Birincisi, henüz dosya eksik, bazı yeni bilgileri eklememiz gerekiyor; ikincisi, bu dosyalar diğer makamlara teslim edilmeden evvel bunu savcılığın teyit etmesi şart. Hüviyetini tespit ettikten sonra SD'ye bir elemanının öldüğünü bildirdik ama soruşturma henüz tamamlanmadı."

"Tabii," dedi Sowa. "Dün çavuş Wegener biraz aceleci davranmış." Masanın üzerinde duran dosyayı itti. "Buyrun. Kriminal polisin çalışmasına hiçbir şekilde mani olmak istemeyiz elbette. Wegener meslektaşınız Czerwinski'yi yanlış anlamış olmalı. Biz soruşturmanın tamamlandığını düşünmüştük."

"Şirketimiz teşekkür eder," dedi Rath.

"Rica ederim." Sowa gülümsedi. "Yine de, dosya tamamlanır tamamlanmaz Güvenlik Dairesi bir kopyasını almak ister."

"Buna ben karar veremem binbaşım. Lütfen yetkili Savcılığa başvurun."

"Elbette. Daha hangi noktaların aydınlatılması gerektiğini sorabilir miyim?"

"Başka noktaların yanı sıra kazanın sebebi," dedi Rath. "Büyük ihtimalle, taksi şoförünün hata yapmasına sebep olacak kadar ileri seviyede bir beyin tümörü."

"Zaten adli tıp raporunda da yazıyor. Bunu biliyorum. Hariçten birinin hatası olmadığı kesin, değil mi?"

"Bir doktorun bu vakada ihmali olup olmadığı sorusunun cevabını bulmamız lazım. O haliyle Otto Lehmann'ın asla direksiyon başında olmaması gerekirdi."

Sowa başıyla onayladı ve not aldı.

"Açıklığa kavuşturulması gereken bir şey daha var: Dün meslektaşım Czerwinski Üsteğmen Brunner'in ev adresini öğrenmek için buraya gelmişti."

"Wegener adresi ona vermemiş mi?"

"Korkarım hayır."

"Hımm. Bildiğim kadarıyla Brunner bir otelde kalıyordu. Ailesi Nürnberg'de yaşıyor."

"Lütfen adresi bana bildirir misiniz? Dosya için. Tabii, Brunner'in akrabalarına da haber vermemiz lazım."

"Lüzum yok başkomiserim, biz onu çoktan hallettik."

Rath hiç şaşırmadı. Kibarca teşekkür etti.

"Bir de," diyerek sözüne devam etti, "bir çelişkinin aydınlatılması lazım..."

Sowa kulak kesildi. "Hangi çelişki?"

"Kimliğini çok net bir şekilde Gerhard Brunner olarak tespit ettiğimiz ölen yolcuya uyan bir kayıp ihbarı almıştık ama orada bambaşka bir isim geçiyordu."

"Yaa."

Binbaşı Sowa canı sıkılıyor havalarındaydı, oysa Rath onun tam da bu tür bilgilerin peşinde olduğunu biliyordu. Onu tek ilgilendiren, sütten çıkmış ak kaşık olan Herr Brunner'in SD'deki çalışmaları hakkında şu Allah'ın belası Kripo'nun neler bildiğiydi. Tutanaklarda Brunner'in gizli servisteki faaliyeti hakkında hiçbir ipucu yoktu, hatta en ufak bir şüphe dahi ifade edilmiyordu. Ölünün üzerinde herhangi bir gizli dosya bulunmamış olması da SD'nin içini rahatlatmış olmalıydı. Buna rağmen Binbaşı Kripo'ya güvenmiyordu.

"Neymiş o diğer isim?" diye sordu Sowa.

"Heller. Ferdinand Heller. Tuhaf değil mi? Fakat bir açıklaması var."

Sowa hiçbir şey demese de şimdi bu açıklamayı beklediği her halinden belliydi.

Rath işi uzattı. Ceketinin cebinden sigara kutusunu çıkarıp, "Müsaade eder misiniz?" diye sordu.

"Buyrun!"

Rath kutuyu açtı ve Sowa'ya da bir sigara tuttu. Fakat o almadı.

"Bunu işitmekten hoşlanmayacaksınız binbaşım," diye konuşmasını sürdürdü Rath sigarasını yakarken. "Fakat korkarım Üsteğmen Brunner her zaman bir SS'ten bekleneceği şekilde hareket etmiyormuş."

"Nasıl yani?"

"Yani, elemanınızın bir evlilik dolandırıcısı olduğunu düşünmemizi gerektiren birçok sebep var. Yani ölmeden evvel."

"Nereden çıkardınız bunu?"

Sowa hayret eder havalardaydı ama Rath binbaşının Brunner'in ikili yaşamından haberi olduğundan emindi. Hatta belki de bunun onun emri olduğuna ve her halükârda bunun, Hermann Göring'in sekreterinden hassas bilgiler temin etmek amacıyla sürdürülen resmî bir ikili yaşam olduğuna iddiaya bile girebilirdi.

"Şöyle ki," dedi Rath, "kaza yerindeki bazı ipuçları üsteğmenin romantik bir buluşmaya gitmekte olduğuna işaret ediyor. Çiçekler, şekerleme ve hatta bir nişan yüzüğü bulduk. Fakat bütün bunları elbette biliyorsunuz, hepsi kaza dosyasında tutanak altına alınmış durumda."

"Hımm," dedi Sowa.

"Görüldüğü kadarıyla Fräulein Irene Schmeling adında birisine gidiyormuş. Bu hanım onu Ferdinand Heller adıyla tanıyormuş ve iki gün sonra kayıp ihbarında bulunmuş."

"Schmeling mi dediniz?"

Sowa bunu laf arasına sıkıştırır bir edayla söylese de Rath binbaşının bu ismi ilk defa duymadığından artık tamamen emindi. Aksine, bu yakışıklı üsteğmeni Göring'in sekreterinin üzerine salan oydu.

"Evet," dedi ve sigarasından bir nefes çekti. "Schmeling. Max gibi."

"Peki siz bu Fräulein Schmeling'e uğradınız mı?"

"Evet binbaşım."

Sowa kendisine gayet hâkimdi ama yine de Rath o maskenin ardında filizlenen korkuyu hissediyordu.

"Hanımefendiyi bilgilendirdiniz demek."

Karşılık vermeden evvel Rath sigarasından bir nefes daha çekti. Irene Schmeling'in sevgilisinin gerçekte bir SS üsteğmeni ve SD ajanı olduğunu öğrenmesi SD için bir kâbustu. Evlilik dolandırıcısı mavalına kadın bir an bile inanmazdı. Ve eğer sekreter soyadının ima ettiği kadar cesur biriyse, SD'nin kendisini izlediğini Hermann Göring derhal öğrenirdi.

"Maalesef Fräulein Schmeling'i evinde bulamadım ama bu akşam bir kere daha şansımı deneyeceğim," dedi.

"Hiç gerek yok başkomiserim. Bunu Güvenlik Dairesi'ne bırakın. Ahlâksızlık yapan bizim elemanımız olduğuna göre, hanımefendiyi aydınlatmak da SS'in vazifesi demektir. Fakat şüphenizin doğru olduğundan emin misiniz?"

"Her şey öyle gösteriyor binbaşım. Yoksa başka hangi sebeple Üsteğmen Brunner Fräulein Schmeling'i ziyaret etmeye gitmeden evvel Anhalter Garı'nda üniformasını çıkarmış olabilir ki?"

"Bilmem. Siz söyleyin."

Rath bunu tam söyleyecekti ki, kapı tıklatıldı ve çavuş Wegener içeriye girerek topuklarını birbirine vurdu.

"Çok özür dilerim binbaşım ama Polis Teğmeni Pomme, Brunner meselesinde Korgeneral Heydrich'e ne mesaj vermesi gerektiğinin kendisine bildirilmesini istiyor."

"Pomme, gıcık herif. Keşke Göring'in yanında kalıp, onun sinirlerini bozsaydı."

"Galiba Korgeneral Heydrich emir subayına bu bilgiyi alması için emir vermiş."

"Bu dediğinize kendiniz inanıyor musunuz? Pomme sadece fazla meraklı ve kendisini hiç ilgilendirmeyen meselelere burnunu sokan bir adam. O polis teğmenine Brunner'in ölümünün SD'nin yetki alanında olduğunu söyleyin. Korgeneral Heydrich'i bizzat kendim bilgilendireceğim. Emir subayı üzerinden dolaylı şekilde değil."

"Emredersiniz binbaşım!"

Wegener bir kez daha topuklarını birbirine vurdu ve gitti.

"Kusura bakmayın," dedi Sowa yine baş başa kaldıklarında. "İnsan yanında çalışanları her zaman kendisi seçemiyor."

"İyi bilirim, Emniyet Müdürlüğü'nde de işler farklı değil."

"Şu Pomme bize Göring'den miras kaldı. Adam tam bir beceriksiz, SS bile değil." Kafasını iki yana salladı. "Nerede kalmıştık?"

"Üsteğmen Brunner'in ikili hayatının, bana göre, evlilik dolandırıcılığı haricinde başka bir mantıklı açıklaması olmadığında. Tabii, ancak Fräulein Schmeling'in ifadesini aldıktan sonra bundan emin olabiliriz."

"Dediğim gibi başkomiserim, lütfen bunu bize bırakın. Emin olun, şayet şüpheniz doğrulanacak olursa ki, ben de size katılıyorum, üsteğmenin maskaralığının başka bir açıklaması yok, o zaman Fräulein Schmeling'in haysiyetini korumasını sağlamak için her şeyi yaparız. Ve elbette, bir Alman kadınını kandıran evlilik dolandırıcıları SS saflarında bulunma şerefinden yoksun kalacaktır."

Rath, SD'nin zavallı Fräulein Schmeling'e nasıl bir masal uyduracağını merak etti. Ölen damadın meslek hayatını ve SS'teki rütbesini tek bir kelimeyle dahi anmayacakları belliydi.

"Nasıl arzu ederseniz," dedi. "Bu durumda sizden dosyaya eklemek üzere bir konuşma tutanağı hazırlamanızı rica edeceğim."

"Siz bize elinizdekilerin kopyasını gönderirseniz, bizdekileri de alıp, birleştirebilirsiniz."

Sowa'nın sesi samimiyetsizdi.

"Bu kadar çabuk anlaşmamız çok güzel."

"Rica ederim başkomiserim! Yeni Almanya'da güvenlik kuvvetlerinin işbirliği yapması şart değil mi?"

SS'in güvenlik kuvveti olmasını isterdiniz tabii, diye düşündü Rath. Onun gözünde, SA'nın daha henüz bir yıl önce ondan ayrılan ve kara gömlekli olanı, Nazilerin kabadayı takımından daha iyi değil, sadece biraz daha ukala ve kendini seçkin gören cinsiydi. Güvenlik kuvveti olmak haricinde her şey olabilirdi. Fakat artık SS herhangi bir meseleyi kendi işi olarak gördüğü zaman, o işi üstleniyordu. Yeni Almanya'da devlet ve parti makamları arasındaki yetki çekişmesi günlük hayatın parçası haline gelmişti ve bir şüphe olduğunda parti kendini kabul ettiriyordu. Onlar arasında da SS artık, rakipsiz, en güçlüsüydü.

"Elbette," dedi Rath ve dosyayı koltuğunun altına sıkıştırdı. "Kriminal polis SD'ye teşekkürlerini sunar. Kriminal Müdür Gennat'a işbirliğine ne kadar açık olduğunuzu anlatacağım. Dosya kapanıp, Savcılığa verildiği zaman da size derhal haber vereceğim."

"Çok teşekkür ederim başkomiserim."

Binbaşı elini sıkmak için ayağa bile kalktı. Havuç ve sopa. Önce korkutuyor, sonra dostça davranıyorlardı.

Rath, Sowa'nın arkasındaki pencereden dışarı bakınca Prinz-Albrecht-Strasse'nin öte yakasındaki inşaat iskelesinde, bir diğer üniformalı adamın ve birçok işçinin eşlik ettiği beyaz üniformalı şişko bir adam gördü. Tertemiz beyaz üniforması o pis inşaat iskelesinin üzerinde tuhaf bir görüntü veriyordu. Sowa bir yandan onun elini sıkar ve diğer yandan da karşı kaldırımdaki garip kalabalığa bakarken Rath birden ayıldı. Binbaşı Sowa ve ekibinin Prens Albrecht Sarayı'nın bu bölümünde çalışıyor olması tesadüf değildi. O günlerde Berlin'in en büyük şantiyesi olan yeni İmparatorluk Havacılık Bakanlığı en iyi oradan görülüyordu. İnşaatın sahibi Hermann Göring'di. Belli ki, o anda inşaat faaliyetinin nasıl gittiğini denetleyen şişko da ondan başkası değildi.

19

Ertesi sabah ofisine girerken Rath elindeki dosyayı sanki bir ganimetmiş gibi havada salladı.

"Voila, işte burada! Kaybolan Lehmann dosyası. SD'nin elinden geri aldım. Mümkünmüş demek! Emniyet müdürünü bile devreye sokmadan!"

Dosyayı Erika Voss'un masasına bıraktı ama kadın onun keyifli haline kendini kaptırmadı.

"Czerwinski gelmedi mi daha?" diye sordu Rath ve şapkasıyla mantosunu askıya astı.

"Gitti yine."

"Nereye?"

"Söylemedi."

"Yoksa hâlâ kırgın mı?"

Sekreter kadın nihayet daktilodan başını kaldırdı. "Kırgınlık da ne demek? Son günlerde ona hakikaten hiç iyi davranmadınız. Hem o... daha ziyade hayal kırıklığına uğradı bence. Hayal kırıklığına uğradı çünkü siz..." Duraksadı.

"Nedir mesele Erika?"

"Doğru mu? Bizi terk mi ediyorsunuz başkomiserim?"

"Demek bunu şimdiden duydunuz?"

"Şimdiden laf mı? Ayın birinde, öyle mi? Üç gün kalmış! Demek doğru, ha?"

"Evet, doğru. Pazartesi gününden itibaren LKA'da Nebe'nin yanında çalışacağım." Omuz silkti. "Bu işlerin nasıl olduğunu siz de biliyorsunuz. Devlet daireleri başka konularda ne kadar yavaşsa, atamalarda da o kadar hızlı."

Voss sadece, "Yazık," dedi ve kadının ağzından çıkabilecek başka her kelimeden çok bu tek kelime Rath'ın canını yaktı. Karşısında oturan kadına bakınca, kendisinin de aradan geçen yıllarda ona ne kadar alıştığını ve işlerini onsuz halletme düşüncesinin kendisine ne kadar zor geldiğini algıladı.

Yeni vazifeler peşinde olmak, hayatın devamlı değişiklikler getirdiği filan gibi saçma sapan bir şeyler geveledi. Gennat'ın onu bir bakıma Cinayet Masası'nı terk etmeye zorladığını itiraf etmek istemiyordu tabii.

"Olabilir başkomiserim," dedi kadın, Rath sözlerini bitirince. "Buna rağmen, ayrılmanız bence yazık."

İşte yine o kelime. Ne cevap vereceğini bilemeyen Rath odasının kapısını ardından kapayıp, masasına oturdu. Eyalet Kriminal Dairesi'ne geçmesine bazı meslektaşlarının üzülebileceği hiç aklına gelmemişti. Kendisine bile itiraf edebileceğinden daha fazla duygulanmıştı. Cinayet Masası'nda onu kimsenin, hatta en yakın çalışma arkadaşlarının bile özleyeceğini sanmamıştı. Erika Voss'a her zaman iyi muamele etmemişti. Czerwinski'ye ise hiç.

Rath bir Overstolz yaktı ve düşünmeye devam etti. Burada geçirdiği yıllar hiç de fena geçmemişti, orası kesindi. Ancak Gennat'ın gözünden düşeli beri Cinayet Masası'ndaki işi ona işkence gibi geliyordu. Nebe'nin LKA'sı ona nihayet yeni bir perspektif kazandırmıştı. Hayır, sadece kariyer yapmak için iyi bir fırsat değildi bu, ay-

nı zamanda ona yine anlamlı gelen, ona keyif verecek bir işi olacaktı. Ucundan bucağından SD'nin, SS'in ve pis bir casusluk hikâyesinin bulaştığı Lehmann vakasını düşündüğü zaman, bu işten kurtulduğuna seviniyordu hatta. Sonuç Gennat'ın ya da savcılığın hoşuna gitsin ya da gitmesin, bu dosyanın kapağını bugün kapatacak ve ne kadar adi bir vaka olursa olsun, Cinayet Masası'ndaki son soruşturmasını tamamlayacaktı. Sonuç birilerinin hoşuna gitmeyecek olursa, M Kriminal Grubu'nda bu dosyayı eline sıkıştırabilecekleri yeteri kadar memur vardı. Fakat bir tanesi, yani Gereon Rath aralarında olmayacaktı, çünkü o ayrılmış olacaktı.

LKA'ya geçerek maziyle arasına net bir çizgi çekecekti. Gennat için üzerinde çalıştığı bütün dosyaları ardında bırakacak ve unutacaktı. Böylesine bir yeni başlangıç kötü olamazdı. Kötü kalmaya devam edecek tek şey kantindeki yemekti.

Telefon çalınca düşünceleri yarım kaldı. Ahizeyi kaldırdı. Erika Voss arıyordu.

"Hatta Wilhelm Böhm var başkomiserim. Başımdan savamadım."

Bir bu eksikti.

"Benden ne istediğini hâlâ söylemiyor mu Böhm?"

"Yok. Sadece sizinle konuşmak istediğini söylüyor."

"Onu arayacağımı söyleyin."

"Söyledim. Fakat razı olmuyor. O telefona çıkana kadar hattan ayrılmam diyor. Ben de bir aptallık yapıp, ofiste olduğunuzu söyledim."

Rath içini çekti. "Peki hemen halledelim o vakit."

Bir şey isteyecek olan o olduğu halde Wilhelm Böhm her zamanki gibi homurdanıyordu. Dostça davranmak istese bile elinden gelmiyordu.

"İyi ki size ulaşabildim Herr Rath," diye söylendi.

"Ne sürpriz Böhm! Ben de tam sizi arayacaktım."

Hattın öbür tarafında kısa bir sessizlik oldu. "Ya, öyle mi?" Böhm, nezaketen söylenen bir yalanı bile nezaket kabul edemiyor, doğruluğunu sorguluyordu. "Her neyse," diye devam etti. "Bir ricam var Herr Rath. Kısa süre önce bana son vakanızdan söz etmiştiniz. Ölen taksi şoföründen. Şu beyin tümörü olan."

"Evet?"

"Tuhaf bir durumdan bahsetmiştiniz. Ölen bir müşteriden. Ölümle neticelenen bu seferi kimsenin açıklayamadığını söylemiştiniz..."

"Doktor Reincke beyin tümörünü tespit edene kadar."

"Aynen. Ben de onun için arıyorum," dedi Böhm. "Doktor. Hasta taksi şoförünü tedavi eden doktorun adını söyleyebilir misiniz?"

"Sevgili Böhm, söylemeyi çok arzu ederdim ama korkarım bunu yapamam."

"Hadi, nazlanmayın!"

"Söyleyemem, çünkü öyle bir doktor yok. Otto Lehmann hiçbir tedavi görmüyormuş ki."

"Nasıl? Ama adamda beyin tümörü varmış!"

"Öyle. Ve bunun sebep olduğu ağrılara da erkekçe dayanıyormuş. Ev doktoru Herr Wrede ile konuştum ve o..."

"Doktor Wrede mi? Doktor Alexander Wrede mi?"

Rath'ın not defterini karıştırması gerekti.

"Doğru, Alexander. İsmini nereden biliyorsunuz?"

"Sevgili Rath, bunu size telefonda söyleyemem. Sadece şu kadarını söyleyeyim: Bu kaza bana bir zamanlar kendi soruşturduğum ve her yönüyle aydınlatmayı başaramadığım bir ölüm vakasını hatırlattı."

"Aydınlatamadığınız ölüm vakaları var mı sahiden?"

"Esprilerinizi kendinize saklayın. A Dairesi'nde hiç kimse..."

"Onun adı artık M Kriminal Grubu..."

"... Cinayet Masası'nda hiç kimse her vakayı yüzde yüz aydınlatamamıştır. Fakat bu bir yana, o dosya ıslak balıklar arasında değil."

"O zaman aydınlatılmış olmalı."

"Savcılığa sorarsanız evet. Ernst Gennat için de öyle. Bence değil."

Rath bu duyguyu biliyordu. Bu mesleği on yıldan daha uzun icra eden her kriminal memurun bir türlü aklından çıkaramadığı bir vakası vardı. Ancak bunların çoğu aydınlatılamayan vakalardı. Buna karşılık, aydınlatıldığı için herkesin memnun olduğu bir vakada hâlâ kılı kırk yarmak da tam Böhm'e göreydi. Öte yandan, mesele hakikat ya da işlenen bir suçun hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak şekilde aydınlatılması bahis konusu olduğunda Böhm'ün sadece başkalarına değil, kendisine de acımasız davranması tuhaf bir şekilde Rath'ın içini rahatlatıyordu.

"Her halûkârda," diye devam etti Böhm, "o dosyaya bir kere daha göz atmak isterdim. '27 yılından iki vaka."

"E, o zaman bir ara buraya uğrayın."

"Bu o kadar basit değil. Bildiğiniz gibi, ben artık Kriminal Polis çalışanı değilim. O yüzden de sizden... belki Evrak Dairesi'nden... Size dosya numarasını verebilirim, o zaman on dakikanızı bile almaz..."

"Bir dakika! Sizi doğru anlıyorsam, Kriminal Polis arşivinden bazı dosyaları size vermemi istiyorsunuz benden. Öyle mi?"

"Sadece bir süre için. Zaten benden başka kimse alakadar olmuyor bu konuyla. Hem vakalar da kapanmış."

"Böyle bir şey yapamayacağımı siz de biliyorsunuz Böhm. Siz artık sivilsiniz."

"Eskiden bir şeyi yapıp yapamayacağınızı hiç düşünmezdiniz."

"Ve bu da sizin hiç hoşunuza gitmezdi, eğer hatırlatmama izin verirseniz."

"Sizden sadece bir iyilik yapmanızı istiyorum Rath! Aman Allahım! Benim hatırım için yapmak istemiyorsanız, bari karınızın hatırı için yapın."

Şimdi bunun anlamı neydi? Böhm ona şantaj mı yapıyordu? Charly'nin elinin onun dedektiflik bürosunun verdiği işlere mahkûm olduğunu mu hatırlatıyordu? Göt herif!

"Peki, öyle olsun," diye homurdandı. "Bir bakayım, ne yapabilirim."

Bir gün önce SD'de öğrendiği ve hiçbir yükümlülük getirmeyen o güzel cümleydi bu.

"Teşekkür ederim." Sanki hedefine alçakça bir şantajla varmamış gibi, Böhm'ün sesinden samimi bir şekilde rahatladığını anlamak mümkündü. Rath dosya numarasını not etti.

"Hepsi bu mu?" diye sordu.

"Üç dosyayı da toparladığınız zaman haber verin, buluşalım."

"Üç mü? İki değil miydi?"

"İkisi '27 yılından, biri de '35 yılından. Taksi kazası."

"Benim soruşturma dosyama da mı bakmak istiyorsunuz?"

"Bu çok normal. Söylediklerimi dinlemediniz mi? Amaç benzerlikleri tespit etmek. Doktor Wrede ile bir benzerlik bulduk bile. Fakat daha fazla bağlantı bulacağımızı umuyorum."

"Bu noktada sizi hayal kırıklığına uğratacağım," dedi Rath kesinlikle üzüntü duymadan. Böhm'ün taleplerinin biraz utanmazca olduğu kanısındaydı. "Lehmann dosyası kapandı ve Ernst Gennat dosyayı masasında görmek istiyor."

"İnanın, bu dosya daha kapanmadı. Bunu Gennat'a anlatın! Fakat benim aradığımdan ve şüphelerimden ona hiç bahsetmeyin. Bunu kimse bilmemeli. Hakikaten kimse bilmemeli, karınız bile!"

"Madem açık konuşamayacağım, o zaman Gennat'a ne diyeyim?"

"Ben ne bileyim? Uydurun bir şeyler. Bir imza eksik deyin. Bir başka ifadeye daha ihtiyacınız olduğunu söyleyin."

"Kusura bakmayın Böhm, ama şöyle veya böyle dosyayı teslim edeceğim. Önümüzdeki hafta artık Cinayet Masası'nda değil, Eyalet Kriminal Dairesi'nde çalışıyor olacağım."

Hattın diğer ucunda bir an sessizlik oldu.

"Nebe'nin yanına mı gidiyorsunuz?"

"Pazartesi işe başlıyorum."

"Charly bana bundan hiç bahsetmedi."

Daha bilmiyor ki, diye düşündü Rath.

"Tayinim çok kısa sürede çıktı. Biliyorsunuz bu işlerin nasıl olduğunu. Her halükârda, size bu dosyayı getiremem."

"Belki bazı notlar alabilirsiniz. Sonra bana sözlü aktarırsınız."

Böhm hâlâ onun amiriymiş gibi tepeden konuşuyordu.

"Bakalım."

"Size itimat edebilir miyim Rath?"

"Elbette."

"İyi. Bana dosyaları temin edin, ardından buluşuruz, size her şeyi açıklarım. Bana nasıl ulaşacağınızı biliyorsunuz."

Bunu söyledikten sonra telefonu kapattı.

Rath oturduğu yerde, bütün bunların ne anlama geldiğini düşünmeye başladı. Bir doktorun ve bir hastalığın ismi Böhm'ü uzun zaman evvel kapanmış bir dosyaya yeniden bakmaya mı zorluyordu?

Savcıya sorarsanız vaka aydınlanmış durumda. Ernst Gennat için de öyle. Bence değil.

Aslında Rath eski amirini anlıyordu. Onun için de kapanmamış bir vakadan, birçok sualin cevapsız kaldığı hissinden daha beter hiçbir şey yoktu. Dışarıda bir yerde suç işleyen birinin cezasız kur-

tulması düşüncesinden daha kötü bir şey olamazdı. O da bu yüzden polis olmamış mıydı zaten? Bu tiplerin cezasız kurtulmaması için.

Fakat bu, sadece o da benzer hisler yaşıyor diye Wilhelm Böhm'ün ulaklığını yapacağı anlamına gelmezdi. Lehmann dosyasını yeniden açmak mı? Sadece Wilhelm Böhm'ün uykusu kaçtığından dolayı mı? Gelecek hafta kendi Nebe'nin yanında, dosya da Gennat'ın elinde olacaktı. Rath artık bu dosyayla hiçbir alakası kalmamasını, SD ve SS'le hiçbir işi olmamasını istiyordu. Ricalarıyla Böhm gitsin, Buda'nın canını sıksındı!

20

Elektrikli tramvay Hardenbergstrasse boyunca ilerliyordu. Charly pencere kenarına oturmuş, gözlerinin önünden akıp giden kente bakıyor ve gıdım gıdım hayatına girmeye devam eden değişiklikleri düşünüyordu. Son yıllarda vazgeçmek zorunda kaldığı bütün hayallerini. Fakat belki de hayat böyle bir şeydi. Bütün hayallerden artakalanlarla uğraşmaktan ibaretti.

Avukat olmak istemiş, avukat yardımcısı olmuştu. Polis olmak istemiş, bunun yerine, adeta bir casus gibi, kocalarını aldatan kadınları takip eden bir özel dedektifin yardımcısı olmuştu. Vatanına sadakatle hizmet etmek istemiş ama şimdi onun yerine o vatanın nasıl gitgide bir kâbusa dönüştüğünü seyrediyordu. Her şey bir maskaralıktan ibaretti. Fakat hiç gülesi yoktu.

Bütün bunlar Gereon'a çarpıp, dağılıyordu sanki. O Nebe'nin yanına gidiyordu. Nebe'nin! Adam şüphesiz iyi bir kriminalistti ama aynı zamanda Kale'de '33 yılından önce de Nazi olanlardan biriydi. Yahudi Emniyet Müdür Yardımcısı Bernhard Weiss'ın himayesine sığınan bir anti-semit, polis örgütünün sırlarını Nazi dostlarına satan bir haindi o. Bunları Gereon da biliyordu bilmesine ama hâlâ Alex'te çalışmaya devam eden ender dürüst memurlardan Ernst Gennat'ı terk edip, o günlerde Nazilerin emsal gösterilecek bir polis örgütüne dönüştürmeye girişiği Eyalet Kriminal Dairesi'ne, Nebe'nin yanına gitmekte beis görmüyordu.

Bir süre Charly bir gün her şeyin yine iyiye doğru evrileceğini umut etmişti ama bu umudu tükenmişti. Hayır, zaman geçtikçe bir karar verme vakti de yaklaşıyordu. İki buçuk yıl önce polislikten istifa etme kararı gibi ufak tefek bir karar değil, kalıcı bir karardı bu. Mesele çoktan beri meslekle alakalı olmaktan çıkmıştı. Artık bütün hayata ve bu hayatı nasıl sürdüreceğine dairdi. Ve tabii bu hayatı Almanya'nın girdiği kâbus ortamında sürdürmenin hâlâ mümkün olup olmadığıydı mesele. Her halükârda, daha güzel günlerin gelmesini beklemenin bir anlamı kalmamıştı. O günler öyle çabucak gelmeyecekti.

Bazen Gereon'un iyimserliğini paylaşabilmeyi arzu ediyordu. O bu olumsuzlukları kısadan görmezden geliyordu. Her şey daha kötüye gittiği halde, hiçbir şeyin o kadar kötü olmadığına inana inana kendini aldatıyordu. Siyasete rağmen gündelik hayatın devam ettiğini düşünüyordu. Bir de tabii, her şey gibi siyasetin de bir gün değişeceğinden emindi. Değişmezse de, görmezden gelirdin, olur biterdi. Charly öyle düşünemiyordu. Öyle yaşayamıyordu da. Fakat bu ülkede başka türlü nasıl yaşanabileceğini de bilmiyordu.

Tramvay Steinplatz durağında durdu. Aslında Charly'nin inmesi gerekiyordu ama yerinden kımıldamadı. Eve gitmeyi hiç canı çekmiyordu. Onu hiç kimsenin beklemediği o boş dairede ne yapacaktı ki? Ne bir erkek, ne bir koca ne de bir köpek! Tergit mi okusaydı? Yoksa Kästner, Keun ya da Döblin mi? Sonra da yasaklanan kitaplar okudum diye havalara girecekti, öyle mi? Bu kimin işine yarardı Allah aşkına? Ona bile yaramazdı!

Gedächtniskirche'ye gelince 72 numaralı tramvaya aktarma yaparak, Kantstrasse'de yoluna devam etti. Belki şu sıralar ona verecek bir işi olmayabilirdi adamın ama onunla kahve içecek kadar zamanı olurdu. En azından öyle umuyordu Charly. Zaman zaman Wilhelm Böhm'ün bu şehirde normal konuşulabilecek tek insan olduğu hissine kapılıyordu. Her şeye rağmen polis mesleğine sadakatini sürdüren Gereon ile bu artık pek mümkün değildi. Guido'yla ise hiç mümkün değildi ve zaten onu en çok şaşırtan da buydu. Geriye bir tek Böhm ve Greta kalıyordu. Ancak arkadaşı artık Berlin'e pek uğramıyor, zamanının çoğunu Stockholm'deki anne-

sinin yanında geçiriyordu. Kim, ne diyebilirdi? İsveç pasaportuna sahip olan Greta serbestçe seyahat edebiliyordu.

Dedektif bürosuna vardığında kapı kapalıydı. Çerçevelenmiş ufak bir tabelada *Bir görüşmedeyim* yazıyordu. *Lütfen biraz sabredin veya Bismarck 5734'ü arayıp, randevu alın.*

Böhm bir müşterisi geldiğinde ve potansiyel bir müşteriyi kaçırmak istemediğinde hep bu tabelayı asardı. Bunun için koridora ufak bir ahşap bank ve bir kül tablası yerleştirmişti. Charly'nin anahtarı vardı ama Böhm'ü rahatsız etmek istemiyordu. Her müşteri önemliydi. Hem belki ona da yapacak bir iş çıkardı. Beklemeye karar verdi. En azından bir sigara içecek kadar.

Dudaklarının arasına bir Juno yerleştirdi. Az sonra canı sıkılmaya başlayınca dışarıya çıkıp, Kantstrasse'de vitrin bakmaya koyuldu. İlgisini çeken hiçbir şey göremedi, moda bile gün geçtikçe sıradanlaşıyordu. Charly elbiselerinin hemen hemen hepsini kendisinin diktiğine şükretti. Bundan biraz da gurur duyuyordu. Tipik kadınlara ait işler arasında becerebildiği ender işlerden biriydi dikiş dikmek. Onun haricinde felaket bir ev kadınıydı.

Sigara dumanını derin derin içine çekti ve nikotinin bıraktığı etkiden zevk duydu. Yoldan geçen bir adam kötü kötü ona baktı. Kamuya ait alanlarda sigara içen kadınlara artık tekrar kötü gözle bakılmaya başlanmıştı. Bu tür ufak tefek konularda bile hiçbir şey iyiye gitmiyordu.

Sigarası bitince Charly yine dedektif bürosunun yolunu tuttu. Tabela hâlâ asılıydı. Uzun bir görüşmeye benziyordu. Son bir tane daha dedi kendi kendine ve banka oturdu. Tam tabakasından bir Juno daha çıkarmıştı ki, kapı açıldı. Dışarı çıkan adam bankta birinin oturduğunu görünce ürkerek duraksadı. Adamı tanıdığında Charly'nin yaşadığı şaşkınlık da adamınkinden az sayılmazdı.

"Doktor Schwartz," diye bağırdı. "Bu ne güzel bir sürpriz."

Nazilerden bıkıp, işten ayrılmaya karar verene kadar Charly'nin tanıdığı en yetenekli adli tıp uzmanı olan Schwartz da, "Sahiden de öyle," diye karşılık verdi.

"Sizi tekrar gördüğüme sevindim doktor bey. Beni hatırlıyor musunuz?" Charly sigaralarını tekrar cebine attı, ayağa kalktı ve elini uzattı. "Charlotte Ritter – o zaman adım Ritter'di."

Doktorun aklı karışmış gibiydi ama elini sıktı. "Ee, tabii hatırlıyorum Fräulein Ritter, şey, yani Rath. Ne tesadüf!"

O arada Böhm de koridora çıkmıştı.

"Tesadüf değil," dedi, "Frau Rath benim yanımda çalışıyor."

"Yaa, çok sevindim." Böhm'ün sözleri Schwartz'ı yatıştırmıştı sanki. Charly'nin elini tekrar sıktı. "Gennat'ın iki eski elemanı birden. Emin ellerdeyim." Göz kırptı. "O zaman, her şey yolunda gidip de oraya vardığımızda ikinize de birer kartpostal yollarım."

Doktorun söylediklerinden Charly hiçbir şey anlamamış, Böhm ise huzursuz olmuştu.

"İyisi mi, siz hiç mektup filan yollamayın, hele kartpostal hiç yollamayın. Bunları konuşmuştuk ya doktor bey," dedi alelacele ve doktoru geçirdi. "Öbür gün görüşürüz. İyi günler."

Schwartz bir şey daha söylemek ister gibi bir an durakladı, sonra şapkasını kaldırıp selam verdi ve merdivenlerden aşağıya indi. Ofisinin kapısını açan Böhm yumuşak ama kararlı bir hareketle Charly'yi omuzlarından kavrayıp, içeriye aldı. Girer girmez de kapıyı tekrar kapattı. *Görüşmedeyim* tabelası hâlâ dışarıda asılıydı.

İtilip kakılmaktan hoşlanmayan Charly, "Ne oluyor?" diye sordu.

"Sadece bir tedbir," dedi Böhm. "Bunlar böyle kapı arasında konuşulacak meseleler değil."

"Hangi mesele?"

"Mesele işte."

Böhm ağzından laf kaçırdığının farkındaydı ama artık iş işten geçmişti. Charly ipin ucunu bırakmaya niyetli değildi.

"Doktor Schwartz seyahate çıkıyor ama bize mektup yollamaması gerekiyor... Yurtdışına mı gidiyor?"

Böhm cevap vermedi.

"Elbette! Yurtdışına çıkıyor ve siz de ona yardım ediyorsunuz! Schwartz göçmek istiyor! Ailesiyle beraber."

"Sizden de hiçbir şey gizlenmiyor," dedi Böhm. Teslim bayrağını çekmişti. "Fakat bunu fazla yüksek sesle konuşmamak lazım. Her ne kadar Naziler bir türlü ağızlarından düşürmedikleri o halk cemaatinin içinde Yahudilerin de olmasına tahammül edemese ve onları ülkeyi terk etmeye zorlasa da, Yahudilerin Almanya'yı terk etmesi hiç de basit değil. Özellikle de varlıklarını Nazi-

lere bırakmayıp, yanlarında götürmeyi planlıyorlarsa. Alman devletinin çok sıkı döviz kuralları var. Resmî yollardan göç etmek isterseniz, devlet kaçkını olarak varlığınızın dörtte birini gözden çıkarmanız lazım."

"Bunları bu kadar iyi bildiğinizden hiç haberim yoktu."

"Bilmiyorum zaten. Ama bana yardım eden bir banka memuru tanıyorum. Birkaç başka tanıdığım daha var. Doğru işlerde çalışan güvenilir iki-üç kişi daha. O sayede bu devirde bile bir şeyler elde etmek mümkün oluyor."

"Beni güvenilir bulmuyorsunuz demek. Yoksa bütün bu gizlilik neden?"

"Charly! Mesele o değil ki! Sizi bu işe karıştırmak istemedim sadece. Bu işler sadece kanundışı değil aynı zamanda tehlikeli de. Hapsi boylamak işten bile değil. Eskiden yapmayı aklımdan bile geçirmeyeceğim şeyler yapıyorum. Gereğinde sahte pasaport bile tedarik ediyorum. Bütün bunlarla başınızı ağrıtmak istemedim..."

"Baş ağrıtmak da ne demek? Lanet olsun! Bütün bunlar bu devirde yapılabilecek en manalı işler! Kocasını aldatan kadınların sevişirken fotoğrafını çekmekten daha iyi."

Ülkeyi terk etmek. Az önce tramvaydayken Charly de tam bunu düşünmüştü. Berlin'i ne kadar severse sevsin, memleketinde ve ait olduğu bu şehirde kalmanın bir anlamı kalmadığını düşündüğü için. Fakat işte sadece burada, Berlin'de yapabileceği anlamlı bir iş de vardı: Ülkeyi *gerçekten* terk etmek zorunda olanlara, *tehlikede* oldukları için ülkeyi terk etmeye mecbur olanlara yardım etmek.

"Bilmiyorum Charly. Siz öyle diyorsunuz ama..." Böhm'ün kuşkuları var gibiydi. "Bu alanda tek müşterim Doktor Schwartz değil. Sonuncusu da olmayacak. Bütün bunlar ortaya çıkarsa, bu işe dahil olanların hepsini hapis bekliyor, hatta işler kötü giderse giyotin. Sahiden bu riski almak istiyor musunuz?"

"Beni korumak için bu tür işlerden uzak tutmanız gerekmez. Kocaman oldum artık. Üstelik bu Allah'ın belası memlekette nihayet manalı bir iş yapabileceksem, bundan mutluluk duyarım. İzin verin yardım edeyim."

Bunları neden daha evvel fark etmedim diye düşündü; neden bunları ancak Böhm sayesinde algıladığını. Bir yıl önce kendisi de

saklanan bir komüniste yardım etmek istediği zaman işlerin az kaldı sarpa sarmasından mı yoksa? Karl Reinhold meselesinden kimsenin haberdar olmaması şarttı, Böhm'ün bile. Olanları bilse neler diyeceğini düşünmek bile istemiyordu. Her şeyden önce de ona kimin yardım ettiğini bilmemeliydi. Johann Marlow ve onun Çinli gorili. Onu bütün bir gün rehin tutan ve şimdi ondan yardım isteyen adamlar.

Akıl hocası, onu her zaman teşvik eden ve hep destek olan tek adam, Wilhelm Böhm, biçare bir vaziyette karşısında oturmuş bıyığıyla oynuyordu. Suratında hâlâ huysuz bir ifade olsa da bu yeni bir şey değildi. Daha ziyade o sırada harıl harıl düşündüğünün işaretiydi.

"Peki Charly," dedi nihayet ve sağ elini uzattı. "Yardım edecek herkese hakikaten ihtiyacımız var. Fakat bu konudan asla hiç kimseye bahsedemeyeceğinizi iyi bilmeniz lazım. Kocanıza bile!"

Charly'nin fazla düşünmesi gerekmedi. Uzatılan eli sıktı.

21

Yazı masasında oturan Rath geçen saatleri sayarken yakaladı kendini. Saatlerin dakikalarını da sayıyordu. Erika Voss, Lehmann dosyasının son sayfalarını daktilo etmekle meşguldü. Gennat'la randevusu yirmi dakika sonraydı. Orada bu vakadan nihayet kurtulacaktı. Ardında tertemiz bir masa bırakmak güzel bir duyguydu. Voss ön odada dosyaya son cilayı atarken, Rath da kendi ofisindeki çekmeceleri karıştırıp, yanına neleri alıp, neleri almayacağına karar vermeye girişmişti. Ertesi gün yazı masasını nihai olarak boşaltacak ve çalışma arkadaşlarıyla bir-iki kadeh içerek onlara veda ettikten sonra bir daha dönmemek üzere Cinayet Masası'ndan ayrılacaktı. Tertemiz bir sondu bu.

Czerwinski'yle bile arasını bulmayı becermişti. Şişko uslu uslu masasında oturuyor ve Voss'un düzenli aralıklarla içeriye taşıdığı şeyleri dosyalara yerleştiriyordu. Kriminal sekreter o sabah küskünlüğüne son vermiş ve işe gelmişti. O sayede Rath da Czerwinski'nin gücenmesinin sebebinin ne SD'deki başarısızlığı ne de Rath'ın kötü muamelesi olduğunu öğrenmişti. Tam aksine.

Şişko, Rath'ın ona ihanet ettiği hissine kapılmıştı. "Herkes başka yere gidiyor. Yakında burada tanıdığım kimse kalmayacak! Önce Böhm, sonra Gräf, sonra Henning, şimdi de sen..."

"Sadece tayinim çıktı, Paul. Ortadan kaybolacak değilim ya. Eminim düzenli şekilde kantinde karşılaşırız."

"Anlamıyorum. Bu lanet olası Cinayet Masası'nın neresi kötü?"

"Hiçbir tarafı Paul. Fakat insan zaman zaman değişiklik istiyor işte."

"Ben istemiyorum."

Bak, bu doğruydu. Rath, Czerwinski kadar alışkanlıklara, ritüel ve geleneklere düşkün başka kimseyi tanımıyordu. Şişkonun düzenli olarak skat oynadığı bir grubu, devamlı takıldığı bir barı vardı. Hâlâ annesiyle birlikte yaşıyordu. Sadece Kale de değil, genelde etrafında dünya nasıl değişirse değişsin Paul Czerwinski son yirmi yılda hep aynı hayatı sürmüştü. Rath onu bu yüzden ne denli kıskandığını fark etti. O da bunu deniyor ama başaramıyordu. Daha iki yıl önceden Hitler hükümetine küfür yağdırmaya başlayan Charly'yi gitgide daha iyi anlıyordu. Naziler onun hiç tahmin etmediği kadar koltuğu sağlama almıştı, hatta artık Almanların çoğunluğu onlara tezahürat yapıyordu. Yoksa ekseriyeti, tıpkı kendisi gibi, Gereon Rath gibi, Nazilerle fazla yüz göz olmadan basitçe hayatlarını sürdürmek mi istiyordu?

Yaklaşık üç yıldan beri memlekette her şeye karar veren adamlara Czerwinski ne gözle bakıyordu acaba? Nazi olmadığı kesindi. Fakat karşı da değildi. Her ne kadar Rath'ınkiyle kıyaslandığında çakı gibi denebilecek olsa dahi, verdiği Hitler selamı da yaptığı başka her şey gibi ağır, hantaldı. Acaba o sırada Czerwinski de diğer elini cebinde yumruk yapıyor muydu? Hoş, bunun da bir faydası yoktu ya. Rath itiraf etmek istemediği kadar bezmişti. Bu Nazi belasının olsa olsa birkaç ay süreceği şeklindeki tahmini boş çıkmıştı. Birkaç yılda bitecek gibi de görünmüyordu.

Bir akşam evvel Charly'ye tayininin çıktığını anlatmıştı.

"Ne iyi, demek ben de bunu öğrenme şerefine nail oluyorum!"

"Böyle şeylerin Kale'de ne kadar çabuk geliştiğini sen de biliyorsun! Dilekçe verdiğimi sana aylar önce söylemiştim de."

"Evet. Benim bu dilekçeyi nasıl bulduğumu da, ben sana daha o tarihte söylemiştim: Felaket."

"Lanet olsun Charly, başka ne yapayım? Gennat beni bir yıldan beri kızağa çekti. Bunun nasıl bir his olduğunu bilirsin. Komiser adayı olduğun günlerde Wieking masana sadece en pis dosyaları bıraktığı için KKP'de ne kadar mutsuz olduğunu hatırlamıyor musun? Sadece, şişirip şişirip komünist direnişçi ilan ettikleri gençlik çeteleriyle uğraştığın için."

"Evet. Gereken dersleri de çıkardım."

"Benim yaptığım da farklı değil ki."

"Ben istifa ettim. Ya sen? Nebe'nin yanına gidiyorsun! Neden Gräf gibi doğrudan Gestapo'ya katılmıyorsun? Veya git Adolf Hitler'in koruması ol!"

"Evet, Nebe bir Nazi. Tabii öyle. Bu mu seni rahatsız eden? Artık Kale'deki daire başkanlarının hemen hemen hepsi öyle..."

"Gennat değil."

"Hayır, Gennat değil. Fakat Arthur Nebe de sadece Nazi değil, aynı zamanda mükemmel bir kriminalist, önemli olan da bu. Kimin hangi partinin üyesi olduğu değil."

"Hangi parti de nereden çıktı? Artık sadece tek bir partiye üye olmaya izin var. İşte ben de tam bunu kastediyorum."

Her zaman olduğu gibi, böyle şeyleri onunla tartışmanın bir anlamı yoktu. Rath, kendisi de istifa ederse mali sorunlarını nasıl çözeceklerini düşündüğünü sormuş, Charly ancak o zaman çark etmişti. Daha önceki yıllara göre daha az paraları olduğunun tartışılacak bir tarafı yoktu. Onun da istifa etmesinin durumlarını düzeltmeye yaramayacağı bir gerçekti. Halleri vakitleri yerinde olduğu halde Rath ailesinden asla para dilenmeyecekti. Bunu Charly de istemezdi. Kendi ayaklarının üzerinde durmayı her zaman önemsemişti o.

Ama belki de ondan bir isteği olduğu için çark etmişti. Kadın cumartesi günü arabayı alıp alamayacağını sorduğunda bu barış teklifini kabul etmek Rath'a da kolay gelmişti. Son iş gününde Kale'ye BVG[11] ile de gidebilirdi. Arabaya neden ihtiyacı olduğunu sorduğu zaman, Böhm'ün dedektif bürosu için bir iş halletme-

11 Berliner Verkehrsbetriebe: Berlin'in kamu taşıma kuruluşu – ç.n.

si gerektiği şeklinde kaçamak bir cevap verdiğinde bile fazla üzerine varmamıştı kadının.

O hararetli kavgadan sonra nasıl barıştıkları aklına gelince gülümsemeden edemedi. En sevdiği bu tür barışmalardı. Oysa Fritze iki yılı aşkın bir süre önce onlarla birlikte yaşamaya başladığı günden beri bunu neredeyse hiç beceremediler, sadece kavga ediyorlardı. Eğer ara sıra öyle bir noktaya gelseler de, her seferinde oğlan işi yüzde yüz bozuyordu. Veya köpek.

Masasının üzerine bir şey gürültüyle düşüverince korkuyla kendine geldi. Lehmann dosyası.

"Tamamladım Gereon." Önünde Czerwinski duruyordu. "Buda için bir de kurdele mi taksak acaba?"

"Gerekmez Paul. Böyle de güzel. O vakit Gennat'a veda hediyemi vermeye gideyim ben."

M Kriminal Grubu'nun şefinden randevu aldığı halde beklemesi gerekti. O süreyi de bir Overstolz daha tüttürerek ve tahta bankta yanında duran Lehmann dosyasına bakarak geçirdi. İçinde Gennat'ın da, savcının da mızıklanmasına sebep olacak hiçbir şey yoktu ama samimiyetle düşündüğünde Rath bu dosyada henüz açıklığa kavuşturulmamış birçok şey olduğunu kendisine itiraf etmek zorundaydı. Gerhard Brunner'in gizli ajanlığı sadece kaza kurbanının mesleğinin yazılması gereken bölümde üstünkörü geçiştiriliyordu. Doktor Wrede adında birinin Böhm'ün eski vakalarından birinde şüpheli bir rol oynamış olduğu da yoktu dosyada. Fakat meselenin aslını bile bilmeden Böhm'ün mirasıyla Buda'nın canını neden sıksındı ki?

Bütün bunlar Rath'ın hiç umurunda değildi. Önemli olan M Kriminal Grubu'ndaki son soruşturma dosyasından kurtulacak ve pazartesi günü gönül rahatlığıyla Eyalet Kriminal Dairesi'nde Arthur Nebe'nin yanında çalışmaya başlayacak olmasıydı. Geçmişte kalan hiçbir şeyden endişe etmeden, yepyeni bir başlangıç yapacak olmak çok cazipti.

Kapı açıldı, TrudÇen Steiner onu içeri aldı. Ernst Gennat yeşil koltuk takımında değil, masasının başında oturuyordu.

"Lehmann dosyası sayın kriminal müdürüm," diyen Rath dosyayı masanın üzerine bıraktı.

Hâlâ önünde kapağı açık duran bir diğer dosyayla meşgul olan Buda kafasını bile kaldırmadı.

"Teşekkür ederim," dedi sadece.

"Cinayet Masası'nı terk etmeden evvel bu dosyayı kapatmak benim için önemliydi kriminal müdürüm."

Bir çift samimi laf ya da bir teşekkür beklediği için Rath alttan alıyordu.

Fakat öyle bir şey olmadı. Gennat bir ara ona bakıp, hayret dolu bir ifadeyle kaşlarını kaldırdı.

"Başka bir şey var mı başkomiserim?"

"Doğrudan konuyla ilgili bir şey yok. Ama belki bazı sualleriniz olabileceğini düşünmüştüm kriminal müdürüm. Veya size dosyayı açıklamamı mı arzu edersiniz?"

"Şansıma, okulda okumayı öğrenmiştim," dedi Gennat. "Bunun için size rahatsızlık vermeme gerek yok başkomiserim. Siz işinizin başına dönün."

Demek hepsi bu kadardı. Cinayet Masası'nda geçirdiği beş yıldan fazla zamanın ardından Ernst Gennat ile vedalaşması bu kadarla kalacaktı.

"Emredersiniz kriminal müdürüm."

Rath ayağa kalkıp, veda etti. Hem de Gennat'ın ne kadar nefret ettiğini bildiği için mükemmel bir Alman selamıyla.

Ofisine döndüğünde Czerwinski gitmiş, Erika Voss da mantosunu giymişti.

"Hah, başkomiserim, geldiğiniz iyi oldu. Ziyaretçiniz var."

"Nerede?"

"Dışarıda, koridorda bekliyor. İlle de sizinle görüşmek istiyor."

Rath dışarı çıktı. Kumral saçlarını arkadan sıkıca bağlamış, yirmili yaşlarının ortalarında bir kadın oturuyordu ahşap bankta. Hiç dikkat çekici olmadığı için Rath onu hakikaten görmemişti.

"Özür dilerim," dedi kumral kadın ve ayağa kalktı. "Fazla rahatsızlık vermek istemiyorum ama bir başkomiser arıyorum..." Elindeki kartvizite baktı. "... Başkomiser Gereon Rath."

"Benim," dedi Rath. "Konu neydi?"

"Şey... Kartvizitinizi kapımın posta deliğinden atmıştınız. Adım Schmeling."

"Max gibi, ha?" diye sordu Rath. "Ama Irene, öyle mi?"

"Doğru."

"Size hâlâ haber verilmedi mi Frau Schmeling?"

"Ferdi hakkında mı?.. Yani..." O sırada dışarı çıkan Erika Voss'a baktı ve sözlerini yarıda kesti. "Başkomiserim, sizinle yalnız görüşmemizin bir sakıncası var mı?"

Az sonra Rath'ın yazı masasında oturuyorlardı. Cinayet Masası'ndaki son gününde eve en son giden de o olacaktı. Bunu yine nasıl becermişti?

"Zaman ayırdığınız için teşekkür ederim," dedi Schmeling. "Maalesef meslektaşlarınız arkalarında bir kartvizit bırakmadı."

"Meslektaşlarım... mı?"

"Evet, Kriminal Sekreter Wegener ve şimdi adı aklıma gelmeyen bir başka bey."

"Sowa mı?"

"Olabilir. Her halükârda o beyler bana... ölüm hakkında bilgi verdi."

Sesi kısıldı, sol elini alnına götürdü. Rath bir an kadının hıçkırmaya başlamasından korktu ama Irene Schmeling toparlandı.

"Ferdi'min evlilik dolandırıcısı olduğunu ve asıl adının da bambaşka olduğunu biliyorum artık. Sizde dosyası olduğunu, vesaire..."

Aslında başka türlü olmasını beklemediği halde Rath şaşırdı. SD'ler kendilerini tabii ki polis memuru olarak tanıtmıştı. Gerhard Brunner'in gerçekte SS ve SD mensubu olduğunu tabii ki söylememişlerdi. Fakat böylesine utanmazca yalanlar atıp, zavallı üsteğmene sabıka uydurmaları yok muydu!.. Adam evlilik dolandırıcısı filan değildi oysa. En azından karısının üstüne ikinci bir kadın almamıştı. O arada Czerwinski'nin öğrendiğine göre, Gerhard Brunner bekârdı.

"Söylemek istediğim başkomiserim... Bir ricada bulunmak için geldim. Meslektaşlarınız uğradığında aklıma gelmedi... Anlaşılan o anda geçirdiğim şok çok büyükmüş." Lafı gevelemeye başladı. Belli ki, söylemek istediğini söylemeye utanıyordu. "Size sormak istediğim, Başkomiser Rath... polise bir fotoğraf vermiştim, Ferdi'yi... ona hâlâ böyle dediğim için kusuruma bakmayın ama öldüğü için... her halükârda, kayıp ihbarı yaptığımda..."

Rath kadının ne istediğini çoktan tahmin etmişti. Sözünü kesti.

"Bize verdiğiniz fotoğrafı geri mi istiyorsunuz Frau Schmeling?" diye sordu. Kadın minnettar bir şekilde, evet dercesine kafasını eğdi.

"Sadece elimde bir hatıra olmasını istiyorum, biliyor musunuz? Şimdi onun hakkında öğrendiğim her şeye rağmen kötü bir insan değildi."

"Haklısınız Fräulein Schmeling, fakat korkarım fotoğraf dosyada. Ama size ulaştıracağım. Söz."

Kadın gülümsedi, teşekkür etmek için elini uzattı ve dizlerini hafifçe kırarak veda etti. Irene Schmeling, Hermann Göring'in yanında sekreterdi ama bir Alman selamı vermeyi aklından bile geçirmemişti. Demek Almanya daha tümden hapı yutmamış, diye düşündü Rath.

22

Ne zamandan beri metroya binmemişti. Üstelik polis memuru olduğu için ücret ödemesi bile gerekmiyordu. Kontrol noktasında resmî kimliğini göstermesi yeterliydi. Buna rağmen o arabayla gezmeyi tercih ediyordu. Fakat Buick'e Charly el koymuştu. Rath Alexanderplatz'ta yeryüzüne çıkınca önce Tietz'e gitti. Bu büyük alışveriş merkezinin adı artık *Hertie* olduğu halde o hâlâ Tietz diyordu. Oysa artık Tietz ailesine ait de değildi.

Yiyecek bölümünden Emniyet Müdürlüğü'ne götürmek üzere iki şişe köpüklü şarap satın aldı. Kapıcı Brettschneider başkomiseri görünce şaşkın şaşkın baktı. Köpüklü şarap şişeleri yüzünden değil. Rath'ın Emniyet Müdürlüğü'ne ana kapıdan girdiği çok ender olurdu. Genelde ışıklı avluya arabasını park eder, oradan ofisine giderdi.

Czerwinski daha ortalıkta yoktu ama Erika Voss daktilosunun tuşlarını hararetle dövmeye başlamıştı bile. Rath kadını başıyla selamladı.

"Erika, şunları soğuk bir yere yerleştirebilir misiniz?" diye sordu ve iki köpüklü şarap şişesini sekreterin masasının üzerine koydu. Kadın daktilo yazmayı bıraktı.

"Hımm. Kimlik Tespit Dairesi'ne yeni bir elektrikli buzdolabı aldılar. Bir bakayım orada yer var mı?"

Bunları söyledikten sonra elinde şişelerle kapıdan savuştu.

Rath bir an daha orada durdu ve sekreterin boş kalan masasını, kartoteksleri ve rafları, ön odadan arka odaya açılan ara kapıyı süzdü. Beş buçuk yıl önce selefi Roeder'den devraldığı, koridorun sonundaki bu ufak ofise son defa giriyor olmak tuhaf bir duyguydu. Şapkasını ve pardesüsünü asıp, yazı masasına gitti. Bütün bunları son defa yapıyor olması onu hiç beklemediği kadar hüzünlendiriyordu. Yerine oturdu ve düşüncelere daldı. Bu ofiste neler yaşamıştı neler... Hatta bir defasında Charly'yle...

O polisten ayrılalı iki yıldan fazla olmuştu. Birçok şey değişmişti, iyiye giden pek bir şey de olmamıştı. Bu ofisi ilk paylaştığı mesai arkadaşı Reinhold Gräf olmuştu ki, zaten en iyi onunla anlaşmıştı, hatta onunla bir arkadaşlık bağı oluşmuş bile olabilirdi. Gräf şimdi Gestapa'daydı ve orada kariyer yapıyordu. Onu izleyen ortağı Andreas Lange'ydi. O Hannoverli hep biraz soğuktu ama çok yararlıydı. Yok, yararlı olmaktan öte, gayet iyi bir polisti. Maalesef fazla iyiydi. Rath'ın yanında ancak bir kriminal sekreter çalışabiliyordu, bir kriminal komiser değil. Ve o ihtiraslı Lange artık kriminal komiser olmuştu. Ancak Rath bütün ortakları arasında kesinlikle en yeteneksiz kriminalist olan Czerwinski'yi bile özleyeceğini anladı, adamın terk edilmiş gibi duran yazı masasına bakınca. Czerwinski Cinayet Masası'nda senlibenli olduğu ilk kişiydi, onu ezelden beri tanıyordu. Ve o gün birlikte çalışacakları son gündü...

Aman Tanrım, ne duygusal bir göt oğlanısın, diye düşündü, *kendine gel!*

Czerwinski'nin bir gün önceki sözleri geldi aklına. Şişko, bütün mesai arkadaşlarının birbiri ardına oradan ayrıldığını gördüğü için gerçekten hayal kırıklığı yaşamıştı. Belki de kriminal sekreter sadece hiçbir şeyin değişmemesini istediği için yıllar boyu Alex'te kariyer yapmamıştı. Ama meslektaşları kariyer yaptıkları ya da ilgi alanları değiştiği için gitmişti. Anlaşılan her şeyin eskisi gibi kalması arzusu en zor yerine getirilebilecek arzulardan biriydi.

Erika Voss döndü, yerine oturdu ve tek bir laf etmeden, yarıda bıraktığı işine devam etti. Rath yazı masasını boşaltmaya başladı.

Çekmecelerde fazla bir şey kalmamıştı. Çoğunu bir gün önce yanında götürmüştü.

Birazdan en yakın mesai arkadaşları olan Paul Czerwinski ve Erika Voss'la bir-iki kadeh bir şey içecekler, ondan sonra Cinayet Masası dönemi onun için kapanacaktı.

Öğlen oluyordu ve Czerwinski daha ortalıkta yoktu. Yoksa şişko, Rath'ın veda edecek olmasına o denli içerlemişti de, hasta ayağına mı yatıyordu?

Czerwinski'nin yerine bir başkası geldi veda etmeye. Andreas Lange. Rath duygulanmıştı. Tam eski ortağına bir kadeh içki içmesini teklif etmiş ve Erika Voss'u ED'nin buzdolabından köpüklü şarabı almaya yollamıştı ki, birisi tekrar kapıyı tıklattı. Sekreterinin Personel Dairesi'nde çalışan kız kardeşi Franziska Voss elinde ufak bir kekle içeriye girdi ve keki yazı masasına bıraktı.

"Bunu Erika yaptı. Sürpriz olarak. O nerede?"

Bunun ufak bir parti olmayacağı yavaş yavaş kafasına dank eden Rath, "Köpüklü şarap getirmeye gitti," dedi.

Öyle de oldu.

Köpüklü şarap şişeleriyle geri gelen Voss'un peşinden Kronberg ve ED'den birkaç meslektaşı daha geldi. Kadın her iki şişeyi de beraberinde getirdiği halde Rath, eline birkaç banknot sıkıştırarak onu takviye almaya gönderdi. Kadın döner dönmez, bu defa eski ahbabı Alfons Henning'i de yanında getiren Czerwinski damladı. Bu birbirinden ayrılmaz iki meslektaşa eskiden Emniyet'te Edi ile Büdü derlerdi. Kaşarlanmış Czerwinski, mesleğe yeni başlayıp, Alex'e gelen kriminal asistana sahip çıkmış ve polis okulunda öğretilmeyen şeyleri ona göstermişti. Cinayet Masası'ndaki bütün amirler ve bu arada Rath da, bu iki adamı, yani durgun Czerwinski ile hırslı Henning'i birlikte işe koşmanın daha verimli olduğunu süratle fark etmişti.

Fakat daha sonra hırsı ve tırmandığı kariyer basamakları Alfons Henning'i eski hocasından koparmış, Czerwinski de bu ayrılığı hiç hazmedememişti. Zaten pek de iyi olduğu söylenemeyecek çalışma ahlâkı o günden beri daha da bozulmuştu.

Neredeyse iki yıldan beri görmediği eski iş arkadaşını Rath, "Bu ne güzel bir sürpriz Alfons" sözleriyle karşıladı. "Nasıl gidiyor işler? Hâlâ Hırsızlık Masası'nda mısın?"

"Yok." Henning sırıttı. "Yazdan beri Nebe'nin adamları arasına karıştım."

"LKA'da mısın?"

Kafasıyla onaylayan Henning, Rath'a elini uzattı. "Prusya Eyaleti Kriminal Dairesi'ne hoş geldin meslektaşım. Pazartesi günü yukarıda tanıdık bir sima göreceğime şimdiden seviniyorum."

Czerwinski'yi işaret eden Rath, "Bir tek Paul eksik, o da gelse Cinayet Masası'nın eski çalışanları olarak küçük bir Skat grubu kurabilirdik."

Bunun üzerine şişko, "Hakikaten bir tayin dilekçesi versem belki daha iyi olur," deyince herkes şaşkınlıkla ona baktı. Şişkonun ağzından bu tür laflar işitmek o güne kadar imkânsız gibi bir şeydi.

"Denemeye değer Paul," dedi Henning. "Nebe, Gennat'ın elemanlarına çok değer veriyor. Buda'nın ıskartaya çıkardığı herkesi kapıyor."

Iskartaya çıkarmak. Çirkin bir sözcük. O zamana kadar Rath Kale'deki çalışma arkadaşlarının onun kızağa çekildiğini fark edip etmediğini tam kestirememişti. Etmişlerdi demek.

Erika Voss bir kahve kaşığıyla elindeki kadehe vurmaya başlayınca bütün konuşmalar kesildi. Ardından sekreter gayet ölçülü bir konuşma yapıp, küçük bir hediye verdi. "Hepimiz adına," dedi kadın, "aramızda para topladık."

Yıllar içinde sekreterinin teşkilatın annesi rolünü üstlendiğini Rath hissetmemişti bile. Fakat demek öyleydi. Erika Voss ipleri devamlı elinde tutmuştu.

Tam kadın ona güzel bir şekilde paketlenmiş hediyeyi vermişti ki, kapı vuruldu ve Rath'ın daha önce hiç görmediği birisi kapıdan kafasını uzattı.

Eli kasketli adam bu küçücük ofiste bu kadar çok insan olmasına şaşırmıştı sanki. Gözleri içeridekileri bir bir yokluyordu.

"Kusuruma bakmayın, bu ufak partinizi bölmek istemiyordum," dedi. "Fakat Başkomiser Rath ile görüşmem lazım. Buralarda mı?"

"Benim," dedi Rath. "Kiminle tanışma şerefine nail oluyorum?"

Adam elini pantolonuna sildikten sonra Rath'a uzattı.

"Manske, Friedrich," dedi. "Geldim."

"Görüyorum ama ne istiyorsunuz?"

"E, *siz* benimle konuşmak istiyordunuz ya! Manni mutlaka gelmem gerektiğini, yoksa lisansının elden gideceğini söylüyor."

"Manni kim?"

"E, meslektaşım Lauenburg işte. Beni bulmak için yeri göğü birbirine kattı. İşte geldim. Otto Lehmann'ın son seferi. Size her şeyi anlatabilirim."

Rath iç geçirdi. Anlaşılan Anhalt İstasyonu'ndaki dikkafalı taksi şoförünü fazla korkutmuştu.

"Üzgünüm Herr Manske, ama geç kaldınız. Kaza dosyası kapandı, müşteri Herr Brunner'in kimliği de tespit edildi artık."

"Öyle mi?" Taksi şoförünün suratından hayal kırıklığına uğradığı belli oluyordu. "Bir defa polise yardım edelim dedik, bu sefer de ihtiyaç yok demek. Otto'nun bu Brunner'i nereden tanıdığını da biliyor musunuz? Merak ettim de."

"Herr Lehmann'ın Herr Brunner'i tanıdığını nereden çıkardınız?"

"Garın önünde Otto öyle orta oyunu oynadığı için onu soracağınızı zannetmiştim de."

"Korkarım ne demek istediğinizi tam anlayamadım."

"E, madem öyle, hem zaten ben de buraya kadar gelmişken, biraz sohbet etsek iyi olur belki."

Rath içini çekti.

"İyi, peki. Fakat burada olmaz."

Az sonra, taksi şoförüyle beraber, ofisine en yakın sorgu odası olan B Sorgu Odası'na yerleşmişlerdi. Diğerleri kutlamaya devam eder ve köpüklü şarap içerken hem de. Aslında Rath kısaca ifadesini aldıktan sonra adamı çabucak başından savmayı planlamıştı ama Friedrich Manske'nin kimlik bilgilerini kaydettikten sonra ifadesini almaya başlayınca içine bir şüphe düştü.

"Otto o herifi başımızdan savmamızı istemişti bizden. Müşteriyi illa o alacaktı."

Rath ansızın "Ne?" deyiverince, konuşmanın tutanağını tutan Erika Voss hayretle şefine baktı. Sorgunun bu şekilde kesilmesi alışılmış bir şey değildi. Normalde önce tanığın bildiklerini anlatmasını bekler ve ancak lüzûm olursa belli ayrıntıları ya da olayların hangi sırayla geliştiğini sorarlardı. Şaşkınlık da olsa, başka şey

de olsa, ifadeyi alan memur tanığı etkilememek için hislerini asla açık etmezdi.

Gerçekten de Friedrich Manske hafifçe afalladı ve konuşmaya devam etmeden evvel Rath ile yazmayı bırakan Erika Voss arasında gözleri gidip geldi. "Dedim ki, Otto'nun bizden ricası Herr..."

"Tamam, tamam, söylediklerinizi işittim," diyerek taksi şoförünün lafını kesti Rath. "Sadece biraz şaşırdım. Herr Lehmann bunu sizlerden nasıl rica etti? Neden olduğunu da söyledi mi?"

"Yok, aslında Otto hiç konuşkan biri değildi."

"O zaman anlatın bakalım!"

"Bir bırakırsanız seve seve anlatacağım."

Erika Voss sırıtmamak için kendini zor tuttu.

"Şimdi," diye söze girdi Manske, "Anhalter'in önünde sırada bekliyorduk. Cumartesiydi. Öğleden sonra iki-üç gibiydi, Otto arabasından indi ve bütün sırayı dolaştı. Ben hemen hemen beşinciydim sırada. Her neyse, Otto dedi ki, birazdan açık renk yazlık takım elbiseli, elinde evrak çantası olan biri çıkarsa, kısaca paydos et ve onu bana bırak dedi. Benim önümdeki diğer bütün şoförlere de aynısını söylemiş. Onun önünde duran yedi-sekiz arabaydık."

"Nedenini hiç merak etmediniz mi?"

Adam omuz silkti. "Aramızda konuştuk ama ne diyecektik ki? Bir meslektaşımız yardım isterse, yardım ederiz biz. Otto sevilirdi, çok yardımseverdi, bir defasında şoför sıkıntısı olduğunda hemen devreye girmişti. Ailesinin durumunun çok iyi olmadığını da biliyorduk. O kadar çok aç karın doyurması gerekiyordu ki... Her hafta, ev kirasını bir araya getiremeyeceğinden endişe ederdi."

"Herr Lehmann'ın hasta olduğunu biliyor muydunuz?"

"Hasta mı? Yok, Otto hiç hastalanmazdı. Bir defasında, yazın sıcaklar bastırdığında biraz başı ağrımıştı, o kadar. Güneşin altında, arabada kabak gibi beklemek de dayanılır gibi değildir hani. Tanıdık bir meslektaşımızı öyle güneş çarptı."

"İyi de, Herr Lehmann bundan dolayı doktora gitmedi mi?"

"Siz de ne biçim sorular soruyorsunuz! Ben ne bileyim. Herhalde gitmemiştir. Başı ağrıdığı için mi gidecekti? Onun için de doktora gidilmez ki!"

"İyi, o zaman bu konuyu böyle zapta geçirelim," dedi Rath, Eri-

ka Voss'a dönerek. "Herr Manske, Otto Lehmann'ın o belli müşteriyi arabasına almak istediğinden siz kesinlikle eminsiniz, değil mi?"

Manske başıyla doğruladı. "İki saattir ne anlatıyorum?"

Rath, Gerhard Brunner'in kimliğini masanın üzerine koydu. "Bu adam mıydı?"

Taksi şoförü resme baktı. "SS değildi," dedi. "Sivildi."

"Ya yüzü? Tanıdık geliyor mu?"

Manske şüpheyle yüzünü buruşturdu. "Kesin bir şey söylemek mümkün değil. Olabilir de."

Rath adama kaza yeri fotoğraflarından birini gösterdi.

Manske başıyla onayladı. "Evet, tabii, hakikaten o olabilir. Sadece biraz... Yahu, resimdeki bu adam ölü mü?"

Rath hiç cevap vermeden fotoğrafı tekrar cebine koydu. Friedrich Manske güvenilir bir tanığa benziyordu. Adamın anlattığı ve Anhalter Garı'nın önünde cereyan eden, daha başka taksi şoförlerinin de dahil olduğu o tuhaf sahne de inandırıcıydı. Buradan da tek bir sonuç çıkıyordu: Otto Lehmann, Gerhard Brunner'in kendi müşterisi olmasını özellikle istemişti. O seferin nasıl biteceğini de biliyor muydu acaba?

23

Gereon'a ait Buick'in direksiyonunda oturan Charly, Juno'sundan bir nefes çekti. Kendisini emniyette hissetmiyordu. Bu bölgede bulunmaktan hoşlanmıyordu. Lenzener Platz çok yakındı. Ne çare ki, bir kere daha Wedding Halk Havuzu'na gitmeye mecbur kalmıştı.

Hiç değilse bu kez Stürmer ilanının önünde dikilmesi gerekmemiş, arabada bekliyordu. Tam hanımların girdiği kapının önüne park etmişti. Artık beklemek ve sigara içmek haricinde yapacak bir şey kalmamıştı. İşi uzun sürmezdi. Bir yandan Juno'sunu tüttürürken, diğer yandan da dikiz aynasından sokağı gözlüyordu.

Karşı kaldırımda yayalar sık sık kırmızı ilan panosunun önünde durup, provokatör gazetenin yazdıklarını okuyordu. Her hafta ye-

ni bir sayısı yayımlanıyor, her hafta yeniden nefret saçıyordu. Azıcık olsun vicdan ve mantık sahibi olan bir insan bu pisliği midesi bulanmadan nasıl okuyabilirdi? Devlet emriyle yapılan anti-semitizmin ne kadar yalan yaydığını, ne kadar iğrenç olduğunu fark etmeden? Charly gayrıihtiyari kafasını iki yana salladı.

Beklediği kadın tam o sırada göründü. Güzel sarışın köşeyi döndü ve Charly daha yüzünü görmeden onun o olduğuna emin oldu. Kadının arkasında bir kalabalık vardı. Onların da çoğu tramvaydan inmiş olmalıydı. Bunların dört ya da beş tanesi Charly'nin orada olacağını tahmin ettiği kişi olabilirdi ama o, üzerinde açık renk bir trençkot, kafasında hafif bir şapka, elleri cebinde, ikide birde, hangi malı sergilediklerine pek aldırmadan, önünden geçtiği vitrinlere bakıp duran adamı gözüne kestirdi. Vitrinlere bakmak haricinde her şeyi doğru yapıyor, en azından yeterli mesafe bırakıyordu. Bu işi belli ki ilk defa yapmıyordu. Muhtemelen Böhm gibi erken emekliye ayrılmış bir polis memuruydu. Onun gibi özel dedektiflik yapanların çoğu öyleydi.

Charly sigarasını söndürdü ve kapının koluna erişebilecek şekilde yan koltuğun üzerine doğru eğildi. Bir süre bekleyerek sarışın tam onun hizasına geldiği zaman kapıyı açtı.

"Frau Döring?" diye seslendi.

Çoktan el çantasında cüzdanını aramaya koyulan Martha Döring arkasına dönerek arabanın içine göz attı.

"Frau Döring, binin. Çabuk! Takip ediliyorsunuz, derhal buradan gitmemiz lazım."

Martha Döring ister istemez etrafına bakındı.

"Nasıl?" diye sordu tereddütle.

"Size her şeyi açıklayacağım ama Allah aşkına önce şu arabaya bir binin!"

Önce arabada Charly'den başka kimse olup olmadığından emin olduktan sonra Martha Döring kendisine söyleneni yaptı. Charly'nin yüreği ferahladı. Dikiz aynasında trençkotlu adamın adımlarını sıklaştırdığını ve artık vitrinlerle oyalanmadığını gördü. Gaza bastı. Buick yerinden fırladı.

"Siz kimin nesisiniz?" diye sordu Martha Döring. "Kimmiş beni takip eden? Casus muyum ben?!"

"Peşinizde açık renk trençkotu ve koyu renk şapkası olan bir adam var. Muhtemelen bir özel dedektif. Onu kocanızın tuttuğu da yüzde yüz."

"Ne?"

"İnanmıyorsanız dikiz aynasına bakın. Tam Halk Havuzu'nun önünde."

Daha az evvel çok acelesi olan trençkotlu adam havuzun önünde duruyor, görüntüsü aynada gitgide küçülüyordu. Charly adamın pardesüsünün cebinden çıkardığı bir bloknota bir şeyler not ettiğini görür gibi oldu.

Belli ki Martha Döring de dedektifi görmüş, dili tutulmuştu.

Sonra, "Sigaranız var mı?" diye sordu. Charly ona Juno paketini uzattı.

Sarışın kadın bir sigara tutuşturdu ve sakinleşmek için önce birkaç nefes çekti.

"Şimdi lütfen bana bütün bunların ne demek olduğunu açıklayın," dedi ardından. "Ve kim olduğunuzu."

"Ben de özel dedektifim," diye yanıtladı Charly. "Yarı zamanlı diyelim. Fakat ilk evvel size bir itirafta bulunayım. Halk Havuzu'nda kiminle buluştuğunuzu biliyorum. Ve orada ne yaptığınızı."

Martha Döring'in yüzünde beliren şaşkınlık ifadesinin sınırsız bir öfkeye dönüşmesi kısa bir an aldı.

"Ne oluyor? Yoksa bana şantaj yapmak mı istiyorsun, seni kaltak seni? Hemen dur, ineceğim! Ben..."

"Sakin olun ayol! Kimsenin size şantaj yapacağı filan yok. Uyarmak istedim sadece." Charly dikiz aynasına baktı, dedektif görünürde yoktu. "Frau Albrecht'in sizi Halk Havuzu'nda beklediğini biliyorum ama bugün görüşmeseniz daha iyi olur."

"Gisela hakkında ne biliyorsunuz?" diye hırladı Matha Döring. "Dahası, beni neden uyaracaksınız? Yahudi olduğunu biliyorum ama iki kadının birbirini sevmesi ırkı kirletme kapsamına girmez."

"Frau Döring, hakkınızda bu kadar bilgi sahibi olmamın sebebi, kocanızın ilk tuttuğu özel dedektifin benim şefim olması."

Kadın yavaş yavaş anlıyordu olan biteni veya belki de sadece si-

gara etkisini gösteriyordu. Her halükârda sakinleşti ve dinlemeye başladı. Charly Buick'i Wedding'in dışına, Invalidenstrasse istikametine sürdü. Lenzener Platz'tan geçmemeye özen gösterdi.

"Ben de, şefim de öğrendiklerimizi kocanızla paylaşmamak üzerinde anlaştık," dedi. "Ancak şefim sizi burada beklediğimi bilmiyor."

"Ya, öyle mi? Neden buradasınız o zaman?"

Martha Döring artık sesini alçaltmıştı.

"Kocanızla tanıştığım için. Özür dilerim, özel hayatınıza karışmak istemiyorum ama fevri, kıskanç ve iğrenç bir adam. Daha da mühimi bu işin peşini bırakmayacağını ve yeni bir dedektif bürosu bulacağını söylemesi. Belli ki bulmuş da. Bense, onun sizin sırrınızı öğrenmesini istemiyorum. Çünkü öğrenirse ne yapacağını kestiremiyorum."

"Siz Gisela'yla beni gözlediniz mi?"

Charly başıyla onayladı. Hatta fotoğraflarını bile çektiğini ise kendine sakladı.

"Kocanız artık onu sevmediğinizi hissediyor. Kalbinizi başkasına kaptırdığınızı. Bunun başka bir erkek olduğunu sanıyor. Diğerinin bir kadın olduğunu öğrenirse nasıl tepki vereceğini merak ediyorum..."

Daha birkaç dakika öncesine kadar güçlü ve metin görünen Martha Döring birdenbire ufak bir kız çocuğu gibi hıçkırmaya başladı. "Hayat ne boktan," diye söylendi. Charly kadının öfkeden gözyaşı döktüğünü kavradı. Yaşamayı arzu ettiği hayatı yaşayamamanın verdiği bir öfke. Charly'nin gayet iyi bildiği bir öfke.

"Siz de tam adamını buldunuz bunu anlatmak için!"

Invalidenstrasse'ye vardıklarında Doğa Bilimleri Müzesi'nin önünden sağa saptı.

"Bakın Frau Döring," dedi. "Burada elektrikli tramvaya binebilirsiniz. On beş dakikada evinize varırsınız."

"Iyi de, oraya gitmek istemiyorum ki."

"Şurada, arkada bir telefon kulübesi var. Halk Havuzu'nu arayıp, Frau Albrecht'e bugün neden gelmediğinizi anlatın. Fakat oraya gitmeyin. Peşinizdeki adam hâlâ orada olabilir. Karşı kaldırımda bir kahve var."

"Ya sonrası? Kocam peşime adam taktıysa bundan sonra nasıl buluşacağız?"

"Size öyle aman aman akıl verecek halim yok. Ancak şayet bir gün yine mutlu olmayı arzu ediyorsanız kocanızı terk edin."

"Kocam boşanmaya asla razı olmaz. Beni öldürmeyi tercih eder."

"O zaman kaçın, daha iyi. Frau Albrecht ile beraber kocanızın sizi bulamayacağı bir yere gidin. Bir kadını sevmenizin kimseyi rahatsız etmeyeceği bir yer olsun. Tabii Frau Albrecht'in Yahudi olmasının da kimseyi rahatsız etmeyeceği bir yer."

"Neresi ola ki orası? Aya mı gideyim?"

"Büyük bir şehire. Berlin olmaz. Kocanızdan mümkün olduğu kadar uzak bir yer olsun."

Martha Döring düşündü. Bu fikir yavaş yavaş aklına yatıyordu.

"Prag'da arkadaşlarım var," dedi nihayet. "Onlar Nazi değil."

Charly başını salladı. O da eski Emniyet Müdür Yardımcısı Bernhard Weiss'ın ve Gereon'un gazeteci arkadaşı Weinert'in sığındığı Prag'a gitmeyi sık sık aklından geçirmişti. Güzel bir şehirdi. Almanca konuşulan ama buna rağmen hâlâ demokrat olan bir şehir. Öylesi artık fazla kalmamıştı. Acaba Gereon'u orada *yeni* bir hayat kurmaya ikna edebilir miydi? Birkaç arkadaşlarının desteğiyle? Onların hayatında da kesinkes bir değişiklik olması lazımdı çünkü.

"Prag," dedi, "iyi fikir. Yurtdışında kocanızdan da zarar gelmez."

"İnsanların gevezeliğinden kurtulamam ama."

"Bırakın konuşsunlar." Charly omuz silkti. "Bakın, ben de bir dönem bir kadınla birlikte yaşadım. Aşk hayatı yaşamıyorduk, Greta en iyi arkadaşımdı, başka bir özelliği yoktu. Komşular buna rağmen dedikoduya başladı. Bırakın yapsınlar. Hepsi de dedikodu yapmadı. Çoğu bizimle ilgilenmiyordu bile, varlığımızın bile farkına varmadılar. Büyük şehirler böyle. Büyük çoğunluk insanın işine karışmaz. Diğerlerini de ciddiye almaya gerek yok."

Martha Döring gülümsedi. "Keşke o kadar kolay olsaydı."

"Kolay değil," dedi Charly. "Hiçbir zaman kolay olmaz. Ama başka yolu da yok."

24

Trende cebinden fotoğrafları çıkardı ve sanki gözünü üstlerine dikerse cevap vereceklermiş gibi uzun uzun onlara baktı. Gerhard Brunner birinde alımlı SS subayı iken, diğerinde yazlık elbisesi içinde ölüydü. Bu adamla, Güney Almanyalı bu Nazi ile Berlinli sıradan taksi şoförü Otto Lehmann'ın arasında nasıl bir ilişki vardı? Neden taksi şoförü bu SS'in mutlaka kendi arabasına binmesini istemişti? Sırf onunla beraber bir köprü ayağına çarpmak için mi? Lehmann kendisiyle birlikte Brunner'i de mi ölüme sürüklemek istemişti? SS ile bir alıp veremediği mi vardı? Belki de komünistti ve 1933 senesinde Naziler tozunu attırmıştı. Bu olay bir amok koşusu ve yıllar sonra intikam almak için trafik kazası süsü verilmiş bir intihar olabilir miydi?

Rath bunları daha Emniyet Müdürlüğü'ndeyken de merak etmişti. Aslında bunlar artık hakkında hiç konuşmak istemediği bir vakayla ilgili olduğundan, sormak da istemiyordu. Ama işte şimdi kafasına saplanıveren sualleri Rath bir türlü beyninden silip atamıyordu.

Bu nedenle meslektaşlarıyla vedalaşması da planladığından kısa sürmüştü. Rath, Erika Voss'un konuşma tutanağını temize çekmesini ve Friedrich Manske'nin imzalamasını beklemiş, ardından usûl icabı dolaşıp, herkesin elini sıkmıştı ama kafasındaki sorular huzur vermediğinden aklı hep başka yerde olmuştu.

Meseleye ne tarafından bakarsa baksın makul bir açıklama bulamıyordu. Aklına gelen bütün cevaplar saçmaydı: Otto Lehmann sadece şahsi veya siyasi bir düşmanını kendisiyle birlikte ölüme götürmek için intihar mı etmişti? Hayır, bu çok saçmaydı. Manske'nin dediği gibi, *adam ailesine çok bağlıydı*. Otto Lehmann asla karısını ve üç ufak çocuğunu kendi ölümünden sonra daha da büyüyecek mali sıkıntılarla baş başa bırakmazdı. Aile babasıydı, yapmazdı öyle bir şey. Yoksa yapar mıydı? Karısının çaresizliği Otto Lehmann'ın umurunda olmamış olabilir miydi?

Tren Schlesisches Tor durağında durdu, Rath resimleri yine pardesüsünün cebine koyup, indi. Lehmann'ın çocukları bu defa avluda oynamıyordu. Tanıdık hiçbir sima göremeyen Rath dosdoğ-

ru dördüncü kata çıktı. Kapıyı çaldı, sonra tıklattı ama buna rağmen açan olmadı.

Bir bu eksikti! Boşu boşuna gelmişti buraya kadar.

Komşunun kapısını vurdu. Aralanan kapıda yaşlı bir hanım belirdi.

"Evet, buyrun?"

Rath yeleğinin cebinden rozetini çıkardı. "Frau Lehmann'ı arıyorum. Ne zaman eve döneceğini biliyor musunuz?"

"Buralara artık uğramaz herhalde. Lehmann ailesi bu evde tarihe karıştı."

"Lehmannlar artık burada oturmuyor mu?"

Komşu kadın başıyla doğruladı.

Ne kadar çabuk, diye düşündü Rath. Kirasını ödemekte geciken bir aile demek böyle süratle evinden kovuluyordu. Ailede ekmek parası kazanan adamın daha yeni bir kazaya kurban gitmiş olması bile Berlinli ev sahiplerinin vicdanını yumuşatamıyordu. Aksine, asıl sebep tam da buydu. Kira ödemekte biraz gecikmişler, ardından da aile babasının öldüğü haberi gelmişti. Bu da haciz memurunun kapıya dikilip, evi boşaltmasına yetmişti. Hedwig Lehmann'ın korktuğu her şey başına gelmişti galiba.

"Şimdi nerede..." Rath genzini temizledi. Boğazı düğümlenmiş, adeta Lehmann ailesinin kaderinden bizzat o sorumluymuş gibi kendisini rahatsız hissetmişti. "Zavallıların şimdi nereye yerleştiğini biliyor musunuz?"

Komşu kadın sadece omuz silkmekle yetindi. "Yok. Lehmannlar hiç konuşkan insanlar değildi. Siz polis değil misiniz? Hertling şirketine sorun."

"Frau Lehmann orada mı çalışıyordu?"

"Çalışmak mı? Üç bebesiyle mi?" Rath'ın akıl sağlığı yerinde değilmiş gibi kafasını iki yana salladı kadın. "Yok, eşyayı taşıyan kamyonun üzerinde öyle yazıyordu. İki saat öncesine kadar kapının önünde duruyordu. Birkaç hamal eşyaları kamyona yükledi. Zaten fazla bir şeyleri yoktu."

"Neydi şirketin ismi?"

"Hertling. Hertling Kardeşler. Madem her şeyi unutuyorsunuz, yazsanıza bir yere!"

Rath da öyle yaptı. Bir telefon kulübesi bulana kadar epeyce yürüdü. İçindeki telefon rehberi çalınmamış bir kulübe arıyordu tabii. Bu fukara semtte insanların telefon rehberini ne yaptığını sordu kendi kendine.

Hertling şirketini çabucak bularak numarayı çevirdi.

"Bu tür bilgileri size veremem," dedi hattın öbür ucundaki genç kadın. "Yoksa her önüne gelen arayıp, polis olduğunu söyler."

"Kimliğimi gösterebilirim."

"Telefonda zor olur tahminimce."

"Bütün istediğim bir adres."

"Seve seve veririm. Buraya gelirseniz. Ve tabii resmî kimliğinizi de yanınızda getirirseniz."

"Dönüp dolaşıp yine aynı yere geliyoruz, farkında mısınız?"

"Geleceksiniz yani, öyle mi? Bismarckstrasse 44. Charlottenburg'da."

"Bismarckstrasse'nin nerede olduğunu biliyorum," diye homurdandı Rath. "O civarda oturuyorum."

"E, daha iyi ya. Wilmersdorfer'le kesiştiği yerde. Beşe kadar buradayım."

"İsminiz neydi?"

"Lieske. Ya sizinki?"

"Rath. Başkomiser Rath."

Telefon kulübesinden çıkıp metroya geri gitti.

Kırk beş dakika sonra Bismarckstrasse ile Wilmersdorfer'in kesiştiği köşede, Hertling şirketinin şubesinin önündeydi. İşyeri kapanmış olduğundan pencereyi tıklatmak zorunda kaldı. Arkadaki yarı karanlığın içinden saçları şık kesilmiş sarışın genç bir kadın gelip, merakla dışarı baktı. Rath resmî kimliğini cama dayadı.

"Geç geldiniz," dedi kadın ona kapıyı açtıktan sonra. "On dakika daha gecikseniz gitmiş olurdum. Demek siz Herr Rath'sınız..."

"Bizzat. Siz de Fräulein Lieske olmalısınız."

"Ben de aynen sizin gibi, bizzat."

Kadın gülümseyince Rath'ın öfkesi hafif hafif dağılmaya başladı.

"İçeri gelin. Bütün bilgileri çıkardım. Lehmann ailesiydi, değil mi? Otto Lehmann ailesi."

"Otto Lehmann maalesef artık aramızda değil ama."

"Üzüldüm. Fakat iş takviminde bu bilgi yoktu." Sağ elinin işaretparmağı bir tezgâhın üzerinde açık duran kalınca bir defterin bir yaprağı üzerinde gezindi. "Lehmann. İşte bu. Ufak bir iş. Kısa vadeli bir iş. Fakat şefin her zaman dediği gibi, 'sıçanın sidiğinin değirmene faydası vardır.'"

"Her fırsatta para kazanmak caiz oluyor, değil mi? Haciz işlemi bile olsa."

Kadın hayretle ona baktı. "Haciz mi? Kim çıkarıyor bu lafları? Haciz değildi ki! Bizi Frau Lehmann kendisi aradı."

Rath bir an afalladı. Sonra aklına Christian Ritter'in ölümünden sonra geriye, Schwiebus'taki ailesinin yanına taşınan kayınvalidesi geldi. O zamandan beri Berlin'e son derece ender uğruyor, bu da onun evlilik hayatına müspet katkılarda bulunuyordu.

"Neyse, haciz değilmiş o zaman," diyerek not defterini ve kalemini çıkardı. "Dinliyorum."

"Gittikleri adres... Fritz-Reuter-Allee 50."

"Nerede burası?"

"Şehir planı da vereyim mi? Hufeisen Semti. Aşağıda, Britz'te."

Rath bütün bilgileri kaydetti ve not defterini tekrar cebine koydu. Britz şehrin en güneyindeydi olmasına ama Rath'ın korktuğu gibi Allah'ın unuttuğu bir yerde değildi. Anlaşılan Hedwig Lehmann'ın ailesi Berlinliydi, Luise Ritter'inki gibi Brandenburg'da, taşrada yaşamıyordu.

Fräulein Lieske ajandayı kapattı, bir çekmeceye kaldırdı ve askıda tek başına asılı duran mantoyu kaptı.

"Hertling şirketinin size yardımcı olduğunu umut ediyorum," diyerek mantoyu sırtına geçirdi. "Şimdi müsaade ederseniz... Mesaim yirmi dakika evvel bitti."

"Elbette," dedi Rath. "Son bir sorum var ama. Kısa vadeli bir iş dediniz. İş ne zaman geldi?"

Kadın içini çekti, çekmeceyi açtı ve defteri bir daha çıkardı. "Dün," dedi sonra. "Dün gelmiş telefon."

Bir Başka Hikâye

Marlow, Mecklenburg-Schwerin Grandukalığı
30 Ekim 1918, Çarşamba

Neredeyse 140 kilometre mesafedeki Marlow'a ne kadar sık gittiğini anlatmaya kalksan, say say bitmez. En azından amirlerinin izne çıkmanı kabul edebileceklerinden daha sık ve ona rağmen gitmiştin. Morfinin nasıl aşılandığını oğlana göstermiş, dozajı doğru yapmanın ne kadar önemli, ne kadar hayati önem taşıdığını ona belletmiştin. Fakat asıl istediğin tıbbi bakım değildi. Sadece onun yanında olmak, mümkün olduğu kadar sık onun yanı başında olmak istiyordun.

Gizlice tüymek de düşünülenden çok daha basitti. Yedek Askerî Hastane, Pasewalk'ta Pomeranya'nın göbeğindeki garnizon şehrindeydi ve Sıhhiye Çavuşu Larsen'in savaşın ilk yıllarında askerliğini yaptığı doğu cephesindeki sahra hastanesi kadar sıkı kontrol edilmiyordu.

Morfin stokunun alışılmıştan hızlı eridiği dikkat çekmişti yine de. Şimdiye kadar bunu günden güne hastaneye sevk edilen yaralıların sayısının artmasıyla açıklamayı becermiştin ama dikkatli olmalıydın. Bir defasında Marlow'dan döndüğünde nöbetçiler seni az kaldı yakalayacaktı. Şansına morfinin ve şırıngaların içinde bulunduğu çantayı çoktan zulaya atmıştın ve onlara az çok inandırıcı bir şekilde sadece kısaca dolaşmaya çıktığını ve böyle bir şeyi nöbetçi amire bildirmeye mecbur olmadıklarını anlatabilmiştin.

Göz kırptığında nöbetçiler bir kızı ziyaret ettiğini düşünmüş (bu bir bakıma doğruydu da) ve pis pis sırıtarak geçmene izin vermişlerdi. Sahra hastanesinde olsa bu işin içinden bu kadar kolay çıkamazdın.

Zaten askerî ahlâkın artık pek iyi olmadığı gözüne çarpıyordu. Askerlerin çoğu savaştan bıkmıştı. Sıçan ve bitlerin cirit attığı, küflü siperlerde bekleşmekten, düzenli aralıklarla kafalarına top mermisi yağmasından ya da zehirli gaz bulutları içinde kalmaktan, durmadan ölüm korkusu yaşamaktan, ikide birde ve anlamsız bir şekilde silah arkadaşlarını kaybetmekten gına gelmişti. Ciddiye alınabilecek bir ilerleme de kaydetmeden. Veya en azından ciddi şekilde geri çekilmeden. Veya açlığın ve ölümün günbegün devam etmesi haricinde başka hiçbir şey olmamasından. Pasewalk'a sevk edilen zavallılar hiç değilse bu cehennemden kurtuldukları için şanslıydı ve sağlıklarına kavuşup geri gönderilmeden evvel savaş bitsin diye dua ediyorlardı.

Yaralılarla birlikte gıdım gıdım anavatana ve sana kadar ulaşan bu moral bozukluğu ve disiplinsizlik senin işine geliyordu. Bir zamanlar senin de bir anlam verebildiğin bu aptalca savaştan sen de çoktan bıkmıştın. Bütün düşüncelerin ve yaptığın her şey tamamen Çen Lu'nun etrafında dönüyordu.

Babası sözünde duruyor ve evlatlıktan reddettiği oğlunun bildiğini okumasına karışmıyordu. Malikâneden uzak durduğun ve sadece hizmetçilerin kaldığı evlerden birine girip çıktığın takdirde kimse seni çiftlikten kovmaya tenezzül etmiyordu. Elinde doktor çantasıyla Çen Lu'ya gittiğinde işçiler –ki kimi seni eski günlerden tanıyordu– sana güvensiz bakışlar fırlatıyordu ama hepsi o kadardı. Bir keresinde atıyla dolaşmaya çıkan babanla istemeden burun buruna gelmiştin. Friedrich Larsen gık dememiş, seni aşağılayıp cezalandırmaya bile kalkışmamış, sadece kimse yokmuş gibi davranmıştı; ne bir araba, ne bir sıhhiye çavuşu ne de bir oğul. Atından inmiş, atı seyise teslim etmiş ve malikanede gözden kaybolmuştu.

Aradan belki üç-dört hafta geçmişti. O karşılaşmadan sonra ana binadan kimseyi görmemiştin, ne babanı ne de emektar Engelke'yi. Senin kaçamaklarını tek bilen arkadaşın Wrede'nin her defasında sana verdiği her tarafı dökülen Opel'in yaklaştığı duyuldu-

günda evden çıkmıyorlar, hizmetçiler bile ortadan kayboluyordu; hiç kimse çiftlik sahibinin evlatlıktan reddettiği oğlanla karşılaşmak istemiyordu.

Arabadan iner inmez sana doğru koşan tek kişi oğlandı. Şimdi olduğu gibi. Aslında geç saatti, işçiler ve aileleri çoktan yatmıştı.

"Kuen Yao! Annen nasıl?"

Bu soruyu her defasında soruyor ve genellikle neşeli bir cevap alıyordun. Morfin ağrılarını yendiğinden beri kadın sahiden daha iyi gibiydi. Düzenli şekilde kadına yaptığı iğnelerin bu ağır hastalığı iyileştirmeyeceğini oğlana söylemeye dilin varmıyordu.

Bugün neşeli bir cevap almıyorsun. Her zamanki gibi gözleri geçit vermeyen oğlan hiçbir şey demiyor.

Onun peşinden ufak eve gidiyorsun ve yatağında yatan cılız ve güçsüz, kendi kendisinin gölgesine dönüşmüş kadını görünce oğlanın bakışlarının ne anlama geldiğini kavrıyorsun ve için cız ediyor.

"Magnus," deyince kadın, sesinin nasıl da zayıf ve çatlak çıktığını fark edip, korkuya kapılıyorsun. "Gelmişsin."

Her zaman yaptığın gibi yatağa oturuyor ve çantanı açıyorsun. Yanında yeni morfin şişeleri var. Bir gün sıhhiyede yakalanıp da ikmal yolu kesilmeden evvel oraya mümkün olduğu kadar çok morfin taşıman gerektiğini düşündüğün için çantayı tıkabasa doldurmuştun.

"Uzun kalamayacağım," diyorsun. "Yoksa hapse tıkabilirler. Fakat sanırım önümüzdeki haftalarda yetecek kadar getirdim yanımda."

"Hiç kalmıyorsun..."

"Savaş bitince kalacağım. Senin ve oğlanın yanında."

"O zaman savaşı acele kazanmanız lazım, yoksa..."

Susuyor ama sen ne demek istediğini biliyorsun.

"Savaşı kazanacağız. Yakında. Ondan sonra üçümüz, sen, ben ve oğlan hep birlikte buradan gideceğiz. Bizi kimsenin tanımadığı, her şeye baştan başlayabileceğimiz Berlin'e."

Kadın gülümsüyor. Ne yalanlar attığını bilircesine. İki yalanı da affedercesine. Terden sırılsıklam olmuş saçlarını okşuyorsun.

"Oğlan sana son iğneyi ne zaman yaptı?"

"Bugün, öğle yemeğinin ardından. Uyumadan önce bir aşı daha lazım. Sen yapar mısın?"

Gözlerinin içine bakıyorsun ve o anda kadınla aynı şeyi düşündüğün hissine kapılıyorsun. O düşündüğünü söylüyor ama.

Sen sadece başınla onaylamakla yetiniyorsun.

"Magnus?" Elini kavrıyor. Hâlâ sana bakıyor. "Magnus, bana bir söz ver."

Tekrar sadece başınla onaylıyorsun. Boğazının düğümlendiğini hissediyorsun.

"Oğlana bakacağına söz ver. Ben gittikten sonra dünyada kimsesi kalmayacak. Burada, Altendorf'ta ona iyi davranmıyorlar."

Bir ara veriyor. Konuşmaya takati kalmamış gibi. Demek iş o noktaya gelmiş. Hastalık, senin haftalarca kabullenmek istediğinden daha beter gelişmiş.

"Oğlanın dersleri iyi," diyerek konuşmaya devam ediyor nihayet. "Lisanı da iyi. Senden daha yetenekli." Hınzır hınzır gülümsüyor, hatta boğuk boğuk kıkırdıyor ve bu senin içini yakıyor. Kadının sana Çingdao'da verdiği dersleri hatırlıyorsun. İmparatorun orman müdürünün oğluna Mandarin öğretmek için gösterdiği nafile çabayı. Çabasının boşa çıkmasının sorumluluğunun kesinlikle ona ait olmadığını.

Friedrich Larsen Alman himayesinde orman müdürü olabilsin diye ailen Altendorf Çiftliği'nden ayrıldığında sen daha on iki yaşında bile değildin. Bir şeref. Bir macera. O günlerden hatırlamayı sevdiğin tek şey babanın tercümanlığını da yapan Çen Lu'nun verdiği lisan dersleriydi. Baştan erkek kardeşlerinle birlikteydin ama onlar büyümüştü ve hızlı öğrendikleri için ekseriyetle ders saati dolmadan evvel dışarıya, oynamaya gönderiliyorlardı. Buna karşılık sen yavaş öğreniyordun ve daha uzun kalıyordun. Yalnız kaldığınız saatlerde, seni devamlı uyardığı halde, o güzel Çinli kadınla Mandarin'den ziyade Almanca konuşuyordun. İleride kadını orman müdürünün daha rüştünü ispat etmemiş oğlunu baştan çıkarmakla itham etmişlerdi. Oysa bu doğru değildi. Kimse kimseyi baştan çıkarmamış, her şey kendiliğinden olmuş, iki gönül birbirini bulmuştu. Çen Lu'nun Çinli bir hizmetçi ve Alman beyefendinin henüz bir çocuk olan oğlundan hemen hemen altı yaş büyük olması da onları rahatsız etmiyordu.

Bir skandal olmasının önüne geçmek için seni Avrupa'ya geri gön-

dermişlerdi. İsviçre'de liseyi bitirdiğin bir yatılı okula vermişlerdi. Sonra Greifswald'de tıp tahsiline başlamıştın. Çen Lu hakkında tek işittiğin, sen yatılı okula başladıktan bir sene sonra babanın anlattığıydı. Laf arasında, tercüman kadının ailenin Çinli şoförüyle evlendiğini ve sağlıklı bir erkek çocuk dünyaya getirdiğini söylemişti. Kıskançlıkla nasıl kıvrandığın, nasıl kaderine yandığın, ne kadar öfkelendiğin hâlâ hatırında. Savaşın genç ve öfkeli erkeklere ihtiyacı var.

Dünya savaşı patlak verir vermez dokuz yarıyıldan sonra üniversite tahsiline ara verip, askeriyeye başvurmanın sebebi belki de buydu. Gönüllüydün. Tahsilini tamamlayabilirdin ama istemiyordun. Cepheye gitmek istiyordun. Orada kabiliyetini dikkate alıp, seni bir sıhhiye bölüğüne vermeleri kaderin bir şakasıydı adeta. Ölümü aramıştın ve orada onunla tanıştın.

Ancak sıhhiyeci olarak ölüme sadece başkalarının ölümü şeklinde şahit oluyorsun. Sahra hastanesi ölmeye izin vermeyecek kadar cepheden uzak, fakat top seslerinin gürlemesini işitmeye ve devamlı onun kanlı neticesini görmeye yetecek kadar yakındı. Ölenler şanslı olanlardı. Can çekişmeleri günler süren zavallıların durumu daha kötüydü. Ama durumu en kötü olanlar ölümün pençesinden kurtulan, fakat mutsuz hayatlarının geri kalan kısmını bedensel ve ruhsal birer engelli olarak geçirmeye mahkûm olanlardı. Yaptığın iş seni hiç tahayyül edemeyeceğin kadar köreltmişti. Yaralıların inlemesi, iltihap kapan yaraların yaydığı fena koku, ölümün günlük bir olaya dönüşmesi.

Şu andaysa ölümcül bir hastalığa yakalanan bu kadının yatağının ucunda oturuyorsun ve buna tahammül etmek, sahra hastanesinde görüp geçirdiğin her şeyden daha zor. Kadının konuşacak hali yok. Buna rağmen kısa cümlelerle ve kesik kesik konuşmaya devam ediyor.

"Kuen Yao ile konuştum... Seninle gelecek. Ona bak. Biraz para biriktirdim... Ona iyi bir okul bul, okuması lazım. Ona... iyi bir baba ol..."

Kuen Yao odada değil. Siz birbirinizle konuşurken o asla odada olmaz, her zaman çekilip sizi baş başa bırakacak kadar saygılıdır. Kim olduğunu oğlana hiç anlatmadığınız halde annesinin hasta yatağının başucunda oturan adama saygı gösterir. Kim olduğu-

nu tahmin bile edemiyor herhalde. Nasıl etsin ki? Ona ve annesine köpek muamelesi yapan Friedrich Larsen'in dedesi olduğunu tahayyül etmesi mümkün olabilir mi?

"Olacağım!" Boğazın düğümlenmiş, buna rağmen konuşuyorsun. "Söz veriyorum, olacağım."

Memnuniyetle gülümsüyor. "Madem öyle," diyor ve gözlerini yumuyor. "O zaman şimdi uyumak istiyorum. Uyuyabilmem için bana bir şey ver."

Bir şırıngayı dolduruyor ve elinden geldiği kadar yumuşak bir şekilde ona iğne yapıyorsun. "Bir tane daha," diyor kadın, sen iğneyi damardan çıkarıp, yaradan sızan kanı temizlerken.

İfade etmesine gerek yok, onun senden ne istediğini anlıyorsun. Belki tek arzusu sorumluluğu senin sırtından almak ve talimatı kendisi vermek.

"Bir tane daha," diye tekrarlıyor. "Daha uzun uyumak istiyorum."

Söyleneni yapıyorsun. Çünkü bu artık yapabileceğin en iyi, en anlamlı şey.

"Uykuya dalarken yanımda ol. Elimi tut."

Başınla olur diyorsun. İğneyi bir kenara koyup, kadının elini tutuyorsun. Diğer elinle, uyuyana kadar saçlarını okşuyorsun. Bir süre daha nefes alıp veriyor, sonra duruyor.

Gece yarısını epeyce geçene kadar yanında kalıyorsun, yatakta oturup, elini tutuyorsun, kadının hâlâ son gülümsemesinin izini taşıyan, dünyayla barışık yüzüne bakıyorsun. Bütün bu süre zarfında ağlaman, hüngür hüngür ağlaman gerektiğini hissediyorsun ama ağlayamıyorsun. Gözlerin kupkuru kalıyor.

"Öldü mü?"

Bakışların kapıya kayıyor. Oğlan orada durmuş, karanlık ve geçit vermeyen gözleriyle sana bakıyor. Gözleri tıpkı annesininki gibi.

Başınla onaylıyorsun. Kuen Yao'nun omuzladığı çıkını görüyorsun. Oğlan eşyasını toplamış. Sanki annesinin bugün öleceğini biliyormuş gibi. Kadın kendisi ona söylemiş, onu buna hazırlamış olmalı, tam onluk iş.

Ayağa kalkıp, gecenin karanlığına çıkıyorsun. Alet edavatın konduğu kulübe hâlâ on altı yıldan beri durduğu yerde. Bir kürek ve bir kazma alıyorsun, eteklerine Larsen ailesinin üç kuşağının

gömüldüğü yaşlı karaağacın yanına gidip, kazmaya başlıyorsun. Kumlu toprakta çabuk ilerliyorsun. Yarım metre kazdıktan sonra sert ve metalik bir ses duyuyor, kafanı kaldırıyorsun. Henüz fazla derin olmayan iki metrelik mezarın diğer ucunda, o da elindeki bir küreği toprağa saplamış halde, oğlan duruyor.

Bir şey söylemek istiyorsun ama Kuen Yao'nun suratını görür görmez sarf edeceğin her kelimenin boşuna olacağını anlıyorsun. Onu oradan uzaklaştırman mümkün değil, kazmasını söylemene ise gerek yok. O yüzden, huşu içinde ve sessizce ikiniz de kazmaya devam ediyorsunuz. Sadece kazmalarınızın ve ara sıra karaağacın tepesini sallayan rüzgârın sesi duyuluyor. Mezar hazır olup da kulübeye geri gittiğinizde de hâlâ konuşmuyorsunuz. Çen Lu'nun cansız bedeni kar beyazı, temiz bir çarşafa sarılmış halde. Bir kere daha Kuen Yao'nun bugüne hazır olduğu, yalnızca annesinin son talimatlarını yerine getirdiği, Çen Lu'nun ondan bütün bunları yapmasını istediği ve bugün öleceğini ona günler öncesinden söylediği hissine kapılıyorsun.

Kadının vücudu tüy gibi hafif. Adeta uykuya yatırıyor gibi onu yavaş ve hafifçe mezara indiriyorsunuz. Bir süre mezarın başında durup, ay ışığında parlayan kar beyazı bohçaya bakıyorsunuz. Sonra mezarın üzerini örtmeye başlıyorsun ve oğlan da küreğine sarılıyor.

"Ona bir mezar taşı lazım," diyor oğlan işiniz bittiğinde.

Başınla doğruluyorsun.

"Olacak. Fakat şimdi değil."

Oğlan sana bakıyor. Ve o anda bu sözünü tutmak zorunda olduğunu biliyorsun.

Aletleri kulübeye geri götürüyorsunuz, Kuen Yao bohçasını, sen doktor çantanı kulübeden alıyorsunuz, arabaya gidip, bagajınızı arka koltuğa atıyorsunuz.

Bir kere daha arkana dönüp, doğduğun çiftliğe son bir defa bakar bakmaz orada işinin henüz bitmediğini anlıyorsun.

"Sen arabaya bin Kuen Yao," diyorsun. "Hemen geliyorum."

Ardından yedek bidonunu arabanın bagajından çıkarıyor, sabahın alacakaranlığında yavaş yavaş hatları belirginleşmeye başlayan malikaneye doğru yürüyorsun. Attığın her adımda benzin çalkalanıyor.

İkinci Bölüm

1 Eylül 1935 Pazar gününden,
15 Eylül 1935 Pazar gününe kadar

25

Pazar sabah kahvaltısının hemen ardından şapkası ve pardesüsüne uzanınca Charly elbette kızmıştı. Başka zamanlar hep durumu kurtaran mesleki zorunluluklar bahanesi bile fayda etmedi.

"Yaa, demek zavallı Herr Rath'ın Gennat'ın yanındaki son gününde bile çalışması mı gerekiyor? Ne kadar üzüldüm!"

"Böyle konuşma! Hiçbir zaman işten kaçmadım ben."

"Fakat her işi son dakikada halletmeyi seversin."

"Lehmann dosyası çoktan Gennat'a gitti ama şu taksi şoförü bugüne dek kimsenin aklına gelmeyen yeni bir perspektif getirdi."

"Aaa, öyle mi?"

"Evet. Taksi şoförüyle müşterisinin birbirlerini tanıdığı ortaya çıktı. Otto Lehmann, Gerhard Brunner'in sadece kendi taksisine binmesini temin etmiş."

Charly pürdikkat kesildi. Bu onun da ilgisini çekmişti. Kadının kriminalist sezgilerine her daim itimat edilebiliyordu.

"Demek şimdi adamın dul kalan karısına fotoğrafları gösterip, bu SS'i tanıyıp tanımadığını sormak istiyorsun."

"Öyle."

"Tabii," dedi kadın. "Ben sadece bunu neden daha dünden halletmediğini merak ediyorum."

"Hatırlarsan, arabam yoktu da ondan. BVG ile Britz'e gitmek ne kadar uzun sürüyor, biliyor musun? Dünyayı dolaşmak gibi bir şey. Hem dün zaten otobüslerle, trenlerle Berlin'i baştan aşağı dolaştım, bu kadarı yeter. Sadece kocası öldü diye, Lehmann'ın çocuklarıyla beraber bir hafta içinde akrabalarının yanına taşınacağını nereden bilebilirdim?"

Birden sustu, çünkü hassas bir konu açtığını fark etti. Rathlarda tabuydu bu konu. Şimdi Charly elbette kendi annesini düşünecekti. Ve babasının ölümünü. Dün saat altıya doğru eve döndüğünde duyduklarını anlatmamasının sebebi de buydu. Ondan sonra tabii ki arabayı alıp, Britz'e gidebilirdi ama bu bütün cumartesi akşamının içine ederdi. Pazar sabahını berbat etmeyi tercih etmişti.

"Uzun sürmez," dedi. "Sonra seni alırım, Pfaueninsel'e gezmeye gideriz. Ne dersin? Oraya gitmeyeli çok oldu. Hem orada gamalı haçlı bayraklar da yok."

Kadın başıyla olur dedi. Rath, Charly'nin hâlâ rahatsız olduğunun farkındaydı. Fakat bir bakıma az öncesine göre daha sakin, daha doğrusu daha kırılgandı. Kadını öptü ve evden çıktı.

Britz'e arabayla gitmek bile dünyayı seyahat gibi bir şeydi. Britz, Büyükşehir Berlin'in en güney ucundaydı. On sene evvel Hufeisen Sitesi dar bütçelilerin bile ödeyebileceği fiyatları ve oldukça geniş yeşil alanlarıyla belediyenin emsal projesiydi.

Rath, Fritz-Reuter-Allee'ye park edip, etrafına baktı. Site bayağı etkileyiciydi. Modern ve güzeldi. Dört katlı binalar Berlin'deki sıradan bir arka avludan belki de yirmi kat daha büyük yeşillendirilmiş bir avlunun etrafına at nalı biçiminde dizilmişti. 48 numaralı bina bir sokağın köşesindeydi. Binanın sessiz giriş holünde Lehmann ismini bulamadı. Tabii, diye düşündü Rath, en nihayetinde Lehmann kadının kızlık soyadı değildi.

Tam Rath bütün dairelerin kapısını bir bir çalmaya başlayacaktı ki, merdivenden aşağıya tanıdık üç çocuk indi.

"Merhaba Lotte," diyerek kızı selamladı Rath. Lotte ufak kız kardeşini kucağına almış, erkek kardeşinin de elini tutuyordu. Oldukça neşeliydi, içtenlikle selam verdi.

"Heil Hitler komiser bey."

Herhalde okulda kapmıştı bunu. Hiç değilse sağ kolunu kaldır-

mamıştı. Mümkün de değildi zaten, çünkü onunla kız kardeşini taşıyordu.

"Güzelmiş burası," dedi Rath.

"Değil mi? Kendime ait bir odam bile var. Ufaklıkların da odaları var."

"O kadar büyük mü?" Rath hayret etti. "Nerede oturuyorsunuz şimdi? Anneanneniz ve dedenizle mi? Yoksa bir amcanızın yanında mı?"

Kız şaşkın şaşkın ona baktı. "Dedem çoktan öldü," dedi yalnızca.

"O zaman yalnız mı oturuyorsunuz?"

"Tabii ki hayır. Biz daha çocuğuz!"

"Onu kastetmemiştim. Fakat sadece anneniz var, başkası yok, öyle mi?"

Lotte başıyla doğruladı. "Fakat belki anneannemiz de bize taşınacakmış, annem öyle diyor."

"Yaa. Buraya taşınmayı uzun zamandan beri planlıyor muydunuz?"

"Yok. Ama babamız ölünce annem o harabeden bir an evvel çıkmak istedi ve konu komşuya sordu."

Rath anlayışla başını salladı. "Anneniz," dedi. "O evde mi?"

"Öyle ama daha yeni yattı. Öğle uykusu. Rahatsız etmeseniz iyi olur."

"Maalesef etmek zorundayım. Kaçıncı kattı?"

"Üçüncü kat."

Rath o katta üzerinde isim yazmayan tek kapıyı çalınca kıyamet koptu.

"Ben bu veletlere kaç kere dedim, annenizi bir saat rahat bırakın diye, Allah belanızı versin!"

Kapıyı açıp, Rath'ı tanıyınca Hedwig Lehmann fazlasıyla hayret etti.

"*Sizin* burada ne işiniz var?"

"Taşındığınızı bize bildirmediniz Frau Lehmann."

"Kripo'ya bildirecek değilim ya. İkamet Dairesi de bugün kapalı, değil mi? Önümüzdeki hafta gideceğiz oraya. Nasıl? Beğendiniz mi?"

"Korkarım hayır. Başımızı ağrıtan bir meseleyi aydınlatmak zo-

rundayım. Kısaca içeri girebilir miyim? Size birkaç fotoğraf göstermek istiyorum..."

"Ne fotoğrafı?" Kadın şüpheyle ona bakıyordu.

"Çok kısa sürer. Ama kapı arasında yapmasak daha iyi olur."

Polisi eve almanın kadının işine gelmediği belliydi ama bir bahane de bulamıyordu. Kenara çekildi.

Bir köşesinde mutfak bulunan oturma odası Kreuzberg'dekinden daha büyük ve aydınlıktı. Ve daha derli topluydu. Hedwig Lehmann'ın ortalığı dağıtacak zamanı henüz olmamıştı herhalde.

Rath takdirle başını salladı. "Burayı iyi bulmuşsunuz!"

"Bir ahbabım aracılık etti."

"Charité ödeme yaptı mı? Kocanızın cesedi için?"

"Charité mi? Yok, Prusyalılar o kadar da hızlı değil. En azından memurlar değil. Ama para geliyor. Benim Otto'nun o tuhaf hastalığı vardı ya, onun için çamura yatmıyorlar!"

Charité'nin sözleşmesini görünce hangi hayırseverin Hedwig Lehmann'a bu daireyi finanse edebilecek kadar para verdiğini merak etti. Ve bu paranın ne kadar süreyle yeteceğini. Fakat orası onu ilgilendirmezdi. Hatta bu hırçın kadın adına biraz seviniyordu bile. Daha doğrusu çocuklar adına seviniyordu.

Gerhard Brunner'in, daha önce Friedrich Manske'ye gösterdiği iki fotoğrafını masanın üzerine koydu.

"Şu resimlere bir bakar mısınız Frau Lehmann?"

"Tabii." Kadın gözünü şüpheyle fotoğraflara çevirdi. "Nesine bakacağım?"

"Bu adamı tanıyor musunuz?"

"Yok. Tanımam mı lazım?"

"İyice bakın."

"Yok, tanımıyorum. Neden ki?"

"Bu Gerhard Brunner. Kocanız hiç bu ismi andı mı?"

"Kocam hiç SS tanımaz ki!" Bunu neredeyse alıngan bir sesle söylemişti. En azından bu zamanda olmaması gereken kadar alıngan bir sesle.

"Biraz düşünün. Kocanız harekete hiç üye olmuş muydu?"

"Yok, benim Otto Nazi değildi. Bu bir suç değil herhalde."

"Son üç yıl içinde devlet makamlarıyla başı belaya girdi mi hiç?"

"SA'nın onu içeri tıkıp tıkmadığını mı soruyorsunuz? Veya çalışma arkadaşlarınızın... veya SS'in... Bunu mu kastediyorsunuz?"

"Mesela."

"Hiç. Benim Otto hiç suç işlemezdi, hep masumdu!"

"Yani kocanızın Gerhard Brunner'i nereden tanıyor olabileceği hakkında hiçbir fikriniz yok, öyle mi?"

"Söyledik ya. Fakat belki artık *siz* bana bütün bunları neden sorduğunuzu anlatırsınız. Neden sorduğunuzu kendiniz biliyorsunuzdur herhalde, değil mi?"

Rath başıyla onayladı. "Gerhard Brunner," dedi ve fotoğrafları tekrar toparladı. "Kocanızın son müşterisiydi. Onunla birlikte ölen müşterisi."

Bu cümle, Rath'ın o ana kadar bir türlü beceremediğini becerdi. Hedwig Lehmann'ın çenesi kapandı.

Arabasına geri giderken Rath çocukları görmedi. Burada ufak çocukların oynayabileceği avludan başka alanlar da vardı. Aklını toplamak için bir sigara tutuşturdu. Daha bir hafta evvel, kocası öldüğü ve artık para kazanamayacağı için onun gözlerinin önünde ağlayıp, zırlayan, kendisini de öldürse bir şey fark etmeyeceğini anlatan Hedwig Lehmann'ın, haciz memurunun kapıya dayanacağına onu inandıran kadının parası bu daireye nasıl yetiyordu? Beyin tümörü olan bir ceset için Charité gerçekten bu kadar yüklü bir ödeme yapıyor muydu? Bir fırsatını bulduğunda araştırsa iyi olacaktı.

Lehmann'ların iki odada beş kişi yaşamak zorunda kaldığı Kreuzberg'deki o pis delikten taşınmak istemesini anlıyordu ama daha bir hafta evvel Hedwig Lehmann çocuklarıyla birlikte sokağa düşmekten korkuyordu. Yoksa kocası onun tahmin ettiğinden daha fazla mı para biriktirmişti?

Otto Lehmann'ın neden Gerhard Brunner'in ille de onun taksisine binmesini istediği sorusunun cevabını büyük ihtimalle asla alamayacaklardı. Üsteğmen iyi bahşiş veriyordu ve daha önce de Lehmann'ın müşterisi olmuştu da ondan mı? Belki o cumartesi günü adamın istasyona girdiğini görmüştü? SS'in az sonra sivil kıyafetle dışarı çıkacağını nereden biliyordu?

Yoksa ölümcül hastalığını bilen Lehmann kendisiyle birlikte bir

başkasının daha ölmesine mi karar vermişti? Bir nevi bilinçli amok koşusu yani. Şoförün dul kalan karısıyla konuştuktan sonra Rath kişisel bir motif söz konusu olamayacağına karar verdiğinden, daha ilk günden itibaren aklında olan bir başka motif gitgide ağırlık kazanıyordu: Siyaset.

Şayet böyleyse, o zaman Rath dün Erika Voss'a taksi şoförünün sorgu tutanağını Ernst Gennat'a iletmesi talimatını vermekle bir hata yapmıştı. Bu durum, elbette, ölümle neticelenen bu sefere yepyeni bir açıdan bakılmasına neden olacak, Buda dosyayı yeniden açacaktı. Artık ona sadece, Gennat'ın dosyanın hassasiyetini fark ederek tutanağı SD'ye iletmeyeceğini ummak düşerdi. Binbaşı Sowa kesinlikle Otto Lehmann'ın bilerek ölüme yol açmak istediğini iddia eder, o zaman da Hedwig Lehmann bir SS katilinin karısı olarak hayatı boyunca bir daha gün yüzü göremezdi.

Sonra aklına, SD'nin dosyanın bir kopyasını talep ettiğini Gennat'a söylemeyi unuttuğu geldi. Brunner'in ajanlık faaliyetinin ortaya çıkmadığını öğrenirse acaba Sowa hâlâ bunda ısrar eder miydi? Belki her şeyin üstü kapanır, o da töhmet altında kalmazdı.

26

Fazla beklemelerine gerek kalmadan geldi. Şampanya içilen bir kokteyl partisinden kaçmışa benziyordu. Bembeyaz üniformanın üzerinde kafası kıpkırmızı parlıyordu. Alkolün işaretiydi bu. Ya da morfinin. Veya –ki en büyük ihtimal buydu– ikisinin birden. Her halükârda, Eyalet Polis Alayı'ndan parmakla sayılacak kadar az şahsi pretoryen muhafızın etrafını çevirdiği şişko General Göring karanlıktan çıktığında oldukça heyecanlı ve keyifliydi.

Bakan yaklaşırken koruma ekibi konuşulanların işitilemeyeceği bir mesafede bekledi. Onun şahsi koruması da bir miktar arkada kaldı. Her şeyden haberi olduğu halde. Fakat bunu Göring'in bilmesi gerekmezdi, şişko şüpheci bir insandı ve bire bir görüşme, adı üstünde, bire bir görüşmeydi.

Kafalarının üzerinde karanlık gecenin içine doğru uzanan inşaat iskelelerinin sonu yoktu sanki. Buluştukları nokta bir insanın ak-

lına gelebilecek en alışılmadık yerlerden biriydi. İmparatorluk Havacılık Bakanlığı şantiyesi Göring'in arka avlusundaydı dense yeriydi. Bakan kendine ait hizmet villasından oraya hiç kimseye görünmeden, kamuya açık bir alana bir kere olsun çıkmadan ulaşabiliyordu. Yayan üç dakika bile sürmüyordu. Hakikaten bir kokteyl partisinden geliyor olsa yokluğunu fark eden olmazdı.

"İyi akşamlar sayın bakan," diyerek şişkoyu selamladı. "Size ufak bir hediye."

İçinde ne olduğunu bilmek için Göring'in paketi açması gerekmiyordu. Üniformasının iç cebine koydu.

"İyi akşamlar," dedi.

Hermann Göring'in az sayıda sevdiği özelliklerinden biri buydu. İnsanı devamlı Hitler selamı vermeye mecbur bırakmazdı. O selamı sevmemesinin herhalde tek sebebi *Heil Göring* denmiyor olmasıydı.

Üniforma giymesi bu kadar yakışıksız olan başka kimseyi tanımıyordu. Yine de Göring'in başka bir şey giydiğine çok ender rastlanırdı. Her gün yeni bir üniforma giyerdi ama bunların her biri madalyalarla kaplı, her biri diğerinden gülünç üniformalardı. Buna rağmen şişkoyu hafife almaya gelmezdi, ne de olsa Alman İmparatorluğu'nun ikinci güçlü adamıydı.

"Ee?" diye sordu Göring. Daha fazla konuşması gerekmiyordu.

"Hiçbir şey yok sayın bakan. Hiçbir dosya yok."

"Bundan tamamen emin misiniz?"

"Emniyet Müdürlüğü'ndeki adamım delil odasında Brunner'in evrak çantasının içine bakma fırsatı buldu. İçi boş. Tutanağa göre, polis çantada sadece bir kutu alkollü şekerleme bulmuş."

"Gizli bir bölmesi filan olmasın? Çantanın astarının içine dikilmiş?..."

Şişkonun yüz ifadesi yumuşamaya başlamıştı. Fazla uyuşturucu kullanmak insanı paranoyak yapabiliyordu ve Göring çok fazla uyuşturucu kullanıyordu.

"Öyle olsaydı sayın bakanım, şu anda kesinlikle burada durmuş, size delil odaları hakkında birtakım hikâyeler anlatıyor olmazdım."

"Ne yapıyor olurdun?"

"Size şantaj yapardım. Başka ne olacak?"

Göring önce salak salak kıkırdadı, ardından kahkahaya boğuldu.

"Ee, demek talih bize gülmedi," dedi bakan nihayet. "Fakat önemli olan bu herifin artık bize sıkıntı çıkarmayacak olması."

"Aynen öyle sayın bakan." Genzini temizledi. "Sayın bakanın içini rahatlatacaksa, SD'nin de polis soruşturmasına burnunu soktuğunu ve Brunner'in dosyasını bulamadığını da ekleyeyim."

"SS Brunner'in otel odasına da gitmiş mi?"

"Bundan hareket etmemiz doğru olur. Fakat benim adamlarımdan sonra. Sizi temin ederim, hiçbir şey yok."

"SD'deki adamımın söylediğine göre, Prens Albert Sarayı'nda da hiçbir şey yok. Demek ki, Brunner sırlarını yanında mezara götürmüş. Böylesi daha da iyi." Göring neşeyle ve takdir edercesine adamın omzuna hafifçe vurdu. "İyi iş çıkardın."

O ise sadece alçakgönüllü bir tavırla başını eğdi. Aynasızın biri ofisinde sorular sorduğu için Wrede'nin panik içinde kendisini aradığını şişkoya anlatmamıştı elbette. Bu tür meseleler üzerinde fazla konuşulmadan halledilirdi.

"Ha, unutmadan," dedi Göring. "Elbette ben de size bir hediye getirdim." Ona üzerinde bir şirket adresi yazan bir kâğıt verdi. "Elimdeki bilgilere göre, buranın sahibi yakın zamanda acilen şirketini satın alacak birini aramak zorunda kalacak. Şansınızı bir deneyin."

"Ona reddedemeyeceği bir teklif yaparım."

Göring güldü.

"Eh, o zaman biz geri dönelim. Akşam daha yeni başlıyor."

Şişko olduğu yerde dönüp, koruma ekibinin eşliğinde resmî hayatına geri gitmek üzere karanlıkta kayboldu.

27

Mesai başlamadan on dakika evvel Emniyet Müdürlüğü'nün merdivenlerini çıkmaya başladı. M Kriminal Grubu'nun bulunduğu birinci katı geçerek ikinci kata devam etti, sonra soldaki koridora girdi. Son aylarda Prusya Eyaleti Kriminal Dairesi basbayağı büyümüştü. Eski yıllara göre daha fazla vakaya da bakıyordu. Göre-

ve başlayalı daha bir yıl bile olmadığı halde Kriminal Müdür Arthur Nebe durmadan daha fazla vakayı üstleniyordu. Aradan geçen zamanda bu daire Gennat'ın Cinayet Masası'yla boy ölçüşecek kadar nam salmıştı. Yani yeni bir kariyere başlamak için ideal bir yerdi.

Nebe'nin ona söylediği ofis hemen hemen koridorun sonundaydı. Oda, Rath'ın bir alt kattaki eski ofisinden en az üç kat daha büyüktü. Buna karşılık burada üç kişi değil, yarım düzine insan çalışıyordu. Odaya girdiğinde iki sekreter kadın kafasını kaldırdı. Onların masalarının arkasında dört masa daha vardı ama sadece biri doluydu. Alfons Henning, Rath'ı görür görmez ayaklandı.

"Gereon!"

"Günaydın," dedi Rath.

"Tanıştırabilir miyim?" dedi Henning iki hanıma dönerek. "Yeni çalışma arkadaşımız Başkomiser Gereon Rath."

Sekreter kadınlar oturdukları sandalyelerden kalktı. Kumral olanı sarışından bir nebze daha hızlı davranmıştı.

İkisi bir ağızdan, "Heil Hitler başkomiserim," dedi ve senkronize edilmiş gibi aynı anda kollarını kaldırdı.

"Hei," diye her zamanki gibi mırıldanan Rath sağ kolunu dirseğinden itibaren hafifçe kaldırır gibi yaptı.

İyi başladık, diye düşündü şapkasını ve pardesüsünü gardroba asarken. Erika Voss ona her sabah Alman selamı çakacak kadar rejime bağlı değildi. Belki Voss'u da LKA'ya aldırmak için Nebe'yle konuşsa iyi olurdu. Olur ya, şu ikisinden biri günün birinde hamile filan kalırdı.

Hâlâ ayakta bekleyen sekreterlere elini uzattı. "Tanıştığımıza memnun oldum," dedi. "Kiminle müşerref oluyorum?"

"Veronika Ringwald başkomiserim," dedi sarışın olanı ve ardından onun elini sıkarken ciddi ciddi diz kırdı.

"Paula Lorenz."

Kumral kadın diğeri kadar itaatkâr değildi, hatta Rath'ı biraz şüpheyle süzüyordu. Acaba Rath'ın baştan savma verdiği Hitler selamından mı rahatsız olmuştu? Dikkat etmeliydi, burada yeni olan kendisiydi. Henning hariç kimseyi tanımıyordu ve çalışma arkadaşlarının nasıl insanlar olduğunu bilmiyordu. Kadınların da öyle.

Alfons Henning yeni çalışma arkadaşını masasına götürürken sekreterler de yerlerine oturup, işlerine devam etti.

"Aramıza katılman çok güzel Gereon." Henning ona köşede duran yazı masasını işaret etti. "Yeni yuvan burası."

Bu masa eskisinden daha derli topluydu. Üzerinde bir telefon, içinde yedi-sekiz mühür bulunan bir mühür tutucu, bomboş posta girdi-çıktı kutuları, bir kılıfın altına gizlenmiş bir daktilo ve bir kül tablası vardı.

"Birazdan Lippoldt ve Möller de gelir, o zaman ekip tamamlanır, herkesle tanışmış olursun."

Öyle de oldu. Tam Rath çantasını yere bırakıp, ilk iş olarak sigara kutusunu ve çakmağını masaya bırakmıştı ki, yeni çalışma arkadaşları kapıdan içeri girdi.

Kriminal asistan olan Friedrich Lippoldt yirmili yaşlarının ortalarında sırım gibi bir delikanlıydı ve biraz zayıf kalmış bir atleti andırıyordu. Buna karşılık Robert Möller hafif tuknaz, keyifli bir tipti ve Rath'a derhal Paul Czerwinski'yi hatırlattı. Aslında ondan birkaç yaş daha gençti, otuzlarının sonundaydı ama aynı rütbeye sahipti: Kriminal asistan. Sükûneti de tıpkı onunki gibiydi.

"Şu anda ne gibi işler var?" diye sordu Rath kendisini iki yeni çalışma arkadaşına takdim ettikten sonra.

"Bir süredir, birkaç hafta evvel Wittenberg'de infilak eden cephane fabrikası vakasını soruşturuyoruz."

Rath bu olayı gazetede okumuştu. Almanya'nın en büyük patlayıcı madde fabrikasıydı. Bir sürü insan ölmüş, üretim tesislerinin büyük kısmı tahrip olmuştu.

"Sabotaj mı?" diye sordu.

"Gestapa öyle düşünüyor," dedi Henning. "Hemen yola koyulup, birkaç yüz komünisti tutuklamakla işe başladılar."

"Buna rağmen LKA soruşturmaya devam mı ediyor?"

"Führer'in emri. İçişleri Bakanı Frick bizi istemiş ve bunu Hitler'e söylemiş. Führer'in istekleri karşısında Gestapa da çaresiz."

Çalışma arkadaşlarının yanı sıra sekreterler de sırıttı, hatta kumral bile. Büyük ihtimalle bir sürü Nazi çalışıyordu burada ama Gestapo'yla rekabet ettiği halde en üst makamın desteğini alan bir devlet dairesiydi ve bu da Rath'ın kulağına çok hoş geliyordu.

"LKA ne olduğuna inanıyor?" diye sordu.

"Hiçbir şeye inanmıyoruz," dedi Henning. "Gennat'ta öğrendiğin ilkelerin hepsi burada da geçerli. Nebe mesleği Buda'nın yanında öğrenmiş."

"Öyleyse sadece hakikat geçerli." Rath sırıttı. "Çok güzel. Daha şimdiden kendimi evimde gibi hissetmeye başladım."

"Sevinmekte acele etme. İnfilâkın tam nasıl gerçekleştiğini anlamak için birkaç kimyager ve fizikçi tuttuk. Zorlu bir konu, inan."

"Hiç şahit yok mu? Bu bana daha çok şey ifade eder."

"En önemli şahidimiz hayatta ama hâlâ ifade verebilecek halde değil. Bütün diğer patlamaları başlatan tankta çalışan işçi. Meleklerin yanı başında arp çalıyor olması başlı başına bir mucize."

"Eğer sabotajsa, onun sabotajcıyı gördüğünü söylemek istiyorsun."

"Veya patlamaya sebep olan başka bir şeyi."

"Bir sigara yaktığı için mesela."

"Ne kadar şakacısın. Güleceksin belki ama bunu da araştırdık. Fakat ne bir izmarit bulduk ne de bir kibrit."

Henning, Rath'ın masasının üzerine üç ağır dosyayı istif etti. "Al," dedi. "Konuya vâkıf olman için. Fizik veya kimya terimlerinin bazısını anlamayacak olursan..." Henning etraftakileri işaret etti. "Sormaya çekinme. Burası artık uzman doldu."

Meslektaşları yine güldü, Rath da sırıtarak karşılık verdi. Yoksa kumral sekreter de ona gülümsemiş miydi? Lorenz. Belki baştan savma Alman selamını o kadar da fena bulmamıştı.

İlk dosyanın kapağını açar açmaz bütün keyfi kaçtı. Gerçekten zorlu bir işti. Aslında daha ilk üç cümleyi okuduktan sonra çalışma arkadaşlarına danışma ihtiyacı hissetti ama bu kadar açık vermeye niyeti yoktu. Her halükârda infilak atıkların yıkandığı havuzlarda meydana gelmişti, o kadarını anlamıştı. Atıkların yıkanmasının ne anlama geldiğini ve havuzların ne işe yaradığını bilmiyordu aslında. Bunun üzerine talihsiz bir zincirleme tepki meydana gelmişti. 27 ton patlayıcı madde havaya uçmuş, trinitrotuol, nitrogliserin ve pikrik asit tesisleri tamamen tahrip olmuştu. Rath yabancı isimlerin hepsini not aldı. Meslektaşlarının ilk soruyu ne zaman soracağını merakla beklediğini hissetti. Onları bir

miktar kıvrandıracaktı. Olur ya, belki bazı terimleri kendiliğinden anlardı.

Masasındaki telefon çalınca şaşırdı. Açıkçası diğerleri de şaşırmıştı.

Yoksa Nebe mi onu görmek istiyordu? Ahizeyi kaldırdı.

"Rath, Eyalet Kriminal Dairesi."

Karşıdan bir kadın sesi geldi.

"Steiner. Günaydın başkomiserim. Sizi Kriminal Müdür Gennat'a bağlıyorum."

Buda ondan ne istiyordu? Yoksa cumartesi günkü yüz yüze görüşmede gösterdiği ihmalkârlığı telefonla telafi etmek ve yıllarca yanında çalışan elemanına veda etmek miydi gayesi?

"Günaydın Başkomiser Rath. Yeni çalışma masanıza alıştınız mı?"

"Daha oturalı yarım saat oldu."

"Ben de öyle. Sonra bir de baktım, karşıma Lehmann dosyasına yapılan bir ek çıktı. Bu dosyanın kapandığını sanıyordum."

"O taksi şoförü ancak cumartesi günü geldi."

"Şayet bu tutanağı doğru anlıyorsam, Otto Lehmann, Gerhard Brunner'in kendi müşterisi olması için elinden geleni ardına koymamış. Birbirlerini tanıyorlar mıymış?"

"Bu soruyu ben de kendime sordum kriminal müdürüm. O sebeple şoförün dul eşine bir daha uğrayıp, Brunner'in fotoğraflarını gösterdim. Kadın adamı tanımadığı gibi, kocasının tanıdıkları arasında olduğunu da sanmıyor."

"Elimde bunun tutanağı yok ama."

"Hayır, bu görüşme daha dün gerçekleşti."

"Dün mü?" diye sordu Gennat.

"Evet."

"Bir pazar günü mü?"

"Eh, son ana kadar Cinayet Masası'nın hizmetindeydim. Frau Lehmann taşındığı için ona cumartesi günü ulaşamadım."

"Cumartesi günü hâlâ Cinayet Masası'nın hizmetindeydiniz başkomiser. Dün ise değildiniz. 1 Eylül'dü ve artık Artur Nebe'nin emrindeydiniz. Doğru olan bana Dul Lehmann'ın taşındığını haber vermeniz olurdu ki, adamlarımdan birini oraya gönderebileyim."

"Kusura bakmayın kriminal müdürüm, ama buna kılı kırk yarmak derler. LKA'daki ilk iş günüm bugün."

"Burada mesele kılı kırk yarmak değil, doğru resmî kanalı kullanmak. Fakat bu size her zaman zor geldi."

"Lehmann ile görüşmemin bir hafıza tutanağını hazırlayayım mı, kriminal müdürüm?"

"Lüzumu yok. Bana anlattınız ya, dosyaya bir ek yapmaya yeter. Tahmin edebileceğiniz gibi dosya da tabii yine açıldı."

"Elbette kriminal müdürüm."

"Keşke o kadar acele etmeseydiniz kapatmak için. İnsan neredeyse bu vakadan kurtulmaya can attığınız intibaı ediniyor."

"Cinayet Masası'ndaki son soruşturmamı tamamlamak haricinde bir isteğim yoktu kriminal müdürüm."

"Artık geçti. Onu bize bırakın! Bu konuda yapabileceğiniz son şey bize Dul Lehmann'ın yeni adresini söylemeniz olur."

Rath sokağın adını ve numarayı söyledi.

Ardından telefonu kapatıp, öfkeden bir sigara yaktı. Aslında ona artık hiçbir şey söylemeye yetkisi olmadığı halde Gennat onu cezalandırmaktan bir türlü vazgeçemiyordu.

"Buda mıydı?" diye sordu Henning.

Rath başıyla doğruladı. "Her zaman olduğu gibi. Cumartesi günü bir sürpriz olduğunu ve önemli bir şahidin geldiğini sen de gördün. Onunla ilgili daha aydınlatılması gereken bazı şeyler var."

"Bırak Cinayet Masası neyi aydınlatmak istiyorsa aydınlatsın ama sen bu işe sakın karışma. Nebe böyle şeylerden hiç hoşlanmaz."

"Anlaşılabilir bir şey."

Rath kendisini tekrar önündeki dosyaya verdi. Çalışma arkadaşları başka soru sormadı.

Günün geri kalan kısmını Rath, yeni çalışma arkadaşlarıyla birlikte kantine gitmek haricinde, bütün meslek hayatı boyunca önünden geçen en kuru ve her şeyden önce de en anlaşılmaz dosyayı okuyarak geçirdi.

Meydana gelen infilak muazzam büyüktü. Ölü sayısı hâlâ kesin bilinmiyor ama 90 ile 120 arasında olduğu tahmin ediliyordu. Alman İmparatorluğu'nun en büyük cephane fabrikasındaki TNT te-

sisi imha olmuştu ve bu tam da Alman hükümeti Versaille Anlaşması'nı çiğneyerek genel askerlik hizmetini tekrar yürürlüğe koyduğu sene gerçekleşmişti. Bu durumda, zaten hiçbir şeye güvenmeyen Gestapo memurlarının olayın sabotaj olduğundan hareket etmesinde şaşılacak bir taraf yoktu. Fakat birkaç yüz komünist (aslında eski komünist demek daha doğru olurdu, çünkü artık bu parti yoktu) tutuklamak haricinde herhangi bir sonuç da ortaya koyamamıştı Gestapo.

Rath'ın masasındaki telefon ikinci defa çaldığında iki sekreter kadın ile Möller mesailerini bitirip, çıkmış, Henning ve Lippoldt tam pardesülerini giymekte ve Henning yeni çalışma arkadaşına bir el hareketiyle onun da dosyayı kapatıp, evine gitmesini işaret etmekteydi.

Rath gürültüyle çalan cihaza kısaca baktıktan sonra ahizeyi kaldırdı, omuz silken arkadaşlarına, ancak çok iyi niyet gösterilirse Hitler selamı olarak anlaşılabilecek bir el hareketiyle veda etti ve telefona cevap verdi.

"Ben Böhm. Size de iyi günler. Size ulaşmak hiç de kolay değil."

Rath bu sesi işitmeyi hiç beklememişti. Adam numarasını nereden bulmuştu, Charly bile daha bilmiyordu. Hatta Rath kendi dahi henüz bir kenara yazmamıştı. Eh, adam dedektifti tabii. Ve eski bir polis.

"Böhm! Bu ne sürpriz! Size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Bunu biliyorsunuz. Dosyaları aldınız mı?"

"Henüz fırsatım olmadı. Bildiğiniz gibi Eyalet Kriminal Dairesi'ne tayin oldum. M Kriminal Grubu'ndaki son günlerimde de başım çok kalabalıktı."

"İyi ama size dosya numaralarını vermiştim. Onlarla arşivde işiniz on beş dakika bile sürmezdi. O kadarcık vakit bulabilirdiniz. LKA'da bile." Böhm durakladı. Sesinin yükselmekte olduğunu fark etmişti herhalde. Sözlerine devam ettiğinde sesi çok daha sakindi. "Böyle heyecanlandığım için özür dilerim Herr Rath. Fakat bu çok şahsi bir mesele."

"Böyle aydınlatılamamış eski vakaların insanı ne kadar meşgul ettiğini anlıyorum, ilgileneceğim. Bana biraz daha zaman verin."

"Şahsi derken, kendi şahsi meselem olduğunu kastetmiyorum.

Bundan ziyade her ikimiz için de çok değerli bir insanın şahsi çıkarları benim sözünü ettiğim..."

"Korkarım anlamıyorum..."

Hattın öbür tarafında bir süre sessizlik oldu. Böhm nihayet tekrar konuşmaya başladığında sesi Rath'ın o güne kadar hiç şahit olmadığı kadar alçak ve sakindi.

"Bunu size telefonda açıklayamam maalesef. Hele dosyalar elimde olmadan hiç. Fakat şu kadarını söyleyeyim: Şüphelerim doğru çıkarsa ki, son baktığınız vakanın bazı detayları bu yönde, o zaman mevzu karınızla alakalı."

Rath yanlış işittiğini sandı. Bu olamazdı.

"Charly mi?" diye sorduğunda sesinden buna inanmadığının hemen anlaşılacağını fark etti.

Böhm'ün düşüncelerini toparlamasının uzun sürmesi, zorlandığına işaret ediyordu.

"Evet, Charly. Muhtemelen büyük bir tehlikeyle karşı karşıya. Fakat bunun farkında bile değil."

28

Yürüyüşlerine tam üç gün ara verdikten sonra ertesi gün erkenden tekrar yollarına devam edeceklerdi. İyi yol almışlardı. Birkaç ufak etap daha vardı, ondan sonra Fürth'te ülkenin dört bir tarafından gelen diğer HJ gruplarıyla büyük kamp sahasında buluşacaklardı.

Fritze beş diğer Berlinli oğlanla paylaştığı çadırına çekilmiş ve dün yaptıkları gezinti sırasında aldığı kartpostalı çantasından çıkarmıştı. Fazla cep harçlığı kalmamıştı ama zaten fazla paraya ihtiyacı da yoktu.

Frankonya İsviçresi'nden selam gönderen üç renklendirilmiş fotoğrafın üzerinde *Güzel yaz aylarında Frankonya'da kırlara gitmek istiyorum* yazıyordu.

Ne yazacağını düşündü. Son izlenimlerini mi yazsaydı? Yoksa Nürnberg'e gidiyor olmaktan duyduğu sevinci mi? Fritze çadırda yalnızdı. Diğer oğlanlar dışarı çıkmış, yemekten önceki serbest zamanı futbol oynayarak değerlendiriyordu. Ahbap olduğu ve es-

kiden Rademannlarda kaldığı gecelerde hep Atze'yle yaptığı gibi uyuyana kadar sohbet ettiği Reinickendorflu Max de dışarıdaydı. Elbette dışarıda da yazabilirdi ama çadırda kalmayı tercih etmişti. Yazı yazdığı için diğer Hitler gençlerinin onunla dalga geçmesinden hoşlanmıyordu. Yazmak çizmek burada saygın işler değildi.

Adımlar yaklaştı ve bir gölge çadırı kararttı. Allah kahretsin, hiç rahat vermiyorlardı! Çadırdan bir şey almak isteyen bir ülküdaşı olsa gerekti. Fritze kartpostalı ve kalemi uyku tulumunun altına itti.

Birisi branda bezini araladı. Fritze HJ'taki liderini tanıdı.

"Hitler genci Thormann," dedi Herr Rademann. "Çadırda yapayalnızsın, öyle mi?"

"Evet albayım."

"Neden dışarı, diğerlerinin yanına çıkmadın?"

"Hemen çıkacağım. Bir kartpostal yazıyordum sadece."

"Sık sık yazıyorsun. Duyduğuma göre Arthur'a da yazmışsın."

Fritze omuz silkti. "Onun aramızda olmamasına üzülüyorum."

"Burada acıma duygusuna yer yok Thormann. Bunun tek müsebbibi Arthur'un kendisi. Davayı yeteri kadar ciddiye almadı."

"Acımıyorum ki. Sadece özledim. Berlin'de her gün görüşüyoruz."

Rademann yanına çömeldi ve elini onun sağ dizinin üzerine koydu. "İmparatorluğun başkentini mi özledin Thormann?"

"Yok. Hasret çekmiyorum."

"Üvey anneni ve babanı da mı özlemedin?"

"Yok albayım, hiç hasret duymuyorum."

"Peki kime yazıyorsun?"

"Anneanneme. Ona HJ'tan bahsettiğimde hep çok seviniyor."

"Anneannen mi?"

"Luise."

"Üvey babanın annesi mi?"

"Üvey annemin. Schwiebusludur."

"Anlıyorum." Herr Rademann anlayışla başını salladı. "Ailene hiç yazmıyor musun?"

"Üvey annem ve babam kartpostaldan anlamıyor," diye bir yalan kıvırdı Fritze. Üvey annesinin onlarla birlikte Nürnberg'e yürümesine bile itiraz ettiğini HJ liderine anlatacak değildi. Gereon ciddi şekilde müdahale etmese yürüyüşe katılamayacaktı.

Rademann yine başını salladı. Düşünceliydi.

"Üvey annen veda töreninde yoktu," dedi.

Acaba Rademann bu söylediğiyle bir yarayı deştiğinin farkında mıydı?

"Katılamadı maalesef," dedi Fritze. "Ama zararı yok. Ben de anasının kuzusu değilim zaten."

"Elbette değilsin."

Rademann gülümseyip, oğlanın çıplak dizini okşadı. O anda Fritze HJ'ta uzun pantolonlar giymiyor olduklarına yandı. Tenin tene değmesi onu nedense rahatsız ediyordu. Herr Rademann'ın HJ lideri olduğunu ve onu çok beğendiğini bildiği halde.

"Thormann," dedi albay. "Bana güvenebileceğini biliyorsun, değil mi?"

"Elbette albayım."

"Konuşmak istediğin bir şey olursa, üvey annen veya babanla bir sorunun olursa, utanmana hiç lüzûm yok. Bunları bana gönül rahatlığıyla anlatabilirsin."

Rademann'ın Charly'den bahsetmeye başladığı anda düğümlenen boğazının gitgide daraldığını hissetti Fritze.

"Senin yuvan HJ," diye sözüne devam etti Rademann. "Almanya'nın neresinde olursak olalım. Bizim yanımızdayken asla hasret duymana lüzûm yok."

"Duymuyorun zaten albayım. Hasret duymuyorum. Tek istediğim anneannemi sevindirmek."

Rademann ona inanmıyormuş gibi derin derin gözlerinin içine baktı. Sonra son bir defa Fritze'nin dizini okşadı ve ayağa kalktı.

"İyi o zaman Thormann," dedi. "On dakika sonra seni de dışarıda, diğerlerinin arasında görmek istiyorum. Bir Hitler genci evine kapanıp kalmaz!"

29

Wilhelm Böhm için arşivden eski, üzerini toz kaplamış soruşturma dosyaları almak üzere binanın dehlizlerine bir gün tekrar ineceğini hiç düşünmemişti. Hele mesai bittikten sonra hiç. Oysa

şimdi tam da bunu yapıyordu. Üstelik istemeye istemeye de değil. Tam aksine, yanıp tutuşuyordu bunun için. Charly'nin tehlikede olduğunu söylerken Wilhelm Böhm ne kastetmişti?

Böhm bunu ona açıklamaya ancak o dosyaları temin ederse razıydı. O yüzden Rath hemen ertesi gün öğle paydosunda buluşmayı kabul etmişti. Ayrıca bu konuda kimseye bir şey söylemeyeceğine dair Böhm'e söz vermek zorunda da kalmıştı.

Rath üzerinde dosya numarası yazan kâğıdı arşiv memuruna uzattığında adam onu merakla süzdü.

"Tam bu üçü mü?"

Rath başıyla onayladı. "Neden? Bir itirazınız mı var?"

"Yok. Biraz şaşırdım o kadar. Yoksa Başkomiser Böhm'ün varisi misiniz?"

Rath kendisini suçüstü yakalanmış gibi hissetti. "Onu nereden çıkardınız?"

"Eh, eskiden Böhm de bu eski hazineleri düzenli aralıklarla isterdi. Birkaç ayda bir. Sonra da pişmalık içinde geri getirirdi." Memur sanki onun suç ortağıymış gibi Rath'ın kulağına fısıldadı. "Bunlar onun, bodrum katında kovaladığı hayaletleri."

"Neleri?"

"Bodrum hayaletleri. Yani onun şahsına ait ıslak balıklar. Her memurun bir daha yakasını bırakmayan dosyaları vardır. Bir noktaya hâlâ kafasını taktığı için. Bir nokta aydınlatılamadığı için vesaire. Her halükârda..." üzerinde dosya numarası yazan kâğıda parmağıyla vurdu, "... bunlar Böhm'ünkiler. Bizim bodrum katında dolaşıyorlar. Ve onun kafasında."

Rath bu üstü kapalı dedikoduyla oyalanmamaya karar verdi. "Siz öyle diyorsanız, öyledir. En azından benim henüz hiç bodrum hayaletim yok, ben sadece işimi yapıyorum."

"Nasıl isterseniz," dedi memur. Alıngan bir tavırla raflardan ibaret bir labirentin içinde gözden kayboldu. Aradan iki dakika geçmeden, üzerleri, tezgâha fırlatıp attığında havalanan ince bir toz tabakasıyla kaplı iki kalın dosyayla çıkageldi.

"Sadece iki tane mi? Üç dosya numarası vardı."

Memur mukavvanın üzerinde artakalan tozu üfleyerek temizledi. "Prusyalılar her zaman tasarruflu olmuştur," dedi ve dosyanın

kapağını işaret etti. *12 Js 273/27 (Bruck)* yazıyordu. Hemen altında da *12 KapJs 274/27 (UT)*. "Savcıya vermeden evvel meslektaşımız Böhm iki soruşturmayı da burada toplamış. Birbirleriyle bağlantılı herhalde."

"Bak sen."

Rath'ın birtakım soruşturmalar arasındaki muhtemel bağlantıları bu adamla konuşmaya keyfi yoktu.

"Son iki senede bunlara elini süren olmadı," dedi memur dosya numaralarını teslimat defterine kaydederken. En sonunda dosyaları tezgâhtan kaldırdı. "Eh, o zaman iyi eğlenceler başkomiserim."

On beş dakika sonra Rath Alex'teki Aschinger'de, önünde bir fincan kahveyle iki tozlu dosyayı inceliyordu. Böhm ona Charly'nin ne pahasına olursa olsun bütün bunlardan, ne dosyalardan ne de buluştuklarından haberi olmamasını sıkı sıkı tembih etmişti. Bu yüzden Rath eve telefon ederek, fazla mesai yapma bahanesiyle lokalin sakin bir köşesine çekilmeyi tercih etmişti. Bu saatte burada artık hiç polis de kalmamıştı.

İlk dosyanın içeriği bir kazaya dairdi, Wedding'de meydana gelen bir gaz patlaması soruşturmasıydı. O kadar çok bilirkişi raporu ve yabancı kelime doluydu ki, Rath bir kenara bıraktı. Gündüz okuduklarından sonra fizik ve kimyadan artık gına gelmişti. Diğer dosyada iki dosya numarası vardı, fakat tuhaf bir şekilde daha inceydi ve sadece bir otopsi raporunun parçası olan bir bilirkişi raporu ihtiva ediyordu. Rath yıllar sonra bir kere daha bir soruşturma dosyasında Doktor Schwartz'ın imzasını görünce mutlu oldu. Kısa süre arayla Moabit Cezaevi'nde meydana gelen iki olayın ikisinde de buldog soruşturmaları idare ettiğinden dosyanın her tarafında gördüğü Böhm imzası Rath'ı sadece bir nedenle sevindirdi: O zaman Böhm başkomiser değil, sıradan bir komiser olduğu için. Artık o bile değildi.

Her iki olay da Berlin'in en eski hapishanesi olan Moabit'te hücrelerin bulunduğu kısımda, 1927 Mayıs ayında cereyan etmişti. İlki iki mahpus arasında bir kavgaydı ve klasik bir adam yaralama vakasıydı: Hapishaneye yeni getirilen bir mahpus, dosyanın kapağında adı geçen şüpheli Bruck, uzun zamandır orada yatan bir çete reisine bıçakla saldırmıştı. Çetecinin adı Adolf Winkler, Rath'a

hiçbir şey ifade etmiyordu ama çetenin kendisi ediyordu: *Berolina*. Johann Marlow'un pis işlerinde kullandığı çete. Bir isim daha Rath'a bir şey ifade ediyordu. İki kavgacıyı ayıran ve bu şekilde Winkler'in hayatını kurtaran gardiyanın adı: Christian Ritter. Charly'nin ölmüş babasının adı da buydu.

Bu onu heyecanlandırdı. Sadece Böhm'ün bodrumdaki hayaletlerinin Charly'yi *ne kadar* yakından ilgilendirdiğini yavaş yavaş anlamaya başladığı için değil, aynı zamanda şaşırdığı için de.

Çünkü Christian Ritter'in gardiyan olduğunu bilmiyordu. Babası hakkında herhangi bir laf edecek olursa Charly onun Moabit'te memur olarak çalıştığını söylemekle yetinirdi hep. Bununla cezaevini kasdedebileceği hiç aklına gelmemişti ve bunu rüyasında görse inanmazdı. O, kollarına dirseklikler geçirmiş, birtakım fihrist kartlarını sıraya sokan ve evrak imzalayan bir adam canlandırmıştı kafasında. Oysa Christian Ritter'in gündelik hayatı çok farklıydı. Tamamen farklı.

Başgardiyan Ritter gözünü kan bürümüş iki mahpusu birbirinden ayırırken, çıldırmışa benzeyen saldırganı ancak copunu kullanarak zapt edebilmişti. Ancak bu darbeyle bayılan Bruck bir daha kendine gelmemişti. 21 Mayıs 1927 sabahı yatağında ölü bulunana dek beş gün revirde kalmıştı. Şüphelinin ölümü üzerine savcı soruşturmayı kapatmış ama Böhm kimliği belirsiz bir şüpheli hakkındaki bu ölüm vakasını da soruşturmaya devam etmişti. Her ne kadar bu ölümde ikinci bir şahsın parmağı olabileceği ihtimalini hiçbir zaman eleyememiş olsa da, en muhtemel ölüm sebebi –cop darbesinin yol açtığı beyin sarsıntısının sonradan ortaya çıkan sonuçlarının olabileceği haricinde– Doktor Schwartz'ın ölenin kafasında bulduğu bir tümördü. Bir glioblastom. Schwartz'a göre glioblastom, o güne kadar herhangi bir suç kaydı olmayan Anton Bruck'un tecrübeli bir mahpus ve dövüşçü olan profesyonel suçlu Adolf Winkler'e mantıklı bir açıklaması olmayan, keyfî saldırısının tetikleyicisiydi.

Gözle görülür bir açıklaması olmayan bir olaya tıbbi bir açıklama...

Rath'ın ağzından gayrıihtiyari sessiz bir ıslık çıktı. Bunun ne anlama geldiği ve yarın Böhm'ün ona ne gibi bir şüphesi olduğundan

bahsedeceği hakkında hiçbir fikri yoktu, fakat artık Buldoğun bu eski vakayla neden tekrar uğraşmak istediğini biliyordu. Karşısına bu tarz tesadüfler çıktığı zaman Rath'ın da kriminalist içgüdüleri canlanırdı.

Ceza hukuku bakımından o güne değin tertemiz bir sicili olan, açık adıyla Anton Bruck, ailesini evlerinden atmak isteyen bir haciz memuruna saldırdığı için Prusya ceza infaz kurumlarının eline düşmüştü. Böhm bu soruşturmaların tutanaklarını da dosyasına eklemişti. Ölenin dul kalan eşiyle ve ev doktoruyla konuşmuştu. Onun da ismi ki, Rath'ı glioblastom kadar heyecanlandırdıysa da artık şaşırtmamıştı, Alexander Wrede'ydi.

Dosyanın kapağını kapatıp, bir sigara yaktı. Böhm hangi hikâyenin peşindeydi? Charly'nin Moabit'te hücrelerin bulunduğu kısımda başgardiyan olan babasının rolü neydi? Bir ceza infaz memuru. Charly onu zaman zaman kendisini dinlememekle itham ederdi ama bunu ona hiç anlatmadığından kesinlikle emindi. Onu dinlemiyor olabilirdi, fakat mesele Christian Ritter olduğunda her zaman kulak kesilir ve mümkün olan en ufak bilgi kırıntısını bile hafızasına kaydederdi. Ancak bunlar fazla değildi. Hemen hemen hiçbir bilgi yoktu. Berlin'e yaptığı ender ziyaretleri esnasında kayınvalidesinin ağzından bu konuda birkaç kelime alabilme girişimlerini de Charly devamlı sertçe durdurmuştu. Öyle ki, bir süre sonra bundan vazgeçmişti.

Herhangi biri uzaktan da olsa lafı bu konuya getirdiğinde Charly'nin kaçması nedendi? Üstelik ölen babasına, ki burasını Rath gayet iyi biliyordu, tapar, bir anlamda onu kendi hayatının feneri gibi kalbinde yaşatırdı.

Adamın mesleğinden mi utanıyordu? Bu ona uymuyordu, Charly kolay kolay utanmazdı. Hayır, babasından hiç bahsetmemesinin başka sebepleri vardı ve bunlar da onun ölümüyle bağlantılı olmalıydı.

Bundan, 3 Haziran 1927'de, yani Moabit'te yaşananlardan yalnızca birkaç hafta sonra Lenzener Platz'ta meydana gelen bir gaz patlamasını konu alan ikinci dosyada söz ediliyordu. Binanın enkazı altından çıkarılan kurbanlardan birinin adı da Christian Ritter'di.

Fakat ikinci kurbanın adını da Rath daha az evvel diğer dosyada okumuştu: Olaydan bir hafta önce salıverilen Adolf Winkler. Üçüncü kurban Mathilde Brenner isminde, yıkılan binanın köşesinde ufak bir meyhane işleten bir kadındı. Diğer herkes olayı kimisi hafif, kimisi daha ağır yaralarla atlatmıştı. Kriminal polis memurları ki, bu defa Wilhelm Böhm'ün değil, Kriminal Sekreter Gehrke'nin idaresindeki bir soruşturma komisyonuydu bunlar, elde edilen delillerden patlamanın sebebinin komşu binanın koridorundaki arızalı gaz boruları olduğu sonucuna varmıştı. Son değerlendirmesinde Gehrke patlamayı bir talihsizlik olarak tanımlasa dahi, yine de bir şans olduğundan söz etmişti. Çünkü patlama sadece birkaç saat sonra meydana gelse barda çok daha fazla sayıda müşteri bulunacak, üstelik binada oturan herkes akşam yemeğinde olacağı için ölü sayısı da epeyce kabaracaktı. Bu kimi teselli edecekti Allah aşkına? Rath, bazı meslektaşlarının tuttuğu tutanakların kulağa ne denli sinik geldiğinin farkında olup olmadığını merak etti.

İkinci dosyanın da kapağını kapattı, bir bira daha söyledi ve yeni bir sigara yaktı.

Demek eski Başkomiser Böhm'ün işten ayrıldıktan sonra da yakasını bırakmayan bodrumdaki hayaletleri bunlardı. İkisinin de odağında Christian Ritter vardı. Başka bir deyişle Charly'nin babası iki vakayı birbirine bağlayan ataçtı. Tıpkı glioblastomun bu iki eski vakayı Lehmann vakasına bağladığı gibi. Ve doktorun ismi. Alexander Wrede.

Tek sorun, Lehmann dosyasının artık onun elinde değil, Ernst Gennat'ta olmasıydı.

30

Aradan o kadar sene geçtikten sonra kendisini burada hâlâ evinde hissetmesi tuhaftı. Charly burayı ziyaret ettiği zamanlarda da, daha burada oturduğu günlerde de her zaman oturduğu koltukta oturuyordu. Arkadaşı Greta alnını kırıştırdı. Gereon'u konuşuyorlardı. Yine.

"Fazla mesai mi dedin? İnanıyor musun?"

"Neden inanmayayım?" dedi Charly. "Bugün yeni dairedeki ilk iş günüydü. Sevgili Gereon bazen fazlasıyla ihtiraslı da olabiliyor."

"Bazen de çapkın."

"Yeter Greta, başka bir kadının yanında değildi. Öyle olsa, sana geleceğimi söylediğimde hayal kırıklığı yaşamazdı. Evde yalnız başına radyo dinlemekten daha başka şeyler umduğu gözlerinden belliydi."

"Üstüne de atlamamış ama."

"Belki eve döndüğümde yapar bunu."

Greta ayağa kalktı.

"Ayrılmadan bir bardak şaraba ne dersin? Gayet soğuk bir Riesling'im var."

"Olur ama hakikaten sadece bir bardak. Arabayla geldim."

"İstersen burada kalabilirsin. Yatağın boş."

"Yaa! Yoksa *sen* mi üstüme atlayacaksın?"

"Hoşuna giderdi, değil mi?"

Greta şehvetle ona baktıktan sonra mutfağa gitti.

Charly sırıttı ve yan dairede oturan Brettschneider'e nasıl yer yer lezbiyen rolü yaptıklarını hatırladı. Dedikoducu komşuları onların lezbiyen olduğunu sanıyordu. Yoksa iki genç kadının bir evde birlikte oturmasının nasıl bir anlamı olabilirdi ki? Frau Brettschneider'in nezdinde bunun başka bir açıklaması yoktu.

Her şeyin darmadağın olduğu, Charly'nin o ana kadarki hayatının yerle bir olduğu haftalarda tek can simidi Greta olmuştu. Bugüne kadar da tek gerçek arkadaşı olmaya devam etmişti. Neredeyse bir seneden beri Stockholm'deki annesinin yanında yaşaması bu yüzden ona daha da ağır gelmişti. Fakat Spenerstrasse'deki daireyi elden çıkarmamış ve geri dönmüştü.

Babasının ölümünden sonra cezaevi idaresi Ritter ailesini oturdukları lojmandan acımasızca kovunca Greta onları yanına almıştı. Charly ve annesi bir anda, ceplerinde beş kuruş paraları olmadan ortada kalmıştı. Annesi Schwiebus'taki akrabalarının yanına geri dönmüş ama Charly oraya gitmeyi, Berlin'den ayrılmayı hiç istemiyordu. Öte yandan, evsiz kalınca Wilhelm Böhm'ün ona Cinayet Masası'nda yeni bulduğu stenograflık işini de uzun süre yapamazdı. İşi olmayanın bir ev bulması ise daha da zordu.

Greta onu bu kısırdöngüden kurtarmıştı. Charly yardım istemediği halde. Asla istemezdi. Greta da bunu hissetmişti. Her halükârda teklifini tuhaf bir şekilde dile getirmişti.

"Bana taşınıyorsun," demişti. Charly gururunu bir kenara bırakamadığı için elbette protesto etmeye kalkınca da Greta konuşmasına izin vermemişti. "Hayır demeyi düşünmeye bile kalkışırsan, tokadı yersin!"

Charly o kadar afallamıştı ki, bütün alışılmış içgüdü ve refleksleri bir yana, gururu da tamamen iflas etmişti. Önce arkadaşına inanmadan bakmış, ardından, hiç de onun tarzı olmadığı halde, histerik kahkahalar atmamak için kendini zor tutmuş ve en nihayetinde Greta'nın boynuna sarılıp, gözyaşlarıyla bluzunu berbat etmişti.

Babasının ölümünden sonra ilk defa ağlamıştı. Cenaze töreninde bile ağlamamıştı. Onu altından çıkardıkları enkazın önünde bile.

Bazen kendisi de buna inanamıyordu ama o son ağlayışı olmuştu. Babasının ölümünden duyduğu keder kupkuruydu. Bütün bunlar ona hâlâ gerçekdışı geliyordu. 3 Haziran 1927'den önceki ve sonraki hayatı adeta iki ayrı dünyada cereyan ediyordu, kendisi de bambaşka bir insandı. Ve bir zamanlar olduğu insanın iç dünyasına bakmaya korkuyordu.

Charly bir Juno yaktı. Bunları düşünmek istemiyordu. O dünya yoktu artık. Baş etmesi gereken dünya onu takip eden dünyaydı. Bunu da başarmış, hatta kavga gürültü üniversite okuduğunda, Cinayet Masası'nda Böhm onu ilk cinayet soruşturmasına, üstelik sadece stenograf olarak da değil, dahil ettiğinde, Gereon'la tanıştığında (evet, zaman zaman öfkelense de, bu da bunlara dahildi), üniversite bitirme sınavlarını verdiğinde, Profesör Heyer onu yanında Paris'e götürdüğünde, komiser adayı olduğunda basbayağı iyimser olmuştu. Her şey parlak bir gelecek vaat ediyor ve umut haricinde hiçbir hisse yer bırakmıyordu.

Fakat sonra hayatı bambaşka bir istikamete doğru gelişmeye başlamıştı. Tıpkı, tam mutlu sona gelindiğinde başa sarmaya başlayan bir film gibi: Charly'nin iğrenerek polisten ayrılmasına sebep olan, inanılmaz ölçüde sadık Nazi Wieking, bir gün avukatlık yapıp yapamayacağına bakmaksızın onu stajyer olarak yanına

alan saf Guido Scherer, bir zamanlar pırlanta gibi bir çocuk olduğu halde bugün kafasında HJ haricinde hiçbir şey olmayan Fritze. Ve daha neler...

Onun önüne engel çıkaranlar hep Nazilerdi. Her sene daha da beter ve dokunulmaz olan Hitler hükümeti! Artık bu belayı sadece bir bombanın durdurabileceğini ve ara sıra, bu işi başkası yapmıyorsa acaba kendisi mi yapsaydı diye düşünmeden edemiyordu. Bu düşünce onu ürpertiyordu. Fakat zamanla aklından bunları geçirmeye başlaması onu daha da fazla korkutuyordu.

Böhm ile konuştukları yıllardan beri ilk defa bir umut ışığı olmuştu. Bu ülkede anlamlı şeyler yapmak seneler geçtikçe daha zorlaşmıştı. Ancak Böhm'ün yaptığı *anlamlıydı* ve Charly ona yardım etmeye kararlıydı.

Hafif bir şırıltı duyunca ödü koptu. Hazırlıksız yakalanmıştı.

"Aklın nerelerdeydi?" diye sordu Greta kadehlere şarap doldurmaya başladığı sırada. "Bir başka dünyada mı?"

"Onun gibi bir şey."

"Yoksa daha şimdiden yatak odasını mı düşünüyordun?"

"Yeter."

"Bugün sevişmeyi arzu ettiğin gözlerinden belli."

"Seninle değil ama."

"Ha, demek arzu ediyorsun."

"En azından hamileliğe uygun bir gün."

"Nasıl? Hamile kalmaya mı? Yoksa *kalmamaya* mı?"

"Tahmin et."

"Herr Rath yine çok şanslı, değil mi? Sadık karısı her şeye rağmen evlilik yükümlülüklerini yine yerine getirecek."

"Yeter artık. Aşk hayatımız hiç de kötü değil. En azından bu kara günlerde bir ışık!"

Greta kadehini kaldırdı.

"Almanya'nın erkeklerine," dedi ciddi bir ifadeyle ve bardaklarını tokuşturdular. "Bu kara günlerin ışıklarına!"

Şarap lezzetliydi. Ucuz değildi herhalde. Greta'nın ailesi varlıklıydı ve iki pasaportları vardı.

"Baksana..." diye söze başladı Charly.

"Evet?"

"... Yakınlarda bayağı uzun süre Stockholm'deydin..."

"Evet?"

"Durmadan *evet* demesene!"

"O zaman sen de lafı gevelemeyi bırak da diyeceğini de. Bir gün benimle gelmek mi istiyorsun?"

"Belki. Ama o kadar kolay değil. Yok, başka bir şey soracaktım. Orada hiçbir siyasi göçmenle tanıştın mı? Almanya'dan demek istiyorum."

"Tucholsky gibi birini mi kasdediyorsun?"

"Yok, o kadar ünlü değil. Normal birileri."

"Neden sordun?"

"Öylesine."

"Göç etmek mi istiyorsun? Sana kesinlikle yardım edebilirim. Ama benim Prusyalı arkadaşım o kadar çabuk pes etmez, öyle değil mi? Henüz burada, Berlin'de saflardayız, değil mi?"

Greta yumruğunu taş masaya vurdu.

"Tabii öyle ama acil bir durumda yardım edecek yeterli miktarda insan tanımak, her şeyin çabucak olup bitmesi gereken bir durumda doğru insanların hazır olması iyi olmaz mı?"

"Ne planlıyorsun? Hitler'i mi vuracaksın?"

"Yok. Havaya uçurmayı tercih ederim. Daha çok gürültü çıkarır. Hem birkaç pislik daha gider."

"İnşallah yandaki duvardan Brettschneider bizi dinlemiyordur. Yoksa on dakika sonra Gestapo burayı basar."

Charly sigarasını bastırıp söndürdü, bardağında kalan şarabı içti ve kalktı.

"Yok," dedi. "Hiç dramatik değil planladığım şey. Yine de yardım edebilecek birilerini tanıdığını söylersen iyi olur. İstersen bir düşün, bakalım aklına kimler gelecek? Gelecek sefere konuşuruz."

Ortam birden ciddileşmişti. Hem de genellikle geyik muhabbeti yapan ve ciddi meseleleri cümle arasında geçiştiren insanlar oldukları halde. Fakat işte bu meselede geyik muhabbeti mümkün değildi. Bugünlerde Almanya'yı kalıcı şekilde terk edenler bunu gönüllü olarak değil, ölmekten ya da en azından sağlıklarını kaybetmekten korktukları için yapıyordu.

"Düşüneceğim canım Charly," dedi Greta. Charly'nin başını iki

elinin arasına aldı ve öpmek istermiş gibi derin derin gözlerinin içine baktı. Fakat öpmedi, sadece baktı. "Bana güvenebilirsin. Seni bu boktan ülkede yapayalnız bırakmayacağım."

Biraz sonra Charly arabada oturmuş, yukarıya, daha az evvel arkasındaki masada oturduğu pencereye bakıyordu. Greta'yla birlikte Spenerstrasse'de kaç sene yaşamıştı? Her halükârda Gereon'la Charlottenburg'da yaşadığından daha uzundu.

Neden olduğunu bilmeden gülümsedi. Sonra kontak anahtarını taktı. Motoru çalıştırmak istedi ama bir gurultu ve tıkırtılar haricinde bir ses çıkmadı. Bir kere daha denedi, motorun boğulmaması için ayağını gazdan çekti. Yine aynısı oldu: Salak arabanın canı çalışmak istemiyordu! Sık sık değilse de ara sıra oluyordu böyle. Tabii araba da yaşlanıyordu. Elektrikli ateşleyicinin çalışmadığı durumlar için koltuğun altında bir krank vardı.

El frenini çekti, vitesin boşta olduğundan emin olduktan sonra arabadan indi. Annesinin bir defasında hakikaten oturduğu ama ondan beri bunu reddettiği kayınvalide koltuğunu katladı. Krank koltuğun altında olmalıydı ama kapağı açtığında eline sadece kâğıtlar geldi. Tozlu kâğıtlar. Bulduklarını kısaca ay ışığına tuttu. Belli ki Gereon yıllanmış iki soruşturma dosyasını buraya tıkmıştı. Tam onluk bir işti bu! Eve iş getirir, sonra da arabada unuturdu! İyi de, neden yan koltuğa değil de acil durum koltuğunun altına koymuştu?

Sol eliyle tekrar yokladı ve krankı buldu.

Daha ilk denemesinde motor çalıştı.

31

Rath daha ikinci gün onlarla beraber öğle yemeğine gitmeyi reddedince iş arkadaşları biraz içerledi, hatta Henning'in gözlerinden hayal kırıklığı akıyordu. Rath dikkatli olmalıydı. Yeni işyerinde daha ilk hafta kendini beğenmiş ve yalnızlığı seven biri olduğu imajı yaratmak istemiyordu. Aslında sahiden öyle biriydi. En azından Emniyet Müdürlüğü'nde adı çıkmıştı, bunu değiştirmeyi arzu ediyordu ve bunun için yeni iş arkadaşlarıyla yapılacak ye-

ni bir başlangıçtan daha uygun bir fırsat olabilir miydi? Onu eskiden tanıyan tek çalışma arkadaşı Henning ile kısa zamanda bir bardak bira içmeye giderek, yakınlık kurmasının da hiç zararı olmazdı. En iyisi bunu Czerwinski'yle birlikte yapmaktı. Edi ile Büdü'yü bir araya getirmekti.

Arabasına binmeden acil durum koltuğunun altını yokladı. Dosyalar daha oradaydı. O sabah yola çıkmadan evvel de kontrol etmişti. Normalde soruşturma dosyalarını geceleyin arabada bırakmazdı ama ne pahasına olursa olsun Charly'nin evde onları tesadüfen bulup, meraklı sorular sormasının önüne geçmek istemişti. O da bula bula dün akşam arabayı almak istemişti! Neyse ki dosyaları yan koltukta bırakmamış, emniyetli şekilde saklamıştı.

Böhm onu Moabit'te, cezaevi yakınlarında, tren rayları, hapishane ve kanal arasında tekin olmayan bir meyhaneye çağırmıştı. On dakikalık bir yolculuğun ardından oraya vardığında Rath eski şefinin eski meslektaşlar arasında bir sohbet değil de, gizli bir buluşma planladığı intibaı edindi. Burası tam sahtekârların toplandığı bir batakhaneydi.

Rath meyhaneye girdiği sırada Böhm, önünde bir tabak mercimek çorbası, uzak bir köşedeki bir masaya yerleşmişti bile. Melon şapkası tabağın yanında, masanın üzerindeydi. Sanki Böhm bayıldığı şapkasını gardroba bırakmaya cesaret edememişti. Bir zamanlar şefi olan adamın masasına otururken Rath da şapkasını ve pardesüsünü elinden bırakmadı.

"Hoş geldin sevgili Rath," dedi Böhm. "Gelebilmenize sevindim. Dosyaları getirdiniz mi?"

O güne kadar Böhm ona hiç *sevgili Rath* diye hitap etmemişti. Dili tutulmuş halde iki dosyayı masaya bıraktı.

"Ee? Göz attınız mı?"

Rath "evet" anlamında başını salladı ve bir sigara yaktı. "O yüzden de bana ne anlatacağınızı çok merak ediyorum," dedi.

Meyhaneci masalarına geldi. Rath da bir tabak mercimek çorbası ısmarladı. Yanına da bir bira. Onları işitebilecek kadar yakında kimse kalmadığından emin olana kadar bekledikten sonra Böhm konuşmaya devam etti.

"Bu eski vakaların bana neden rahat vermediğini belki tahmin etmişsinizdir. Belki siz de delirdiğim kanaatine varacaksınız ama önce beni bir dinleyin. Bugünkü bu konuşmamızdan kimseye, karınıza bile bahsetmeyeceğinize söz verin. Özellikle karınıza!" Böhm'ün suratında ciddi bir ifade vardı. "Söz verebilir misiniz?"

Rath garsonun çorba tabağı ile bira bardağını masaya bırakmasını bekledi.

Ardından, "Tabii," dedi ve bir yudum içti.

"İyi. Dosyaların muhtevasına vâkıf olduğunuza göre, bütün bu vakalarda ne kadar çok sorunun henüz cevaplanmadığını da biliyorsunuz..."

"Gaz patlaması hariç," diye sözünü kesti Rath. "O hiçbir şüpheye yer vermeyecek kadar aydınlanmış."

"Gaz patlaması hariç," dedi Böhm sanki Rath'ın sesi yankılanıyormuş gibi. "İlk bakışta öyle görünüyor. Ama bunu daha sonra konuşacağız. Önce Bruck dosyası." Bir kaşık çorbayı ağzına attıktan sonra anlatmaya devam etti. "Bu vakaları soruşturduğum sırada daha komiserdim. O arada söyleyeyim, karınızla da o zaman tanıştım." Genzini temizledi. "Dosyada altında C. Ritter imzası olan ifadeyi karınız verdi."

"Charly mi?"

Böhm sadece başıyla doğruladı.

"Bruck'un öldüğü gece hapishaneye o sırada görevli olmayan bir gardiyanın geldiğinin belirtildiği ifadeyi mi kastediyorsunuz? Meslektaşlarının cebine bir banknot sıkıştırarak içeri girmiş."

"Aynen."

"Ben bu ifadenin Christian Ritter'e ait olduğunu sanmıştım."

"Amaç da o zaten. Herkesin öyle sanması."

"Charly'nin gece yarısı hapishanenin ana giriş kapısında ne işi varmış?"

Böhm soruyu geçiştirdi. "Onun bir ehemmiyeti yok. Oradaymış ve görmüş. Nokta. Her neyse, o gardiyanın adı Kleinschmidt, mahpus Winkler'i..."

"... Takma adı *kasacı*, Berolina'nın şefi..."

"Aynen öyle. Kızıl Hugo'nun selefi. İşte o gardiyan Kleinschmidt tam Bruck'un saldırısına uğradığı esnada Winkler'i gözden ka-

çırmış. Ne tesadüf ama, değil mi? Charly'nin babası beklenmedik bir anda çıkagelmese Bruck o çeteciyi öldürecekti."

Böhm kısa bir ara verip, her şeyi anlayıp anlamadığından emin olmak ister gibi Rath'a baktı.

"O Kleinschmidt'in ta kendisi," diye devam etti, "beş gün sonra, aslında hasta raporu almış olmasına rağmen gece üçü çeyrek geçe cezaevine giriyor. Tam Bruck'un revirde öldüğü gün."

"Fakat dosyada bunun bir açıklaması var."

"Garip olan, dosyada her türlü tuhaflığın ki, bu hikâyede bunların sayısı hiç de az değil, mantıklı gibi görünen bir açıklaması bulunabiliyor. Beni şüphelendiren de bu zaten. Özellikle de, bu hadiselerden iki hafta sonra Bruck'un öldürmek istediği adamın bir kazada hayatını kaybetmesi. Ben o tarihte de çok fazla tesadüf olduğunu düşünmüştüm, bugün de öyle düşünüyorum."

"Hımm. Bunda haklısınız. Zayıf halka şu Kleinschmidt. Onu adamakıllı bir sıkıştırmak lazım."

"Ben de böyle düşünmüştüm. Gaz patlamasından iki hafta sonra, gitgide daha fazla kuşkulanmaya başladığımdan, adamı bir defa daha ziyaret etmek istedim. Maalesef o arada Kleinschmidt de kaza geçirip, ölmüştü."

"O da gaz patlamasında ölmemiştir inşallah."

"Hayır. Bu kez sıradan bir trafik kazası. Tam hapishane kapısının önünde. Çarpıp kaçmışlar."

"Şahit yok mu?"

"Var. Hatta plakayı ezberlemeyi bile becermişler ama bu da boş çıktı. Araba olaydan dört gün evvel çalınmış."

"Bir tesadüf daha."

"Aynen öyle. Mahpuslar olsun, gardiyanlar veya daha başka şahitler olsun, bu karanlığı aydınlatabilecek herkes bu arada ölmüş durumda."

"Bir şahit hariç," dedi Rath. "C. Ritter."

Böhm ciddiyetle başını salladı. "Kimseyle konuşmamanız gerekmesinin sebeplerinden biri bu."

"Ne demek istiyorsunuz? Charly tehlikede mi?"

"Şu sırada değil. Herkes C. Ritter'in Charlotte değil, Christian Ritter olduğunu sandığı sürece."

"Yani..."

Böhm kafasıyla onayladı. "Evet. Korkarım Charly'nin babası, sadece biri onu çok fazla şey bilen ve ortadan kaldırılması gereken bir şahit sandığı için öldü."

"Yani siz gaz patlamasına birinin bilerek yol açtığına inanıyorsunuz, öyle mi? Meslektaşlarımız herhangi bir manipülasyona işaret eden hiçbir şey bula..."

"Yine de bu, birisinin doğru zamanda yapay bir gaz kaçağı olmasını sağlamadığı anlamına gelmez."

"Sevgili Böhm, bu bir spekülasyon."

"Gennat ve savcı da öyle diyor. Haklılar da. Fakat yine de bu patlamanın tam da öldürülmesi gereken iki insanı öldürmüş olması öyle bir tesadüf ki, ben bu tesadüfe inanamıyorum."

"Ya barın sahibesi?"

"Onun ölümünü sineye çekmişler. Daha başka suçsuz insanların ölümünü de. Bir saat daha sonra olsa bar tıklım tıklım dolu olurdu."

"Fakat birisinin Winkler ile Ritter'i bu tuzağa düşürmüş olması lazım."

"Öyle." Böhm tabağını bir kenara iterek bir sigara yaktı. "Nasıl bir bahane uydurdular bilmiyorum ama öyle olması lazım. Çetenin şefinin, düşmanları olan Kuzey Korsanları'nın bölgesinde ne aradığını Berolina cenahından öğrenmek mümkün olmadı. Christian Ritter'in etrafındakilerden gardiyanın orada ne işi olduğunu öğrenmek daha da zor. Meslektaşları bu fırsattan istifade edip, maktulü profesyonel suçlularla buluşan biri olarak takdim etmeye çalıştı ama ben buna inanmıyorum. Kendi hatalarının üzerini örtmek için ölen meslektaşlarını kullanıyorlar. Moabit'taki gardiyanları Berolina'nın maaşa bağladığını uzun zamandan beri biliyorduk ama bir kişiden, nasıl diyeyim, hiçbir zaman şüphelenmedik, o da Christian Ritter'di."

"Ya ailesi?"

Ancak bu kelimeler ağzından döküldükten sonra Rath o sırada karısından ve kayınvalidesinden söz ettiğini idrak etti.

"Luise Ritter damdan düşmüşe döndü. Sevgili Rath, kayınvalideniz en nihayetinde kocasının iş arkadaşlarının yalanlarına inan-

dı. Başka ne yapsaydı? Cezaevi idaresi de ölümünden sonra Christian Ritter'e disiplin cezası verilmesi gerektiğine hükmetti. Luise Ritter'in dul maaşı kesildi, bir gün zarfında kızıyla birlikte evini terk etmek zorunda kaldı."

"Ritterleri evlerinden kovamazlardı ki!"

"Kovdular." Böhm perdeyi eliyle kenara iterek, pencereden dışarısını işaret etti. "Lojmandı. Şurada, cezaevi duvarına bitişik olan memur evlerinden biriydi. Görüyor musunuz?"

Rath görüyordu. Hapishane duvarı boyunca sıralanmış, üç katlı, sade binalardı.

Demek Charly çocukluğunu burada geçirmişti. Böhm onu bu yüzden mi bu meyhaneye çağırmıştı? Karısının nereden çıkıp geldiğini göstermek için miydi? Charly'nin üniversite ve Cinayet Masası öncesindeki hayatına dair kocasına hiçbir şey anlatmadığını tahmin ediyor olabilir miydi?

"O zaman... Charly sadece babasını kaybetmekle kalmayıp, hemen arkasından bir de sokakta mı kaldı?"

Böhm kafasıyla onayladı. "On dokuz yaşında bir kız için ağır bir kader, değil mi? Ben bunun onun hayatını mahvedeceğinden korkmuştum ama bütün gücüyle tahsiline ve Cinayet Masası'ndaki işine sarıldı. Ve hayata. Zaten kısa bir süre sonra da kız arkadaşıyla beraber tekrar dans etmeye gitmeye başladı."

"Greta."

"Doğru. Neyse ki, onun yanına yerleşebildi. O zaman annesiyle birlikte Schwiebus'a gitmiş olsa, korkarım, çuhaçiçeği gibi solardı. O zaman ikimizin tanıdığı Charly hiç var olmazdı."

Rath kendisinin de meseleyi bu şekilde görüp görmediğinden emin değildi. Birincisi, Böhm'ün bildiğinden daha farklı bir Charly tanıdığına inanıyordu. İkincisi, Charly onun bildiği ve sevdiği gibi olduğu için, ona durmadan şüpheyle bakan Wilhelm Böhm ve Greta Overbeck'e minnettar olmayı kesinlikle istemiyordu.

"Fakat Charly'nin yakaladığı yeni yaşam sevgisinin bir bedeli oldu," diyerek devam etti Böhm. "Bir gün bile yas tutmadı. Yirmi yedi senesinin baharında meydana gelen her şeyi hayatından silip attı. Babası ve onun nasıl öldüğü hakkında bir daha konuşmak istemiyordu. Adamın Lenzener Platz'taki o batakhanede Adolf Wink-

ler ile neden buluştuğunu bile bana söylemek istemedi. Oysa bunu bildiğinden yüzde yüz eminim. Babasının rüşvetçi olmadığını da biliyor."

"Kim yaptı o zaman? Size göre?"

"Bunu biliyor olsam elimde herhalde bir delil bulunurdu, sadece tahmin yürütmezdim."

"Ancak bütün bu kaza olmayan kazaların ardında tek bir suçlu bulunduğundan eskiden olduğu gibi bugün de eminsiniz."

"Öyle."

"Kim?"

Böhm sigarından bir nefes çekti. "O tarihte, bu tutarsızlıklar sıklaşıp, çok fazla insan ölünce, insanlar öldüğünde muhakkak sorulması gereken basit bir suali kendime sordum: Cui bono?"

"Bunun kime faydası var?.."

Böhm başıyla tasdik etti. "Tek maktulün Adolf Winkler, yani Kasacı olduğuna inanıyorum. Christian Ritter tesadüfen yanlış zamanda hücrelerin bulunduğu kısma gitmese, tek maktûl Winkler olacaktı. 16 Mayıs 1926'da Anton Bruck bıçaklanarak, boğularak veya bir başka şekilde öldürülmüş olsa mesele hallolacak, başka cinayetler işlenmeyecekti."

"Peki Winkler'in ölümü Bruck'a ne gibi bir fayda sağlayacaktı?"

"Bruck sadece alet edildi. Winkler'in ölmesinden en büyük faydayı sağlayacak olan ki, birkaç hafta sonra faydalandı da, halefiydi: Hugo Lenz."

"Kızıl Hugo mu?" Rath bir ıslık çaldı. "Demek Berolina şefi olmak için Winkler'i ortadan kaldırmak istiyordu."

"Doğru."

"Fakat Lenz dört sene evvel öldü. Onun ölümünün ardında da Kuzey Korsanları var. Winkler'i de onlar haklamış olamaz mı?"

Böhm omuz silkti. "Mümkün ama ben buna inanmıyorum. Böyle bir şeyi müteakiben Berolina ile Kuzey Korsanları arasında çete savaşı çıkardı. Oysa Lenz buna engel oldu, bu sebepten de benim gözümde baş şüpheli oydu. İtiraf edeyim, Lenz'in cesedi Mühlendamm Savağı'nda bulunduğu gün, 'İyi oldu, herif hak ettiği cezayı buldu,' diye düşündüm."

Rath, böyle bir düşüncenin devamlı hukuk devletini hatırlatan,

fazlasıyla doğrucu Böhm'ün aklından geçebileceğine asla ihtimal vermezdi. Nasıl da yanılmıştı!

"Fakat bir kişi henüz hayatta," diye sözlerini sürdürdü Böhm. "Cinayete alet edilen kişiyi temin eden doktor..."

"Korkarım anlayamıyorum."

Böhm, Rath'ın sorusunu duymazdan geldi ve dikkatle sigarının külünü silkti. "Söyler misiniz başkomiserim, ölümle biten o kazada hayatını kaybeden müşteri... birisinin o adamın ölmesini isteyebileceğini tahayyül edebiliyor musunuz?"

"Cui bono mu demek istiyorsunuz?" diye soran Rath çenesini kaşıdı.

Brunner'in ajan olduğunu dikkate aldığı zaman elbette cinayete sebep olabilecek bazı şeyler aklına geliyordu ama bunları Böhm'e açıklayamazdı.

"Eh," dedi onun için. "Gerhard Brunner SD Merkezi'nde üsteğmendi. Bir SS'in ölmesi işine gelecek biri her zaman bulunur."

Böhm hayal kırıklığıyla ona baktı. "Aman Allahım," diye tısladı. "Böyle şeyleri bu kadar yüksek sesle söylemeyin! Bu şehirde ortalıkta ne kadar çok ispiyoncu dolaştığını tahmin edemezsiniz."

Rath etrafına baktı. Yakında kimse yoktu, yanlarındaki masalar da boştu. Buna rağmen sesini alçalttı. "Öylesine söyledim. Hâlâ Nazilere karşı olan yeterince insan var. Bu vaka artık benim elimde değil ama bir an ben de Otto Lehmann'ın Gerhard Brunner'i bilerek kendisiyle birlikte ölüme sürüklediğine inandım, yani bunun bir cins kontrollü bir amok koşusu olduğuna. Belki de hayatının artık sonuna geldiğini o gün öğrenmiş olabilir. Sonra Anhalter Garı'na giderek, onunla beraber ölmek için meslektaşlarından Brunner'i kendisine bırakmalarını rica etmiştir. Fakat öyle değil. Lehmann'ın SS'le başı hiç derde girmemiş."

"Bir dakika!" Rath'ın sözünü kestiğinde Böhm çok heyecanlıydı. "Taksi şoförü meslektaşlarına Brunner'i ona bırakmalarını mı söylemiş?"

"İsmini hiç anmamış ama onu tarif etmiş. Sonra da istediği gibi olmuş. Daha geçen cumartesi günü bir taksi şoförü bunu ifade verirken anlattı."

"O zaman," dedi Böhm ve daha bitmediği halde sigarını hara-

retle söndürdü. "bu olaylar hakkındaki teorimi öğrenmenizin vakti nihayet geldi."

32

Charly kendisini yaya hızıyla takip eden siyah limuzini fark ettiğinde tramvaya yürümek üzere Antonstrasse'ye daha yeni çıkmıştı. Başını çevirip baktığında direksiyondaki Çinliyi tanıdı.

Ne oluyordu? Onu yine kaçırmak mı istiyorlardı? Güpegündüz? Arabanın camından içeri baktığında direksiyondaki adam haricinde kimseyi göremedi, Johann Marlow'u bile. Yan cam indirilmişti.

"Binin," dedi Liang.

"Neden?"

"Binin, sizi Kantstrasse'ye götüreyim."

Bu gangster insanları nasıl şaşırtacağını biliyordu. Charly'nin günlük hayatını, o esnada öğleden sonraları çalıştığı ofise gittiğini gayet iyi bildiğini sadece ima etmesi yetiyordu.

Bu heriften geçen hafta kurtulduğunu, Berlin'deki herhangi bir evlendirme dairesinin ona acıyıp, nasyonal sosyalist ırk arılığı anlayışına sığmayan bir evliliğe istisnai olarak izin vereceğini ummuştu. Demek böyle bir evlendirme dairesi yoktu. Bu tür bir evliliği yasaklayan herhangi bir kanun olmadığı halde. Fakat yeni Almanya'da hukuk adı verilen şey kanunlarla alakalı değildi. Nasyonal sosyalist devletin ruhuna uygundu. Böyle bir pusulayla her türlü hukuku eğip bükmek mümkündü.

Yaya hızıyla giden arabayı görmezden gelip, yoluna devam etmeyi denedi. Nafile. Araba onun peşi sıra gitmeye devam ediyordu. Liang inatçıydı. İlk yayaların dikkatini çekmiş olması da onu ilgilendirmiyordu. İnsanlar vaziyeti hatalı yorumlayıp, ırk temizliği düşüncesi temelinde bir halk öfkesi patlaması yaşar ve bir Alman kızını takip eden bu yapışkan Çinliyi önlerine gelen ilk elektrik direğine asarsa ne olacaktı?

İyi, peki! Durdu, araba da durdu. Liang yan kapıyı açtı ve Charly bindi.

"Beni sakın yanlış anlamayın," diye adama hırladı koltuğa otu-

rup, kapıyı kapar kapamaz. "Sadece sinirime dokunduğunuz için bindim."

Liang başını olur der gibi eğdikten sonra gaz verdi. Charly dikiz aynasında yanından geçtikleri bir yayanın arabanın plakasını not aldığını görür gibi oldu. Almanya hakikaten ispiyoncu dolmuştu.

"Sizinle ancak bu gibi alışılmışın dışında yollardan irtibata geçtiğim için özür dilerim Frau Rath. Ama günlük hayatımın elverdiği az sayıda hürriyeti kullanmaya mecburum."

"Marlow'un size bıraktığı hürriyeti demek istiyorsunuz herhalde."

Adam omuz silkti.

"Size bu şekilde bir iyilik yapacağımı düşünmüştüm. Zaman kaybetmeyecek, Böhm Dedektif Bürosu'na zamanında ve konforlu bir şekilde varacaksınız ve benim sizin ofisinizi bir kere daha ziyaret etmeme gerek kalmadan konuşabileceğiz."

"Buna rağmen, lüzûmundan fazla buluşmazsak sevinirim."

"Söz." Söylediğini desteklemek için başını da salladı. "Her halükârda, evlendirme daireleri fikriniz bir işe yaramadı. Berlin'de evlenebilecekmişim gibi görünmüyor." Kadına baktı. "Demek ki, Çin'e gideceğim. Orada evleneceğim. Çingdao'da."

Charly şaşırdı. "Göç etmek mi istiyorsunuz?"

Liang ilerideki trafiğe bakıp, başıyla doğruladı.

"Ya nişanlınız?"

"Önce evlenecek sonra buradan gidecektik, planımız oydu. Ama madem böyle, tersini yaparız. Margot benimle gelecek."

"Demek efendinizin bilmemesi gereken bu," dedi Charly. "Onu terk etmek istiyorsunuz ama sizin branşınızda istifa pek sevilen bir şey değil."

Liang sesini çıkarmadı.

"Korkarım, bir vatansız olarak kolay kolay Çin'e gidemezsiniz. Ailenizin durumu ne? Onlar hangi vatandaşlığa sahip?"

"Annem de, babam da öldü."

"Hay Allah, üzgünüm."

"Himaye bölgesi Kiauçu mukimleri olarak hangi vatandaşlığa sahip olduklarını bilmiyorum. Babam Çingdao'daki İmparatorluk orman müdürünün şoförüydü. Savaş başladıktan az sonra şehri iş-

gal eden Japon askerleri vurup, öldürdü. Annem tercümandı. Beni de yanına alarak amiriyle birlikte Almanya'ya kaçmayı başardı."

"Orman müdürüyle."

"Evet."

"Peki anneniz ne zaman öldü?"

"Savaş bittikten kısa bir süre sonra. Kanserden. Ben de o zaman bir yatılı okula verildim."

"Yetimhaneye değil mi?"

Adam kafasını iki yana salladı. "Annem tedbir almıştı."

Charly, Liang'ın o günler hakkında konuşmaktan hoşlanmadığını fark etti. Bunu gayet iyi anlıyordu. İnsanın hayatında öyle şeyler oluyordu ki, üzerinde konuşmak bile istemiyordu. Konuşursa eski yaralar deşiliyordu sadece.

"Yanlış hatırlamıyorsam, eski himaye bölgesinin bütün mukimleri bugün Çin vatandaşı. Yani savaşı sağ atlatsalardı aileniz ve elbette bu durumda oğulları da öyle olacaktı. Annenizden babanızdan kalan herhangi bir belge var mı elinizde?"

Liang omuz silkti. "Babamdan kalan hiçbir şey yok. Belki annemin olabilir. Onun eşyası arasında doğum belgemi görmüştüm diye hatırlıyorum."

"Bulabildiğiniz bütün belgeleri yanınıza alıp, Çin Büyükelçiliği'ne gidin. Gerçi bugünkü Çin hükümeti bir kukla hükümet. Asıl iktidar Japonların, Rusların ve İngilizlerin elinde. Fakat bu sizin için bir avantaj bile olabilir. Bunları sizin adınıza halledecek bir avukat bulayım mı?"

Liang kafasını iki yana salladı.

"Hayır."

"Bu çeşit resmî dairelere tek başınıza gitmemeniz daha iyi olur."

"Bunu da istemiyorum. Bunu benim adıma *sizin* yapmanızı istiyorum."

Charly afalladı. Bu herif ne kadar utanmazdı. Öte yandan, sahiden de ona vefa borcu vardı. O olmasa çok kıymet verdiği iki insan bugün hayatta olmayacaktı. Ama yine de, diğer yandan...

"Peki ben bunu istemiyorsam?"

"İyi bir ücret öderim."

"Mesele o değil. Sadece... Ortak geçmişimize bakınca bunu ya-

pıp yapamayacağımı bilemiyorum. Bir sene önce beni rehin almıştınız. Şefiniz emretse öldürür müydünüz?"

Liang sesini çıkarmadı.

"Öldürmezdim," dedi sonra. "Marlow da bunu benden asla talep etmezdi."

Yumuşak kalpli bir gangster ha? Charly buna inansın mı, inanmasın mı bilmiyordu. Liang bir sürü insanın kanına girmişti, bazılarını biliyordu, diğerlerini tahmin ediyordu.

"Sizden bütün istediğim bu," dedi Liang. "Çingdao'ya gidip, orada karımla yeni bir hayata başlamama yardım edin. Bunu yaparsanız, benimle bir daha asla karşılaşmazsınız."

Charly her şeye rağmen adama acıyordu. Liang olsa olsa yirmili yaşlarının sonlarındaydı ama on farklı hayat yaşamışa benziyordu. Bu hayatların hiçbiri de kolay olmamıştı, belliydi. Annesi ve babası öldükten sonra bir yurda değil, yatılı okula verilmiş olsa dahi. Kim vermişti acaba parasını?..

Fakat acıma hissi iyi bir rehber değildi. Ne Johann Marlow'un dünyasıyla ne de, şefine haber vermeden memleketi terk etmek istese dahi, onun şoförü ve korumasıyla artık hiç işi olmasın istiyordu.

"Üzgünüm Herr Liang," dedi bütün cesaretini toplayıp. "Fakat bunu yapamam, bu işi üstlenemem. Şefinizle aramda geçenlerden sonra yapamam."

Kantstrasse'ye varmışlardı. Liang susuyordu. Sağa yanaştı, arabadan indi ve bir şoför gibi ona kapıyı açtı.

"Sizden tek bir ricam var," dedi Charly indiğinde. "Bir kere daha düşünün. Unutmayın, bu şekilde benden kurtulabilirsiniz."

Charly elinde olmadan gülümsedi.

"Çabucak pes eden biri değilsiniz, değil mi?" diye sordu.

Liang cevap vermedi, gülümsemedi de. Şapkasının kenarına dokunarak veda etti ve arabaya bindi. Biraz sonra Adler limuzin Kantstrasse'de öğleden sonra akan trafiğe karışmıştı bile.

Charly dedektif bürosunun anahtarlarını mantosunun cebinden çıkarırken daha önce orada olmayan bir zarf dikkatini çekti. Avukatlık bürosundan yanına alıp, unuttuğu bir mektup olamazdı, çünkü onları her zaman bir dosya içinde postaneye götürürdü. Bu beyaz zarfın üzerinde hiçbir şey yazmıyordu da. Fakat kıvırdı-

ğında sessizce hışırdıyordu.

Bu hışırtı bir anda Charly'nin muazzam bir öfkeye kapılmasına sebep oldu. Nasıl da nefret ediyordu onlardan! Bu götverenler parayla her şeyi satın alabileceklerini sanıyordu. Bugüne kadar Liang Kuen Yao'yu onlardan saymamıştı ama açıkçası bu da efendisinden bir nebze olsun daha iyi değildi.

Zarfı el çantasına tıkıştırdı. Bir gün zarfı açmasının mı, yoksa, çok da uzak olmayan bir gelecekte Liang'a tekrar rastladığında yorum yapmadan ona geri vermesinin mi daha doğru olacağını bilmiyordu.

Sonra kapıyı açtı. Büroya normalden yirmi dakika erken gelmişti. Yazı masasında oturan Wilhelm Böhm onu daha beklemiyordu. Okuduğu dosyayı derhal kapattı.

"Charly! Erken geldiniz!"

Suçüstü yakalanmış gibi bir hali vardı.

"Bir arkadaşım arabasıyla getirdi," dedi Charly mantosunu asarken.

Üzerinde *Bruck* yazan bu dosyayı daha evvel gördüğünden emindi. Dün akşam, Gereon'un arabasında. Krankın altında. Hatta eve vardığında bu soruşturma dosyalarını alıp ona götürmeyi düşünmüş ama eve vardığında köpek gibi yorgun olduğu için unutmuştu.

Demek Gereon bu dosyaları arşivden kendisi için değil, Wilhelm Böhm için çıkarmıştı. İyi ama o zaman neden büroya giderken onları Charly'ye vermemişti? Her öğleden sonra Kantstrasse'ye gittiğini biliyordu oysa.

Böhm masasının çekmecesini açıp, iki dosyayı içine attı. Belli ki, bunu iki arada bir derede yapıyor gibi görünmesi gerekiyordu ama artık Charly onun da kendisinden bir şey sakladığını anlamıştı. Tıpkı eski dostlarının ülkeden kaçmasına yardım ettiğini ondan sakladığı gibi. Tek fark, bu defa bu sırrını Doktor Schwartz ile değil, Gereon Rath ile paylaşmasıydı.

Sebebini anlamadı. Bu alışılmamış ittifak değildi herhalde. Daha ziyade el çantasındaki içi para dolu zarftı içini sıkan ve bir de Liang ile kaçınılmaz karşılaşması. Her halükârda, bacakları ansızın titremeye başladı. Oturmadan önce masanın önünde duran misafir sandalyesine tutunmaya mecbur oldu.

Böhm derhal yanına koştu. "İyi misiniz Charly?" diye sordu su-

ratında endişeli bir ifadeyle. "Yüzünüz sapsarı oldu. Bir bardak su getireyim mi?"

Kadın eliyle gerek olmadığını işaret etti. "Tamam, tamam. Biraz başım döndü, o kadar. Geçer şimdi."

Böhm başını sallayıp, onu kendi haline bıraktı. Yine de bir bardak su getirdi.

Kadın ilk yudumu içene kadar da başında bekledi. Gelen işleri kaydettiği defteri ancak ondan sonra çıkardı. Nasıl bir işbölümü yapacaklarına karar vermek için son günlerde gelen işleri Charly ile birlikte bir bir gözden geçirdiler. Fazla iş yoktu. Bugüne kadar polisin çözemediği bir kayıp vakası, Bolle sürücüsü kapının önüne bıraktığı anda komşu öğrenci yurdunda yaşayan öğrencilerin sütünü çaldığına inanan Wilmersdorflu bir dul ve –tabii– yine bir kıskançlık hikâyesi. Bu defa normalden farklı olan tek şey, aldatıldığına inananın bir kadın olmasıydı. Böhm onu bu vakaya karıştırmayacağına söz vererek, ona Wilmersdorflu dulu devretti.

Hepsi buydu. Eski soruşturma dosyalarının ait olabileceği bir vaka yoktu aralarında.

33

Spenerstrasse'de park edip bu merdivenleri çıkmak tuhaf bir histi. Rath çok uzun zamandan beri bu kapının önüne gelmemişti. Charly'nin hayatının büyük bir kısmını ardında geçirdiği bu kapının. Carmerstrasse'ye, onun yanına taşınana kadar. Bir an tereddüt etti, sonra kapıyı çaldı.

Komşu dairenin kapısı aralandı.

"Günaydın Frau Brettschneider," diyerek kadını selamlayan Rath şapkasını havaya kaldırdı. "Her zaman olduğu gibi yine gözünüzü dört açıyorsunuz. Hiçbir erkek gözünüzden kaçmıyor. Örnek alınası bir durum!"

Aralık kapı tekrar kapandı ve sanki ikisi görünmez bir iple birbirine bağlıymış gibi Rath'ın çaldığı kapı açıldı. Üzerinde sabahlığı, saçları darmadağın bir halde Greta Overbeck hayretle ona bakıyordu.

"Gereon!"

"Rahatsız mı ediyorum?"

"Nereden baktığına bağlı."

Greta ona hiçbir zaman özel bir samimiyet göstermemişti ama yıllar içinde Gereon Rath'ın en samimi arkadaşının sevgilisi, hatta artık kocası olduğuna alışmıştı.

Son günlerde Rath, Charly'yi bambaşka bir açıdan görmeye başlamıştı. Onun o genç yaşta, daha yirmi yaşına bile gelmeden ve öylesine dramatik şartlarda babasını, evini ve o güne kadar yaşadığı hayatı kaybettiğini şimdiye kadar bilmiyordu. Tanıdığından çok farklı bir kadınla evli olduğu hissine kapılıyordu. Dün akşam onu fazlasıyla dikkatli süzmüş olmalıydı.

"Bir şey mi var?" diye sormuştu Charly. "Saç modelimde mi bir sıkıntı var?"

Rath başını iki yana sallamış ve kendisini tekrar gazetesine vermişti. Kadın da kitabına.

Ona her şeyi sormayı, anlatacaklarını dinlemeyi çok isterdi. Fakat iş o kadar basit değildi. Charly hayatının o kısmının, Rath'ın şimdilerde anlamaya başladığı gibi hayatının dönüm noktasının etrafını, hiçbir giriş kapısı olmayan, içeriye hiçbir ışık hüzmesi salmayan kapkara, yüksek duvarlarla çevirmişti.

Rath bu karanlığa biraz ışık tutabilecek tek bir insan tanıyordu. O yüzden de bugün, işe gitmeden evvel Moabit'e gelmişti.

Greta'nın onu başından savacağını düşünmeye başlıyordu ki, kadın dairenin kapısını açarak onu içeri buyur etti.

"Haydi gel, gir içeri," dedi. "Tam kahve hazırlıyordum."

Rath onun peşinden, Greta üç senedir burada tek başına yaşadığı halde kendisine hâlâ tanıdık gelen daireye girdi. Divanın yanında üst üste konmuş birkaç kitap, masada kullanılmış şarap bardakları vardı. Sandalyenin üzerinde Greta'nın atik bir hareketle çekip aldığı şampanya rengi bir dans elbisesi asılıydı. Hiçbir şey değişmemişti. Her zaman bu eve damgasını vuran hafif dağınıklığın içinde sadece Charly'nin öteberisi eksikti.

Mutfak masasına oturdu, cebinden sigara tabakasını çıkardı ve Greta'nın kahve filtresi ve demlikle boğuşmasını izledi.

"Hâlâ yalnız mı yaşıyorsun?" diye sorarken bir Overstolz tutuşturdu.

"Bunun için mi geldin? Yoksa Charly'yi Spenerstrasse'ye kakalayıp kurtulmak mı istiyorsun?"

Kadın kirli şarap bardaklarını lavaboya bıraktı ve onların yerine temiz kahve fincanları koydu. Rath onun bir gece evvel burada kimi ağırlamış olabileceğini ve bu misafirin hâlâ Greta'nın yatağında mı yattığını merak etti.

"Mevzu sahiden de Charly ile ilgili," dedi.

"Kavga ederseniz senin tarafını tutmamı bekleme benden. Başkasını bul. Köln'deki arkadaşına sor."

"O değil konu. Endişeliyim."

Porselen filtreye yeni kaynayan suyu boca ederken Greta kaşlarını kaldırdı.

"Çok az şey anlatıyor," diye devam etti Rath. "Eski günler hakkında. Babası hakkında. Onun nasıl öldüğü hakkında."

Greta demlikle masaya gelerek fincanlara servis yaptı.

"Madem çok az şey anlatıyor, sor o zaman."

"Her sorduğumda, ona ahlâksız bir teklifte bulunmuşum gibi davranıyor bana. Babası hakkında sanki o bir devlet sırrıymış gibi konuşuyor, daha doğrusu susuyor. Adamın gardiyan olduğunu daha yeni öğrendim. Bazen insan Charly'nin bundan utandığını düşünüyor. Oysa ben, onun put gibi taptığı başka kimse olmadığını biliyorum."

"Bak bunda haklısın. Öyle biri yok zaten. Ve şayet utanıyorsa babasından değil, kendisinden utanıyordur. Onu bundan vazgeçirmeyi yüzlerce defa denediğim halde."

"Kendisinden mi utanıyor? O niye?"

"Bunu sana söyleyemem."

Greta sabahlığının cebini karıştırıp, yeşil bir karton kutu çıkardı, içinden bir Eckstein aldı ve yaktı.

"Charly'nin bana anlattığı ama belli ki sana anlatmadığı sırları, ben sana anlatamam," diye sözlerini sürdürdü. "Fakat sana onu o tarihte nasıl tanıdığımı ve neden buraya taşındığını söyleyebilirim."

"Bu iyi bir başlangıç olur."

"Christian Ritter, Charly'nin babası Wedding'deki bir meyhanede cereyan eden bir gaz patlamasında öldü."

"Biliyorum. Lenzener Platz'ta."

Kadın bir an için ona hayretle baktıktan sonra devam etti. "Onun cesedinin yanında profesyonel bir suçlunun cesedi de bulundu. Bu noktadan hareketle ve Ritter'in Moabit Hapishanesi'ndeki eski iş arkadaşlarının da desteğiyle adamın şerefini lekeleyecek bir hikâye örüldü. Ayrıntıları ben de bilmiyorum, fakat bu olayda sadece Charly babasını, annesi de kocasını değil, kısa bir süre sonra ikisi birlikte oturdukları lojmanı ve dul emekli maaşını da kaybettiler. Luise Ritter memleketi olan köye döndü, Charly de bana taşındı. Tanışalı daha sadece birkaç hafta olmuştu. Fazla bir şey anlatmadı. Fakat onu o günlerdeki kadar mutsuz ve aynı zamanda kararlı gördüğüm çok nadir oldu. Hukukçu olmak, polis olmak gibi bütün kararlarını o zaman verdi, bugün yıkılan bütün hayallerini o günlerde kurdu."

"Babasının ölümünün cinayet olabileceğini ima etti mi hiç?"

Greta yine hayretle ona baktı. "Hayır. Bunu nereden çıkardın? Aman, sakın kafasına böyle bir şey sokma! Hakikate katlanmasını bu da kolaylaştırmaz."

"Hangi hakikat Allah aşkına? Kendisini neyle itham ediyor? Babasının ölümünün onun suçu olduğunu mu düşünüyor? Bu mu mesele?"

"Allah kahretsin Gereon, keçi gibi inatçısın."

"Mesele Charly olduğunda hep öyleyimdir."

"Umarım tek derdin hakikaten Charly'dir."

"Sevgili Greta, ikimizin bu hayatta asla can ciğer dost olmayacağımız kesin. Fakat şunu da kesinkes söyleyebilirim. Charly'nin bu dünyada en fazla itimat edebileceği iki kişi, biz ikimiziz."

"O zaman," dedi Greta, "senin kendi geleceğini sahiden polislikte görüp görmediğini belki bir kere daha düşünmende fayda var. Üstelik bu ülkede. Bir de senin yanında Charly'nin geleceğinin nasıl olacağına kafa yor."

İşte Greta Overbeck yine onun iyi bildiği rolü oynuyordu. Ayaklı bir itham makinesi. Neden herkes onunla uğraşıyordu? Polislikten başka bir meslek öğrenmemişti ki. Başka ne yapacaktı?"

"Ne istediğini Charly kendi de bilmiyor," dedi.

"Charly ne istediğini çok iyi biliyordu. Fakat şartlar ve ülkemizdeki hayırsız gelişmeler buna izin vermedi."

Rath sigarasını bastırıp, söndürdü. "Kahve için teşekkür ederim," dedi. "Samimi sözlerin için de."

"Daima. Gereon Rath, seninle bir alıp veremediğim yok benim. Sen hep öyle zannetsen de. Tek istemediğim Charly'yi mutsuz etmen. Evliliğinizin tekrar bir nebze mutlu olmasını istiyorsanız ortak bir perspektife ihtiyacınız var. Tabii mümkünse."

"Bu ülkede kolay değil," dedi Rath. "Senin de söylediğin gibi, her zaman insanın istediğini yapmasına izin vermiyorlar."

"Öyleyse, bir karar vermek lazım: Nazilerin karşısında tanınmayacak hale gelene kadar eğilip, bükülmek mi, yoksa olduğun gibi kalmak mı? Elbette bu kararın sonuçlarına katlanmak da gerekiyor."

Rath Almanya'nın durumu hakkında bu denli sert konuşan başka kimseye rastlamamıştı. Charly bile bu kadar ileri gitmiyordu.

Fakat herhalde haklıydı. Ülkede günden güne kötüleşen durum evliliklerini başka her şeyden fazla etkiliyordu. Perspektif. Sihirli kelime buydu. Bir perspektife ihtiyaçları vardı. Ortak bir perspektife.

Fakat ondan evvel Böhm'ün teorisinin haklılık payı olup olmadığını öğrenmek zorundaydı. Eğer doğruysa, Bruck vakasında gece yarısı revirde yatan adamı, yani cinayete teşebbüs eden Bruck'u, yastıkla boğmak için hapishaneye gelenin gardiyan Kleinschmidt olduğunu görenin babası değil de, Charly olduğunu birisi öğrenecek olursa, Charly'nin hayatı hâlâ tehlikede sayılırdı. Kleinschmidt'in ifadesini artık kimse alamazdı. Bu garip hikâyeye dahil olan birçok başka insan gibi.

34

Gerçekten çok erkendi daha. Güneş ufuktan ucunu az az gösterebiliyordu ama kalın bulut örtüsü sebebiyle varlığı fark edilemiyordu. Beş buçuk. Normalde Charly bu saatte daha yatakta olurdu. Ne var ki, Bolle şirketi Wilmersdorf'taki müşterilerine sütü bu saatte teslim ediyordu. En azından şirket merkezinden ona bu bilgiyi vermişlerdi. Oysa, yaklaşık yarım saatten beri beklemesine rağ-

men Johannisberger Strasse'ye herhangi bir sütçü kamyonu uğramamıştı.

Charly Buick'i Frau Rinke'nin evinin tam önüne değil, karşı kaldırıma, bu noktada caddenin sadece bir tarafına dikilmiş ağaçların gölgesine park etmişti. Burada apartman blokları yoktu. Tek ailenin yaşamasına müsait evlerle villalar, bir de sokağın köşesindeki öğrenci yurdu vardı. Frau Rinke bir zamanlar şimdi ölen eşinin gönlünü fethederek faydalı bir iş yapmıştı. Belki evi o sokaktakiler arasında en şaşaalı olanlardan değildi ama yine de Charly'nin hiçbir zaman içinde yaşayamayacağını bildiği türden bir binaydı. Büyük pencereleri, önünde ufak bir bahçesi vardı. Fakat en muhteşem tarafı, bu sakin sokaktaki konumuydu. Anlaşılan tek sorun, bu sokakta süt hırsızları olmasıydı.

Herta Rinke yakındaki yurtta kalan öğrencilerin kendisinin sipariş edip, parasını ödediği sütleri sık sık arakladığından şüpheleniyordu. Her sabah dört şişeydi, az buz değil. Dul kadının söylediğine göre, hepsini kendi içmiyordu. Baktığı birçok kedi vardı. Bu bölgeden sorumlu olan 151. Karakol ehemmiyetsiz gördüğü için bu olayı aydınlatmaya fazla çaba göstermemişti. Frau Rinke sırf bu şişeler kayboldu diye fakirleşmeyeceğini ama bunun bir prensip meselesi olduğunu söylüyordu.

"Öğrenciler geldiğinden beri sorun var. Sadece ben değil, bütün mahalle dertli. Onlara suçüstü yapmamız lazım."

İşte Charly şimdi bu yüzden oradaydı. Öğrencilere suçüstü yapmak için.

Arabayı yine ona vermesi gerektiği için Gereon biraz mırın kırın etmişti. "Böhm kendi şirketine bir araba alamaz mı?" diye homurdanmıştı.

Fakat Böhm'ün ne şirketine ne de kendine ait özel bir arabası vardı. Bu işi Charly'nin üstlenmesinin sebebi de buydu. Çünkü gözlemin arabadan yapılması gerekiyordu. O saatte bir kahveye oturmak mümkün değildi ve sokakta birtakım vitrinlerin önünde beklese dikkat çekerdi. Zaten Johannisberger Strasse'de ne bir vitrin ne de bir kahvehane vardı. Bir Stürmer camekânı bile yoktu.

Arabada oturduğu zamansa dikkat çekmiyordu. Tuhaftır ama çoğu insan park etmiş arabalarda oturanları fark etmiyordu. Bir

tek sigara içmemek önemliydi, çünkü dumanı, ateşi herkes hemen görüyordu.

Bu nedenle Charly yarım saatten beri canının çektiği Juno'yu içmemek için kendini tutuyordu. O kadar sık el çantasını açıp, sigara tabakasını çıkarmıştı ki. Sonra geri koymuştu. Onun yerine hâlâ el çantasında duran içi para dolu zarfla oynamıştı. Zarfı açma dürtüsü çok kuvvetliydi ama kendine hâkim oluyordu. Sigara misali. Aslında hiçbir sorun yaşamadan en az beş sigara içebilirdi. Kimse yoktu ki sokakta. Fakat her an biri gelebilirdi, Böhm'e göre. O zaman da...

O daha bu düşüncenin sonunu getiremeden sahiden biri sokağa çıktı. Elinde büyük siyah bir köpeğin tasması, beyaz sakallı, yaşlı bir beyefendi Herta Rinke'ninkine komşu binadan çıktı ve sola saptı. Köpek de uslu uslu onu takip etti. Bu bir Bouvier miydi? Charly dikiz aynasına baktı. Öyleydi sanki. Aklına Kirie geldi, Gereon'un köpeği. Onların köpeği. Zavallı hayvanı bir buçuk sene evvel bir araba çiğnemişti. Aklına gelince hâlâ gözleri yaş doluyordu. O köpeği gerçekten sevmişti. Kirie'yi hepsi sevmişti.

Nihayet karşı yönden Bolle kamyonu köşeyi dönüp geldiği için bakışlarını köpekten ayırmak zorunda kaldı. Sütçü ev ev ilerliyordu. Kamyon onun yanına gelip durduğunda Charly koltukta aşağı kaydı. Her şey tam Herta Rinke'nin anlattığı gibiydi: Onun giriş kapısının önüne dört şişe kondu. Köpek sahibi komşunun evinin önüne hiç süt konmadı. O kahvaltısını yapmıştı herhalde. Kedisi de yoktu.

Kamyon yoluna devam ettikten sonra Charly el çantasından fotoğraf makinesini çıkardı ve not defterini açtı. Sütün ne zaman bırakıldığını dakikası dakikasına not etti ve fotoğraf makinesini hazırladı. Süt şişeleri henüz kapının önündeydi. Belki çalındıkları anı görüntüleyebilirdi.

Ya, Herta Rinke'nin sütünü çalanlar yoksul sokak çocukları veya evsiz barksız insanlarsa? Çalanlar öğrenci bile olsa, onların da fazla parası yoktu ki. En azından yurtta kalanların. Bir kere daha vicdanı sızladı. Refah içinde yaşadığı belli olan Frau Rinke'nin birkaç şişe sütü çalındığı için ortalığı velveleye vermesini anlayamıyordu. Dul kadının bu suçu işleyenlerin yakalanmasına yardımcı olmasını

ise hiç anlayamıyordu. Fakat ne yapabilirdi? Özel dedektifler ekmeğini bu tür işlerden çıkarıyordu.

Süt şişelerinden gözünü hiç ayırmadan, fotoğraf makinesi elinde bekledi. Dışarıda havanın yavaş yavaş aydınlanıyor ve civardaki evlerde ilk ışıklar yanmaya başlıyordu ama başka hiçbir şey olmuyordu. Hem öğrenci yurdunda, hem de Herta Rinke'nin evinde pencereler henüz karanlıktı. Süt kamyonu dikiz aynasından kaybolalı da çok olmuştu. Önündeki öğrenci yurdunun olduğu köşeden önce siyah bir köpek, ondan kısa bir süre sonra da sahibi döndü. Beyaz sakallı komşu ve Bouvier'si blokun etrafında attıkları turu tamamlamıştı. Dul kadının evinin önünden geçerken, dikkatle kesilmiş sakalıyla üst seviyeli bir emekli memuru andıran adam bir an bile tereddüt etmeden Herta Rinke'nin evine giden geçide girdi, kısaca eğildi, iki şişe sütü pardesüsünün cebine sıkıştırdı, diğer ikisini eline aldı. Sonra da hiçbir şey olmamış gibi birkaç metre ileride bulunan ve her bakımdan Herta Rinke'nin malikanesinden daha da muhteşem olan kendi evine doğru yürüdü. Arkasına bile bakmadan ganimetiyle birlikte gözden kayboldu.

Charly o kadar şaşırmıştı ki, neredeyse fotoğraf çekmeyi unutacaktı. Ama komşunun şişelerin ikisi elinde, ikisi pardesüsünün cebinde, tasmalı köpeğiyle birlikte Herta Rinke'nin bahçe kapısından çıktığını, kendi evine doğru yürüdüğünü ve içeri girdiğini belgeleyen fotoğrafları çekti.

Fotoğraf makinesini toplayıp, kaldırdı. Charlottenburg'a dönmeden önce arabadan inerek bahçe kapısındaki zilde yazan ismi kaydetti: *Ticaret Müşaviri E. Böttcher*. Memur değildi belki, fakat tahmininde fazla da yanılmamıştı.

İş düşündüğünden çabuk bitmişti. Daha saat yediye gelmeden arabayı yine Kantstrasse'ye park etti. Avukatlık bürosuna gitmeden fotoğrafları banyo bile edebileceği kimin aklına gelirdi? Düşündüğünü yaparak karanlık odaya gitti ve birkaç kareyi banyo etti. Resimlerde Ticaret Müşaviri Böttcher rahatlıkla tanınabiliyordu.

Fotoğraflar kururken, o da Böhm'ün daktilosunda raporunu yazdı. Bunu da çabucak tamamladı. Kâğıdı silindirden çıkarırken gözü yazı masasının çekmecesine takıldı. Üst çekmeceye.

Çekmeceyi biraz zorladı ama kilitliydi. Elbette. Charly, Böhm'ün anahtarı nereye sakladığını biliyordu ama merakını bastırdı.

Bruck. Acaba Böhm o dosyayı hâlâ orada mı saklıyordu? Gereon'un ona verdiği diğer dosyalarla birlikte... Yoksa bütün bunlar onun hayal gücünün eseri miydi? Bu kötü bir tesadüf olabilir miydi? Acaba Gereon'un arabasında gördükleri bambaşka dosyalar mıydı?

Bunu ona da sormuştu. Mümkün mertebe iki lafın arasına sıkıştırmış, olabildiği kadar genel kurmuştu cümlesini: Böhm gibi eski bir meslektaşının Emniyet Müdürlüğü'nde yardıma ihtiyacı olduğu zaman ona bu iyiliği yapar mıydı?

Gereon rahatsız bir ifadeyle ona bakarak, "Neden?" diye sormuştu.

"Öylesine sordum."

"Böhm'le aramın nasıl olduğunu biliyorsun. Bir istediği varsa Gennat'a sorsun."

Söyledikleri bundan ibaretti. Charly pek bir anlam verememişti.

Gereon'u artık yıllardır tanıyordu ama onun hâlâ birtakım sırları vardı.

Fakat bunu Böhm'den pek beklemiyordu doğrusu. İlk önce Doktor Schwartz ile ilgili sır, şimdi de onunla hakkında konuşmadığı bu dosyalar. *Bruck*. Bu ismi nereye koyacağını bilmiyordu. Böhm ile birlikte son aylarda üzerinde çalıştıkları hiçbir vakada bu isim geçmemişti. Neden bunu bir sır gibi saklıyordu? Kimsenin kimseye güvenmediği bir zamanda yaşadıkları için miydi? Belki öyleydi. Kendisi de eskiden hiç ihtimal vermeyeceği kadar çok sır saklamıyor muydu?

Charly el çantasındaki zarfı düşündü. Onu açtığı ve parayı eline aldığı an Liang'ın teklifini kabul edecekmiş, daha da beteri, mesele sadece vatandaşlık ve ülkeyi terk etmek dahi olsa, kendisi de onun suç ortağı haline gelecekmiş gibi hissediyordu. Dolayısıyla zarfı açmadı ama içinde ne kadar para olduğunu bilmek için can attığından, etraflıca yokladı. Zarfın kalınlığından içinde en az on beş ya da yirmi banknot olduğunu tahmin etti. Tek soru hangi banknotlar olduklarıydı. Kesinlikle birkaç yüz Mark olmalıydı. Bu Allah'ın belası zarf ona çok hoş geliyordu! Artık her feniğe ihtiyaçları yok muydu?

Gereon'un Marlow'la ilişkisi olduğu günlerde varlıklı olması da acaba Josef Amca'sından kalan mirastan ziyade bunun gibi zarflarla mı ilintiliydi? Bu soruyu kendisine ilk defa da sormuyordu. Az sonra, böyle bir zarfı kabul etmenin hakikaten çok kötü bir şey olup olmadığını düşünürken yakaladı kendini. Liang ona rüşvet vermiyor, sadece ona çalışmasını istiyordu. Gangster olmaktan bıkan bir gangster için çalışmasını.

35

Hava basıncı, bir patlama eşliğinde ve masanın etrafında oturanların alkışları arasında mantarı köpüklü şarap şişesinin ağzından fırlattı. Şişeyi açan Rath suratına zoraki bir gülümseme yerleştirdikten sonra sırayla herkesin kadehini doldurdu. Bir kadeh, ondan sonra yola çıkacaksın dedi kendi kendine. Aslında soruşturmalarındaki can alıcı ilerlemeyi kutluyorlardı. Ancak Rath bu fırsattan istifade etmiş ve şimdiye kadar yan çizdiği kendi işe başlama kutlamasıyla bunu birleştirmişti.

Yeni iş arkadaşları her şeyi kutluyordu. Fräulein Lorenz'in Rath'la kardeşliğe kadeh kaldırmak için kullandığı doğum gününü (ki, Rath'ın artık kendisine Paula diye hitap etmesine izin veren sekreter kadın o sırada gözlerinin içine biraz fazlaca uzun bakmıştı), Möller'in en büyük oğlu Klaus'un askere çağrılmasını ve kutlayacak hiçbir şey bulamadıkları zaman da, en azından Emniyet Müdürlüğü yakınlarındaki Waisenstrasse'de bulunan *Zur Letzten Instanz*'ta mesainin bitişini bira içerek kutluyorlardı. Yeni meslektaşları ona azami samimiyet gösterdiği halde Rath kendisini kodese tıkılmış gibi hissediyordu. Üç çalışma arkadaşı ve iki sekreter kadın attığı her adımı iyi niyetle de olsa devamlı takip ediyordu. Öğle arasında veya iş çıkışında bile rahat yoktu. Cinayet Masası'ndaki eski ofisinde Erika Voss ve Paul Czerwinski ile beraber olsa bağımsız ve hür çalışabilmek için ne yapacağını bilirdi. Yeni ofisinde bunu bilmiyordu. Şayet vaziyeti doğru değerlendiriyorsa bu imkânsızdı.

Birlikte öğle yemeği yemeyi, aklıselime uyarak, bir daha hiç reddetmemişti. LKA memurları falzasıyla duygusaldı ve Rath bu ye-

ni başlangıçtan faydalanmaya kararlı olduğundan, sıra dışı hareket etmemek istiyordu.

Bugün bunu başarmıştı. Bugün dört erkek ve iki kadın *Instanz*'ta Gereon Rath'ın şerefine kadeh kaldırıyordu. Sadece hesabı üstlenmeye hazır olduğunu söylediği için de değil.

Bütün kadehler dolduğunda Henning kendisininkini kaldırdı.

"Sıhhatine Gereon," dedi. Diğerleri de onu takip etti. Rath, Paula Lorenz'in fırsattan istifade yeniden derin derin gözlerinin içine baktığını fark etti. Yoksa kadın onunla flört mü ediyordu? Evli olduğunu bile bile.

Bu düşünceyi aklından kovup, kadehini kaldırdı.

"Kadın kriminal polisine," dedi.

En önemli şahitlerinin dilini çözmeyi beceren kadın kriminal memuru hastaneye göndermek onun fikriydi. Yaralı işçi zaten uzun zamandır tahmin ettikleri şeyi teyit etmiş, bütün diğer felaketlere sebep olan yangının nasıl başladığını gördüğünü itiraf etmişti.

Kadın memura asitli eldiveninin yanlışlıkla atık yıkama tankına düştüğünü anlatmıştı. Eldiven bir anda alev almıştı. Bu durumu o da açıklayamıyordu. Kesinlikle sigara içmemişti. Hiçbiri içmezdi zaten. Çok tehlikeliydi. WASAG'da çalışan herkes sigara yasağını ciddiye alırdı.

Zaten kimsenin sigara içmesine lüzûm da yoktu, çünkü eldiven kendiliğinden tutuşmuştu. Bunun sebebi de şirket idaresinin yırtık eldivenlerin yerine yenisini almayacak kadar cimri olmasıydı. Bu yüzden işçinin delinen eldivenini karısı evde yamamıştı. Pamuklu kumaşla. Bu da tanktaki asitle bir araya gelince nitroselülöze benzer bir karışım ortaya çıkmıştı. Eldiven tutuşmuş, varilleri patlatmış, bu da daha vahim bir zincirleme reaksiyona sebep olmuş, neticede 27 ton patlayıcı madde havaya uçmuş, fabrikanın üçte birini tahrip etmiş ve yüzden fazla işçi ölmüştü.

Bu nedenle Rath aslında yeni işinde geçirdiği ilk haftadan memnun olabilirdi. Ancak bu dört gün içinde Lehmann dosyasının durumu hakkında bilgi almaya bir saniye bile vakti olmamış, sadece bir kere kısaca eski ahbabı Henning'i ziyarete gelen Czerwinski'yle konuşma fırsatı bulmuştu. Onun anlattıklarına bakılırsa, Gennat'ın dosya üzerinde daha uzun çalışmaya niyeti yoktu.

Czerwinski, bütün verilerin Lehmann'ın bu müşterinin mutlaka onun arabasına binmesini istediğini ortaya koyduğunu ama bundan derhal onu ölüme sürüklemeyi amaçladığı sonucunun çıkarılamayacağını anlatmıştı. Bütün bunları öyle anlatmıştı ki, Czerwinski'nin bu tür bir düşünceyi komik bulduğu anlaşılıyordu. Onun tahminine göre, Lehmann daha önceki seferlerden tanıdığı Gerhard Brunner'i istasyonda görmüş ve gözünü adamın vereceği bahşişe dikmişti. Cinayet Masası'nda bu ve buna benzer daha birçok başka tahmin yürütülüyor ve bu nokta tatmin verici şekilde aydınlatılabileceğe benzemiyordu. Daha da önemlisi, artık bu ayrıntı önemsiz addediliyordu. En nihayetinde kazanın en akla yatkın açıklaması tıbbiydi; Doktor Reincke'nin tespit ettiği glioblastomdu.

Tabii Gennat'ın, Böhm'ün, onun da Rath'ın bildiklerinden haberi yoktu.

Başkomiser Gereon Rath'ın Üsteğmen Brunner'in evrak çantasında ne olduğunu bildiğini kimse bilmemeliydi. Hatta Rath kendisi bile Brunner'in dosyalarını elinde tuttuğu anı unutmak istiyordu. SD şaka kaldırmıyordu. Heydrich'e bağlı birlikler daha bir sene evvel SA yöneticilerinin yarısını gözlerini bile kırpmadan temizleyerek bunu etkileyici şekilde sergilemişti.

Dün Charly ona Böhm ve kıyak geçmek filan gibi şeyler hakkında tuhaf bir sual sormuş, bunun üzerine Rath, Böhm'ün ağzından laf kaçırdığını düşünmüştü. Gerçi kendisi akıllı davranıp, Böhm ile arasındaki pek de samimi olmayan ilişkiyi hatırlatmıştı ama kadının suali yine de huzurunu kaçırmıştı.

Susmak ona zor geliyordu. İçinden her şeyi kadına anlatmak, ona o dönemde yaşadıklarını sormak ve teselli etmek geçiyordu. Onun içini rahatlatmak, kendisini babasının ölümünde payı olmakla itham etmesine mani olmak istiyordu.

Eğer Böhm haklıysa, Charly de, tıpkı babası gibi farkında olmadan, yeraltı dünyasının babalarının, rüşvetçi ceza infaz memurlarını kullanarak ve yolsuz olmayan tek gardiyanın engel olduğu ağır hasta bir kiralık katil aracılığıyla kendi aralarında sürdürdükleri ölümcül bir kavgaya bulaşmıştı. Bunu takip eden olayların hepsi bunun sonuçlarıydı. Birçok insan ölmüştü. Charly hâlâ hayattaydı.

Onun için endişeleniyordu. Charly'nin babasının ve başka birçoklarının öldürülmesini emreden kişinin Brunner'i de öldürtmüş olabileceği düşüncesi içini kemiriyordu. Bu defa ölmek üzere olan bir taksi şoförünü kullanmıştı. Fakat bu hem cinayete azmettirenin hayatta olduğu hem de aynı zamanda, bunun Böhm'ün tahminlerinin aksine Hugo Lenz değil, ölmek üzere olan insanları maşa gibi kullanan bir başkası olduğu anlamına da gelirdi. Kendisine destek olan doktor gibi o da capcanlıydı. Doktor Wrede gibi yani.

Köpüklü şarap yapışkan ve tatlıydı. Buna rağmen Rath şişe boşaldığında veda edip ayrılabilmek için ikinci bir kadeh daha içti.

"Üzgünüm arkadaşlar, yolcu yolunda gerek," dedi ve saatine baktı. "Yarın görüşürüz."

Onunla senlibenli olmak Rath'a hâlâ zor gelen Fräulein Lorenz hayal kırıklığına uğradı, diğerleri onu anlayışla karşıladı.

"Yarın görüşürüz Gereon," dedi Henning. Diğerleri başlarıyla selamladı onu, kimsenin, hatta sekreterlerin bile aklına Alman selamı vermek gelmedi.

Üzerinden banliyö treni geçen kemerlerin altına park ettiği arabasına yürürken Rath köpüklü şaraptan nasıl çakırkeyif olduğunu hissetti. Motoru çalıştırıp, hareket etti. Nihayet yalnız kalmıştı!

Gennat, Lehmann dosyasını istediği kadar rafa kaldırsındı, onun araştırmaya devam etmek zorunda olduğu açıktı. Fakat ne Böhm'ün ne de Gennat'ın bundan haberi olmaması lazımdı. Neredeyse eski günlerdeki gibi. Tek kötü olan, Cinayet Masası'ndaki son vakasının onu ancak dosyaya ulaşma imkânı kalmadıktan sonra alakadar etmeye başlamasıydı.

Fakat dosyaya ihtiyacı da yoktu, önemli adreslerin hepsi hafızasındaydı. Ne yapması gerektiğini de biliyordu. Britz'e gitti.

Hedwig Lehmann yine sözünü sakınmadı.

"E, yok artık! Yine mi siz? Sizden hiç kurtulamayacak mıyım?"

Onu içeriye buyur etmeye niyetli de görünmüyordu.

"Bugün son Frau Lehmann, söz."

"Bugün ne istiyorsunuz? Yine fotoğraf mı göstereceksiniz?"

"Yok, fotoğraf değil, sadece bir sualim var."

"Madem şart."

"Doktor Wrede hakkında," dedi Rath, "bana ne anlatabilirsiniz?"

"Doktordur. Başka ne diyeyim?"

"Mesela onunla nasıl karşılaştığınızı anlatın."

"E, işte, Lottchen akciğer iltihabına yakalandığında. Anlatmamış mıydım? Öyle bir durumda doktor çağırmak lazım tabii."

"Doktor Wrede de ev doktorunuz, öyle mi?"

"Yok. Ev doktorumuz yok bizim. Lottchen'in yüksek ateşi vardı, onun için akşam yemeğinden sonra kocamı yine dışarıya yolladım. Başka ne yapabilirdim ki? Zavallı çocuk artık nefes bile alamıyordu! Boğulacak sandık."

"Kocanız da Doktor Wrede ile geldi, öyle mi?"

"Dedim ya. O saatte doktorun birini yatağından kaldırıp, getirebilmesi bile bir mucizeydi. Herkes kalkıp gelmez ki. Çocuk hastaymış, filan..."

"Fakat Doktor Wrede geldi." Rath başını salladı. "Bu ne zamandı, hatırlıyor musunuz?"

"Siz de ne komik sorular soruyorsunuz."

"Karım da hep öyle diyor. Bir daha soruyorum: Lottchen ne zaman hastalandı?"

"Geçen kış. Ocak filan olmalı. Her halükârda Noel'den önceydi."

"Çok teşekkür ederim Frau Lehmann." Rath şapkasını hafifçe havalandırıp, selam verdi. "O zaman sizi daha fazla rahatsız etmeyeyim. İyi akşamlar."

Ufak Lotte'nin hastalığının üzerinden daha bir sene bile geçmemişti. Bir kız çocuğu boğulmak üzere olduğu için akşamın geç saatlerinde çağrılan her doktor bunu hatırlardı herhalde. Kendisini çağıran babayı da.

Rath düşündükçe, Doktor Wrede'nin kendisine düpedüz yalan söylediğinden daha da emin oluyordu. Böhm haklıydı. Doktor, Otto Lehmann'ı tanıyordu. Fakat bunu polise anlatmak istememişti.

Rath, Britz'ten dosdoğru Kreuzberg'e gitti. Ama yolu uzatmasına değmedi. Muayenehanenin kapısında bir tabela asılıydı:

AİLE DOKTORU DR. WREDE'NİN MUAYENEHANESİ
HÜRRİYET PARTİ KONGRESİ
SÜRESİNCE KAPALIDIR.

36

Rath holdeki bavulu tanıyordu. Gardropta asılı modası geçmiş mantoyu da. Sık sık gelmezdi ziyaretlerine ama geldiğinde daima bu manto ve bu bavulla gelir, geleceğini hemen hemen hiçbir zaman haber vermez, verse de bunu çok kısa süre önce yapardı. Luise Ritter kızını ve damadını canı istediği zaman ziyaret etmenin kendisinin doğal hakkı olduğunu düşünüyordu herhalde. Her defasında da onlarda gecelerdi. Bu da Rath'ın kanapede, Luise Ritter'in ise kızıyla birlikte evli çiftin yatağında yatması demekti. Neyse, Fritze HJ ile yolculukta olduğuna göre bu defa hiç değilse çocuk odası boştu.

Pardesüsünü kayınvalidesinin mantosunun yanına asarken salonun kapısı açıldı ve onun geldiğini duyan Charly yanına geldi. Hiçbir şey söylemedi ama gözlerini tavana dikmesinden ve omuz silkmesinden annesinin tavrı için özür dilediği anlaşılıyordu. Rath ona sarıldı.

"Ailemizi değiştiremeyiz," diye fısıldadı ve öptü. "Ne kadar?"

Kadın işaret, orta ve başparmağını kaldırdı. Rath gözlerini devirip, bayılma taklidi yaptı. Charly sırıttı. Demek kayınvalidesi bütün hafta sonlarının içine etmeye karar vermişti. Eski ziyaretlerinde Luise Ritter'in Fritze ile olağanüstü iyi anlaşması ve bu sayede Rath ile Charly'nin en azından birkaç saat tek başlarına kalabilmeleri iyi gelmişti. Fakat bu defa oğlan yoktu. Rath kayınvalidesinin bu durumda neden geldiğini merak etti. Fritze'nin büyük yürüyüşe katıldığını biliyor olması lazımdı. Katılacağı belli olduktan sonra oğlan haftalarca, hatta aylarca başka hiçbir şey konuşmamıştı.

Salona girdi.

"Luise, seni görmek ne güzel!" diye öyle abartılı bir ses ve sevinçle bağırdı ki, kadın durumu fark edecek diye kendi ürktü. Ancak Luise Ritter her zaman olduğu gibi şimdi de hiçbir şey fark etmemişti.

"Gereon," dedi sadece ve koltuktan kalkıp, yüzünde samimi bir mutlulukla ona sarılmaya davrandı. Rath engel olmadı.

"Seni buraya hangi rüzgâr attı kayınvalideciğim? Bize tekrar şeref vereceğinden haberimiz yoktu."

"Lotte'yi az evvel tren istasyonundan aradım ayol."

Hep böyle yapıyordu. Ancak şehre geldikten sonra arıyordu. Sözde Schwiebus'tan aramak çok pahalıydı.

"Sen yatağı yaparken ben de ufak tefek yiyecek bir şeyler hazırlayayım mı?" diye sordu kızına.

İşte bunu Rath tamamen unutmuştu. Luise Ritter'in Fritze'ye bakmak haricinde bir iyi tarafı daha vardı. Yaptığı yemekler lezzetli olurdu. Daima.

Kırk beş dakika sonra masaya oturmuş, yemek yiyorlardı. O günün şerefine (ve içerek akşamı biraz tatlandırmak amacıyla) bir şişe şarap açmıştı. Charly de onunla birlikte şarap içiyordu. Annesi ise suda karar kılmıştı. Mutfakta bulduğu malzemeden Luise Ritter güzel bir yemek çıkarmıştı. Domuz yağında kavrulmuş, soğanlı ve peynirli makarna. Basit bir yemekti ama çok lezzetliydi. Bunu ne Charly ne de kendisi becerebilirdi.

"Trenim pazar akşamı kalkıyor," dedi Luise Ritter. "O yüzden bunun İmparatorluğun başkentinde bir hafta sonu geçirmek için iyi bir fırsat olduğunu düşündüm."

Rath Charly'ye baktı. Annesinin Berlin'i adıyla anmak yerine İmparatorluğun başkenti olarak nitelemesinden ne kadar nefret ettiğini biliyordu. Charly için Berlin Berlin'di. Bu şehrin aynı zamanda Alman İmparatorluğu'nun başkenti olması Charly'nin nezdinde olumlu bir nitelik değildi. Tam aksine. *Bütün bu Nazi ıvır zıvırı olmasa,* demişti bir defasında, *bu şehirde belki az çok normal bir hayat sürdürülebilir.*

Rath bunun şimdi de mümkün olduğu kanısındaydı. Yapılması gereken tek şey doğru lokallere gitmekti. Şehir yeteri kadar büyük, gece hayatı eskisi gibi canlıydı.

"Hangi tren anne?" diye sordu Charly. "Seyahate mi çıkıyorsun?"

"Anlatmadım mı?" Luise Ritter birdenbire genç bir kız gibi heyecanlandı. "Nürnberg'e gidiyorum! İmparatorluk Parti Kongresi'ne! Führer'i göreceğim!"

Hah, işte bu mevzu, nihai olarak bu akşamın içine edecekti. Luise Ritter, Charly'nin onun Adolf Hitler'e olan hayranlığını paylaşmadığını gayet iyi biliyordu, fakat bu, lafı ikide birde ona getirmesine mani olmuyordu. Rath, kadının bir gün kızını ikna edebilece-

gini için için umut ettiğini tahmin ediyordu. Bu ısrarı başka türlü açıklayamıyordu çünkü. Luise Ritter tartışmayı seven bir protestandı. Bu tipler bazen misyoner havasına girerdi.

Charly'nin öfke patlaması yaşamaması onu çok şaşırttı. Bir imada bile bulunmadı.

"O zaman Fritze'yi ziyaret edersin," dedi. "O da Nürnberg'de."

"Elbette!" Luise Ritter küçük bir kız çocuğu gibi sevindi. "Bunları çoktan planladık. Parti kongresinin yapıldığı alanda olmaz tabii, orada büyük bir kargaşa olacak. Fakat perşembe, Hitler gençlerinin serbest günü. O gün Nürnberg şehir merkezinde buluşacağız. Orada bir kafe var..."

Charly annesinin laf kalabalığını yarıda kesti. "Bütün bunları planladınız mı? Yahu, ne zaman?"

"Eh, aslında biraz aceleye geldi. Benim için en azından. Fakat bana HJ ile yolda olmanın ne kadar güzel olduğunu, yürüyüşte yaşadıkları bir şeyleri paylaşıyor olma hissini ve bunun Nürnberg'de daha da güzel olacağını yazdığı zaman... O zaman kendi kendime, Luise senin de orada olman lazım dedim. Torununun yanında. Ve tabii Führer'in. Schwiebus'ta Alman Kadın Derneği'nin başkanı olan Frau Bongartz ilişkilerini kullandı ve bana..."

"Bir dakika anne." Charly yine annesinin lafını kesti. "Fritze sana mektup mu yazıyor?"

"E, tabii. Yoldan kartpostallar gönderiyor. Hatta bir mektup bile yolladı. Dur, bekle..." El çantasını karıştırdı. "İşte... geçen hafta geldi."

Yırtılıp açılmış bir zarf vardı elinde. İçinden önce Leipzig Halklar Savaşı Anıtı'nı gösteren bir kartpostal çıkardı, ardından da katlanmış bir kâğıt çıkarıp açtı.

"Yüksek sesle okuyayım mı?" diye sorduktan sonra cevabı beklemeden okuma gözlüğünü taktı.

"*Sevgili anneannem Luise...*" diye okumaya başladı. "Bana hep anneanne diye hitap ediyor, ne kadar etkileyici, değil mi? Adeta hakiki bir torun gibi."

Bunları öyle bir tonda söyledi ki, kızından aynı zamanda hakiki torunlar beklediğinin mesajını veriyordu. Charly taş kesmiş gibiydi. Rath onun içinden geçenleri tahmin edebiliyordu. Fritze üç

hafta önce gitmiş ve henüz üvey annesi ve babasını bir defa olsun aramamıştı. Oysa anneannesine düzenli şekilde yazdığı anlaşılıyordu. Uzun mektuplar bile yazıyordu.

"Evet," deyip, okumaya devam etti Luise Ritter. *"Sevgili anneannem Luise, yürüyüşün yedinci gününde Düben'den Wiederitzsch'e gidiyoruz. Hava yağmurlu da, güneşli de olsa bayrağımızın izinde ilerliyoruz. Bütün ülküdaşlarım, Berlin'deki Alman gençliğinin bayrağını Hürriyet Parti Kongresi'ne taşımanın ne denli büyük bir şeref olduğunun bilincinde. Orta Almanya'nın karayollarından, orman ve çayırların arasından geçerek, köyleri ve şehirleri, pazaryerlerini ve çiftlikleri ardımızda bırakarak Leipzig'e doğru süratle yaklaşıyoruz. Saat on iki oldu mu, yürüyüşe marşlar söyleyerek devam ediyoruz. Halk bizi selamlıyor ve çok samimi davranıyor. Alman gençliğinin Adolf Hitler Yürüyüşü'nü gitgide herkesin tanımaya başladığını hissediyoruz. Leipzig Hitler Gençliği bizi bekliyor. Şehrin içinden geçerken bize eşlik edecekler. Ondan sonra dosdoğru, barınaklarımızın bizi beklediği Wiederitzsch'e doğru ilerleyeceğiz. Alman diyarının ortasında yaptığımız bu yürüyüşü paylaşmak, çeşitli ocaklardan gelen gençleri kısa sürede birer ülküdaş olarak birbirine bağlıyor. Sevincimiz ortak. Ortaklık içinde yürüyüşün beraberinde getirdiği güçlüklere göğüs germek de daha kolay oluyor. Doğru anda söylenen doğru bir söz yeniden kuvvet aşılıyor. Ortak ülküdaşlık tecrübesi kısa zamanda kurulan dostlukları güçlendiriyor."*

Kadın mektubu bırakıp, gözlerini kaldırdı. "Güzel yazıyor, değil mi?" diye sordu. "Daha da güzel olacak, şiir gibi. Dinleyin!" Sonra bu cümlelerin her birinin kızının kalbine birer hançer gibi saplandığının hiç farkına varmadan okumaya devam etti. *"Akşam güneşinin ışığı dost bir köyü aydınlatıyor. Burası bugünkü yürüyüşümüzün hedefi. Bir yandan barınaklarımıza yerleşirken, diğer yandan da yarın nerede konaklayacağımızı düşünüyoruz. Bir daha mola verdiğimizde, dinleneceğimiz gün, bayrağımız Zeitz'da dalgalanacak. Alman selamıyla, Fritze. Not: Albay Rademann'ın çok selamı var."*

Luise Ritter mektubu bıraktı, okuma gözlüğünü tekrar katladı.

Rath'ın dili tutulmuştu. Charly'nin de öyle. Bu öyle anneler babalar zorladığı için çocukların seyahatteyken yazdığı can sıkın-

tısı ifade eden bir mektup değil, neredeyse bir romandı. Üstelik gönüllü yazılmıştı. Rath, Charly'nin içindeki acıyla boğuştuğunu hissediyordu. Bir evlat edinme fikri onu hiçbir zaman heyecanlandırmamıştı (bunun için verilen para hariç ki, artık o paraya çok ihtiyaçları vardı). Fakat Charly tam anlamıyla sokaktan topladığı bu oğlana hakikaten bütün kalbiyle bağlıydı. Onun için büyük ümitler beslemiş, okuldan zevk alıp, yeni arkadaşlar edindiğinde sevinmişti. Aylardan beri HJ'un onu üvey annesinden koparmasına mani olmaya çalışırken, şimdi tam da bunun gerçekleştiğini idrak ediyordu. Oğlanın Nazilere hayranlığının ona olan sevgisinden daha kuvvetli olduğunu, Luise Ritter veya HJ'taki lideri Rademann gibilerine içini dökmeyi tercih ettiğini anlıyordu.

Rath, Charly'nin yüzünden, bir Hitler gencinin anneannesine yazdığı bu mektubun onu nasıl incittiğini okuyabiliyordu. Bu mektubu yüksek sesle okuyan ve o anda yine katlamakta olan Luise Ritter, yani Charly'nin öz annesi ise yine hiçbir şeyin farkında değildi.

"Kim istemez ki," dedi mektubu zarfa yerleştirirken, "bu durumda kendisi de bu uzun seyahate çıkmasın! Fakat ben yaşlı bir kadın olduğum için elbette trenle gideceğim. Anhalter Garı'ndan kalkan gece treniyle. Pazartesi sabahı Nürnberg'e varacağım. Oğlanı göreceğime öyle seviniyorum ki. Tabii Führer'i göreceğime de!"

Charly hâlâ konuşacak durumda değildi, Rath ise ne diyeceğini bilemiyordu.

"Bari ben tatlıyı getireyim," dedi Luise Ritter, "kızarmış kız var."

Bu kaynanasının spesiyalitesiydi: Kırmızı jelatinle karıştırılmış süt.

O ana kadar kendisine hâkim olan Charly, annesi mutfağa gider gitmez titremeye ve sessizce hıçkırmaya başladı. Rath yanına giderek ona sarıldı.

"Ben neden her zaman, her şeyi yanlış yapıyorum Gereon?" dedi Charly. "Neden hep her şeyi yanlış yapıyorum?"

"Hiçbir yanlış yapuğın yok Charly," dedi Rath. "Hiç. Hatalı olan sadece sadece bu devir, bu boktan devir."

37

Charly'nin tutanağını okurken Wilhelm Böhm ister istemez sırıttı. Wilmersdorf'taki muhteşem süt şişesi soygunu. Charly'nin kaleminden olay adeta silahlı bir banka soygunu gibi heyecanlı yansımıştı.

Herta Rinke, muteber komşusu, Ticaret Müşaviri Böttcher'in süt hırsızı olduğuna bir türlü inanmamış, ancak fotoğrafları görünce yelkenleri suya indirmişti. Gerçi komşusunu polise şikâyet etmemişti ama dünyası kararan yaşlı kadının kendisine zor hâkim olduğu her halinden belliydi. Eline mahalledeki öğrenci yurduna karşı kullanabileceği herhangi bir malzeme geçmemiş olmasından da hayal kırıklığına uğramıştı.

Adeta bir sır verir gibi elini ağzına siper ederek, "Aralarında Çinliler, hatta zenciler bile var," diye mırıldanmıştı.

Bu yüzden, dul kadına fatura yazarken Böhm bir gıdım bile vicdan azabı çekmedi. Herta Rinke'nin yeterince parası vardı, rahat rahat öderdi.

Ardından vergi dairesinin gönderdiği bazı evrakı doldurdu. Vergi dairesi yine meraklanmış, bir dedektif bürosunun ne gibi işler yaptığını ve bu işler için neden bir hanımdan takviye almaya ihtiyaç duyduğunu bilmek istiyordu. Bu kâğıt kürek işlerini halletmek için hâlâ bürodaydı. Bu tarz işleri hep akşamın ilerleyen saatlerinde, diğer bütün işler bittiğinde yapardı. Fatura yazmayınca para da gelmiyordu.

Bir hanımdan takviye almak. Ne kadar dar kafalıydı vergi memurları. O ise Charly'nin yanında çalıştığına şükrediyordu. Kadın iyi bir kriminalistti. Bütün mütevazılığına rağmen bunu kendisi için de söyleyebilirdi. İkisi de, artık poliste çalışamayan kriminalistlerdi.

Dedektif bürosundan birisini devamlı çalıştırabilecek kadar para kazanamıyordu ama buna rağmen Charly'ye elinden geldiği kadar sık iş veriyordu. Büro kirasını ve kendi özel ihtiyaçlarını da bu kazandığı paradan karşılamak zorunda olduğu için bu hiç de kolay değildi. İdare ediyordu belki ama yine de sık sık darda kalıyordu. Zira işleri ne kadar kötü giderse gitsin, vergi dairesi yine de kendi payında ısrar ediyordu.

Faturayı katlayıp, bir zarfa koydu. Sonra anahtarı içine attığı vazodan çıkardı ve yazı masasının en üst çekmecesini açtı. Mühim ve kıymetli her şeyi orada saklardı. Pullar geçen yıldan kalmaydı ve üzerlerinde hâlâ moruk Hindenburg'un resmi vardı. Bir gün o devlet başkanını özleyeceğini eskiden tahayyül bile edemezdi ama adam öldüğü günden beri kendisini aldatılmış ve yalnız hissediyordu. Hitler'in ve onun Nazilerinin karşısında yapayalnız.

Böhm pulları tekrar çekmeceye koyarken gözü soruşturma dosyasına takıldı. Bir süredir, salı gününden beri olsa gerekti, göz atmamıştı. Charly'nin de tam o gün büroya yirmi dakika erken geleceği tutmuştu! Suç üstü yakalandığı hissine kapılmıştı. Fakat kendine hâkim olmayı başarmış ve hiçbir şey olmamış gibi, dosyaları çaktırmadan çekmeceye atmıştı.

Durumu böylece idare ettiğini sanmıştı. Fakat bir-iki gün sonra Charly onu sorgulamıştı. Bunu düşünmeliydi. Kadının onu iyi bir dedektif yapan özelliklerinden biri de merakıydı.

Laf arasında, çekmecede tuttuğu dosyaların hangi soruşturmaya ait olduğunu sormuştu.

"Ha, Gennat için bir şeyi kontrol etmem gerekiyordu," diye cevap vermişti. "O kadar önemli değil. Halloldu bile."

"Hâlâ Kale'ye mi çalışıyorsunuz?"

"Ara sıra Gennat'a bir kıyak yapıyorum. Hepsi o."

Şükür, kadın üstelememişti. Wilhelm Böhm yalan söylemeyi beceremiyordu.

Üzerini toz kaplamış dosyaları çekmeceden çıkardı ve neredeyse ezbere bildiği halde Bruck dosyasını açtı. Artık bir ilerleme olsa ne iyi olurdu. Ancak Rath, Lehmann dosyasını hâlâ temin etmemişti. Eskiden olduğu gibi bugün de bu herife itimat etmek hiç mümkün değildi. İşin kötüsü ona muhtaçtı. Özellikle de Lehmann dosyası elinin altında olmadığı için. Bu yüzden tamamen Gereon Rath'ın anlattıklarına ve hafızasına itimat etmek zorunda kalyordu ve bu durum sinirlerini yıpratıyordu. Fakat başka ne yapabilirdi ki? Başka bir seçeneği yoktu. Belki, her şeye rağmen Ernst Gennat ile Josty'de kahve içip, kek yemek ve eski günleri konuşmak üzere buluşmak haricinde. O arada lafı Lehmann'a getirebilir, Bruck'un

ölümü hakkında yürütülen soruşturmayla o vaka arasındaki benzerlikleri konuşabilirdi.

Ancak kriminal müdürün *Bruck, Winkler ve glioblastom* kelimelerine karşı alerjisi olduğunu da biliyordu.

Aslında Böhm için de durum farklı değildi, artık o da bu kelimeleri ne işitmek ne de görmek istiyordu. Oysa şimdi yine ve belki de birinci defa bu eski dosyaların başına oturmuştu. Winkler'e yapılan saldırı ve Bruck'un ölümü. Mütemadiyen başa saran bir filmde gibi hissediyordu kendini. Kendi hazırladığı bu lanet olası soruşturma dosyaları üzerinde ne kadar çok çalışmıştı?

Bruck'un öldüğü gece neler yaşanmıştı? Gardiyan Kleinschmidt'in gece yarısı hapishanede ne işi vardı? İddia ettiği gibi meslektaşlarıyla skat mı oynamıştı? Yoksa revirde yatan Anton Bruck'un, yani Kasacı Adolf Winkler'i öldürmekle vazifelendirildiği halde bunu beceremeyen ve tehlikeli bilgilere sahip olan Anton Bruck'un suratına yastık bastırmaya mı gelmişti?

En önemli sual de, Kleinschmidt ve Bruck'u bu suçlara azmettirenin kim olduğuydu. Rüşvetini yediği Berolina mıydı? Ama Winkler Berolina'nın şefiydi... Bir de şu ölen SS vardı... Onu ölüme sürükleyen taksi şoförü Otto Lehmann... Şaibeli doktor Alexander Wrede... Cinayet silahı olarak kullanılan, ölümcül hastalığa yakalanmış insanlar...

Kafası önüne düşünce ürkerek ayıldı. Neredeyse başını masaya çarpacaktı. Lanet olsun, beceremiyordu. Çok yorgundu, gözleri kapanıyordu, anlamsızdı. Saate baktı. Şaşılacak bir durum değildi, geç olmuştu. Dosyaları geri koydu, çekmeceyi titizlikle kilitledi, anahtarı cebine attı ve bürodan çıktı. Acilen uyuması lazımdı. Ondan önce Rinke'nin faturasını posta kutusuna atmayı da unutmamalıydı, çünkü uyku kadar paraya da ihtiyacı vardı.

38

Kararı kesindi. SD'nin sırrının ne olduğunu öğrenmeye mecburdu, aksi halde mesafe katedemeyecekti. Bir tek Arthur Nebe'yi ikna etmesi lazımdı. İşe daha yeni başladığı için bunun fazlasıyla küstâh

bir talep olacağını biliyordu aslında. Diğer yandan, yarısı palavra da olsa, söyleyeceklerinin bir kısmının da ciddiye alınması gerekirdi. Palavra sıkma konusunda tecrübeliydi zaten.

Nebe'nin onu kabul etmesini ve tam zamanında odasına almasını iyiye yordu. Saat tam on birde Nebe'nin sekreteri Renate Körte, "Kriminal müdürün şimdi vakti müsait başkomiserim," dedi.

Nebe masasının başındaydı. Odası gibi kendisi de derli topluydu.

"Başkomiser Rath! İşinize gayet hızlı alıştığınızı öğrendim. Çok sevindim."

"Teşekkür ederim kriminal müdürüm."

Rath, Nebe'ye bu şekilde hitap etmeye olduğu kadar onu üstü olarak görmeye de alışık değildi. İkisi de yıllarca kariyer basamaklarında bir adım bile ilerlemeden kriminal komiser olarak görev yapmıştı. Ta ki, Nebe'nin kariyeri yeni hükümet işbaşına gelmesiyle birlikte bir roket gibi fırlayana ve eski şefi Ernst Gennat ile arasındaki makam farkını kapatana kadar. Rath ve Nebe'nin komiser rütbesiyle Gennat'ın odasındaki yeşil yastıklı koltuklarda yan yana oturduğu ve Buda'ya makamının gerektirdiği saygıyı gösterdiği günlerin üzerinden daha çok vakit geçmemişti.

"Gestapo'ya bu ülkede işlenen bütün suçların siyasi olmadığını ve iyi bir kriminal çalışmanın ne anlama geldiğini göstermemiz iyi oldu."

"Evet, kriminal müdürüm."

"Her halükârda, sizi de aramızda görmekten mutluluk duyuyorum Başkomiser Rath. Birlikte çok başarılı olacağımıza eminim."

"Ben de birlikte çalışacağımıza seviniyorum kriminal müdürüm."

"Sizin için ne yapabilirim Rath?"

"Kriminal müdürüm, biraz utanarak söylüyorum ama ... izin almak istiyorum. Yakında."

Nebe alnını kırıştırdı. "Daha işe başlayalı altı gün oldu, şimdiden yoruldunuz mu? Sahiden utanmalısınız. Ne kadar yakında?"

"Önümüzdeki hafta kriminal müdürüm."

Nebe kaşlarını kaldırdı.

"İmkânsız! Şaka yapıyorsunuz herhalde!"

"Aklımdan bile geçmez. Yalnız... M Kriminal Grubu'nda birik-

miş fazla mesaim vardı, o yüzden orada izin istememiştim... Fakat tayinim çıkınca tamamen farklı bir durum ortaya çıktı..."

"Haydi, lafı gevelemeyin!"

"Gelecek hafta Hürriyet Parti Kongresi'ne katılabilmek için birkaç gün izin istiyorum Kriminal Müdür Nebe."

"Bu arzunuz bugün birden depreşti, öyle mi?"

"Sadece izin alma arzusu kriminal müdürüm. Dediğim gibi, Cinayet Masası'nda birikmiş fazla mesaim vardı, orada onları kullanabilirdim. Ancak şimdi Eyalet Kriminal Dairesi'ne tayin olunca..."

"M Kriminal Grubu'ndaki fazla mesainizin bizimle bir alakası olmadığını biliyorsunuz. Onları Gennat'ın yanında kullanacaktınız."

"Biliyorum kriminal müdürüm. Zaten o yüzden bir hafta izin almak istiyorum ya."

"Hımm..."

"Beni hakikaten çok sevindirirsiniz kriminal müdürüm."

"Samimiyetle söyleyeyim, size hiç bu gözle bakmamıştım."

"Ne gibi?"

"Bildiğim kadarıyla parti yoldaşı değiliz."

"Değiliz. Yine de..."

"Ben daima, doğru dürüst bir Alman olmak için buna gerek olmadığını söylerim. Bunun için partiye üye olmak şart değil."

"Siz öyle diyorsanız öyledir kriminal müdürüm."

Nebe önünde duran bir defteri karıştırdı.

"Eh," dedi nihayet. "Şu anda durum müsait. WASAG meselesi hemen hemen halloldu. Gerisi daha ziyade kâğıt kürek işi. Bunu sekreterlere bırakabilirsiniz. Gördüğüm kadarıyla, ekibin gerisi de önümüzdeki hafta işbaşında."

Nebe çekmecesinden bir form çıkardı, doldurdu ve imzaladı.

"Alın," diyerek kâğıdı masanın üzerinden Rath'a uzattı. "Çok lazımsa gidin Nürnberg'e!"

"Çok teşekkür ederim kriminal müdürüm."

"Yanlış anlamayın, bugün bu yaptığım bir istisna, çok büyük bir istisna! Sadece çok özel bir durum olduğu için. Bundan sonra izin taleplerinizi lütfen zamanında iletin."

"Elbette kriminal müdürüm."

"Bundan önce hiç parti kongresine katıldınız mı?"

"Hayır."

"Eh," dedi Nebe. "O zaman hayatınızın en büyük tecrübesine kendinizi hazırlayın. Döndüğünüzde anlatacak çok şeyiniz olacak. Bambaşka bir insan olacaksınız."

Rath bundan hiç emin değildi ama nezaketle başını eğdi.

Evde aşması gereken engel daha büyüktü ama buna hazırlıklıydı. Charly sevimsiz sürprizlerden hiç hoşlanmıyordu. Oldubittilerden nefret ediyordu. Hepsinden önemlisi, Nazilerle alakası olan her şeyden nefret ediyordu.

"Ne? Nürnberg'e mi gideceksin?"

"Fritz'i görmeye gideceğim. İkimizden birinin bunu yapması şart ve şu sırada izin alabiliyorum. Oğlana daha fazla ilgi göstermemiz, bunu sadece annene bırakmamamız lazım. Bunu dün anladım."

"Ne demek istiyorsun? Sadece Nazilerin ıvırına zıvırına katılmayı reddettiğim için oğlanla ilgilenmiyor muyum yani?"

"Onu demek istemedim. Fakat Fritze onunla yeterince ilgilenmediğimiz izlenimi edinmiş ki, seyahate çıktığında *bize* kart yazmaya gerek görmemiş. Annen ise ondan sayısız kartpostal, bir de mektup almış."

"Evet. Çünkü annem onun Nazilere olan hayranlığını paylaşıyor. Hatta onu buna teşvik ediyor. Bu daha da kötü."

"Charly, bu oğlan daha bir çocuk. Bütün arkadaşları HJ üyesi. Onu bununla mı itham edeceğiz? Zaten bu yüzden bizden uzaklaşıyor. Onunla daha yakından ilgilenmeye çabalamamız lazım. En azından ikimizden birinin Nürnberg'e gidip, ne durumda olduğuna bir bakması gerektiğine inanıyorum."

"Tabii seni ona yaklaştırırlarsa."

"Elbette yaklaştırırlar. Gençlerin serbest zamanları da var ara sıra. Tıpkı annen gibi, ben de onunla şehirde bir yerde birlikte dondurma yerim. Ona senden selam söylerim ki, senin de gelmeyi ne kadar arzu ettiğini bilsin."

"Buna asla inanmaz. Sakın böyle bir şey söyleme." Charly ona baktı. "Ama selam söyleyebilirsin. Elbette."

"İyi. Eminim sevinir. Fırsattan istifade, bütün bu tantanaları fazla ciddiye almamasını da sağlarım. Bütün bu tiyatronun içinin boş olduğunu anlatırım."

"Yaa? Riefenstahl filmlerine de bu yüzden bayılıyor herhalde, içleri boş olduğu için. Geçenlerde sinemaya gittiğinizde bunu ona çok inandırıcı şekilde açıklamış olmalısın!"

"Aman Charly! Bu yaşta gençlerin ne kadar kolay havaya girdiğini sen de biliyorsun. Tekrar yatışır, bilmiş ol. Fakat ihtiyatlı yaklaşmamız lazım. Sanırım, onu Nürnberg'de ziyaret etmek fena bir başlangıç olmaz. Onun için çok kıymetli olan şeylere bizim kafadan karşı olduğumuza bir inanırsa, ona artık bir daha ulaşamayız."

Charly'nin yüzündeki şüpheli ifade kaybolmasa bile, hiç değilse başını sallayarak ona hak verdi.

"Peki geri kalan zamanda ne yapacaksın?" diye sordu sonra.

"Ne?"

"Oğlanı görmediğin zamanlarda?"

"Ne bileyim ben. Diğer herkes ne yapıyorsa onu yaparım. Bir program vardır herhalde."

"Evet. Bir Nazi programı. Dönme dolaplar ve sosis standlarından bahsetmiyoruz. Yürüyüşler ve konuşmalar olacak, onu konuşmalar ve yürüyüşler takip edecek. Senin tabirinle, bütün o ıvır zıvır. Benden daha iyi biliyorsun. Oğlanla beraber Riefenstahl filmini izleyen *sendin*, ben değil."

"O zaman Nürnberg'i dolaşırım. Güzel bir şehir diyorlar. Merak etme, vakit geçirmenin bir yolunu bulurum!"

Charly cevap vermedi. Rath'ın hep gıcık olduğu şekilde, ukala ukala kafasını iki yana salladı sadece.

"Sen... Sen de mi Nürnberg'e gidiyorsun Gereon?"

Bu şaşkın ses kapıdan geliyordu. Pardesüsünü çıkarmadan hâlâ orada duran Luise Ritter damadına bakıyordu.

Rath genzini temizledi. "Merhaba Luise, bitti mi alışverişin?"

Luise Ritter eski mahallesinde dolaşıp, eski arkadaşlarını ziyaret ettiği zaman *alışverişe çıktığını* söylüyordu. Hatta zaman zaman bir şeyler satın aldığı da oluyordu.

"Bunu hiç anlatmadın!"

"Ne?"

"Nürnberg'e gideceğini diyorum. O zaman birlikte de gidebiliriz! Yoksa sen de mi geleceksin Lotte? Hangi trenle gidiyorsunuz?"

O kadar heyecanlanmıştı ki, soruları peş peşe sıralıyordu.

"Ben burada kalacağım," dedi Charly. "Fakat doğru duydun, Gereon gidiyor."

Rath hafifçe öksürdü. "Sırf parti kongresi için kısa süreli izin aldım."

"Muhteşem! Sen de gece treniyle mi gidiyorsun?"

"Hayır, ben... eee... ben arabayla gidiyorum."

"Ya... Fakat bu... Belki..."

Luise Ritter'in beyni fır dönüyordu.

"Bak," dedi sonunda. "En iyisi, ben yarın istasyona gidip, tren biletimi iptal etmeye çalışayım. Nürnberg'e birlikte gitsek ne güzel olur, değil mi?"

Mükemmel! Rath buna asla hayır diyemezdi. Fakat aynı zamanda, kaynanasıyla saatler boyu daracık bir alanda beraber olma düşüncesi de tam bir karabasandı.

"Ben... evet, tabii," diye kekeledi. Aklına bir bahane gelir diye umuyordu. "Çok daha güzel olur. Ama ben pazartesi günü yola çıkacağım."

"Zararı yok. Führer'in de zaten salı günü gelmesi bekleniyor. Ay, Gereon, ne güzel! Bütün seyahat boyunca sohbet ederiz."

Kayınvalidesi şapkasını ve mantosunu çıkarıp, mutfağa giderken, Rath ekşi ekşi gülümsedi. Sonra gözü hınzırca sırıtan Charly'ye takıldı.

"Eh, o zaman ikinize iyi eğlenceler," dedi kadın. "Kesinlikle çok güzel bir gezi olur. Birbirinizle iyiden iyiye haşır neşir olursunuz."

Luise Ritter'in mutfakta tencere tava takırtısı arasında keyifle ıslık çaldığını duyuyorlardı.

"Kapat çeneni," dedi Rath. " Yoksa ısırırım!"

"Hiç durmayın beyefendi! Fakat sonra karşınıza bu defa benim tarifemle yapılmış bir kızarmış kız çıkarsa, sakın şaşmayın!"

39

Büyük salon SS doluydu. Temizlikçiden yeni çıkmış ve ütülenmiş siyah üniformalar içinde, ellerinde köpüklü şampanya kadehleri tutan ve kısık sesle çalan müzik eşliğinde kısık sesle sohbet eden adamlar. Johann Marlow gözlerini kalabalığın üzerinde gezdirdi ve memnun kaldı. Misafirleri hallerinden memnundu.

Bir yıl kadar önce bu evin bodrumunda bir SA teğmeni kan kaybından ölmüştü ama misafirleri bundan habersizdi. Hem haberleri olsa ne yazardı? Bazıları bir yıl önce kendileri de birkaç SA haklamıştı. SS'in yıldızının parlamakta olduğu apaçıktı ve Johann Marlow da daima parlayan şeyleri tercih ederdi.

Niederschönhausen'daki villada hiç bu kadar muhteşem bir parti olmamıştı. Daha doğrusu, hiç parti yapılmamıştı. Johann Marlow'un kutlama yapmak için bir vesilesi olduğunda bunu kendine ait kulüplerden birinde yapardı. Fakat birincisi, onlar artık ona ait değildi; ikincisi, oralar bu tür partilere müsait değildi.

En azından o öyle düşünmüştü. SS subaylarının hafif meşrep kızlardan, uyuşturucudan, hatta aşırı alkol kullanmaktan bile hoşlanmadığını sanmıştı. Alman kamuoyunun gözünde bu karalar giyinmiş ordu örnek bir elit birlikti. Abartılı bir hayat tarzı bu tabloya uymuyordu.

Öyle düşünmüştü. Ta ki, o binbaşı *Venuskeller* lafını açana kadar. Marlow, fahri SS grup önderi ilan edilmesini verdiği çeşitli bağışlara ve etkili iş ortaklarının tavsiyelerine borçlu olduğunu düşünmüştü, oysa belli ki başka etkenler de bir rol oynamıştı. Yasadışı bir gece kulübü işletiyor olması gibi etkenler. Oysa SS'e katılmasının ardında yasallaşma çabası yatıyordu. Fakat şimdi onlar, tam da üyeliğini kutladıkları gece, onu aslında kurtulmak istediği o işlere geri dönmeye zorluyordu. Hem de *Venuskeller*'e. İmparatorluğunun merkezine. Sebald'in artık onun adamı olmadığı, Berlin'in en sevilen gece kulübünün artık Johann Marlow'a ait olmadığı şu Binbaşı Sowa'nın kulağına daha gitmemişti anlaşılan.

Fakat *Venuskeller* kelimesini telaffuz ettiği sırada adamın aklından geçen, Marlow'un tahmin ettiğinden bambaşka bir şeydi.

"Grup önderi, lokalinize en saygın kişilerin gidip geldiği söyleniyor."

"İzin verin, düzelteyim: Orası benim lokalim değil binbaşım. İşlerin başında Herr Sebald var. Fakat müşteriler konusunda haklısınız."

"Aralarında emektar nasyonal sosyalistler de olduğu söyleniyor. Hatta bakanlar bile varmış."

"Bu konuda konuşmam yakışık almaz binbaşım."

"Anlıyorum." Sowa imalı imalı gülümsedi. "Ben de zaten sizden bu konuda konuşmanızı talep etmiyorum. Bu işi Venuskeller'in müşterilerine bırakmak istiyorum." Binbaşı genzini temizleyip, sesini alçalttı. "Grup önderi, SD adına çok gizli bir operasyon gerçekleştirmeyi düşünür müsünüz?"

Güvenlik Hizmeti! Bunu tahmin etmeliydi. Bula bula onu bulmuşlardı demek. Aslında Heydrich'in adamlarıyla hiçbir alıp vereceği olmasın istiyordu. Olmamalıydı. Onlar düşmandı.

"Bakın binbaşım, ben işadamıyım. Herhangi bir gizli operasyona müsait olduğumu tahayyül bile edemiyorum."

"Öyle demeyin. Fazla bir şey yapmanıza gerek yok. Teknisyenlerimizin özel bölmelere gizli mikrofonlar yerleştirmesi için birkaç saat mekânınıza girmelerine izin verin. Bir de bize hangi müşterinizin ne zaman hangi özel bölmeyi kullandığını bildirin."

"Az evvel dediğim gibi, Venuskeller bana ait bir lokal değil. Bu konuları Herr Sebald ile konuşsanız daha iyi olur."

"Yapmayın Allah aşkına! Bu tarz operasyonlarda konuyu bilenlerin sayısını elden geldiğince kısıtlı tutmak daha mantıklıdır. Şu Sebald'in emrinizde olmadığını bana anlatmaya kalkmayın grup önderi!"

"Bir düşüneyim binbaşım."

Sowa bir şey daha söyleyecekti ama konuşmaları bölündü. Birdenbire Kuen Yao adeta yerden bitti.

"Ben izninizi isteyeyim grup önderi..." diyen Sowa, Kuen Yao'yu iğrenti kokan bir ukalalıkla süzdükten sonra ekledi: "bu sohbetimize daha müsait bir ortamda devam ederiz."

Bu sözlerin ardından köpüklü şarap kadehini sanki bir garsonmuş gibi Çinlinin eline tutuşturdu ve oradan ayrıldı.

Marlow bu tavrı tanıyordu. Liang Kuen Yao ona eşlik ettiği ya da sadece şoförlüğünü yaptığı zamanlar ekseriyetle burun kıvırırlardı. Bu tür bir utanmazlığa ender rastlanırdı. Fakat Almanya bambaşka bir ülkeye dönüştüğünden beri bu da artmıştı. Yeni iş ortakları, onların tabiriyle Ari ırktan olmayan birinin aralarında dolaşmasından hoşlanmıyordu. Bu Ari olmayan adamın basit bir koruma veya şoför değil, daha önemli biri olduğunu, Kuen Yao'nun bir anlamda Marlow'un sağ kolu olarak, onun bütün işlerine vâkıf olduğunu ve her an gereken her şeyi yapmaya hazır olduğunu çok çabuk anlamışlardı.

Kuen Yao boşalmış köpüklü şarap kadehini yanlarından geçen sahici bir garsonun elindeki tepsiye bıraktı. Huyuydu, içinden geçenleri dışavurmazdı. Ancak Marlow, Binbaşı Sowa'nın biraz önce hata ettiğini biliyordu.

Onu Kuen Yao'dan ayırabileceklerine inanıyorlarsa, hepsi hata yapıyordu. Onlar Ari ırk hakkında, Alman halk cemaatine kimin dahil olup, kimin olmadığı yolunda imalar yapmaya devam ettikçe Marlow'un bu zırvalıklardan etkilenmeme konusundaki kararlılığı da artıyordu.

Kuen Yao ona doğru eğildi. "Az önce telefonla haber gönderdi," diye kulağına fısıldadı. "Üzüntüsünü iletti. Ancak acil birtakım işler kutlamaya katılmasına mani oluyormuş."

Marlow başını sallayarak anladığını ifade etti. Kuen Yao yanından ayrıldı.

Üniformalılardan biri, Marlow'un o anda adını çıkaramadığı bir yarbay, elinde bir köpüklü şarap bardağıyla ona yanaştı.

"Merakımı bağışlayın grup önderi Marlow," dedi. "Fakat bu da neyin nesi? Çinliyi diyorum."

"O mu? Herr Liang. Çalışanlarımdan biri."

Yarbay beklediği tepkiyi gösterdi. Alnını kırıştırdı.

40

Her normal pazartesi sabahı yaptıkları gibi evden birlikte çıktılar ve kapının önünde vedalaştılar. Charly her zaman olduğu gi-

bi elektrikli tramvayla Wedding'e gitmek üzere Steinplatz'a yöneldi, Rath ise arabasına. Fakat Alex'e gitmeyecekti. Ve yalnız değildi. Luise Ritter çoktan yan koltuğa kurulmuştu. Kaynanasının bavulu o kadar büyüktü ki, arkada onu yerleştirdikleri acil durum koltuğuna ancak Rath'ın ufak seyahat çantası sığmıştı. Kadının kucağında, tıkabasa yollukla doldurduğu bir sırt çantası vardı. Çoğunluğu sandviçti, birkaç haşlanmış yumurta, elma ve bisküvi de vardı.

Charly annesine veda ederken, kocasına göre daha mesafeli davranmış, lafı uzatmamıştı. Rath ona kızamıyordu. Bir gün kaynanasını arabasıyla NSDAP'nin parti kongresine götüreceğini en kötü rüyalarında bile görse inanmazdı. Bu durumda Charly'nin duygularını tahmin edebiliyordu. Bu ülkede kendisi hariç herkesin zamanla birer Nazi'ye dönüştüğünü düşünüyor olmalıydı.

Fakat bu benim için geçerli değil Charly, ben öyle değilim dedi kendi kendine.

Ancak seyahatinin asıl amacını ona da açıklayamazdı. Oğlanı ziyaret etmek istemesi ona yetmeliydi. Ama yetmemişti işte, bunu gözlerinden anlamıştı.

Luise Ritter bütün bu gerginliklerin ve kızının moralinin ne kadar kötü olduğunun, hatta neredeyse çaresizliğe vardığının farkına bile varmamıştı.

"Ah, ne kadar güzel, değil mi?" dedi Rath arabayı çalıştırır çalıştırmaz. "İkimizin bu büyük yolculuğa birlikte çıkıyor olması..."

"Muhteşem," dedi Rath ve hareket etti.

Daha AVUS'a yeni çıkmışlardı ki, kadın ilk sandviçi çıkardı. Oysa ettikleri kahvaltının üzerinden daha bir saat bile geçmemişti.

"Sen de biraz ekmek ister misin?" diye sordu. Fakat Rath teşekkür edip, ikramı geri çevirdi.

İlk sigarasını yaktığında –Beelitz'i geçmişlerdi, o saate kadar dayanmıştı– kadın anında sanki arabada yangın çıkmış gibi kollarını kabaca sallamaya başladı.

"Kusura bakma Gereon," dedi. "Sağa yanaşıp, sigaranı dışarıda içebilir misin? Nefes alamıyorum. Üstelik pis kokuyor."

Bunun üzerine Rath arabayı sağa çekti ve sigarasını asfaltın kenarında içti. Kendisini aptal yerine konmuş gibi hissediyordu.

Kilometreler kilometreleri kovalıyor, ilerliyorlardı. Rath kay-

nanamı neden trenle göndermedim diye kendisinden yakınmaya başlıyordu. En kötüsü de, birtakım şehirlerin silüetlerinin ya da sadece tabelalarda okuduğu isimlerinin Luise Ritter'in anılarını depreştirmesiydi.

"Wittenberg," diye bağırıyordu öyle anlarda. "HJ burada yürüyüşe ara vermişti!" Veya, "Bergwitz maden işletmesi. Şu gördüğünün konveyör köprüsü olması lazım. Dev gibi! *Çelikten bir ejderha gibi* diye yazmıştı Fritze."

Rath yavaş yavaş oğlanın anneannesine ne kadar çok mektup ve kartpostal gönderdiğini idrak etmeye başlıyordu.

Leipzig'i arkalarında bıraktıktan sonra otoyolda önlerine çıkmaya başlayan inşaat çalışmalarını gördükçe Luise Ritter her defasında adeta kendinden geçiyordu.

"Bütün bunlar ne kadar muhteşem! Doğru liderin önderliğinde Alman halkı nelere kadir!"

O noktada Rath artık kendini tutamadı. "Kusura bakma Luise, ama şimdi söylediklerini düzeltmem lazım. Almanya'da ilk otoyolu inşa eden bir başkasıydı."

"Ya? Kimmiş o? Hindenburg mu?"

Kadın kendisini eleştirilmiş filan gibi hissetmiyor, tamamen masum ve meraklı bir tavırla soruyordu.

"Hayır." Rath kafasını iki yana salladı. "Hindenburg değil. Konrad Adenauer. Köln ile Bonn arasında. Otoyol ağının planları da daha cumhuriyet zamanında planlamacıların çekmecelerinde duruyordu."

"Evet, çekmecelerde! İşte biz de sistem devrini öyle hatırlıyoruz! Fakat şimdi hepsi gerçek oluyor!"

Bir bakıma Rath kadının coşkusunu anlıyordu. Kilometrelerce uzayan ve kazma kürek sallayan inşaat işçilerinden oluşan şerit etkileyici bir tabloydu. Buna karşılık Rath, birkaç ekskavatör aynı işi daha verimli hallederdi, diye düşünüyordu. Fakat bu durumdan herkes memnundu. İmparatorluk Çalışma Hizmeti'nin adamları tekrardan halk cemaatinin faydalı birer parçası olduklarını hissediyor, İmparatorluk Tren İşletmesi'ne bağlı çalışan İmparatorluk Otoyol Şirketi de bu ucuz işgücü sayesinde belki zamandan değil ama paradan bir hayli tasarruf ediyordu.

Leipzig ile Halle arasında geçmekte oldukları kesim tamamlanmıştı bile ama otoyol 10 kuvvetinde rüzgâr estiği günlerde Tempelhof Havaalanı'nda olduğu kadar boştu. Uzakta yakında bir tek araba bile yoktu.

Bu bomboş beton pisti Rath, "Anlaşılan Führer çok ileri görüşlü," diye yorumladı.

"Değil mi?"

Rath bunu bilmeliydi, Luise Ritter espriden anlamıyordu. Belki de böylesi daha iyiydi.

"Ah, sevgili Gereon! En azından senin, benim Lotte'nin aklını başına getirebileceğini ümit ediyorum. Annesini artık hiç dinlemiyor."

Sırt çantasından sert haşlanmış bir yumurta çıkarıp, kabuklarını soymaya başladı.

"Lotte hâlâ sistem devrinin özlemini çekiyor," diye anlatmaya devam etti. "Halbuki bunun Alman tarihinde yaşanan kötü bir yanılgıdan başka bir şey olmadığını artık cümleâlem anlamış olmalı. Adolf Hitler'in şahsında Führer'imizi ve davamızı bulduk."

İşte yine o, en azından Hitler bahis konusuysa Charly'yi çileden çıkaran ve Rath'ın da zor tahammül ettiği o hayran yüz ifadesi. Rath kendi kendine kimbilir kaçıncı defa bu kadar aptal bir kadının –ki Luise Ritter iyi ama aptal bir insandı– bu kadar akıllı bir kızı nasıl dünyaya getirebildiğini sordu. Rath'ın gözünde Charly sadece akıllı değil, dünyanın en akıllı kadınıydı. Bu kadınla birlikte böyle bir kız dünyaya getirdiğine göre, ailede kimsenin, ne annenin ne de kızının adından bahsetmediği Christian Ritter'in olağanüstü zeki bir insan olması gerektiğine hükmetti.

"Sana ne zamandan beri sormak istiyorum Luise... kocanla nasıl tanışmıştın?"

Kadın eliyle geç bunları der gibi bir hareket yaptı ve genç bir kız gibi kıkırdadı. "Aman Gereon! Böyle şeyler uluorta konuşulmaz ki!"

"Öyle deme! Aile içinde kalacak!"

Kadın bir daha kıkırdadı, hatta biraz yüzü kızardı, fakat sonra anlatmaya başladı.

"1900 civarı olsa gerek, ben Schwiebus'tan yeni gelmiş, Ber-

lin'de bir işe girmiştim. Moabit'te Cezaevi Müdürü Norten'in yanında hizmetçi olarak. Günün birinde o gardiyan adayı kapıya dayandı."

"Öyle miydi?"

Kadın başıyla onayladı. "Christian çok tertipli bir adamdı. Gayet düzgün ve nazikti. Evet, kısa bir süre sonra da evlendik." Rath'a baktı. "O zamanlar bu işler bugüne nazaran çok daha çabuk oluyordu. Çocuklar da öyle."

Bununla elbette Rath'ı iğneliyordu ama o duymazdan geldi. Fakat cümlenin çoğul olması onu irkiltti.

"Charly'nin kardeşleri mi var?" diye sorduğunda aklından, sürüdeki kara koyun misali, ailesinin hakkında tek bir kelime bile etmediği Severin Rath gibi biri geçiyordu.

"Friedrich, o ufak melek, maalesef doğumundan çok kısa bir süre sonra öldü. Fakat sevgili Rabbimiz bize Lotte'yi hediye etti."

Rath sesini çıkarmadı.

Bir süre sonra, "Charly babasını severdi, değil mi?" diye sordu.

"Bir çocuk annesini babasını sever tabii."

"Kocan hayatını kaybettiğinde neler olduğunu hatırlıyor musun?"

"Ah, bana bunu hatırlatma! Korkunç. Neyse ki, Lotte neredeyse ergenlik çağına girmişti de çalışmaya başlayabildi. Aksi halde, ufak bir çocuk olsa, tarif bile edilemez. Bu sayede ben Schwiebus'a dönebildim. Şans bu ki, Lotte'nin durumu iyiydi."

"Ne olduğunu hatırlıyor musun, diye sormuştum aslında. Polisin sana ne anlattığını bilmek istemiştim."

"Eh işte, Christian sözde ona rüşvet veren profesyonel suçluyla buluşmuş. Evin idaresi için bana verdiği parada bu rüşveti hiç fark etmedim. Parayı ne yaptığını Allah bilir."

"Rüşvet yediğine sahiden inanıyor musun?"

"Cezaevi idaresi öyle diyorsa."

Bunu, sanki yetkili makamların kararlarından kuşku duymak ayıpmış gibi, bir miktar rahatsız söyledi. Adeta kendi kocasının yolsuzluk yapması ihtimalini tercih eder gibi bir hali vardı.

Rath işin peşini bırakmadı ve sormaya devam etti.

"Daha önce kocanı tehdit eden oldu mu hiç?"

Kadın hayretle ona baktı.

"Mahkûmlardan eden olmuştur muhakkak, bu mesleğin gereği. Fakat senin derdin ne?"

"O gaz patlaması bir kaza değil de, cinayet olabilir mi?"

Daha açıktan soramazdı. Ancak Rath, süsleyerek de olsa, dolaylı yoldan da olsa başka türlü sorarsa, kadının yine anlamayacağını hissediyordu.

Luise Ritter hoşnutsuzlukla başını iki yana salladı.

"Amaan, ne işe yarayacak ki? O gün öldü, kesin olan o. Ben ve Lotte ise çok şanslıydık. Ben Schwiebus'ta bizimkilerle hayatımdan memnunum, Lotte de seninle ve oğlanla mutlu, öyle değil mi?"

Bunları söylerken o da mutluydu.

Rath kocasının öldürülmüş olup olamayacağını sormuş, o ise karşılık olarak kendisinin ve kızının ne kadar iyi olduğunu söylemişti. Sanki Luise Ritter de o tarihte olan bitenleri unutmaya çalışıyordu ama bunu kendi tarzında, mutlulukla ve görmezden gelerek yapıyordu. Buna Rath, Charly'nin suskunluğundan daha da zor tahammül ediyordu.

Bu kadar çok konuşmak kayınvalidesini yormuş olmalıydı. Kadın doya doya esnedi. Biraz sonra da çenesi göğsüne düştü ve uykuya daldı. O hafif hafif horlamaya başlayınca Rath penceresini indirdi ve bir sigara yaktı.

41

800 Mark. Zarfta 800 Mark vardı, ufak bir hazine.

Charly sevinsin mi, kızsın mı bilemiyordu. Bu kabarık meblağa sevinse miydi, yoksa kendi merakına, kendi düşüncesizliğine kızsa mıydı? Kendisine hâkim olamadığı için.

Evet, Liang'ın verdiği zarfı sonunda her şeye rağmen açmıştı. Çünkü, neden olmasın, diye düşünmüştü. Lanet olsun, neden olmasın? Bu ülkede avukatlık yapamıyor, özel dedektif olarak gereksiz işlerle, pisliklerle uğraşıyordu, o zaman neden Liang gibi birinin verdiği bir işi yapıp, karşılığında para almasındı? Bu rüşvet de-

ğil –rüşvet yemesine fırsat verecek bir makama bile sahip değildi ki–, bir iş karşılığı aldığı ücretti.

Belki de zarfı sadece can sıkıntısından açmıştı. Wilmersdorf'taki süt hırsızını suçüstü yakaladıktan sonra şimdilik dedektif bürosunun ona verecek başka işi yoktu. Onun için Charly avukat bürosunda yarım gün çalıştıktan sonra yalnız başına ve işsiz evinde oturuyordu. O zaman neden Böhm'den de gelmeyen bir işi üstlenmesindi?

Midesini bulandıran tek şey meblağın bu kadar büyük olmasıydı. Bu miktarda bir para beklemiyordu. Öte yandan paraya ihtiyaçları vardı.

Banknotların arasında, üzerinde bir telefon numarası yazan bir kart vardı. Bütün cesaretini toplayıp, aradı.

Aradan daha iki saat bile geçmemişti ki, Kantstrasse'de, görünüşe bakılırsa sadece Çinlilerin devam ettiği bir Çin lokantasındaydı. *Nanking*. Avrupalıya benzeyen az sayıda müşteriden biri de oydu. Karşısında ise bir Çinli oturuyordu. Liang Kuen Yao onunla derhal buluşmak istemişti. Johann Marlow'un, şoförü ve koruması olan bu Çinliyi meşgul edecek fazla işi yok muydu acaba? Veya belki o tür işler için henüz saat çok erkendi.

Masalarına yanaşan bir garson Mandarin dilinde bir şeyler söyledi.

"Ne yemek istediğinize karar verdiniz mi?" diye sordu Liang.

"Ne var ki?"

"Ben ördeği tavsiye ederim."

"İyi, o zaman onu alayım."

Liang siparişi verdi. Çince. Aksanı olup olmadığını Charly kestiremiyordu ama akıcıydı. Charly etkilenmişti.

"Ee?" diye sordu Liang garson uzaklaşınca. "Bir ilerleme kaydettiniz mi?"

"Bir yanlış anlama oldu. Henüz hiçbir ilerleme kaydetmedim." Charly bir Juno yaktı. "Verdiğiniz işi üstlenmeye daha yeni karar verdim."

Adam ona baktı. Her zaman olduğu gibi, adamın bakışlarından bir şeyler anlamak yine mümkün değildi ama Charly bu bakışta bir rahatsızlık, hatta belki bir hayal kırıklığı görür gibi oldu.

"Bu kararı vermek için bu kadar uzun zamana ihtiyacınız oldu, öyle mi?"

"Herr Liang, size yardım etmek istiyorum. Fakat bundan evvel sizin bana bazı şeyleri açıklamanız lazım."

"İyi. Sorun o zaman."

"Şimdi mi?"

"Elbette. Yoksa bir hafta daha beklemek mi istiyorsunuz?"

Charly sigarasından bir nefes çekti. Belli ki, Liang Kuen Yao işlerini çabuk halletmeye alışık bir adamdı.

"Bana anneniz ve babanız hakkında biraz bilgi verin," dedi. "Babanızın adı neydi dediniz?"

"Liang..."

"Tıpkı sizin gibi mi?"

"Liang'ın soyadım olduğunu biliyorsunuz, değil mi? Önce soyadını, ardından ön adını söylemek bir Çin geleneğidir."

"Babanızın ön adı..."

"Tao."

"Yani Liang Tao."

"Evet."

"Ya anneniz?"

"Çen Lu. Liang Çen Lu."

"Benim için yazabilir misiniz?"

Charly not defterini masanın üzerinden ona doğru itti, Liang iki ismi de yazdı.

"Gerçi ben okuyamam ama," dedi, "yanlarına Çin alfabesiyle de yazar mısınız? Şeklini bilmem için. Neme lazım."

Adam onları da yazıp, defteri iade etti.

"Babanız Çingdao'da, anneniz Almanya'da öldü demiştiniz."

Adam başıyla doğruladı.

"Tam olarak nerede?"

"Mecklenburg'da. Alterndorf adında bir çiftlikte. Fakat orası artık yok."

"Neden?"

"Yandı."

Charly not aldı.

"Bazı belgeler arayacaktınız. Bir şey bulabildiniz mi? Annenizle

babanızın evlilik belgesini mesela."

Adam başını iki yana salladı. "Sadece doğum belgem var."

Charly belgeyi inceledi. Dünyanın öbür ucunda hazırlandığı halde sahiden Almanca'ydı.

"Bunu alabilir miyim?"

Adam başıyla olur dedi.

Garson yemekleri getirdi. Charly önce tabağın yanına konan tahta çubuklara, sonra gayet normal şekilde çubukları eline alan Liang'a baktı.

"Ben..." dedi "korkarım bunlarla yemeyi beceremem."

Liang garsona Çince birkaç kelime etti, adam eğildi ve az sonra elinde kaşık, bıçak ve çatalla geri geldi. Charly'nin önüne bırakırken, yüzünde bunlar adeta olağanüstü iptidai, barbarca aletlermiş gibi bir ifade vardı.

"Afiyet olsun," dedi Liang.

Charly dikkatle tattı ve şaşırdı. Böyle çıtır çıtır bir ördek hiç yememişti. Bu yemeğin tadı bildiği bütün tatlardan farklıydı.

"Şimdi ne yapacaksınız?" diye sordu Liang bir süre sonra.

"Çingdao'ya yazacağım. Bir de Alman Sömürge Derneği'ne. Orada bazı tanıdıklarım var. Belki babanızın belgelerini bir yerlerde bulabiliriz. Hatta belki evlilik belgesini buluruz. Annenizin yanında hiçbir belge yok muydu?"

"Ben sadece bu doğum belgesini bulabildim." Liang omuz silkti. "Herhalde Japonlardan kaçarken her şeyi toparlayacak vakit olmamıştır."

Charly başını salladı.

"Bakın..." dedi sonra. "Ödediğiniz ücret... meblağ... nasıl diyeyim... fazla alicenap." Hafifçe öksürdü. "Bazı tanıdıklarım var... Bu parayla size sahte belgeler de..."

"Bunu isteseydim," diye kadının lafını kesti Liang, "size başvurmazdım. O işleri yapan benim tanıdıklarım da var."

"Söylemek istediğim, bu kadar çok para..."

"İşinizi doğru dürüst yaparsanız bu paraya değer. Masraflarınız olacak. Mesela benim teklifim, Çingdao'ya mektup yazmayın, telefonla arayın. Daha çabuk olur."

"Mandarin konuşmuyorum."

"Yaklaşık yirmi yıl önce sömürge idaresinde çalışmış bir memura ulaşabilirseniz, o Almanca da konuşur. Bir deneyin, birini bulursunuz. Sömürge Derneği'nde tanıdıklarınız yok muydu?"

"Çok aceleniz var anlaşılan."

"Şöyle söyleyeyim," dedi Liang. "Beni bu ülkeye bağlayan pek fazla bir şey kalmadı. Fakat beni burayı terk etmeye zorlayan çok şey var."

Demek sen de benim gibisin diye düşündü Charly. Liang'ın hayatında ne olmuş olabileceğini tahmin etmeye çalıştı. Yoksa onun gibi o da alttan alta gerçekleşen ve Almanya'da hayatı gitgide tahammül edilemez hale getiren değişimden mi muzdaripti?

Çatalını bıçağını tabağa bıraktı.

"Ha, vatandaşlık başvurusunu yapmadan önce bir bilgiye daha ihtiyacım var," dedi.

"Evet?"

"Sabıkanız var mı?"

Böyle bir şeyi bugüne kadar hiç kimse ona sormamış gibi neredeyse öfkeyle baktı Liang ona. Sonra bu sorunun nedenini tam anlayamıyormuş gibi, hayırdan ziyade rahatsızlık ifade edecek şekilde başını iki yana salladı.

"Nereden aklınıza geldi bu?"

42

Artık yollukları tükenmişti. Rath iki peynirli sandviç, bir elma ve az kaldı boğulmasına sebep olacak bir haşlanmış yumurta yemeye mecbur oldu. Luise Ritter bisküvilerin hepsini tek başına yemişti. Kaynanasının iştahı yerindeydi.

Yavaş yavaş hedeflerine yaklaşıyorlardı. Asfaltın iki tarafındaki reklam levhaları Frankonya İsviçresi'nde gidilecek lokalleri ve manzarası güzel yerleri bildiriyor, yol levhalarında Nürnberg'e olan kilometrelerin sayısı gitgide azalıyordu.

Nihayet, şehrin girişinde yolun üzerine boydan boya asılmış büyük bir pankartın deyimiyle *Usta Şantözlerin ve Parti Kongrelerinin Şehrine* girdiler. Bayreuther Strasse'de trafik, Rath'ın Nürn-

berg'de karşılaşmayı beklediğinden daha fazlaydı. Sağ taraflarında bir park, solda bir kaleyi andıran cephesi gamalı haçlı bayraklarla donatılmış kocaman, modern bir kilise vardı. Şehir merkezine yaklaştıkça evleri süsleyen bayraklar da, trafik de yoğunlaştı.

Luise Ritter son durdukları benzin istasyonundan satın aldıkları şehir planını açmış, damadına şehirde yol göstermeye çalışıyordu.

"Şurada arkada," diye bağırdı ansızın. "İlerden sola. Wöhrder Hauptstrasse, işte burası! Buraya gir!"

Rath son anda sinyal verdi ve durdu. Karşıdan gelen araçların hepsinin geçmesi biraz zaman aldı, sonra saptı. Schwiebus'taki Alman Kadın Derneği'nin Nürnberg'e seyahat eden mensupları için tuttuğu pansiyonun bulunduğu semt küçük şehir havasındaydı. Kaynanasının bavullarıyla merdivenleri çıkmasına yardım ederken, Luise Ritter'in burada kendisini rahat hissedeceğini düşündü Rath.

"Peki kendine iyi bak Luise. Fritze'yle ne zaman buluşacaktın?"

"Perşembe. O gün Hitler Gençliği'nin serbest günü. Şehri dolaşacaklar. İkide, Café Beer'de. Ludwigstrasse."

"Aklımda tutarım."

Kadın ayrılırken damadına sarıldı.

"Heil Hitler, canım," dedi. Ayrılırken de, "Tekrar teşekkür ederim," diye ekledi.

"Lafı mı olur?"

Veda babından parmağını şapkasının kenarına dokundurdu.

Nürnberg sokaklarında Potsdamer Platz'tan daha büyük bir kalabalık vardı. O günlerde şehrin tıkabasa dolu ve kaldıramayacağı kadar fazla ziyaretçisi olduğu belli oluyordu. Rath arabasını insanca fiyatları olabileceğe benzeyen ilk otelin önüne park etti ama resepsiyonist üzüntüsünü bildirmek dışında bir şey yapmadı.

"Özür dilerim beyim, tamamen doluyuz."

"Erzak dolabına da razıyım."

"Dediğim gibi, tamamen doluyuz."

"Başka bir otel tavsiye edebilir misiniz?"

"Rezervasyon yaptırmadıysanız size fazla ümit vermeyeyim. İmparatorluk Parti Kongresi olduğu zaman her yer dolar. Genellikle parti ve ona bağlı teşkilatlar yapar bunu. Yalnız seyahat edenle-

rin işi zordur. Siz hiçbir dernekte değil misiniz? O yoldan deneseydiniz."

"Maalesef hayır. Tek başımayım."

Adam ona acıyarak baktı.

"Burada, Nürnberg'de hiç ümitlenmeyin. Şehrin dışında deneyin. Belki şansınız yaver gider."

Buick'ine dönünce Rath şehir planını açtı ve Schwabach'a nasıl gidildiğine baktı. Madem şehir dışına çıkacaktı, o zaman oraya giderdi. Bu ufak şehir Nürnberg'in güneybatısında yarım saatlik mesafedeydi ve orası da Eski Frankonya'yı andırıyordu. Spitzweg'in fırçasından çıkmış gibiydi. Aradaki tek fark Spitzweg'in gamalı haçlı bayrağın ne olduğunu bilmemesi, buna karşılık bu bayrakların Schwabach'ta da büyük miktarda ve tertemiz yıkanmış halde binaları süslüyor olmasıydı. Rath kısa sürede az sayıdaki otelin hepsini dolaştı. Nafile. Schwabach'ta da her yer doluydu. Buick'i son park ettiği yerde bırakıp, şehri yayan dolaşmaya başladı.

Akşam güneşi yarı ahşap binaları ve kırmızı çatı kiremitlerini ılık bir ışığa boğuyordu. Hatta bir Friedrichstrasse bile vardı ama bu sokağın Berlin'deki aynı isme sahip sokakla uzaktan yakından alakası yoktu. Nürnberger Strasse'nin de öyle.

Rath, F. Seitz'ın adresini, kendisi de bir zamanlar Berlin'de hemen hemen aynı adreste oturduğu için gayet iyi bellemişti. Nürnberger Strasse'de, Dul Behnke'nin yanında.

Karşı kaldırımdaki ufak lokalde, pencere kenarındaki bir masaya yerleşti ve bir porsiyon domuz kaburgası ile yanına bir bira ısmarladı. Kaynanasının sandviçlerinin ve sert haşlanmış yumurtalarının üzerine ağzına adamakıllı bir şeyler atmaya ihtiyacı vardı.

Yemeğinin gelmesini bekler ve gazetede parti kongresi hakkında en son haberleri okurken, ikide birde pencereden dışarıya, karşı kaldırımdaki evin kapısına bakıyordu. Aslında gerek yoltu. Zira eve ne bir giren ne de bir çıkan vardı.

Yemeğini bitirince ani bir kararla karşıya geçti ve kapıyı çaldı. Önce evde kimsenin olmadığını sandı ama sonra ayak sesleri işitti. Kapı açıldı. Daireden suratına yeni kızartılmış soğan kokusu çarptı.

Saçlarını sıkıca topuz yapmış, güzel bir sarışın kadın şüpheyle onu süzüyordu. Gerhard Brunner ile arasındaki benzerlik fark edilmeyecek gibi değildi.

"Buyrun?"

"Rahatsızlık verdiğim için özür dilerim Frau Seitz. Berlin'den geliyorum. Üsteğmen Brunner'in arkadaşı ve meslektaşıyım."

"Kardeşim öldü ama!" dedi kadın Frankonya şivesiyle.

Sözleri kırgınlık kokuyordu.

"Biliyorum. O yüzden size bütün kalbimle başsağlığı dilemek istiyorum. Üsteğmenin ani ölümü hepimizi şaşkına döndürdü..."

"İyi de, bunların hepsini yazmıştınız zaten."

"Evet ama şimdiye kadar bizden kimse buraya uğramadı diye biliyorum, yanılıyor muyum yoksa?"

"Biz derken kimi kastediyorsunuz?"

"Güvenlik Hizmeti'ni tabii."

"SD'den misiniz?"

Kadın şaşkındı. Rath gizlilik kartını oynamaya karar verdi.

"Bu konuda konuşamam, anlayış göstereceğinizden eminim. Aslında gelmemin tek sebebi kocanızla konuşmak istemem."

"Erich henüz burada değil."

"Ne zaman gelir?" Havayı kokladı. "Birazdan akşam yemeği yiyeceksiniz herhalde, değil mi?"

"Daha sürer. Onlar Zeppelin Çayırı'nda. Orada yapacak bir sürü işleri var."

"Eh, belki siz de bana yardımcı olabilirsiniz. Aslında sadece mektup için geldim."

"Mektup mu?" Kadın alnını kırıştırıp, şaşkınlıkla ona baktı.

"Evet, kardeşiniz size... Yani, göndermiş olmalı..."

"Siz en iyisi yine gidin, Herr..."

"Wegener."

"Burada sizi alakadar edecek herhangi bir mektup yok Herr Wegener!"

Ardından kapıyı yüzüne çarptı.

Tebrikler Herr Rath! Bu kadar aptallığa ender rastlanır!

Ne beklemişti ki? Ölen Gerhard Brunner'in gizli belgelerine bir göz atıp atamayacağını mı soracaktı?

Acaba Brunner kız kardeşine ve enişteşine mektubunun yakıcı mahiyeti hakkında malumat vermiş miydi? Yoksa sadece kendi dairesinde çalışanlara itimat etmediği için onları saklayacak emniyetli bir yer mi aramıştı? Bu mektupları sakın bir yabancıya teslim etmemelerini tembih etmiş olabilir miydi?

Rath'ın bir yol bulması şarttı. O belgelere ulaşmanın bir yolu olmalıydı. Yürüyerek arabasına geri döndü ve içine oturdu. Nürnberg şehir planında Zeppelin Çayırı'nı çabucak buldu. Şehrin güneydoğusunda İmparatorluk Parti Kongresi çerçevesinde miting yapılacak yerlerden biriydi.

Yarım saat kadar sonra arabasını büyük bir taş tribünün gerisine park etti. Alana girip, önden baktığında tribün ona daha da şaşaalı göründü. Tribünün akşam güneşinde ılık ılık parlayan açık renk kireçten inşa edilmiş ve bir sunağı çağrıştıran orta kısmını, pençesinde bir gamalı haç tutan ahşap bir İmparatorluk Kartalı taçlandırıyordu. Bu taştan sunağın iki tarafında, önlerinde en azından yirmi futbol sahası boyutlarında bir çayır bulunan ahşap tribünler yer alıyordu. Çayırın etrafını da daha başka tribünler ve üzerine bayraklar asılmış kuleler çeviriyordu. Uzaklarda hepsi konuşmalara dalmış üniformalı insan grupları yollarını kaybetmiş gibi duruyordu. Bir yanda üniformalı insanlar yine üniformalı başka insanlara bir şeyler işaret edip, konuşurken, diğer yanda da tribünler ve kulelerde birbiri ardına gamalı haçlı bayraklar açılıyordu. Zeppelin Çayırı, İmparatorluk Parti Kongresi'ne hazırlanıyordu.

Rath daha alanı yeni gözden geçiriyordu ki, fırçayı yedi.

"Hey, siz! Yetkisi olmayanların girmesi yasak! Ne işiniz var burada!"

Arkasına döndü. Karşısında elindeki karabinayı alana izinsiz giren şahsa doğrultmuş bir SA duruyordu.

"Heil Hitler." Rath usluca kolunu kaldırdı ve yeni rozetini çıkardı. "Prusya Kriminal Dairesi."

Belli ki SA, burada, Bavyera'da Prusya polisinin rozetini ne yapacağını kestiremiyordu.

"Göze batmadan, zaruri bütün emniyet tedbirlerinin alınıp alınmadığını kontrol etmekle görevlendirildik," dedi Rath. "Führer'in emri!"

Führer'in emri. Bu sihirli kelimeleri LKA'da öğrenmişti. Attığı cüretkâr yalan işe yaradı. SA için için hazır ola geçti. Yine de bir soru sorma ihtiyacı duydu.

"Neden Prusya?"

"Çünkü İmparatorluğun başbakanlık binası hasbelkader Berlin'de. Ve elbette Führer'in sınırsız itimatına sahip olduğumuz için." Rath saatine baktı. "Beni, bir sivili, alana girdiği için durdurmanız tam yirmi üç saniye sürdü. Bu tam yirmi saniye geç kaldınız demektir. Bu durumun farkında mısınız?"

"Kusura bakmayın başkomiserim, ama parti kongresi daha başlamadı. Öbür gün burada sık aralıklarla dizilmiş SA ve SS nöbetçileri olacak ve delege olsun, seyirci olsun meydana giren herkesi kontrol edecek. Giriş kartı olmayan kimse buraya giremeyecek."

"Umarım Führer'e de giriş kartı sorup, canını sıkmazsınız."

"Elbette ki hayır."

"Peki bu sıkı kontroller bugün neden yapılmıyor? Ya bir bombacı olsaydım? Hiç kimse bana mani olmadan Führer'in oturacağı tribünün altına şeytan işi aletimi yerleştirseydim?"

"Kusura bakmayın ama beceremezdiniz başkomiserim. Gördüğünüz gibi, sizi *durdurdum*. Gönlünüz rahat olsun, hiç kimse bu meydana görünmeden giremez."

"Umarım öyledir. O halde dikkatinizin dağılmasına fırsat vermeyin çavuş."

"Emredersiniz Başkomiserim."

"Şu anda meydanda bulunan bütün şahısları sayabilir misiniz?"

"Çoğunu sayabilirim sanırım."

"Herr Seitz daha meydanda mı? Erich Seitz?"

"Burada olmalı. Arabası daha burada olduğuna göre." SA, tribünün gölgesine park edilmiş koyu renk nakliye aracını işaret etti. "Ne olmuş ona? Hakkında bir şüphe mi var? Bir güvenlik riski mi?"

"Hayır, hayır. Sadece bir denetim. Sadece her şeyin kontrolünüz altında olduğundan emin olmak istedim."

"Tabii başkomiserim. Seitz hemen hemen her gün bu meydanda. Bayrakların açılması önemli bir iş."

"Vaziyete hâkim olduğunuzu görüyorum. Teşekkür ederim ça-

vuş. O zaman vazifenize devam edin, ben size mani olmayayım. Heil Hitler."

"Heil Hitler başkomiserim!"

SA devriyesine devam ederken, Rath da siyah nakliye aracına yakından bir göz attı. Çayırın kenarına o kadar çok araba park edilmişti ki, bu araç daha evvel dikkatini çekmemişti. Siyah cilanın üzerindeki kırmızı-beyaz yazıyı okudu: *Alman Bayrak Fabrikası E. Seitz.*

Öyleyse Gerhard Brunner'in enişte si bu yeni devirde işi tıkırında işadamlarındandı. Şu sıralar Almanya'nın bol miktarda bayrağa ihtiyacı vardı. Hele gamalı haçlı bayrak pazar günü burada, Luitpoldhalle'de yapılması planlanan Reichstag oturumunda kanunen Alman devlet bayrağı ilan edilecekken.

Rath Buick'ine geri döndü, oturdu ve sigara içmeye başladı. Dört Overstolz içtikten sonra nakliye aracının tribünün yanından ayrılıp, meydanı terk ettiğini gördü. Arabasını vitese taktı ve takip etti.

Erich Seitz, Schwabach'a gitmek için karanlık bir ormanın içinden açık alana çıkan ve nihayet Schwabach'ın evleri arasında biten ve daha evvel Rath'ın da izlediği yolu seçti. Kamyonet Nürnberger Strasse'ye değil, Julius-Streicher-Ring'de bulunan ve cephesinde nakliye aracının üzerindeki yazının aynısı yazan ticari bir binaya yöneldi. Araçtan inen bir adam kapıyı açtı ve aracı avluya sürdü. Ardından kapıyı itinayla dışarıdan kilitledi, sokaktan karşıya geçti ve ufak bir yolda gözden kayboldu. Rath arabasından inerek onun peşine düştü.

Erich Seitz üniformalı değildi. Rath'ın sandığı gibi SS de değildi. En azından meslek icabı üniforma giymiyordu. Üzerinde SD'nin gizli belgeleri bulunabileceğini kimsenin düşünemeyeceği masum bir sivildi.

Gereon Rath hariç.

Arada mesafe bırakarak adamı Nürnberger Strasse'ye kadar izledi ve Rath'ın iki saat önce çaldığı kapıdan içeri girdiğini gördü. Kapıyı bir daha çalmaya niyeti yoktu. Doğru Seitz'ı izlediğinden emin olmak ona yetiyordu.

Arabasının yanına geri döndüğü sırada güneş ufukta artık iyice aşağıya inmişti. Yavaş yavaş kestirecek bir yer bulmanın vakti ge-

liyordu. Motoru çalıştırdı, kasabadan çıktı ve arabasını tekrar ormanlık bölgeye ulaşana kadar sürdü. Bir lokantaya giden bir yolda park ederek, ormana işemeye gitti. Yakınlardaki bir derede elini yüzünü yıkayıp, arabasına geri döndü. Seyahat çantasından bir hırka çıkardıktan sonra mümkün olduğu kadar rahat bir konum bularak, arabanın dar koltuklarının üzerine yerleşti. Uyurdu mutlaka. İlk defa arabada gecelemiyordu.

Daha bir süre ayık kaldı ve karanlığı seyretti. İşte Schwabach'a gelmişti ama işler tam onun istediği gibi gitmemişti. Zaten ne zaman istediği gibi gitmişti ki?

43

Bu telefon konuşmasını avukatlık bürosunda yapamayacağını bildiğinden çalar saati kurmuştu. Saat dörde. Çingdao'da saat on birdi. Orada güneş yedi saat daha erken doğuyordu.

Çin'le uzun mesafeli bir telefon görüşmesi. Charly bu hayatta bir gün böyle bir telefon konuşması için müracaat edeceğini hiç düşünmemişti. Kaça patlayacağını da bilmek istemiyordu. Bunun bir önemi de yoktu. Liang'ın verdiği 800 Mark'ın küçük bir kısmını da olsa masraflara harcamak için epeyce çaba göstermesi lazımdı.

Elinde sadece bir isim değil, bir telefon numarası dahi vardı. Herr Fang Çun savaştan evvel Çingdao'nun Alman sömürge memurlarının denetlediği ama Çinli görevliler olmadan da yönetilemeyen sivil idaresinde çalışmıştı. Öyle ya, koruma bölgesinde sadece yaklaşık iki bin Alman'ın idare edilmesi değil, iki yüz bin Çinli'ye hükmedilmesi de gerekiyordu.

Sömürge Derneği'nde ona yardımcı olmuşlardı. Charly bir gün evvel öğleden sonra Mohammed Husen aracılığıyla, 1914 senesine kadar Çingdao Vilayet Sarayı'nda sivil komiser olarak çalışan ve Fang Çun'u akıllı, konuları hızla kavrayan, süratle Almanca öğrenen ve bu sayede Çinlilerle ilişkileri ve Çin Yönetmeliği'nin uygulanmasını çok kolaylaştıran bir çalışan olarak tarif eden emekli bir memurla görüşebilmişti.

"Prusyalı bir memur kadar disiplinlidir," diye övmüştü onu.

Savaştan sonra da irtibatı koparmamışlardı. Bu yüzden Charly sadece Fang Çun'un hâlâ eski Vilayet Sarayı'nda bulunan Çingdao Şehir İdaresi'nde çalıştığını değil, ona ulaşabileceği telefon numarasını da öğrenmişti. Bundan fazlası ne olabilirdi?

Santraldeki kadın sabahın köründe Çin'de bir numarayla görüşme talep edilince önce sorgulamayı gerekli gördü. Herhalde Eylül ayında yapılan bir 1 Nisan şakası sanmıştı bunu.

"Evet Çin. Çingdao," diye tekrarlayan Charly sadece Vilayet Sarayı'nın numarasını değil, kodunu da verdi.

"Siz lütfen kapatın," dedi santral memuru. "Telefonunuzun yanından ayrılmayın. Bağlantıyı kurar kurmaz sizi arayacağım."

Neredeyse on dakika aldı ama büfenin üzerinde duran telefon nihayet çaldığında Charly daldığı yarı uykudan sıçrayarak uyandı.

"Hanımefendi? Çin hattı hazır. Bağlıyorum."

Hattan tıkırtılar geldi.

"Alo," diye bağırdı Charly.

Tekrar tıkırdadı.

"Alo," diye tekrar etti daha da yüksek sesle.

Telefondan "Ni hao," diye çıtırtılı bir ses işitti. Ses o kadar yakından geliyordu ki, Charly öyle bağırdığına bin pişman oldu.

"Ni hao," diye söyleneni tekrarladı. Hatalı bir şey söylemediğini ümit ediyordu. "Beni anlayabiliyor musunuz? Almanca konuşuyor musunuz?"

"Ha, Almanca! Evet."

"Herr Fang Çun, siz misiniz?"

"Evet. Fang Çun."

"Ben Charlotte Rath. Berlin'den arıyorum."

"Ha, Bel'lin!"

Hasretle söylemişti bunu sanki.

"Herr Fang, önce size eski müdürünüz Günther'in selamlarını ileteyim."

"Ha, Güntel. Ha, evet."

"Bir bilgiye ihtiyacım olduğu için arıyorum sizi. Savaştan evvel Çingdao Kraliyet İdaresi'nde Sivil Komiser Günther'in yanında çalışmıştınız, değil mi?"

"Evet."

"Ben 1906'da Çingdao'da doğan Herr Liang Kuen Yao'yu temsil ediyorum. Babası Liang Tao hakkında bilgiye ihtiyacım var. Kraliyet orman müdürünün şoförüymüş. Çingdao'da onun hakkında herhangi bir belge, özellikle de bir ölüm belgesi olup olmadığını araştırabilirseniz bana büyük bir iyilikte bulunmuş olursunuz. Savaşın kargaşasında hayatını kaybetmiş."

"Hiç kâğıt yok. Hel şey yandı. L'ibeng Şibing."

"Efendim?"

"Japon askel'leli. Hel şeyi ateşe veldilel."

Charly ansızın kendisini olağanüstü yorgun hissetti. Sadece saatin çok erken olmasından da değil. Bu muhteşem bir başlangıçtı. Bir günah sayılabilecek kadar pahalı bir telefon konuşmasıydı bu ama nafile.

Tam bir-iki nezaket sözü sarf edip, telefonu kapatmaya hazırlanıyordu ki, Fang konuşmaya devam etti. "Fakat siz yanlış alıyolsunuz. Hel' Liang baba değil."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Helkes bilildi. Liang'lal evlenmeye mecbul oldu. Çünkü Hel' Lalsen öyle istedi."

"Herr Larsen mi?"

"Hel' Liang'ın şefi. Flâulein Çen Lu'nun da..."

"Orman müdürü olan..."

"Evet, Olman müdülü olan. İnsanlal anlatıyol, çocuğun baba o."

Hattan Charly'nin önce bir anlam veremediği bir gürültü geldi, fakat sonra bunun ne olduğunu çıkardı. Kayzerin eski sömürge memuru kıkırdıyordu.

"Ya da onun oğlu. Müfettiş Lalsen oğlunu uzaklaştıldı ama belki de sadece kıskanmıştıl."

"Liang Kuen Yao'nun babası ya Kraliyet orman müdürüdür ya da onun oğlu mu demek istiyorsunuz?"

Tekrar o garip kıkırdamayı işitti.

"Helkes biliyoldu. Çocuk bil piçti."

Charly veda ederek telefonu kapattı. Bu kadarıyla bile bu telefon görüşmesi yeterince pahalı olmuş ve buna rağmen bir adım bile yol alamamıştı. Çingdao'da herkesin bildiği bir sırrı öğrenmek

haricinde. Acaba bu söylentide gerçeklik payı var mıydı? Liang'ın haberi yok gibiydi. Bunda şaşılacak bir şey de yoktu. Ufak bir çocukken Almanya'ya gelmişti. O sayede bu ufak şehir dedikodusuna maruz kalmamıştı.

Müşterime bu bilgiyi aktarsam mı diye düşündü.

Yüzde yüz emin olmadan, hayır, dedi sonra. Yüzde yüz emin olmadan anlatma.

44

Tuhaf bir gürültüye uyandı. Sert, camsı, yüksek bir sesti. Rath gözlerini açtı ama buğudan net bir şey göremedi. Koyu renkli, sert bir cismin Buick'in sol penceresine çarpıyor olması hariç.

Doğruldu ve kapıyı açtı. Rath'ı görür görmez cama vurmayı kesen, yeşil-siyah üniformalı, deri miğferli ve elinde tahtadan bir cop tutan bir adamla burun buruna geldi. Miğferini, iki tarafını iki aslanın kuşattığı eşkenar dörtgen biçimindeki Bavyera arması süslüyordu.

"Günaydın," dedi Rath güneşten gözleri kamaşırken.

"Heil Hitler!" diye homurdandı polis. Sonra Frankonya aksanıyla ekledi: "Buralı değilsiniz herhalde?"

"Yok, Berlin. Plakadan da belli zaten."

"Burada ne işiniz var, sorabilir miyim?"

"Görmüyor musunuz?" dedi Rath. "Uyuyorum."

"Tabii görüyorum ama yasak."

"Uyumak mı? Bavyera'da uyumak yasak mı?"

"Şimdi bırakın espri yapmayı! Sizi serserilikten tutuklayabileceğimi biliyorsunuz, değil mi?"

Rath şaşırdı. Sadece Bavyera'da polisin hâlâ miğferle dolaşıyor olmasına değil, burada hâlâ serserilik diye bir suç olmasına da.

"Kusuruma bakmayın ama ne Nürnberg'de ne de civarında tek bir otel odası bile bulmak mümkün olmadığı için arabada uyumak zorunda kaldım. Fakat serseri değilim!"

"Oda bulamıyorsanız, arayacaksınız. Burada, arabada uyumak olmaz."

"Bakın beyefendi. Oğlu, parti kongresine katılmak için HJ saflarında Berlin'den Nürnberg'e yürüme şerefine nail olan bir meslektaşınızla konuşuyorsunuz. Adolf Hitler Yürüyüşü. Duymuş muydunuz?"

Üniformalı birden olduğu yerde büzüldü.

"Meslektaş mı?"

"Evet." Rath yeni resmî kimliğini gösterdi. "Prusya Eyaleti Kriminal Polisi."

Bavyeralı başpolis belgeyi dikkatle inceledi. "Prusya demek," dedi sonra. Adeta bulaşıcı bir hastalıktan bahseder gibiydi.

"Evet. İş icabı gelmedim, özel bir işim var. Kalacak yer bulamadım. Fakat sadece bu yüzden beni serseri olmakla itham etmeniz çok saçma. Ben..."

"Başkomiser Rath!" Başpolis hazır ola geçti ve yüksek sesle Almanca konuşmaya başladı. "İmparatorluk Parti Kongresi süresince sizi ağırlamaktan şeref duyarım."

"Fakat..." Rath şaşakalmıştı. "Buna hiç lüzûm yok ki, biraz daha arayabilirim. Daha dün akşam geldim."

"Nürnberg civarında kafanızı sokacak bir delik bile bulamayacak olmanız bir yana, itiraz da kabul etmiyorum. Meslektaşlar arasında bunun lafı bile olmaz." Polis sağ elini uzattı. "Draxler, memnun oldum. Bavyera Jandarması'nın hizmetinde başpolis."

Rath adamın uzattığı eli sıktı. "Teşekkür ederim başpolis."

"O zaman siz bir elinizi yüzünüzü yıkayın Herr Rath, ondan sonra size yolu göstereyim. Zamanında varırsak benim Rosi bize ufak bir kahvaltı bile hazırlar."

Başpolis Draxler, Königsplatz'ta, içinde polis karakolunun da bulunduğu belediye binasından birkaç sokak ileride, yani sahiden Schwabach'ın göbeğinde oturuyordu. Karısı da örnek alınası kadar tipik bir sadık Alman kadınıydı. Kocasına ve onun misafirine muhteşem bir kahvaltı hazırlamaktan mutluluk duyuyordu.

"Rosi, bu bey Herr Rath. Oğlu HJ'un yürüyüşüne katılmış. Berlin'den buraya. Ona Gerch'in[1] odasını veririz diye düşündüm."

Rosemarie Draxler uysalca başını salladı ve erkeklere kahve ikram etti.

---

1 Frankonya telaffuzuyla Georg.

"Bizim oğlan şu sıralar askerde," dedi Draxler gururla.

Rath başını sallayıp, kendisini kahvaltıya verdi. Kahvenin yanı sıra ekmek (ya da burada söylediği şekliyle Weggla) ile lezzetli salamlar vardı. Bir ara ocak cızırdadı. Az sonra Rosemarie Draxler erkeklere ortadan yarılmış birer ekmek içinde üçer adet kızarmış sosis servis etti.

"Weggla'da üçü bir yerde," dedi Draxler. "Bunu mutlaka denemelisiniz. Ardından size Gerch'in odasını gösteririm."

Karnı tıkabasa dolduktan sonra Rath nihayet kendini penceresiz bir odada buldu. Odada büyük ve yumuşak bir yatak, onun yanında, üstünde bir ibrik ve bir yıkanma kabı duran bir tuvalet masası vardı. Kapının üzerinde dev gibi bir haç asılıydı.

"Kendinizi evinizde hissedin," demişti misafirperver başkomiser gitmeden evvel. "Benim işe dönmem lazım. Bir ihtiyacınız olursa benim Rosi'ye sorarsınız."

Rath seyahat çantasının içindekileri ufak dolaba yerleştirdi, yıkanma kabının üzerinde traş oldu, saçlarını ıslak bir tarakla ayırdı ve süratle evden ayrıldı.

Frankonyalı meslektaşının misafirperverliğini nereye koyacağını bilemiyordu. Gerçi artık başını sokacak bir yeri vardı ama öte yandan da kontrol altındaydı ve başpolisin karşısında mütemadiyen uslu parti kongresi misafirini oynamak durumundaydı.

Sokağa çıkınca kendisini daha serbest hissetti. Uygun adım yürüyen bir Wehrmacht[2] taburuna yol vermeye mecbur kalana kadar. Diğer yayalarla birlikte sokağın kenarına sıkıştı ve çelik miğferlerinin altında hepsi de ciddiyetle önüne bakan genç adamların geçişini seyretti. Schwabachlıların yüzü gülüyordu. Belli ki, kasabalarının dar sokaklarında asker görmekten mutlulardı.

"Bunlar bizimkiler," dedi yanında duran ve gözleri gururla parlayan adam. "Führer bize kışla hediye etti. İlerde, kasabanın hemen dışında, atların koşu alanında."

"Demek öyle."

Birden Rath, neden herkes yabancı olduğumu derhal fark ediyor diye sordu kendi kendine. Bıyığı olmadığı için miydi? Bu kasabada bu sahiden göze batıyordu. Birçok erkek Adolf Hitler'inki-

2 Nazi Almanyası'nın ordusu.

ne benzeyen bir bıyık bırakmıştı. Ancak onların Hitler'i taklit etmesinden ziyade Hitler onları taklit ediyormuş ve bu bıyık modası burada onlarca yıldan, hatta belki de yüzyıllardan beri yaygınmış gibiydi.

Yürüyen askerlerin postallarından çıkan gürültü onu huzursuz ediyordu. Berlin'de de artık uygun adım yürüyen askerlere daha sık rastlanıyordu ama Rath ancak bu ufak taşra kasabasının dar sokaklarında Almanya'da neler olduğunu kavradı. Alman ordusu tekrar kraliyet zamanında sahip olduğu konumu elde etmeye çalışıyordu. Buna sevindiğini söyleyemezdi. Kendsinin askerlik hatıraları hoş değildi.

Schwabachlıların bakış açısı ise farklıydı. Onlar yeniden garnizon kasabası oldukları için gururluydu. Hükümet haydi haydi memnundu bu durumdan. İmparatorluk Parti Kongresi'ne Wehrmacht'ın damgasını vurması boşuna değildi. Kongrenin zirvesini, Zeppelin Çayırı'nda Leni Riefenstahl'ın filme alacağı bir askerî geçit töreni oluşturacaktı. Çalışkan Schwabach Garnizonu da buna hazırlanıyordu.

Rath'ın ise bambaşka dertleri vardı. O, Brunner'in evrakına nasıl ulaşabileceğini düşünüyordu. SD çalışanı, enişteşine ne gibi bir talimat vermiş olabilirdi? Belgeleri kimseye, SD'ye bile vermemesini mi tembih etmişti? Brunner'in itimatsızlığı, evrakı sadece SD'den değil, Berlin'den uzaklaştırma çabası buna delalet ediyordu. Acaba Brunner öldüğü takdirde ne yapılacağı hakkında da bir talimat vermiş olabilir miydi? Enişteşine durumu açıklamış mıydı, yoksa sadece Berlin'den gelen zarfı emniyetli bir yerde saklamasını mı rica etmişti? Erich Seitz gibi bir adamın gözünde emniyetli bir yer neresi olabilirdi? Evi mi, şirketi mi?

Rath, Julius-Streicher-Ring boyunca yürüyordu. Tepede buralıların gurur duyduğu garnizonu seçebiliyordu. Büyük, alımsız, güneşte pırıl pırıl parlayan yeni binalardı. Acaba Schorsch[3] Draxler de askerliğini orada mı yapıyordu? Yoksa onu memleketinden çok uzaklara mı yollamışlardı?

Bayrak fabrikası üzerine sanki ölü toprağı serpilmişti. İdare binasında sadece bir sekreter kadınla karşılaştı.

3 Georg isminin Fransızca'dan uyarlanan hali.

"Çok üzgünüm ama Herr Seitz burada değil," dedi kadın Frankonya aksanıyla.

"Yine Zeppelin Çayırı'ndadır herhalde..."

"Yoo, bugün Luitpoldhain'da! Öbür gün orada temel atılacak ya!"

"Elbette. Tabii onun için de bayrağa ihtiyaç var."

"E, tabii. Satış bölümündeki beylerin de maalesef hepsi dışarıda. Daha sonra tekrar gelirseniz daha iyi olur. Öbür gün diyelim. O zaman iş bitmiş olur."

"Bakın, ben alıcı değilim. Berlin'den buraya sırf... Ben... Herr Seitz'ın enişte sinin meslektaşıydım..."

"Gerhard!" Kadın gayriihtiyari eliyle ağzını kapattı.

"Tanır mıydınız?"

"Biz... ah, üstünden çok zaman geçti. Ailelerimiz aynı sokakta oturuyordu. Kız kardeşi Gerlinde en iyi arkadaşımdı... arkadaşımdır."

Rath ağzına bir Overstolz yerleştirdi. Schwabach köy gibi bir yerdi, herkes herkesi tanıyordu, dikkatli olmalıydı. Sekreter kadına da bir sigara tuttu ama o geri çevirdi.

"İkimiz de onunla çok gurur duyuyorduk," diye anlatmaya devam etti. Bir yandan da başını iki yana sallıyordu. "Münih'e gittiğinde. Nihayet Berlin'e. Sonra orada böyle korkunç şekilde ölüverdi."

Bunu adeta Gerhard Brunner'in ölümünden bizzat Berlin bataklığını sorumlu tutar gibi söylemişti.

"Evet, evet, büyük şehir işte," dedi Rath. Hafifçe öksürdü. "Madem Gerhard'ı o kadar iyi tanıyordunuz, belki siz de bilirsiniz. Hassas bir mesele. Saklaması için enişte sine önemli belgeler göndermişti. Şimdi benim geri almam gereken belgeler."

"Bakın, Herr..."

"Wegener. Çavuş Wegener."

"Bakın çavuş Wegener, neden bahsettiğinizi bilmiyorum. Fakat sahiden dediğiniz kadar önemliyse size yardımcı olamam. İstesem bile. Zira o zaman o belgeler mutlaka kasadadır ve ben onu açamam. Öbür güne kadar sabredin, Herr Seitz yine bürosunda olur." Masa takvimine baktı. "Fakat ancak öğleden evvel mümkün, öğleden sonra parti kongresine gidecek. Adınızı kaydedeyim mi?"

"Gerek yok."

Kadın birden durakladı. "Fakat, bu... Neden söylemiyorsunuz?" Alnını kırıştırdı. "Neden bilmece gibi konuşuyorsunuz!"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Çoktan randevu aldığınızı neden söylemediniz? Herr Seitz sizi bizzat kendi elleriyle kaydetmiş. Cuma, öğleden evvel, on birde. İşte burada: *Çavuş Wegener Gerhard için gelecek.*"

"Tabii randevum var. Hatırlatmanıza gerek yok. Sadece, bir tesadüf eseri birkaç gün daha erken seyahat etme fırsatı buldum. Ama madem Herr Seitz bu kadar meşgul, mesele değil. Anlaştığımız gibi cuma günü gelirim. Zaten ondan önce parti kongresinde yapacak işlerim var." Rath sigarasının külünü silkti ve kalktı. "Heil Hitler."

"Heil Hitler."

Kadının ağzından Alman selamı rutin çıkmıştı. Belli ki, bu büroda normaldi.

Rath tekrar sokağa çıktığında iki yeni bilgiye sahipti. Birincisi, belgeler buradaydı. Erich Seitz'ın kasasında. İkincisi, Berlindekiler de bunu biliyordu. Ya da en azından Üsteğmen Brunner'in ölümünden beri bulamadıkları dosyaların nerede olduğunu tahmin ediyorlardı. SD Seitz ile çoktan telefonlaşmıştı ve üç gün sonra çavuş Wegener Schwabach'a gelecekti. Yani Rath'ın fazla vakti yoktu. Buna rağmen sabredip, gecenin bastırmasını beklemeliydi.

Yola çıktığında, yemeğin üstünden saatler geçmiş olduğu halde Draxlerlerin zengin akşam yemeği hâlâ midesine ağır geliyordu. Belki temiz havada biraz hareket etmek iyi gelirdi. Rath, Draxler'in bu kadar bol miktarda domuz etini nereden bulduğunu merak etti. O günlerde Berlin'de tereyağı ve domuz yağının yanı sıra et de kesinlikle kıtlığı çekilen gıda maddelerindendi. Akrabaları arasında bir kasap ya da çiftçi olmasının herhalde yardımı oluyordu. Savaş zamanında da öyle değil miydi? Şehirliler şalgama talim ederken, taşrada köylülerin kazanı kaynıyordu. Hiçbir şey paylaşmazlardı da. Tabii insan bir parça et için aileye miras kalan en değerli şeylerden vazgeçmeyi kabullenmediği takdirde.

Aslında savaşta değillerdi ama yine de kıtlık vardı. Hükümet ise her şey tıkırındaymış havasındaydı.

Rath durdu. Önünde bayrak fabrikasının duvarı uzanıyordu. Et-

rafına baktı ama onun haricinde Julius-Streicher-Ring'de in cin top oynuyordu. Herkesin uykuda olduğu bir saatte bunda şaşılacak ne vardı? Schwabachlılar erkenden sokaklardan elini ayağını çekiyordu. Bir kanca kullanarak avlu kapısını çabucak açtı. Hızla içeri girip, ardından kapıyı tekrar örttü. Şirket arazisinin duvarları sayesinde dışarıdan görülemeyeceği için idare binasına girmeye bol bol vakti vardı. Bu da tahmininden kolay oldu. Bu koşullarda işin en zor kısmı Draxlerlerin evindeki odadan görülmeden tüymek olmuştu.

Şirketin şefinin bürosu Rath'ın tahmin ettiği gibi daha o sabah konuştuğu kadın sekreterin arkasında kalan kapının ardındaydı. Nefes kesici yazı masası ve onun üzerinde duran aile fotoğrafları hiç şüpheye yer vermiyordu. Resimlerin birinde, klasik bir nikâh fotoğrafında Erich Seitz karısıyla birlikte görünüyordu. Diğerinden sarı saçları örülü iki kız çocuğu objektife bakıyordu.

Büro Rath'ın aklına gelen başka her bürodan farklıydı. Özellikle de, şirketin ne kadar verimli çalıştığını ispat etmek için olacak, bütün duvarlar bayraklarla donatıldığı için. Buna karşılık çeşitlilik söz konusu değildi. Zira bayrakların hemen hemen hepsi gamalı haçlı bayraklardı ve odaya tuhaf bir hava veriyorlardı. Az sayıda istisna vardı, onlar da birtakım şehirlerin armasını taşıyordu. Rath bunların Schwabach, Nürnberg ve o yöredeki birkaç başka kasabaya ait olduğunu tahmin ediyordu. Köln'ün veya Berlin'in şehir bayraklarını göremedi ama fabrikanın Frankonya'da büyük bir müşteri yelpazesine sahip olduğu anlaşılıyordu.

Rath el fenerini dişlerinin arasına sıkıştırdı ve masanın çekmecelerini aradı. Herhangi bir gizli dosya bulamadı ama zaten bulacağını da sanmıyordu. Ancak en azından sekreter kadının bahsettiği kasaya uyacak bir anahtar bulmayı umut etmişti. Ne var ki, bu büroda böyle bir şey de yoktu. Şirket kasası bambaşka bir yerde olabilir miydi? Belki işçilerin haftalık yevmiyelerinin verildiği yerdeydi. Yoksa şu kimse görmesin diye duvara gömülen modern çelik kasalardan mıydı?

Rath fenerin ışığını bir bir bütün bayrakların arkasına tuttu ama duvar kâğıdından başka bir şey göremedi. Kasa kapısı filan yoktu. Geriye Seitz'ın duvarlarda bayrak bulunmayan ufacık kısım-

lara astığı tablolar kalıyordu. Biri konferans masasının arkasında Schwabach kasabasının silüetini gösteren tozlu bir yağlıboya tabloydu. Yazı masasının arkasında ise isteseler de istemeseler de şirket müdürünün bütün ziyaretçilerinin, üzerlerine dikili sert bakışlarını sineye çekmeye mecbur olduğu iki adamın kocaman fotoğrafları vardı. Biri her işadamının, daha doğrusu gerçekten ticaret yapmak isteyen her işadamının artık asmaya mecbur olduğu Adolf Hitler portresiydi. Onun hemen yanı başında da Führer'inkinden de sert ve daha da önemlisi kötü bakan Frankonya Bölge Lideri Julius Streicher'in bir fotoğrafı asılıydı.

Rath, Streicher'i her şeyden evvel *Stürmer*'in yayıncısı olarak tanıyordu. Fakat bir defa istemeden radyoda da bir konuşmasına denk gelmiş ve adamın ağzından salyalar akarak saçtığı anti-semitizmi bütün diğer Nazilerin radyodan veya meydanlardaki hoparlörlerden avazları çıktığı kadar bağırarak yaydıklarından daha da itici bulmuştu. Ne biçim konuşuyordu bu herifler! Bu dar kafalı, çapsız küçük burjuvalar hamaset kokan sığ cümlelerini nasıl da çatlak bir sesle mikrofonlara haykırıyorlardı!

Fakat Rath'ın hiç anlayamadığı şey, bu kadar çok insanın Hitler'i hakikaten büyük bir vaiz sanması, ona tam anlamıyla bağlanmasıydı. Adolf Hitler'in adı geçtiğinde veya adam herhangi bir radyoda konuştuğunda bakışlarıyla onu derhal yüceltmeye başlayan kaynanası gibi.

Yağlıboya tablo adamakıllı ağırdı. Çengelinden çıkarıp, arkasında kasa kapısı bulamadığı için tekrar yerine asmakta zorlandı. Hitler'in arkasında da sadece duvar kâğıdı vardı. Fakat Streicher'in portresinin arkasında işler değişti. Sahiden de metal bir kasa vardı orada. Kilidi şifreliydi.

Rath üzerine çıktığı sandalyeden indi, Streicher'i duvara dayadı ve bir kere daha yazı masasına gitti. Bir anahtara değil, rakam kombinasyonuna ihtiyacı vardı. Az evvel gözünden bir şey kaçmış olabilir miydi? Seitz'ın üzerine rakamlar yazdığı, göze batmayan bir kâğıt mesela. Çekmeceleri bir defa daha baştan aşağı aradı ama işe yarar bir şey bulamadı.

İyi kasa hırsızlarının bu tür şifreli kilitleri ve doğru rakamlar yerine oturduğunda çıkan sesi dinlediğini hatırladı. Bunun üzerine

sandalyeyi tekrar çekti, üzerine çıktı ve kulağını doğrudan soğuk çeliğe dayadı. Sonra sayı çarkını yavaşça çevirdi. Monoton tıkırtılar duydu. Bütün rakamları bir bir denedi. Ya doğru rakam daha yüksek, daha tok, daha tiz veya daha alçak bir ses çıkarmamıştı ya da o bunu işitmemişti. Nefesini tutup, bir daha fakat bu defa daha yavaş çevirdi. Yine olmadı. Anlaşılan bu alanda yeteneksizdi. Sass kardeşler gibi yanında kaynak makinesi de taşımıyordu.

Sessizce küfür etti. Onunki bir tahmin değildi. Hayır, biliyordu. Otto Lehmann'ı azmettiren kişinin izini bulmak üzere incelemesi gereken ve bunun için de acilen ihtiyaç duyduğu belgeler bu çelik kapının ardındaydı. Ama onlara ulaşamıyordu.

Lanet olsun! Onları Gerhard Brunner'in evrak çantasında bulduğu zaman neden almamıştı sanki? Neden alıp bir yere saklamamıştı?

Nedenini biliyordu tabii. Bugün bildiklerini o zaman tahmin bile edemediği içindi. Yetkisi olmadığı halde açtığı gizli dosyalardan henüz kimse ondan şüphelenmeden mutlaka kurtulması gerektiği içindi. Şimdiyse gayet bilinçli şekilde bu riske giriyordu. Mesele Charly olduğu için.

Yaptığı mantıklı mıydı, yoksa paranoyak mıydı? Ne olursa olsun, başka türlü davranamazdı. Vicdanı mıdır, içgüdüsü müdür, artık her neyse, zaman zaman bu tür kararları onun adına aldığı için çok mutlu oluyordu. Birçok başka durumda da buna benzer güvenli bir karar mekanizmasına sahip olmayı dilerdi. Oysa yaptığının doğru mu, yanlış mı olduğunu bile bilmiyordu. Bildiği tek şey, yapmak *zorunda* olduğuydu.

Rath birkaç kombinasyon daha denedi. Milli ayaklanmanın tarihi. Sonuçsuz kaldı. Hitler'in darbesi. Yine olmadı. Führer'in doğum günü. O da sonuç vermedi. Bilse Streicher'in doğum gününü de denerdi. Erich ya da Gerlinde Seitz'ınkini de.

Yapacak bir şey yoktu. İlerleyemiyordu, tekrar gelmek ve cuma gününe kadar bu kasayı ne şekilde olursa olsun açmak zorundaydı. Sahici çavuş Wegener Erich Seitz'a gelip, evrakı talep etmeden önce.

Kel kafalı bölge liderinin resmini yerine astı. Her ihtimale karşı Seitz'ın bürosunda dokunduğu her şeyi mendiliyle sildi ve aceleyle şirket binasından çıktı. Kapıdan sokağa adımını attığı sırada Ju-

lius-Streicher-Ring'de hâlâ in cin top oynuyordu. O arada saat üçü geçmişti tabii.

Yaklaşık on dakika sonra Rath kimseyle karşılaşmadan Draxlerlerin evinin önüne geri gelmişti. Evin kapısı kilitliydi. Başpolis misafirine anahtar da vermemişti, misafirperverlik o raddeye varmıyordu. Fakat kilit Rath'ın kancası için herhangi bir sorun teşkil etmiyordu. Ağır ahşap kapı açılırken bol bol gürültü çıkardı. Bir buçuk saat evvel evden çıkarken de bu sesler yüzünden korkudan donakalmıştı. Şimdi de çok yavaş ve dikkatli hareket ediyordu. Kapıyı ancak kendisinin geçebileceği kadar araladı, sonra yavaşça tekrar kapadı. Evin içi kapkaranlıktı. Fakat el fenerini yakmaya cesaret edemedi. Elleriyle önünü yoklaya yoklaya, adım adım merdivenleri çıkıp, penceresiz odasına vardı. Bir kere daha karanlığı dinledi ama bütün ev sessizdi. Elbiselerini yatağın yanındaki sandalyeye astı ve uzandı. Çok geçmeden uykuya dalmıştı bile.

45

Bağıra çağıra söylenen bir şarkı onu yine erkenden uyandırdı. Başpolis Draxler banyoda yeni başlayan güne hazırlanıyordu. Biraz sonra bunu bütün eve yayılan kızartılmış domuz yağı kokusu takip etti. Rath el yordamıyla kol saatini buldu. Altı buçuk. Aslında canı yatmak istemesine rağmen kalkıp, yıkanma kabının üzerine eğildi, yüzüne soğuk su çarptı, saçlarını arkaya taradı ve giyindi.

Kısa bir süre sonra kahvaltı sofrasında üniformasını giymiş, enerji dolu bir Hans Draxler'in karşısında uykusunu almış ve zinde bir insan izlenimi vermeye çabalıyordu. Aslında ikisi de değildi. Evin kadını, sofrada tükendikçe yeni yumurtalar, domuz yağı ve kahve getirirken, Draxler de ardı arkası kesilmeyen sorular soruyor, imparatorluğun başkentindeki hayat, Alex'teki polisin faaliyeti ve hepsinden önce de Rath'ın o gün neler yapmayı planladığı hakkında her şeyi öğrenmek istiyordu. Misafirlerinin gece yaptığı kaçamağı ikisi de fark etmemişti. Oysa Rath böyle bir durumda anlatmak üzere bir hikâye uydurmuştu. Ara sıra çektiği uykusuzluk ve gece yürüyüşleri hakkında bir hikâye.

Bu durumda meraklı Draxlerlere sadece planları hakkında yalan atması gerekiyordu. Nürnberg'den, İmparatorluk Parti Kongresi'nden ve oğlunu ziyaret etmeyi düşündüğü HJ çadır kampından dem vurdu.

"İyi ama Nürnberg'de değil, Fürth'tesiniz," dedi Draxler koyu bir Frankonya aksanıyla. "Humbser'in[4] bölgesinde."

"Fürth tabii. Fakat ikisi birbirine çok yakın. Elbette Nürnberg'i de gezeceğim."

"İyi yaparsınız! Orası Fürth'ten çok daha güzeldir zaten. Führer de dün Nürnberg'e geldi. Şansınız yaver giderse belki görürsünüz. Benim bugün maalesef Schwabach'ta kalmam lazım. Vazife vazifedir. Fakat Führer'i de göreceğiz, değil mi Rosi?"

"Mutlaka Hans! Her sene olduğu gibi!"

Bu sanki çok tabii bir şeydi, sıradan her Frankonyalının senede bir defa Adolf Hitler'i görme hakkı vardı. Rath, İmparatorluk Parti Kongresi'nin bu bölgedeki önemini gitgide daha iyi kavrıyordu. Hans ve Rosemarie Draxler gibi insanların gözünde Nazilerin bu kitle gösterisi sahiden yılın en önemli bayramıydı ve Noel'den, Paskalya'dan ve bütün Noel pazarlarından daha önemliydi.

Kahvaltılarını bitirince evden Draxler'le beraber ayrıldı. Kapının önüne çıkınca Rath ona veda etti ve Buick'e bindi. Başpolise onu karakola atmayı da teklif etti ama o istemedi. "Yok! Bu şekilde karakola giderken ilk devriyeyi de yapmış olurum. İyi olur."

"Çok etkilendim başkomiserim. Prusyalıların görev aşkından bir farkı yok."

"Yok. *Prusya* demezseniz daha iyi olur. Bizim buralarda methiye sayılmaz."

Oysa bıyığı ve miğferiyle eski Prusya'dan fırlayıp, kazara modern zamanlara gelmiş birini andırıyordu. Bir tek üniformasının rengi yanlıştı.

Ayrılırken Rath bir kere daha Draxler'e el salladı, arabasını çalıştırdı ve hareket etti. Nürnberg'e gitmeye niyeti yoktu. Boydan boya kasabayı geçtikten sonra polis karakolundan çok uzakta, Julius-Streicher-Ring'de arabasını park edecek bir yer buldu. Devri-

4 Fürth şehrinin tarihi birahanesi.

ve gezerken Başkomiser Draxler'in yolunun Schwabach'ın kuzeyine düşmeyeceğini umut ediyordu.

Seitz'ın kendisini özellikle yakın hissettiği açıkça belli olan Julius Streicher'in ne gün dünyaya geldiğini Rath çabucak öğrenmişti. Bir kitapçının vitrininde kel kafalı bölge liderinin bir biyografisini görmüş ve uzun uzadıya düşünmeden içeri dalmıştı. Dükkânda onu pek sarmış gibi doğum gününü bulana kadar karıştırmıştı kitabı. Ardından da kitapçı kadını hayal kırıklığına uğratmış, tek kelime bile etmeden kalın kitabı rafa geri koyup, dükkândan çıkmıştı. Sokağa adımını atar atmaz rakamları not defterinden koparduğu yaprağa not etti: 120285. Bu bir başlangıç sayılırdı.

Erich Seitz ve karısı hakkında yazılmış bir biyografi yoktu maalesef. İkâmetgâh kayıtlarına bakmak faydalı olabilirdi ama kimseyi şüphelendirmeden bunu nasıl yapacaktı? Üstelik bu kayıtlar muhtemelen ya belediyede ya da ev sahibinin çalıştığı karakoldaydı.

Rath hedef gözetmeden Schwabach sokaklarında yürümeye başladı. Bir yandan da başka hangi rakam dizilerini toplaması gerektiğini düşünüyordu. Schwabach'ın bir kuruluş tarihi var mıydı acaba? *E. Seitz Alman Bayrak Fabrikası*'nın kuruluş tarihi de olabilirdi. Akşama kadar ne kadar çok rakam kombinasyonu bulabilirse, o kadar iyi olurdu. Şimdi düşünmeye vakti vardı, o akşam Seitz'ın bürosunda olmayacaktı.

Bozuk paralarını saydı ve bir telefon kulübesi buldu. Elindeki ufak listeyi bir bir tamamlamak için peş peşe telefonlar açmaya başladı. Belediyeyi de aradı ama Schwabach ikâmet kayıtlarına bekçilik eden ketum memur Erich Seitz ve kızlık soyadı Brunner olan Gerlinde Seitz'ın doğum tarihlerini vermedi. Buna karşılık Sanayi ve Ticaret Odası şirketin tarihi hakkında her türlü bilgiyi memnuniyetle paylaştı. Buna göre, Erich Seitz'ın idaresindeki şirket daha 1889 senesinde, Nathan Rosenstein isminde biri tarafından *Schwabach Bayrak Fabrikası* adıyla kurulmuştu. Eski genel müdürü Seitz, şirketi o yılın ilkbaharında yeni satın almış ve adını değiştirmişti. Rath tarihi not etti: 120535. Üstüne üstlük, adeta bir ikramiye gibi, daha o sormadan şirket sahibinin doğum gününü de söylemişlerdi. Onu da not etti: 170703.

Telefonu kapattıktan sonra eskiden bir Yahudi'ye ait olan fabrikayı Erich Seitz'ın nasıl satın almış olabileceğini düşündü. Frankonya bölgesindeki kasaba yönetimlerinin, anti-semitizmi birinci vatandaşlık vazifesi sayan bölge lideri Streicher'in girişimleri sayesinde en kısa sürede kasabalarını Yahudilerden temizlemek için ellerinden geleni yapmaları ve Yahudi vatandaşlara da bu minvalde muamele etmelerinden Seitz'ın yararlandığı tartışma götürmezdi.

Rath tekrar telefon rehberine sarılarak Schwabach'ın kuruluşu hakkında biraz bilgi alma umuduyla şehir arşivinin numarasını aradı. Bir ara gözlerini hafifçe kaldırınca meydanı geçmekte olan yeşil bir üniforma gördü. Başpolis Draxler. Adam onun çoktan Nürnberg'e gittiğini sanıyordu. Rath telefon rehberinin arkasına saklandı, fakat miğfer yavaşça ama hiç durmadan telefon kulübesine doğru yaklaşıyordu. Sonra ansızın durdu. Rath rehberin üzerinden göz attı. Bir kadın Draxler'i durdurup, lafa tutmuştu. Koluna bir alışveriş sepeti takmış Gerlinde Seitz'tı bu.

Allah kahretsin! Bu lanet olası yerde herkesin herkesi tanıdığını düşünmeliydi! Ya onu fark ederlerse ne yapacaktı? Gerlinde Seitz onun SS Çavuşu Wegener olduğunu zannederken, Draxler onu Berlinli meslektaşı Rath olarak biliyordu, üstelik onu Nürnberg'de sanıyordu. İkisi ona farklı isimlerle hitap ederse bu bir felaket olurdu.

Rath pardesüsünün yakasını kaldırdı, şapkasını alnına kadar aşağı çekti ve ikisinin de diğer yöne doğru bakacağı bir anı kollamaya başladı. Tam sırası!

Telefon rehberini bir kenara bıraktı ve içinde kendisini Ku' Damm'ın camlı vitrinlerinden birinde gibi hissettiği kulübeden çıktı. Bir miktar meydanda yürüdükten sonra önüne çıkan ilk yola saparak arabasının yanına döndü. Buradan toz olmanın vakti gelmiş geçiyordu.

Nürnberg – Usta şarkıcıların ve İmparatorluk Parti Kongreleri'nin şehri. Frankonya metropolünün turizm ofisi şehrin reklamını böyle yapıyordu. Açıkçası çok da başarılıydı. Daha pazartesi günü kaynanasıyla şehre geldiği sırada Nürnberg sokakların-

da hiç de Berlin'dekinden aşağı kalmayan yoğun bir trafik olduğunu düşünmüştü ama bugün Rath usta şarkıcıların ve İmparatorluk Parti Kongreleri'nin şehrinin insanlar, otomobiller ve çeşitli diğer araçlarla dolu olduğunu görünce sinir içinde tren istasyonu civarında önüne çıkan ilk otoparka yöneldi. Çevre yolunun önünde bütün trafik lambaları aynı anda kırmızıya dönmüş gibi sıkışmıştı trafik. Yoluna yürüyerek devam ederse daha hızlı hareket edebilirdi.

Yanılıyordu. Çünkü kaldırımlar da o kadar doluydu ki, adım atmak mümkün değildi. Her yeri bir insan seli kaplamıştı.

"Ne oluyor burada?" diye sordu Rath yoldan geçen birine. "Parti Kongresi Zeppelin Çayırı'nda yapılıyor zannediyordum."

"Ne mi oluyor? Dünyadan haberiniz yok! Birazdan Führer şehirden geçip, Luitpoldhain'a gidecek. Size tavsiyem, kendinize iyi bir yer ayarlayın. Her halükârda buradan geçecek. Deutscher Hof karşısı."

"Deutscher Hof mu?"

"Führer'in kaldığı otel." Adam onu baştan aşağı süzdü. "Yahu, siz ilk defa mı katılıyorsunuz?"

"Neye?"

"Noel Pazarı'na değil herhalde. İmparatorluk Parti Kongresi yahu! Sahiden tuhaf birisiniz!"

Adam bundan evvel hiç bu kadar umursamaz birini görmemiş gibi başını iki yana salladı.

Rath ilerlemeye çalıştı. Şehrin daha sakin bir bölümü de olmalıydı. Boş bir telefon kulübesi. Boş bir masası olan bir kahvehane.

Böyle şeyler ümit ediyordu ama vaziyet iç açıcı değildi. Bırak önünden geçtiği telefon kulübelerinin hepsinin dolu olmasını, önlerinde insanlar kuyruk bile olmuştu. Bazılarının tepesinde oturanlar bile vardı. Hitler'in geçeceği yolun kenarındaki –Rath haricinde herkes onun nereden geçeceğini biliyordu anlaşılan– kahvehanelerin, meyhanelerin, lokantaların hepsi ağzına kadar doluydu.

Nürnberg'e gelmek ne şapşalca bir fikirdi! Taşrada, herhangi bir köyde, herhangi bir taşra postanesinde olsa rahat rahat telefon edebilirdi ama bugün Nürnberg'de bu imkânsızdı.

Üstelik yarın bir kere daha bu kalabalığa karışmak zorundaydı.

Şehirde dondurma filan yemek üzere Luise Ritter'le sözleşen Fritze'ye sürpriz yapmak istiyordu.

Birdenbire tarif edilemez bir gürültü koptu. Rath bu gürültünün yol kenarına birikmiş insanlardan çıktığını, hep bir ağızdan çığlık attıklarını, bağırdıklarını, haykırdıklarını, hepsinin kendinden geçtiğini fark edene kadar sesin ne olduğunu anlayamadı.

"Heil!" veya "Sieg Heil!" lafları duyuluyordu ama "Führer geliyor!", "İşte orada!" ya da sadece çılgınca, "Geliyor, geliyor!" diye bağıranlar da vardı. Fakat hepsi bir araya gelince bu sesler kulakları sağır eden, anlaşılmaz ve karmakarışık bir gürültüye dönüşüyordu. Sağındaki solundaki insanlar artık ne Rath'a ne de başkalarına ilgi gösteriyordu. Herkes gözünü sokağa çevirmiş, kaldırımın kenarına çullanıyordu. Kaldırımın önünde duran SA'lar kalabalığın daha da ilerleyerek yola taşmasına mani oluyordu.

Karnaval konvoylarından da beterdi. Müzik bile yoktu.

Berlin'de Nazilerin bütün resmigeçitlerinden ve yürüyüşlerinden elinden geldiği kadar uzak duran Rath şimdi Nürnberg'de onların tam göbeğine düşmüştü.

Oradan ayrılmak, başka bir tarafa gitmek istiyordu ama kalabalık onu da öne doğru itekliyordu. Nihayet neden herkesin böyle kendini kaybettiğini anladı. Başını üstü açık ve içinde üniformalı birkaç kişinin oturduğu siyah bir Mercedes'in çektiği bir konvoy yaya hızında ilerliyordu. İçlerinden biri şoförün yanındaki koltukta ayağa kalkmış, sol eliyle ön camı tutuyor, sağ eliyle düzenli aralıklarla kendi adını taşıyan selamı veriyordu.

O yavaş yavaş ilerleyen Münih plakalı Mercedes'te sahiden Adolf Hitler vardı. Bizzat kendisi. Rath, birçok Alman'ın bir Tanrı gibi taptığı, Führer ve başbakan olan bu adamın yüzünü Berlin'de hiç görmemiş, buna fırsat verecek her şeyden bilhassa kaçınmıştı ama Nürnberg'de ona belki de hayatı boyunca bir daha olmayacak kadar yaklaşmıştı. Acaba Luise Ritter de Alman Kadın Derneği'nden bir arkadaşıyla beraber oralarda bir yerde duruyor olabilir miydi? Belki. Fakat gerçekten sağında solunda coşan kalabalığın onu ittiği yerde, tam kaldırım kenarında olan damadı kadar iyi bir yerde miydi acaba?

Siyah Mercedes yaklaştıkça "Heil" nidaları da arttı. Rath iste-

mediği halde, göze görünmeyen bir gücün zorlamasıyla herkes gibi sağ kolunu kaldırmaya mecbur olduğunu, kolunu kaldırmayan kimse olmadığı için buna karşı koyamayacağını hissediyordu. Alman selamı vermeyi reddettiği için dayak yemekten korktuğu filan da yoktu. Zira kimse onunla ilgilenmiyordu. Herkesin gözü sokaktaki siyah otomobildeydi. Onu diğerlerine katılmaya zorlayan şey bir açıklama bulamadığı ve onu içten içe ürküten başka bir şeydi. Sonra ağzından "Heil" kelimesinin çıktığını duydu. Bir defa, iki defa, üç defa.

Berlin'de Alman selamı vermeyi reddeden, her fırsatta onun cılkını çıkaran Gereon Rath, evet ta kendisi, Nürnberg'de kaldırımın kenarında dikilmiş, ertrafındaki kalabalığa ve onun ritmine kapılmış halde, durmadan sağ kolunu kaldırıyordu.

Rath bu büyünün ne kadar sürdüğünü bilmiyordu. Münih plakalı siyah Mercedes'i birçok başka araç takip etmiş ve nihayet geçit sona ermişti. Araçlar artık görünmüyordu, bağırış çağırışlar seyrelmişti, insanlar tekrar yollarına devam etmişti. Rath ise hiç kımıldamadan, insan kalabalığının onu az evvel sürüklediği yere kazık çakmış gibi duruyordu. Adeta ezelden beri Naziymiş gibi kalabalıkla birlikte haykırdığı, sağ kolunu kaldırdığı yerde.

Olanlara bir anlam veremiyordu. Kendi kendinden hayatı boyunca hiç bu kadar nefret etmemişti.

46

Charly arabasını ödünç almak istediğinde Guido bugüne kadar hiç bu kadar dert çıkarmamıştı. Bu sefer ise Gereon'dan beter mesele yapmıştı. Bu da Charly'nin gözünde aralarındaki arkadaşlık ilişkisinin artık yavaş yavaş eridiğinin yeni bir işaretiydi.

Guido'nun eski arabası nispeten mütevazı bir Opel'di, fakat artık o da ortağı Blum gibi bir Mercedes limuzin kullanıyordu. Belli ki bu otomobil onun için kendi ruh sağlığından bile kıymetliydi.

Charly'nin aracı dikkatli kullanacağına ve asla asfalt yollardan ayrılmayacağına bin defa yemin etmesi gerekmişti. Bu arabayla sadece asfaltlanmış caddeleri kullanarak Wedding'den dışarıya nasıl çıkabi-

leceğini en ince teferruatına kadar tarif ettiği için, Charly onun yeni sevgilisine arnavutkaldırımını bile fazla gördüğü kanısına varmıştı.

Antonstrasse'nin ve Wedding semtinin *Blum&Scherer* Avukatlık Bürosu'na uygun bir adres olduğundan da şüphe ediyordu artık. Tabii bu büro Charlotte Rath için doğru işyeri miydi, orası da ayrı meseleydi...

Altendorf Çiftliği Mecklenburg'un iç taraflarındaydı. Yolu Neustrelitz'ten ve Gereon'la yaptıkları bazı gezilerden bildiği muhteşem güzellikte bir göller bölgesinden geçiyordu. Ama gittiği yer bu bölgede değildi. Üç saatlik bir seyahatten sonra nihayet hedefine vardı.

Çiftliğin yolunu gösteren herhangi bir işaret yoktu, yol kenarındaki levhalar sadece en yakın kasabanın hangi mesafede olduğunu haber veriyordu. Marlow. Daha haritaya bakarken Charly bu isimde bir yer olmasına ve Liang'ın bugünkü işvereniyle aynı adı taşıyan bir kasabanın yakınlarında bulunan bir çiftlikte büyümüş olmasına şaşırmıştı. Tabii bir gangster şefine işveren denebilirse.

Çarşıda, oyuncak eve dönüştürülmüş bir şatoyu çağrıştıran belediye binasının hemen karşısında durdu. Ya da şatoya dönüştürülen bir oyuncak ev... Ancak binanın içinde oyuncak bebekler değil, hakiki memurlar çalışıyor, onlar da şaşkın şaşkın Charly'nin suratına bakıyordu.

"Kayıtlarımızda herhangi bir Çinli kadın yok."

"Altendorf Çiftliği'nde yaşıyormuş."

İki memur aralarında fısıldaştı.

"O zaman hizmetçilerden biri olsa gerek," dedi biri sonra.

"Hizmetçiler..."

"O moruk Larsen'in kimi alıp buralara kadar getirdiği hakkında hiçbir fikrim yok. Adam kendi de uzun süre Çin'de kalmıştı." Memur sesini alçaltı. "Dedikodulara bakılırsa, geri dönerken yanında getirdikleri sadece birkaç hatıra ve hizmetçiden ibaret değilmiş." Göz kırptı. "Kendi kanından birilerini, anlarsınız ya."

Charly anlıyordu.

Dedikodu Marlow'da da Çingdao'daki kadar yaygındı anlaşılan.

İyi niyetli memur çiftliğe giden yolu ona tarif etti.

"Fakat orada artık Larsenlerden kimse kalmadı, sadece hizmetçiler yaşıyor."

Charly, Guido'ya verdiği sözü tutamadı. Bir zamanların Altendorf Çiftliği'ne gitmek için toz toprak içinde bir yoldan geçti. Harap halde de olsa hâlâ yerli yerinde duran ahırın önünde arabayı durdurduğunda siyah Mercedes açık renk bir toz tabakasıyla kaplanmıştı.

Ahırın hemen yanında eskiden hizmetçilerin kaldığı belli olan yarım düzine kadar ufak tefek ev sıralanıyordu. Önlerindeki avluda birkaç çıplak ayaklı çocuk oynuyor, bir kadın çamaşır topluyordu. Arabadan inince hepsi onu şüpheyle süzse de, hiçbiri onunla konuşmadı, hatta Charly samimiyetle "Merhaba," dediği halde cevap bile vermediler.

Demek memurun sözünü ettiği hizmetçiler bunlardı. Hizmetçilerin kaldığı eski binalara yerleşmiş, kasabadan uzakta yaşıyorlardı. Evsiz miydi bunlar? Yoksa Çingene mi? Her halükârda, Marlow'da kimsenin ilişki kurmak istemediği birileriydi. Hizmetçi değil, ayaktakımıydı.

Bir zamanların malikanesinden geriye sadece dış duvarlar kalmıştı. Birkaç yanmış kalas haricinde bütün molozlar toplanmıştı. Orada hiçbir çocuk oynamıyor, bu harabe adeta uğursuz bir yermiş gibi insanlar bu duvarlarla aralarında mesafe bırakıyordu.

Bir karaağacın gölgesinde Charly birkaç mezartaşı gördü. Oraya doğru yürüdü. Larsen ailesinin fertleri kuşaklar boyunca düzenli bir şekilde buraya gömülmüştü ama uzunca bir süredir bakım yapılmamışa benziyordu. Mezarların üzerini çalılar kaplamış, mezar taşlarının üstünde yosun bitmişti. Onlardan biraz daha ayrı gibi duran bir mezar daha yeni olduğu intibaını veriyordu. En azından taşı epey yeniydi. Ona da bakım yapılmıyordu ki, üzerini yabani otlar kaplamıştı. Buna rağmen üzerindeki yazı rahatlıkla okunabiliyordu.

Liang Çen Lu
1887-1918

Hiç şüphe yoktu. Önünde durduğu Liang'ın annesinin mezarıydı.

Mezara yakından bakınca üzerindeki yabani otların arasında bir demet taze gül olduğunu gördü. Olsa olsa üç-dört günlüktüler.

Charly önüne park ettiği hizmetçi evlerine geri gitti. Çocuklar, arada saygı ifade eden bir mesafe bıraksalar da, Mercedes'i inceliyordu.

"Selam," diye seslendi onlara. Çocukların üçü hemen tüydü, bir diğeri kaldı. Başını yana eğmiş, merakla ona bakan bir kız.

"Merak etme, bir kötülüğüm dokunmaz," dedi Charly. "Sadece bir şey sormak istiyorum. Şu ilerideki mezarı kimin ziyaret ettiğini gördün mü?"

Kız "evet" der gibi usulca başını salladı.

"Ee? Kimdi?"

"O adam."

"Hangi adam?"

"Hep gelen."

"Hep geliyor, öyle mi?"

"Başka kimse gelmez."

"O adam ne kadar sık geliyor?"

Kız omuz silkti. "Belli olmaz."

"Onu bana tarif edebilir misin?"

"Onun da böyle bir arabası var."

"Mercedes mi?"

"Bazen."

"Gözleri... şey... Çinli mi? Böyle çekik gözleri mi var?"

Kız başını iki yana salladı. Ardından diğer çocukların yanına koştu. Belli ki cesareti kırılmıştı.

Charly hayret içindeydi. Düzenli aralıklarla mezara çiçek bıraktığı belli olan kişi her kimse, Liang Kuen Yao değildi. İyi de, başka kim olabilirdi? Çinli tercüman kadınla bir ilişki içine giren baba-oğul Larsenler ölmüştü. Yolu hasbelkader Mecklenburg'a düşen Çinli bir kadın burada başka kiminle tanışmış olabilirdi?

Charly dönüp, malikane harabesine ve o garip ve ufak özel mezarlığa bir kez daha göz attı. Sonra yeniden üstü toz kaplı Mercedes'e bindi.

47

Bütün bunları ikinci defa yapıyor olmak tuhaf bir histi. İkinci defa Draxlerlerin evinden sessizce çıkmak, ikinci defa geceleyin bomboş olan Julius-Streicher-Ring'de yürümek ve ikinci defa gizlice aynı şirket binasına girmek. Ve tıpkı bir evvelki gece olduğu gibi yine Rath'ı engelleyen olmamıştı. Bundan rahatsızdı. Her şey bu kadar sorunsuz olduğu zaman tedirgin oluyordu. Dün onu bir gören mi olmuştu? Bugün tuzak mı kurmuşlardı?

Korkuları yersizdi. Kimse ona mani olmadı. Saat gece ikiye gelirken bu şirketin binası da namuslu işlerle uğraşan her şirketinki gibi bomboştu. Gece bekçisi bile yoktu. Zaten kimin aklına bayrak çalmak gelirdi?

Bu defa Rath el fenerine ihtiyaç kalmadan yolunu buldu. Pencereden içeri vuran soluk ay ışığı önünü görmesine yetiyordu. Julius Streicher'in resmini indirdi, not aldığı kâğıdı açtı.

Altı kombinasyon yazmıştı. Şimdi bunlardan biri işe yarasın diye dua ediyordu.

Seitz'ın doğum günüyle başladı. Bu ona en akla yakın kombinasyon gibi geliyordu. Fakat uymadı. Onun ardından şirketin kuruluş tarihini denedi. Yanlış. Şirketi satın aldığı tarih. Olmadı. Bir yerde bir hata yapmış olabileceği ihtimaline karşı üç rakam kombinasyonunu da birer kere daha denedi. Ancak kasayı açamadı. Streicher'in doğum günü de işe yaramadı. Notlarındaki son kombinasyonlar Schwabach hakkında bulduklarıydı. Umuttan ziyade çaresizlikten onları da denedi: Resmî tarihte kasabanın adının ilk defa anıldığı tarih ile şehir olma hakkının tanındığı tarih. Kasa yine açılmadı.

Lanet olsun!

Bütün kombinasyonları, bu kez yüzde yüz emin olmak için tamamen konsantre olarak bir kere daha denedi, sonunda pes etti. Doğru kombinasyon bunlar arasında değildi.

Ne yapmalıydı? Bir kere daha bu işi bitirmeden oradan ayrılamazdı.

El fenerini yaktı ve ipucu bulurum umuduyla büroyu bir daha gözden geçirdi. Acaba yazı masasını bir kere daha arasa mıydı?

Dün bir şeyi atlamış olabilirdi. Veya belki bir zulaya, üstünde kasanın şifresi yazan bir kâğıt saklanmış olabilirdi.

En üst çekmeceyi açtığı sırada gözüne masanın üzerinde, gelen posta kutusunun hemen yanında duran, güzelce çerçevelenmiş iki fotoğraf ilişti. Erich ile Gerlinde'yi nikâh töreninde, utangaçlıkla gülümseyen kızlarını da yazlık elbiseler içinde gösteren resimler.

Rath çekmeceyi tekrar kapatıp, nikâh fotoğrafını eline aldı. Basit ve sade bir çerçevesi vardı. Çelik klipler ve bir karton resmin kaymasını önlüyordu. Rath fotoğrafı çerçevesinden çıkarınca arka tarafında elle yazılmış bir tarih buldu. *9 Mart 1927.*

Şimdiye kadarki bütün hatalı denemelere rağmen, içgüdüleri o anda Rath'a doğru yolda olduğunu söylüyordu. Tekrar kasaya gitti ve rakam çarkını çevirmeye başladı: 09 03 27. Sessizce tıklayan kasanın ağır çelik kapısı yavaşça aralandı.

İşte bu kadar!

El feneriyle kasanın içini aydınlattı. Birkaç tomar para, birkaç mukavele. Bütün bu ıvır zıvırın altında ise üç adet büyük kahverengi zarf vardı. Üstlerinde gönderenin adı yazmıyordu. Gönderildiği adres ise *E. Seitz ailesi, Schwabach, Nürnberger Strasse*'ydi.

Demek Gerhard Brunner, o öldükten sonra Rath da bir zarf yollamadan evvel Schwabach'a iki mektup daha göndermişti. Onların içinde de gizli belgeler mi vardı? Bunu düşünecek vakti yoktu. Rath üç zarfı da kasadan çıkardı.

Adreslerden hangisini kendisinin yazdığını ilk bakışta söylemek mümkündü. O yazı, diğer iki zarfın üstünde bulunan Gerhard Brunner'in el yazısıyla karşılaştırıldığı zaman bu çok açık belli oluyor, onu kolayca ele veriyordu. O, daha ziyade mektupların içinde ne olduğu önem taşıdığı için zarfların derhal çöpü boylayacağından hareket etmiş, yazıyı taklit ederken pek itina göstermemişti. Halbuki bu kez işler farklıydı. Erich Seitz enişteşinin mektuplarını açmamıştı bile. Bunu ona Brunner yasaklamış olabilir miydi? Son mektubun üzerinde başka bir el yazısı olduğunu Seitz fark etmiş miydi?

Rath üç zarfı da pardesüsünün altına sakladı. Sonra kapatmadan önce kasayı ve kapıyı, ardından da, tekrar kasanın üzerine asmadan önce, Streicher portresinin çerçevesini bir mendille sildi.

Neredeyse nikâh fotoğrafını çerçevesine yerleştirip, yerine koymayı unutacaktı. Geride herhangi bir iz bırakmamak için onların da hepsini sildi. Önce fotoğrafın kendisini, peşinden çerçevenin camını her iki taraftan ve nihayet hepsini tekrar yerine yerleştirdikten sonra çerçeveyi. Yerine geri koymak için fotoğrafı bir mendille eline aldığında nikâh resminin çocukların resminin solunda mı, sağında mı durduğunu hatırlamadığını fark etti. Solda karar kıldı. Böylesi ona daha mantıklı bir sıralama gibi gelmişti.

Tekrar avluya dönerken bütün kapıları arkasından kapatıp, keza onların da kollarını mendiliyle sildi.

Sonunda sokağa çıktı. Pantolon kemerinin arasına sıkıştırdığı büyük zarfları pardesüsünün cebindeki elleriyle sıkıca tutarak gerisingeriye eve yürüdü.

İçeri girmeden belgeleri arabasına sakladı. Arkadaki acil durum koltuğunun altına, hemen marş krankının yanına. Burasının iyi bir zula olduğu tecrübeyle sabitti. Meraktan kıvrandığı halde zarfları açıp içine bakacak kadar rahat değildi içi, risk çok büyüktü. Burada, bir an evvel terk etmek zorunda olduğu bu ufak kasabada yapamazdı bunu. Yarın Draxlerlere teşekkür edecek ve Fritze'yle Nürnberg'de buluştuktan sonra dosdoğru Berlin'e geri dönecekti.

Evin kapısını zorlayıp açmak yine bir sorun teşkil etmediyse de, kapı azıcık kımıldatıldığında dahi fena halde gıcırdıyordu. Rath ağır kapıyı yavaşça ve dikkatle araladı. Buna rağmen gürültü çıkmasının önüne geçemedi. Eh, dün de bir sorun çıkmamıştı ya...

"Eller yukarı!"

Ses merdivenin tepesinden geliyordu.

Rath talimata uydu ve arkasına döndü. Pijaması ve uyku takkesiyle Wilhelm Busch'un bir çizgi romanından fırlamışa benzeyen Hans Draxler elindeki çift namlulu pompalı tüfeği ona doğrultmuştu. Arkasında, ondan bir basamak yukarıda karısı duruyordu. O hiç değilse sırtına bir gecelik geçirmişti.

"Ha, siz misiniz?!" Draxler tüfeği indirdi. "Bu saatte dışarıda ne işiniz var?"

Rath yavaşça ellerini indirdi. Bir gece evvel hazırladığı bahane geldi aklına.

"Korkuttuysam özür dilerim. Fakat... bazen uykum kaçar. O za-

man açık havada kısa bir yürüyüş yapmak iyi geliyor." Draxler, *ah şu büyük şehirliler* demek ister gibi kafasını iki yana salladı.

"İnşallah dışarıda da kimseyi ürkütmemişsinizdir, bizi ürküttüğünüz gibi. Schwabach'ta bizler böyle uygunsuz saatlerde uyuruz da."

"Normalde Berlin'de de öyledir."

"Eh, o zaman tekrar yatın bari. Daha birkaç saat uyuyabilirsiniz."

"O kadarı yeter zaten."

"Daha uzun uyumak ister miydiniz?"

"Hiç lüzûmu yok. Yarın ayrılacağım ya, onun için sizinle ve karınızla kahvaltı ederken mükemmel misafirperverliğiniz için sizlere teşekkür etmekten mutluluk duyarım."

"Meslektaşlar arasında lafı bile olmaz."

"Öyle demeyin. Başkaları hiç de öyle düşünmüyor."

"Evet, Berlin'de öyle olabilir ama Schwabach'ta olmaz. Burada hepimiz birbirimize destek oluruz."

"Hamdolsun Schwabach!"

Rath'ın bu sözlerinde samimi olup olmadığına karar veremeyen Draxler biraz tuhaf baktı.

"Eh, o zaman en iyisi yine yatalım. İyi geceler Herr Rath."

"İyi geceler! Frau Draxler, Herr Draxler!"

Rath parmağını şapkasının kenarına götürdü. Beş dakika sonra ufak odadaki yatağa uzandığında sessiz bir küfür salladı. Tam her şey bitmişken bu meraklı polise yakalanmak şart mıydı? Tam da bugün, başka her şeyin yağdan kıl çeker gibi gittiği bugün.

48

Adam korkuyordu. Suratından belliydi. Sadece itibarı, şirketi ya da serveti ile ilgili değildi korkusu. Sağlığından da endişe ediyordu. Gerçekçi bir adama benziyordu ki, o zaman bu iş kolaylaşırdı. Gerçekçi insanlarla pazarlık etmek, bir türlü ikna olmayan inatçılarla pazarlık etmekten daha kolaydı.

Johann Marlow boş deri koltuğu işaret etti.

"Lütfen oturun Herr Königsberg. Buraya gelme fırsatı bulma-

nız çok güzel oldu. Bir şey ikram edebilir miyim? Bir kahve alır mısınız?"

Kırklı yaşlarının ortasında, zayıf bir adam olan Joseph Königsberg yuvarlak gözlüklerinin ardından kendisini salona getiren Kuen Yao'ya şüpheyle baktıktan sonra oturdu. Varlıklı bir tekstil sanayicisi olduğu düşünülürse üzerindeki takım elbisenin şaşılacak kadar bakımsız ve buruşuk olduğu söylenebilirdi. En ince ipliklerden yapıldığı ve terzi elinden çıktığına şüphe yoktu ama sanki Königsberg geceler boyu bu elbiseyi üstünden çıkarmamıştı.

"Teşekkür ederim," dedi. "Fakat kahve kullanmıyorum. Bir bardak su verirseniz sevinirim."

Kuen Yao bara giderek bir bardağa su doldurdu. Königsberg bardağı aldı ve adeta ağzı kurumuş da bir an evvel bir tedbir alması gerekiyormuş gibi bir yudum içti.

"Samimi konuşacak olursam Herr Marlow," diye söze girdi bardağı masaya bıraktıktan sonra, "neden burada olduğum hakkında hiçbir fikrim yok."

"Başınızda bir dert olduğu için buradasınız. Ben de size yardımcı olabilirim."

"Gazetelerin iddialarına inanmayın."

Yahud Königsberg diye yazmıştı *Stürmer* son nüshasında tekstil şirketi patronu hakkında. Manşet *Yahud Königsberg ve onun işçileri* idi: *Berlin'de bir ırk rezaleti – özel bir işletmede işlenen suçlar.*

"Ben ahlâk bekçisi değilim Herr Königsberg. Tüccarım. Zor durumda olduğunuz kulağıma geldi. Sizi bu darboğazdan çıkaracak bir yol göstermek istiyorum."

"Yanımda çalışan terzi kadınlarla hiçbir cinsel ilişkiye girmedim ki. Evliliğimden memnunum."

"Dediğim gibi, bu değil mesele, bana kendinizi savunmanıza gerek yok."

"Yeni hükümetle hiçbir sorunum olmadı," dedi Königsberg. "33'teki boykot bize zarar vermedi, müşterilerimiz ona rağmen gelmeye devam etti. Fakat şimdi..." Stürmer'i işaret etti. "... Şu paçavra bütün bu yalanları yaymaya başlayalı beri..."

"İtibarınızdan ziyade Gestapo'nun her an kapınıza dayanabileceğinden çekinmeniz daha doğru olur."

"Bundan endişe etmem gerektiğinden emin misiniz?"

"Bana bilgi veren şahsın hiç şüphesi yoktu. Biri sizi ihbar etmiş."

"Peki siz bana bunu neden anlatıyorsunuz?"

"Çünkü durumun vahametini kavramamış olmanızdan cidden endişe duyuyorum."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Herr Königsberg, ben bir işadamıyım, siyasetçi değil. Fakat üç-dört sene öncesindekinden farklı bir zamanda yaşadığımızı ben de biliyorum. Sizin gibilere artık Almanya'da yer olmadığını artık siz de anlamış olmalısınız."

"Fakat..." Königsberg duraksadı. "Ben Berlinliyim! Ailem üç kuşaktan beri burada yaşıyor. Şirketimizin biri Hausvogteiplatz'ta, diğeri Werdersche Markt'ta iki şubesi var."

"Olabilir ama bütün bunlar şu anda içinde olduğunuz durumu değiştirmiyor."

Misafirine sigara tuttu ama o geri çevirdi. Onun yerine kendi sigarasını yaktı. Kuen Yao adamın önüne bir kül tablası bıraktı. Königsberg kendisine gösterilen yakınlıktan rahatsız oldu. Belki de burada kendisine bir Asyalının hizmet etmesiydi bunun sebebi.

"Yakında Almanya'yı terk etmezseniz hapse tıkılmanız tehlikesi var," diye devam etti Marlow. "Ailenize bu kötülüğü yapmaya gerçekten razı mısınız? Gazetelerde yazılanlar onlar için yeterli bir ceza sayılmaz mı?"

Königsberg hiç ses çıkarmadan sigarasından bir nefes çekti.

"Bütün bunların sizi ziyaret etmemle ne alakası olduğunu anlamıyorum," dedi nihayet.

"Açık değil mi? Gereken adımları atmanıza yardım etmek istiyorum."

"Kendim de pasaport çıkartabilirim."

"İşte tam da bunu yapmamalısınız. Şu sırada pasaporta başvuracak olursanız vergi dairesi anında tepenize biner."

"Neden?"

"İmparatorluktan Kaçış Vergisi'ni duymuş muydunuz?"

"Elbette. Brüning hükümeti başlatmıştı. '31 senesinde."

"Doğru. Alman İmparatorluğu'ndan döviz kaçmasına mani olmak için. Hitler hükümetinin de bu vergiyi son derece ciddiye al-

dığını söyleyebilirim. Pasaport başvurusu yaptığınız anda Charlottenburg Vergi Dairesi hakkınızda tedbir kararı çıkartır. İlk iş öyle yapıyorlar."

"O da ne?"

"Bir anlamda İmparatorluktan Kaçış Vergisi için bir ön ödeme. O zaman mal varlığınızın %25'i derhal gider."

"İyi de, o kadar nakit param yok ki. Mal varlığımın büyük kısmı şirketimden ibaret. Emlakım da var."

"Yaa, görüyor musunuz? İşte o noktada Marlow Şirketi devreye giriyor."

"Bana yaptığınız teklifi mi kastediyorsunuz?"

"Evet. Bütün nakit paranızı, gayrımenkullerinizi ve Königsberg Şirketi'ni Marlow İthalat Şirketi'ne devredeceksiniz. Buna karşılık, Zürih'teki yeni ikametgâhınıza vardığınızda bir aracı eliyle 100 bin İsviçre Frank'ı alacaksınız."

"Fakat bu mal varlığımın ufacık bir kısmını karşılar ancak."

"Hâlâ anlamadınız mı? Kanuni yollardan ülkeyi terk etmeye kalkarsanız, sizi her şeyinizi satmaya mecbur bırakacak kadar çok vergi ödemeniz gerekir. Piyasanın içinde bulunduğu durumda elinizdekileri haraç mezat satmaya mecbur kalırsınız. Döviz kanunları yüzünden, geriye kalacak cüzi miktarda paradan da ancak birkaç Mark'ı yurtdışına çıkarabilirsiniz. Varlığınızın geri kalanı ülkede kalır, banka hesaplarınıza el konur, gayrımenkûlleriniz devletleştirilir. Hiçbir şeyiniz kalmaz. Ben size hiçbir şeyden fazlasını teklif ediyorum."

"İçinde bulunduğum durumu istismar ederken, bir yandan da merhametli kurtarıcı rolüne soyunuyorsunuz, öyle mi?"

"Ben kurtarıcı değilim Herr Königsberg, işadamıyım. Size teklif etiğim de her iki tarafın da çıkarına olacak bir iş anlaşması. Hiçbir şey yapmanıza gerek kalmadan sizi bütün dertlerinizden kurtaracağım. Sadece mali işlemlerin hepsini halletmekle kalmaz, sizin ve ailenizin yurtdışına çıkması için lazım olan bütün belgeleri de biz tedarik ederiz. Vergi dairesi farkına bile varmaz."

"Sahte pasaport mu hazırlayacaksınız?"

"Ben bunun adına belge tedarik etmek diyorum. Dediğim gibi, bu sadece bir teklif. Kendi olanaklarınızı kullanmayı da deneyebilirsiniz."

"Böyle bir teklifi nasıl reddedebilirim?" dedi Königsberg. Sözlerindeki iğneleyici tonu duymamak mümkün değildi ama orası Marlow'u hiç ilgilendirmiyordu. Önemli olan adamın artık imzayı atmasıydı.

Königsberg, Kuen Yao'nun uzattığı dolmakalemi aldı ve sözleşmeyi okumadan imzaladı. İmzalarken, onu ne kadar aşağılık bir varlık olarak algıladığını gizlemeye gerek duymadan Marlow'a baktı. Fakat Marlow umursamadı, bunu şahsına yapılmış bir hakaret addetmedi. Neticede tüccardı.

Bu tarz işler de tereyağından kıl çeker gibi bitiyordu. Kârın yarısı Marlow İthalat Şirketi'ne kalıyor, diğer yarısını Hermann Göring alıyordu. Bir yıl önce böyle anlaşmışlardı ve her şey pürüzsüz devam ediyordu. Bu herkesin kazançlı çıktığı bir işti. Johann Marlow adım adım imparatorluğunun yasal kısmını genişletiyor, Göring gitgide daha zengin oluyordu. Hatta iş ortakları olan Joseph Königsberg'e bile nihayetinde bir şeyler kalıyordu. Böyle bakıldığında tek kaybeden Charlottenburg Vergi Dairesi'ydi.

49

Trafik bir gün önceki kadar yoğun değildi. Nürnberg yolu açıktı ve katettiği her bir metreyle Rath'ın keyfi de gitgide yerine geliyordu. Nihayet Draxler ailesinin kontrolünden çıktığı için kendisini hür hissetmeye başlamıştı. Ona kalsa, derhal Berlin'e geri dönerdi. Sadece acil durum koltuğunun altındaki belgelerde ne yazdığını merak ettiği için değil, şehri de çok özlediği için. Charly'yi de özlüyordu. Onu ne zaman birkaç gün görmese, ona ne kadar bağlı olduğunu fark ediyordu. Bu da mutlu bir evlilik hayatı sürdürmek istedikleri halde neden bunu beceremediklerini kendi kendine sormasına sebep oluyordu. Öte yandan, mutlu evliliğin nasıl bir şey olduğunu da tam bilmiyordu ya. Bilhassa, gitgide daha büyük bir kolektif çılgınlık dalgasına kapılan bu ülkede. Kendisinin de bir gün evvel coşkulu bir kalabalıkla beraber Hitler'e sevgi gösterisi yaptığını hatırlayınca utandı.

Evliliklerinde sorun yaratan unsurlardan biri Fritze ve onun git-

gide Nazilere bağlılığa dönüşmekte olan HJ hayranlığıydı tabii. O yaz Fritze'nin HJ grubu Ku'Damm'da Yahudi dükkânlarının vitrinlerine yazılar yazılan ve yoldan geçenler arasında Yahudi'ye benzeyenlerin itilip kakıldığı olaylara bile karışmıştı. Olaylar Ku'Damm sinemalarından birinde gösterilen İsveç yapımı anti-semit bir filmi Berlinli Yahudilerin protesto etmesi üzerine patlak vermişti. Çatışmalar o kadar çığırından çıkmıştı ki, ortalık yatıştıktan sonra Emniyet Müdürü von Levetzow şapkasını alıp gitmek ve yerini Potsdam Polis Şefi Helldorf'a bırakmak zorunda kalmıştı.

HJ ve arkadaşı Atze yüzünden Fritze son aylarda üvey annesinden ve üvey babasından uzaklaşmaya başlamış, ne Charly'nin acımasız sertliği ne de Rath'ın dizginleri gevşek tutma taktiği oğlanın Nazilere ve onların Almanya'ya yaptıklarına bütün kalbiyle hayranlık duymasının önüne geçememişti.

O sabah Hans Draxler ile vedalaşmaları kısa ve samimi olmuştu. Gece olanların bahsini kimse açmamıştı. Rath bir kere daha o aşırı zengin kahvaltıyı tamamlamaya çabalamış, ardından da gidip, bir gün evvel satın aldığı bez keseye konmuş hediyeyi seyahat çantasından çıkarmıştı. Frankonya'ya Frankonya şarabı yakışırdı.

"Misafirperverliğiniz için teşekkür ederim."

"Aman ne lüzûmu vardı," diye nezaketle yanıtladı Draxler.

"Alkol kullanmadığımızı biliyorsunuz ama değil mi?" dedi karısı. Rath'ın hatırladığı kadarıyla, iki gün boyunca kadının ağzından duyduğu tek cümleydi bu.

Ona rağmen Draxler şişeyi alıp bir kenara koydu, teşekkür etti ve kapının önünde ona veda etti.

"Tekrar görüşmek umuduyla Herr Draxler. Günün birinde Berlin'e gelecek ve kalacak bir yer arayacak olursanız, ben de sizi ağırlamak isterim."

"Berlin mi? Yoo, önüme on at bağlayıp, sürüklemeye kalksanız, yine de gitmem oraya." Draxler isteksizce başını iki yana salladı. "Hem Führer buraya her yıl uğruyor. Biz Frankonyalılar Berlin'e başka neden gidelim?"

"Siz de haklısınız."

Bu sefer Rath arabasını çalıştırıp, hakikaten en kısa yoldan Nürnberg'e gitti. Artık onu hiçbir kuvvet Schwabach'ta tutamaz-

dı. Şehre girdikten sonra bile kolay yol aldı. Bugün her şey parti kongresinin yapıldığı arazide, yani ya Luitpold'de ya da Zeppelin Çayırı'nda cereyan ediyordu anlaşılan. Luise Ritter'in Fritze'yle orada değil, bir kafede sözleşmiş olmasına şükretti. Bu tür kalabalıkların toplandığı gösterilerden nefret ederdi.

Eski şehir merkezinin hemen yanı başındaki Schlageterplatz'ta arabasını park etti. Bölge idaresi o günlerde orada, Rath'ın araba soyguncularını ürküteceğini umduğu yeni bir bina inşa ettiriyordu. Buna rağmen seyahat çantasını yan koltukta bırakmayıp, onu da arkaya yerleştirdi ve arabasını itinayla kilitledi.

Yeni İmparatorluk Posta İdaresi'nin önünden geçerek eski şehir merkezine yürüdü. Orada yaya sayısı da derhal arttı. Herkes parti kongresinin yapıldığı araziye gitmemişti. Veya belki yine şehir içinde kalabalıkları cezbeden bir gösteri yapılacaktı ya da Führer bir yerlerden arabasıyla geçecekti – her halükârda bugün de ortalıkta, çoğu SA ama aralarında Hitler gençleri de bulunan, bir sürü üniformalı insan dolaşıyordu. Fakat Rath, Hitler gençlerinin iş icabı orada olmadığını, serbest günlerini Nürnberg'e bir kaçamak yapmak için kullandıklarını biliyordu.

Bu üniformaların, dar sokaklar ve yarı ahşap evlerin romantik havasına nedense pek uymadığını düşündü Rath. Ancak anlaşılan bu yeni Almanya'nın ideal görüntüsüydü. Şehir merkezine doğru akan bu sele o da kapılmış gidiyordu. Büyük ve kırmızı bir camekânın önünde kalabalık yavaşladı, hatta birçokları durdu. Bir Stürmer camekânıydı bu. Elbette, bunlar sadece Berlin'de olacak değildi ya. Bilhassa taşrada, Nürnberg'de ise haydi haydi varlardı. Çünkü, Rath'ın o anda tespit ettiği gibi, bu camekân gazetenin merkez binasının önündeydi. Giriş kapısının yanında asılı bir pirinç levhada *DER STÜRMER, Yazı İşleri* yazıyordu. Acaba o sırada Julius Streicher de yukarıda gördüğü pencerelerden birinin arkasında mı oturuyordu?

Rath, Berlin'de hiç bu denli büyük ve tertipli bir Stürmer camekânıyla karşılaşmamıştı. Fakat yeni silinip, tertemiz yapılmış camlar dahi arkada asılı son nüshanın içeriğinin her zamanki gibi pis, pornografik ve yalanlarla dolu olduğu gerçeğini değiştiremiyordu.

Baş sayfadaki resimde ağzından salyalar akan Yahudi bir canavar sivri tırnaklı parmaklarıyla kendisinden aşağıda bulunan yarı çıplak Ari kadınlara para yağdırıyordu. *Bilinçsizler – altının cazibesine kapılmış, lekelenmiş, Yahud'un hizmetindeler – Ruhları zehirli, kanları kirli – Üzerlerinde bir uğursuz var, belli.*

O günlerde Almanya'da şiirler böyle yazılıyordu. Gazetenin her köşesinde *lekelenen ırk*tan dem vuruluyordu. İki sayfada bir, aranan suçlu afişlerini hatırlatan, fakat Yahudi erkeklerine ait portre fotoğrafları yer alıyordu. Hepsi ırkı lekelemekle itham ediliyordu. Bütün gazete baştan aşağı ihbarcılık kokuyordu: *Yahudi uşakları*. Tek yaptıkları bir Yahudi dükkânından alışveriş etmek olan insanlar açık adlarıyla anılıp, mahkûm ediliyordu. Sahibi Yahudi olan dükkânlar bir bir sayılıyordu. Ve ikide birde, sözde Ari kızlarla cinsel ilişkiye girerek onları lekeleyen Yahudi erkeklerin adları geçiyordu. Çalışkan Stürmer okurlarının ülkenin dört bir tarafından bildirdiği sayısız ufak haberlerdi bunlar. Hepsinin arkasında da sözde dünya çapında bir Yahudi kumpası tehdidi yatıyordu ve gazeteye göre, bu tehdit karşısındaki tek etkili silah nefretti.

Rath okumaya başladı: *Bir takım aptallar Stürmer'i çok "sert" yazmakla itham ediyor. "Eğitimli" insanlara fazla gelen bir tonlaması olduğu söyleniyor. Stürmer'in bütün nüshalarında Yahudilerin işlediği suçlar haricinde hiçbir şeyden bahsedilmediği ileri sürülüyor. İğrenç ve korkunç suçlar! Bu tür şeyleri halka anlatıyorsa, bu Stürmer'in suçu değil. Suç, dünyaya düşmanlık edenlerde. Yahudiler günbegün suç ardına suç işlemese, yalan söylemese, aldatmasa, birilerini lekelemese, cinayet işlemese Stürmer susmak zorunda kalırdı. Ama iş böyle olunca Alman halkına babası şeytan olan o ırk hakkındaki hakikatleri anlatmak şart oluyor.*

Yaydığı pisliği ve hatta her iyi Alman'ın Yahudilerin kötülüklerine gösterebileceği tek tepki olarak nefreti körüklemesini bu şekilde savunuyordu gazete. Üstelik gazetenin yazı işleri hangi karalamayı, hangi söylenti ve yalanı hakikat diye pazarlasa Nürnberg'in ortasındaki bu Stürmer camekânının önünde duran insanlar hepsine inanıyordu. Düşünceli düşünceli okuyor, okuduklarını doğruluyor ve başlarını iki yana sallıyorlardı.

İçlerinden biri "Bu artık böyle devam edemez," diye aniden sızlanınca herkes ona döndü. "Führer'in her yeri saran bu ırk lekesine bir son vermesinin vakti geldi artık!"

Herkes ona hak vererek mırıldandı, o kadar. Belki de sadece, o Stürmer okurunun, talebini Adolf Hitler'e yönelik hafif bir eleştiriyle birlikte dile getirdiği ve hiç kimse başına bela almak istemediği içindi.

Çoğunluk için bu laflar yola devam etmek için bir bahane oldu. Yerlerini arkadan gelenlere bıraktılar. Rath da yoluna devam ederek sola, Breite Gasse'ye saptı. Burada daha az insan vardı. İnsan selinin asıl kısmı Pegnitz'e ve Adolf-Hitler-Platz'a doğru akmaya devam ediyordu. Rath Nazilerin hemen hemen her şehirde daha hayattayken sokaklara kendi isimlerini vermelerine asla alışamayacaktı. Ona göre, adı bir sokak tabelasıyla ebediyen hayatta kalacak birinin kendisinin en azından ölmüş olması şarttı. Fakat bunu da yüksek sesle söylemek artık mümkün değildi, bundan derhal cinayete azmettirme suçu çıkarırlardı.

Ludwigstrasse'ye adını veren şahıs ise çoktan ölmüştü. Rath kayınvalidesinin not ettiği adresi aradı ama daha ev numarasını bulmadan ışıklı reklam levhasını gördü. Binanın ön cephesinde büyük harflerle *Konditorei Café Beer* yazıyordu. Rath camdan içeriye baktı. Ve evet, sahiden oradalardı. Fritze'nin üzerinde tam teşekküllü HJ kıyafeti, önündeyse dev gibi bir elmalı kek dilimi vardı. O gayet tertipli Hitler genciyle birlikte olmaktan gurur duyduğu belli olan Luise Ritter ise yanında oturuyordu. Rath dükkâna girdi. Aslında çaktırmadan yanlarına yaklaşmayı planlamıştı ama Fritze onu gördü.

Çatalı bırakıp, ayağa fırladı.

"Olamaz, inanamıyorum! *Senin* burada ne işin var?"

Rath da inanamıyordu. Demek Luise Ritter sahiden çenesini tutmuş ve oğlana hiçbir şey çıtlatmamıştı.

"Ne mi yapıyorum? Ne olacak, oğlumu ziyaret ediyorum."

Fritze yanına gelip, cılız kollarını Rath'ın göğsüne doladı. Son derece duygulanmıştı, yüzünü saklıyordu. Rath nedenini biliyordu. Kısaca başını kaldırıp, ona baktığı zaman oğlanın gözlerine yaş dolduğunu görmüştü. Fakat bu lafı hiç açmadı, zira Fritze'nin gözünde dünyanın en kötü şeyi gözyaşlarıydı. Rath oğlanın ona sarı-

lıvermesinin kendisini de tahmin ettiğinden fazla duygulandırdığını fark etti.

Lanet olsun, burası sıradan bir yavrukurt kampı olsa Charly de gelir, Nürnberg'de hep beraber birkaç gün geçirirler, oğlanı birlikte ziyaret ederler ve onu dondurma yemeye veya kakao içip, kek yemeye götürürlerdi. Sıradan bir yer değildi ama. HJ kampıydı. NSDAP'nin İmparatorluk Parti Kongresi'ydi.

Rath bütün bunları bir süreliğine unutmaya karar verdi. Önemli olan oğlanın mutluluğuydu.

Masaya oturdular ve Fritze tekrar kekine abandı.

Rath bir sigara yaktı.

"Aman Tanrım, çok aç kaldın galiba," dedi. "HJ yemek vermiyor mu? Yoksa kendi yemeğinizi kendiniz mi pişiriyorsunuz?"

"Neyse ki hayır. Sadece patates filan soyuyoruz. Gerisini mutfaktaki tipler hallediyor. Aralarında biri var, çok kıyak bir herif. Kazanında neler pişiriyor neler!"

"Fakat anlaşılan elmalı kek yapmıyor."

"Yok, elmalı kek ve kakao yapmıyor tabii. En azından kampta yapmıyor. Fakat Zeppelin Çayırı'nda her şey var. Her türlü tatlı. Zencefilli çörek mi istersin, pamuk şeker mi istersin, hepsi var. Yalnızca paran olması lazım, o da bende artık kalmadı."

"Eh, o zaman biraz ek cep harçlığına ne dersin?" Rath cüzdanını açıp, oğlana 5 Mark verdi.

"Ya Gereon, çok teşekkür ederim!"

Garson geldi, Rath bir kahve söyledi.

"Sana Charly'nin selamını getirdim," dedi sonra Fritze'ye.

Oğlanın suratı anında karardı.

"Teşekkür ederim," dedi.

Rath genzini temizledi. "Seni gerçekten seviyor, biliyor musun? Ve acayip özlüyor. Ona bir kart yazmak istemez misin? Bir selam göndersen?"

"İyi ama o benim burada yaptığım her şeyin aptallık olduğunu düşünüyor. Beni burada üniformalı görse çılgına dönerdi! Binlerce diğer Hitler gencini... Bütün bu bayrakları falan..."

"Ona haksızlık yapıyorsun. Nazi olmadığı için onu suçlayamazsın ki. Fakat senin nasıl olduğunu elbette bilmek istiyor. Seni sevi-

yor." Elini cebine attı. "Onun için de sana bunu aldı."

Fritze renkli pakete bakıyor, gözlerine inanamıyordu. "Hediye mi?"

Rath başıyla onayladı. "Canın sıkılmasın diye."

Oğlan paketi parçalar gibi açıp, içinden bir kitap çıkardı. *Uçan Sınıf*.[5]

"Hey, harika! Nihayet okuyacak bir şey çıktı!"

Luise Ritter yüzünü kırıştırdı.

"Erich Kästner mi? Yasak değil mi onun kitapları?"

"Çocuk kitapları değil," diye karşılık verdi oğlan.

Rath hangisinin haklı olduğunu bilmiyordu. Fakat kendisi yasaklı bir yazarın yasak olmayan bir kitabını seçmek tam Charly'nin yapacağı türden bir işti.

"En azından bunu sana vermemi sıkıca tembih etti," dedi.

Fritze ona döndü. "Kart yazarsam sahiden sevinir mi dersin?"

"Sadece demekle kalmıyorum. Gayet eminim."

"Eh, öyleyse yazarım. Ama HJ olmadan da olmaz."

"Önemli olan senin neler yaptığını bilmesi."

Kahvesi gelince bir yudum içti. Draxlerlerde içtiği kahveden daha iyiydi.

"Ya sen?" diye sordu oğlan.

"Ne?"

"Benim burada neler yaptığımı *sen* bilmek istemiyor musun?"

"Elbette istiyorum. Haydi anlat."

"Anlatmak yerine göstermeme ne dersin?"

"Nasıl?" Rath elindeki kibriti sallayıp, söndürdü.

"Bizim kampa gel. Nasıl dev gibi bir yer olduğunu, ne kadar kalabalık olduğumuzu görünce şaşar kalırsın."

Rath düşündü. Aslında böyle bir kaçamak yapmak işine gelmiyordu ama henüz günün erken saatleriydi, bir saatini Fritze'ye ayırabilirdi. Oğlanın onu kendi maceralarına dahil etmek istemesinden de mutluluk duyuyordu.

"Hımm, olabilir. Fakat o zaman arabayla gidelim, çünkü sonra hemen Berlin'e doğru yola çıkmam lazım. Sen de arka koltuğa oturacaksın, anneannen ön koltuğa."

5 Erich Kästner'in 1933 yılında yayımlanan çocuk kitabı.

"Hayır, hayır Gereon! Bırak oğlan önde otursun. Orada oturmayı çok seviyor. Ben zaten sizinle gelemem. Biraz sonra Alman Kadınlar Derneği toplantımız var."

"Ya? Hay Allah..."

Rath'ın üzüntüsü samimi değildi. Aslında böylesi daha iyiydi, kayınvalidesine hemen oracıkta veda edip ayrılabilirdi.

Biraz sonra öyle de yaptılar. Fritze kafeden çıkıp, kampa gitmeye can atıyordu. Koşar adım arabaya gittiler.

"Ne kadar uzun zaman oldu ya," dedi Fritze yan koltuğa yerleşirken. "Son defasında Berlin'de yürüyüş başlarken beni oraya götürmüştün. Şimdi yine yanında oturuyorum. Fakat sen parti kongresine arabayla geldin, bense yürüyerek."

Yine arabaya bindiği için çok keyifliydi.

"Yanmışsın," dedi Rath.

"Böyle birkaç hafta daima dışarıda olursan kendiliğinden yanıyorsun. Hepimiz zenciye döndük. Temiz havada yürümek iyi geliyor." Gözlerini Rath'ın üzerine dikti. "Sen de bir dene."

"Eh, HJ'a katılmak için yaşım biraz geçkin."

"Birincisi, temiz havaya çıkmak için üniformaya gerek yok. İkincisi, albayımız da, binbaşımız da seninle aynı yaşta."

"O bana hiç uymaz."

Fritz onu süzdü. "Sen gerçekten üniformalardan hoşlanmıyorsun, değil mi?"

"Korkarım hayır. Belki de yeni Almanya'ya uyamamamın sebebi de budur."

"Uyuyorsun uymasına. İkinizin hep böyle numara yapmasına gerek yok, seninle Charly'nin. İnsanın partide filan olması da şart değil. Önemli olan herkesin halk cemaatini yeniden şekillendirmeye katkıda bulunması."

Oğlan bayağı idealistti.

"Daha da güzel olanı," diye devam etti, "artık Almanya'da sınıf falan kalmamış olması. Kim olduğun, nereden geldiğin önemli değil. Çalışkan ve cesur olduğun sürece her şey olabilirsin."

"Eh, işte o kadar önemsiz değil o dediğin. Mesela artık Yahudiler ne kadar çalışkan ve cesur olurlarsa olsunlar hiçbir şey olamıyorlar."

"Fakat bu sadece Almanya'da böyle. Buraya ait değiller, ondan. Filistin'e gidip, orada çalışkan ve cesur olsunlar."

"Çoğu savaşta Almanya için dövüştü. Kimi bazı Hristiyan Almanlardan daha yurtsever." Rath hafifçe öksürdü. Oğlanın bir gün sahici bir Nazi gibi düşünmeye başlayacağını hiç düşünmemişti. "En azından benim Yahudilerle hiçbir alıp veremediğim yok," diye devam etti konuşmaya. "Birçok dürüst ve çalışkan Yahudi meslektaşım oldu. Maalesef artık hiçbiri kalmadı."

"Ben de Yahudilere karşı değilim! Fakat halk cemaatimizin parçası değiller, hepsi o. Onların kötülüğünü istemiyorum ki."

Rath pes etti. Bu konuda daha fazla konuşmak istemiyordu.

Nürnberg'e kıyasla Fürth tahmininden daha yakındı. İki şehir neredeyse iç içeydi. Bir takım sanayi bölgelerinden geçtiler. Rath Nürnberg'den ne zaman çıktıklarını, ne zaman Fürth'e vardıklarını anlamadı bile. Tek fark bir noktadan sonra fabrika sayısının azalmasıydı, o kadar. Fritze ona yolu tarif etti. Park ettiler.

"Burası," dedi oğlan. "Şuradan, arka taraftan giriliyor."

HJ kampı Pegnitz kıyısındaki bir yeşil alanın iyice ortalarındaydı.

"Buradan Nürnberg'e nasıl gidiyorsunuz?" diye sordu Rath. "Hep yayan mı?"

Fritze sırıttı. "Yok. Yeteri kadar yürüdük. Tren istasyonu uzak değil. Bu arada söyleyeyim, Almanya'nın ilk tren hattı."

Rath kaşlarını kaldırıp, takdirle başını salladı. Yıllarca sokakta yaşayan bu oğlanın bilgiye olan açlığı onu hep hayrete düşürüyordu.

Daha büyük, belki on yedi yaşında bir başka Hitler genci bir ağacın gölgesinde nöbet tutuyordu.

"Yetkisi olmayan giremez," dedi Rath Fritze'yle beraber araziye girince. Yumruklaşmaya her an hazır bir hali vardı.

"Hey Kopper! Bu benim moruk. Sadece kampı göstermek istiyorum."

"İsterse Çin imparatoru olsun, sadece Hitler gençlerinin veya nasyonal sosyalist başka teşkilatların mensuplarının girmesine izin var."

"Kriminal polisim ben, yeterli mi?" diye sordu Rath ve kimliğini gösterdi.

Sanki sınır güvenliği sağlıyormuş gibi kimliği dikkatle inceledi Hitler genci Kopper.

"İyi, peki," dedi nihayet. Rath, bu pis ufaklığın elindeki yetkiden devşirdiği güçten ne kadar hoşlandığını hissetti. Naziler her yerde bu bekçi içgüdülerini kullanıyor ve elde ettikleri başarı da onları haklı çıkarıyordu.

İlk çadırların orada köşeyi döndüklerinde bütün arazi gözlerinin önüne serildi. Rath etkilenmişti. HJ kampı son derece düzenli bir intiba bırakıyordu. Çadırların hepsi aynı aralıklarla dizilmişti. Öyle ki, adeta çadırlardan oluşan bir ordu içtimaya çıkmıştı.

"Bravo," dedi Rath. "Sanki bir mimar planlamış. Çadırlardan oluşan tam bir şehir."

"Öyle olması lazım," dedi Fritze. "Zenci kabilesi değiliz ki biz."

"Peki nasıl becerdiniz çadırları bu kadar düzenli kurmayı?"

Fritz sırıttı. "Hitler gençlerinin de bazı numaraları var tabii."

"Albayın da öyle," diye ekledi bir erkek sesi.

Rath etrafına bakınınca daha büyükçe bir çadırdan çıkan şortlu ve üniformalı bir adam gördü. Onun da teni buradaki herkes gibi yanmıştı.

"Herr Rademann," dedi Rath. "Dünya ne kadar küçük!"

Wilhelm Rademann, Charlottenburg'da komşularıydı ve Fritze'nin en yakın arkadaşının babasıydı. Aynı zamanda her ikisinin de HJ lideriydi. Ancak Fritze'nin bir akşam Carmerstrasse'de yemek yedikleri sırada anlattığına göre, Rademann'ın oğlunun Nürnberg'e gelmesine izin verilmemişti. Oğlan bunları üzgün bir sesle anlatmıştı. Şimdiyse kendisinin, yani Friedrich Thormann'ın yürüyüşe katılmak üzere seçilen az sayıda gençten biri olmasından bir o kadar gurur duyuyordu.

"Heil Hitler!" dedi Rademann ve sağ kolunu kaldırdı. Fritze de, hem de hemen hemen aynı anda, çakı gibi bir selamla karşılık verdi.

"Heil Hitler albayım!"

Rath ise, biraz gecikmeli de olsa, mecburiyetten kolunu kaldırdı.

"Hei'tler."

"Oğlunuzu ziyaret etmek için Nürnberg'e gelmeniz ne güzel," dedi Rademann. "Fritze hiç bahsetmemişti."

"Sürprizdi zaten. Kullanmadığım fazla mesaim vardı. Bir hafta izin alabildim. Fakat birazdan Berlin'e dönüyorum."

"Parti kongresi daha yeni başladı ama."

"Zaten giriş kartı bulamamıştım, tükenmiş. Oteller de dolu. Öncelikle oğlanı ziyaret etmek istiyordum."

"Takdir edilecek bir davranış ama bunu bu arazide yapmasanız daha iyi olur. Kamp aslında sadece Hitler Gençliği üyeleri için düşünüldü. Gençlerin daha kendi başına buyruk olabilmesi için."

"Hiç endişe etmeyin, kimsenin başına buyruk olmasına mani olacak değilim. Fritze çok bahsetti buradan, bir görmek istedim. Oğlan bütün bunlardan çok gurur duyuyor."

"Umarım, siz de biraz olsun gurur duyuyorsunuzdur Herr Rath."

"Oğlumla mı, kampla mı?"

"Alman gençliğiyle."

"Elbette."

"Biraz daha kalın, kalmaya değer. Büyük gün cumartesi günü. Şu ötedeki Hitler Gençliği Stadyumu'nda Führer bize hitap edecek. HJ'un nasıl tertipli yürüdüğünü orada görebilirsiniz. Tam bir mutluluk vesilesi!"

"Dediğim gibi, Nürnberg'e gelmeye çok kısa bir süre evvel karar verdim. Maalesef bir giriş kartı bulamadım. O olmadan da hiçbir yere girilemiyor."

"Sorun değil." Rademann üniforma gömleğinin ceplerini karıştırdı ve bir tomar giriş kartı çıkardı. Birini koparıp, Rath'a uzattı. "Alın. Bununla mükemmel bir yeriniz olur. Ne oğlunuzu ne de Führer'i hiç gözden kaçırmazsınız."

"Hey, muhteşem!" Fritze'nin gözleri parlıyordu. "Albayım, ya, çok teşekkür ederim! O zaman kalabilirsin Gereon! Kalıp, neler yaptığımızı görürsün. Çok şaşıracaksın!"

"Ee, evet." Rath artık Fritze'yi derinden yaralamadan kurtulmanın bir yolu kalmadığını idrak etti. "Çok teşekkür ederim Herr Rademann."

"Bir şey değil." Rademann gülümsedi. "Bir halk yoldaşıma iyilik yapmaktan mutluluk duyarım. Führer'in Alman gençliğine söyleyeceklerini dinleyin. İyi olur."

"Elbette."

"Fakat şimdi sizden araziyi terk etmenizi rica edeceğim Herr Rath! Geçit töreni provası yapacağız. O sırada kendi başımıza olmayı tercih ediyoruz. Zaten cumartesi akşamı hepsini kendi gözlerinizle de göreceksiniz. Gençler daha şimdiden ergenler gibi yürüyor. Her şey saat gibi tıkır tıkır işliyor. Muhteşem bir tablo."

"Kulağa çok güzel geliyor," dedi Rath. Oysa askerî geçit törenlerini oldum olası sevmezdi.

"Öyle zaten, göreceksiniz." Rademann gülümseyerek Rath'a çıkışı işaret etti. "Herr Rath, şimdi lütfen aramızdan ayrılırsanız... Provalar birazdan başlayacak."

"Elbette."

Rath da onun kadar samimi gülümsediyse de, oğlu Fritze'yi baştan çıkarıp, HJ'a ve Nazilere katılmasına sebep olan bu adamdan hiç hazzetmiyordu. Hem Rademann'ın sadece HJ'un sert kuralları yüzünden ve bir prova başlayacağı için değil, Fritze'yle tekrar baş başa kalmak için onu kamptan çıkarttığı intibaı edinmişti. Bu adam sahiden kıskanç biriydi.

50

Burada otobüsten bir tek o inmişti. Bir an doğru yerde olup olmadığından emin olamadı ama adam bu durağın adını vermiş, o da bunu özellikle bir kâğıda yazmıştı. Hatta inmeden evvel otobüs şoförüne de bu durağın doğru durak olup olmadığını sormuş, o da başını sallayarak tasdik etmişti.

"O zaman size iyi gezmeler hanımefendi. Nereye gittiğinizi sorabilir miyim?"

"Daha bilmiyorum. Alacaklar."

"Eh, inşallah sevgiliniz beyefendi fazla bekletmezler."

Basınçlı kapı tıslayarak açılmıştı. Şimdi Grunewald'ın ortasında Havelchaussee'de dikiliyordu. Otobüs hareket etti ve kısa bir süre sonra virajı dönüp, gözden kayboldu, dizel motorun horultusu gitgide uzaklaştı. Sonunda kalan tek ses kuş cıvıltısı ve rüzgârın hafif uğultusuydu.

Güzel bir gündü. Güneş ışıkları, bir kubbe gibi yolun üzerini

kaplayan yaprakların arasından sızıyordu. Bu durakta inse inse yürüyüş yapmaya çıkanlar iniyordu. Schildhorn'a, Grunewald Kulesi'ne, Havel kıyısına veya başka bir yere gitmek isteyenler. Fakat böyle bir zamanda, perşembe akşamüstü saat beşte pek yürüyüşe çıkan olmazdı. Bugün Irene Schmeling'in serbest günüydü. Ancak o sayede hafta ortası ormana gidebiliyordu. Aynısı belli ki buluşacağı kişi için de geçerliydi.

Adamın kim olduğu hakkında hiçbir fikri yoktu. Kendisiyle aynı otobüse binmiş olabileceğini düşünerek otobüs yolculuğu sırasında bütün erkekleri merakla incelemişti ama en nihayetinde orada inen tek yolcu o olmuştu. Otomobille gelemezdi, Havelchaussee'ye özel araçların girmesi yasaktı. Fakat belki sivil değildi. Belki bir polisti. Bu ona en akla yakın ihtimal gibi geliyordu. Arayan adam adını söylememiş, çok riskli olur demişti. Bunun üzerine kadın arayanın Emniyet'te ziyaretine gittiği başkomiser olabileceğini düşünmüştü. Başkomiser Rath. Her halükârda Ferdi'nin ölüm haberini getiren kriminal sekreter değildi. Wegener miydi, neydi adı. Ferdi'sinin evlilik dolandırıcısı olduğunu savunan tip. Adının Ferdinand Heller değil, Gerhard Brunner olduğunu iddia etmişti.

Oysa telefon eden tam aksini söylemişti. Gerhard Brunner'in evlilik dolandırıcısı ve daha da önemlisi kötü bir insan olmadığını vurgulamıştı. Asıl adının Gerhard Brunner olduğunu ondan gizleyip, kendisini Ferdinand Heller şeklinde tanıtmasının başka sebepleri olduğunu ama bu konuda telefonda konuşamayacağını anlatmıştı. Buluşmaları gerektiğini, ona Gerhard Brunner'in sırrını açıklayacak bir şey göstereceğini söylemişti.

Havelweg durağı demişti. O da o yüzden orada inmişti.

Gerhard Brunner'in sırrı. Bu sırrın ne olabileceğini kendisine soruyordu. Ve bunu hakikaten bilmek isteyip istemediğini. Belli ki istiyordu, öyle olmasa serbest gününde kalkıp buralara kadar gelmez, birlikte bir fincan kahve içmek için Rüdesheimer Platz'ta Dagmar'la buluşurdu.

Birkaç dakika erken gelmişti. Burada ne içine girip bekleyebileceği bir kulübe ne de oturabileceği bir bank vardı. Sadece bir otobüs durağı levhası ve birkaç metrede bir, bir gaz lambası. Telefon

edenin onu fazla bekletmeyeceğini, dahası atlatmayacağını umut ediyordu. El çantasından okuma gözlüğünü çıkardı ve asılı olan otobüs planına baktı. Bir sonraki otobüs yirmi dakika sonra gelecekti. O vakte kadar kimse gelmezse tekrar eve dönerdi.

Düşüncelerinin yine kendi kendine kurduğu hayal kırıklığı senaryoları etrafında dolaştığını hissederek, kendisini daha iyimser olmaya zorladı. Öyle ya, serbest gününde buraya kadar gelmişti. Atlatılacağından emin olsa bunu yapmazdı.

Hem Ferdi de onu atlatmamış, sadece yanlış taksiye...

Allah kahretsin, kendine gel!

Haftalardan beri açık seçik düşünemediği hissine kapılıyordu. Nafile onu beklediği ve neredeyse çılgına döndüğü o günden beri. Yalnız kaldığını, bütün dünyanın ona sırtını döndüğünü hissettiğini ve sonunda polise başvurduğunu hatırladı. Beyninde binbir düşüncenin dolaşmasını bu da engelleyememişti. Bir akşam kapısına gelen sivil polisler ona, iki gün evvel hakkında kayıp ihbarı yaptığı ama aslında çok daha uzun süredir beklediği, dünyada başka hiçbir şeyi beklemediği kadar kuvvetle yolunu gözlediği adamın trajik bir trafik kazasında hayatını kaybettiğini bildirmişti. Onun bir evlilik dolandırıcısı olduğunu, arkasından bir damla bile gözyaşı dökmeye değmeyeceğini söylemişlerdi.

O aynı fikirde değildi. O kadar çok gözyaşı dökmüştü ki.

Ferdi ölmüştü, bunu değiştiremezdi. O zaman buraya neden gelmişti? Onun hakkında bugüne kadar bilmediği bir şeyler öğrenirse avunacağına mı inanmıştı? Evlilik dolandırıcısı olmadığını mı öğrenecekti? Ona gerçekten âşık olduğunu mu? Birlikte bir gelecek kurabileceklerini mi? Ölmeseydi tabii, o lanet olası taksiye binmeseydi...

Uzaklardan gelen bir motor gürültüsü onu düşüncelerinden koparıp, aldı. Yoksa bir sonraki otobüs müydü gelen? Fakat nihayet etrafı ormanla çevrili virajdan çıkıp gelen araç BVG'nin iki katlı otobüsü değil, koyu renk bir limuzindi.

Buluşacağı adam mıydı bu? Saatine baktı, zaman doğruydu. Demek sahiden polisti, aklına gelmişti zaten. Her halükârda önemli bir şahsiyetti. Arabasıyla Havelchaussee'ye girmeye yetkisi olan biri. Irene Schmeling o zamana kadar gölgesinde beklediği oto-

büs durağı levhasının altından çıkıp, adamın onu görmesi için yola yanaştı.

51

Fürth'te arabasının deposunu bir kere daha dolduran Rath şimdi aracı Reichsstrasse 2 üzerinde kuzey istikametinde sürüyordu. Rademann'ın cömert teklifi ve oğlanın büyüyen gözleri planlarını bozmuştu. Fritze'nin Hitler Gençliği Stadyumu'ndaki gösterisinden kaçamazdı. İyi de, o zamana kadar ne yapacaktı? Nazilerden başı dönmüş, ağzına kadar insan dolu Nürnberg'e veya Schwabach'a geri mi dönecekti? Asla olmazdı. Hans Draxler'in pençesine, aslanın inine bir kere daha gidemezdi.

Yaptığı hırsızlık, en geç cuma günü saat on birde çavuş Wegener, Erich Seitz'ın ofisine gelince, hatta belki ondan da önce ortaya çıkacaktı. Belki tam o sırada Seitz kasasından mühim sözleşmeler ya da para alıyor olabilirdi. Kasanın boşaldığını fark edince duraksayacaktı. Kasayı karıştıracak, sekreterini çağıracak, öfkeden köpürecek ve nihayet polisi alarma geçirecekti. Yani Başpolis Draxler'i. Hayır, Schwabach'a gitmek bir karabasana denkti.

O yüzden Rath nereye gideceğini bilmeden, tam aksi istikamete yönelmişti. Sadece nereye gitmeyeceğini biliyordu. Her şeyiyle canı oraya gitmek istiyor olsa da, Berlin'e gitmeyecekti. Öbür gün yine Nürnberg'de olmak zorundaydı, oğlana söz vermişti.

Yaklaşık bir saat sonra güzel bir manzarası olan bir tepenin üzerinde, bir ağacın gölgesinde durdu. Düşünmek için en doğru yerdi burası.

Seitz'ın kasasından aldığı üç mektubu henüz açmamıştı. Yola çıkmadan evvel bu üç büyük kahverengi zarfın hâlâ krank kolunun yanında olup olmadığını kontrol etmişti sadece. Acaba Gerhard Brunner Schwabach'a yalnız bu mektupları mı göndermişti? Rath'ın postaya verdiği zarf tek zarf değildi, orası kesindi.

Arabasından indi. Ganimetini acil durum koltuğunun altından çıkardı. Sonra kapıyı kapatmadan şoför koltuğuna oturdu, bir Overstolz yaktı ve çalışmaya girişmeden evvel derin bir nefes çekti.

İlk önce adresi kendisinin yazdığı zarfı açtı. Üzerlerinde *Gizli İmparatorluk Evrakı* yazan koyu yeşil iki dosya eski birer tanıdık gibi zarfın içinden ona doğru kaydı geldi. Her şey tıpkı birkaç hafta evvel kaza mahallindeki gibiydi: Kâğıtlara elini sürer sürmez hayatını tehlikeye attığı hissine kapıldı. Sanki lanetliydiler. O gün onları tekrar zarfa yerleştirip, içini rahatlattığı sırada, bir gün onları yine göreceği hiç aklına gelmemişti.

Fakat işte şimdi kucağındalardı. Rath şoför mahallinin kapısını kapattı ve üstteki dosyayı açtı. Kaza mahallindeyken de açtığı ve üstünde Göring yazdığını görünce içine korku salan dosyaydı bu. Şimdi de öyle oldu: O ismin geçtiği her cümlede yüreği hop ediyordu. Rath teferruata bakmadan sayfaları üstünkörü ve süratle okudu. Buna rağmen, en geç SD'ye gittiğinden beri içini kemiren şüphe doğrulanıyordu. Bu dosya sadece ve sadece Hermann Göring hakkındaydı. Gizli ajanların tabiriyle hedef şahıs bakandı. Bir düzen veya bir amaç belli olmuyordu. Dosyada her çeşit bilgi vardı. Bakanın ofis dışında müsteşarı Erhard Milch ile ne kadar sık buluştuğundan kiminle ne zaman yemek yediğine ve hatta orada ne yediğine kadar. Ne zaman hangi seyahate çıktığına ve hangi otelde kaldığına kadar. Dosyada bakanın geride kalan iki aylık takvimi hemen hemen bütünüyle yer alıyordu. Neredeyse aralıksız izlemişlerdi onu. 23 Ağustos'a kadar.

İkinci dosya içlerinde yığınla fotoğraf bulunan bir dizi zarf ihtiva ediyordu. Rath ilkini açtı ve fotoğrafları inceledi. Göring İmparatorluk Havacılık Bakanlığı şantiyesini denetlerken, Göring avlanırken, Göring kürsüdeyken... herkesin gazetelerden bildiği, tanıdığı resimlerdi, heyecan uyandıracak bir tarafları yoktu. Bir sonraki zarftan çıkan fotoğraflar, bazıları net olmasa ve ışık ayarları kötü de olsa daha ilginçti. Bakanı birtakım lokantalarda yemek yerken ama yer yer şahsi çevresiyle birlikte, Leipziger Strasse'deki makam villasında, kaçamak yaptığı Carinhall'de, başkalarıyla konuşurken veya siyah limuzinlerden inerken gösteriyorlardı. Resmî fotoğraf değildi bunlar. Rath hepsini tekrar zarflara yerleştirdi ve dosyanın sayfalarını çevirmeye başladı.

Her biri Göring'in özel hayatı hakkında gözlemlerden ibaret olan bu yazılarda Prusya başbakanı, İmparatorluk havacılık ba-

kanı ve yeni Hava Kuvvetleri'nin komutanı olan Hermann Göring'in kendi kendisine ne personelinden ne de hepsi yakın arkadaşı olan misafirlerinden saklamaya gerek görmeden nasıl morfin iğnesi yaptığı tasvir ediliyordu. Hatta bakanın içinden iğnesini çıkardığı geyik derisinden kutuya bile değinilmişti. Bunu zayıf düşmüş Göring'in nasıl birden değiştiğini, eski gücüne kavuştuğunu ve konuşmaların kontrolünü tekrar ele aldığını anlatan cümleler bir dikizci keyfiyle sıralamıyordu. Dakika dakika nakledilen ve bir uyuşturucu bağımlısını fotoğraflardan daha iyi anlatan tasvirlerdi bunlar.

Rath bu tür yazılar okuyor olmaktan utanç duydu. Bunların hepsi bir insanın özel hayatıydı ve kimseyi ilgilendirmezdi. Brunner'in bu bilgileri kime borçlu olduğunu da tahmin ediyordu: Irene Schmeling adlı bir sekretere.

Başını iki yana salladı. Bizzat Hermann Göring'in bu denli yoğun bir izleme operasyonunun kurbanı olması bir bakıma ironikti. Çünkü İmparatorluk bakanı ve Prusya polisinin şefi olan Göring'in de Prusya Devlet Bakanlığı bünyesinde daha 1933 Nisan'ında kurduğu Araştırma Dairesi'ni ispiyonculuk yapmakta kullandığını herkes biliyordu.

Rath SD'nin Göring'i izlediğini bildiği halde, bu takip operasyonunun bu derece ileri gidebileceğini tahmin edememişti. Bu dosyalar siyasi veya gizli servis bilgileriyle alakalı değildi. Daha ziyade bakanın kirli çamaşırları hakkındaydı: Uyuşturucu bağımlılığı, yolsuzluk, adam kayırma ve akla daha başka ne gelirse.

SD fazla ileri gittiği için mi bu dosyaları bu kadar iyi saklamaya lüzûm görmüştü? Göring'in Araştırma Dairesi'nin bu işin kokusunu almasından korktukları için mi? Aslında dosyanın içinde ne bunu kimin hazırladığı ne de emri kimin verdiği hakkında hiçbir malumat olmaması Rath'ın dikkatini çekmişti. Hiçbir iz bulamamıştı. Ne bir imza, ne bir antet, ne bir damga. Bir şey hariç: *Gizli İmparatorluk Vesikası.*

Yani, şayet takip edildiği Göring'in kulağına gitmişse, onun SD elemanı Brunner'i ortadan kaldırtması için bir sebep vardı. Fakat vardığı bu sonucun Rath'a bir faydası yoktu. Çünkü bakanın biri 1927, diğeri 1935 yılında vuku bulan iki olay arasındaki hal-

ka olması ihtimali hemen hemen sıfırdı. Göring'in bir çete reisinin öldürülmesini emretmiş olabileceğini tahayyül etmek zordu. Bu daha ziyade yeraltı dünyasında bir iç mücadeleye işaret ediyordu. Bakan ne kadar vicdansız biri olursa olsun, Berlin yeraltı dünyasının parçası değildi. Fakat SD elemanı Gerhard Brunner'in ölümüyle ondan sekiz sene önce Berolina Şefi Adolf Winkler'in ölümü arasındaki bağlantı neydi? Brunner ve Winkler'in ortak düşmanı kimdi? Yoksa Böhm'ün teorisi tamamen yanlış mıydı? Hayal mi görüyordu?

Böhm, Winkler'in ölümünden, o öldükten sonra Berolina'nın başına geçmek isteyen Hugo Lenz'in sorumlu olduğunu düşünüyordu. Cui bono. Kendisini takip eden SD çalışanının ölümünün de Göring'e fayda sağladığına şüphe yoktu. Fakat sahiden ölümcül hastalığı olan bir taksi şoförünü kullanıp, bir cinayet silahına dönüştürmüş olabilir miydi?

Bir çete reisi ve bir bakan. Bu ikisi birbirine uymuyordu. Yoksa uyuyor muydu? Rath bu suallerin cevabını diğer dosyaları da okuduğu zaman bulmayı umuyordu. Bir sonraki zarfı yırtıp, açtı.

Güneş batıp, hava kararmaya başladığında dosyaların çoğunu elden geçirmiş ama herhangi bir ipucu elde edememişti. Ancak Brunner'in dosyaları Prens Albrecht Sarayı'nda tutmak yerine neden enişteşine gönderdiğini artık biliyordu. Zira Göring birkaç defa Gestapo Şefi Heydrich'in emir subayı olan Polis Teğmeni Kurt Pomme ile buluşurken görüntülenmişti. Albay Sowa'nın tepesini attıran o polis teğmeniyle yani. Anlaşılan Pomme, Heydrich'in kurumunda Göring'in ajanıydı. Fakat deşifre olmuştu. Bu sebeple de Göring hakkındaki gizli dosyalar artık Prens Albrecht Sarayı'nda emniyette değildi.

Dosyalar sahiden pimi çıkarılmış bomba gibiydi. Ne kadar pis olursa olsun, dosyada Hermann Göring'in hayatının son altı ayına ait sözü edilmeyen hiçbir şey kalmamıştı. Söylentiler bile, sanki kaynak güvenilmez birinin anlattıkları değilmiş de, adeta Brunner bütün bunlara bizzat tanıklık etmiş gibi dakika dakika aktarılmıştı. Mesela bir defasında Göring'in morfinden kafası uçukken hizmetçilerden birini dövdüğü veya Havacılık Bakanlığı'nda en önemli adam olan müsteşarı Milch'in yarı Yahudi olduğu gibi

şeyler. Birkaç sayfa önce Göring'in iktidarsız olduğuna dair kanıtlara yer verilir ve en iğrenç şekilde uzun uzadıya anlatılırken, birkaç sayfa sonra bakan artist Käthe Dorsch ile cinsel ilişki içinde olmakla suçlanıyordu. Her taraftan yaylım ateş açılmıştı.

Rath için en ilginç olan ve nefesini tutmasına yol açan tek kısım, Göring'in kötü niyetli yol arkadaşlarının onu Berlin yeraltı dünyasıyla ilişki içinde olmakla suçladığı bölümdü. Üstelik bunlar hükümetin suç teşkilatlarının kökünü kazıdığını devamlı iddia ettiği bir ülkede oluyordu.

Bu iddiada bir gerçeklik payı var mıydı? Göring'in yılışık sahtekâr ve çeteci Hugo Lenz ile bir tanışıklığı var mıydı? Rath buna pek ihtimal vermiyordu. Naziler ve çeteler, hayır, bu ikisi birbirine uymuyordu. Lenz ve benzerleri kendilerini daha ziyade komünist çevrelere yakın hissederdi.

Bunları düşünürken bir an gözlerinin önünden bir sahne geçti. Fakat o daha ne olduğunu çıkaramadan yine kayboldu. Daha kısa bir süre önce gördüğü bir şeydi. Aklından geçeni tekrar hatırlamaya çalıştı ama o ne kadar hatırlamaya çalışırsa, o sahne de o kadar flulaşıyordu. Sonunda pes etti. Önemli bir şey idiyse tekrar aklına gelirdi nasılsa.

Arabadan indi. Dosyaları tekrar krank kolunun yanına yerleştirdi. Karanlık bastırıyordu. Çok yorgundu. Kalacak bir yer aramanın vakti gelmişti. Yine arabada geceleyip, sabahleyin köyün polisine yakalanmak istemiyordu.

Rath uyandığında güneş odasına vuruyordu. Önce nerede olduğunu çıkaramadı. Hatırlayana kadar. Bir akşam evvel arabasını Reichsstrasse üzerinde, in cin top oynayan otoyol inşaatının arkasında kalan tepedeki ilk köye sürmüştü. Köyün adı Pegnitz'ti. Nürnberg'deki nehir gibi.

"Aslında aylardan beri bütün odalarımız dolu. Aşağıda, Neudorf'ta otoyol inşa eden mühendis beyler kalıyor," demişti *Zum Weißen Lamm* pansiyonunun sahibi bir gece kalmak için oda arayan Rath'a. Tam o hayatı boyunca Frankonya'da bir otel odası bulamamanın kendi kaderi olduğunu kabullenmeye başlamışken

adam Frankonya aksanıyla eklemişti: "Fakat bugün beylerin hepsi Nürnberg'de parti kongresinde. İmparatorluk İş Hizmeti'nin resmigeçidi olacak."

Rath yatakta oturdu ve gerindi. İyi uyumuştu. Draxlerlerde uyuduğundan çok daha iyi. Böylesi arabada uyumaktan zaten daha iyiydi. Bu fırsatı seyahat çantasını boşaltarak elbiselerini havalandırmak, buruşan gömleklerini askıya asmak ve germek için kullanmıştı. Şimdi yine düzgün görünüyorlardı.

Kahvaltıdan sonra yaz tatiline çıkmış gibi köyü dolaştı. Pegnitz'in ortasında tarihi belediye binasının (elbette yarı ahşaptı) bulunduğu şirin bir pazar meydanı, yeni Barok tarzda bir kilisecigi ve her şeyden önemlisi de gayet çekici bir doğal güzelliği vardı. Tam yaz tatili yapılacak yerdi. Saat dokuza kadar bekledikten sonra ufak postaneye girip, Berlin'le uzun mesafe görüşme talep etti. Gişede oturan ve Rath'ın yıllardan beri artık hiç görmediği dirsekliklerden takmış bir adam onu ahşap bir kulübeye yönlendirdi.

Çok geçmeden hattın karşısında bir kadın telefonu açtı. Onun sesini duymak ne güzeldi.

"Charlotte Rath, Scherer ve Blum Avukatlık Bürosu."

"Ben Chicago'dan Al Capone. Avukat Scherer'e beni içeriden çıkarmasını söyleyin. Masum olduğum halde hapse tıktılar!"

"Gereon sen misin?"

"Vay! Sen de kül yutmuyorsun!"

"Tanıdıklarım arasında bu kadar çocuksu başkası yok da ondan."

"Umarım rahatsız etmiyorum. Arayıp sormak, nasıl olduğunu öğrenmek istedim."

Kadının sesi aşırı soğuktu. "Nasıl olacağım? Bildiğin gibi. Ya sen?"

"Oğlanla buluştum. Gayet iyi, güneşte yanmış. Sana selam söyledi."

"Sahiden mi?"

"Evet, sahiden Charly. Kitaba müthiş sevindi. İnan ya da inanma, seni özlüyor."

"Ya sen?"

"Ne sanıyorsun? Ben de özlüyorum tabii. Sormana bile gerek yok."

Hattın öbür ucundaki sessizlik hayra alamet değildi.

"Pazartesi gününden beri Nürnberg'desin. Bütün gün neler karıştırıyorsun? Zencefilli çörek yemiyorsun herhalde. Yoksa o lanet olası parti kongresine mi gittin? Führer sana doğru dönünce güzel güzel bayrak sallıyorsun, değil mi?"

"Yahu Charly, bir kere bile gitmedim o salakça parti kongresine. Oğlanla Nürnberg'de bir kafede buluştuk. Annenle beraber."

"Güzel. Diğer günlerde ne yaptın peki?"

"Bir sürü şey yaptım, ne bileyim. Oğlumuzu ziyaret ettim yahu! Anneni gezdirdim. Şehri gezdim. Onun haricinde zaman öldürdüm."

"Zamanı kullanmak için yapılabilecek daha mantıklı şeyler var."

"Biliyorum. Sen burada olsan bunların neler olabileceğini de keşfederdim."

"Hiç değişmeyeceksin."

"Ah Charly, özledim seni. Keşke sen de gelseydin."

"Özlediysen eve dön."

"Çoktan gelecektim ama... Biraz daha uzun kalmam lazım. Cumartesi günü HJ'un büyük gösterisi var. Fritze arkadaşlarıyla beraber Füh... Hitler'in önüne çıkacak."

Charly ona iyilik yapmadı. Söylediklerini karşılıksız bıraktı.

"Oğlana orada olacağıma söz verdim," diye anlatmaya devam etti. "HJ lideri bana bir giriş kartı verdi, reddedemedim."

"Rademann mı?"

"Evet."

"İnsanın arkadaşlarıyla uzaklarda da buluşması ne güzel."

"Ne demek istiyorsun? Senin gibi ben de o heriften hoşlanmıyorum. Fakat ne yapacaktım? Oğlan yanı başımdaydı. *Çok teşekkür ederim, Herr Rademann, fakat oğlumun sizin boktan HJ'unuzda ne halt ettiği beni hiç ilgilendirmiyor* mu deseydim?"

"Berlin'de acil işlerin olduğunu ve geri dönmek zorunda olduğunu söyleyebilirdin mesela."

"Söyleyebilirdim. Söylemedim ama. Herkes senin gibi hazırcevap değil. Aklıma cumartesi sabahı Adolf Hitler'i dinlemekten daha güzel bir şey gelmediğini sanmıyorsun herhalde."

"Dinleme o zaman. Eve dön."

"Ah Charly, oğlana bunu yapamam. Oraya gitmezsem kalbi kırılır."

Tekrar sessizlik oldu. "Belki haklısın," dedi kadın sonunda.

"Yarın tören biter bitmez yola çıkacağım. Akşama senin yanında olurum."

"Madem öyle oğlana benden selam söyle. Şimdi çalışmam lazım."

Telefonu kapatırken Rath'ın içi rahatlamıştı. Konuşma her bakımdan iyi gitmemişti belki ama en azından sonunu iyi bağlamıştı.

Hemen postanenin yanında olan pansiyona geri döndüğünde pansiyon sahibi onu daha antredeyken yakaladı.

"Beyefendi, özür dilerim. İyi ki karşılaştık. Odanızı boşaltmanız lazım. Mühendis Herr Conradi'nin her an teşrif etmesini bekliyoruz, o gelene kadar odayı hazırlamamız gerekiyor."

"Elbette."

Rath odayı sadece bir gece için tuttuğunu ve şimdi yine başını sokacak bir damı olmadığını unutmuştu.

"Resi'ye eşyanızı bavula yerleştirmesi talimatı verdim ki, şimdiden hazırlıklara başlasın. Çantanız şurada."

Bir akşam evvel Rath biraz daha incelemek için dosyaları beraberinde odaya götürmeyi düşünmüştü. Şimdi arabada bıraktığına seviniyordu.

"Sahiden bana verecek başka bir odanız yok mu?"

"İmkânsız. Bugün otoyol mühendisi beyefendilerin hepsi dönecek. Aylardır Weißer Lamm'da kalıyorlar, öyle birden kapının önüne..."

"Elbette olmaz. Sordum sadece. Sadece bir gece için."

"Üzgünüm. Belki Bayreuth'ta bir oda bulursunuz."

"Bayreuth'ta ne işim var? Yarın sabah erkenden Nürnberg'de olmam lazım."

Adam omuz silkti. "İyi şanslar o zaman. 8 Mark lütfen."

Rath cüzdanını çıkardı. Ondan kurtulmak istiyorlardı, o da yapması gerekeni yapacaktı. Onlara hiç beklenmedik bir zamanda gelir sağlayacaktı.

Rath parayı ödedi. Başka zaman olsa mutlaka bahşiş de verirdi ama bu defa vermedi ve seyahat çantasını arabaya götürdü. Ondan

sonra ilk iş bir sigara yakıp, düşünmeye başladı. Başka bir açıklaması yoktu: Frankonya otel sektörüyle savaş halindeydi.

52

Bu haftayı iyi kullandığı söylenebilirdi. Çin Büyükelçiliği'ne ve Sömürge Derneği'ne uğramış, Çingdao'yu aramış ve Marlow'a gitmişti.

Liang'ın geçmişini kanıtlayacak belgeler bulmak için elinden geleni yapmıştı ama elinde hâlâ doğum belgesi haricinde dişe dokunur bir şey yoktu.

Hepsi savaşta imha olduğundan aradığı belgelerin hiçbirini elde edememişti.

Bir tek Liang Kuen Yao'nun annesinin şefi veya onun oğlu tarafından tohumu atılmış bir piç olduğu yolundaki söylentiler savaşın girdabını atlatmış, hatta Almanya'ya kadar ulaşmıştı. Charly bunun üzerinde daha fazla durmamaya ve Liang'a da bundan hiç bahsetmemeye karar vermişti. Çünkü bunun Liang'a Çin vatandaşlığını kazandırma yolunda bir katkısı olmaz, hatta aksine zararı bile dokunurdu.

Alman sömürgecilerin ardından vilayet binasını yağmalayan ve orada önemli evrakı ateşe verenin Japonlar olduğu ise faydalı bir bilgiydi. Charly, Liang gereken belgeleri temin edemese dahi bu açıklamanın Çin Büyükelçiliği'ni ikna edeceğini ümit ediyordu.

Bu yüzden *Blum & Scherer Avukatlık Bürosu*'nda oturmuş, onların antetli kâğıdına müvekkili Liang Kuen Yao'nun vatandaşlık başvurusunu yazıyordu. Tabii adam onun müvekkili değildi. Ona bakarsan kendisi de avukat değildi. Fakat zaten mektubu o imzalamak da istemiyordu. Bunu Guido yapmalıydı. Bir Çinliye yardım etmek isteyen bir kadının başvurusu yerine, avukat otoritesinin azıcık yardımı olduğu takdirde bu başvurunun süratle işleme konacağından Charly emindi. Bir kadın şu anda avukatlık bürosunun antetli kâğıdına yazdıklarının aynısını bile yazsa, doğacak intiba sıradan başvuruyu sıradan bir kadının yazdığı şeklinde olacaktı.

Guido'yu ikna etmek için çok uğraşması gerekmişti, canını sıkacak kadar uzun. Tabii o arabası nedeniyle de biraz alınmıştı. Marlow'da arabanın üzerine yapışan tozların hepsi Berlin'e dönerken uçup gitmemişti. Aslında o hariç Mercedes'e bir şey olmamıştı. Hatta aracı deposu yarı dolu aldığı halde Guido'nun kapısının önüne bırakmadan önce depoyu bile doldurmuştu.

Fakat imza atmadan evvel o kadar ayak yapması, ancak can sıkıcı bir tartışmanın ardından imzalamayı kabul etmesi ve o zaman bile bunu severek değil, sadece bu Charly için çok önemli olduğu için yaptığını vurgulamaktan geri duramaması – bütün bunlar eskiden olsa olmazdı. O zamanlar adam ona gerektiğinde gıkını çıkarmadan destek olurdu. Dostluklarının geleceği açısından bu hiç iyiye alamet değildi.

Fakat şimdilik bunun bir ehemmiyeti yoktu. Mühim olan imzalamasıydı. Charly mektubu bir kere daha okudu. En başta vatandaşlık başvurusunu formüle etmiş ve az ve öz şekilde Çingdao'da doğduğu, Mandarin'i akıcı konuştuğu, Almanya'da başarılı bir işadamı olarak tanındığı (eh, bu yalanı atmak için biraz kendisini zorlaması gerekmişti), Çin'e yerleşip, bir aile ve bir şirket kurmayı planladığı için Liang Kuen Yao'ya atalarının vatandaşlığının mutlaka verilmesi gerektiğine işaret etmişti. Ardından önemli belgelerin eksik olmasının sebeplerini açıklamış, doğum belgesine atıfta bulunmuş ve Liang Kuen Yao'nun vefat eden ebeveyninin evrakının neden temin edilemediğini en ince ayrıntılarına kadar anlatmış, bu arada şehri işgal eden Japon askerlerinin eski Alman sömürgecilerinin arkada bıraktığı sayısız evrakı imha ettiğine değinmeyi de unutmamıştı.

Mektup kulağa hoş geliyordu, bunun için kendisiyle de bir miktar gurur duyuyordu. Derhal daktilonun başına geçip, mektubun bir kopyasını yazacak ve imzalaması için Guido'ya götürecekti ki, daha o gün postaya verilebilsin. Bütün bunları yapmak için harcadığı zaman otuz saat bile değildi. Masrafların telefon konuşmaları ve benzin parasından ibaret olduğu göz önüne alındığında 800 Mark gayet iyi bir ödeme sayılırdı. Hiç vicdan azabı çekmediğine şaşıyor ama bir yandan da bu meblağın her bir kuruşunu hak ettiğini hissediyordu.

Gereon çalışacak yerde dünyayı dolaşır ve düşünmeden para israf ederken, o para kazanıyordu. Onun otellere ne kadar para harcadığını merak ediyor, benzin parasını düşünmek bile istemiyordu. Bütün bunları oğlanı ziyaret etmek için mi yapıyordu? Bunu ona anlatamazdı.

Üstelik bir de onu arayıp, birkaç gün daha uzun kalacağını söylemişti. Sözde oğlan için. Onu stadyumda görmek için. Buna da inanmıyordu. Onu o kadar iyi tanıyordu ki, onu Nürnberg'e götüren başka bir şeyin varlığından emindi.

Ancak HJ Stadyumu'na gitmek bir bahane bile olsa, Charly altı ay önce istemeden de olsa o Leni Riefenstahl filminin tanıtımını gördüğü için bu tip gösterilerde neler olduğunu biliyordu. Parti kongresi yapılıyordu, Hitler'e tezahürat yapan üniformalı kalabalıklar vardı. Oğlu ve Gereon da bütün bunların orta yerindeydi. Gereon bunu istiyor olamazdı. Riefenstahl filmini o da biliyordu. Hatta Fritze'yle beraber tümünü izlemişti.

Yoksa Naziler nihayet bunu da mı başarmıştı? Sonuçta bütün bu ıvır zıvırlarıyla sadece oğlunun değil, kocasının da mı aklını çelmişlerdi? Gereon Nazi değildi, hayır, kesinlikle değildi. Fakat hükümete ve partiye eleştirel baktığını iddia etmek de pek mümkün değildi.

53

50 bin insanın sessizliği etkileyiciydi. Özellikle de, *Hitler Gençliği Stadyumu*'nu dolduranların ekseriyetinin on ila on sekiz yaşları arasında (yani en berbat yaşta) gençler olduğu düşünüldüğünde. Bir kısmı sahada geçit törenine hazır, hareketsiz, çelik gibi, bir diğer kısmı ise izleyici olarak tribünlerde duruyordu. Rademann'ın verdiği giriş kartı Rath'a ana tribünde bir yer temin etmişti. Gerçi bayağı kenarda bir yerdeydi ama teknisyenlerin *onun* Alman gençliğine hitap edebilmesi için gereken mikrofonu kurduğu tribündü. O, burada herkesin Mesih'i bekler gibi beklediği kişiydi.

Rath da bakışlarıyla etrafını tarıyordu ama Adolf Hitler'i değil, diğer zamanlarda futbol oynanan sahaya büyük, simetrik bloklar

halinde uygun adım çıkan ve küçük bir orduyu anımsatan Hitler Gençleri arasında Fritze'yi arıyordu. Nafile. Binlerce genç vardı.

Öte yandan, tabiri caizse sahnelenen gösteri mükemmeldi. Hava bile katkıda bulunuyordu. Güneş, sanki o da parti üyesimiş gibi parlıyor, az sayıda bulut gökyüzünün daha da mavi görünmesini sağlıyordu. Rath, acaba Hitler Gençliği'nin bütün stadyumun etrafını sık aralıklarla donatan sade kırmızı-beyaz-kırmızı bayrakları da Schwabach'ta mı üretiliyor diye düşündü. En azından, şöyle bir etrafına bakınca, bayrak fabrikalarının Almanya'da büyüyen bir sektör olduğundan şüphe duymuyordu. Tıpkı üniforma fabrikaları gibi.

Stadyumu dolduran kalabalık bile disiplinli ve düzenli tavrıyla insanı etkilemeye yetiyordu. Onun gibileri teslim alması için düşünüldüğü belli olan bu sahnenin büyüsünden Rath da kurtulamıyordu. Fakat sırf bu yüzden, bu bütünün bir parçası olduğu ve bugün için günlerce talim yaptığı halde Fritze ile gurur duymakta zorlanıyordu. Aşağıdaki insan kalabalığı içinde oğlanı seçemiyordu bile. Fritze'nin de tribünün çatısının gölgesinde onu görmesi pek muhtemel değildi. Rath burada kendisini neyin beklediğini bilse iki gününü ve iki gecesini daha Frankonya'da harcayacağı yerde, derhal Berlin'e dönerdi.

İkinci geceyi de arabada geçirmişti. Pegnitz'ten kovulduktan sonra Nürnberg'e dönerken kurmalı bir oyuncak turist gibi Reichstrasse üzerinde gördüğü her pansiyon ve otele baktığı halde başka bir seçenek bulamamıştı. Hiç yer yoktu. Bir otel hariç ama orada da çok basit tek kişilik bir oda için öyle tuzlu bir ücret dillendirilmişti ki, midesi bulanmıştı. Bir daha benzin almasa bile parası yetmezdi. Onun haricindeki bütün oteller ya otoyol inşa eden mühendislerle, ya hacılar gibi her sene İmparatorluk Parti Kongresi'ne gelenlerle veya tatilcilerle doluydu.

Arabada geçirdiği geceden dolayı takım elbisesi hâlâ buruşuktu. Fakat asıl göze batan, üzerinde takım elbise olmasıydı. Stadyumdakilerin ekserisi, sadece sahadaki aktörler değil, tribünlere sıralanan seyirciler de üniformalıydı. Her yer HJ, BdM, SA, SS ve Wehrmacht mensuplarıyla doluydu. Rath gibi sivillerin sayısı iki elin parmaklarını geçmiyordu. Herhalde onlar da ya basın mensubuydu veya kendisi gibi dünyadan habersiz, İmparatorluk Parti

Kongresi'ne giderken elbette şık giyinilmesi gerektiğini –ki bu yeni Almanya'da üniforma demekti– bilmeyen birileriydi.

Acaba Rademann onu bilerek mi bu tuzağa düşürmüştü? Her halükârda etrafındakiler ona şüphe ve düşmanlıkla baktıkları için kendini hiç de rahat hissetmiyordu. Neyse ki gölgede bir yer bulmuş, üniformalı Alman gençleri gibi güneşin alnında beklemiyordu. İnsanı bunaltan sıcağa rağmen gençler istifini bozmuyor, içtimaya çıkmış gibi hazırolda bekliyordu. Rath aşağıda gördüğü pankartlardan Berlin Hitler Gençliği'ni bulmaya çalıştı ama her pankartta yer alan İmparatorluk Kartalı'nın üzerindeki sayılar o kadar küçük yazılmıştı ki, okuyamıyordu.

Saat on buçukta herkesin saatlerdir beklediği adam nihayet teşrif etti. Yardımcısı Hess ve İmparatorluk Gençlik Lideri Baldur von Schirach'ın eşliğinde Adolf Hitler tribüne girdi ve herkesten evvel mikrofonun kurulduğu bölüme çıktı.

"*Halk cemaatinin 50 bin genç üyesi,*" diye bir ses uğuldadı hoparlörlerden. "*Führer'im, burada sadece Hitler Gençliği'nin gönderdiği heyetler temsil ediliyor olsa da, bütün genç kuşak önünüzde.*"

Schirach mikrofonu Hitler'e bırakmak üzere kenara çekildiğinde, stadyumdan Rath'ın o güne kadar duyduklarından çok daha yüksek bir "Heil" sesi yükseldi. Sağında solunda duranların istisnasız hepsi, kollarını havaya kaldırmıştı bile. "Heil," diye bağırıyorlardı. Tekrar, tekrar... Adeta kolunu kaldırmakla bağırmak tek bir hareketmiş gibi: "Heil!" "Heil!" "Heil!"

Rath da onlara katılmadan edemedi. Yoksa kalabalık tepesine çökerdi. En azından öyle hissediyordu. Aniden patlak veren selam fırtınası onu hazırlıksız yakaladığından ilk selamı vermekte geç kalmış, bunun üzerine etraftakilerin bazıları kötü kötü ona bakmıştı. Onun için o da kolunu kaldırıp, hakikaten bağırmamasına rağmen, ağzını açıp kapamaya başladı. Kendisini birkaç gün evvel Nürnberg sokaklarında hissettiğinden beter hissediyordu.

Yavaş yavaş tahmininin doğruluğundan emin oluyordu: Rath'ın bir Nazi olmadığını gayet iyi bilen Rademann verdiği giriş kartıyla onu sevindirmeye filan çalışmamıştı.

En nihayet, Heil çığırtıları yavaş yavaş azaldığında, sözü Hitler aldı.

"Alman gençliği," diye başladı. *"Üçüncü defa bu törene katılıyorsunuz. Yıldan yıla büyüyen bir topluluğun 50 bin temsilcisi."* Hitler'in konuşmalarında o kadar fazla palavra vardı ki, Rath adamın ağzından çıkanları takip etmekte zorlanıyordu. Fakat çevresindekiler o anda birisi onlara on emri ya da İmparatorluk Piyangosu'nu kazanan sayıları açıklıyormuş gibi dikkatle dinliyordu. Oysa Hitler sadece Almanya'nın değiştiğini ve Alman erkeğinin idealinin artık içmeyi bilmek olmadığını söylüyordu. Aslına bakarsan Rath bunun herhangi bir zaman bir ideal olduğunu da hiç duymamıştı ya. Kendisini ilk alkole sürükleyen savaş olmuştu, başka bir şey değil.

"Artık Alman halkının idealini o devrin biracılarında görmüyoruz," diyordu Hitler'in sesi. *"Turp gibi sağlıklı, sapasağlam erkek ve kızlarda görüyoruz. Alman gençliğinden geçmişte istenenden farklı şeyler istiyoruz. Bizim gözümüzde Alman genci gelecekte ince ve zarif, bir tazı gibi süratli, deri gibi dirençli, Krupp çeliği gibi sert olmalıdır. Halkımızın yozlaşma eğilimleri içinde yok olmaması için yeni bir insan yaratmalıyız."*

Yeni bir insan. Rath, Charly ile, Fritze'nin Hitler Gençliği'ne gitmesine izin verip vermeme konusundaki kavgalarını hatırladı. "Kamp ateşi yakıp, temiz havada oynuyorlar," demişti kendisi. Hayır, doğru değildi, Charly haklıydı, tek amaç her geçen gün daha fazla yeni Nazi üretmekti.

Hitler'in sesi stadyumda yankılanmaya devam ediyordu. *"Gelecekte genç bir erkek okulda daha iyi bir başkasına dönüşecek. Çocukken başlayacak ve sonunda hareketin yaşlı bir neferi olacak. Hiç kimse tamamen kendi başına buyruk olduğu bir zamandan söz edemeyecek. Herkes halkına hizmet etmekle yükümlüdür, herkes bu hizmeti yerine getirmek üzere hazırlanmakla, çelik gibi bir vücuda sahip olmakla ve kendini manen buna hazırlamak ve güçlendirmekle yükümlüdür."*

Rath, Rademann'ın Berlin'de de böyle vaazlar verip vermediğini merak etti. Acaba oğlan bu tür lafları ciddiye alıyor muydu? O anda Fritze'nin suratını görmeyi, gerekliyse onu sarsıp uyandırmayı, burada bulunan herkesi zaptetmişe benzeyen trans halinden onu çıkarmayı çok isterdi.

Hitler konuşmasını tamamlar tamamlamaz, bitmek bilmeyen Heil naraları tekrar başladı ve Rath asla buraya ait olmadığını net

bir şekilde anladı. Artık tahammül edemediği gibi, tahammül etmek istemiyordu da. En azından, burada daha fazla kalırsa, kendinden iğrendiği için içinden gelen kusma arzusunu bastıramayacaktı. HJ marşının *Yürüyün, yürüyün, sallandırın aydınlığın bayrağını!* şeklindeki ilk mısralarını söylemeye başlayan, kendinden geçmiş kalabalığın içinde kendine bir yol açtı. Kendini iyi hissetmiyor gibi yapıyordu ki, bu bir bakıma doğruydu da. Bir an evvel helaya gitmesi gerekiyormuş gibi davranıyordu. Ana tribünden uzaklaştıkça gençleşen seyirciler ona yol açıyordu. Bir yandan da marşı gitgide yükselen bir sesle söylüyorlardı. Metni bütün stadyum biliyordu.

Yürüyün! Yürüyün! Gençlik tehlike nedir bilmez! Biz yok olsak da, Almanya, sen hep parlayacaksın...

Hitler Münih plakalı Mercedes'iyle yaya hızında koşu pistinde ilerlerken, Rath da çıkışa vardı ve derin bir nefes aldı. Kendini sahiden iyi hissetmiyor, midesi bulanıyor, dizleri titriyordu. SA'lı güvenlikçilerin kuşkulu bakışları altında gölgede kalan bir taş merdivenin basamaklarına oturdu.

"İyi değil misiniz?" diye sordu biri.

"Tansiyon," diyen Rath eliyle mühim değil dercesine bir hareket yaptı. Yalan da değildi, kendini berbat hissediyordu. "Sadece tansiyon. Bu bunaltıcı sıcakta ayakta durmaktan. Bir araya ihtiyacım var."

Güvenlikçi kafasını iki yana salladı. "SA'da işimize yaramazsınız. Zaman zaman on saat ayakta durduğumuz bile oluyor. Karda, yağmurda."

"Herkesin harcı değil işte," dedi Rath. İç cebinde sigara kutusunu aradı. Bu hayatta bir Overstolz her derde devaydı.

Hitler'in stadyumda attığı tura eşlik eden ve stadyumun dışında içeriye nazaran kulağa daha da tuhaf gelen Heil naraları yavaş yavaş bitiyordu. Tören sona eriyordu anlaşılan.

"Burada oturamazsınız," dedi SA'nın güvenlikçisi. "Birazdan HJ buradan uygun adım dışarı çıkacak."

"Bir dakika daha oturmama izin verin, onlar gelince kenara çekilirim," dedi Rath. "Hem oğlum da onların arasında."

"Neden hemen söylemediniz?"

Adam Rath'ın bir süre daha orada oturmasına göz yumduktan sonra bekleyebileceği bir yer gösterdi. Çünkü o arada Hitler'i görmeyi ümit ettiği için oraya akın eden ya da stadyumdayken göremedikleri çocuklarını şimdi görmeyi uman meraklıların sayısı giderek artıyordu. SA bu kargaşaya bir düzen veriyor, herkesi yol kenarına diziyordu. Kısa sürede orası da birkaç gün evvelki Nürnberger Ring'e döndü. Yegâne fark orada herhangi bir bina olmamasıydı. Tek görünen, uzaklarda Zeppelin Çayırı'ndaki tribün ve İmparatorluk Parti Kongresi'ni ufak bir panayır yerine çeviren stantlardı.

Rath'ın uzun beklemesi gerekmedi, geldiler. Aralarında Hitler'in Mercedes'i yoktu ama bir HJ takımı diğerini takip ediyor, mükemmel şekilde uygun adım yürüyorlardı. Gençler hakikaten çok talim yapmış olmalıydı. Onlarınki Rath'ın daha birkaç gün evvel Schwabach'ta gördüğü Wehrmacht askerlerinin geçidinden daha iyiydi. Artık pankartlardaki sayıları da okuyabiliyordu. Charlottenburg'un 198'i yoktu aralarında.

Tam hayal kırıklığı içinde kaderine razı olacakken onlar da geldi. Rath, Fritze'yi görmeden önce orada bulunmasına sebep olan adamı tanıdı: Wilhelm Rademann. Şortlu HJ albayı suratında ciddi bir ifadeyle sağına soluna bakmadan önlerinden geçti. Peşindeki gençlerin de suratında aynı ciddi ifade vardı. İşte Fritze! Oğlanın yüzündeki ciddi ifade kısacık bir an için uçtu gitti, ağzının kenarları yukarı kalktı, gözleri parladı. Yol kenarında bekleyen üvey babasını tanımış olmalıydı. Rath, Fritze'nin ne kadar sevindiğini fark etti. Sadece sevinmekle de kalmıyor, duygulanıyordu. Ne zamandan beri bu kadar duyguluydu bu oğlan?

Bir an daha bekledikten sonra çaktırmadan oradan uzaklaştı. Berlin'e dönme vakti gelmişti. Öte yandan, oğlanın onu görmüş olmasından da mutluluk duyuyordu. Yönünü bulmaya çalıştı. Arabasını buraya ilk geldiğinde de yaptığı gibi Zeppelin Çayırı'nın oradaki tribünün arkasına park etmişti. Oraya gitmek için yine standların arasından geçmek zorundaydı. Bira ve kızarmış sosis satan standlar vardı ama zencefilli çörek, pamuk şeker ve daha başka tatlılar satılanları da vardı. Bir tek dönme dolap ve gondollar eksikti, onlar da olsa burası sahici bir panayır yerine dönerdi.

"Gereon!"

Rath arkasına döndü. Önünde Fritze duruyordu. Bu defa oğlan gerçekten kulaklarına kadar sırıtıyordu.

"N'aber delikanlı! Geçit töreni bitti mi? Yoksa firar mı ettin?"

Fritze selam çakarken, diğer yandan da sırıtıyordu.

"Günümün geri kalanı serbest, emrinize amadeyim! Akşam içtimasında kampta olmamız lazım."

"O kadar uzun kalamam ama. Eğer canın isterse sana bir kızarmış sosis ısmarlayabilirim yine de."

"Doğrusunu istersen, elma şekerini tercih ederim."

Hıh, *Krupp çeliği gibi sertmiş*, diye düşündü Rath oğlanın istediği elma şekerini sipariş ederken. Çocuk çocuktu. Az evvel törenin bütün havasından büyülenmiş gibi görünen Fritze'nin şimdi tatlı elmanın şekerlemesini büyük bir keyifle ısırdığını gördüğünde içi biraz daha rahatladı. Diğer Hitler gençleri de serbest zamanlarını tatlı satan standları kuşatarak değerlendiriyordu. Hitler'in verdiği öğütlerden sadece birine uyuyorlardı: Bira standlarının önünde kimse yoktu.

"Peki oğlum," dedi Rath nihayet. "Şimdi artık hakikaten gitmem lazım. Berlin beni bekliyor."

"Git git. Ben başımın çaresine bakarım."

"Biliyorum. Yine de tekrar Berlin'e, yanımıza döndüğünde sevineceğim."

Fritze başını salladı. "Yakında. Yarın geri dönüyoruz. Bu sefer yalınayak değil, özel trenle."

"Yedi buçukta Anhalter Garı, değil mi?"

Fritze başıyla doğruladı ve etrafına bakındı. "Bütün bunların artık bittiğini kafam hâlâ almıyor. Son haftalarda o kadar çok şey geçti ki başımdan, anlatsam inanmazsın!"

"Eve döndüğün zaman hepsini anlatırsın. Şimdi gitmem lazım, Charly'ye söz verdim. Tabii sana da selam söylememi istedi."

"Gönderdiğim kartpostalı almış mı?"

"Bu akşam sorarım."

Ayrılmadan önce oğlana kısaca sarıldı, sonra arabasına doğru yürümeye başladı.

Evet, onu ve gözlerinin nasıl parladığını görmek Rath'ı mutlu et-

mişti. Buna karşılık, Nürnberg'i ve adına İmparatorluk Parti Kongresi denen, kahverengi gömleklilerin bu gösterisini nihayet terk etmekten daha da büyük bir mutluluk duyuyordu. Bir kısmı tramvay durağına, bir kısmı da Dutzendteich tren istasyonuna doğru akan insan kalabalığına karıştı gitti. Kalabalıkla yolları Zeppelinstrasse'de ayrıldı. Bunun Hitler Gençliği'nin töreni olduğu düşünülürse çok az kimsenin arabayla gelmiş olmasında hiçbir tuhaflık yoktu. Zeppelinstrasse'de park etmiş en fazla yüz araç vardı. Rath yan yana sıralanmış arabaların önünden yürüdü ve Buick'i aramaya başladı.

Daha arabasını tanımadan, merakla aracın içine bakan bir SA gördü. Bunların şimdi onunla ne derdi vardı? Yanlış mı park etmişti? Yoksa NSDAP'nin kongresine Amerikan arabasıyla gitmek uygunsuz muydu?

Yaklaşınca miğferin altındakinin tanıdık bir surat olduğunu fark etti.

"Başpolis Draxler! Neredeyse tanıyamayacaktım! Bu ne sürpriz. Burada ne işiniz var?"

"Heil Hitler başkomiserim." Draxler kuşkulu gözlerle onu süzüyordu. "Arabanızı Nürnberg'de gördüğüme şaşırdım. Çoktan Berlin'e gittiğinizi sanıyordum!"

"Gidecektim de aslında. Fakat sonra benim oğlanın HJ albayı bu büyük gün için bir giriş kartı ayarladı. Hem de ana tribünde."

Başpolis Draxler'in suratındaki kuşkulu ifade değişmedi.

"Yaa," dedi. "Peki neden geri gelmediniz? Evimizin kapısı size her zaman açık demiştim."

"Size daha fazla yük olmak istemedim."

"Peki nerede gecelediniz? Her yer dolu."

Draxler, Rath'ı süzüyordu. Buruşuk takım elbisesi onu ele veriyordu.

"Beni serserilikten içeri tıkmayacağınıza söz verirseniz söylerim: Arabada."

Draxler tasvip etmediğini belli edecek şekilde kafasını iki yana salladı. "Geri gelmeniz daha akıllıca olurdu." Sesinden alındığı anlaşılıyordu.

Rath, Draxler'in üniformasını işaret etti. "Bugün partiye mi hizmet ediyorsunuz?"

"Sadece bugün değil. Yarın ve öbür gün de. Büyük askerî geçit törenleri esnasında. Benim Gerch de yürüyecek."

"Eh, şüphesiz çok gurur duyuyorsunuzdur."

"Siz de bilirsiniz, insan öz oğlunu birden karşısında üniformalı görünce..."

"Arada bir polis hizmetinden bir kaçamak yapmanın da zararı yok, değil mi?"

"Duruma bağlı. Şu an pek müsait değil aslında. Fakat insan ne olacağını önceden bilemiyor ki." Draxler omuz silkti. "Aslında Schwabach'ta olmam lazım. Karmakarışık bir meseleyi çözmek için."

"Yaa?"

Draxler önemli bir mesele konuşur gibi bir ifade takındı. "Bir şirkette hırsızlık." O anda aklına bir şey takılmış gibi Rath'a baktı. "Schwabach'ta geçirdiğiniz son gece cereyan etmiş olmalı, çarşambayı perşembeye bağlayan gece. Uyuyamadığınız için gezmeye çıkmıştınız, değil mi? Dikkatinizi çeken bir şey oldu mu?"

"Dikkatimi çeken bir şey mi?"

"Meslektaşım değil misiniz? Dikkatlisinizdir. Herhangi bir şey gördünüz mü?"

Rath başını iki yana salladı. "Karanlıktı. Bütün sokaklar bomboştu. Hiçbir şey görmedim."

"Julius-Streicher-Ring'e de gittiniz mi?"

"Olabilir. Sokak isimlerini bilmiyorum ki. Schwabach'ı o kadar iyi tanımıyorum."

"Kimseyi de görmediniz, öyle mi?"

"Dedim ya, kimsecikler yoktu."

"Hımm," dedi Draxler ve düşünceye daldı.

Bu herif yavaş yavaş Rath'ın sinirlerine dokunuyordu. Nürnberg'den ayrılmak, Berlin'e dönmek istiyordu. Schwabach'ı hatırlamak bile istemiyordu. Hele Başpolis Draxler'in onu şahit olarak çağırmasını hiç istemiyordu.

"O gece kimseyi görmediyseniz," dedi adam nihayet, "bu sizin ortalıkta dolaşan tek kişi olduğunuz anlamına gelir."

"Ne?"

"Demek istediğim..."

"Ne demek istediğinizi anladım. Benim, yani bir meslektaşınızın hırsızlık yapmış olduğundan şüpheleniyorsunuz!"

"Hayır, hayır, yanlış anlıyorsunuz, ben..."

"Böyle bir şeyi sadece düşünmenizin bile ne kadar onur kırıcı olduğunu biliyor musunuz?"

"Fakat Başkomiser Rath! Hemen öyle öfkelenmeyin! Sadece bize yardımcı olabileceğinizi düşündüm. Şöyle: Şirketinde hırsızlık yapılan Seitz Erich'in başı belada. Mühim evrak çalınmış. Berlin'de SD'de çalışan kayınbiraderiyle ilgili bir mesele. SD'den gelen beyler de şimdi Schwabach'ta ve rahat vermiyorlar."

Demek çavuş Wegener gelmiş, bu işin peşine düşmüştü. Yalnız da değildi. Rath istemediği kadar tanıdık simayla karşılaşacağı Schwabach'a asla gitmemeliydi. Her şeyi burada, şimdi ve kesin bir şekilde halletmeliydi.

"Şerefimi lekelediniz Başpolis Draxler," dedi. "Bunu temizlemeniz konusunda ısrarlıyım. Hem de hemen şimdi."

"Nasıl?"

"Bavullarımda evrakı arayın. Haydi!"

Rath Buick'in kapısını açtı, yan koltuktan seyahat çantasını çıkardı ve Drexler'in önüne fırlattı. Başpolis Draxler SA üniformasının içinde kıvranıyordu.

"Haydi," diye bağırdı Rath.

Bunun üzerine Draxler bütün hantallığıyla Rath'ın seyahat çantasını boşalttı ve şüpheli hiçbir şey bulamayınca aynı hantallıkla her şeyi yeniden çantaya doldurdu.

"Özür dilerim başkomiserim," dedi. "Sizden kuşku duymamıştım ama haklısınız, şerefinizi temizlemek için sizi titizlikle aramam lazım."

"Öyle."

"Sizden bacaklarınızı açıp, kollarınızı kaldırmanızı da rica edebilir miyim?"

"Ne?"

"Üstünüzü aramak için!"

Rath'ın söyleneni yapmaktan başka çaresi yoktu. Hans Draxler bu vazifeyi de itinayla ve titizlikle yerine getirdi.

"Tamam," dedi sonra ve ellerini ovuşturdu. "Bir tek arabanız

kaldı, sonra işimiz bitiyor."

Arabanın içine eğildi, yan cepleri ve koltukların altını aradı. Hepsini bunaltıcı bir yavaşlıkla yapıyordu. Rath bir sigara yaktı. Bu taşra polisine çatmamış olsa şimdi Berlin yolunun yarısına gelmişti ama tam da bu herife denk gelmişti!

"Arkadaki nedir?" dediğini duydu Draxler'in.

"Acil durum koltuğu. Kaynana koltuğu da denir."

Draxler gülmedi. Ciddi bir ifadeyle koltuğu yatırıp, altına baktı.

"Orada bir şey yok," dedi Rath. "Koltuk işte."

Draxler eğildi, koltuğun altındaki bagaja elini daldırdı ve bir şey çıkardı.

"Ya bu ne?" diye sordu.

"Görmüyor musunuz?" dedi Rath. "Krank. Elektrikli kontak çalışmayacak olursa motoru çalıştırmak için."

Başpolisin elinden krankı alıp, onun haricinde içinde hiçbir şey olmayan bagaja geri koydu. Ardından arka koltuğu indirdi, sigarasını söndürdü ve şoför mahalline doğru yürüdü.

"Benim nazarımda bu mesele burada bitti Başpolis Draxler," dedi. "Şimdi izninizle acele Berlin'e dönmem lazım. Karım beni bekliyor."

54

Kapı çaldığında bir kadeh şarap eşliğinde bir akşam önce okumaya başladığı Keun romanıyla keyif yapmaya hazırlanıyordu. Charly iç geçirip koltuktan tekrar kalktı. Gereon gelmiş olabilir miydi? Aslında erkendi. Hem onun anahtarı vardı. Ona bir buket çiçekle sürpriz yapmayı filan planlamıyorsa tabii.

Fakat kapıyı açtığında karşısına elinde çiçekle Gereon değil, gözlüklü bir kadın çıktı.

"Heil Hitler," diyen kadın sağ kolunu kaldırdı. "Peters, Charlottenburg Gençlik Dairesi."

Charly Hitler selamını görmezden geldi. "Size nasıl yardımcı olabilirim Frau Peters?" diye sordu elinden geldiği kadar samimi bir sesle.

"Fräulein," diye düzeltti Gençlik Dairesi memuresi. "Nihayet birini buldum bu dairede. Siz herhalde Charlotte Rath'sınız, değil mi?"

Charly başıyla doğruladı. "Ya siz Fräulein Peters, neden geldiğinizi söylemediniz daha."

"Kocanız hiçbir şey anlatmadı mı?"

"Elbette anlattı," diye bir yalan attı Charly. "Fakat bugün uğrayacağınızdan bahsetmedi."

"Eh, zaten ona kalsa gelmeden önce telefonla haber vermemiz gerekiyordu, oysa bu maalesef mümkün değil. Üvey ailelerin normal gündelik hayatlarını görmek istiyoruz. Önceden hazırlanmış bir piyes izlemek değil."

"Demek öyle."

"Fakat siz gerçekten nadiren evdesiniz. Dört defa geldim. Her defasında kapıyı nafile çaldım."

"Eh, belki de önceden telefon etmek kötü bir fikir olmayabilir, öyle değil mi? Kocam ve ben, ikimiz de iş güç sahibiyiz."

"Bunu kocanız da söyledi. Ya çocuk?"

"O daha çalışmıyor. Nürnberg'de. İmparatorluk Parti Kongresi'nde."

"Onu kasdetmedim. Ebeveynlerinin ikisi de çalışıyorsa, onunla kim ilgileniyor, onu bilmek istiyorum."

"Sabah okul, öğlende duruma göre Fritze kendisi ya da ben ve öğleden sonra yine duruma göre HJ ya da ben."

Okul ve HJ. Bu hanımın duymak istedikleri bunlar değil miydi? Buna rağmen Charly'nin içinden gelen kötü bir ses, Fräulein Peters'in aslında Rath ailesine tuzak kurmasına yardımcı olacak bambaşka bir şey duymak istediğini söylüyordu ona. Gençlik Dairesi'nin onları yokladığını Gereon neden söylememişti? Yine lüzûm görmemişti herhalde.

"Kısaca içeri girmeme bir itirazınız olur mu?" Sorudan ziyade bir emirdi. "Friedrich'in nasıl bir ev ortamında yaşadığını kendi gözlerimle görmek isterim."

Charly kenara çekildi. "Elbette, buyrun," derken, Fräulein Peters'in aklına mutfağa bakmak gelmez diye umuyordu.

Hanımın mantosunu aldı ve hemen oturma odasına yönlendirdi. Orası derli topluydu. Fakat masanın üzerinde bir kadeh şarap

durduğunu unutmuştu. Onun yanı başında da *Yalancı İpek Kız*.[6]

"Size bir şey ikram edebilir miyim Fräulein Peters?"

"Sizin içtiğinizden istemem. Alkolsüz bir şey lütfen. Bir çayınız varsa..."

"Yapabilirim. Buyrun, oturun."

Fräulein Peters, el çantası kucağında, Gereon'un en sevdiği koltuğa oturdu. Gözü kitaba takıldı.

"Seviyesiz kitaplar okuyorsunuz."

"Bakın Fräulein Peters, sizinle kesinlikle okuduğum kitapları tartışacak değilim. Eğer oğlanın ne okuduğunu merak ediyorsanız, buyrun, odasına bir gözatın. Sizi temin ederim, yasaklı bir yazar yok aralarında."

Bunları söylerken, HJ oğlanı Erich Kästner'den soğutmaya çalıştığı halde Fritze'nin hâlâ çok değer verdiği *Emil* geldi aklına. Ancak bütün diğer kitaplarının aksine Kästner'in çocuk kitapları yasak değildi.

Çay hazırlamak için mutfağa gitti. İşin kötü tarafı tek bir temiz fincan bile kalmamıştı. Günlerden beri bulaşık yıkamamıştı. Demliği ateşe koyduktan sonra yığınla bulaşığın arasından bir tane çıkardı ve soğuk suda parmaklarıyla temizledi. Demliği pek kullanmıyorlardı, o temizdi. Belki biraz tozlu olabilirdi. İçinde çay duran kutu da öyle. Filtreye çayla beraber bolca toz düşmesini önemsemedi. Fräulein Peters uyuz olurdu inşallah!

Derdi neydi bu kadının? Çocuğu ellerinden almak mı? Ya Gençlik Dairesi'ni başlarına bela eden kimdi? Bir defasında Charly'ye Rathların pencerelerinin haftalardan beri silinmediğinden şikâyet eden en üst kattaki Morawski mi yoksa?

Su kaynadı. Charly çayı demledi ve çay takımını bir tepsiye yerleştirip, oturma odasına taşıdı. Gençlik Dairesi'nden Fräulein Peters raftaki kitaplara bakıyordu.

"Çay," dedi Charly gerekenden yüksek bir sesle ve porselen takımı şıngırtarak masaya bıraktı. "Şeker?"

"Evet lütfen."

Fräulein Peters istifini bozmamış, kitaplara bakmaya devam edi-

---

6 Irmgard Keun'un 1932'de yayımlanan romanı. (Türkçesi, Nilay Kaya çevirisiyle İletişim Yayınları tarafından 2018'de yayınlandı) – e.n.

yordu. Charly her şeye burnunu sokan kadını bir kere daha odada yalnız bırakmaya mecbur oldu. Elinden geldiği kadar çabuk şekerliği kapıp, geri döndü.

"Krema da lütfen," dediğinde Fräulein Peters artık plakların önüne gelmişti.

"Kusura bakmayın. Evde krema yok. Tereyağı da olmadığı gibi. Zaten bulunmuyor. Biraz süt alır mısınız?"

Memure başıyla evet işareti yaptı. Mühim olan, kendisini hiç ilgilendirmeyen şeylere de burnunu sokmasıydı.

Nihayet masaya oturdular. Fräulein Peters çayına üç kaşık şeker ve bir miktar süt koyarak karıştırdı. Charly de şarap kadehine uzandı. Kadeh masanın üzerinde durduğu halde hiç elini sürmese daha da garip olacaktı. Hem saat altıyı geçmişti.

"Şimdi söyleyin Fräulein Peters, ne öğrenmek istiyorsunuz?" Zorla gülümsemeye çalıştı.

"Ha, ortak hayatınız konusunda birkaç şey." Fräulein Peters bir not defteri açtı. "Friedrich'in kendi odası var mı?"

"Var. Kocamın çalışma odasını boşalttık, çünkü..."

"Kendi çocuğunuz yok mu?"

"Olmadığını biliyorsunuz. İki sene önce formları doldururken yazmıştık."

"Böyle şeyler değişebilir. Siz... beklemiyorsunuz da, öyle mi?"

Yemin edemezdi ama Charly bu sözleri sarf ederken kadının kısaca karnına baktığından oldukça emindi.

"Hayır. Şu sırada çocuk yapmayı planlamıyoruz."

"Yaa? Böyle bir şeyi planlamak mümkün mü?"

Fräulein Peters'in Gereon'un koltuğunda oturduğu süre uzadıkça ve kalemini cızırdata cızırdata not defterine bir şeyler yazdıkça Charly'nin onu boğası geliyordu. Ya da pencereden aşağıya atası. Cevap vermedi.

"Şu anda kocanız nerede?"

"O da Nürnberg'de," diyen Charly bunu söyleyebildiğine sevinirken yakaladı kendisini. "Fritze'yle birlikte İmparatorluk Parti Kongresi'nde."

Fräulein Peters bunu da not aldı.

"Kocanız polis memuru."

"Evet."

"Hareketin mensubu mu?"

"Hayır."

"Friedrich'e nasıl yemekler yapıyorsunuz?"

Kadının çeşitli konular arasında bir oraya bir buraya sıçramasının arkasında bir strateji yatıyordu. Başarılıydı da. Charly ters köşeye yattığını hissetti.

"Eh," dedi. "Şunu, bunu. Evde ne varsa. Bazen o da kendisine sıcak yemekler yapıyor."

"Çorba?"

"Ha, evet, çorbayı sever. Sulu yemeklere bayılıyor."

"Şu anda yapmış olduğunuz bir yemek var mı?"

"Şu anda yok. Hani, evin iki erkeği de evde değil ya."

Fräulein Peters not defterini kapattı.

"İyi," dedi ve ayağa kalktı. Çaya elini bile sürmemişti. "Zannediyorum, sizin ve Friedrich'in ev ortamı hakkında sağlam bir izlenim edinebildim. Bir de kısaca odasına bir göz atabilir miyim?"

"Elbette, buyrun."

Charly rahatlamıştı. Fritze'nin odası emsal olacak kadar derli topluydu. Fräulein Peters kısaca içeri girdi ve burada da kitap rafına baktı. Bir an Kästner'in Emil'inin önünde durakladıktan sonra oğlanın duvara astığı resimleri incelemeye başladı. Aralarında gençlik sınavını[7] başarıyla geçtiği zaman hediye edilen Adolf Hitler portresi de vardı.

"Führer," dedi Fräulein Peters beğeniyle. "Pek nadide evinizde bu resim başka yerde asılı değil ama."

"Dediğim gibi, siyasetle fazla ilgilenmiyoruz," diye yalan attı Charly. Gereon için bu tespitin doğru olduğu bile söylenebilirdi.

Gençlik Dairesi memuresi nihayet tatmin olmuşa benziyordu. Koridora çıktı ve askıdan mantosunu aldı. Aklına bir soru daha geldiğinde kapının önüne kadar çıkmıştı.

"Ha, Frau Rath," dedi. "Çalıştığınızı söylemiştiniz. Mesleğinizi sormayı unuttum. Hukukçuydunuz, değil mi?"

---

7 Nasyonal sosyalistler bu sınavlarında gençlere Hitler'in hayatı hakkında sorular soruyor, SA teşkilatının Horst Wessel Marşı'nı söylemelerini istiyor, spor müsabakalarına katılmalarını ve bir "cesaret gösterisi"nde bulunmalarını bekliyorlardı – ç.n.

Charly kadının bunu art niyetle söylediğinden emindi. İki sene önce Gençlik Dairesi'ne öyle söylediği halde avukat olamadığını Fräulein Peters'in aslında biliyor olması lazımdı.

"Avukat yardımcısıyım," dedi. "Ayrıca bir dedektif bürosunda çalışıyorum."

"Stenograf olarak mı?"

"Dedektif olarak."

"Yaa?"

"O işi biliyorum. Eskiden polistim. Komiser adayıydım."

"Çok çeşitli hünerleriniz olduğundan hiç kuşkum yok Frau Rath. Çok teşekkür ederim. Çay ve verdiğiniz malumat için. Çok aydınlatıcı oldu. Tekrar görüşeceğiz. Heil Hitler!"

Kadının sağ kolu tekrar havaya dikildi. Charly'nin kafası o kadar karışmıştı ki, az kaldı Alman selamına karşılık verecekti.

55

Önce zili çalmayı düşünmüştü ama merdivenleri çıkarken sürpriz yapmaya karar verdi. Olabildiği kadar sessizce kapıyı açıp, koridora girdi, seyahat çantasını yere bıraktı ve kulak kabarttı. Oturma odasından hafif bir müzik sesi geliyordu. Kapıyı azıcık araladı.

Charly koltuğuna yayılmış, kitap okuyordu. Masanın üzerinde boş bir şarap kadehi, onun yanında bir çay fincanı duruyor, pikapta Severin'in plaklarından biri dönüyordu. Duke Ellington. Radyolarda artık hemen hemen hiç modern müzik çalmayalı beri Charly bu plastik disklerin kıymetini anlamıştı.

Odaya girdi, hazır ola geçti ve bir selam çaktı.

"Onbaşı Rath emrinizde, evlilik yükümlülüklerini yerine getirmeye hazır!"

Charly gözlerini kitabından ayırıp, kaşlarını kaldırdı.

"Gereon!"

"Başkasını mı bekliyordun?"

Kadının yanına giderek öptü ve tezgâhtarın güzelce paketlediği hediyeyi verdi.

"Nürnberg'den ufak bir hatıra. Hakiki bir zencefilli çörek."

"Vay, teşekkür ederim. Seni daha beklemiyordum."

Sesi buz gibiydi. En azından Rath'ı gördüğüne sevinmemişti. Yine ne hata yapmıştı acaba? Çiçek almasını mı bekliyordu? Kadın ayağa bile kalkmamıştı.

"Gaz pedalını kökledim, mola da vermedim. Benzin almak için durmak haricinde. Özlediğimdendir herhalde."

Kadın kitabı yanına bıraktı, koltukta doğruldu ve hediye paketini açtı. Sonra birden sanki yılan sokmuş gibi sıçrayarak geri çekildi.

"Bu da ne?"

Rath baştan ne demek istediğini anlamadı. Çünkü pakette ne olduğu son derece açıktı. Hatta paket zencefilli çörek kokuyordu. Fakat sonra onun ne kasdettiğini gördü: Daire biçimindeki zencefilli çöreği bademlerden yapılmış bir gamalı haç süslüyordu. Satın alırken buna hiç dikkat etmemişti. Paketin üzerinde ne yazdığına da: *Hürriyet Parti Kongresi Hatırası*. Hiçbir şeye dikkat etmemiş, sadece tezgâhtardan Nürnberg hatırası olarak birkaç zencefilli çörek paketlemesini rica etmişti. Aklına böyle bir şey gelmemişti bile. Zaten böyle bir şeyin var olduğundan haberi de yoktu.

"Allah kahretsin! Görmemiştim. Özür dilerim. Fakat Nürnberg'de kendini gamalı haçlardan sakınmak sahiden mümkün değil. Hangi köşeyi dönsen karşına çıkıyorlar."

"İşte buna inanırım. Eğlendin mi bari?"

"Eğlenmek ne demek? Oraya oğlanı görmeye gittim, o da sevindi. Sana da selamı var." En üstteki çöreği alıp, bademleri ayıklamaya girişti. Sonra eserini kadına gösterdi. "Bak. Şimdi daha iyi görünüyor. İstersen haç yapayım, o zaman Katolik zencefilli çöreği olur."

"İnşallah şimdi Alman İmparatorluğu'nun egemenlik sembolüne karşı bir suç işlememişsindir." Açık çörek paketini masanın üzerinde duran şarap kadehinin yanına koydu.

"Kimseye anlatman gerekmez. Oğlana da söylemezsin."

"Ha, unutmadan... Ben de sana birisinden selam söyleyeyim."

"Gerçekten mi?"

"Evet. Fräulein Peters'in yürekten selamı var."

"Kim?"

"Aslında tanıyor olman lazım. Seni daha evvel ziyaret etmiş."

"Kimden bahsettiğini hiç bilmiyorum."

"Ufak bir ipucu vereyim: Charlottenburg Gençlik Dairesi."

Rath koltuğun kenarına oturdu.

"Ha, o mu?"

"Aynen, o!"

Rath omuzlarını kaldırdı. "Ne diyeyim? Günün birinde Gençlik Dairesi'nden gelen o karı kapıya dayandı. Önceden haber vermeden. Savdım başımdan. Tam çıkıyordum zaten."

"Ne zaman oldu bu?"

"Birkaç hafta evvel. Tam hatırlamıyorum."

Aslında gayet iyi hatırlıyordu. Lehmann kazasının olduğu gündü.

"Aman Tanrım, Gereon, böyle şeyleri bana neden anlatmıyorsun?"

"Anlatacak ne var? Kovaladım gitti."

"*Gitti*, öyle mi? Günün birinde tekrar geleceğini hiç hesap edemedin mi? Bunu benim de bilmem gerektiğini..."

"Rutin bir ziyaretti. Bütün üvey ailelere gidiyorlar. Ona Fritze'nin Nürnberg yolunda olduğunu anlattım. Böyle şeyler onlarda olumlu bir intiba bırakıyor."

"Öyle diyorsan, öyle olsun. Fakat belki bana da olumlu bir intiba bırakma fırsatı tanısan iyi olurdu."

"Sen her zaman olumlu intiba bırakıyorsun."

"Komplimanlarını nerene sokarsan sok!" Charly'nin sesi yükselmişti. "Tamamen hazırlıksız yakalandım. Irmgard Keun okuduğumu gördü. Oğlanın kitap rafında Kästner'i gördü. Cumartesi akşamı evde şarap içtiğimi de. Bunların hiçbiri olumlu bir intiba bırakmıyor."

Rath, Fräulein Peters'in onu da konyak kadehiyle yakaladığını hatırladı. Herhalde artık Rath çiftinin alkolik olduğuna kanaat getirmişti.

"Az önce mi geldi?"

Charly evet anlamında başını salladı.

"Ee?"

"Ben ne bileyim? Hiçbir fikrim yok. Fakat sanırım Nazi olmadığımız için kontrol ediyorlar. Bir ihtimal oğlanı bizden almak istiyorlar."

"Yapamazlar. O zaman tekrar yetiştirme yurduna tıkmaları gerekir."

"Aynen."

"Bunu yapmazlar. Oğlan istemediği sürece."

"Ben pek emin değilim. Fritze yurda geri gitmek zorunda kalırsa bu bir felaket olur."

"Aman Charly! İşin o raddeye varmasına izin vermeyiz."

Kadın onu süzdü. "Şu Allah'ın belası mantonu çıkarmayacak mısın artık?"

"Oysa ben de senin kendi Allah'ın belası mantonu *giyeceğini* sanıyordum."

Onu şaşırtmayı başarmıştı.

"Yaa, öyle mi?"

"Evet. Gezmeye çıkacağız çünkü. Davetlimsin. Bugünü kutlamak için."

"Ne kutluyoruz?"

"Ne saçma soru! Ne kutlayacağız? Tekrar görüşmemizi tabii!"

Dürüst bir Prusya memuru önüne içi para dolu bir zarf konduğu takdirde nasıl bakarsa, Charly de ona öyle baktı ama bu Rath'ı yıldırmadı. Ona tekrar kavuştuğu bugünü kimsenin berbat etmesine göz yummayacaktı. Hele *onun* hiç!

"Evvela ufak tefek bir şeyler atıştıralım," dedi. Kadına doğru yürüdü, koltuktan çekerek kaldırdı, sarıldı ve müziğe uyarak yavaş yavaş sağa sola sallanmaya başladı. "Sonra da gider, biraz dans ederiz." Kadının saçlarını okşadı. "Gerisine bakarız artık..."

Onun da kendisine sokulduğunu fark etti. Prusya direnci kırılıyordu.

"Elbiselerim müsait değil..." dedi Charly.

"Delphi'de Nettelmann Orkestrası çalıyor, orada..."

"Delphi mi? Gereon, tasarruf etmemiz lazım."

"Bu kadarına paramız hâlâ yeter. Yarın oğlan dönüyor. Son serbest cumartesimiz bugün. Hem..." Havada bir dolu banknot salladı. "Bol bol otel parası tasarruf ettim. Bir meslektaşımızın evinde geceledim. Haydi gel!"

"Fakat bu kıyafetle sahiden gidemem."

"O zaman dolabında asılı en güzel elbiseni giy. Ama gel bir kere

daha dans etmeye gidelim!"

Kadın hâlâ tereddüt ediyordu.

"Lanet olsun, itiraz kabul etmiyorum! Bu bir emirdir Frau Rath!"

Nihayet! İşte gülümsemiş, gamzeleri ortaya çıkmıştı. Öptü. Kadın da karşılık verdi. Artık bunun zamanı gelmiş de geçmişti bile! Plak bitti. Arkasına döndüğünde Charly çoktan yatak odasında gözden kaybolmuş, üstünü değiştiriyordu.

Delphi, Kantstrasse'de, Theater des Westens'in hemen yanındaydı ve eski bir Mısır tapınağını anımsatıyordu. Önceki yıllarda boş kaldığı günler, iş yaptığı günlerden daha sık olmuştu ama şimdilerde dolup taşıyordu. Binanın cephesinde gamalı haç yoktu. Burada insan kendini eski günlerdeki gibi hissediyordu. Hatta salonda bile. En fazla beş-altı üniformalı vardı, onların da yarısı Wehrmacht subayıydı. Onların pazu bandı olmuyordu. Yine de Rath karısıyla dans ederken masalarının fazla yakınından geçmemeye çaba gösteriyordu. Hiçbir şey Charly'nin keyfini kaçırmamalıydı. Kendisi de Nürnberg'de yeteri kadar gamalı haç görmüştü. Daha fazlasına karnı toktu. Orkestra artık Almanya'da normal kabul edilenden daha fazla Amerikan melodisi çalıyor, bu da her şeyi unutmaya yardımcı oluyordu. Gözlerini kapatınca insan kendini başka bir zamana gitmiş gibi hissediyordu. Fakat dans ederken gözlerini kapatmak iyi bir fikir değildi.

Sadece bir şeyler atıştırmış ama kendilerine bir şişe şarabı layık görmüşlerdi. Rath iyi dans edemese de Charly ile birlikte olduğu yıllar içinde yeterli bir rutine sahip olmuştu. İyi dans etmiyor ama severek dans ediyordu. En azından onunla. Hele bu sayede Charly onun hatalarını unutup, başka şeyler düşünmeye başladığı takdirde dans etmeyi hayli hayli seviyordu.

Bir süre sonra nefes nefese masalarına döndüklerinde Rath ikinci bir şişe şarap söyledi. Kızarmış yanakları ve terlemiş yüzüyle Charly çok şirindi. Alnına düşen bir tutam saçtan üfleyerek kurtulduktan sonra bir sigara yaktı. Rath sadece ona bakmaktan bile mutluluk duyuyordu. Sigara dumanını havaya üflediğinde bitkin ama rahatlamış gibi bir hali vardı.

"Nürnberg'de aslında ne yaptın?" diye sordu Charly birden. Kestirmeden, durup dururken.

"Hepsini anlattım ya."

"Hemen hemen hiçbir şey anlatmadın. Onun için soruyorum zaten. Bütün hafta Nürnberg'deydin. Bu kadarını en fanatik Naziler bile gönüllü yapmıyor."

"Yahu Charly, Hitler'e tezahürat yaptığımı düşünmüyorsun herhalde. Oğlan için gittim."

Bunları söyler söylemez, Hitler'e bal gibi tezahürat yaptığı aklına geldi ve utandı. Kendi kendine bir daha asla Nazilerin bu tür kitle gösterilerine katılmayacağına, kendisini bir daha asla bu duruma düşürmeyeceğine bir kere daha yemin etti.

"Nazi olduğunu düşünmüyorum," dedi Charly. Rath içinden yan masada oturanlar konuşmalarının bir kısmını bile duymasın diye dua ediyordu. "Fakat beni aptal yerine koyma. Annemle ve oğlanla birlikte geçirdiğin tahminen dört-beş saat haricinde, bir hafta boyunca bütün gün Nürnberg sokaklarında dolaşıp, Frankonya'nın yarı ahşap evlerine baktığını anlatmaya hiç kalkışma."

Kadının sesinde kuşku bile yoktu, sadece merak vardı. Yine de Rath kendini suçüstü yakalanmış, kapana girmiş gibi hissetti.

"Ne kendini anlatsana. Bir süre evvel Böhm'e verdiğin soruşturma dosyalarıyla mı ilgiliydi?"

Rath dondu kaldı.

Böhm, geri zekâlı herif! Gevezelik mi etmişti? Ağzından laf mı kaçırmıştı? Rath şarap kadehini masaya koydu, biraz zahmetlice hareketlerle sigara kutusundan bir Overstolz çıkardı. Yakarken de işi uzattı.

"O konuda ne biliyorsun?" diye sordu sonra. "O dosyalar hakkında."

"Demek doğru! Ona dosya verdin! Kale'den mi?"

Allah kahretsin, tuzağa düşmüştü! Adeta bir amatör gibi!

"Ona bir kıyak yaptım, ne olmuş? Abartmaya gerek yok."

"Sen Böhm'e kıyak mı yapıyorsun?"

"Neden olmasın?"

Garson geldi, kadehlerini doldurdu ve yeni şarap şişesini buza yerleştirdi. Rath kadehini kaldırdı, Charly kendisininkini ellemedi. Konunun kapandığını ummuştu ama fazla erken sevinmişti.

Kadın soru sormaya devam etti.

"Böhm neden Gennat'a başvurmadı? Hem neden bütün bunları sır gibi saklıyorsunuz?"

"Niye siz diyorsun? Dosyaları isteyen ben değilim, *Böhm*. Bir türlü yakasını bırakmayan eski bir vaka. Gennat ona zamanında bu soruşturmadan el çektirdiği için onun bilmemesi gerekiyormuş. Anlaşılan buldog bir nedenle bu vakaya kafayı takmış."

"Böhm'e öyle deme. Bundan hoşlanmadığımı biliyorsun."

"Affedersin. Kötü bir niyetim yoktu."

"Ne vakasıymış?"

"Ne bileyim?" diyerek omuz silkti.

"Benimle dalga geçme, bal gibi biliyorsun! Yoksa bana dosyalara bakmadığını mı anlatmaya kalkacaksın?"

"Bakmış olsam bile, sana anlatamam."

"Anlatamayacağın için mi, anlatmak istemediğin için mi?"

"Ya Charly, bana bir iyilik yap, sorma."

"Bruck," dedi kadın. "Bruck vakası, değil mi?"

"Allah kahretsin Charly! Böhm'e bu konuda seninle konuşmayacağıma söz verdim. Belki haklıdır."

"Neden? Benimle mi alakalı?"

Eyvah!

"Hayır. Doğrudan değil."

"Ne demek doğrudan değil. O zaman dolaylı olarak benimle alakalı."

Eyvah, eyvah!

"Charly! Hayatı bana zor etme! Seni çok rahatsız edecek şeyler, hepsi o. Daha fazlasını bilmene gerek yok."

"Demek benim ne bilmem gerektiğine artık sen karar veriyorsun! Evli çiftler arasında böyle mi oluyor?"

"Belli ki böyle oluyor! Sen de benim ne bilip, ne bilmeyeceğime karar veriyorsun! Tanıştığımız günden beri böyle yapıyorsun! Baban hakkında ne biliyorum mesela? Gardiyan olduğunu bile anlatmadın bana. Oysa bunda utanacak bir şey yok ki!"

"Babamı karıştırma!"

"Nasıl karıştırmayayım? Tam da o konuda ısrarla soru sorduğun zaman! Durmaksızın!"

Öfkeyle konuşup durmuş, şimdi kadının bir cevap vermesini bekliyordu. Ama alamadı. Charly şimşek çarpmış gibi kıpırdamadan oturuyor, elinde tuttuğu sigara anlamsız bir şekilde duman olup uçuyor, boş gözlerle bakıyordu. Hortlak görmüş gibiydi. Fakat Delphi'de değil, kendi içinde, ruhunun derinliklerinde.

Yeniden konuşmaya başladığında sesi tuhaf bir şekilde kısık çıkıyordu.

"Glioblastom!"

Sadece bu kelime çıktı ağzından. Oturduğu yerden Rath'a bakıyordu. Yaralı bir geyik gibiydi. Yüzü ansızın sararmıştı.

"Charly neyin var? İyi değil misin? Eve gidelim mi?"

"Glioblastom," diye tekrar etti. "Konu bu. Geçenlerde Böhm'e bunu söyledin. O yüzden Böhm de senden ricada bulundu."

"Charly!"

"Neden bu eski meselelerle uğraşmaktan vazgeçmiyorsunuz?" Ayağa kalkmıştı. O kadar bağırarak konuşuyordu ki, müziği bile bastırıyor, komşu masalarda oturanlar kulak kabartıyordu. Üstelik her cümlede sesi biraz daha yükseliyordu. "Neden bu meseleleri karıştırıyorsunuz? Ölüleri rahat bıraksanıza! Hiçbir şey onları hayata döndüremez ki!"

Rath ayağa kalkmış, kadını omuzlarından tutmuş sakinleştirmeye çalışıyordu ama tıslayarak elinden kurtuldu.

"Bırak beni, Allah belanı versin, bırak beni!"

Sonra Rath'ı öyle sertçe kenara itti ki, neredeyse sandalyesine takılıp, iki seksen yere uzanacaktı. Charly koşar adım salonu terk etti. Rath peşinden gidecekti ama kapıdaki güvenlikçilerden biri garson elinde hesapla gelene kadar mani oldu. O arada Charly çoktan kayıplara karışmıştı. Mantosunu bile askıda bırakmıştı. Rath kendisininkiyle beraber onu da teslim aldı vestiyerden.

Kantstrasse ile Fasanenstrasse'nin kesiştiği köşede, kolunda bir kadın mantosu, çaresizlik içinde karanlığa bakakaldı.

Tebrik ederim, dedi kendi kendine, bunu çok iyi becerdin!

56

Nereye gittiğini bilmeden yürüyor, yürüyor, yürüyordu. Nesi olduğunu bile bilmiyordu. Bir an önce temiz havaya, dışarıya çıkması, ondan uzağa, çok uzağa gitmesi gerektiğini hissetmişti. Aksi halde kötü şeyler olacaktı. İçinde hiçbir zaman o anki kadar büyük bir öfke duymamış, Gereon Rath'a hiç bu kadar kızmamıştı. Üstelik, Allah biliyor ya, kocasına öfkelendiği zamanlar hiç de seyrek değildi.

Fakat yürüdükçe öfkesinin aslında ona değil, aynı oranda kendisini aldatan, geçmişini karıştıran Böhm'e, bu geçmişi mümkün kılan bütün dünyaya yönelik olduğunu da hissediyordu. Elinden gelse o anda kendisini de, bu dünyayı da havaya uçururdu.

Neyse ki elinden gelmiyordu. Bu nedenle öfkesini kaldırım taşlarından çıkarmaktan başka bir çaresi kalmamış, yürüyor, yürüyordu. Devamlı, hiç durmadan. Hareket etmeli, nefes nefese kalana kadar yürümeliydi. Bir taraftan ne düşüneceğini kestiremiyor, öte taraftan parça parça, aniden bastıran ve önü alınamayan bir sel gibi beynine hücum eden aşırı fazla düşünce karşısında kendisini savunmasız hissediyordu. Hem bu düşüncelerden, kafasındaki bu resimlerden kaçıp kurtulmak, hem de aynı zamanda onları takip edip, yakalamak, kontrol etmek istiyordu.

Babası kapının eşiğinde durmuş, ona veda ederken... Bir zamanlar içinde bir meyhane bulunan ve şimdi itfaiyenin spot ışıklarının aydınlattığı bir evin enkazı... İki ambülans, bir cenaze arabası... Babasının hep Lotte dediği Charlotte, yani kendisi, ona bu daveti kabul edip, hayatını kurtardığı için eski bir mahpusun babasına teşekkür etmek istediği buluşmaya gitmesini tavsiye ederken... Olan biten her şeyden sorumlu olan kendisi...

Bütün dünyanın ona Lotte değil, Charly demeye başladığı o günden beri bunlardan kaçıyor, koşuyor, koşuyor, koşuyordu. Bu lanet olası güne kadar, bu lanet olası akşama kadar...

Aslında Charly dümdüz uzanan, neon ışıklara boğulmuş Kantstrasse'den aşağı doğru hedef gözetmeden gittiğini sanıyordu ama birdenbire kendini çok tanıdık bir adreste buldu. Bir rüyadan uyanmış gibi hissediyordu. Ve neden burada olduğunu da biliyordu.

Binanın önündeki tabelada *W. Böhm Dedektif Bürosu – Her tür özel araştırma yapılır* yazıyordu.

Charly mantosunu giymediğini ve soğuktan donduğunu ancak orada fark etti. Fakat el çantası yanındaydı. Dolayısıyla anahtarı da.

Cumartesi günü gece yarısını biraz geçmişti. Belki bu saatte bir büroda neden ışık yandığını merak eden çıkardı ama bu da umurunda değildi. Hiçbir şey umurunda değildi. Kapıyı açtı ve Böhm'ün yazı masasına oturdu. Çekmece tabii ki kilitliydi. Bunun üzerine kalktı, müşterileri karşıladıklı oturma takımına gitti, oradaki büfede duran porselen vazoyu aldı ve tepetaklak etti.

Hiçbir şey olmadı. Porseleni salladı ama yine bir şey olmadı. Ne bir ses ne de metalik bir tıkırtı. Vazonun içine baktı. Boş olduğuna şüphe yoktu. Böhm o Allah'ın belası anahtarı ne yapmış olabilirdi?

Yazı masasına geri gitti, bir ataç alıp açtı ve onu kullanarak çekmecenin kilidiyle boğuşmaya başladı. Belki kilit fazla karmaşık bir kilitti, belki de kendisi yeterince sakin değildi. Neden olduğu mühim değil, neticede o lanet olası kilidi açamadı.

Charly okkalı bir küfür sallayıp, hiçbir suçu olmayan masayı tekmeledi. Aceleyle masanın üzerinde duran eşyayı inceledi, gözü Böhm'ün ağır ve sağlam mektup açacağına takıldı. Metal aleti çekmece ile masa arasında kalan boşluğa sokmayı başardı. Kaldıraç etkisini kullanırsa ve yeterince öfkeli olursa bu Allah'ın belası kilidi kırmak mümkün olmalıydı.

Başardı. Çekmece nihayet bir miktar kımıldadı, tahta parçalandı, çekmecenin ön kısmı kilitle birlikte koptu. Ortalık savaş meydanına dönmüştü ama bu da hiç umurunda değildi. Tek önemli olan dosyalardı. Böhm'ün bıraktığı yerde duruyorlardı hâlâ. 1927 yılından kalma soruşturma dosyaları.

İçine mi doğmuştu? Yoksa biliyor muydu?

Hangisi olursa olsun, neticede içinden gelen bir his bu dosyaları açıp okumasına mani olmuştu.

Üstteki dosyada, dosya numarasının altında *Bruck* yazıyordu. Bir buçuk hafta önce gördüğünde bu isim ona hiçbir şey ifade etmemişti. Babası mahpusların adını pek anmazdı, zaten işi hakkında ender konuşurdu ama onunla konuşurken bu isim sadece bir

kere ağzından çıkmıştı. *Mahpus Bruck bir başka mahpusu öldürmek istedi, ben araya girdim. Copumu kullanmak zorunda kaldım. O zamandan beri komada.*

Her şeyin başlangıç noktası olan hadise. O olmasa, daha sonra olanlar da olmayacaktı. O olmasa Christian Ritter hâlâ hayatta olacaktı.

Charly dosyayı açıp, adli tıp raporunu aradı.

Glioblastom. İşte. İşte yine o kelime.

Başgardiyan Ritter'in copladığı mahpus Bruck girdiği komadan bir daha çıkmamış, beş gün sonra da ölmüştü. Ölümün sebebinin adamın beynindeki ölümcül tümör mü, yediği darbe mi, yoksa başka bir şey mi olduğunu adli tıp tespit edememişti. Ancak Winkler'e yönelik şiddetli ve anlamsız saldırının sebebinin bu tümör olduğunu düşünmüşlerdi.

Sonra Gereon intihar eden bir taksi şoförüyle ilgili benzer bir şey anlatmış, bunun üzerine Böhm eski dosyayı tekrar açmıştı. Neden?

İkinci soruşturma dosyası Böhm'e ait değildi. İki hafta sonra meydana gelen bir hadiseyle alakalıydı. Wedding'de bir gaz patlaması.

Sanki kâğıt elini yakmış gibi dosyayı kendisinden uzağa itti.

Bunu düşünmek istemiyordu. Çünkü her düşündüğünde kendisini Lenzener Platz'ta, kendisi değil de bir başkasıymış gibi duman tüten bir enkazın önünde dururken görüyor, bir dünya paramparça oluyordu. Sevgili babasının öldüğü o günün kendi hayatının en dip noktası olduğuna inanmıştı hep, oysa düşüş hâlâ bitmemişti.

Patlamanın üzerinden daha birkaç gün sonra ilk söylentiler su yüzüne çıkmaya başlamıştı. Başgardiyan Ritter, profesyonel suçlu Winkler'le yolsuz olduğu için buluştu deniyordu. Nihayet çalışma arkadaşları da ifadelerinde, Winkler'in Moabit'te geçireceği üç yılın mümkün olduğu kadar rahat olması için Ritter'in yıllardan beri Winkler'den para yediğini anlatmıştı. Her halükârda Christian Ritter'in itibarı zedelendiği için ölümünden sonra Prusya devlet hizmetinden uzaklaştırılmasının sebebi buydu. Dul kalan karısı ve yetim kalan kızının aldığı dul maaşı kesilmiş, iki ay sonra da yaşadıkları lojmanı boşaltmak zorunda kalmışlardı.

Luise Ritter Schwiebus'ta yaşayan ailesinin yanına dönmüş, üni-

versite tahsiline başlamaya hazırlanan Charly sokakta kalmıştı. Greta olmasa hayatı kayardı. Arkadaşına olan borcunu hiçbir zaman ödeyemezdi. O gün Greta onu evine almasa, hayatının nasıl bir yol izleyeceğini Charly kafasında canlandıramıyordu.

Dosyayı tekrar önüne çekti. Bütün kuvvetini toplayıp, içinden gelen ve bu dosyaya dokunmasını bile engelleyen dirençle mücadele etmek zorundaydı. Charly dosyayı açtı ve yüzünde buz gibi bir ifadeyle okumaya başladı.

57

Onu arayabileceği başka hiçbir yer gelmiyordu aklına. Önce bir saatten fazla Carmerstrasse'de, sonra Kantstrasse ve Kurfürstendamm üzerinde bulunan gece kulüpleri ve dans lokallerinde Charly'yi aramış, hatta sonunda Spenerstrasse'ye bile telefon etmiş, kimse cevap vermemişti. Normaldi, Greta Overbeck cumartesi geceleri evinde oturan bir kadın değildi.

Carmerstrasse'deki evlerine bir kere daha baktıktan sonra tekrar Kantstrasse'yi baştan aşağı aramaya karar verdi. Sonra da Ku'damm'ı. Fakat bu kez evde bir çerçeveden çıkardığı fotoğrafla. Rath hiç tanımadığı insanlara karısını sormaktan artık ne çekiniyor ne de utanıyordu. İstediklerini düşünsünlerdi, onu terk edip, kaçtığına inansınlardı istiyorlarsa. Çok endişeliydi ve kadının nerede olduğunu ne pahasına olursa olsun bilmek istiyordu. Nasıl olduğunu da.

Elindeki fotoğraf yüzünden korktuğu gibi gülünç duruma düşmedi. Çoğu insan onun polis olduğunu düşündü. Bir süre sonra bütün bu lokalleri nafile dolaşan Rath da kendini işbaşındaymış gibi hissetmeye başladı. Charly'yi gören yoktu. Geriye dönüp, Wielandstrasse'de Ku'damm yönüne sapacaktı ki, aklına bir başka fikir geldi.

Böhm'ün bürosu yakınlarda değil miydi?

Kadının mantosu, sanki onu bulmasına yardımcı olacakmış gibi hâlâ kolunda asılıydı. Kantstrasse'de hareketlilik bitiyor, gelip geçen yayaların sayısı azalıyordu. Giyecek satan dükkânlar gece ku-

lüplerinden nöbeti yavaş yavaş devralıyordu. Durdu. Bu binaydı. İşte pirinç levha da buradaydı. *W. Böhm dedektif bürosu – Her tür özel araştırma yapılır.* Büronun penceresinde ışık vardı. Rath duraksadı. Başına gelebilecek en kötü şey orada Böhm'le karşılaşmaktı. Ne fark ederdi. O zaman ona her şeyi anlatır, kendisinin ne kadar salak olduğunu itiraf ederdi. Zaten Charly'nin şüphelenmeye başlamasında Böhm'ün de payı yok değildi.

Şansına tam o sırada biri binanın kapısını açtı. İçeriye onunla birlikte girdi. Adam şüpheci biriydi.

"Kime gidiyorsunuz?" diye sordu.

"Özel dedektif Böhm'ün iş arkadaşıyım," dedi Rath.

Adam bir kere daha Rath'ı dikkatle baştan aşağı süzdükten sonra yoluna devam etti.

Yanında Böhm'ün şirket levhası asılı olan kapı açıktı, Rath içeri girdi. Yeşil masa lambası hariç her yer karanlıktı. O lambanın ışığında mavi dans elbisesi giymiş bir kadın oturuyordu. Ayakucundaki çekmece paramparçaydı. Önündeki dosyaları okumaya kendini o kadar vermişti ki, Rath'ın geldiğini fark etmemişti bile.

Hafifçe öksürdü. Kadın korkuyla başını kaldırdı, gözlerini kocaman açıp, ona baktı. Adeta bambaşka bir dünyadan geri gelmişti.

"Gereon!"

Neyse, hiç değilse hemen bağırmaya başlamamıştı. Delphi'deki kavgalarından sonra yatışmışa benziyordu. Dosyaları okuduğu halde. Veya belki o yüzden. Belki de artık olanları sanki hiç olmamışlar gibi ebediyete kadar kendinden uzak tutmaktan vazgeçip, yüzleşmesi gerekiyordu.

"Seni nerelerde aradım, aklın almaz," dedi.

"Ben..."

Kadın ne diyeceğini bilemiyordu. Bugüne kadar Rath böyle bir şeye hiç şahit olmamıştı.

Kolundaki mantoyu gösterdi. "Al, manton."

Yanına gidip, mantoyu omuzlarına astı. Kolları ne kadar soğuktu.

"Okuyabiliyor musun?" diye sordu. "Dosyaları."

Kadın başıyla evet işareti yapıp, kafasını onun karnına yasladı. Sonra sessiz sedasız ağlamaya başladı. Aslında tam ağlamak da sayılmazdı. Hıçkırıklarla sarsıldığı filan yoktu, sadece iki yanağın-

dan çeşme gibi gözyaşı akıyordu. Belki onun ruh halini en doğru tarif edecek sözcük rahatlamaydı. Belki de sadece Rath'ın da yanında olmasına ve artık yalnız olmadığına seviniyordu.

İçinden neler geçtiğini bilmediği için Rath kadının saçlarını okşadı ve bir anda kendi yorgunluğunun da farkına vardı.

Ne biçim bir gün, ne biçim bir akşamdı! İnişli çıkışlı! Umutla korku arasında bu gidip gelmeler onu elbette iyice bitap düşürmüştü. Kadının da vaziyeti farklı değildi. Onun da yorgun ve o yorgunluktan kaynaklanan uysal bir hali vardı. Sadece kavgaya devam edemeyecek kadar bitkin de olabilirdi. Rath için bunun da önemi yoktu.

"Bana bir açıklama borçlusun," dedi Charly.

Rath başıyla doğruladıktan sonra harap olmuş yazı masasını işaret etti.

"Fakat korkarım, Böhm'e de bir açıklama borçluyuz."

Kadın hiç değilse gülümsedi.

"Haklısın Charly," dedi Rath. "Böhm beni bu yüzden öldürse de sana her şeyi anlatacağım."

Kadını çekip, ayağa kaldırdı ve sarıldı. O da buna izin vermekle kalmadı sadece, üstelik sanki Rath onu bu dünyada tutan ve dipsiz bir kuyuya düşmesini önleyebilecek tek insanmış gibi ona sıkıca yapıştı. Babasına sarılan ufak bir kız gibi.

Bir Başka Hikâye

Stolp civarında Libzow Çiftliği, Arka Pomeranya
21 Mart 1920, Pazar

Aslında artık var olmamanız lazım. Ne üniformalarınızın ne de kamp ateşlerinin arasına piramit şeklinde dizdiğiniz karabinalarınızın. Hele ateşin etrafında oturan yorgun adamların, Demir Bölüğü'nden askerlerin hiç var olmaması lazım. Bir zamanlar on dört bin kişiden müteşekkil birliğinizden geriye pek bir şey kalmadı. Sizler Kurlandiya'da çarpışan on iki taburun birinden geriye kalanlarsınız. Bolşeviklerle, Letonlarla, karşınıza çıkan herkesle savaştınız. Gerektiği zaman Almanlara karşı da.

Baltıklarda savaş, dünya savaşından da hunharcaydı. Biliyorsun, çünkü ikisini de yaşadın. Sizinle başı derde giren her sivilin ölüm fermanı baştan imzalanmış sayılıyordı, çünkü kimseyi esir almıyordunuz. Demir Bölüğü'ndekilerin birçoğu sadist, adi suçlu ve ayaktakımındandı. Bu gerçeği ne emir-komuta zincirindeki sert disiplin, ne de herhangi bir idam cezası değiştirebildi. Daha yeni, Noel'den kısa süre evvel, imparatorluğa geri dönerken, hatta çoktan Doğu Prusya topraklarına vardıktan sonra bile bazılarınız yağmalamaktan kendisini alamadı. Bu da sayınızın giderek azalmasına yolaçtı. Af yoktu. Çelik disiplin vardı.

Berlin maceranızdan evvel de bu çiftlikte konaklamıştınız, şimdi burası kaçacağınız son delik. İmparatorluk hükümetinin üniformalarınızı çıkarıp, birer sivil olarak hepinizin kendi yoluna gitmesi

yönündeki talimatına uyacaktınız. Fakat çoğunuz nereye gideceğini bile bilmiyordu, hayatta savaştan başka bir şey görmemiştiniz ki. Sen de bilmiyordun nereye gideceğini. Tahsil gördün, doktorsun ama doktor olarak çalışamıyorsun. En azından resmî olarak. Üstelik en büyük sorun üniversiteyi tamamlamamış olman da değil.

Bir hafta önce Berlin üzerine yürürken çatışmaların devam edeceğine büyük umutlar bağlamıştınız. O muharebeyi de, tıpkı o lanet olası dünya savaşı gibi, askerî bakımdan hiç yenilmeden kaybetmeniz, buradakilerin çoğunu savaşı kaybetmiş olmaktan daha beter sarstı. Fazla direnişle karşılaşmadan imparatorluğun başkentine girdiniz, sizin karşınızda hiçbir şansı olmayan kızıllarla birkaç ufak arbededen geçtiniz, hepsi o. Fakat şapşal bir genel grev her şeyi bitirmeye yetti. Belki de kendini başbakan sanan ve rivayete göre çoktan İsveç'e tüymüş olan Kapp salağın biriydi, General Lütwitz'in de bir planı yoktu.

Şurası açık ki, sorun birlikte değildi, onlar her şeyi yapmaya razıydı. Berlin'de size *Baltık Haydutları* adını yakıştırdılar. Düşündükçe, burada kafa çeken ayyaş silah arkadaşlarına baktıkça, insanı ürkütecek kadar haklı olduklarını itiraf etmek zorunda kalıyorsun.

Askerî darbenin başarısız olması umurunda değil, siyaset seni ilgilendirmiyor. Tek derdin, buradakilerin çoğunun derdi, bütün bunlar bittikten sonra ne olacağını bilmemek. Bitti aslında. Etrafındakiler asla itiraf etmese dahi her şey bitti. Aslında Berlin'deki çatışmalar başarısızlıkla sonuçlandığı, Kapp ve Lütwitz pes ettiği zaman bitti.

Berlin. Baltık maceran orada, Wittenbergplatz ile Nollendorfplatz arasında, bir teğmenin Kurlanya'da çarpışacak adam topladığı bir büroda başladı. Üstelik bu, aslında savaşı sonlandırması gereken Compiegne Ateşkesi'nden sonraydı. Hedefsiz, yersiz yurtsuz, hiçbir gelecek perspektifi olmadan Berlin'de serserilik yaptığın günlerde dayanamadın. Savaşa geri döndün. Belki de unutmak istediğin, unutman şart olduğu için.

Şimdi diğerleriyle birlikte kamp ateşinin etrafında oturuyor, emaye çanaklardan sıcak grog içiyorsun ve her şeyin yakında sona ereceğini biliyorsun. Demir Bölüğü çoktan yok oldu, çoğunuz

çelik miğferlerine beyaz gamalı haçlar çizerek Ehrhardt Tugayı ile Berlin'e yürüdü.

Sen bu tür işlere karışmıyorsun. Bir kenarda duruyor, şimdi de onların muhabbetine katılmıyorsun. Ayyaş askerlerle konuşmanın bir faydası yok ki, olsa olsa dinlemek işe yarıyor. Son yıllarda aldığın derslerden biri de bu. Son yıllarda istemediğin kadar çok şey öğrendin.

Bir yudum grog içiyor, gözlerini etrafta dolaştırıyorsun. Modern, haki üniformalara rağmen gördüklerin sana Otuz Yıl Savaşı'nda kurulmuş bir piyade kampını hatırlatıyor. Bu topraklara dünya savaşından daha fazla zarar veren, Pomeranya'nın birçok evladını feda ettiği bir savaşı. Pomeranya uzun süredir yanmıyor. Bırak tankları veya motorlu araçları, topçu bile yok hiçbir yerde. Buna karşılık ahırda bağlanmış, önlerindeki çuvallardan yulaf yiyen atlar var. Avluda, sizin yerleştiğiniz ahırla depo arasında kalan kısımda tüfeklerden inşa edilen piramitler her an ulaşılabilecek vaziyette. Sanki iş her an ciddiye binebilir, Wallenstein'ın birlikleri saldırıya geçebilirmiş gibi.

Ne Tilly'yi ne de Wallenstein'ı... Silah arkadaşlarınızı bekliyorsunuz. Henüz tanımadığınız, sizler gibi kaçacak delik arayan silah arkadaşlarınızı. Mecklenburg'da askerî darbeyi destekleyen ve şimdi bundan sonraki gelişmelerin sonucunu bekleyebilecekleri sakin bir yere ihtiyacı olan Rossbach Gönüllü Alayı mensuplarını. Arka Pomeranya'da bir çiftlik de bunun için mükemmel bir yer.

Nöbetçinin bağırmasıyla herkes sıçrayarak kalkıyor ve silahlara sarılıyor. Göz açıp kapayıncaya kadar piramitler ortadan kayboluyor. Herkes çatışmaya hazır. Ne olacağını hiç bilemezsin. Senin karabinan yok, emir eri olarak sadece tabancan var. Son yıllarda dünya savaşında sıktığından daha fazla mermi sıktın ama asıl işin başkaydı. Yaralılara bakıyor, idamlardan sonra ki, o da sık sık olmuştu, suçluların öldüğünü tasdik ediyordun. Sen askerleri yeniden adam eden, ağrılarını azaltan kişisin ve bu yüzden birlikte adını saygıyla anıyorlar. Bu yüzden diğerleriyle arana belirli bir mesafe koyabiliyorsun. Çünkü sana bulaşmaya kalkanlara haddini bildirmekten çekinmeyeceğini hepsi biliyor. Acı vermeyi, onları dindirmek kadar iyi bildiğinin hepsi farkında.

Gelen adamlar miğferli ve yorgun. Başlarında atla dolaşan, emrindekiler olsun, onları bekleyenler olsun, bütün piyadelere tepeden bakan bir teğmen var. Onu ve Rossbachlıları selamlayan Yüzbaşı Loerzer'e bile tepeden bakıyor.

Bu süvarinin duruşu bile sana yabancı değil. Kamp ateşinin üzerinde gölgeler oynattığı yüzüne bakma fırsatı buluyorsun. Bu yüzü tanıyorsun. Başını eğecektin ama göz göze geldiniz bir kere.

Diğer askerlerden, subaylardan çok uzakta bir yer arıyorsun. Yabancı askerlerin senin silah arkadaşlarına katılışını, teğmenin atından inip, bir seyise teslim edişini, süvari eldivenlerini çıkarışını, ve sanki kendisi ast değil de bir generalmiş gibi Yüzbaşı Loerzer'den durum hakkında bilgi alışını uzaktan izliyorsun. Asil sınıfından olmanın getirdiği kibir. Teğmen von Bülow eski, dallanıp budaklanmış asil bir aileden geliyor.

Ateşin önünde oturuyor, az evvel yaktığın pipoyu içiyor ve akşamın bitmesini bekliyorsun. Ne yapmak gerektiğine kafa yoruyorsun. Gitmen gerek. Zaten çoktan bu birlikten ayrılman lazımdı. Vaziyet bundan bir buçuk sene öncesini andırıyor. Her şey dağılıyor. Berlin'de kalıp, üniformanı bir kenara atsan kimse ardından gözyaşı dökmez, kimse peşine düşmezdi. Fakat nereye gideceğini bilmediğin için onlarla beraber Pomeranya'ya dönmüştün.

Çakıl taşları çıtırdıyor, ağır çizmeler yaklaşıyor. Süvari çizmeleri. Teğmen von Bülow yanında durup, ateşe bakıyor. Mecburen ayağa kalkıp, selam duruyorsun. Von Bülow üstündeki sıhhiye üniformasını inceliyor. Her şeyi ve herkesi incelerken yaptığı gibi saygısız ve ukala bir havada.

"Demek sıhhiye?"

"Evet teğmenim."

"Adın? Rütben?"

"Sıhhiye Çavuşu Marlow, teğmenim. Emrinizdeyim."

"Marlow mu?"

"Evet teğmenim."

"Uzun zamandır mı Demir Bölüğü'ndesin çavuş?"

"On dokuz senesinde kaydoldum teğmenim."

"Hemen sıhhiyeci mi oldun?"

"Onlara her yerde ihtiyaç var. Benim de tıp bilgim var."

"Nereden?"

"Tıp tahsili. Üniversite... Münih."

"Münih mi? Sahiden mi? Bitirdin mi?"

"Hayır teğmenim. Savaş başlayınca üniversiteyi bıraktım ve gönüllü yazıldım."

"Demek öyle." Von Bülow dalgın bir şekilde başını sallıyor. "Çavuş Marlow demek?"

"Evet teğmenim."

"Baksana çavuş, Larsen ismi sana bir şey ifade ediyor mu?"

"Efendim?"

"Çavuş Larsen. O da sıhhiye çavuşu. En son Pasewalk'ta konuşlanmıştı. Buraya uzak değil."

"Hiç duymadım."

"Emin misin?"

"Eminim."

"Demek sen hiç Pasewalk'a gitmedin."

"Hayır teğmenim, hiç."

"Tuhaf. Siman tanıdık geliyor."

Bülow bakışlarına tahammül edemeyeceğin kadar uzun bir süre seni süzüyor. Sinirlerin kuvvetli olduğu için Tanrı'ya şükrediyorsun.

"Larsen'in kardeşi olabilirdin," diyerek sessizliği bozuyor sonunda teğmen. "Anlatıldığına göre, Larsen kendi ailesinin evinde bir yangında ölmüş. Mecklenburg'daki Altendorf Çiftliği'nde."

"Öyle mi?"

"Fakat ben buna hiç inanmadım. Fikrimi soracak olursan, '18'in Kasım günlerinin[1] kargaşasında ortalıktan toz oldu. Bütün morfin stokunu yanına alıp, firar etti. Bugüne kadar da hak ettiği cezayı almaktan kaçıyor."

"Teğmenim beni mazur görün, fakat bu hikâyeyi bana neden anlattığınızı sorabilir miyim?"

Von Bülow seni süzüyor. "Bunu bildiğini düşünüyorum."

"Korkarım tam anlamıyorum..."

"Bekle, anlarsın."

---

1 Almanya'da 1918 Kasım'ında (bastırılan) komünist devrim girişimi – ç.n.

Seni dikizlemeye devam ediyor ama açık vermiyorsun. Hazırola geçip, selam veriyorsun.

"Müsaadenizle teğmenim. Ayrılmak için müsaadenizi istiyorum. Geç oldu. Zor bir gündü."

Von Bülow başını sallıyor ve sana bakıyor. Gözünü bile kırpmadan.

"Elbette. Gidebilirsin. Fakat..."

"Buyrun teğmenim."

"... Rüyanda bile firar etmeyi aklının ucundan geçirme. Peşini bırakmaz, avlarım."

"Teğmen beyin peşimi bırakmamasına sebep olacak hiçbir şey yapmayacağım."

"Göreceğiz. Fakat şunu iyi bil çavuş: İyi avcıyımdır."

Son bir selam çakıyorsun. Gitme vakti geldi.

"Teğmen beye iyi geceler dilerim."

Saatlerden beri yatıyorsun. Gözlerin açık, dışarıdan gelen sesleri dinliyorsun. Kahkahaları, küfürleri, yavaş yavaş azalan sesleri. Yakınlardaki bataklıkta yaşayan kurbağaların viyaklamaları haricinde bütün sesler dinene kadar.

O an geldi. Kalkıyorsun. Elbiselerin hâlâ üstünde. Her şeyi önceden hazırlamıştın. Avludan geçmen bile gerekmiyor. Bütün subaylar gibi Teğmen Bülow da malikanede geceliyor. Sadece ana kapıyla avlu kapısında nöbetçi var. Kimseyle karşılaşmadan, hiçbir vukuat olmadan hedefine varıyorsun.

Kapı biraz gıcırdıyor ama zaten hemen yatağın başucuna geliyorsun.Yüzü ay ışığında parlıyor, göğüs kafesi kalkıyor ve yavaş, sessiz, düzenli horultularla iniyor. Horultu birden kesiliyor.

Von Bülow uyanıyor. Önce gözlerini, ardından ağzını sonuna kadar açıyor. Bağırmak istiyor ama sen çoktan yanına vardın. Kafasını yastığa bastırıyor, çırpınmayı kesene ve vücudu gevşeyip şilteye serilene kadar bastırmaya devam ediyorsun. Beyine yeniden yeterli oksijen gitmeye başlayana ve adam kendine gelene kadar on beş-yirmi saniyen var.

Yatağın kenarına oturuyor, yün örtüyü kaldırıyor ve bacağın ar-

kasındaki damarlar ortaya çıkana kadar sol ayağının bileğini sıkıyorsun. İğne çoktan açılmış, her şey hazır. Büyük parmak ile yanındakinin tam ortasına batırıyorsun. *Digitus pedis maximus* ve *digitus pedis secundus*. Nedenini bilmiyorsun ama üniversitede bu Latince isimlerle nasıl dalga geçtiğinizi hatırlıyorsun. Gülümseyip, bütün şırıngayı iki ayak parmağının arasına boşaltıyorsun, iğneyi damardan çıkardıktan sonra o noktayı bir parça pamukla temizliyorsun. En son olarak kanı biriktiren bağı çıkarıyorsun.

Artık gidebilirsin, işin bitti ama kalıyorsun. İğneyi kutusuna yerleştiriyorsun, pamuğu cebine atıyorsun, turnikeyi topluyorsun.

Tam yirmi saniye sonra von Bülow tekrar kendine geliyor. Ne olduğunu hatırlaması ve anlaması birkaç saniye sürüyor. Doğrulup, dik dik sana bakıyor.

"Ne oluyor? Oğlum, buraya beni boğmaya geliyorsun ama bunu yapacak cesaretin yok, değil mi? Bu seni kurtarmaz, seni serseri seni. Divan-ı harbe vereceğim seni! Güneşin battığını bir daha göremeyeceksin."

Sükûnetle cevap veriyorsun. Hastasıyla konuşan bir doktor edasıyla.

"Yine yatarsanız iyi olur Teğmen von Bülow. Fazla vaktiniz kalmadı."

Teğmen kalakalıyor. Karşısındakinin haklı olduğunu fark ediyor, belli. Sıhhiyeci. Larsen adıyla tanıdığı ve burada adı Marlow olan adam. Bundan böyle adı böyle kalacak olan kişi. Ve o bugünü atlatacak. Friedrich von Bülow'un aksine.

Teğmen hakikaten yana dönüp yatıyor. Herhangi bir acı hissediyor olamaz, tam tersine. Fakat şimdi vücuduna yayılmaya başlayan zayıflık yapacağını yapıyor.

"Bana ne yaptın Larsen?" diye soruyor. Sesi kırılgan ve boğuk. "Bana... ne yaptın?"

Sonra, o güne kadar hiç görmediğin kadar çabuk soluğu kesiliyor. Bir anda. Öbür dünyaya göçmeden evvel ne soluk soluğa kalıyor ne de bir hırıltı çıkarıyor. Dozu iyi ayarlamıştın, sonuçtan emin olmak zorundaydın.

Bu işin sahiden bittiğini kontrol etmek için teğmenin atardamarını yokluyorsun, sonra odadan ayrılıyorsun. Kendi odana geri gi-

diyorsun, pamuğu sobaya atıyorsun, iğneyi ve turnikeyi sıhhiye çantasına geri koyuyorsun ve yatıyorsun.

Uyuman lazım. Çünkü yarın sabah erkenden çağıracaklar. Bülow'un emir eri teğmenini uyandırmak isteyip de uyandıramayınca seni çağıracaklar. Seni çağırmaya mecburlar, çünkü burada ölüm belgelerini hazırlayan sensin.

Birlikten ayrılmadan önce yerine getireceğin son vazife bu. Bu defa nihai olarak ve ebediyen ayrılacaksın. Bundan böyle girişeceğin savaşlar sadece kendi savaşların olacak.

Üçüncü Bölüm

15 Eylül 1935 Pazar gününden
11 Ekim 1935 Cuma gününe kadar

58

Her gün yüzlerce insanın, hatta bugün hemen hemen birer dakika arayla İmparatorluk Parti Kongresi'ne katılanları evlerine geri götüren trenlerin kalktığı, binlerce insanın birbirine karıştığı Nürnberg'deki Bahnhofsplatz'ta bile Hitler Gençliği safları bozmuyordu. Sokak lambalarına asılmış ve önemli radyo neşriyatını herkesin izlemesini sağlayan hoparlörlerin altında sekizer kişilik sıralar halinde toplanmışlardı. Gerçi daha onları Berlin'e götürecek özel trenin kalkmasına bir buçuk saat vardı ama Albay Rademann, bugün Luitpold Salonu'nda toplanan Reichstag'da Hitler'in yapacağı konuşmayı dinleyebilmeleri için daha erken yola çıkmalarını emretmişti. Fakat henüz meydanda ağır bir org müziği çalıyordu, bir cins kilise müziği. Fritze'nin hiç sevmediği bir müzik. Zaten Berlin HJ heyeti hariç kimse de dinlemek için durmamıştı ama işte onlar duruyordu. Çünkü Rademann öyle emretmişti.

En nefret ettiği şey kıpırdamadan durmaktı. Az önceki gibi dudaklarında bir şarkı şehirde uygun adım yürümek ona göreydi. Fürth'ten Nürnberg'e yürürlerken herkes onlara saygıyla yol vermişti. Sadece bir defa, yolları İmparatorluk ordusunun Gebersdorf'taki kışlasına gitmekte olan ağır tanklarla kesiştiği sırada dur-

mak zorunda kalmışlardı. Bu gürültülü, çelikten, daha ateş bile açmadan insanın içine korku salan ejdarhalar acayip etkileyiciydi. Almanya'nın yeni silahı. Yarın Zeppelin Çayırı'nda büyük bir askerî geçit töreni yapılacaktı. Söylendiğine göre, Almanya'nın gelmiş geçmiş en büyük geçit töreni olacaktı bu. Führer'in Almanya'nın yeni askerî gücünü izleyeceği saatlerde Hitler gençleri yine okul sıralarını dolduruyor olacaktı. Tadını kaçıran tek şey de buydu zaten. Onun haricinde Fritze Berlin'e gideceğine seviniyor, trene binmeyi dört gözle bekliyordu. Bunun yerine orada bekleşiyorlardı. Hazırolda, dinliyorlardı.

Org müziği bitmiş, Hitler konuşuyordu. Onun sesi tören müziğinin yapamadığını yaptı: Bütün meydan bir kilise gibi sessizliğe büründü. Hitler, bugün geçireceği kanunların nasyonal sosyalist hareketle yakından irtibatlı olması sebebiyle Reichstag'ın Nürnberg'de toplandığını açıkladı. Herkes düşüncelere dalmış dinliyordu ama Fritze'nin aklı başka yerdeydi.

Stadyumdaki büyük günlerinden ve Hitler'in konuşmasından sonra motivasyonu kalmamıştı. Gereon'u gördüğüne sevinmiş ve Berlin'e Albay Rademann ve diğerleriyle birlikte değil, onunla dönmeyi tercih edeceğini fark etmişti. Baştan evini özlediğini sanmış ve bu hissi bastırmayı denemişti ama sonra başka bir şey olduğunu idrak etmişti: Artık canı istemiyordu. Çadırda geçen geceleri, üniformaları, her şeyiyle Hitler Gençliği'ni canı istemiyordu. Fazla geliyordu artık. Haftalardır hazırolda duruyor, prova yapıyor, içtima veriyorlardı. Artık tekrar normal bir genç olmak istiyordu. Her şeyden evvel de canı yine yalnızlığı ve kitap okumayı çekiyordu. Tam da şimdi, ona yeni Kästner romanını hediye ettikleri sırada. Böyle bir şeyi ülküdaşlarıyla konuşamazdı. Başka konularda ne kadar anlayışlı olursa olsun, Rademann'la da.

Gereon'a veda ettikten sonra yürüyüşte tanıştığı ve iyi anlaştığı Reinickendorflu Max'la beraber Zeppelin Çayırı ile stadyum arasında kurulan halk şenliğinin standları arasında dolaşmışlardı. Sosis ve zencefilli çörekler, tırmanma direkleri, atış poligonları, çuval yarışları, çekiç oyunları – hiçbirini canı istememiş, hatta stadyumdaki spor müsabakalarının zirvesini oluşturan en iyi iki Al-

man futbol takımı Schalke ile Nürnberg'in dostluk karşılaşması bile ilgisini çekmemişti.

Max ile, her biri hareketin üniformasını taşıyan, suratları kıpkırmızı olmuş adamların uzun masaların etrafına çöküp, dev gibi bira bardaklarını devirdiği devasa bira çadırına bir göz atmıştı. Bu gördüğü Fritze'yi nihai olarak kendine getirmişti. Führer'in ideal Alman erkeği ve artık modası geçen *biracılar* hakkında söyledikleri, hepsi dinlememiş miydi? Nasyonal sosyalist gençliğin içmeyi bilen birer erkek olmaktan daha başka ülküleri olduğunu anlatmamış mıydı? Fritze kafasını iki yana sallamış ve hepsi nasyonal sosyalist olsa bile bu adamlara saygı duymadığını, hatta onlardan iğrendiğini fark etmişti.

Bu his içine oturmuştu. Büyü bozulmuştu. Dıştan bakınca göze güzel gelen her şeyin ardında çirkin bir gerçek görür gibi olmuştu. Akşamki havai fişek gösterisi bile moralini düzeltememişti. Başkaları gökyüzünde ateşten, renkli çiçekler görürken, o yalnızca çakan alevleri, dumanı, gürültüyü ve pis kokuları algılamıştı.

Bu hissi tanıyordu. Eskiden de hissettiği olurdu. Özellikle de hayatındaki çok güzel günlerin ardından gelirdi. Neyse ki, hayatında çok fazla güzel gün olmamıştı. Bazen, acaba en güzel günlerim sokak çocuğu olarak geçirdiklerim miydi, diye soruyordu kendine. Başlarından geçen bütün o korkunç olaylara rağmen Hannah ile geçirdiği günler mesela. O gittikten sonra da Fritze bugünküne benzer bir ayılma hissi duymuştu. Üstelik Charly ve Gereon'un ona yeni bir yuva temin etmesine sevinmesi gerekirken. Sevinmişti de aslında ama o kadar da çok değil.

Bugün bile Hannah'yı özlüyordu. Acaba nasıldı? Nerede yaşadığını artık asla öğrenemeyeceğini, bunu ona hiçbir zaman söyleyemeyeceklerini biliyordu. Çünkü kimsenin bilmemesi gerekiyordu. Tek bildiği adını Hannelore olarak değiştirdiğiydi. Koca Almanya'da bir Hannelore mi arayacaktı yani?

Kaburgalarında bir acı hissedince gerçeğe döndü. Yanına gelen Max böğrünü yumruklamıştı. Fritze, Albay Rademann'ın tasvip etmeyen bakışlarını o anda fark edip, toparlandı. Dalıp gitmişti, bu kabul edilemezdi. "Hayalciler ve kaçıkların Hitler Gençliği'nde işi olamaz," demişti Rademann konuşmalarından birinde. O yüzden

de Fritze öyle algılanmak istemiyordu. Ne bir hayalci ne de bir kaçık gibi. Tekrar hazır ola geçti ve dinlemeye başladı.

"*Alman İmparatorluk Hükümeti,*" diyordu Hitler'in hoparlörden gelen sesi, "*bir defalık seküler bir çözümle Alman halkının Yahudi halkıyla belki tahammül edebileceği bir ilişki içinde yaşayabileceği bir temel oluşturabileceğini düşünüyor. Bu umut boşa çıkar, Almanya içinde ve dışında Yahudilerin nefret kampanyası devam ederse, durumu yeniden değerlendiririz. Reichstag'a, şimdi parti yoldaşımız ve Reichstag Başkanı Göring'in okuyacağı kanunları kabul etmesini teklif ediyorum.*"

Ardından Göring'in sesi meydanda yankılanmaya başladı ama kalabalığın dikkati Hitler'in konuşması sırasındaki kadar büyük değildi. Reichstag başkanı yeni kanunları okudu: Gamalı haçlı bayrağı, bundan böyle yurtdışında hakarete uğramasına mani olmak amacıyla resmî Alman milli bayrağı yapan İmparatorluk Bayrak Kanunu ve Führer'in duyurduğu *Alman Kanını ve Alman Şerefini Koruma Kanunu.*

"*Sadece Alman kanı ya da onunla akrabalığı olan bir kan taşıyan vatandaşlar arasında, Alman halkı ve imparatorluğuna sadakatle hizmet etmeye istekli ve müsait olduğunu hal ve davranışlarıyla ispatlayanlar, imparatorluğun vatandaşıdır,*" diye okumaya başladı Göring. "*Yahudiler ile Alman kanı ya da onunla akrabalığı olan bir kan taşıyan vatandaşların evlenmesi yasaktır.*"

Reichstag'da inanılmaz coşkunlukta bir tezahürat başladı, istasyonun önündeki meydanda bulunan hemen herkes de buna katıldı. Fritze ses çıkarmadı. Irk meselesine henüz fazla kafa yormamıştı. Yurtiçi ve dışında Yahudilerin nasyonal sosyalist Almanya'ya karşı nefreti körüklediklerı devamlı kulağına geliyordu, elbette buna karşı bir şey yapılmalıydı. Mesela bayrak kanunuyla.

Ya diğeri? Bütün Yahudiler aynı değildi ki, bütün Yahudiler Almanya'ya karşı nefreti körüklemiyordu ki.

Hannah Yahudi'ydi ama Almanya'ya karşı nefreti hiç körüklememişti. Kimseyi sömürmemişti de. Babası savaştan tek bacakla geri döndüğü için, sokakta yaşayan garibanın tekiydi. Babası Almanya için bacaklarını feda eden bir Yahudi'ydi.

Böyle bir kız, onun hayatı boyunca tanıdığı en cesur ve güzel kız

onun gibi biriyle evlenemeyecek miydi yani? Anlayan anlasındı, o anlamıyordu.

Öğretmeni Krause'nin derste ırk bilgisi hakkında anlattığı her şeyi defterine yazmış ve çalışmıştı. Anlattıkları öğretmenin ağzından çıktığı zaman kulağa tamamen mantıklı geliyordu ama doğrusunu söylemek gerekirse, aslında ne demek istediğini hiç anlamamıştı.

Göring kanunu okumayı bitirdiğinde ülküdaşları espri yapmaya başladı.

"Hay Allah," dedi Fritze'nin birkaç sıra arkasından biri, "bir defa bile olsa, iyice bir sikmek istediğim bir Yahudi orospu vardı."

Fritze öfkelendiğini hissetti. Yumruklarıyla bu herifin çenesini kapatmayı ne kadar isterdi. Bu lafa kıkırdayanların da. Gerek kalmadı. Rademann sert sert bakınca yüksekten atıp tutan herif sustu.

"Bu espri yapılacak bir mesele değil," dedi albay. "Reichstag hareketin ve Alman halkının uzun zamandan beri talep ettiği bir şeyi kanunlaştırdı. Amaç Alman kanının arı kalmasını ve bu şekilde Alman halkının geleceğini güvenceye almak. Bu çok ciddi bir mesele."

Birkaç kişi yine kıkırdamaktan kendini alamadı.

"Arsız bir Yahudi bir Alman kızına asılırsa," diye devam etti Rademann, "en ufak bir hata kızın ırkının daimi olarak zehirlenmesine yol açar!"

Fritze bu lafı sık sık işitmişti ama inanmıyordu. *Irk zehirlenmesi!* İnsanların köpek gibi üretilebileceğine zaten hiçbir zaman inanmamıştı ama zaten mümkün olsa bile yapılmamalıydı. Birisinin iyi mi, yoksa kötü mü bir insan olduğunun hangi ırktan olduğuyla bir alakası yoktu ki, bu tamamen onun karakteri ve dünya bakışıyla alakalıydı. Dürüst bir Yahudi neden aynı zamanda dürüst bir Alman, hatta dürüst bir Hitler genci olamasındı? Onun sınıfında birkaç Yahudi oğlan vardı, onları Hitler Gençliği'nde tasavvur edebiliyordu. Onun konuştuklarının çoğu da seve seve katılırdı, hepsi yurtseverlikle yanıp tutuşuyordu. Ancak bir sabah öğretmenleri Krause sınıfa gelmiş ve o gün "Musevi sınıf arkadaşlarının aralarından ayrılarak, kendilerine daha münasip bir okula devam edeceklerini" duyurmuştu. Vedalaşamamışlardı bile.

Aradan geçen zamanda Fritze bunları neredeyse hepten unutmuştu. Fakat şimdi Rademann'ın *arsız Yahudiler*den bahsetmesinden hoşlanmadığını fark ediyordu. Onun tanıdığı Yahudi oğlanlar arsız birer Yahudi değildi. Ne yani? Kendisi bir Yahudi kızla flört ederse arsız bir Ari mi olacaktı?

Bunu düşünecek zamanı olmadı. Rademann harekete geçmelerini emretti. Trenleri on beş dakika sonra kalkacaktı. Rademann'ın ağzından çıkan bir-iki emirle Berlin Hitler Gençliği heyeti ikili sıralar halinde uygun adım Nürnberg Garı'na girdi. Yağdan kıl çeker gibi. Yarınki resmigeçitte Wehrmacht askerleri bile bu işi daha iyi kıvıramaz, diye düşündü Fritze. Buna karşılık onlar da kendilerini seyredenleri tankları ve uçaklarıyla hayran bırakıyordu. Neyse. Birkaç sene sonra o da onlara katılacaktı.

Ülküdaşlarıyla bunu çok sık konuşuyorlardı. Wehrmacht'a ya da SS'e gitmek önemliydi, hepsinin düşüydü. Fritze de askerliği seviyordu. Almanya gibi büyük bir ülkenin, herkesin tekrar saygı göstermesi için güçlü bir orduya ihtiyacı vardı. Fakat savaşa gitme hayali kuran ülküdaşlarını anlayamıyordu. Fritze savaşa gitmek istemiyordu. Savaş insan öldürmek demekti ve o artık kimseyi öldürmek istemiyordu. Bir daha asla. İki insanı öldürdüğü için bunun nasıl korkunç bir duygu olduğunu biliyordu. Biri ayaktakımından, diğeri bir haydut olduğu halde bundan kimsenin haberdar olmaması şarttı. Oysa savaşa gitmek istemediğini söylediği için onunla korkak diye dalga geçen ülküdaşlarına en azından dize getirdiği haydudu anlatmak geliyordu içinden. Ancak bunu yapamazdı. Gereon engel olmuştu. Ölen haydut yüzünden bütün övgüler ona yapılmıştı. Hatta terfi bile etmişti o sayede.

Belki de böylesi daha iyiydi. Kısacası, mesele öldürmek olduğunda Friedrich Thormann neden bahsettiğini biliyordu. Bir savaş çıkarsa şu kadar Fransız, bu kadar Rus öldürürüm diye caka satan ülküdaşları ise bilmiyordu.

Yalnız kalmayı özlemesinin bir sebebi de buydu. Zaman zaman aslında onu bu dünyada hiç kimsenin anlamadığı hissine kapılıyordu. Kitapları hariç.

İstasyon gayet güzel serindi. Yakında yine Berlin'de olacaktı. Yakında yine kitap okuyabilecekti.

59

O güne kadar Rath Christianastrasse'deki postaneye adımını atmamıştı. Varlığından bile sadece bir vakitler o civarda oturan Erika Voss sayesinde haberdar olmuştu. Fakat artık bu bölgede Rath'ın uzaktan da olsa tanıdığı kimse yaşamıyordu. En azından o öyle umuyordu.

Postane Alex'e de, Steinplatz'a da, Prinz-Albrecht-Strasse'ye de, Kreuzberg'e de, Rheingau semtine de çok uzaktı. SD'nin onu burada takip etmesi için işe sahiden şeytan karışması gerekirdi. Ya da onu aralıksız takip ediyor olmalıydılar, o zaman da zaten iş işten geçmiş sayılırdı.

Fakat öyle olduğunu sanmıyordu. Berlin'in kuzeyine giderken çok dikkatli davranmıştı. Bir ara siyah bir Mercedes'in kendisini takip ettiğini zannetmişti ama o da Rath'ın herhangi bir atlatma manevrası yapmasına gerek kalmadan Badstrasse'ye sapmıştı. Ondan sonra peşine düşen olmamıştı.

Postane beklediğinden büyüktü. Daha sabah erken olmasına rağmen bütün gişelerin önünde insanlar kuyrukta bekliyordu. Rath en hızlı ilerleyeceğini tahmin ettiği sıraya girdi. Mesainin başlamasına daha vardı.

Beklerken acaba Charly iyi mi, diye düşündü. Oysa daha yarım saat evvel görmüştü onu.

Cumartesiyi pazara bağlayan gece çok geç uyumuşlardı. Çünkü uzun uzun konuşmuş ve birbirlerine ne zamandan beri anlatmadıkları şeyleri açmışlardı. Kadın ona ilk defa babasının öldüğü günü anlatmıştı. Hayatını kurtardığı Winkler'den babasına bir mektupla davetiye geldiğini, Christian Ritter'in davete icabet etmek istemediğini, kendisinin, yani Charly'nin babasını gitmeye ikna ettiğini. Bir insan haydut bile olsa, hayatını kurtaran birine teşekkür etme fırsatı verilmesi gerektiğini söylemişti. Babasının ölümünden sadece ve sadece kendisini sorumlu tutuyordu. Rath bu düşünceyi kadının aklından çıkarmaya çalışmıştı ama fazla başarılı olamamıştı.

O da ona, kadın hâlâ ısrar ettiği için, Böhm'ün teorisi hakkında bildiği her şeyi aktarmıştı. Babasının ölümünün muhtemelen bir

kaza olmadığını, sadece öyle görünmesinin istendiğini, ölümcül bir hastalığa yakalanan Anton Bruck'un büyük ihtimalle kiralık katil olduğunu. Tıpkı ölümcül bir hastalığı olan taksi şoförü Otto Lehmann gibi. Yani Berlin'de hastalıktan öleceği için kaybedecek hiçbir şeyi olmayan insanları kiralık katil yapan birisi olduğunu söylemişti. Kısacası, Gerhard Brunner'in sırrı hariç bildiği her şeyi onunla paylaşmıştı.

En nihayetinde yorgunluktan uyuyakalmış ve pazar günü ancak öğleye doğru uyanmışlardı. İkisi de ne zamandır bu kadar uzun uyumamıştı. Kahvaltı sofrasında ikisi de bu mevzu hakkında başka tek bir kelime bile sarf etmediği halde, ikisi de diğerinin aklının orada olduğunu biliyordu.

Charly'nin kendisini nasıl hissettiğini kestiremiyordu ama o akşam oğlan eve döndüğü zaman, Fritze'nin üzerinde tam takım HJ üniforması bulunmasına rağmen, kadının yüzü gülmeye başlamıştı. Üniforma onu ilk defa rahatsız etmemiş, oğlana bir daha bırakmayacakmış gibi sıkı sıkı sarılmıştı. Fritze'yi önce banyo yapmaya yollamışlardı. Sonra akşam yemeğine oturduklarında oğlan başından geçenleri anlata anlata bitirememişti. Hitler'den, HJ Stadyumu'ndaki geçitlerinden, hatta bütün bu Nazi hikâyelerinden hayret verecek kadar az bahsetmiş, daha çok uzun yürüyüşlerini, kamptaki hayatı ve Reinickendorflu yeni arkadaşı Max'ı anlatmıştı. Ardından da bitkinlikten sofrada uyuyakaldığı için onu yatağına taşımışlardı. Hakiki bir aileye benzemişlerdi ve bu çok güzel bir histi.

Ertesi sabah Rath kahvaltı masasından alışılmıştan erken kalkmak için ailesine yine yalan söylemişti. Aslında olmayan bir randevuyu bahane etmişti. Utanmamıştı bile. Çünkü hayat genellikle iyi niyeti umursamıyor ve insanlara, bütün iyi niyetlerine rağmen, şayet varsa, kendi prensiplerini çiğnemekten başka çıkar yol bırakmıyordu.

"Buyrun?" dedi gişede oturan nazik adam. Rath şaşırdı. Sadece adam onu düşüncelerinden koparıp aldığı için değil, bir an yanlış şehirde olduğunu sandığı için. O güne kadar Berlin'de hiçbir postanede ona bu kadar nazik davranmamışlardı. Acaba Pankow'a mı taşınsaydı? Fakat belki de bir tesadüftü.

"Benim adıma bu postaneye gönderilen bir mektubu almak istiyorum," dedi. "Höfer adına. Georg Höfer."

"Höfer, Höfer... Bir bakalım..."

Memur arka odaya gitti ve biraz sonra elinde iki büyük zarfla dönerek, gişeye bıraktı.

Georg Höfer
POSTANEDEN ALINACAK
Berlin N20
Christianiastrasse 18/19

"Ne şanslısınız," dedi memur. "Bir değil, iki mektubunuz var. İçi de bayağı dolu."

"Çeşitli metinler," dedi Rath. "Editörüm de."

Bu mesleğin SD'nin ilgisini çekmeyecek ve en az şüphe uyandıracak meslek olduğunu düşünmüştü.

"O zaman okurken iyi eğlenceler," diyen memur iki ağır zarfı ona uzattı. "Lütfen şuraya bir imza atıp, mektupları aldığınızı tasdik eder misiniz?"

Rath söyleneni yaptı. Az kaldı asıl adını yazacaktı. Neyse ki, ilk iki harf aynıydı.

Postanenin önünde arabasına oturup, zarfları yan koltuğa attı. Daha önce de bir kere onları aynen bu şekilde o koltuğa koymuştu. Adresleri yazılmış, pulu yapıştırılmış halde.

Tek fark, o sırada pullara henüz Pegnitz/Frankonya damgası vurulmamış olmasıydı.

İmparatorluk Posta İdaresi'ne ve onun güvenilirliğine şükür, açılmadan ve iyi durumda tekrar elindelerdi. Peki şimdi ne yapacaktı? Arabada bırakamaz, eve götüremezdi. Hele işe asla. Bir sigara yakıp, düşünmeye başladı.

En büyük endişesi Berlin'de zarfları teslim alırken SD'ye yakayı ele vermekti, o olmamıştı. Onlar da havanda su dövüyor, korkacak bir şey yok, dedi kendi kendine.

Buna rağmen dikkatli olması gerekiyordu. Er geç SD önüne çıkacaktı. Salak Draxler! Onunla bir daha karşılaşmamalıydı. Elbette başkomiser bir noktada Schwabach'a gelen SD elemanlarına cumar-

tesi günü konuştuğu herkesi bir bir sayacak ve o arada, evinde misafir ettiği Berlinli başkomiseri hırsızlıktan sonra vazifesinin icap ettirdiği gibi titizlikle aradığını ve bir şey bulamadığını aktaracaktı. Tabii çoktan anlatmadıysa. Fazla bir şey söylemesine de gerek yoktu. Gereon Rath ismini duyar duymaz çavuş Wegener antenleri dikecekti.

Rath zarfları evrak çantasına yerleştirdi ve motoru çalıştırdı. Stettin İstasyonu'nda kısaca mola verip, zarfları bir kiralık dolaba tıktı. Anahtar saklamak iki kalın dosya saklamaktan daha kolaydı.

Alex'e zamanında varmak istiyorsa acele etmeliydi. Aslında işe gidip, normal hareket edemeyecek kadar huzursuzdu ama ne yapabilirdi? Nebe'nin yanında yeni bulduğu işi çabucak kaybetmek istemiyorsa elinden geleni yapmak zorundaydı. İş arkadaşlarının o günlerde neyle meşgul olduğunu merak ediyordu.

Georg Kilisesi'nin önünden geçerken aklına bir fikir geldi. O gizli dosyaları nereye saklayacağını artık biliyordu. Daha da mühimi, rahatsız edilmeden nerede okuyabileceğini...

60

Adamın neye uğradığını şaşırmasın ve Hırsızlık Masası'nı alarma geçirmesin diye paramparça olan yazı masasının üzerine elbette bir not bırakmıştı ama şimdi dedektif bürosunda misafirleri karşıladıkları köşede Wilhelm Böhm'ün karşısında otururken Charly işlediği günahları ilk kez itiraf ediyormuş gibi hissediyordu kendini. Rahatsızdı. Yazı masasına verdiği zararı tazmin etmek üzere Böhm'e uzattığı içi para dolu zarf da bu ruh halinden kurtulmasına yardımcı olmamıştı. O anda tek istediği dosyalara ulaşmak olduğu için yavrularını arayan bir yabandomuzu gibi anlamsızca ve aklını kullanmadan hareket etmişti.

Böhm zarfı masanın üzerinden ona doğru geri itti.

"Gerek yok Charly. Bunu başka türlü hallederiz."

Çalışanı yazı masasını paramparça eden bir şef gibi davranmıyordu. Oysa halının üzerindeki kıymıklar paramparça demeyi haklı kılıyordu. Çatır çutur sesler çıkaran tahta parçaları oraya buraya savrulmuştu. Charly bunu hatırlayınca kendinden utandı.

Oysa onun karşısında Böhm daha ziyade kendisi vicdan azabı çekiyormuş gibi oturuyordu. Hafifçe öksürdü.

"Her şeyi gizli kapaklı yaptığım için beni affedin. Bütün bunları sizden gizlemek için iyi bir nedenim olduğuna inanıyordum."

"İyi ama her şey benimle ilgili."

"İşte mesele de o ya. Bu durumda birer hipotezden ibaret olan ve ispatlamak için elimde hiçbir delil bulunmayan şeyleri anlatamazdım."

"Fakat delil bulacağınızı umut ediyorsunuz. Yıllar sonra. Gereon'un taksi şoförü sayesinde."

"Aynen öyle. Kocanız size zaten her şeyi anlatmış. Maalesef soruşturma dosyasını temin edemiyor, o Gennat'ın elinde. Yani eski dosyalara başvurmak ve kocanızın aklında kalanlara güvenmek zorundayız. Bunlar arasında bağlantılar aramamız lazım. En önemlisini de bulduk."

"Glioblastom."

"Ve doktorun adı. Doktor Wrede."

"O zaman onu sıkıştırmamız lazım."

"Hayır. Öyle yaparsak, daha ortada fol yok yumurta yokken dikkat çekeriz. Kocanızın doktora uğramış olması yeterince kötü zaten. Kısa süre sonra Wrede'nin muayenehanesini bir süre için kapatması da tesadüf değil."

"Huylandı mı demek istiyorsunuz?"

Böhm kafasını iki yana salladı. "Hayır, huylanması için bir neden yok. Wrede'nin ifadesini alırken kocanızın hiçbir şeyden haberi yoktu. Ancak belli ki doktor ihtiyatlı. Bu yüzden onu şüphelendirmememiz gerekiyor. Çünkü aradığımız o değil, onu vazifelendiren kişi."

"O şahsın, sekiz sene evvel Anton Bruck'u Adolf Winkler'i öldürmeye azmettirenle aynı şahıs olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

Böhm başıyla onayladı. "Bu da o şahsın, bir rakibini ortadan kaldırmayı arzu eden Hugo Lenz değil, bir başkası olduğu anlamına geliyor. Bugün de ölmek üzere olan bir insanı silah olarak kullanmak için bir sebebi olan biri."

"Neden böyle yapıyor? Neden kolay yoldan bir keskin nişancı ile anlaşmıyor?"

"Her iki vakada da olayın cinayet gibi algılanmaması gerektiği için."

Charly misafir masasının üstünde duran dosyalara baktı.

"Müsaade ederseniz, bir kere de *ben* şunları dikkatle okuyayım," dedi. "Şimdiye kadar sadece kısaca göz atmaya fırsat buldum."

"Charly! Bunun iyi bir fikir olduğundan emin değilim. Bu dosyalarda canınızı yakacak bilgiler var."

"Biliyorum. Çoktan canımı yaktılar bile. Madem öyle yaksınlar o zaman canımı! Fakat eğer sizin düşündüğünüz gibi babamın kanına giren biri şehirde elini kolunu sallaya sallaya dolaşıyorsa, o zaman onu bulmak istiyorum."

"Bunu ben de istiyorum."

"Müsaade edin şu dosyalara bakayım! Sizin bu dosyaların her bir yaprağını ezbere bildiğinizin farkındayım. Fakat benim perspektifim farklı. Belki sizin gözünüzden kaçan bir detay bulurum."

"Peki Charly." Az önce zarfı ittiği gibi Böhm bu kez de dosyaları itti. "Madem ısrar ediyorsunuz." Omzunun üzerinden yazı masasından artakalan enkaza baktı. "Bir dolap daha kırmanızdan iyidir."

Söz konusu olanın babası olduğunu göz ardı etmek, hayatı boyunca çektiği en büyük acının kelimelerle dile getirilmesine ve bunun neredeyse hakikatten daha fazla canını yakmasına tahammül etmek zorundaydı.

Bir adli tıp uzmanının (üstelik bu şahsen tanıdığı ve hiçbir zaman ısınamadığı Doktor Karthaus'tu) hem bir patlamaya, hem de yangına aynı oranda maruz kalan bir insan cesedini tasvir edişindeki kuruluk, sinikliğin sınırlarında dolaşıyordu.

Bu bölümleri atladı. Bunların önemi yoktu. En azından olmadığını ümit ediyordu.

Charly Spenerstrasse'deki eski odasına sığınmıştı. Orasının dünyada bu dosyalara bakabileceği tek yer olduğunu hissediyordu. Burada hem yalnızdı, hem de değildi. Greta hemen yan taraftaydı ama sesi sedası çıkmıyordu, hatta Charly evde birinin olduğunu bile fark etmiyordu.

Evet, bu işe en müsait yer Spenerstrasse'ydi. Sadece bir binanın

değil, kendi hayatının da havaya uçtuğu o günlerde soluğu burada almıştı. Burada, Greta'nın yanında teselli bulmuştu. Tesellisi hayatta hiçbir tersliğe katlanmamak, tekrar ayağa kalkarak, hayatın vurduğu bütün darbelere rağmen, hatta belki tam da o yüzden yaşamaya devam etmek şeklindeydi. Bu da tabii 1927 senesinin Mayıs ve Haziran aylarında cereyan eden her şeyi zihninin en arkasına itmesini gerektirmişti. Öyle ki, zaman zaman sahiden unuttuğuna inanmıştı.

Oysa hiçbir şeyi unutmamıştı. Bunu şimdi o olayların Prusya polisinin kuru bürokrat Almanca'sıyla ifade edilmiş haliyle yüzleşirken anlıyordu.

Böhm'ün neden yıllarca ilerleme kaydedemediğini ve aynı zamanda birini kendisinin Moabit'te, diğerini Lenzener Platz'ta meydana gelen infilakı soruşturan Kriminal Sekreter Gehrke'nin yürüttüğü ve artık kapatıldığı anlaşılan bu iki soruşturmanın neden onda kötü bir his bıraktığını kısa sürede anladı.

Bruck dosyasındaki sorun, karanlıkta kalan noktaları aydınlatabilecek bütün şahitlerin, hepsinden mühimi de, babasının yolsuz çalışma arkadaşları Kleinschmidt, Grunert, Gerlach ve diğerlerinin aradan geçen sürede ölmüş olmasıydı. Ölüm tarihlerini ve sebeplerini el yazısıyla not ettiği bir sayfayı Böhm dosyaya eklemişti. Kleinschmidt Haziran 1927'de bir trafik kazasına kurban gitmiş, Lehrter Strasse'deki komşularından biri olan Gerlach iki hafta sonra banyo küvetinde boğulmuş, Grunert ise Temmuz ayı başında bir sabah yatağında ölü bulunmuştu – kalp yetersizliği.

Gaz patlamasının sebepleri hakkındaki ikinci dosyada ise bambaşka bir sorun vardı. Soruşturma baştan savma yapılmıştı. Soruşturmayı idare eden Kriminal Sekreter Gehrke ki, Charly ile annesine ölüm haberini getiren de oydu, arızalı bir gaz vanası etrafında örülen kaza teorisine zıt düşen hiçbir ipucunun peşine düşmemeye gayret göstermişti. Sadece yangın uzmanının bilirkişi raporuyla yetinmişti. Şahitlerin ifadesini üstünkörü aldığı, açıklığa kavuşturulmamış birçok noktanın varlığından belliydi. Charly'nin daha onlara soracak çok sorusu vardı ama önünde şahitler değil, sadece tutanaklar duruyordu.

Her halükârda kaza dosyası herhangi bir ilerleme kaydetme ihti-

mali bulunan tek dosyaydı. Çünkü Bruck dosyasının içeriği, içinde adı geçen hemen hemen herkesin ölmüş olması sebebiyle artık değişmeyecekti.

Bu yüzden Charly Kriminal Sekreter Gehrke'nin Lenzener Platz'ta oturanlardan aldığı ifadeleri incelemeye başladı. Çoğu fazla bir şey görmemiş, sadece kulakları sağır eden patlamayı duymuş, ya pencereye ya da sokağa koşmuş ve dumanı tüten, toz bulutu içindeki bir enkazla karşılaşmıştı.

Charly'ye en ilginç gelen, infilaktan yarım saat evvel binayı terk ettiği için kıl payı hayatta kalan ev sakinlerinden Walter Amelung'un ifadesiydi. O gün sadece *Mathilde*'ye giren birini değil, binadan çıkan birini de görmüştü. Ancak Gehrke Amelung'un söylediklerini daha fazla deşelemeye gerek görmemişti. Amelung'a da daha fazla soru sormamış, gördüğü adamı tarif ettirmemişti. Evden çıkanın orada oturanlardan biri mi, yoksa bir yabancı mı olduğu bile belli değildi.

Amelung kimsenin ismini vermediğine göre bunun bir yabancı olması gerekir diye düşündü Charly. Fakat Kriminal Sekreter Gehrke'nin yaptığı gibi tahminlerle yetinmeyecekti. Bu işin peşine düşecek, Herr Amelung'un ifadesini yeniden alacaktı.

Kötü olan, Walter Amelung'un hâlâ Lenzener Platz'ta oturuyor olmasıydı. Yani oraya geri dönmesi gerekecekti.

61

Öğle vakti birdenbire çıkagelen bu misafiri bürosunda görmeyi hiç beklemiyordu. Oysa eski çalışma arkadaşlarının birçoğu kısaca da olsa ziyaretine gelmişti. Lange mesela. Veya kendisinden ziyade eski ahbabı Henning'i özlediği için gelen Czerwinski. Hatta üst kattaki insan kaynakları bürosunda çalışan kız kardeşi Franziska'nın yanına giderken Erika Voss bile uğramıştı.

"Reinhold!" Rath şaşkınlığını gizleyemiyordu. "Senin burada ne işin var?"

"Alex'te bir işim vardı." Reinhold Gräf yüzünde tedirgin bir ifadeyle gülümsedi. "Fırsattan istifade, A Dairesi'ndeki eski çalışma

arkadaşlarıma uğradım. Orada Voss senin artık bir kat yukarıda çalıştığını söyledi."

"Doğru."

Gräf takdir eder bir tavırla etrafı gözden geçirdi. "Güzelmiş burası. Nihayet senin de büyük bir büron oldu ya Gereon."

İmayı anlayan Henning güldü.

"Nebe kendi elemanları için elinden geleni yapıyor," dedi.

"Meslektaşımız Gräf," diyen Rath diğer çalışma arkadaşlarına açıklamaya koyuldu. "Kendisi uzun yıllar yanımda çalıştı. Cinayet Masası'ndayken."

"Artık Prinz-Albrecht-Strasse'desin, değil mi Reinhold?" diye sordu Henning. Gräf ağzına limon sıkılmış gibi ekşi ekşi gülümsedi.

Rath, Henning'in bu soruyu sadece kimse Gräf'in önünde Gestapo hakkında espri yapmasın diye sorduğunu tahmin etti. Kimse de espri yapmadı zaten. Fakat Lipoldt ve Möller'in gözlerinden içlerine kuşku düştüğü belliydi. Çalıştıkları mekânda bir Gestapo'nun bulunması ikisinin de hoşuna gitmemişti.

"LKA'ya hoş gedin," diyen Rath iş arkadaşlarını işaret etti. "Henning'i Gennat'ın oradan tanıyorsun zaten. Bunlar da Kriminal Sekreter Möller ve Kriminal Asistan Lippoldt..."

"Memnun oldum."

Gräf başını eğerek meslektaşlarını selamladı. Henning de başını eğdi, Lippoldt ve Möller ise kuşkuyla bakmaya devam etti.

"... Ve sekreterlerimiz Fräulein Lorenz ile Fräulein Ringwald."

Gräf parmağıyla hafifçe şapkasının kenarına vurdu, kadınlar gülümsedi.

Aslında Rath'ın eski kriminal sekreteriyle bir alıp veremediği kalmamıştı. Gräf iki sene evvel Gizli Devlet Polisi'ne geçeli beri yollarının kesiştiği ender oluyordu. Aslında Rath bu durumdan memnundu. Aralarındaki dostluk yara almıştı çünkü. Bir dönem Rath, Gräf'in eşcinsel olduğundan şüphelenmişti. Gerçi bunun doğru olmadığı ortaya çıkmıştı ama söze dökülmeyen şüpheler dostluklarını soldurmuştu. Fakat belki de bunun asıl sebebi, Gräf'in mesleki kariyeriydi. Rath siyasi polisin çalışma tarzına hiçbir zaman ısınamamıştı.

"Ne dersin Gereon," dedi Gräf, "Aschinger'de bir kahve içmeye vaktin var mı?"

Rath, çalışma arkadaşlarının gözlerini üzerinde hissetti.

"On dakika sonra öğle molasına çıkacağız," dedi. "Bizimle gelmek istemez misin? Alex'in kantinine. Eski günlerde olduğu gibi."

Gräf elini salladı.

"Davetine teşekkür ederim ama..."

"Hey, yemek o kadar da kötü değil."

"Eh," diyen Gräf sırıttı.

"Bugün mercimek çorbası var, seversin."

"Severim de, o kadar vaktim yok. Sadece kısaca uğrayıp, merhaba demek istedim."

"Sizin dükkânda öğle molası vermiyor musunuz yani?"

"İşlerden her zaman fırsat olmuyor."

"Nasıl işlermiş bunlar?"

"Söyleyemem."

"Eh, Gizli Devlet Polisi işte. Her şey gizli."

Gräf, Rath'ın sataşmalarına karşılık vermedi. "Islak Üçgen'de bir biraya ne dersin?" diye sordu. "Ne zamandır gitmedik. Saat yedi uyar mı?"

"Maalesef bugün olmaz."

"O zaman yarın!"

Rath bir süre düşündükten sonra başını eğerek teklifi kabul etti. Reddedemezdi zaten. Hatta bir miktar duygulanmıştı bile. Eskiden çok defa günü mesai çıkışında bir bira içerek tamamlarlardı. Genellikle de *Islak Üçgen*'de.

"İyi," dedi Gräf. "Sohbete yarın devam ederiz. Şimdi gitmem lazım. Heil Hitler!"

Çalışma arkadaşları kollarını kaldırıp, Alman selamına karşılık verdi. Rath kolunu azıcık kıvırıp, "Hei'tler," diye mırıldanmakla yetindi.

On beş dakika sonra, Rath'ın LKA'da çalışmaya başladığı günden beri her gün yaptıkları gibi hep birlikte kantine inmişlerdi. O ve üç erkek dört kişilik bir masada, iki sekreter kadın hemen yan masada oturuyordu.

Başka zamanlar genellikle işten konuşurlardı. Bir gün önce Rath

biraz Nürnberg'i de anlatmıştı. Fakat bugün masaya sessizlik hâkimdi. Lippoldt kaşığıyla mercimek çorbasını eşeliyordu.

"Tuhaf bir tip," dedi nihayet ve Rath'a baktı. "Çalışma arkadaşın Gräf, diyorum."

"Eski çalışma arkadaşım."

"Bira içmek için buluşup buluşmamak senin bileceğin iş ama çeneni tutmaya dikkat et. Burada ne üzerinde çalıştığımız gizli işler çevirenleri ilgilendirmez."

"Elbette."

"Söylüyorum sadece. Bende ispiyonculuk yapmak istiyormuş gibi bir izlenim bıraktı."

"Ah, şu Lippoldt!" dedi Henning. "Daima şüphecidir."

"Zararı yok ki," dedi Lippoldt. "Sana da zararı olmaz Gereon."

"Hiç endişelenme Fritz. Meslek sırrı meslek sırrıdır."

Bir süre konuşmadan yemeklerini yediler. Rath, önce Gräf'in uğramasının bu kadar çok şüpheye yol açmasına şaştı. Sonra bambaşka şeyler düşünmeye başladı.

Birkaç masa öteye sadece görmekten tanıdığı bir adam oturmuştu. Rudolf Gehrke artık Uyuşturucu Masası'nda görevliydi ve şakaklarına ak düştüğü halde hâlâ kriminal sekreterdi. Anlaşılan, tıpkı Paul Czerwinski gibi, hiç hırslı biri değildi. Fakat Gehrke daha iyi elbiseler giyiyordu. Bu yüzden ona *Güzel Rudi* diyorlardı.

Gehrke yalnız bir tipti. Kantine hep yalnız gider, kimsenin yanına oturmaz, kimse de onun yanına oturmazdı. Ne tuhaf bir histi: Orada oturan, Charly'nin babasının öldüğü kazayı soruşturan adamdı.

Mesaiyi zamanında bitirmeleri bugün çok işine geliyordu. Stettin İstasyonu'ndan başlayıp, bütün şehri baştan başa geçmesi gerekiyordu. Fakat aklına başka bir çözüm gelmemişti. Charly'ye ulaşamamış, onun için Fritze'ye istasyondan telefon edip, fazla mesai filan gibi bir şeyler gevelemişti. Oğlanın yine evde yalnız kalması herhalde iyi değildi ama başka ne yapabilirdi ki?

Elmshorner Strasse'ye arabasını park eden Rath yolun kalan bölümünü yaya yürüdü. Daha önce de birkaç defa geldiği halde ku-

lübeyi bulması biraz sürdü. Papaz Warszawski'nin verdiği anahtarla kilidi açtı.

Dört sene önce bu şirin kulübede Abraham Goldstein saklanmıştı. Bir sene evvel de komünist Walter Spindler. Bu güzel kulübeyi Rath neden bir kere de kendisi kullanmasındı?

Evrak çantasını boşaltıp, akşam güneşinin son ışıklarının tadını çıkarmak üzere verandaya oturdu. Warszawski'nin bahçe içindeki kulübesinin etrafını o kadar yüksek çalılar çeviriyordu ki, davetsiz seyircilerden korkmasına gerek yoktu. Warszawski'nin tarif ettiği yerde, papazın içeceklerini serin tutmak için kazdığı çukurda bir bira kutusu buldu ve uzanıp bir şişe çıkardı.

Klipsli kapağı açtı, bir yudum içti, sonra ilk dosyaya verdi kendini. Frankonya'dan döndüğünden beri hiç açmamıştı dosyaları. Hermann Göring'in Berlin yeraltı dünyasıyla ilişkileri olduğunun iddia edildiği bölüme yoğunlaştı. Öylesine kısa ve yetersiz bir nottu ki, bırak yeraltı dünyasından herhangi birinin ismini vermeyi, bilgi kaynağı bile belirtilmemişti. Hermann Göring haricinde hiçbir isim yoktu.

Acaba sadece birisi kendini olduğundan daha önemli göstermek istemiş olabilir miydi? Notta belirtildiği gibi bakanın çevresinden bir muhbir miydi bu?

Her halükârda Brunner bu bilgileri ciddiye almış olmalıydı ki, sayfanın kenarına kurşunkalemle, kuşku duyulması gereken durumlarda yaptığı gibi soru işareti değil, bir ünlem işareti koymuştu.

Fakat Hermann Göring ile Hugo Lenz arasında nasıl bir bağ olabilirdi? Bakanın Berlin yeraltı dünyasıyla ne ilişkisi vardı? Tabii, Prusya içişleri bakanı olduğu dönemde onunla kıyasıya bir savaşa girişmiş olmak haricinde? Rath bütün bu soruları kendi kendisine Frankonya'da yalnız başına kaldığında da sormuştu ama orada...

Durakladı. Çünkü tıpkı o akşam olduğu gibi gözünün önünden bir resim geçti. Bir resim ve onunla bağlantılı bir düşünce veya belki de sadece bir içgüdüydü. Fakat ne birini ne de ötekini çıkarabiliyordu. Gözünün önünde bir şey canlanmıştı, koyu renkli, gri, siyah-beyaz bir şey...

Fotoğraflar! Fotoğraflara bakmalıydı, derhal!

Fotoğraflarda aklının değil, sadece içgüdülerinin anlam verebildiği bir şey görmüş olmalıydı. Kılıflarından çıkarması gerektiği için onlara arabada bayağı hızlı ve üstünkörü bakmıştı. Hem çoğu da ya muğlaktı ya da hatalı ışıklandırılmıştı. Geceleri ve flaşsız çekildikleri için bu da normaldi.

Fotoğrafların durduğu dosyayı eline aldı ve tersine çevirip, içindekileri boşalttı. Bütün fotoğrafları masanın üzerinde yan yana dizdi. Hummalı bir aceleyle ama buna rağmen son derece konsantre bir şekilde bir bir hepsini gözden geçirdi.

Sonra, kendisi de neden olduğunu açıklayamadığı halde, aniden aradığı şeyi bulduğunu fark etti.

Daha muğlak ve gece çekilmiş resimlerden biriydi. Hermann Göring'i gece vakti arka plandaki bir neon lambada adı yazan bir lokanta veya gece kulübünün önünde koyu renk bir limuzine binerken gösteriyordu. Aracın koyu kapılarının ardında Göring'le beraber arabaya binen adam görünmüyordu gerçi ama kapıyı açan görülüyordu.

Karanlık olduğu için gözlerinin alışılmamış şekli ve kabarık elmacık kemikleri hariç suratı belli belirsizdi. Buna rağmen Rath, Hermann Göring aleyhinde delil toplayan casusun çektiği fotoğraftaki bu adamın kim olduğundan emindi.

62

Charly metrodan inip, Schönwalder Strasse'de yürümeye başladı. Daha trendeyken içini basan sıkıntı attığı her adımla büyüyordu. Yine oraya gidecekti. Hayır, yoldaydı bile. Oraya gidiyordu ve neredeyse varmıştı. Steinbergplatz. Yeni adı buydu. Naziler birçok başka sokak ve meydan gibi buranın da adını değiştirmişti.

Adı değişmişti, köşede yeni inşa edilmiş bir bina vardı ama hâlâ aynı lanet olası meydandı. Charly'nin işte tam şurada, üç kız çocuğunun seksek oynadığı yerde durup, köşedeki binanın dumanlar çıkan enkazına ve meyhanenin binanın duvarının yarısıyla birlikte bir arabanın üzerine düşen tabelasına bakmasının üzerinden sekiz seneden fazla bir zaman geçmişti. Babasının randevusunun ol-

duğu meyhanenin tabelasıydı bu. Orada durup itfaiyeyi, toplanan meraklıları ve cenaze arabasını izlemişti.

Aslında babasını arıyordu ama onu bir daha bulamadı.

O gün dünya başka bir dünya olmuştu. O olaydan sonra her şey değişmişti. Annesi taşrada yaşayan ailesinin yanına dönmüş, Charly ise Spenerstrasse'de Greta'nın yanına yerleşmiş, üniversiteye girmiş ve Cinayet Masası'nda çalışmaya başlamıştı. O günden sonra hayatında ne çok şey olmuştu! Buna rağmen o günü düşündüğü zaman içini öyle bir acı, öfke ve kendinden nefret hissi kaplıyordu ki, neredeyse vücudu ağrıdan sızlıyordu.

Sekiz seneden beri buraya adımını atmamıştı, şimdi bile meydana çıkmakta zorlanıyordu. Köşede yıkılan binanın yerine modern bir ev yapılmıştı ama Walter Amelung artık o adreste değildi. Meydanın karşı tarafında yeni bir ev tutmuştu. Böhm bütün bunları daha önce tespit etmişti. Sadece ölüm vakalarını işlemekle kalmamış –ki Bruck dosyasında bunların sayısı epeyce kabarıktı– dosyalara her baktığında şahitlerin adreslerini de güncellemişti.

Buna göre Walter Amelung daha 1927 Ağustos'unda, infilaktan iki ay sonra Hochstrasse 39 adresine taşınmıştı. Charly ahşap merdivenleri gıcırdayan, eski binanın ikinci katına çıktı.

Dairenin zilini çaldıktan sonra, önce birisinin ayaklarını sürüyerek yaklaştığını işitti. Ardından sırtında delik deşik bir hırkayla, muhtemelen altmışını geçmiş bir adam kapıyı açıp, enerjik ama şüpheci gözlerle ona baktı.

"Bakın, eğer Kış Yardım Dairesi'nden geliyorsanız, çoktan bağış yaptım."

"Bağış istemiyorum. Sadece birkaç sorum var."

Adam şaşkınlıkla ona baktı.

"Walter Amelung sizsiniz, değil mi?"

"Kapıda öyle yazdığına göre oyumdur herhalde. Kiminle müşerref oluyorum?"

"Rath. Charlotte Rath. Herr Amelung, babam sekiz sene önce Lenzener Platz'taki gaz patlamasında hayatını kaybetmişti, hatırlıyor musunuz?"

"Hatırlıyorum tabii, o boktan patlama yüzünden evsiz barksız kalmıştım."

"O olay hakkında birkaç sorum daha var. Biliyorum, üzerinden çok zaman geçti ama..."

"Hay Allah, ne kadar kabayım. İçeri girmez misiniz Fräulein? Tam çay yapmıştım."

Az sonra adamın mutfağında, pencerenin önündeki yemek masasında oturuyorlardı. Meydan ve yeni bina buradan gayet iyi görünüyordu.

"Şurada oldu," dedi adam bardaklara çay doldurduktan sonra. Eliyle dışarısını işaret etti. "Aylarca enkazı seyrettim buradan, anlıyor musunuz? Ondan sonra yeni binanın inşa edilmesi iki sene daha sürdü. Fakat artık maalesef meyhane yok.

"Eskiden Mathilde'ye sık sık gider miydiniz?"

"Marianne öldükten sonra bir yerde yemek yemem lazımdı. O gün de yemek yemek istiyordum ama önce ileriden sigara almaya gittim. Patlamayı Loeser und Wolf'te tezgâhın önündeyken duydum, halbuki oraya epey uzaktı. Derhal geri döndüm. Eh, nasıl anlatayım? Ne Mathilde kalmıştı ne de evim. Hiç, neredeyse benden de geriye bir şey kalmayacaktı ya..." Omuz silkti. "Bütün gördüğüm bundan ibaret Fräulein. Başka bir şey yok."

"Binadan infilak etmeden kısa süre önce çıkmışsınız..."

"Kısa süre önce derken, yarım saat filan evveldi."

"Dikkatinizi çeken bir şey oldu mu? Gaz kokusu filan aldınız mı?"

"Bakın Fräulein, uzun zaman oldu. Nasıl hatırlayayım?"

"Fakat iki adam görmüşsünüz. Biri meyhaneye girmiş, diğeriyse hemen hemen sizinle aynı anda binadan çıkmış. Tutanaklarda öyle yazıyor."

"Siz öyle diyorsanız öyledir. Ben sadece Çinliyi hatırlıyorum."

Charly kendisini elektrik çarpmış gibi hissetti. Bir anda ayıldı.

"Kimi?" diye sordu.

"O, evden çıkan, kiracılardan biri değildi. Çinliydi. Kimi ziyaret ettiğini merak etmiştim hatta. Belki ev arayan bir öğrenciydi. Her halükârda Çinliydi, orası kesin."

"Çinli olduğunu nereden biliyorsunuz?"

"Eh, gözleri öyle çekik olan birine ben öyle derim, hata da olmaz!"

"Fakat tutanaklarda böyle bir şey yazmıyor. Bunu memura neden söylemediniz?"

"Bilmem. Belki söylemiş bile olabilirim de o yazmamıştır." Omuz silkti. "Kısa bir konuşmaydı, hatırlıyorum. Adamın işi uzatmaya niyeti yoktu."

"Adamı tarif edebilir misiniz?"

"Polisi mi?"

"Hayır, Çinliyi."

"Yahu, onların hepsi birbirine benziyor. Çekik gözlü, ufak burunluydu. İnce bir suratı vardı. Daha gençti, belki öğrencidir diye düşünmüştüm. O yıllarda moruk Lankwitz evindeki odaları kiraya veriyordu."

"Onu ayırt eden herhangi bir özelliği var mıydı?"

"Özellik mi?"

"Yani bıyık filan gibi."

"Hakikaten çok uzun zaman oldu Fräulein." Amelung omuz silkti. "Sakalı var mıydı?.. Galiba daha ziyade sinekkaydı traş olmuştu." Birden durdu. "Fakat şimdi siz sorunca aklıma geldi. Bir özelliği vardı. Saçlarını arkadan bağlamıştı."

"Saçlarını mı bağlamıştı?"

Charly sakin görünmeye çalışıyordu ama içi kıpır kıpırdı.

"Hani şu Çinlilerin yaptığı gibi örülmüş halde değil, sadece bir atkuyruğu şeklinde. Önden bakınca saç traşı gayet normal görünüyordu, arkaya taramıştı. Fakat arkada o uzun atkuyruğu vardı." Kıkırdadı. "Böyle şeyler unutulmaz, değil mi?"

Charly teşekkür edip, evden ayrıldı. Herr Amelung ile daha fazla konuşacak hali de kalmamıştı zaten. Şahidin tarifi ne kadar üstünkörü olursa olsun, adam ne kadar az şey hatırlıyor olursa olsun, kadının gözlerinin önünde Lenzener Platz'taki binadan çıkan Liang Yuen Kao'nun suratı gayet netti. Az sonra infilak edecek bir binadan çıkarken.

Adeta Çinli kendi ağzıyla itiraf etmiş gibi emindi. Kafasına gitgide daha fazla dank eden bu malumat dizlerinin bağının çözülmesine sebep olduğundan bir süre bir sokak lambasına tutundu. Sekiz sene evvel babasını öldüren Liang Kuen Yao'ydu.

63

Bu meyhaneye uğramayalı ne kadar olmuştu? *Islak Üçgen*'e gelmek zaman içinde seyahat etmek gibiydi. Hiç değişmemişti. Duvarlarda ne bir Hitler portresi ne de bir gamalı haç asılıydı. Sahiden de üçgen biçiminde olan daracık mekân tıkabasa doluydu ve tezgâhın arkasında duran dükkân sahibi art arda bira dolduruyordu. Adamın huysuz surat ifadesi yanıltıcıydı. Schorsch Gerhard müşterilerini severdi ve kimin yeni bir biraya ihtiyacı olduğunu her an bilirdi.

Rath *Üçgen*'e girdiğinde Gräf tezgâhın önüne kurulmuştu. Rath oturur oturmaz, onun bir şey demesine gerek kalmadan dükkân sahibi yeni çekilmiş bir birayı Gräf'in yudumlamaya başladığı bardağın yanına koydu. Eski günlerdeki gibi.

"Daha ben gelmeden başlamışsın?"

"Senin bu kadar dakik olduğunu bilemezdim."

Bardaklarını tokuşturup, içtiler.

"Yahu ne kadar uzun zaman oldu," dedi Gräf. "En son ne zaman oturmuştuk burada?"

Rath omuzlarını kaldırdı. "Hiçbir fikrim yok. Har halükârda çok oldu. Hâlâ burada mı oturuyorsun?"

"Hâlâ Luisenufer'deyim."

Dışarıda Skalitzer Strasse'nin üzerindeki tren raylarından takırdayarak geçen bir metro epeyce gürültü yaptı.

Gräf kafasını salladı. "Nebe'nin yanına girmiş olduğuna inanamıyorum! Ne tesadüf. Daha bir yıl önce Gestapa'da benim şefimdi."

"Evet, üç sene önce de daha bizim gibi sıradan bir kriminal komiserdi."

"Yapma, bak sen de artık başkomiser oldun."

"Onu nereden biliyorsun?"

"Nereden olacak? Sekreterinden. Eski sekreterinden."

"Ah, harika Erika. Rütbeler onun nezdinde hep önemliydi."

Rath arada geçen zamanda Gräf'in hangi rütbeye terfi ettiğini bilmek istemiyordu. Bir sene önce komiserdi, ya şimdi? Gestapa'da kariyer basamakları kriminal polisten daha hızlı tırmanılıyordu. Üstelik karşısındaki adam bundan daha iki buçuk sene ev-

vel onun yanında kriminal sekreterdi. Reinhold Gräf'in değiştiği su götürmezdi. Eski açık kalpli, meraklı, belki biraz muhafazakâr polis değildi artık. Çehresi sertleşmiş, hatta sesi bile değişmiş, eskisine göre daha sağlam çıkıyordu. Dost oldukları eski günlerdeki gibi görünmeye çalıştığı halde.

"Demek dün Alex'te işin vardı," diyen Rath bir sigara tutuşturdu.

Gräf başıyla doğruladı. "Ne olduğunu sana söyleyemem tabii."

"Tabii. İş konuşmamız da gerekmiyor zaten."

"Yok, gerekmiyor."

Schorsch Gräf'in önüne yeni bir bira daha koydu, kadeh tokuşturdular.

"Eski günlere," dedi Gräf.

Rath şaşırdı. Reinhard Gräf eğer bir şeye kadeh kaldıracaksa, eskiye değil, yeni günlere kaldırır sanıyordu.

"Czerwinski Nürnberg'e gittiğini anlattı."

"Ha, evet. Bizim oğlan, Fritze, HJ ile oraya gitmişti. Tabii gidip izlemeye mecbur oldum."

"Bütün hafta mı? Hitler Gençliği'ne ancak cumartesi günü sıra gelmemiş miydi?"

"Kaynanamı götürdüm. Ben de biraz etrafı dolaştım. İmparatorluk Parti Kongresi dediğin şey bayağı geniş kapsamlı."

"Öyle denebilir."

"Sen hiç gitmiş miydin?"

"Bir yıl önce. Etkileyici bir olay."

"Ya, öyle," dedi Rath. Konudan rahatsızdı.

Artık sıkı bir Nazi olan Gräf, Gereon Rath'ın dünya görüşünün o günlerde ne olduğunu öğrenmek istedi.

Şükür, Schorsch muhabbeti böldü ve biraların yanına iki de şnaps bardağı bıraktı. Kadeh tokuşturup, kafaya diktiler.

"Gennat'ın yanından ayrıldığım için çok mutluyum," dedi Rath konuyu değiştirmek maksadıyla. "Artık orada yeni hiçbir şey olmuyordu."

"Evet, Buda hâlâ sistem devrinin yöntemleriyle çalışıyor. Nebe farklı, yeni devrin adamı."

Rath bunu kastetmemişti ama Gräf'e itiraz da etmedi. Siyaset konuşmasınlardı da, ne konuşurlarsa konuşsunlardı.

"Eh," dedi. "Devlet Polisi'nde de zamanın nabzını iyi tutuyorsunuz."

"Aa," dedi Gräf. "Ben artık Gestapa'da değilim. Heydrich beni SD'ye aldı."

Rath tam bira içeceği sırada durdu. "SD mi? Fakat o SS birliği."

Gräf başıyla doğruladı. "Doğru. Üniformalı olmasam da, şu anda SS Teğmeni Reinhold Gräf ile konuşuyorsun."

"Tebrikler," dedi Rath. Aslında hiç de öyle hissetmiyordu. Daha ziyade aniden içine çöken korkuyu dışarı vurmamaktı derdi.

"Aslında bu tayin o kadar da uzak bir yere olmadı," diye devam etti Gräf. "Hatta herhalde Cinayet Masası'ndan Eyalet Kriminal Dairesi'ne tayin olmak daha uzak bir tayindir. Heydrich başımıza geçtiğinden beri SD ve Gestapa sıkı bir işbirliği yapıyor. SA darbesinin bastırıldığı günden beri bu böyle."

Rath o günleri hatırlıyordu. Çok kan dökülmüş bir katliamdı. Buna Gräf de bulaşmıştı. O günden beri de SA kâğıttan kaplana dönmüştü. SS'in Almanya'daki gücü ise gitgide artıyordu.

"Gel şu kariyer sohbetini bırakalım," dedi Gräf. "Biraz Nürnberg'i anlat. Führer'i gördün mü?"

"Birkaç defa."

"Hangi oteldeydin?"

"Otelde kalmadım. Her yer doluydu. Bir meslektaşımın evinde kaldım."

"Ya?"

"Evet. Arabada uyurken bir başpolis uyandırdı. Aslında serserilikten tutuklayacaktı ama sonra meslektaş olduğumuzu fark edince beni evinde ağırladı."

"Bu şekilde ülkeyi ve insanlarını tanımak ne güzel bir şey."

Rath başıyla ona katıldığını ima ettikten sonra bir yudum bira içti.

"Benim de bir meslektaşım o yöreden geliyor," dedi Gräf. "Üsteğmen Brunner."

Rath kulak kesildi.

"Maalesef iki hafta evvel bir kazada kaybettik. Arkadaşlar o vakaya senin baktığını anlattı."

Rath sadece başını eğerek evet işareti yaptı. Bir yudum daha içip,

cevabı geciktirdi. Düşünecek zaman kazanmak için. Bu sohbet gitgide bir sorguya dönüşüyor ve Rath bu görüşmenin asıl maksadının da bu olduğu kanısına varmaya başlıyordu. Reinhold Gräf'in durup dururken Kale'de bitivermesi tesadüf değildi. Eski şefiyle laf olsun diye buluşmamıştı.

Rath günün birinde nabzını yoklayacaklarını biliyordu ama bunun için Gräf'i göndereceklerini hiç düşünmemişti. Onun SD'ye transfer olduğunu bile bilmiyordu ki.

"Evet, evet," dedi nihayet. Gräf hâlâ bir cevap bekliyordu. "Trajik bir vaka. Taksiye biniyorsun, biraz sonra ölüyorsun."

Gräf'in beyninin nasıl hararetle çalıştığını gözle görmek mümkündü. Bundan sonra ne sorması gerektiğini düşündüğü, laf arasında hangi cümleyi kurabileceğini kafasında tarttığı belliydi. Rath adamın bu haline üzüldü. Çiçeği burnunda teğmen lafı kıvırmaya ve Başkomiser Gereon Rath'ın ağzından mümkün olduğu kadar çok laf almaya gayret ediyordu ama ne yazık ki, baltayı taşa vuracaktı. Rath keyiflendi.

Öte yandan, Gräf'in başarısız denemesi, Berlin'in Rath'ın Schwabach'ta geçirdiği günleri haber aldığını gösteriyordu. SD rahatsızdı ve çaktırmadan Gereon Rath'ın Frankonya'da neler karıştırdığını öğrenmeye çalışıyordu.

64

Ev gözetleniyor olabilirdi ama bu riske girmek zorundaydı. Rath, Deidesheimer Strasse'deki eve yaklaşırken park edilmiş arabaları inceliyordu. Hiçbiri SD'nin takip aracına benzemiyordu. Zaten hiçbirinin içinde oturan da yoktu.

Irene Schmeling ile konuşmalıydı. Elde ettiği bilgi ona rahat vermiyordu. Çinli şoför. Johann Marlow'un sağ kolu Liang Kuen Yao. Karanlık limuzindeki adam da Marlow olmalıydı. Tahminlerinin doğruluğundan, Marlow'un sahiden Hermann Göring'le bir bağlantısı olduğundan emin olmalıydı. Çünkü şayet böyleyse, o zaman Böhm'ün yıllardan beri bulmaya çalıştığı halka Hugo Lenz'in senelerce iş ortağı olan Marlow'du. Bruck ve Lehmann'ı asıl azmet-

tiren de o olmalıydı. Doktor Wrede de ona ölmek üzere olan hastaları temin ediyordu.

Fakat Göring ve Marlow? Bu sahiden olabilir miydi? Bir bakanla bir gangster? Öte yandan bakınca, Johann Marlow Berlin yeraltı dünyasında geçirdiği onca yıldan sonra bile hâlâ sütten çıkmış ak kaşık gibiydi. Kâğıt üzerinde tertemiz bir vatandaş ve işadamıydı.

Irene Schmeling, Göring'in sekreteriydi. Bu konuda anlatacakları vardı muhakkak. Bakanı ziyaret edenler arasında Çinli bir şoför görüp görmediğini soracaktı ona. Dikkatli olmalıydı. Kadının üzerine fazla varırsa, pazartesi günü şefine, bir kriminal komiserin kendisini rahatsız ettiğini sıcağı sıcağına anlatabilirdi. Ona neler sorduğunu da tabii.

Şansını centilmenlikle deneyecekti. Onu sorguya çekildiğinin farkına varmadan konuşturmaya çalışacaktı. Bunu yaparken de Reinhold Gräf'ten daha akıllı hareket edecekti. Daha kapı zilini çaldığı sırada becerebildiği en alımlı gülücüğü suratına yerleştirdi.

Fakat beklemesi de, gülücüğü de boşunaydı. Evde yaprak kıpırdamıyordu. Yoksa sekreter kadın bula bula bugün mü fazla mesaiye kalmaya karar vermişti?

Bir daha çaldı zili. Bu defa daha uzun. Ve bir daha. Gerçi zili ısrarla çalması centilmenlik taktiğine ters düşüyordu ama bir şekilde kadının dikkatini çekmeye de mecburdu. Kapıyı açarsa diye gülücüğü de suratından eksik etmiyordu.

Fakat o kapı yerine karşı dairenin kapısı açıldı. Konuşmadan evvel okuma gözlüğünün üzerinden onu baştan aşağı süzen, kırklı yaşlarının ortalarında bir kadın duruyordu kapıda.

"Ne kadar çalarsanız çalın, o kapıyı açan olmaz."

Rath saatine baktı.

"Fakat Fräulein Schmeling'in mesaisi çoktan bitmiş olmalı."

"Bitti zaten. Ama yukarıda." Komşu kadın tavanı işaret ediyordu. "Yüce Tanrı'nın nezdinde."

"Nasıl yani, anlayamadım."

"Schmeling geçen hafta trafik kazası geçirdi. Zavallıyı dolaşmaya çıkan biri caddenin kenarında bulmuş."

"Ne?"

"Ne korkunç değil mi? Arabayı kullanan da ortada yok, sıvışmış gitmiş, onu oracıkta kan kaybından ölmeye terk etmiş."

"Nerede olmuş?" diye sordu Rath. "Ne zaman?"

"Bir hafta evvel, perşembe günü filan yani. Grunewald'de. Schmeling'in orada ne işi varmış, bilmiyorum. Belki yeni yakışıklısı orada oturuyordur." Acır gibi bir edayla Rath'a baktı. "Yoksa siz misiniz o? Üzgünüm, böyle söylemek istemezdim."

"Dert değil. Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederim."

Rath şapkasını hafifçe kaldırdı ve yine merdivenlerden aşağı indi. Nedense bu evin kapısını hep boşuna çalıyordu.

Aldığı haber onu korkutmuştu. Bir kaza. Dağın başında. Ya da kadını öldüresiye dövüp, Grunewald'de arabadan atmışlardı. Her halükârda o bunun bir kaza olduğuna inanmıyordu. Bu vakada o kadar çok insan kaza geçirip ölüyordu ki, Rath bir tekine bile inanamıyordu.

Irene Schmeling'in geçirdiği kazanın SD'nin hesabına yazılması gerektiğinden de emindi. Kadın farkında olmadan da olsa Brunner'e muhbirlik yapmıştı. Brunner ölünce SD bu muhbirin foyasının meydana çıktığını anlamıştı. Kadın hem bir güvenlik riski haline gelmiş hem de artık bir faydası kalmamıştı. Rath, belki de Irene Schmeling'in ölüm fermanının imzalanmasına sebep olan Emniyet Müdürlüğü'nde beni ziyaret etmesiydi, diye düşündü.

Deidesheimer Strasse'de arabasına doğru yürürken, daha uzaktan, Buick'inin arkasına park etmiş siyah bir limuzin gördü. Az önce orada olmayan bir limuzin. Onda alarm zilleri çalmaya başladığı anda arabadan iki kişi indi. Üniformaları yoktu, sivildiler. Buna rağmen Rath karşısındakilerin kim olduğunu biliyordu.

Hayır, Schmeling'in evi değildi gözledikleri, çünkü orada gözleyecek hiçbir şey yoktu. Kendisini takip etmişlerdi. Takip edilip edilmediğini dikiz aynasından devamlı kontrol ettiği halde hiçbir şey fark etmemişti. Siyah limuzini de görmemişti. Rath, adamlar bayağı becerikli, diye düşündü.

Ancak bütün bunların da bir anlamı yoktu. Mühim olan, yakasına yapışmış olmalarıydı. Bir bakıma suçüstü yakalamışlardı. LKA memuru Rath, çoktan kapanmış bir dosyada adı geçen bir şahidin kapısını çalmıştı. Derhal bir şeyler uydurması şarttı.

"Başkomiser Rath?"

SD elemanı SS kimliğini çıkarmıştı. Rath başıyla onayladı. Başka ne yapacaktı ki?

"Güvenlik Dairesi. Size birkaç sorumuz var başkomiserim. Lütfen bizimle gelin."

"Burada halledemez miyiz?"

"Korkarım hayır."

"Peki arabam ne olacak?" Rath Buick'i işaret etti.

"Anahtarı verir misiniz lütfen. Arabanızı aramamız emredildi."

Bu da mı gelecekti başına? Rath anahtarları verdi. İşbirliği yapmaktan başka ne çaresi vardı?

SD memuru kapıyı açtı, Rath siyah limuzine bindi. Limuzinin bir Audi olduğunu o anda fark etti. Diğer adam Buick'in kapısını açarak aramaya başladı. Sonra hareket ettiler.

Hiç değilse ellerine kelepçe vurmamışlar, adeta araba giderken dışarı atlamasından korkar gibi arka koltukta aralarına almakla yetinmişlerdi.

65

Charly'nin Alman selamını sevmediğini biliyordu ama evde yalnız olduğu için kapıdaki kadın sert bir sesle "Heil Hitler," dediğinde, okulda öğretmeni Krause'den öğrendiği gibi aynı sertlikle karşılık verdi.

"Sen ufak Friedrich olmalısın," dedi kadın.

"Peki siz kimsiniz?"

Gereon'un henüz tanışmadığı bir kız kardeşi filan mıydı? Aslında evde yalnız olduğu zaman Fritze'nin kapıyı açmaması gerekiyordu ama bazen Atze onu oynamak için almaya geldiğinden genellikle açıyordu işte. Sırf Charly yine fazla mesai yapıyor diye arkadaşıyla oynamayacak değildi ya.

"Ben Charlottenburg Gençlik Dairesi'nden Fräulein Peters'im," diyen kadın kimliğini gösterdi.

Fritze'nin içi hop etti. Ne istiyordu bu kadın? Onun dünyasında Gençlik Dairesi genellikle iyiye işaret değildi. Aslında hiçbir za-

man iyiye işaret olmamıştı. İki buçuk yıl önce onun buraya taşınmasına izin vermeleri hariç.

"Annenle konuşmak istiyorum Friedrich. Yani üvey annenle. Beni içeri almayacak mısın?"

"Charly burada değil."

Gençlik Dairesi'nden gelen bu züppe kadın ters yaparsa anında kapamak üzere kapıyı sıkıca kavramıştı.

"Ya üvey baban?"

"O da yok."

"Yalnız başına mısın?"

"Gençlik hareketinin ufaklıklarından değilim ki artık, Hitler Gençliği'ndeyim."

"Elbette, onu biliyorum. Nürnberg'deydin değil mi? Führer'i gördün mü?"

"Şüphesiz." Fritze tedirginlikle kadını süzdü. "Daha ev ödevlerimi yapmam lazım. Eğer Charly veya Gereon'a bir şey iletmemi istiyorsanız hemen söyleyin."

"Hiçbir şey iletmeni istemiyorum. Tek istediğim, burada sana iyi davranıp davranmadıklarını görmek."

"İyi davranıyorlar. Tamam mı?"

"Frau Rath eve ne zaman dönecek?"

"Belli olmaz. Çok geç kalacak olursa telefon eder. O zaman akşam yemeğini ben hazırlarım. Tavada patates de kızartabiliyorum artık."

"Harika. Becerikli çocuksun. Ya baksana, beni içeri almayacak mısın? Sen ev ödevlerini yaparken, ben de ebeveynlerini beklerim."

"Yalnız olduğum zaman kimseyi içeri salmıyorum. Charly yasakladı."

"Dinle..." Kadın ona doğru eğilip, sesini alçalttı. "Aslında buraya bambaşka bir sebepten geldim ama bunu ebeveynlerine söyleme. Hitler Gençliği'ndeki albayın senin için endişeleniyor."

"Herr Rademann mı!?"

Kadın başıyla doğruladı. "Herr ve Frau Rath'ın nasyonal sosyalist düşünceleri hakikaten benimseyip benimsemediklerinden, senin gibi becerikli bir Hitler gencinin bu ailenin yanında kalmasının iyi olup olmadığından emin değil."

Herr Rademann'ın Gereon ve Charly hakkında ne düşündüğü Fritze için bir sır değildi. Fakat albayının kapıdaki bu züppeyi ve Gençlik Dairesi'ni başına saracağı hiç aklına gelmezdi. Kalbinin sıkıştığını, çoktan unuttuğunu sandığı bir korkunun nasıl tekrar içini kemirmeye başladığını hissetti.

"Bir daha yetimhaneye gitmem," dedi. "Asla!"

"Böyle bir şey diyen yok zaten! Üvey ailenin senin için uygun olmadığı kanısına varırsak, başka bir aile buluruz. Hem belki buraya çok yakın bir yerde olursa okulunu da değiştirmen gerekmez."

Fritze bu sözlerin ne manaya geldiğini düşünmeye fırsat bulamadan merdivenden gelen ayak seslerini duydu. Gereon'un, Charly'nin veya kendisini bu kadından kurtaracak herhangi bir başkasının gelmesi için dua etmeye başladı. Bu tipleri yetimhaneden yeteri kadar tanıyordu. İnsanın üzerine titrer gibi yaparlardı ama aslında tahayyül edilebilecek en zalim cadılar bunlardı. Her şeyi kontrol etmek isteyen, kendilerine emanet edilen çocuklar üzerinde mutlak hâkimiyet kurmayı arzu eden, en beter köleciden daha beter kadınlardı bunlar. İstediği kadar fısıldasındı, ağzından çıkan tek bir kelimeye bile inanmıyordu. İyice zulmedebilmek için onu yetimhaneye kapatmak istiyordu şüphesiz.

Adımlar yavaşladı ve sahanlıkta sahiden Charly belirdi. Onu gördüğüne hiç bu kadar sevindiğini hatırlamıyordu Fritze. Gençlik Dairesi'nden gelen züppeyi görür görmez Charly'nin yüzü asıldı.

"Yine ne istiyorsunuz Frau Peters?" dedikten sonra çantasından çıkardığı anahtarı geri koydu. "Gelecek sefer önceden haber verin."

"Fräulein," diye onu düzeltti züppe. "Heil Hitler, Frau Rath!"

Charly züppenin Alman selamını karşılıksız bıraktı ve Fritze, öğretmeni Krause'yle konuştukları günün aksine, ilk defa bundan utanmadı, hatta zevkten içi geçti.

"Son ziyaretinizde sormadığınız ne kalmıştı ki? Daha ne öğrenmek istiyorsunuz?"

"Ha, özel bir şey yok. Sadece Friedrich'le biraz sohbet etmek istedim."

"Az önce sohbet etmediniz mi?"

Charly kadının ve Fritze'nin yanından geçip, içeri girdi, el çantasını bıraktı, mantosunu çıkardı.

"Kapı arasında mı demek istiyorsunuz?" Züppe kadın güldü, kulakları tırmalayan bir gülüşü vardı. Okuldaki teneffüs zili gibi. "Biraz birbirimizi tanıdık, değil mi Friedrich? Bana yarım saat ayırabilirseniz çok güzel olur. Denetimimi tamamlayabilmem için."

"E, girin o zaman içeri. Evi biliyorsunuz zaten. Fritze hanımefendiye bir çay verir misin? Çok sever. Şekerli ve sütlü."

Fritze başıyla olur işareti yaptıktan sonra mutfağa yönelirken, Charly de züppeyi oturma odasına gönderdi. Tam çaydanlığı ocağa yerleştirip, gazı yakmıştı ki, Charly de mutfağa geldi.

"Bu kadın sana ne sordu?" dedi. "Ona herhangi bir şey anlattın mı?"

"Sadece HJ ile Nürnberg'e gittiğimi. Tavada patetes kızartabildiğimi. Yetimhaneye gitmek istemediğimi."

"Beni dinle..." Charly ona doğru eğilip, enerjik bir tonda konuştu. "Bu binada oturan biri bize iftira atmış. Bu kadın da seni bizden almak istiyor. Muhteşem bir aile olduğumuzu, senin burada kendini iyi hissettiğini, Gereon ve ben parti üyesi olmasak dahi yeni Almanya'nın gereklerine uygun yetiştirildiğini ona ispat etmemiz lazım. Anladın mı?"

Çaydanlık ötmeye başladı. Fritze başını salladı.

"İyi. Şimdi çayı hazırla ve oturma odasına getir. Bardakları ve gerisini ben hallederim. Sonra yanımıza otur. Bakalım kadın ne bilmek istiyor."

Ona cesaret vermek için gülümseyince Fritze uzun zamandan beri ilk defa onu neden bu kadar sevdiğini hatırladı. Ve o olmadığı zaman neden içinin yandığını.

Fritze çaydanlığı oturma odasına getirdiği sırada züppe Gereon'un en sevdiği koltukta kazık yutmuş gibi dimdik oturuyordu, Charly de henüz bardak ve kaşıklarla meşguldü.

"İki dakika daha demlenmesi lazım," dedi Fritze çaydanlığı bırakırken. Sonra kanepede Charly'nin yanına oturdu.

Bir süre kimse konuşmadı. Sonra Fräulein Peters ilk suali sordu.

"Ev işlerine yardımcı olmaktan hoşlanıyor musun? Çayı sen mi yapıyorsun? Tavada patates de mi kızartıyorsun?"

"Bulaşık da yıkıyorum," dedi Fritze. "Yatağımı da kendim yapıyorum. Ütü yapmışlığım da var."

"E, bir tek çamaşır yıkamadığın ve delik çorapları örmediğin kalmış," dedi Fräulein Peters. Bunu söylerken buz gibi gülümsedi ve tuhaf bir şekilde Fritze'ye değil, Charly'ye baktı.

"Pek erkek işi sayılmaz, öyle değil mi?" diye sordu sonra Fritze'ye dönerek.

Fritze buna ne karşılık versin bilemedi. Ayağa kalktı, çay süzgecini demlikten çıkardı ve bardaklara servis yaptı.

"Teşekkür ederim." Fräulein Peters bardağına üç kaşık şeker doldurdu. "Ya üvey baban," dedi çayını karıştırırken. "Onunla da bir şeyler yapıyor musun?"

"Gereon Nürnberg'deydi. Geçitimizi izledi... Hitler Gençliği'nin demek istedim. Hatta kampımıza bile geldi! Bazen hep birlikte stadyuma da gidiyoruz, Hertha'ya. Üçümüz birden!"

"Üçünüz mü?"

Züppe yine sanki bir sakatlık varmış gibi Charly'ye baktı.

"Başka?" diye sordu sonra. "Üvey baban sana bir oğlan çocuğunun bilmesi gereken şeyleri de gösteriyor mu?"

Fritze, Gereon'un onun bir defasında arabasının direksiyonuna geçmesine izin verdiğini anlatmasının iyi olup olmayacağını kestiremedi. Gereon ile beraber haydudun birini dize getirdiklerini hiç anlatamazdı. O gece onun da orada olduğunu kimsenin bilmemesi lazımdı.

"Bilmem," dedi ve omuz silkti. "Göstermesi gerekmez de. O işi HJ hallediyor."

Fräulein Peters bir şeyler çiziktirip, çayından bir yudum aldı.

"Erich Kästner mi okuyorsun?" diye sordu sonra ansızın.

Fritze şaşırdı. Bunu nereden biliyordu? Ve neden soruyordu? Kästner yasaklı yazarlardandı ama *Emil* o yasaklardan bilhassa muaf tutulmuştu, Fritze bunu titizlikle araştırmıştı. Bunu söyledi. En sevdiği kitap olduğunu da. *Tom Sawyer*'ın yanı sıra. Allah kahretsin, kimsenin karşısında eğilip bükülecek değildi ya! Yasak bir iş yapmıyordu ki!

Kadın onun cevabını yine not aldı. Fräulein Peters'in ağzından çıkan her cümleyi not alması onu tedirgin ediyordu. Kendisini her geçen dakika daha rahatsız hissediyordu. Çünkü rolünü iyi oynayıp oynayamadığını kestiremiyordu. Adeta bilmediği bir dilde

kompozisyon yazar gibiydi.

Kapı çalındı.

"Kapıyı açar mısın Fritze?" dedi Charly. "Gereon'dur mutlaka."

Olabilirdi. Bazen anahtarını unutur, zili çalmak zorunda kalırdı. Bazen de kilidi açmaya üşendiğinden çalardı zili.

Fritze koridora çıkarken, o ana kadar her şeyin üstesinden iyi geldiğini düşündü. Şimdi Gereon da iyi bir intiba bırakırsa o züppe de memnun kalırdı.

Kapıyı açınca afalladı. Çünkü karşısında Gereon değil, siyah üniformalar giymiş dört adam duruyordu.

"Heil Hitler," dedi en önde duran. Fritze de usluca Alman selamıyla karşılık verdi. "Çavuş Tetzlaff, SS Güvenlik Dairesi. Oğlum, söyle bakayım, burası Herr Gereon Rath'ın evi mi?"

"Daha doğru bir ifadeyle *bizim* evimiz. Fakat maalesef Gereon şu sırada burada değil."

"Önemli değil." Adam Fritze'ye resmîye benzeyen bir kâğıt gösterdi. "Bu evi aramamız emredildi. Derhal. Şimdi lütfen müsaade et de, içeri girelim..."

66

Gayet sıradan bir sorguydu. Rath rahatsız bir sandalyede, Binbaşı Sowa yazı masasının arkasında oturuyor, çavuş Wegener ise kollarını kavuşturmuş duvara yaslanıyordu. Onların haricinde iki üniformalı SS de kapıda bekliyordu, o kadar. Odada ne bir karyola ne de şüpheli veya tehdit gibi algılanacak başka bir şey vardı.

SD ve Gestapo'nun daha başka sorgu yöntemleri de kullandığına Rath bir yıl evvel, istemeden de olsa şahit olmuştu. Bir karyola, bir deri kamçı ve bol miktarda dayak bu yöntemlerde büyük bir role sahipti.

Neyse ki ona öyle muamele etmiyorlardı.

Yavaş yavaş sebebini de anlıyordu. İşi büyütmek SD'nin işine gelmiyordu. Bir kriminal komiseri durup dururken hırsızlıkla suçlayamıyorlardı. Hele resmî olarak hiç var olmayan gizli dosyaları çalmakla hiç suçlayamıyorlardı.

"Başkomiser Rath, demek bir sonraki görüşmemiz böyle olacaktı." Sowa'nın ilk söylediği buydu.

"Öyle anlaşılıyor." Rath onun bu tespitine katıldığını başını eğerek de gösterdi. "Ancak değerli meslektaşlarınızın henüz hiçbiri neden burada olduğumu bana açıklamadı."

"Nedenini tahmin edemiyor musunuz?"

"Korkarım hayır. Beni neyle suçladığınız hakkında hiçbir fikrim yok."

"Sizi suçladığımızı nereden çıkarıyorsunuz?" diye sordu Sowa. "Sadece bazı noktaları aydınlatmak itiyoruz."

"Yaa! Neymiş onlar?"

"Üsteğmen Brunner'in hayatını kaybettiği kaza yerine gittiğiniz günü hatırlıyor musunuz?"

"Tabii. Daha birkaç hafta önceydi."

"Brunner'in üzerinde sonuçta delil deposuna konmayan herhangi bir şey buldunuz mu?"

"Parasını cebime attığımı iddia etmeyeceksiniz herhalde! Ya da değerli eşyasını."

"Hiçbir şey iddia etmiyorum, sadece soru soruyorum. Şimdi söyleyin bakalım, herhangi bir şey buldunuz mu?"

"Herr Brunner'in üzerinde mi?"

"Evet. Belki evrak çantasında olabilir. Pardesüsünün cebinde. Arabanın koltuğunda."

"Bir tek o şekerleme kutusu ve ona benzer şeyler. Nişan yüzüğü ve çiçekler. Fakat bunların hepsi de Emniyet'e gitti. Delil listesini siz de gördünüz ya."

"Hımm," diyen Sowa bir şeyler not etti.

Klasik numara, diye düşündü Rath. Sadece seni huzursuz etmek istiyor. İşin fenası, zaten huzursuzdu, bunun için Sowa'nın psikolojik oyunlarına gerek yoktu.

"Bir de tabii bugün Deidesheimer Strasse'de ne işiniz olduğu meselesi var."

Ani konu değişikliği. Bu da Rath'ın tanıdığı bir taktikti.

"Fräulein Schmeling'i ziyaret etmek istiyordum," dedi. "Sizin o evlilik dolandırıcısı Brunner'in kurbanı olan hanım. Hatırlıyorsunuz, değil mi?"

Sowa provokasyona gelmedi. "Neden?" diye sordu sadece. Bütün soruların en belalısıydı bu.

"Neden olacak?" diyen Rath soruya soruyla karşılık verdi.

"Evet. Neden Fräulein Schmeling'i ziyaret etmek istediniz?"

Rath omuz silkti. "Ona bir ziyaret borçlu olduğumu düşünüyordum. Maalesef geçen hafta bir kazada öldüğünü öğrendim. Bir trafik kazasında. Tıpkı sevgilisi gibi. Biraz trajik, ne dersiniz?"

"Ölüm vakaları her zaman trajiktir."

Rath sırıtmamak için kendini zor tuttu. Demek Sowa'yı şaşırtmak da mümkündü. Belki de insanları bir karyolaya bağlamadan ve hoşa gitmeyen bir cevap verdiğinde şiddet uygulamadan sorgulamayı unutmuştu artık. Yine de Rath binbaşının bir noktadan sonra bu yöntemlere başvurmamasını umut ediyordu.

"Emniyet Müdürlüğü'ne geldiğinde size ne anlattı?"

"Demek bundan haberiniz var. Bana geldiğinden."

"SD sizin tahmininizden çok fazlasını biliyor başkomiserim."

Rath omuz silkti. "Sadece fotoğrafı ona vermemi istedi. Brunner'in, Kayıp Kişiler Dairesi'ne verdiği fotoğrafını. Arkasında bir not vardı. Sevgili Ferdi'den diye."

"Size başka hiçbir şey söylemedi mi?"

"Ne söylemesi gerekiyordu?"

"Başkomiser Rath, devamlı kaçamak cevaplar vermeyi bırakın! Burada soruları biz soruyoruz. Cevap verin."

"Seve seve. Ancak böyle hedefsiz sorduğunuz zaman zor oluyor. Bana iyi günler dedi, sonra da görüşmek üzere. Bir de fotoğrafı sordu. Gerisini hatırlamıyorum. Haa, bir de onu, Ferdi'sini, yani Üsteğmen Brunner'i hâlâ sevdiğini."

"Ukalalığı bırakın! Başka bir şey demedi mi?"

"Hatırımda kalanlar bunlar."

Odadaki gerginlik artıyor, Rath, yüz ifadesini hâlâ kontrol ettiği halde Sowa'nın gitgide öfkelendiğini hissediyordu. Bu da iyi bir işaretti. Veya binbaşının aklına daha neler gelebileceğine bağlı olarak, çok kötü bir işaret. Acaba bir karyola ve kırbaca başvurur muydu?

"Bana Brunner soruşturma dosyasının bir kopyasını vereceğinize söz vermiştiniz," dedi Sowa. "Hâlâ elimize geçmedi."

"Sizden ricam, bunun için resmî kanalları kullanmanız. Dosya Kriminal Müdür Gennat'ta. Ben ise bu ayın başından beri Eyalet Kriminal Dairesi'nde Kriminal Müdür Nebe'nin yanında yeni işime başladım." Sanki bir sonraki cümlesi samimiymiş gibi merakla Sowa'ya baktı. "Fakat beni buraya getirmeleri için adamlarınızı yollamanızın sebebi bu değil herhalde?"

"Dediğim gibi, birkaç noktayı aydınlatmak istiyoruz."

"O zaman size arabamı neden aradığınızı sorabilir miyim?"

"Çünkü arayıp, bulamadığımız bir şey var." Bu sefer Sowa'nın sesi sert çıkmıştı. Artık öfkesini gemlemeye niyeti olmadığı açıktı. Masayı yumruklayıp kalktı. Rath'ı ısırmak ister gibi masanın üzerinden ona doğru eğildi. "Hiçbir şeyden haberiniz yokmuş numarası yapmayın başkomiser!"

"Ne kastettiğinizi anlayamıyorum."

"Bir hafta önce Frankonya'daydınız."

"Doğru."

"Neden?"

"İmparatorluk Parti Kongesi'nde oğlumu ziyaret ettim. HJ ile oraya gitmişti."

"Fakat pazartesi gününden çarşambaya kadar Nürnberg'de değil, Schwabach'ta, Başpolis Draxler, Johann'ın yanında kaldınız."

"Doğru. Nürnberg'de bütün oteller doluydu. Meslektaşım da bana oğlu Schorsch'un odasını tahsis etme nezaketini gösterdi. Oğlu Wehrmacht'taymış."

"Neden Schwabach?"

"Başpolis orada oturduğu için. Nürnberg dışında kendime bir yer bulup, arabada uyumaya kalkıştığımda Draxler beni serserilikten tutuklamaya kalktı."

"Bana maval okumayın, oraya gitmeniz bir tesadüf değildi! Schwabach'ta Üsteğmen Brunner'in kız kardeşine gittiniz."

"Ne? Bir hata olmalı. Frau Brunner'i hiç tanımıyorum."

"Seitz. Hanımefendinin ismi artık Seitz."

"Her neyse. Ben o hanımı tanımıyorum. Schwabach'ta yaşadığını bilsem kesinlikle ziyaret eder başsağlığı dilerdim."

"Öyle yaptınız zaten. Kendinizi çavuş Wegener olarak tanıtıp, Frau Seitz'a kardeşinin Berlin'den gönderdiği mektubu sordunuz."

"Üzgünüm ama biri sizinle kafa bulmuş. Ben o hanımı hayatımda hiç görmedim."

"Frau Seitz'a bir fotoğrafınızı gösterdik, o sizi tanıdı."

"Olamaz."

Bu yaptığı elbette riskliydi ama Rath kendi tecrübesinden bir şahide fotoğraf göstermenin ne kadar güvenilmez bir iş olduğunu biliyordu. Hiç kimse sadece birkaç dakika gördüğü bir insanın suratını bir hafta sonra fotoğrafından tanıyacak kadar hafızasına kaydetmiyordu.

"Aynı fotoğrafı Herr Seitz'ın sekreteri Fräulein Fegelein'a da gösterdik. O da sizin fotoğrafınıza bakıp, sözde çavuş Wegener'i tanıdı Herr Rath.

Rath, Sowa'nın blöf yaptığını hissediyordu. İki şahit de onun anlattığı gibi hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak şekilde ifade vermemişti.

"Bakın, sizi kim kandırdı, bilmiyorum..." Bunları söylerken, hâlâ kollarını kavuşturmuş halde duvara yaslanan Wegener'e baktı. "... fakat *ben* değildim o. Ben sadece Schwabach'ta Başpolis Draxler'in evinde kaldım, onun dışında her gün Nürnberg'de parti kongresindeydim. Sabahları Draxler'le birlikte evden çıkıp, arabama bindim ve ancak akşam yemeği vakti geri döndüm!"

Rath bu söylediklerinin Draxler'in ifadesiyle örtüştüğünden emindi. Şükür ki, Schwabach'ta dolaşırken başpolise denk gelmemişti hiç.

Onu hangi şeytan dürttü, bilmiyordu. Belki de sadece en iyi savunmanın saldırı olduğu düşüncesiydi. Ama kendini bu soruyu sormak zorunda hissetti:

"Schwabach'taki şu hırsızlık mı mesele?"

Sowa'nın gözlerinde şimşekler çaktı. Herhalde şimdi Rath'ı pençesine düşürdüğüne inanıyordu. "Bu konuda ne biliyorsunuz?"

"Başpolis Draxler'in bana anlattıklarını. Geçen cumartesi günü Zeppelin Çayırı'nın önündeki otoparkta tesadüfen karşılaştık."

Rath, Draxler'in bu karşılaşmayı SD'ye en ince ayrıntılarına kadar aktardığından emindi.

"Bir şirkette hırsızlık olmuş," diye devam etti. "Bütün bildiğim bu kadar. Bir de tabii, Başpolis Draxler'in vazifesini son derece cid-

diye aldığı ve benim bile üstümü ve arabamı aradığı. Ne çalındığını bilmiyorum ama aradığını bende bulamadı. Arabamda da. Eğer aradığınız oysa adamlarınız boşuna uğraştı. Bütün bunların Üsteğmen Brunner'le bir alakası mı var?"

Sowa, Rath'ın sorusunu duymazdan geldi. Ona inanmıyormuş ama inanmaya mecbur bırakılıyormuş gibi Rath'a baktı.

"Başpolis Draxler sizden neden şüphelendi ki?"

"Bunu ona sormanız lazım. Bana, benden şüphelenmediğini ama vazife icabı bunu yapmak zorunda olduğunu söyledi. SD ile başının belaya girmesinden korkuyordu anlaşılan. Yani, çavuş Wegener'le."

Kapıda bekleyen iki üniformalı SS sırıttı.

"Çavuş Wegener'in Schwabach'ta olduğunu nereden biliyorsunuz?"

"Bunu bana Başpolis Draxler söyledi. Dediğim gibi..." Wegener'e baktı, "... adamın size saygısı sonsuz."

Sowa'nın yazı masasındaki telefon çaldı.

"Evet," diye çıktı telefona. "Ha, Tetzlaff! Nihayet. Nedir vaziyet?" Anlaşılan binbaşı bu telefonu bekliyordu. Dikkatle dinliyordu. "Başka bir şey yok mu?" diye sordu bir süre sonra ve tekrar dinlemeye başladı. "Hayır, hayır. Onlar ıvır zıvır. Hepsini orada bırakın, geri gelin."

Telefonu kapattı. Bir süre notlarına baktı. Sonra Rath'a. Sonra yine notlarına.

"Peki Başkomiser Rath," dedi sonunda. "Gidebilirsiniz."

Nihayet! Sowa nihayet ondan bir şey çıkmayacağını kavramıştı. Rath ayağa kalktı.

"Ya arabam ne olacak?" diye sordu.

"Onu bir arkadaşımız yarın Emniyet'e getirir."

Arabayı gayet detaylı aramışlardı anlaşılan. Şimdi bütün parçaları tekrar toplamaları lazımdı. Bir vida filan unutmazlardı inşallah.

"Fakat o zaman yol parasını size fatura ederim."

"Sizden resmî kanalları kullanmanızı rica ederim," dedi Sowa. "Binbaşılar bu tür şeylerden sorumlu değildir."

"Tabii."

"Heil Hitler başkomiserim!"

"Heil Hitler binbaşı!"

Bu defa Rath, Hitler selamını her zaman yaptığı gibi üstünkörü değil, aksine, sanki SS'e iş başvurusu yapmışçasına çakı gibi verdi. Bu heriflere açık vermeye niyeti yoktu. Ne olur ne olmaz, Binbaşı Sowa'nın aklına Alman selamına saygısızlık etmek filan gibi bir sebeple karyolayı getirtmek gelmesindi de.

67

Tabii ki arabayı aramakla kalmamışlardı. Aklına gelmişti ama sahiden yapacaklarına ihtimal vermemişti. Trenle ve çok geç eve döndüğünde Charly ve oğlan hâlâ ortalığı topluyordu.

"Burada neler oldu?" diye sordu. Oysa gördüğü an anlamıştı ne olduğunu.

Charly, sanki hepsi onun suçuymuş gibi kötü kötü ona baktı. Bir bakıma onun suçuydu da. Fakat evi *Charly* yüzünden aramış olsalardı, kadın suçluyu kesinlikle sadece Nazilerde arardı.

Onun yerine oğlan cevap verdi. "SS," dedi. "Güvenlik Dairesi. Evimizi aramaları emredilmiş."

"Neden olduğunu da söylediler mi?"

Çantasını bıraktı, pardesüsünü çıkardı.

"Biz de senin bu soruya cevap vereceğini sanıyorduk," dedi Charly.

"Ne haltlar karıştırdın Gereon?" diye sordu oğlan. Sesinde çaresizlik vardı. Gereon Rath'ın doğru yoldan saptığından ve bu yüzden bir ayağının toplama kampında olmasından endişe eder gibi bir hali vardı.

"Hiç," dedi Rath. "Hepsi bir yanlış anlamadan kaynaklanıyor. Halloldu."

"Nasıl bir yanlış anlama?"

Rath omuz silkti. "Bunu SD'ye sorun. Şu anda Prens Albrecht Sarayı'ndan geliyorum. Orada bir şeyleri birbirine karıştırmışlar. Açıklığa kavuşturana kadar iki saat geçti. Kriminal poliste biz daha hızlıyız."

Gülümsemeye çalıştı.

"SD'de miydin?" diye sordu Charly. Dehşet içindeydi.

"Sadece bir sorgu için. Aldılar, karşı koyamazdım."

"Ee? Ne aradıklarını söylemediler mi?"

"Bir takım belgeleri kaybetmişler. Ben de daha fazlasını bilmiyorum. Her işlerinin gizli kapaklı olduğunu sen de biliyorsun. Ha, bu arada, Reinhold'da artık onlarla."

"Reinhold Gräf mi?"

Charly iyice dehşete düşmüştü. Bir zamanlar o ve Gräf çok iyi anlaşıyordu.

Rath başıyla doğruladı. "Aynen o. Artık SS Teğmeni. Ne demekse."

"Mühim," dedi Fritze. Bu işlerden çakıyordu. "Teğmen gibi bir şey." Sırıttı. "Yani en azından başkomiser."

"Evet, demek bizimki sahiden SS'te kariyer yapıyor," dedi Rath ve odadaki kaosu işaret etti. "Fakat SS'in temel eğitiminde ortalığı toplamak yok anlaşılan."

"Belli ki yok." Charly genzini temizledi. "Fritze yatma vakti geldi, yarın okula gideceksin. Gereon ve ben toplamaya devam ederiz."

Her yatması istendiğinde yaptığı gibi mırın kırın etti oğlan.

"Charly'yi duydun," dedi Rath. "Haydi yatağa."

Az sonra oğlanın banyoda çıkardığı gürültüleri işittiler.

"Lanet olsun Gereon," diye tısladı Charly. "SS evimizi aradı! Gençlik Dairesi'nin gözü önünde!"

"Gençlik Dairesi mi?"

"Kız arkadaşın buradaydı. Fräulein Peters."

Siktir!

"Yine sürpriz ziyaretlerinden biriydi. Biraz sonra da dört SS gelip, evi aradı. Bu da tabii, nasyonal sosyalist dünya bakışımızın gayet sağlam olduğuna delalet etti. İyi becerdin!"

"Ben mi? Gençlik Dairesi SD yüzünden zorluk çıkaracak diye beni mi suçluyorsun? Başından itibaren oğlanın Hitler Gençliği'ne gitmesine karşı çıkan kimdi? Yasak kitapları okuyan kim? Kış Yardımı'nı bile boykot eden kim?"

"Lanet olsun Gereon, Fritze'yle ben, ikimiz tam becermiştik. Tam Fräulein Peters'i kafalamıştık ki, eve SS dalıp, her şeyi altüst etti."

"İyi geceler!"

Fritze pijamasını giymiş, kapıya gelmişti.

"İyi geceler," dedi Charly.

"İyi geceler," dedi Rath da. Saatine baktı. "On dakika sonra ışığını söndüreceksin! Kontrol edeceğim."

"On dakika ve bir bölüm."

"Pazarlık etme delikanlı! Ben geldiğimde uyuyor olacaksın!"

Fritze aceleyle uzaklaştı. Rath ve Charly bir süre konuşmadan etrafı toplamaya devam etti. SS'ler tek bir kitabı bile rafa geri koymamıştı. Her şey yerdeydi. Rath'ın plakları da. Pikaba bir Duke Ellington koyduktan sonra gerisini yine tek tek dolaba yerleştirdi. Her birini kontrol etmeyi de ihmal etmedi. Neyse ki daha hepsi sağlamdı.

"Herhangi bir şeye el koydular mı?" diye sordu bir süre sonra.

"Hayır. Benim romanlarımı bile almadılar. Keun, Döblin vesaire."

"Öyle şeylerin neden rafta olması gerektiğini anlamıyorum zaten."

"Öyle şeyler mi? Edebiyattan bahsediyoruz!"

Dikkatli olmalıydı. Kadının kitapları kutsaldı.

"Lafın gelişi. Fakat herhalde bana ait olan eşya içinde şikâyet edebilecekleri bir şey yoktu, değil mi?"

"Eh, Amerikan zenci müziğinden de hoşlandıklarını söyleyemem. Ama mesele o değil. Buraya senin yüzünden geldiler."

"Gelir gelmez de Frau Rath sayesinde, iyi bir Alman evine yakışmayacak kitaplar ve hatta Prager Tagblatt'ın bir nüshasını buldular. Hiçbir şeye el koymamalarına sahiden şaşıyorum."

Gazeteyi yerden kaldırdı. Charly zaman zaman Çekoslovakya'daki arkadaşlarından Almanca yayımlanan bu son demokrat gazetenin bir nüshasını getirmelerini rica ediyordu. Gizlice tabii. Çünkü artık Almanya'da yabancı gazetelerin okunması da, yabancı radyoların dinlenmesi gibi mekruh sayılıyordu.

"Sen, o senin sevgili plaklarına el koymadıklarına şükret. Veya aradıklarını bulamadıklarına."

"Ne demek istiyorsun?"

"Ne olacak? Oğlana anlattıklarının tek bir kelimesine bile inanmıyorum. *Yanlış anlama*ymış!"

Son kelimeleri aşağılar gibi söylemişti.

"Evet, yanlış anlamaydı. Gördüğün gibi beni yine saldılar."

"Ne arıyorlardı? Lanet olsun Gereon, Nürnberg'de ne yaptın?"

"Charly! Aklından ne geçtiğini bilmiyorum. Sence ne yapmış olabilirim? Kumpas mı kurdum?" *Tageblatt*'ı havaya kaldırdı. "*Sen* böyle şeyleri ortalıkta bırakmasan, hiçbir şeyden endişe etmek zorunda kalmazdık."

"Ne?" Kadın ellerini beline dayadı. Rath'a bakılırsa, biraz da fazla yükseltti sesini. "Sen bir halt yememiş olsaydın Gereon Rath, bana bile anlatmak istemediğin bir halt karıştırmasaydın, buraya gelmek SD'nin aklının ucundan bile geçmezdi. Hangi şeytan dürttü de SS'le uğraşmaya başladın?"

Onu yatıştırmak için Rath ellerini salladı, işaretparmağını dudaklarına götürdü ve başıyla çocuk odasını işaret etti.

"Onlarla uğraşmıyorum," dedi sonra sessizce ve sükûnetle. "Kriminal bir vakayı soruşturuyorum. Bu vakada da, SD'nin nedense bende olduğundan şüphelendiği gizli dosyalar önemli bir rol oynuyor."

"Nedenseymiş! Muhtemelen sende oldukları içindir."

Rath karşılık vermedi. Kadın ona baktı. Onun beynini okuyordu. Zeki bir kadınla beraber olmanın bazı dezavantajları da vardı.

Kadın ilk önce tereddütle, daha sonra gitgide daha şiddetli bir şekilde kafasını iki yana sallamaya başladı.

"Bana bak Gereon Rath, sen kafayı mı yedin?" diye tısladı. "SS'ten gizli dosya mı çalıyorsun? Yoksa takside ölen adamdan mı aldın? O da SS değil miydi?"

Rath hafifçe öksürdü. "Yapmamam gereken bazı şeyler yaptım, biliyorum, ama yapmış oldum bir kere. Dur biraz..."

Kalkıp Fritze'nin odasına gitti. Işık daha yanıyordu ama oğlan çoktan derin bir uykuya dalmıştı. Rath oğlanın hâlâ elinde tuttuğu kitabı itinayla aldı ve komodinin üzerine bıraktı. *Uçan Sınıf*.[1] Işığı söndürdü.

"Oğlan uyuyor," dedi oturma odasına dönüp oturunca. Kadın hâlâ son kitapları raflardaki yerlerine yerleştirmekle uğraşıyordu. Daha doğrusu, öylesine koyuyordu. Herhangi bir düzen kalmamıştı.

---

1 Erich Kästner'in çocuk romanı (1933. Türkçesi: Şebnem Sunar çevirisiyle, Can Yayınları, 2019) – ç.n.

Rath dolaptan konyak şişesiyle iki kadeh çıkardı. Sonra plağı çevirdi.

"Şimdi otur ve dinle," dedi.

Charly kitapları bırakıp oturdu.

Rath kadehleri doldurdu. Bir yudum içti. Onun da içmesini bekledi.

Sonra ona bütün hikâyeyi en başından itibaren anlattı. Arada sadece iki-üç defa plağı değiştirmek için durdu.

"Sen günah çıkarırken müzik dinlememiz hakikaten şart mı?"

Rath başıyla evet derken odayı gösterdi. "SS'ten gelen misafirlerimizin bir-iki mikrofon bırakmış olması ihtimaline karşı bir tedbir sadece," dedi.

Charly kaşlarını kaldırdı ve sesini çıkarmadı. Ondan sonra Rath'ın lafını bir kere olsun kesmedi. O da olanları elinden geldiği kadar özlüce anlatmaya gayret gösterdi ve en sonunda bir fotoğrafta Liang'ı Göring'e araba kapısı açarken gördüğüne inandığıyla bitirdi.

"Marlow ve Göring," dedi. "İnsan inanamıyor ama içimden bir ses doğru yolda olduğumu söylüyor."

"Doğru yoldasın." Charly başını salladı. "Marlow, Göring'e morfin temin ediyor."

"Ne?"

Şimdi şaşırma sırası Rath'daydı.

Charly sesini alçalttı. "Her halükârda bundan bir sene evvelineye kadar temin ediyordu. Bunun karşılığında da Göring, Hermann Lapke'yi ona yem yaptı. Almalı vermeli tam bir erkek dostluğu."

"Bu palavraları nereden çıkarıyorsun? Kim anlatıyor böyle hikâyeleri?"

"Kimsenin anlatmasına lüzûm yok, gözlerimle gördüm."

"Charly!"

"'34 yılının yazında Johann Marlow'un villasında zorunlu misafirlik yapmıştım, hatırlıyor musun? O zaman SA komandolarının Lapke'yi villaya getirdiklerine şahit oldum. Göring'in hediyesi olarak. Kulaklarımla duydum. Lapke'yi SS değil, Marlow'un adamları vurdu."

Rath'ın nutku tutulmuştu.

"Bunları bana niye anlatmadın?" diye sordu nihayet.

"Söyleyene bak! Ne bileyim? Bu konuda hiç konuşmamış olmamızdandır belki. Marlow'un beni neden rehin tuttuğunu mesela. Senin bununla ne alakan olduğunu. Marlow hakkında tek kelime konuşmayalı bir seneden fazla oldu."

"Evet öyle ve böylesi daha iyi. Çünkü o herifle bir daha işimizin olmasını istemiyoruz. Ne onunla ne de onun dünyasıyla. Çünkü başımıza sadece bela getiriyor."

Charly'nin ne diyeceğini dinlemek için bekledi ama o sesini çıkarmadı. Susuyordu.

"Hep getirdi de denebilir," dedi sonra. O kadar alçak sesle söylemişti ki, Rath zor anladı.

"Ne kastediyorsun?"

Kadın bir yudum konyak içti. Bir sigara yaktı. Ancak ondan sonra cevap verdi.

"Gereon," derken elini onun dizine koydu. "Plağı çevir. Sana bir şey anlatmam lazım."

68

Başka şartlar altında olsa belki ona kızar, bu işi sadece kendi hayatını değil, bütün ailenin geleceğini tehlikeye atacak kadar hafife almakla suçlayabilirdi. Başka şartlar altında olsa. Ama iş böyle olunca sadece bir yudum konyak içmekle yetindi. Bir sigara yaktı. Sonra anlattı.

Adam onu sık sık memnuniyetsizliğini belli etmeye mecbur bıraksa da onu anlıyordu. Kendisi farklı mı davranırdı sanki? Zarfı açmaz mıydı? Kendi hatasının üstünü örtmek için gizli dosyaları gitmeleri gereken adrese göndermez miydi? Bütün bunları anlayabiliyordu. Fakat Gereon bu yakıcı belgeleri ikinci defa ele geçirmek için, üstelik bu kez bile bile, bir şirketin kasasını soyduğunu anlattığında dehşete düşmüştü. Normalde o noktada fikrini de söylerdi. Ancak adam anlatmaya devam etmiş, dosyada büyük ihtimalle bir SS'in ölümüne neden olan ve Göring'i yeraltı dünyasının bilinmeyen bir yöneticisiyle gösteren bir fotoğraf, bir şantaj malzemesi

bulduğundan ve Göring'e arabanın kapısını açan şoförün Çinli olduğundan bahsetmişti. Bu şahsın Liang Kuen Yao olması gerektiğini, başka bir açıklaması olmadığını söylemişti. Gerhard Brunner'in idam fermanını Göring vermiş olabilir ama infazı gerçekleştirenin ve bunun için yolsuz doktor Alexander Wrede ile ilişkisini kullananın Johann Marlow olduğunu düşünüyorum demişti.

İşte o anda Charly, ne kadar hayati tehlike içerse de Gereon'un bu belgeleri çalmasının doğru olduğuna kanaat getirmişti.

Bunun üzerine o da kendi şahidinden öğrendiklerini aktarmıştı. Tanıdığı birini görmemekle birlikte adamın 3 Haziran 1927'de, Lenzener Platz'taki *Mathilde* meyhanesi bir gaz kaçağı nedeniyle havaya uçmadan yarım saat evvel o binadan bir Çinlinin çıktığını gördüğünden emin olduğunu anlatmıştı.

"Allah kahretsin Charly!"

Gereon yanına geldiğinde öfkesini nasıl yeneceğini bilemediği belliydi.

"Bu ne demek biliyorsun değil mi?" dedi.

Elbette biliyordu. Bu hikâyeyi de ondan anlatmıştı zaten.

Adam ellerini avuçlarına aldı. Kadın onun titrediğini hissetti. "Gaz hattını Liang manipüle etmiş! Böhm haklı. Marlow tuzak kurup, havaya uçurmak için babanı ve Berolina'nın şefini o meyhaneye getirtmiş."

Böyle bir şeyi neden söylüyordu? Bunun onun canını ne kadar yaktığını bilmiyor muydu?

"Kes," dedi. "Bırak anlatmaya devam edeyim. Daha bitmedi."

Adam susup, merak içinde gözlerini ona dikti ama o nereden başlasın, bilmiyordu.

"Allah kahretsin, Allah kahretsin," dedi sonunda. "Beni öldüreceksin. Ne kadar safım, ne kadar salağım!"

"Haydi, anlat artık. Öldürmem, merak etme."

"Gereon, ben... ben daha yeni onun için çalıştım!"

"Kimin için? Marlow için mi?"

"Allah korusun! Hayır." Yutkundu. "Fakat Liang için."

Rath'ın suratında, adeta kadın o anda ona Adolf Hitler'e ölesiye âşık olduğunu itiraf etmiş gibi, inanmamakla dehşet karışımı bir ifade vardı.

"O tiplerle hâlâ ne işin var?"

Günün birinde Gereon'un karşısına geçip, Johann Marlow'un ekibinden biriyle olan irtibatı yüzünden hesap vereceği hiç aklına gelmezdi doğrusu. Liang'ın ısrarlı ziyaretlerini, verdiği işi ve ödediği yüklü parayı anlattı. Masrafları düştükten sonra bile yedi yüz Mark kalmıştı. Parayı bir gün evvel çöpe atmış, sonra yine çıkarmıştı.

"Seni taciz ettiğini bana neden anlatmadın? Herifin canına okurdum!"

"Taciz etmeyi nereden çıkardın? Taciz etmedi ki! İş verdi."

"Liang'a çalışıyorsun ve bunu bana söylemiyorsun!"

Gereon birdenbire başka her şeyden çok kadının sır saklamasına sinirlenmişti ve bu da Charly'nin sinirine dokunuyordu.

"Sen işte her yaptığını bana anlatıyor musun?" diye çıkıştı.

"İyi ama Liang! Adam gangster."

"Bunu ben de biliyorum. Sen Johann Marlow'a iyilikler yaparken bunu hiç düşündün mü?"

"Evet, tabii. Bundan hep rahatsızlık duydum. Ona senin tabirinle iyilik yapmaya mecbur kaldığım her sefer!"

"Güzel. O zaman bunun karşılığında aldığın para da seni hep rahatsız etmiş olmalı. Benim merak ettiğim, sadece alırken mi rahatsızlık duyuyordun, yoksa harcarken de mi?"

"Lanet olsun, bu değil ki mesele. Ben Marlow'la ipleri koparalı bir seneden fazla oldu. Senin aklınaysa şimdi Liang'la irtibata geçmekten daha iyi bir fikir gelmiyor. Bizi durmaksızın kendi dünyalarına geri çekiyorlar."

"Ben kimseyle irtibat kurmadım! Ne konuşuyoruz burada Allah aşkına? Liang babamı öldürdü yahu! Ben de onun cezasını çekmesini istiyorum. Tıpkı efendisi, sahibi ve muhtemelen babası olan adam gibi!"

Birden uzun zamandır tuttuğu gözyaşlarının boşalmaya başladığını fark etti. Başını onun omzuna gömmeden önce Gereon'un dehşete kapılmış suratını gördü, sonra kollarını boynunun etrafında hissetti.

"Özür dilerim," dedi Gereon sessizce. "Ben senden yanayım. Sana yardım edeceğim. O domuzları enseleyeceğim. Sana söz, hesap verecekler. Ne pahasına olursa olsun!"

69

Kurfürstendamm'ın ışıkları gece karanlığında yanlarından akıp gidiyordu. Aslında her şey her zamanki gibiydi. O arka koltukta oturuyor, dikiz aynasından Adler limuzini bu Berlin akşamında emniyetli bir şekilde süren Kuen Yao'yu izliyordu. Artık Adler'i daha sık kullanmaya başlamışlardı, çünkü sağlam Alman arabaları, mesela artık Pankow'da garajda tozlanmaya başlayan ve fazla dikkat çeken Duesenberg'e nazaran, daha iyi bir izlenim bırakıyordu. Bugünlerde Amerikan arabaları, hele bir de öyle cafcaflılarsa rağbet görmüyordu.

Yani aslında her şey her zamanki gibiydi. Ancak Johann Marlow son on yılda bir nevi iş elbisesi haline gelen akşam kıyafetini değil, yine o siyah üniformayı giymiş, koluna da kırmızı pazu bandını geçirmişti. Bu kıyafete önem verilen bir davete gidiyordu çünkü. Bu üniformaya önem atfedilen davetlerin sayısı gitgide artıyor ve bu ufacık detay her şeyi değiştiriyordu.

Marlow, Yuen Kao'nun bu üniformadan hoşlanmadığını biliyordu. Hatta ona derin bir nefret duyduğunu. Bu yüzden de dikiz aynasından kendisine bakan ve sanki onu suçlayan gözlerden rahatsız oluyordu. Oysa o badem gözler her zaman olduğu gibi geçit vermiyordu. Sadece Marlow'un vicdan azabını yansıtıyorlardı.

Bir bakıma bu Kuen Yao'nun bütün şehre korku salan gözlerinin sırrıydı. Bu gözlerde herkes o anda neden korkuyorsa onu görüyor, neden rahatsız oluyorsa onu hissediyordu. Bu gözler insanın içinde taşıdığı en fena korku ve endişeleri kuvvetlendirip, ortaya çıkarıyordu sanki.

Normalde Johann Marlow vicdan azabı çekmezdi. Asla. Fakat aylardan beri, bir Nazi maymunu saygısız laflar sarf ettiğinden ve o işiyle şahsi meseleleri hiçbir zaman birbirine karıştırmadığı için buna hiç sesini çıkarmadığından beri, oğlanın karşısında vicdan azabı duyuyordu. Ancak çekik gözlere, sarı ten rengine veya ırkın arı kalmasına dair olsun, bu tür laflar gitgide daha sık duyuluyordu. Onlar sıklaştıkça da vicdan azabı büyüyordu. Oğlana hakaret eden herkesi tek tek bir kenara yazması da durumu değiştirmiyordu. Yine de hepsi bu ırkçılıklarının cezasını çekecekti.

Bu dünyada ehemmiyet verdiği tek insan Kuen Yao'ydu. En azından hayatta olan insanlar arasında. Bu sebeple Marlow şimdilerde içinde bulunduğu çevrede edilen bütün ırkçı laflara, Çinli şoförü ve asistanı hakkında bütün söylenenlere rağmen hep ona bağlı kalıyordu. O köpek sürüsü ağzını ne kadar açarsa açsındı. Çinlisiyle ipleri koparmasını ona resmî kanallardan bile iletseler, ki buna kimse, hatta Göring dahi cesaret edemiyordu, asla geri adım atmayacaktı.

Fakat artık Kuen Yao'yu bıktırıyorlardı, hatta çoktan bıktırmışlardı. Bunu bilmek kalbini kırıyordu. Son zamanlarda oğlan kendini sık sık geri çekmiş, şoförlüğü Fred'e veya bir başka iş arkadaşına bırakmıştı. Neyse, hiç değilse SD'nin işiyle ilgilenmiş ve o zavallı taksi şoförüyle her şeyi ayarlamıştı. Doktor Wrede bir tarafa bırakılacak olursa, bunu Johann Marlow ve Liang Kuen Yao haricinde elbette hiç kimse bilmiyordu ve zaten Marlow bu vazifeyi ondan başka kimseye de veremezdi.

Gelecekte bu tür işler artık olmayacaktı. Sadece ticaret yapacak, şiddete bulaşmayacaktı. En azından planı buydu. Yani en sadık yardımcısı, en güvenilir sırdaşı ve en iyi arkadaşı rahatlıkla çekip gidebilirdi. Kendi oğlu. Kendini yetim sanan oğlu. Böylesi daha iyiydi. Piç olduğunu öğrenmektense...

"Seninle konuşmam lazım Kuen Yao."

Dikiz aynasındaki gözler ona kenetlendi.

"Ne diyeceğimi bilmediğin için, belki de beni hayal kırıklığına uğratmaktan korktuğun için benimle konuşmakta zorlanıyorsun, biliyorum. Ama buna gerek yok. Bana her şeyi anlatabilirsin."

Kuen Yao susmaya devam ediyor, sadece bakıyordu.

O yüzden Marlow, Kuen Yao'nun söyleyemediklerini dillendirdi. "Beni terk etmek istiyorsun."

Dikiz aynasındaki gözler kıpırdamadı bile. Kuen Yao'nun doğru kelimeleri seçmesi zaman aldı.

"*Seni* terk etmek istemiyorum. Fakat Almanya'yı terk etmek zorundayım."

Marlow konuşmadı. Bu cümleyi oğlanın ağzından duyduğu zaman canının yanacağını tahmin ettiği halde yüreği cız etmişti.

"Tam şimdi, hedefe vardığımız sırada mı? Yakında kanundışı iş-

lerimizi kapatmış olacağız. Artık bana şoförlük yapman gerekmeyecek, korumaya da ihtiyacım olmayacak. Genel müdür olabilirsin. Bu konuda kabiliyetin olduğunu biliyorum."

"Olabilir. Fakat Almanya değişti. Artık burada bana yer yok."

"İş ortaklarımızın gevezeliklerini kastediyorsan, onlar beni hiç alakadar etmiyor, istedikleri kadar üst düzey olsunlar."

"Biliyorum. Ama faydası yok. Ben yine de engel oluyorum."

"Kime? Bana değil."

"O sözde iş ortaklarımıza. Benimle ilerleme olmaz."

"Ben daha fazla ilerlemek zorunda değilim."

"Fakat ben ilerlemek istiyorum!"

Kuen Yao'nun sesinin bu kadar yüksek çıktığına ender şahit olmuştu.

"Ben ilerlemek istiyorum," diye devam etti oğlan. Sakinleşmişti yine. "Bunu bu ülkede yapamam. Bana devamlı ve hiçbir yanlış anlamaya yer vermeyecek şekilde söylendiği gibi bir Çinliyim ben. Çin'e döneceğim. Doğduğum şehire."

"Margot ne olacak?"

Kuen Yao'nun karşılık vermesi zaman aldı. "O da benimle geliyor," dedi ardından. "Evleneceğiz."

"İyi bir kız. Sana iyi bir eş olur."

"Karşı değil misin?"

"Nasıl karşı olabilirim? Nikahınızı tertip etmeme izin verirsen çok mutlu olurum."

"Çingdao'da evleneceğiz."

"O niye?"

"Berlin'deki evlendirme daireleri izin vermediği için. Bir Alman ve bir Çinli. Böyle bir çift artık evlenemiyor. Bütün evlendirme dairelerini dolaştım. Kimse benim bir Alman kızıyla nikâhımı kıymaya yanaşmıyor."

"Niye bir şey söylemedin? Çoktan halletmiştim bu meseleyi!"

"O şekilde hallolmasını istemiyorum. Ben..." Durakladı. "Ben hallettim. Hukuki destek alarak."

"Doktor Kohn bana bir şey söylemedi."

"Ona gitmedim zaten. Charlotte Rath'a sordum."

"Rath'a mı? Neden ona?"

"Hukukçu olduğu için. Ona itimat ettiğim için."

"Böyle insanlara itimat etmememiz lazım. Gereon Rath'ın karısı o. Hatta bir zamanlar kendi de polisti. Polisler ya bizim için faydalıdır ya da bize düşmandır, arası yok."

"Aynen öyle. O faydalı oldu. Bana yardım etti. Vatandaşlık başvurusu yapmakta. Yakında atalarımın ülkesinin vatandaşı olacağım."

Bu cümleyi duyunca Marlow'un içi yandı.

"Ne zaman gitmeyi düşünüyorsun?"

"Annem öldükten sonra bana baktın, bunun için sana ebediyen borçlu kalacağım. Bu dünyada bir başına kalacak olan bir yetime baktın. Fakat artık yalnız değilim ve dünyaya açılmak istiyorum."

"Ne zaman?"

"Mümkün olduğu kadar çabuk. Benim yerime geçecek birini bulduğun zaman."

Marlow konuşmadı. Liang Kuen Yao kaç senedir yanındaydı? Sınırsız itimat ettiği, ona bir şey ifade eden tek insan.

İnsanlar onu fazla ilgilendirmiyordu. Hakikaten bağlandığı tek insan ise artık hayatta değildi. Fakat oğlu yaşıyordu ve artakalan sevgisiyle bağlanmaya hazır olduğu tek insan da oydu. Kalbinde başkasına yer kalmıyordu.

Kendi duygu noksanlığından dehşete düştüğü zamanlar olmuştu. Ta ki, bunun nasıl bir güç olduğunu fark edene kadar. Savaşta fark etmişti bunu. Sırtını daima bu güce dayamıştı.

Tek zayıf noktasından ise hiç söz etmemişti. Her şeyden fazla sevdiği bir oğlu olduğundan. Onunla gurur duyduğundan. Bir gün kendisi bu dünyadan göçünce her şeyini bırakmak istediği oğlundan.

İşte şimdi o oğlan onu terk etmek istiyordu. Terk etmeye zorlanıyordu. Nazilerin yarattığı Almanya'ya uygun olmadığı için.

Oğlanın gittiğini görmek canını yakacaktı ama buna mecburlardı. Alman bir şoför, Alman bir koruma bulacaktı. Sarışın ve mavi gözlü. Tam bu devrin gerektirdiği gibi.

Çok uzun saklamıştı bu sırrı. Oğlanın hakikati öğrenmeye hakkı yok muydu? Çoktan biliyor olabilir miydi acaba? Yoksa sadece o pis dedikoduları mı biliyordu? Friedrich Larsen'in oğlu olduğuna inanıyor olabilir miydi?

"Kuen Yao..."

Dikiz aynasında oğlanın gözlerini gördü.

Marlow gereken kelimelere dilinin dönmediğini hissetti. Yapamıyordu. Nokta. Ona hakikati söyleyemiyordu.

"Dört hafta daha," dedi sadece. "Dört hafta daha. Ondan sonra serbestsin. Gidebilirsin. Nereye istersen."

70

Ne zamandır Wannsee'deki bu adada gezmeye çıkmamışlardı. Alsen Villa Kolonisi'nin insanı kıskandıracak güzellikteki evlerinin önünden geçip, ormana dalmışlar, çam ve huş ağaçlarının arasından gölün kenarına kadar yürümüşler ve Nikolskoe'den biraz önce Pfaueninsel'e giden feribotların kalktığı rıhtıma varmışlardı. Buraya çok uzun zamandan beri gelmedikleri gibi, bunu yaparken peşlerine birinin takıldığı da hiç olmamıştı. Göze görünmemeye çalıştığı halde Rath adamın varlığının farkındaydı. Yaklaşık elli metre arkalarındaydı ve bir yol sapağını ya da hava almaya çıkmış başka insanları kendisine siper etmeye özen gösteriyordu.

AVUS'tan beri arkalarında olan ve Rath sinyal verir vermez, Potsdam yönüne devam edeceği yerde, alelacele Villa Kolonisi yönüne sapan o siyah Audi *Dresden* daha Buick'ini Königstrasse'ye park ederken gözüne çarpmıştı. Bir dakika sonra Charly'yle birlikte oradan geçtiklerinde de araba yolun kenarında duruyordu. Başka tarafa bakacağız diye helak olan iki adam oturuyordu içinde. Charly ile önlerindeki yol kıvrımını döndükleri anda da arkalarında bir araba kapısının çarptığını işitmişti. Adamların birinin araçtan indiğini ve bu adamın ekmeğini Prens Albrecht Sarayı'nda kazandığını bilmek için arkasına bakmasına gerek yoktu.

Attığı her adımı takip etsinlerdi. Bir noktada bundan mutlaka bıkacaklardı. Onlara hiç malzeme vermeyecekti. Gereon Rath, Düppel Ormanı'nda karısıyla dolaşmaya çıkmıştı. Pazar günleri güneş açarsa Charlottenburglu evli çiftlerin hep yaptığı gibi.

Feribotta Charly de pek dikkat çekmeyen gri elbiseler giymiş ve onlardan iki dakika sonra son yolcu olarak binen adamı fark etti.

Kadın kendisine göz ucuyla bakınca Rath sadece başını hafifçe sallamakla yetindi.

"Endişelenme," dedi. "Bizi görebilir ama ne konuştuğumuzu duyamaz."

"O zaman önce öpüşelim," dedi Charly. "Herifi kıskandırmak için."

Öyle yaptılar. Feribot güvertesinde uzun uzun öpüştüler. Etraflarındakiler homurdanmaya başlayana kadar. Ortalık yerde, en azından Berlin gece hayatından uzakta, güpegündüz öpüşmek hoş karşılanmıyordu. Bu şehirde Rath'ın başından o kadar çılgınca şeyler geçmişti ki, Berlinlilerin yüreklerinin derinliklerinde aslında bayağı dar kafalı insanlar olduğunu sık sık unutuyordu. Belirleyici olan şehrin neresinde olunduğuydu. Bunu Naziler bile değiştirememişti. Genel geçer ahlâk kuralları hiçe sayılarak, günah işlenen yerler hâlâ vardı. Fakat Pfaueninsel'e[2] giden feribot bunlardan biri değildi.

Feribot yolculuğunun devamında kol kola girerek, yavaş yavaş yaklaşan adayı seyretmekle yetindiler. SD'den gelen gölgeleri ise arada mesafe bırakmış, arkada duruyordu.

Feribottan inerken çok oyalandıkları için adam yanlarından geçip gitmeye mecbur oldu. Bunun üzerine ilk iş hemen oracıkta durup, feribot kalkış saatlerini okumaya başladı. Rath adamın foyasının meydana çıktığının farkında olup olmadığını merak ediyordu ama hiç öyle görünmüyordu.

İlk önce feribot rıhtımından, yaşamaya müsait olmadığı ve içinde kutlamalar yapılan bir balo salonundan gayrı hiçbir şey olmayan suni bir harabe olduğu için bir tiyatro kulisini andıran saraya kadar yürüdüler. Saray sayesinde doğal manzara da kıymetleniyordu. Herhangi bir tavus kuşuna rastlamadılar, onlar daha ziyade adanın iç taraflarındaydı. Buna karşılık karşılarına sık sık gri elbiseli bir adam çıktı. Onlardan uzak durduğu ve hiç durmadan harabeyi seyrettiği için kendi aralarında konuşabiliyorlardı.

"Ee?" dedi Charly. "Ne yapacağız?"

"Konuştuğumuz gibi, yapabileceğimiz fazla bir şey yok."

"Her halûkârda üçümüzün oturup konuşması da lazım. Bulduklarımızı Böhm'ün de bilmesi gerek."

2 Tavus Kuşu Adası – ç.n.

Rath kafasını iki yana salladı.

"Seninle birlikte Böhm'e gidemem, şüphe çeker. SD derhal kokuyu alır. Böhm'ün peşine de birini takarlar."

"Elde ettiğimiz bilgileri ben ona yalnızken mi anlatayım?"

"Bunu yapman şart mı?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Bana öyle şüpheyle bakma," dedi Rath. "Pazar günü gezmeye çıkmış evli çiftler böyle bakmaz."

"Sen de o zaman ne demek istediğini açıkla."

"Açıklayacak fazla bir şey yok ki. Brunner dosyasında yapacak bir şey yok. Zaten bulduklarımız Böhm'ün işine yaramaz. O mahkemede kullanabileceği şeylerin peşinde. Bu durumda, aslında benim bile elimde olmaması gereken gizli dosyaları ona neden vereyim? Anlatmaya bile gerek yok. Yoksa onun da bilgi sahibi olmasına ve sırf bu yüzden tehlikeye girmesine sebep oluruz, başka bir faydası olmaz. Sadece senin bulduğun şahidi kullanmamız lazım."

"Tek başına o da yetmez mahkemede. En sıradan bir avukat bile bu tezi çürütür. Kaç Çinli var Berlin'de. Yüz tane mi? Bin tane mi? Bunların herhangi biri olabilir o binadan çıkan."

"Fakat gizli bir dosyayla da ortalığa çıkamayız. Hayatımız tehlikeye girer. Bu dosya yüzünden yeteri kadar insan öldü zaten."

"Yeteri kadar mı? Brunner haricinde başka kim öldü? Tamam, bir de Lehmann var. Başka?"

"Irene Schmeling. Brunner'in muhbiri. Herhalde muhbir olduğunu bile bilmiyordu. Araba kazasında öldü."

Charly'nin suratını, pazar gezmesine çıkan birine yakışmayacak şekilde dehşet bürüdü.

"Bunu da mı Marlow yaptı?" diye sordu. "Yoksa bizzat Göring mi?"

Rath, bakana neler neler yakıştırıyor diye düşünüp, hayret etti. Fakat '34 Temmuz'unu düşününce ona hak veriyordu. O günlerde Göring gangster çetesi liderleri gibi ortalığı kasıp kavurmuştu.

"Ben daha ziyade SD'den şüpheleniyorum." Omuz silkti. "Bu vakada etrafı kana bulamaktan kimse çekinmiyor. Fakat benim açımdan hayatımı kaybetmeme kimin sebep olacağının bir ehemmiyeti yok. Ben daha çok uzun yaşamak istiyorum. Seninle birlikte."

Kadın ona sokuldu. "Bazen hiç beklenmedik anlarda sahiden romantikleşebiliyorsun."

"*Yalnızca* beklenmedik anlarda."

"Romantizminin şu anda bize bir faydası yok ama."

"Yok. Bize faydası olabilecek tek insan senin bulduğun şahit. O Liang'ı suçlar ve biz de bunun ötesinde Marlow ile Berolina, daha da iyisi Kızıl Hugo arasındaki ilişkiyi ispat edebilirsek, o zaman bu domuzları üç cinayetten enseleyebiliriz."

"Şimdiye kadar Johann Marlow'u mahkemeye çıkarmayı kimse beceremedi. Üstelik mahkemeye çıktı diye hemen mahkûm da olmaz."

"O zaman biz ilk oluruz."

Charly iç çekti. "De ki, Liang'ın suçunu ispat ettik. Marlow'un Berolina'yla ilişkisini ispat etmek imkânsız gibi bir şey. Hugo Lenz öldü, konuşamaz." Kadın ona baktı. "Selefini de *sen* öldürdün."

"Kendimi savundum, ben..."

"Tamam, tamam. Hemen savunmaya geçme. Onun için söylemedim." Kadın omuz silkti. "Demek istediğim, hiç şahidimiz yok. Sekiz sene evvel bir Çinli gördüğünü söyleyen yaşlı bir adam hariç. Bu da biraz hafif kalıyor."

"Her ne olursa olsun, şu Brunner meselesini bu işe hiç bulaştırmayalım. Bu ne Böhm'ü ne de bir başkasını alakadar eder. Yapmamız gereken, SD'ye çaktırmadan o dosyanın yakınına nasıl gidebileceğimizi düşünmek."

"Hâlâ kulübede mi duruyorlar?"

Rath başıyla onayladı.

"Sen gidip alamazsın. Peşinde 24 saat biri var."

"Öyle."

O sırada gölgeleri harabenin etrafını çeviren çalıları daha yakından incelemekle meşguldü. Kimbilir, belki de etrafta uçuşan arıları sayıyordu. Her halükârda onları duyabileceği bir yerde değildi hâlâ.

"Belki Papaz Warszawski'ye sorabilirsin," dedi Charly bir süre sustuktan sonra. "Gelecek sefer oraya gittiğinde dosyayı imha edebilir. Bahçedeki çöplerle birlikte yakabilir."

"İmha mı etsin?"

"Başka ne yapacağız?"

Rath omuz silkti. "Bilmiyorum. Orasını daha hiç düşünmedim. Fakat yakmak... Belki dosyada işimize yarayacak başka şeyler de vardır. O kadar detaylı incelemedim henüz."

"Deli misin Gereon? Dosyalar ikimizden birinin üzerinde bulunursa hayatımızın tehlikeye gireceğini kendin söyledin. Sırf merakını gidereceksin diye bu riski almaya razı mısın?"

"Hayır ama belki bize faydası olur."

"Kendin de söyledin ya. Gizli dosyaları mahkemede delil olarak kullanamayız. Madem öyle, yakabiliriz de."

"Zaten asıl sorunumuz bütün bunları hukuk devleti sınırları içinde çözemeyecek olmamız."

"Başka nasıl olacak ki?"

"Ben ne bileyim Charly. Tek bildiğim artık ortada hukuk devleti filan kalmadığı."

"Az bir şey var hâlâ. Siyasi bakımdan işe yarayacaksa hukuk devleti işlemeye devam ediyor. Göring'in yeraltı dünyasının şefleriyle iş tutması herhalde Nazi'lerin de hepsinin hoşuna gitmiyordur."

"Tabii gitmiyordur. Zaten dosyalar bu yüzden şantaj malzemesi olmaya gayet müsait."

"SD'nin bu malzemeyle Göring'e şantaj yapmayı planladığını mı söylemek istiyorsun?"

"Belki kurum olarak SD değil ama SD içinden biri olabilir. Bu takip operasyonunun arkasından bizzat Heydrich çıkarsa hiç şaşmam."

"Bu malumat bizim ne işimize yarar?"

"Hiç. Almanya'nın yeni efendilerinin de kendi aralarında barışık olmadığını bilmiş oluruz sadece."

"'34'ten beri bunda şaşılacak bir durum yok ki."

"Evet. O günlerde Heydrich ve Göring henüz aynı taraftaydı. O zamandan beri de diğerinin ne kadar zalim olabileceğini ikisi de biliyor ve birbirlerine itimat etmiyorlar."

Charly kafasını iki yana salladı. Sanki bunları duymak istemiyordu. Aklından bambaşka bir şey geçtiği için rahatsız edilmek istemiyormuş gibiydi.

"Hayır, hayır!" dedi. "Yangın soruşturmasına odaklanalım. Bel-

ki oradan bize ekmek çıkar. Soruşturma o kadar üstünkörü yapılmış ki... – şu Kriminal Sekreter Gehrke'ye bir-iki soru sorsana! İhtiyatı elden bırakmadan. Belki hâlâ hatırladığı bir şey vardır. Tutanaklarda olmayan şeyler anlatır. Belki o bilgilerle bir şey yapabiliriz."

"Olur, istersen yapayım." Rath omuz silkti. "Denemeye değer."

"İyi," diyen Charly ellerini ovuşturdu. "Bunu hallettik. Şimdi ne yapacağız?"

"Ne yapacağız? Pfaueninsel'de değil miyiz? Önce Kavaliershaus'a, ardından da Luisentempel'e gideceğiz."

"Tabii Voliére'e de! Tavus kuşlarına yem vermeye."

Rath başını sallayıp, kolunu kadının omzuna attı. Yürümeye başladılar.

"Her halükârda adada güzel bir gün geçirelim. Uzun bir gün. Son feribota kadar uzatalım ki, gölgemizin de canı iyice sıkılsın, bin pişman olup, SD'ye iş başvurusu yaptığı güne lanet okusun."

"Öpüşerek mi, öpüşmeden mi?"

Rath durup, hayal kırıklığını saklamadan kadına baktı.

"Elbette öpüşerek!"

71

Kıyıda durmuş, son bir defa göle bakıyordu. Şüphesiz güzel bir hafta sonu geçirmişlerdi. Buna rağmen aklı karışıktı. Herr Rademann'ın bugün baş başa konuşurlarken söylediklerinden dolayı. Aslında bu da doğru değildi. Aklı karışık değildi. Daha ziyade duydukları midesine oturmuş bir yemek gibi zihnini tıkıyordu.

Göle yassı bir taş fırlattı ve izledi. Batmadan evvel üç, dört, hatta beş defa sekti taş.

Fritze, Schwielowsee'de geçirdikleri bu hafta sonlarını seviyordu. Wilhelm Rademann ilk kez bir yıl önce oraya giderlerken onu da yanına almıştı. Sadece onu ve Atze'yi. Kulübe ormanın ortasındaydı. Göl ile arasında sadece az sayıda ağaç vardı. Berlin'den hiç uzak olmadıkları halde burası bambaşka bir dünyaydı. İmparatorluğun başkentinde her şey gürültülü, kirli ve stresliyken, buraya

sadece orman, su ve sükûnet hâkimdi.

O ilk defadan beri burada beş, belki de altı hafta sonu geçirmişlerdi. Hep üçü birlikte. Fritze, arkadaşı ve onun babası. Balık avlamış, tuttukları balıkları kendileri temizleyip kızartmış, gölde yüzmüş ve ormanda atış talimi yapmışlardı. Kulübe o kadar ıssız bir yerdeydi ki, silah sesleri kimseyi rahatsız etmiyordu.

Daha ilk denemelerinde Hitler genci Thormann'ın yetenekli bir nişancı olduğu belli olmuştu. Her halükârda Atze'den iyiydi. Bu durumun arkadaşının hoşuna gitmediğini Fritze çabuk fark etmişti. Bu yüzden de ara sıra bile bile hedefi ıskalamaya başlamıştı. Veya ortadaki çarpının üzerindeki beşinci sırayı nişan alıyordu. Öyle yapınca hem nişan aldığı hedefe isabet ettirdiğinde kendisi için bir antrenman oluyor, hem de Atze arada bir ondan iyi olma şansına kavuşuyordu.

Bir zamanlar Gereon ona Köln bölgesinde kullanılan eski bir deyişi öğretmişti: *Başkalarına da fırsat vermeyi bil.*

Fırsat vermek. Hitler Gençliği'nde bunu becerebilenlerin sayısı azdı. Geçen hafta Nürnberg'den Charlottenburg'daki merkezlerine döndüklerinde farkına varmıştı bunun. Albayla birlikte Nürnberg'e yürüme hakkına sadece o, Kopper ve Neumann sahip olmuştu. Bu üç Nürnberg yolcusu kısa zamanda diğerlerinin hayranlık değil kıskançlık hissettiğini anlamış ve bu kıskançlıklarını aptalca sataşmalarla dışa vurduklarını görmüştü.

Fritze'nin en samimi arkadaşı da bir istisna değildi. Atze rezil olduğu günü, başarısız olduğu sınavı ve herkesin gözü önünde gözyaşlarına boğulduğunu unutmuşa benziyordu. Adeta o gün hiç yaşanmamış gibi ukala ukala konuşuyor, Nürnberg'e kendisi istemediği için gitmediğini anlatıyordu.

"Duydunuz mu? İmparatorluk otoyolları inşa edilmeyecekmiş," diye bir laf atıvermişti. "Değmiyormuş çünkü. Nasılsa gençler her yere yürüyerek gidiyormuş."

Soğuk bir espri olmasına rağmen hepsi gülmüştü. Fritze, Kopper ve Naumann hariç herkes.

Bu lafların Atze'nin babasının kulağına gitmemesi şarttı, orası kesindi. Çünkü albay bu konularda şakadan anlamıyordu. Ne Hitler Gençliği ne de otoyollar konusunda.

Fritze birkaç haftalık yokluğunun Atze'yle aralarındaki dostluğu ne şekilde etkilediğini bilmiyordu ama Berlin'e dönünce karşısına çıkan oğlanın yolculuktan evvel tanıdığından farklı biri olduğunu hissediyordu. Herr Rademann yanlarında olduğu sürece her şey iyi gidiyor, Atze kendisini gemliyordu ama geçen hafta okul dışında birbirlerini hiç görmemişlerdi. Okulda da Atze eski ahbabıyla konuşacağına veya onunla futbol oynayacağına Budach'la ve diğer kendini beğenmişlerle beraber spor salonunun arkasında sigara tüttürmeyi yeğliyordu.

Fritze, Almanya Yürüyüşü'nde tanıştığı Max'ı düşündü. Onunla iyi anlaşmıştı. Şu anda Atze'yle olduğundan daha iyi. Gerçi Max şehrin öbür ucunda, Reinickendorf'ta oturuyordu ama BVG ne güne duruyordu?

Tam Atze'yi düşünüp, arkadaşlıklarının bitmediğini, sadece bir dönüm noktasına geldiğini kabullenmeye başlamışken, Herr Rademann onu kenara çekmişti. Onunla yalnız kalmak için de, önce oğlunu ormana odun toplamaya yollamıştı.

"Evladım," demiş, elini Fritze'nin dizinin üstüne koymuştu. "Nasıl, Nürnberg'i beğendin mi?"

"Kıyak yer." Fritze'nin gözü dizinin üstündeki eldeydi. Rademann'ın elini oradan çekmesini istiyor ama söylemeye cesaret edemiyordu. "Nürnberg kıyak yer ama yine de Berlin'e döndüğüme seviniyorum."

"Öyledir, insanın kendi memleketinden güzeli yoktur..."

Fritze HJ liderini hiç böyle duygusal görmemişti. Rademann nihayet elini çekti.

"Bizim evde, Pestalozzistrasse'de kendini mutlu hissediyorsun, değil mi?"

Fritze başıyla evet işareti yaptı. Doğruydu çünkü. Rademannları ziyarete gitmeyi seviyordu. Sık sık onlarla akşam yemeği yiyordu. Hatta bazı geceler orada kaldığı da olmuştu. Pestalozzistrasse'ye seve seve gidiyordu. Eskiden.

Atze ona sırt çevirdiğinden beri hâlâ böyle miydi? Eskiden uykuya dalmadan önce birbirlerine bir şeyler anlatırlardı. Halbuki bir akşam evvel kulübede uyku tulumlarının içinde yan yana yatarlarken Atze ona sadece, "Ulan, bir sus da uyuyalım!" demişti.

Herr Rademann bu sefer de elini omzuna koymuştu.

"Biz de senin aramızda olmandan büyük mutluluk duyuyoruz. Monika ve ben."

Monika, Herr Rademann'ın karısının adıydı. Acayip iyi yemek yapıyordu ama espri yapma konusunda Charly'nin tırnağı bile olamazdı. Onun kadar güzel zaten değildi.

"Oğlanlar da tabii," diye lafa devam etti Rademann. "Arthur ve Jürgen."

Jürgen, Atze'nin odasını paylaştığı küçük kardeşiydi.

"Baksana Friedrich..."

Albay ona hiç böyle hitap etmemişti. Hitler Gençliği'nde hep Thormann derdi. Rademann sanki babasıymış gibi ona iyice sokuldu. Zaten belli ki, o hissi vermek de istiyordu. Buna rağmen Fritze rahatsız oldu. Gereon olsa, asla böyle bir şey yapmazdı.

"... Friedrich, sana ciddi bir soru soracağım. Bizimle yaşamayı düşünür müsün?"

"Benim kendi evim *var* ama," dedi Fritze. Sesi, bu fikirden hiç hoşlanmadığını istemese de ele veriyordu.

"Evet, var. Fakat üvey ailen..." Rademann durakladı. "Biliyor musun... Charlottenburg Gençlik Dairesi'nde bir arkadaşım çalışıyor. Ondan Rathların gözetim altında olduğunu öğrendim."

Fritz sesini çıkarmadı ama her şeyi anlamıştı.

"Gençlik Dairesi, nasyonal sosyalist devlette üvey aile olmaya müsait..."

"Elbette müsaitler!"

"Onları savunman çok iyi. Senin şerefli ve karakterli biri olduğunu gösteriyor." Rademann gülümsedi. "Fakat söz konusu olan üvey annenin ne kadar iyi yemek yaptığı veya üvey babanın hayatını neyle kazandığı değil. Siyasi güvenilirlikten bahsediyoruz."

"İyi ama Gereon polis," dedi Fritze. Aklına başka bir şey gelmemişti.

"Olabilir. Fakat her polis iyi bir nasyonal sosyalist değil ki. Bak..." Yine bir elini Fritze'nin dizinin üstüne koydu, "... burada tek önemli olan sadece ve sadece *senin* iyiliğin. Gençlik Dairesi, senin gibi bir gencin, senin gibi büyük bir gelecek vaat eden bir gen-

cin nasyonal sosyalist anlamda yetiştirilmemesinin sorumluluğunu taşımak istemiyor."

Fritze başını salladı.

"HJ sizlerin tam Führer'in arzu ettiği gibi gençler olmanızı temin etmek için elinden geleni yapıyor. Fakat aile desteği olmazsa bu mümkün olmuyor."

Fritze tekrar başını salladı. Başka ne yapabileceğini bilmiyordu çünkü. Hem boğazı da düğümlenmişti, konuşamıyordu.

"Bu mevzuyu arkadaşımla konuştum," diye devam etti Rademann. "Senin asla bir yetimhaneye gitmemen gerektiğini, nasyonal sosyalist iyi bir aileye ihtiyacın olduğunu söyledim ona. O da bana hak verdi. *Wilhelm, haklısın da, halihazırda Charlottenburg'da böyle bir aile yok* dedi. Ona ne cevap verdim, biliyor musun?"

Fritze kafasını iki yana salladı. Oysa Rademann'ın ne cevap verdiğini tahmin ediyordu.

"Dedim ki, *var Helmut, var öyle bir aile. Pestalozzistrasse'de oturan Rademann ailesi! Onları üvey aile listene dahil edebilirsin!*"

Fritze, Rademann'ın sesindeki kutsal havanın, bilinçli verilen araların, sorduğu retorik soruların, bütün bu ıvır zıvırın neye hizmet ettiğini iyi biliyordu. Oysa bir yıl evvel olsa hiçbirinin farkına bile varmazdı.

Buna rağmen Rademann'ın laflarını ciddiye alması gerektiğinin de farkındaydı. Çünkü yakında iş ciddiye binebilirdi.

HJ liderine böyle bir yalanı hiç yakıştıramıyordu. *Albayı onun için endişeleniyormuş!* Gençlik Dairesi'nden gelen züppe de daha geçenlerde onlara geldiğinde böyle demişti. Halbuki Rademann, Fritze'nin yetimhaneye gönderilmemesi için filan ortaya atılmamıştı. Charlottenburg Gençlik Dairesi'ndeki ilişkilerini de o baş belası Fräulein Peters'in ikide birde Carmerstrasse'ye gitmesine borçluydu.

Fakat yumurtanın mı tavuktan çıktığının, yoksa tavuğun mu yumurtadan çıktığının şu anda hiçbir ehemmiyeti yoktu. Mühim olan tek şey Herr Rademann'ın fukara sokak çocuğu Friedrich Thormann'ı kendi ailesine dahil etmek ve siyasi bakımdan itimat edilemeyecek Gereon ye Charly'den uzaklaştırmak istemesiydi. Daha altı ay, yok ne altı ayı, daha üç ay evvel olsa Fritze, Rade-

mannların yanında yaşamayı arzulayabilirdi bile. Halbuki şimdi bu ihtimale hiç de sevinmiyordu. Öte yandan, elbette istemiyordu yetimhaneye gönderilmeyi, oraya bir daha asla adımını atmayacaktı, buna yeminliydi! Eğer Gereon ve Charly'nin yanında kalamayacaksa, başka ne seçeneği kalıyordu?

Atze'yle aynı çatı altında olmak...

Göle bir taş daha savurdu ama bu sefer taş fazla sekmedi, üç kere sıçrayıp bulanık suya gömüldü.

Tıpkı aklından geçenlerin kafasını bulandırdığı gibi. Söylenenleri havsalası almıyor, bu laflar sadece odasına kapanıp, kitap okuma arzusunu canlandırıyordu. Kendi kitaplarını. Düşünmesine hep yardımcı olan kitapları.

Ormanda adının yankılandığını işitti.

"Friedrich," diye bağırıyordu Rademann. "Nerede kaldın Friedrich, arabayı yükledik bile!"

"Göl kıyısındayım," diye cevap verirken sesinin çatlak çıkmasına şaştı.

Ormandan gelen ses ise sert ve sağlamdı.

"Buraya gel, arabaya bin, eve gidiyoruz!"

Fritze, acaba albay hangi evden bahsediyor diye düşünmekten kendini alamadı.

72

Rudi Gehrke öğle molasına aşırı değer veren polislerdendi. LKA'daki çalışma arkadaşlarıyla yemek yedikten sonra Rath elinde bir fincan kahveyle uzak bir masada oturmuş, kızarmış domuz, fasulye salatası ve patates yiyen kriminal sekreterin yanına yaklaştı.

"Gehrke!" Rath eski ahbap havasındaydı. "Oturabilir miyim?"

Şakaklarına ak düşmüş kriminal sekreter Emniyet'teki yalnız kovboylardan olduğu için pek sevinmedi ama başını sallayarak olur demeye getirdi. Kahve fincanını masaya koyan Rath oturdu.

"Tanışıyor muyuz?" diye sordu Gehrke.

"Görmekten. Başkomiser Rath. Eskiden Cinayet Masası'ndaydım, şimdi Eyalet Kriminal Dairesi'ndeyim."

"Memnun oldum," demesine rağmen Gehrke mutsuz görünüyordu.

"Bakın, sevgili meslektaşım, lafı gevelemeyeceğim," dedi Rath. "Bir istirhamım var."

"Yaa!"

Kaşlarını kaldıran Gehrke çatalını kızartmaya sapladı.

"Hususi bir mesele olduğu için sizi mesai saatlerinde rahatsız etmek istemedim."

"Madem lafı gevelemek istemiyorsunuz, neden geveliyorsunuz?" diyen Gehrke çatalı ağzına soktu.

Rath genzini temizledi. "Mesele şu: Sekiz sene evvel bir kaza soruşturmuşsunuz, Lenzener Platz'ta meydana gelen bir gaz patlamasını..."

Gehrke cevap vermeden önce ağır ağır ağzındaki domuzu çiğnedi ve yuttu.

"Olabilir."

"3 Haziran 1927'de Lenzener Platz'ta bir bina..."

"Artık oranın adı Steinbergplatz."

"Ah, elbette. Fakat bunu bilen pek yok."

"Ben o civarda oturuyorum."

"Yaa? O zaman da orada mı oturuyordunuz?"

Gehrke başıyla öyle olduğunu ima etti.

"Buna rağmen o vakayı hatırlamıyorsunuz, öyle mi?"

"Kim demiş?"

"Siz demediniz mi?"

"Ben daha hiçbir şey demedim ki! Zira siz ne istediğinizi bana hâlâ söylemediniz! Steinbergplatz'ta köşedeki binayı mı diyorsunuz? Mathilde'nin orası."

"Aynen."

"Tabii hatırlıyorum."

"Harika!"

"Ne olmuş ona?"

"O soruşturmada size garip gelen bir şey oldu mu?"

"Nasıl?"

"Mesela polis olay yerine varmadan evvel birisi delilleri yok etmiş ya da kullanılmaz hale getirmiş olabilir mi sizce?"

Gehrke omuz silkti. "Sanmıyorum. Olaydan iki-üç dakika sonra oradaydım."

"O kadar çabuk mu?"

"Dediğim gibi, o civarda oturuyorum. Mahallede kulakları sağır eden bir patlama olunca gidip bakmaz mı insan? Ne olduğunu görünce hemen Kale'ye haber verip, derhal soruşturmaya başladım. Mesai bitmiş filan, ne ehemmiyeti var? Siz de bilirsiniz, polis memurları hep görev başındadır..."

"... Ve iş polis memurlarının yakasını bırakmaz," diye mırıldandı Rath.

Bu adama böylesi bir çalışma ahlâkı yakıştıramıyordu doğrusu. Daha ziyade Lenzener Platz'taki soruşturmanın Rudolf Gehrke'ye kalmasının bir tesadüf olmadığı kanısındaydı.

"Ne dediniz?"

"Hiç."

"Hususi bir mesele olduğunu söylemiştiniz. Neyle alakalı?"

"Bu vakayla. Kurbanlardan biriyle... eee... özel... her neyse. Bu vakaya özel bir ilgim var. Bir ara oturup, bunları konuşmak için bana bir saat kadar zaman ayırabilir misiniz? Size birkaç sorum var. Son derece hususi bir mesele olduğu için sizi mesai saatleri içinde rahatsız etmek istemedim."

Gehrke kaşlarını kaldırdı.

"Soruşturma dosyasına baksanız yeter. Arşivde."

"Baktım. Fakat sizinle konuşmayı tercih ederim. Aklınıza gelecek bazı teferruat olabilir, mühim değilmiş gibi göründüğü için dosyaya girmeyen şeyler."

"Rath arkadaş, beni bir şeyle itham mı ediyorsunuz?"

"Aklımın ucundan bile geçmez. Merak ettiğim tek şey şu: Çok ufak bir ihtimal dahi olsa, bodrumdaki gaz borusunda meydana gelen kaçağın bozuk bir conta bileziğinden ziyade sabotajdan kaynaklanmış olup olamayacağı yönünde bir gözleminiz oldu mu?"

"Öyle olsa soruştururdum herhalde, değil mi?"

"Elbette. Sizi hiçbir şekilde rencide etmek istemiyorum sevgili meslektaşım Gehrke ama..."

"Madem istemiyorsunuz *sevgili meslektaşım*, o zaman yapmayın." Gehrke'nin tabağına fırlattığı çatal şıngırdadı. "Bu lafları din-

lemeye mecbur değilim Başkomiser Rath! Bana bir iyilik yapın, kahve fincanınıza başka masa arayın!"

"Çok teşekkür ederim sevgili meslektaşım. Çok aydınlatıcı bir konuşma oldu."

Rath kalktı ama kendisine başka masa aramadı. Kahve fincanını da Gehrke'nin tabağının dibinde bırakıp, kantini terk etti.

73

Mesai biter bitmez Kale'den ayrıldığında çok keyifsizdi. Sadece Rudi Gehrke ile yaptığı konuşma tamamen çığırından çıktığı için de değil. LKA'da çalıştıkça işyerini değiştirdiğine daha da pişman oluyordu. Neyse ki bugün mesai çıkışında ne bira içme mecburiyeti ne de kaçamak yapılamayacak başka herhangi bir ortak faaliyet öngörülmüştü.

Arthur Nebe'nin idaresindeki Eyalet Kriminal Dairesi, '33 senesinde Nazilerden kaçmak zorunda kalan Yahudi Bernhard Weiss'ın cumhuriyet yıllarında kurduğu devlet dairesinden bayağı farklıydı. Bir sene evvel Kriminal Polis bünyesinden ayrılan LKA şimdi yönetmeliklerde ifade edildiği şekliyle *Prusya polisinin uzmanlık merkezi* olarak Emniyet Müdürlüğü bünyesinde bağımsız bir birim olarak faaliyet gösteriyordu. Nebe'nin yanında çalışanlarla Kripo elemanlarını artık sadece bir kat değil, aynı zamanda görünmeyen bir duvar da birbirinden ayırıyordu. Ara sıra yolunu şaşırmış gibi yanlarına gelen yegâne kripo memuru, ahbabı Henning'i ziyarete gelen Czerwinski'ydi. Onun haricinde kimse onların katına uğramıyordu. Bunda şaşılacak bir şey de yoktu, çünkü LKA memurları kendilerini elit kabul ediyor ve bunu öyle ukala bir tavırla sergiliyorlardı ki, her normal kriminal polis memuru onlardan uzak durmayı tercih ediyordu.

Fakat Rath'ı yeni işyerinde asıl rahatsız eden başka bir şeydi. Orada artık daha büyük bir grubun parçasıydı. Gerçi yeni çalışma arkadaşları onu gayet samimi karşılamıştı ama o yine de Cinayet Masası'nda çok değer verdiği özgürlüğünü özlüyordu. Kendisini altın bir kafese tıkılmış ve daimi gözetim altındaymış gibi hisse-

diyor, onu asıl ilgilendiren meselelerin peşine düşme fırsatını çok nadir bulabiliyordu. Üstelik şimdi iş icabı fırsat bulup, dışarı çıktığı zamanlarda, bir de SD'nin takibi başlamıştı. Gerçi hep bir siyah limuzin içinde oturan bu adamlar amirlerine Başkomiser Rath'ın gayet dakik şekilde işe başladığı, akşamları da mesai biter bitmez işten çıktığı haricinde fazla bir şey de rapor edemiyordu.

Banliyö tren hattının kemerleri altında, gölgeye park ettiği arabasını almak üzere karşıdan karşıya geçeceği sırada önünü çok zamandır görmediği siyah bir Adler limuzin kesti. Aslında bu arabayı bir daha görmek istemiyordu. Buna rağmen, Rudi Gehrke'yle konuştuğundan beri böyle bir şeyi beklemiyor da değildi. Fakat bunun bu kadar süratle gerçekleşeceğini tahmin edememişti.

Aracın arka kapısı açıldı ve Rath daha ne oluyor diyemeden, ensesinden yakalayan bir el onu bavul misali arka koltuğa attı. Doğrulduğunda kendini iki adamın arasında buldu. Biri onu arabaya atan olmalıydı. İkincisinin üzerindeyse SS üniforması vardı.

Adler hareket etti.

Rath dikiz aynasını kontrol etti. Buick'in iki araç arkasında duran siyah Audi yerinden kımıldamamıştı. Sinyal bile vermemişlerdi. Takipçileri hedeflerinin kaçırıldığını dahi fark etmemişti. Veya kaçıranlarla aynı kaba sıçıyorlardı. Ne de olsa hepsi aynı teşkilattandı.

"İyi günler komiser," dedi siyah üniformalı olanı. "Ne zamandır görüşemedik."

"Başkomiser diyeceksiniz Herr Marlow. Hem SS olarak *Heil Hitler* demeniz gerekmiyor mu?"

"O kadar formaliteye lüzûm yok. Sizin de bana *Tümgeneral* diye hitap etmenizi beklemiyorum ki."

"Beni kaçırmakla elinize ne geçecek? Öldürecek misiniz?"

"Bazen çok iptidai düşünüyorsunuz komiser. Sizi öldürmek istesem, çoktan ölmüştünüz. İnanın, o kadar çabuk oluyor ki, farkına bile varmazdınız."

"Christian Ritter'de olduğu gibi mi?"

"Bazen ölmemesi gereken insanlar da ölüyor. Üzerlerine vazife olmayan meselelere burunlarını soktukları için." Marlow buz gibi gözlerle ona baktı. "Neden hâlâ hayattasınız biliyor musunuz ko-

miser? Belki bir gün hâlâ işime yarayabileceğinizi düşündüğüm için. Sadece bu yüzden. Fakat şimdi size bakıyorum da, herhangi bir işe yarayıp yaramayacağınızdan bile emin olamıyorum."

"Şurası açık ki, benimle konuşacak kadar alçalmanızı gerektirecek kadar işe yarıyorum."

"Sizinle sadece üzerinize vazife olmayan işlere burnunuzu soktuğunuz için konuşuyorum."

"Öyle mi?"

"Sizi hangi şeytan dürttü bilmiyorum komiser, sadece tahmin edebiliyorum. Fakat size bir öğüt vermeme izin verin: Ölülerle uğraşmayın. Yoksa durup dururken uyuyan köpekleri uyandırıverirsiniz. İnanın, bunlar hiç uyandırmak istemeyeceğiniz köpekler."

Köpekler. Marlow'un bu deyişi bilhassa mı seçtiğini bilmiyordu ama bu ona Marlow'un bir sene önce ortada hiçbir sebep yokken acımasızca boynunu kırarak öldürdüğü Bouvier'si Kirie'yi hatırlattı. Bir sebep hariç: Gangsterin o anda Rath'a güç gösterisi yapma arzusu. Masum hayvan o ihtirasa kurban gitmişti. Charly ve Fritze hâlâ Kirie'nin araba kazasında öldüğünü zannediyordu ve Rath'ın da onlara hakikati anlatmaya hiç niyeti yoktu.

Daha o gün oracıkta onu öldürmek istemişti ama Johann Marlow öyle kolay kolay öldürülebilecek biri değildi. Şimdi Rath bu boktan herifin yanında otururken, bir sene içinde öfkesinin hiç de azalmadığını hissediyordu. Aksine büyümüştü, olağanüstü büyümüştü.

"Benden ne istediğinizi bilmiyorum Marlow. İşimi yapmama mani olmak mı istiyorsunuz?"

"Onu nereden çıkardınız komiser? Aksine, *işinizi yapmanızı* istiyorum. Başka şeyler değil. İşiniz haricinde hafiyelik yapmaktan vazgeçin."

"Kriminal Sekreter Gehrke'yle konuştunuz değil mi? Hemen bugün sizi arayacağını düşünmem gerekirdi. Güzel Rudi ne zamandan beri size çalışıyor? Size yaptığı ilk hizmet o yangın soruşturmasını üstünkörü yapmak mıydı, yoksa başka vakalar da var mı? Uyuşturucu Dairesi sizin ticari faaliyetiniz için ideal sayılır. Yoksa Gehrke'nin oraya tayin olmasında da sizin parmağınız mı var?"

"Analiz yeteneğinizi abartmayın. Ben de bir-iki olayı birbiriyle ilişkilendirebilirim. Mesela, nasıl oluyor da siz o içi geçmiş aynasızla işbirliği yapabiliyorsunuz? Wilhelm Böhm'den hiçbir zaman hoşlanmamıştınız, diye hatırlıyorum. Karınız yüzünden, değil mi? Size tek tavsiyem, bu işleri fazla şahsi almayın. Kayınpederiniz sekiz sene evvel trajik bir gaz patlamasında hayatını kaybetti. Dosyada öyle yazıyor. O hikâye de orada bitiyor."

"Siz istediğiniz kadar inkâr edin Marlow, ama gerçekleri değiştiremezsiniz. O adamın kanına giren sizsiniz. Suçsuz bir insanı öldürttünüz. Üstelik bunu yalnızca Winkler'i ortadan kaldırıp, Berolina'nın zirvesine giden yolu iş ortağınız Kızıl Hugo'ya açmak için yaptınız. Elbette bunun için kendi ellerinizi kirletmediniz, bu tür işler için Çinliniz var ne de olsa. Belki sizin adınıza hapse de o girer."

"Daha evvel söylediklerimi tekrarlayacağım komiser. Bu işleri çok şahsi almayın, yoksa şahsi birer meseleye dönüşürler. Bunu da istemezsiniz komiser, benden söylemesi."

"Liang nerede kuzum?" diye sordu Rath. Zira direksiyonun başında oturan adam sarışın ve mavi gözlüydü. "Bir SS'in şoförü Çinli olamıyor mu yoksa? Ari ırktan birinin direksiyonda oturması üniformanız gereği mi? Yoksa Liang bir başka cinayet işlemekle mi meşgul?"

Marlow sükûnetini bozmadı.

"İki eski vakada hafiyelik yapmanıza amirleriniz ne diyor, çok merak ediyorum," dedi. "Moabit'te '27 senesinde meydana gelen ve çoktan hafızalardan silinmiş bir vaka. Yapacak başka işiniz yok mu sizin?"

"Buyrun, amirlerimi bilgilendirin. Ben de o zaman onlara arkadaşınız Doktor Wrede'yi anlatırım. Ölmek üzere olan hastaları size temin eden adam. Onları kullanarak, suçluların ne kurbanlarıyla ne de vazifeyi verenle irtibatlı olduğu cinayetler işletiyorsunuz. Öyle cinayetler ki, kiralık katil işine bile benzemiyor."

"Amirleriniz de aynen böyle, sözünü ettiğiniz ölüm vakalarının cinayet olmadığını, hatta beni işaret eden ipuçlarının daha da az olduğunu düşünecektir."

"Bu numarayı ne zamandan beri kullanıyorsunuz? Bir takım yoksul ya da gırtlağına kadar borçlu kanser hastalarının marifetiy-

le kaç kişi öldü? Herhalde sadece Bruck ve Lehmann değildi. Başarısız tek girişim Bruck vakasıydı. Ailesi para yüzü gördü mü bari? Yoksa ekmek parasını kazanan öldüğü halde artık şık bir evde oturan Lehmann ailesi misalinde olduğu gibi, sadece başarı durumunda mı para ödeniyor? Daha doğrusu ekmek parasını kazanan öldüğü *için*."

"Hayal gücünüz pek kuvvetli komiser."

"Yok, Bruck'un başarısızlığının üstünü örtmek için girdiğiniz muazzam masrafa bakılırsa onun ailesine beş kuruş bile ödememişsinizdir. Hugo Lenz ve Berolina'yla ticari ilişkileriniz sizin için muazzam öneme sahip olmalı."

"Mazide yaşıyorsunuz komiser. Artık Berolina filan kalmadı. Çoktandır başka işlerle uğraşıyorum."

"Bakan Göring'e morfin satıyorsunuz."

"Size yanlış bilgi verilmiş." Marlow çok eğleniyormuş gibi gülümsedi ve başını iki yana salladı. "Bu söylediğiniz de diğer anlattıklarınız gibi saçma sapan. Size kim inanır?"

"Bırakın, o da benim derdim olsun."

"İçinde olduğunuz durumu hatalı değerlendiriyorsunuz komiser. Ondan daha büyük bir yanlışı ise *benim* içinde olduğum durumu hatalı değerlendirerek yapıyorsunuz."

"Üniformanızı mı kastediyorsunuz? Böyle şeyler beni etkilemez."

"Sıçmışım o saçma sapan üniformaya. O sadece günün gereği. Yeni Almanya'da dostlarım var komiser. İktidar sahibi dostlarım. Berlin'de hiçbir savcı sizin uydurduğunuz bu saçmalıklara bakıp, dava açmaz, bunu bilin."

"Fakat belki o iktidar sahiplerinden birinin ya da ötekinin düşünmeye başlamasına yol açar."

"Zamanında ne demek istediğimi yeterince iyi ifade ettiğimi düşündüğüm için bu konuya tekrar değinmek istemiyordum aslında. Fakat geçen sene karınız ve oğlunuz hakkında söylediklerim elbette hâlâ geçerli. Biliyorsunuz, değil mi?"

Bu laflar oturdu.

Kirie'nin çimlerin üzerinde cansız yatan bedeni Rath'ın gözlerinin önüne gelince içi cız etti. O gün Marlow onu, kendisinin arzu ve talimatına uymayacak olursa, köpeğe yaptığını Fritze ve Charly'ye de

yapmakla tehdit etmişti. Rath da yelkenleri suya indirmişti. Ondan sonra da bunu bir daha asla yapmayacağına yemin etmişti.

"Tehdit mi ediyorsunuz?"

"Adına ne derseniz deyin. Sadece belli bazı soruşturma dosyalarının tekrar arşive iade edilmesinin ve son yıllarda olduğu gibi kapatılmasının ilgili bütün taraflar için en iyi çözüm olacağını gayet net ve kalıcı bir şekilde anlatmaya çalışıyorum."

"Böhm'ün adını siz de andınız. Bu eski dosyalardaki çelişkileri tespit eden ve kapaklarını bir türlü kapatamayan o. Onu benim kadar kolay korkutamazsınız."

"Gerek de yok. Bu konuda tamamen size güveniyorum. Onu da yola getirmenin bir yolunu mutlaka bulursunuz. Darda kalırsanız Gennat'a ispiyonlayın. Tecrübelisinizdir bu gibi ayak oyunlarında."

Rath camdan dışarı baktı. Osthafen yakınlarında, hiç de tekin olmayan bir semtten geçiyorlardı. Kızıl Hugo o civarda bir yerde vurulmuştu. Onun selefi de ölmüştü. Sadece sonuncunun hem dostu, hem de düşmanı olan Johann Marlow hayatta kalmıştı.

"Sizi artık hayatımda görmek istemiyorum Marlow. Ne tehditlerinizi ne de o boktan paranızı. Aslında sizi bir daha görmeyi hiç arzu etmiyordum!"

"Komiser inanın ben de aynı şekilde sizi görmek istemiyordum. Bir daha görüşüp görüşmeyeceğimiz en nihayetinde tamamen size bağlı. Fakat şu kadarını söyleyeyim: Bir daha görüşürsek o karşılaşmadan sağ çıkamazsınız."

"Ben *bu* buluşmayı bile istememiştim. Madem öyle, beni rahat bırakın!"

"*Siz* ölülerle uğraşmazsanız, ben de sizi rahat bırakırım komiser, bir daha adımı bile duymazsınız. Uslu uslu Kriminal Müdür Nebe'nin yanındaki işnizi yapın, terfi etmeye bakın ki, pederiniz Rath oğluyla gurur duysun. Sizden tek isteğim bu. Kariyer yapın. Hep bunu istememiş miydiniz zaten?"

"Yüzünüzü bir daha görmeyi hiç arzu etmediğimden emin olabilirsiniz."

"Eh, anlaştık o zaman." Marlow sarışın şoföre işaret edince adam arabayı o kadar ani kenara çekti ki, arkalarındaki araba kornaya bastı.

"Fazla uzatmayalım komiser, vedalaşmaktan nefret ederim." Marlow arka koltukta oturan ve o ana kadar tek bir kelime bile etmeyen üçüncü kişiye döndü. "Fred, bana bir iyilik yap da, şu götveren aynasızı arabadan at!"

Fred şefinin verdiği emri yerine getirirken de konuşmadı.

74

Wilhelm Böhm dalgın dalgın karıştırdığı kahve fincanı kucağında, Charly'nin anlattıklarını dinliyordu. Zaman zaman kadının söylediklerine başını sallayarak veya hayret ifade eden bir homurtuyla eşlik ediyordu. Rath ise kanepede kadının yanına oturmuş, sıranın kendisine gelmesini bekliyordu. Bunu mahsus mu yaptığını bilmiyordu ama Böhm yine Rath'ın pencere ile Telefunken müzik konsolu arasında duran en sevdiği koltuğuna kurulmuştu.

Böhm'ü kendi dört duvarları arasında bilgilendirmek Charly'nin aklına gelmiş, Rath da diş gıcırdatarak kabul etmişti. Fakat başka çıkar yol da yoktu. SD'nin gece gündüz hâlâ peşine kuyruk taktığı göz önüne alındığında diğer bütün seçenekler devre dışı kalıyordu. Charly'nin halihazırdaki, Rath'ın da eski şefinin onları Carmerstrasse'de ziyaret etmesinin, her şeyden kıl kapan SD hafiyelerinde bile şüphe uyandırmayacağını umuyorlardı. Bir lokantada üçünün birden yemek yemesi veya Rath'ın Böhm'ü dedektif bürosunda ziyaret etmesi gibi bütün diğer seçeneklerden, gizli kapaklı bir iş yaptıkları izlenimi doğacağı için vazgeçmişlerdi.

İşte bu sebeple şimdi Böhm yine Rath'ın en sevdiği koltuğa postu sermişti. Charly adama bulduğu şahitten ve adamın gördüklerinden söz ederken, radyoda da siyasi bakımdan zararsız şarkılar çalıyordu. SD evlerini aradığı günden beri oturma odasındaki her konuşma esnasında Rath hep müzik çalıyordu.

Charly Lenzener Platz'taki Çinliyi anlattıktan sonra sözü Rath aldı ve Kriminal Sekreter Gehrke ile aralarında geçen konuşmayı aktardı.

Bütün bunları dinledikten sonra Böhm kafasını iki yana salladı.

"Ben de her şeyi Gehrke'nin tembelliğine vermiştim," dedi.

"Adamın bile bile soruşturmayı savsaklayacağı aklıma bile gelmemişti."

Böhm'ün derin ses tonu başka her sesi bastırdığından, Rath radyonun da fayda etmemesinden ve SD'nin her şeyi mükemmel bir şekilde duymasından korktu. Evlerinin dinleniyor olabileceğini, SS'in evin altını üstüne getirdiğini elbette Böhm'e anlatamazlardı. SD ile bağlantısı olan başka şeyleri de anlatamayacakları gibi.

"Kriminal Sekreter Gehrke'nin yolsuzluk yaptığından emin misiniz?" diye sordu Böhm.

Rath başını evet anlamında salladı. "En azından o günlerde. Fakat bugün bile Berlin yeraltı çetelerinin maaş listesinde olduğuna kalıbımı basarım."

"Eh, onlardan da pek fazla kalmadı ya," diye homurdandı Böhm. "Hangisi olduğunu da biliyor musunuz?"

"Her şey Johann Marlow'u işaret ediyor."

"Doktor M. mi?"

"Şahidin Lenzener Platz'ta gördüğü Çinli Marlow'un sağ kolu olan şahıs olabilir. Liang Kuen Yao."

"Ya sebep?"

"Winkler hapisteyken Marlow, Hugo Lenz'in idaresindeki Berolina'yla iyi bir iş ilişkisi kurdu. Salıverilmesine kısa bir süre kalan Winkler'in dönmesi işleri bozabilirdi. Lenz'in onun selefi olabilmesi için Winkler'in ölmesi gerekiyordu."

"Elbette," dedi Böhm ve dalgın dalgın başını salladı. "Lenz'in Berolina'ya şef olması sadece Lenz'in değil, Marlow'un da çıkarınaydı." Başını kaldırdı. "Ya şu SD elemanının öldürülmesinin sebebi ne olabilir?"

"Onu hâlâ aydınlatamadık," diye palavra sıktı Rath. "Fakat ben Brunner'in Marlow hakkında kimsenin duymaması gereken bilgiler edinmiş olmasını ciddi bir ihtimal olarak görüyorum."

"İyi ama Güvenlik Hizmeti sıradan suçlularla hiç ilgilenmiyor ki. Onların derdi siyasi rakipler ve partiden ayrılanlarla."

"Marlow parti mensubu. Her halükârda SS üyesi. Kısa bir süreden beri yine üniformayla dolaşmaya başlamış."

Böhm kaşlarını kaldırdı. "Ya, sahiden mi? Yasal yolları kullana-

rak kariyer mi yapacak yoksa? Eh, suçluların idare ettiği bir devlette akla yakın bir ihtimal bile olabilir bu."

Rath aniden bir öksürük nöbetine yakalandı.

"O zaman," diye devam etti Böhm, "SD bu eski gangsterin önünü kesmek için birtakım eski hikâyeleri yeniden ısıtmış olabilir."

"Bunlar asla ispat edemeyeceğimiz şeyler," dedi Rath. "Korkarım bu vakada hukuk devleti kimseye diş geçiremez."

Charly eski soruşturma dosyalarını masanın üzerinden Böhm'e doğru itti. "Gereon ve ben bir çare bulamadık," dedi. "Fakat belki siz tutanakları yeni bilgiler ışığında bir daha gözden geçirirseniz dikkatinizi çeken şeyler olabilir. Belki de ucundan tutacak bir şey buluruz yine de."

Böhm dosyaları aldı. "Bakacağım," dedi ve kararlı bir tavırla başını salladı. Rath tam misafirin gideceğine sevinirken, hevesi kursağında kaldı.

"Bir şans daha var," dedi Böhm. "Bu hikâyenin henüz hiç bakmadığımız bir zayıf noktası var. Kendini güvende addeden birilerini ürkütmemek için o adamla uğraşmak istememiştim ama bir ihtimalle korkutup konuşturabileceğimiz bir kişi varsa, o da o doktor."

"Doktor Wrede mi?" diye sordu Charly.

"Aynen. Onun Marlow'la tanıştığını ispat edebilirsek elle tutulur bir ipucu bulmuş oluruz."

"Marlow tıp tahsili yapmış," dedi Charly. "Bitirmemiş ama Wrede'yle üniversitede tanışmış olabilir."

Bu minvalde konuşmaya devam ettiler ve Rath dinledi. Ancak aklı bambaşka bir yerdeydi. Karşısında, önlerine çıkan son can simidine sarılmaya çalışan iki kişi vardı. Eski Almanya'dan geriye kalan hukuk devletinin son kırıntılarına inanan iki iyi dedektif. Kendisi, yani Gereon Rath ise bilhassa Johann Marlow'la konuştuğundan beri buna artık inanmıyordu. O konuşmadan Charly'ye elbette bahsetmemişti.

Marlow'un çok güçlü dostları vardı. Hukuk devletinin felç olduğu yönündeki imalarında da maalesef haklıydı. Böhm ve Charly ne kadar tepinirse tepinsin, ne kadar delil toplarsa toplasın, en nihayetinde zararsız ve çaresizlerdi. Hakikati basın yoluyla bile gün yüzüne çıkarmak imkânsızdı. Eskiden olsa, kamuoyuna ulaşmak

için tirajı yüksek herhangi bir gazetede haber yayınlatmak yeterdi. Halbuki bugün, bizzat Joseph Goebbels'in teyidini almadığı sürece böyle bir haberi yayınlayacak tek bir gazete bile yoktu.

Hayır, hayır, bu şekilde amaçlarına ulaşamazlardı. Ellerinde birçok bilgi vardı ama her şeyi bilmekten hâlâ çok uzaktılar. Üstelik bildiklerini ispatlayamıyorlardı da. Zaten Rath'ın öyle bir derdi de yoktu. Bunun için daha fazla kafa patlatmaya niyetli değildi. Marlow hiçbir kaideye uymaz ve onlar ne kadar çaba gösterirse göstersin bu işten yine paçayı sıyırdığı için onlara bakıp, kıkır kıkır gülerken, kendisi ufak tefek teferruatla zaman kaybetmek ve kaidelere sadık kalmak istemiyordu.

Rath, Böhm ve Charly'nin, Marlow ve Doktor Wrede hakkında ve o ikisinin nasıl yapıp da yakasına yapışabilecekleri konusunda tartıştıkları şeyleri artık dinlemiyordu bile. Bunların hiçbir anlamı yoktu, onu ilgilendirmiyordu, bir sonuç vermezdi. Bu ülkede hukuki yoldan adalet tesis edilemezdi, bunu kendi ellerine almaları gerekiyordu.

Başkasının işini bozmanın birçok yolu vardı ve Rath nasıl bozacağını biliyordu artık. Fakat bunu ne Böhm'e ne de Charly'ye anlatamazdı.

75

Demek Johann Marlow. Rathların oturduğu binanın merdivenlerini inen Wilhelm Böhm'ün içi içine sığmıyordu. Fazla değildi belki ama yine de yapabilecekleri bir şeyler, daha doğrusu tek bir şey vardı. Doktor Wrede.

Hemen ertesi sabah Tabipler Odası'nı arayacaktı. Doktorun nerede ve ne zaman eğitim gördüğünü onlardan öğrenmek mümkün olmalıydı. Ardından o üniversitenin kayıt listelerinde Marlow ismini arayabilir ve Johann Marlow ile Alexander Wrede'nin tanıştıklarını ispat edebilirlerdi. Doktoru bu bilgilerle zorladıkları zaman sekiz yıl önce olduğu kadar kolay kurtaramazdı paçayı. O tarihte Böhm, Anton Bruck'un hastalığından kaç kişinin haberdar olduğunu öğrenmek istediğinde adam aptal ayağına yatmıştı. Ver-

diği cevaplar o kadar aptalcaydı ki, sadece Böhm'ün şüphesinin büyümesine yol açmıştı. Fakat aynı zamanda Böhm bu sıra dışı cinayet vakasında herhangi bir şeyin ispat edilmesinin imkânsızlığını kavramıştı.

Fakat şimdi ellerinde yeni bir ipucu vardı. İpucu küçüktü belki ama en azından '27 ile '35 senelerindeki suikastlerin ve arada kalan yıllarda kimsenin dikkatini çekmeyen daha kimbilir kaç cinayetin arkasında kimin olduğunu biliyorlardı artık.

Charly'nin soğukkanlılığına hayran olmuştu. Oysa babasının katilinden bahsediyorlardı. Buna rağmen hissi davranmıyor, sükûnetle ne gibi seçenekleri olduğunu sıralıyordu. Gereon Rath ise tuhaf bir biçimde tartışmadan uzak durmuştu. Böhm eski çalışanını hiç anlayamıyordu. Rath'ın Gehrke'yi bu kadar sakarca sorgulaması ve bu şekilde muhtemel bir şahidi ürkütmesi beceriksizlikten miydi, yoksa bilinçli yapılmış bir şey mi?

İki adam arkadan yetişip, ona seslendiği esnada Carmerstrasse'ye en yakın tramvay durağı olan Steinplatz'a gidiyordu.

"Affedersiniz," dedi biri. "Bir dakika vaktiniz var mı?"

"Heil Hitler!" dedi diğeri.

Böhm istemeye istemeye Hitler selamına karşılık verdi ve bir *Heil* mırıldandı. Lüzumsuz yere sorun çıkarmak gerekmezdi.

"Size nasıl yardımcı olabilirim beyler?" diye sordu samimi bir sesle. "Bahnhof Zoo'ya gitmek istiyorsanız, uzak değil."

"Buraları biliyoruz," dedi iki adamın daha irice olanı. Onu Hitler selamı vermeye zorlayan da oydu. "Ateş de istemiyoruz, çünkü ikimiz de sigara kullanmıyoruz."

"Güzel. Madem öyle, ben de yoluma devam edebilirim."

"Bir dakika! Ne aceleniz var? Gereon Rath'ın yanından mı geliyorsunuz?"

"Size ne?"

"Bu bizi bayağı ilgilendiriyor. Yaklaşık bir saat evvel bu eve girdiğinizde koltuğunuzun altında hiçbir şey yoktu. Oysa şimdi..." Böhm'ün koltuğunun altına sıkıştırdığı dosyaları işaret etti. "Rath mı verdi bunları size? Neymiş bakalım bunlar?"

Daha Böhm ne olduğunu anlayamadan uzun boylu olanı soruşturma dosyalarını çekip aldı.

Böhm itiraz etti. "Hey, ne oluyor yahu?"

Adam Böhm'ün burnuna bir SS kimliği dayadı. "Güvenlik Hizmeti," dedi. "İzin verin şu hazinenize bir göz atalım."

"Ne hakla? Güvenlik Hizmeti'nin herhangi bir polislik yetkisi yok ki!"

"Nereden bakıldığına bağlı." Uzun boylu olanı arkadaşına dönüp, başıyla bir işaret verdi. "Egon, şuna rozetini gösterir misin?"

Bunun üzerine ufak ve cılız olanı teneke bir rozet çıkardı. Adamın siması Böhm'e tanıdık geliyordu. Bu adamı eskiden, belki seneler önce, Emniyet'te gördüğüne kanaat getirdi.

"Gestapo," dedi adam. Bazı önemli dosyalara ulaşmaya çalışan SD'ye destek oluyoruz."

"O zaman sizi hayal kırıklığına uğratacağım," diye karşılık verdi Böhm. "Aradığınız kesinlikle bu dosyalar değil. Bunlar kriminal polise ait soruşturma dosyaları."

"Göreceğiz," dedi Gestapo memuru.

O arada uzun boylu olanı Bruck dosyasını karıştırıyordu.

"Ben eski kriminal polis memuruyum," dedi Böhm öfkeyle. "Bana böyle muamele edemezsiniz!"

Uzun boylu adam Bruck dosyasını kapatıp, diğerini açtı.

"Adam haklı Egon," dedi bir süre sonra. "Bunlar hapishanede bir kavga ve bir gaz patlaması hakkında. Mayıs ve Haziran 1927. Kriminal polisin eski işleri. Bizimle alakası yok."

Dosyaları Böhm'e iade etti.

"Çok özür dileriz," dedi. "Bir yanlış anlama oldu."

"Memnun oldum. Ne aradığınızı sorabilir miyim?"

"Meslek sırrı."

"Bu dosyaları Başkomiser Rath benim ricam üzerine temin etti," dedi Böhm. "Başka dosyaların peşindeyseniz Rathlarda yanlış adrestesiniz."

"Ona biz karar veririz."

"Sadece yardımcı olmak istedim. En nihayetinde eski bir meslektaşınızım. Kriminal polis, A Dairesi."

"Şimdiyse özel dedektif olarak çalışıyorsunuz. Biliyoruz Herr Böhm. Emekli başkomiser..."

Ukala herifler. Bildikleriyle caka satıyorlardı. Öte yandan, SD ve

Gestapo'nun kendisi hakkında da bilgi toplamış olduğunu anlayınca Böhm sahiden ürktü.

Ne aradıklarını da tahmin edebiliyordu. Rath'ın teorisi doğruysa, Gerhard Brunner'in Johann Marlow hakkında tuttuğu dosyanın peşinde olmalıydılar. Acaba ölümle neticelenen kazanın arkasında Marlow'un olduğunu ve o dosyaları kaza geçiren araçtan onun çaldığını tahmin ettikleri için o gangsteri de takip ediyorlar mıydı? Yoksa yalnızca kaza yerine çağrılma talihsizliğine uğrayan zavallı polis memuruyla mı uğraşıyorlardı?

Fakat SD'nin Gereon Rath'ı takip etmesinin ardında bambaşka bir neden de olabilirdi. Böhm bunun ne olabileceğini merak etti. Allah biliyor ya, bugünlerde Almanya'da devlet erkinin öfkesini üzerine çekmek için fazla bir şey yapmaya gerek yoktu. Her hâlükârda, takipte oldukları için Rath'ları uyarmak boynunun borcuydu. Sadece Charly'nin hatırı için bile olsa.

76

Sankt Norbert'te pazar ayini dakika sektirmeden tam onda başladı. Rath arabasını beş dakika evvel Mühlenstrasse'ye park etmiş ve diğer müminlerle birlikte kilisenin karşı kaldırımdaki giriş kapısına gitmişti. Çan sesleri bütün diğer gürültüleri bastırıyordu. Peder Warszawski'nin hiç de azımsanmayacak cüssesiyle çanların ipine bizzat sarılmış, cemaatini çağırdığı gözünün önüne gelince sırıttı.

Göz ucuyla gölgelerinin Schöneberg Belediyesi istikametinde birkaç metre ileride park ettiğini ve siyah Audi'nin içinde oturduklarını görüyordu. Yine aynı adamlardı, arabayı bile değiştirmemişlerdi. SD'nin fark edilmeyi bilhassa istediğine inanası geldi. Ancak belki de kendisi çok dikkatliydi. Ne de olsa sık sık takip edildiği olmuştu.

Diğerleri kilisenin nefine giderken, o giriş holünde sağa saptı, dikkat çekmeyen bir kapıdan geçerek güney kulesinde bulunan ve yaşama ve ofis alanlarına giden merdiven sahanlığına çıktı. Bu bölüm kilisenin dış cephesinin hemen arkasındaydı ve onu dışarıdaki günahkâr dünyadan ayırıyordu. Burası Johannes Warszaws-

ki'nin payitahtıydı. Sankt Norbert'in papazı burada yaşıyor ve çalışıyordu. Birkaç sene evvel Rath, Warszawski'nin sakladığı Amerikalı gangster Goldstein'la burada burun buruna gelmişti. Charly ile birlikte nikâh görüşmesini buradaki papaz bürosunda yapmış, birkaç defa da, genellikle günah çıkardıktan sonra, papazla özel buluşmalar için yine buraya gelmişti. Onun bütün günahlarını bilen yegâne insan Johannes Warszawski'ydi. Daha doğrusu, hemen hemen bütün günahlarını bilen...

Papaza her şeyi anlatmamıştı, buna lüzûm da yoktu. SS belli bazı belgeleri bulursa Rath'ın hayatının tehlikeye gireceğini bilmesi yeterdi. İş Nazilere, bilhassa da tanrı tanımayan SS'e karşı olmaya gelince papaz herkese destek oluyordu.

Fakat o sırada Rath'ın gizlice bürosuna sızdığından haberi yoktu. Papaz onun da diğerleriyle birlikte kilisede olduğunu sanıyordu. Teslimat ayinden sonra gerçekleşecek, Rath'ın bahanesi kiliseye gitmek olacaktı. Buraya kadar hepsi iyiydi ama Rath'ın, papazın da bilmemesi gereken başka planları vardı. Bunun için de sadece bir daktiloya ve ıstampaya ihtiyacı vardı. Papazın bürosunda ikisi de mevcuttu.

Kimseyle karşılaşmayacağından emindi. Papaz çoktan kutsal eşyanın himaye edildiği odaya gitmiş, o kısımda çalışan ya da işi olanların hepsi de kilise sıralarına yerleşmiş, *Kyrie eleison*'un başlamasını bekliyordu.

Rath maymuncuğunu hazır etmişti ama kapı kilitli değildi. Büro tam hatırında kaldığı gibiydi. Yazı masasının arkasında Kutsal Norbert'in yağlıboya bir resmi asılıydı, daktilo da pencere kenarındaki ufak masanın üzerindeydi. Rath işe koyulmadan evvel daktilonun koruma kılıfını çıkardı. Biraz öne eğilince kaldırımın kenarında bekleyen siyah Audi *Dresden*'i görebiliyordu. Adamların hâlâ arabada olup olmadığını görmekse mümkün değildi. Fakat içlerinden biri kendini feda edip, Katolik pazar ayinine katılmış olsa dahi, kilise o kadar doluydu ki, Gereon Rath'ın orada olmadığını fark edemezdi.

İlk kâğıdı daktiloya yerleştirip, çalışmaya koyuldu. Ne yazacağına daha evdeyken karar vermişti. Gizli Göring dosyasına fazlaca bir ek yapmasına gerek yoktu. Dosyada doğru yerlere yerleşti-

rilecek dört daktilo sayfası tutanak işini görürdü. Göring'in yeraltı dünyasıyla irtibatını ve onun hâlâ devam eden, hatta giderek sınırsız bir hal almaya başlayan morfin bağımlılığını açığa çıkarmayı sağlayacak Güvenlik Hizmeti muhbirinin kimliğini belli eden tutanaklar.

SD açık ad kullanmıyor, ya takma isim ya da kısaltmalarla yetiniyordu. Rath da öyle yaptı. Muhbiri her yerde bir kısaltmayla andı: *Dr. M.*

Daha fazlasına lüzûm yoktu.

Üzerinde *gizli devlet dosyası* yazan mührü bir akşam evvel bürodan aşırmıştı. Mühür pazartesi sabahı yine olması gereken yerde, mühür askısında asılı olacaktı. Rath'ın papazın yazı masasında ıstampayı uzun uzadıya araması gerekmedi. Tutanakların her biri gizli mührüne de kavuştuktan sonra işi bitti. Topu topu kırk dakikasını almıştı.

Istampayı yerine koydu, daktilonun kılıfını geçirdi ve son bir defa pencereden dışarı baktı. SD'ye ait araç hâlâ yolun kenarındaydı. Papazın bürosundan çıkıp, aşağı inmeden önce belgeleri deldi ve pantolon kemerinin arasına sıkıştırdığı zarfların yanına sokuşturdu. Giriş holü boştu ama nefte yer bulamayanlar açık kapının önünde bekliyordu. Rath çaktırmadan aralarına karıştı. Tam zamanında gelmişti. Komünyon başlamak üzereydi. Rath da diğer müminlerle birlikte yürüdü. Papaz Warszawski'nin elinden kutsal ekmek almak üzere diz çöktüğünde gömleğinin altındaki kâğıtlar hışırdadı. Bir an gözgöze geldiği papazın bakışlarında, biraz sonra randevuları olduğuna dair bir işaret okunmuyordu.

Rath geriye dönüp, yine arkada, kapının önündeki yerini aldı, gözlerini yumdu ve sofu taklidi yapmaya başladı. Nihayet org postlude çalmaya başladı. Papaz Warszawski ve sunak çocukları ellerini kavuşturup orta koridor boyunca yürümeye başlayınca o da kapıda duran diğerleriyle beraber kenara çekilip, yol verdi. Önünden geçerken onu tanıyan Warszawski'nin verdiği belli belirsiz bir işaretten Rath yukarı çıkması gerektiği anlamını çıkardı. Belki kapıları bunun için kilitlememişti. Cemaat de papaz ve sunak çocuklarının peşinden dışarı çıkana kadar bir miktar daha bekledikten sonra merdivenleri tırmandı ve tekrar papazın bürosuna gitti.

Yaklaşık beş dakika sonra Warszawski de geldi. Cübbesi hâlâ üzerindeydi.

"Üstümü değiştirmedim," dedi papaz. "Şüphe çekmek istemiyorsanız fazla vaktimiz yok demektir. Takip edildiğinizi mi söylemiştiniz?"

Rath başıyla doğruladı. "SD. Dışarıda, siyah bir limuzinde bekliyorlar. Yepyeni bir Audi Dresden."

Warszawski başını salladı. "Siz de bayağı sık takip ediliyorsunuz. En azından bana geldiğiniz zamanlar. Nasıl beceriyorsunuz bunu?"

Rath omuz silkti. "Doğal yetenek herhalde."

O arada papaz arkasında ufak bir kasa olan ahşap bir kaplamayı açmıştı.

"Evrakı kulübeden aldım. Söylediğiniz gibi, hâlâ bira kasasının altındalardı." Kirli yelken bezine sarılmış dosyaları kasadan aldı ve masaya bıraktı. Rath paketleri açtı. Aynı kendi paketlediği gibiydi, kimse dokunmamıştı. Yeraltında bir delikte, bir bira kasasının altında bir buçuk hafta durdukları halde bayağı temiz ve düzgün görünüyorlardı. Belki bazı kısımları rutubetten kıvrılmıştı. Biraz da küf kokuyorlardı.

"Şimdi ne yapacaksınız? Yakacak mısınız bunları?" diye sordu papaz.

Rath kafasını iki yana salladı. "Hayır," dedi. "Bunlar delil. Doğru adrese ulaşmaları lazım."

"Hımm. Bunu nasıl yapacaksınız? SD kapının önünde bekliyorsa dosyaları yanınıza alamazsınız. Üstünüzü arayabilirler."

"Çok haklısınız. Böyle bir niyetim de yok zaten." Rath hafifçe öksürdü. "Bana bir kıyak daha yapmanız lazım papaz efendi."

Warszawski kaşlarını kaldırdı.

Rath gömleğini pantolonundan sıyırdı ve önce sahte tutanakları, ardından da büyük boy zarfları çıkardı.

"Bir daktilonuz var mı papaz efendi?" diye sorarken, inşallah abartmıyorum, diye düşündü. Çünkü daktilo koruma kılıfı altında bile olsa görülmeyecek gibi değildi.

Warszawski o koca aleti işaret etti. "Orada."

"Kullanmayı biliyor musunuz?"

"Vaazlarımı onda yazıyorum."

"Mükemmel! Bu zarflara adres yazabilir misiniz? Pullarını önceden yapıştırmıştım."

Warszawski omuz silkip, daktilonun kılıfını çıkardı ve ilk zarfı taktı.

Rath bir yandan papaza adresi yazdırırken, diğer yandan da dört tutanağı dosyalara yerleştiriyordu. Warszawski ilk zarfı daktilodan çıkardı.

"Gönderen kim?" diye sordu.

"İhtiyaç yok," diyen Rath ilk dosyayı zarfa yerleştirdi. "Diğer zarflara da aynı adresi yazın ve yarın bunları postaya verin."

Warszawski adrese baktı. "Bu da kim?" diye sordu.

"İtimat ettiğim biri," dedi Rath. "Onun eline geçtikten sonra bu dosyaların artık kimseye bir zararı dokunmaz."

Bir yalan daha. Günah çıkarırken papaza anlatmayacağı yalanlardan biri.

77

Greifswald şehirden ziyade bir köydü. Yine de Prusya'nın en eski üniversitesi buradaydı. Sadece eski şehir merkezinin kıyısında, içinde asilzadelerin yaşadığı bir saraya benzeyen ana binasından bile burada geleneklere ne kadar önem verildiği anlaşılıyordu. Ziyarete gelenlere bunu hissettiriyorlardı da. Charly geleceğini önceden telefonla haber verdiği halde bekletiyorlardı.

Öbür taraftan buraya gelmesi dört saatine mal olmuştu, birkaç dakika daha beklese ne çıkardı. Yalnız gelmişti. Böhm hâlâ kayıp şahıs vakasıyla meşguldü. Hem o zaten Tabipler Odası'yla konuşma işini üstlenmiş ve Doktor Alexander Wrede'nin 1914 senesinde, savaş patlak vermeden kısa bir süre önce, tahsilini tamamladığı Greifswald Kraliyet Üniversitesi'nde doktora da yaptığını öğrenmişti. Ondan sonra da sıhhiye subayı olarak savaşa katılmış ve nihayet 1921 senesinde aile doktoru olarak Berlin'de önce Friedrichshain'da, daha sonra da Kreuzberg'de muayenehane açmıştı.

Sekreteryanın kapısı açıldı. Kaç yaşında olduğunu çıkaramadığı bir kadın dışarı çıkıp, konuşmadan evvel Charly'yi tepeden tırnağa süzdü.

"Frau Rath siz misiniz?"

Charly kalktı. "Benim."

"Heil Hitler."

Charly mecburen Hitler selamıyla karşılık verdi.

"Öğrenci kayıtlarını görmek istiyormuşsunuz. Sebebini öğrenebilir miyim?"

"Bir kayıp şahıs vakası," diye yalan attı Charly. "Bu sabah telefonda anlatmıştım."

"Fakat korkarım o anlattıklarınızı ben tam anlayamadım."

"Zaten biraz karışık. Ben bir dedektif bürosunda hukukçu olarak çalışıyorum. Bir müşterimiz uzun zamandır izini kaybettiği bir arkadaşını arıyor."

"O da burada okumuş, öyle mi?"

"Onun gibi bir şey. Meslek sırrı olduğu için daha net söyleyemiyorum, anlayışla karşılayın lütfen."

"Elbette."

Sekreter onu büyük bir rafa götürdü. "Öğrenci kayıtları burada. Hangisine bakmak istersiniz?"

"En iyisi birkaç tanesine bakmak. '14 yılından geriye doğru '10 yılına kadar olabilir mesela."

"Yıllara değil, dönemlere göre düzenliyoruz."

"Tabii. O zaman on dört senesinin yaz döneminden başlayalım ve birkaç dönem geri gidelim."

"İyi. Fakat kendiniz arayacaksınız. Bizim vaktimiz yok," dedi sekreter. Charly, karşısında bir erkek olsa kadın yine böyle der miydi diye düşünmekten kendini alamadı. Bir profesöre kesinlikle böyle bir şey söylemezdi.

Kadın raftan deri ve toz kokan yedi-sekiz ağır cilt çıkardı ve itinayla Charly'nin kollarına bıraktı.

"Şu ilerideki masada oturabilirsiniz. Fakat ancak saat altıya kadar. O saatte sekreterya kapanıyor."

İki saati bile yoktu. Charly, inşallah aradığımı çabuk bulurum, diye düşündü. Gösterilen masaya oturdu ve ilk cildin kapağını aç-

tı. Koku daha da yoğunlaştı. Tabii, önündeki defter yirmi seneden fazla bir zamandan beri orada tozlanıyordu neticede.

Veriler tertemiz bir el yazısıyla kaydedilmişti. Kayıt numarası, kayıt tarihi, isim, doğum tarihi ve yeri. Wrede, Alexander ismini çabuk buldu. 14 Şubat 1889, Stettin doğumluydu. Defterlerin hepsinde aynı numara altında kayıtlıydı. Fakat ne kadar geri giderse gitsin –ki ta 1910/11 kış dönemine kadar aramıştı– Marlow ismine rastlamadı. İşin kötüsü öğrenciler alfabetik sırayla değil, kayıt olmak için kuyruğa girdikleri şekilde kaydedilmişti. Yani her dönem listenin başka bir yerindelerdi.

Charly 200 kilometreyi boş yere geldiğini kabullenmek istemiyordu. Listeleri bir kere daha inceledi. Hiçbir şeyi atlamamak için, daha önce üstünkörü üzerinden geçtiği isimlerin üzerinde bu sefer daha uzun durarak.

Birden duraksadı.

Aradığı olmasa da tanıdık bir isme denk gelmişti.

Parmağını az evvel okuduğu satıra geri götürdü. Evet, yine o isim: Larsen, Magnus / 17 Ağustos 1890 / Marlow.

Olamaz!

Ama düşündüğü gibi olmalıydı.

Defterleri iade etmeden önce el çantasından fotoğraf makinesini çıkarıp, o sayfaların resmini çekti. Bir daha Heil Hitler demeden sekreteryadan çıkmayı başardı.

Üniversite binasının önüne çıktığında evvela bir sigara yaktı. Gereon'un Buick'ine oturdu. Fazla düşünmesi gerekmedi. Yolu uzatacaktı belki ama Marlow'a gidecekti.

Yolculuğu tahmininden daha az sürdü. Bir buçuk saat sonra Altendorf'a vardığında saat ilerlemişti. Hizmetçi binalarında yaşayanlar akşam yemeğine oturmuş olmalıydı. Avluda hiçbir çocuk oynamıyordu. Charly Buick'ten inip, yaşlı karaağacın altındaki mezarlara yürüdü.

Gurupta bu küçük mezarlık gerçekten güzel bir manzara arz ediyordu. Üç hafta evvel son geldiğinden beri birisi Liang Çeng Lu'nun mezarına taze çiçek bırakmıştı.

Hep gelen adam. Bazen öyle, bazen böyle.

Mercedes'le.

Bazen.

Bildiği kadarıyla Johann Marlow'un bir Mercedes'i vardı. Ondan başka bir Adler'i, bir Duesenberg'i, bir Audi'si ve bir Horch'u da vardı. En azından bir sene önce böyleydi. Arabayı Liang kullanmadığı zaman Mercedes'e mi biniyordu acaba?

Neden annesinin mezarına giderken Çinliyi de yanına almıyordu? Neden kadınla yalnız kalmak istiyordu?

Johann Marlow gibi vicdansız birinin, nasıl olup da eski bir sevgilisine bu kadar bağlı olduğunu düşündü.

Tabii, oğlunun annesi olduğu içindi!

Malikânenin yıkıntılarına baktı. Acaba yanmadan önce bu ev neler görmüş geçirmişti? Bilhassa yandığı gece neler olmuştu? Yanmadan kısa bir süre önce.

Evler konuşamasa da insanlar konuşurdu. Charly, ayaktakımının yerleştiği söylenen hizmetkâr evlerine doğru yürüdü. Bir an tereddüt ettikten sonra karşısına çıkan ilk kapıyı vurdu. Bir yerden başlaması lazımdı çünkü.

Kapıyı onu şüpheyle süzen yaşlıca bir kadın açtı.

Charly kadının güvenini kazanmak için gülümsedi.

"Rahatsız ettiğim için beni affedin," dedi. "Acaba bana Altendorf Çiftliği hakkında biraz bilgi verebilir misiniz? Neden yandığı hakkında. Larsen ailesi hakkında. Magnus Larsen hakında."

"Ben buralı değilim," dedi kadın.

"Burada yaşamıyor musunuz? Misafirliğe mi geldiniz yoksa?"

"Tabii burada yaşıyorum. Fakat '22'de geldim. Ben geldiğimde yanmıştı."

"Hizmetkar evleri boş muydu?"

"Boştu. Onun üzerine biz yerleştik ya zaten."

"Biz derken..?"

"Biz işte. Dahm ve Priebe aileleri. Batı Prusya'dan geldik buraya. Burası yeni memleketimiz oldu."

Onun için de Mecklenburglular size ayaktakımı diyor, diye düşündü Charly. Bir göçmenin içinde yaşadığı cemaatin parçası olarak kabul görmesi için acaba aradan ne kadar zaman geçmesi gerekiyordu?

"Siz geldiğinizde burada başka kimse kalmamış mıydı?"

"Kimse yaşamıyordu, evler boştu."

Kadın neden orada olduğunu izah etmek zorundaymış gibi konuşuyordu.

"Size inanıyorum. Yalnızca burada çiftliğin eski çalışanlarından birinin oturduğunu ummuştum."

"Var öyle biri. Maria."

"Yaa! Onu nerede bulabileceğimi de söyleyebilir misiniz? Hâlâ Marlow'da mı oturuyor?"

"Yok." Eski Batı Prusyalı kafasını iki yana salladı. "Maria'nın Marlow'da ne işi olacak?"

Charly hayal kırıklığına uğradı.

"Hemen yan tarafta oturuyor," diye ekledi oysa kadın. "Kardeşimle evlendi."

"Maria mı dediniz? Soyadı ne?"

"Priebe tabii!"

Sanki bu dünyanın en normal şeyiydi.

Kısa bir süre sonra Charly komşu binanın ufak mutfağında, görümcesi olabilecek gibi şüpheci sarışın bir kadının karşısındaydı. Kadının kırklı yaşlarının başlarında olduğunu tahmin etti. Saçının birkaç teline ak düşmüştü. Demek savaş bittiğinde Maria Priebe yirmili yaşlarının ortasındaydı. Neler olduğunu hatırlayacak yaştaydı.

"'18 senesinde Altendorf'ta mı oturuyordunuz?" diye sordu.

Maria Priebe başıyla onayladı.

"Burada mı çalışıyordunuz?"

Kadın yine başını salladı.

"Frau Priebe, sadece büyük yangın hakkında birkaç soru sormak istiyorum. Savaştan sonra malikanenin yandığı günle ilgili."

"Savaştan sonra değildi. Savaş bitmeden az önceydi."

"Ne gün olduğunu da hatırlıyor musunuz?"

"Reformasyon günüydü."

"Başka ne hatırlıyorsunuz?"

"Sabah erkendi. Duman kokusuyla uyandım. Baştan birisinin soba yakmaya çalıştığını sandım. Fakat sonra alevlerin yansımasını görüp kalktım. Malikâne alevler içindeydi. Birkaç kişi söndürmeye çalışıyordu ama nafile. Yapacak bir şey kalmamıştı artık."

"Ölen oldu mu?"

"Yaşlı Herr Larsen. Allah rahmet eylesin. Uşağı yaşlı Engelke ve oğlu."

"Magnus Larsen mi?"

Kadın başıyla doğruladı. "Diğerleri savaşta şehit oldu."

"Cesetlerin kimlik tespiti yapıldı mı?"

Maria Priebe ne demek istediğini anlamadan ona baktı.

"Kimlik tespiti. Yani demek istediğim, onları tanıyan biri oldu mu?"

"Tanınacak bir şey kalmamıştı. Hepsi yanmıştı."

"Fakat Magnus Larsen'in de ölenler arasında olduğu kesin, öyle mi?"

Kadın başıyla doğruladı. "Aslında o genç beyefendi babasıyla kavgalıydı. O Çinli orospu yüzünden. Fakat o akşam yine barışmış olmalılar."

"Neden böyle düşünüyorsunuz?"

"E, evde olduğu için tabii. Doktor söyledi. Ölüm belgelerini hazırlayan doktor."

"Üçüncü cesedin Magnus Larsen'e ait olduğunu o nereden biliyormuş?"

"E, onun asker kimliğini buldukları için tabii."

"Kimlik nasıl olmuş da yanmamış?"

Maria Priebe omuz silkti. "Galiba dışarıda merdivende duruyormuş. Öyle bir şey. Kaybetmiş herhalde, ben ne bileyim? Doktor yanılacak değil ya. Öldüğünü söyledi."

Charly başını salladı. Bunu daha fazla kurcalamaya gerek yoktu. Magnus Larsen'in daha hayatta olduğundan emindi zaten.

"Çiçek getiren adam kim?" diye sordu. "Liang Çen Lu'nun mezarına çiçek getiren."

Maria Priebe omuz silkti.

"Magnus Larsen'e benziyor mu?"

Kadın yine omuz silkti. "Şehirli biri. Ondan uzak dururuz."

"Kısa süre önce yine gelmiş olmalı."

"Olabilir. Ben görmedim. Genellikle çocuklar bize haber verir onun geldiğini. Veya mezarda taze çiçekler olduğunu."

Charly, Maria Priebe'nin çiçekleri getirenin kim olduğunu tahmin ettiğini ama buna inanmak istemediğini düşündü. Aksi halde

dünyası şaşardı herhalde. Veya bu onu ilgilendirmiyor olabilirdi. Mercedes'teki adamdan çekiniyor olabilir miydi? Belki Marlow eski memleketinde kendisini bir tanıyan çıkabileceği korkusuyla çiçekleri mezara bir başkasıyla gönderiyordu. Belki Liang da aynı sebeple annesinin mezarını hiç ziyaret etmemişti.

Not defterini kapattı ve kalkmaya davrandı.

"Bence o Çinli piçti," dedi birdenbire Maria Priebe. "O Çinli velet hepimizin hayatını mahvetti. Annesini gömüp, her şeyi ateşe verdi. Ertesi sabah da ortadan kayboldu."

"Gördünüz mü bunu?"

"Görmek mi? Ben evin yandığını gördüm. Çinlilerin kulübesiyse boştu. Orospu yeni bir mezarda, toprağın altındaydı. Oğluysa kayıplara karışmıştı. Bana sorarsanız, genç beyefendi Larsen'in arabasıyla. Bir artı bir iki ediyor."

Evet, diye düşündü Charly, öyle ama yine de insan hatalı bir sonuca varabiliyor. Kalkıp gitti.

78

Arabasını evinin önüne park ettiğinde geç olmuştu. Mesaiden sonra şefinin özel adresine mühim bazı evrak götürmek zorunda kalmıştı. Kendince ikinci şef olarak adlandırdığı Reinhard Heydrich'e. Çünkü birinci ve kendisini hâlâ bağlı hissettiği şefi Hermann Göring'di. Oysa Kurt Pomme bir seneden beri Heydrich'in emir subayıydı.

Neyse ki, Pomme Heydrich'ten çok uzakta oturmuyordu. Onun da evi Berlin'in yemyeşil güneybatısındaydı. Güzel bir evdi. Korgeneral işi ile boş vakti, çalışma hayatıyla özel hayatı arasında pek ayrım yapmıyordu. Aslında bu hayat Kurt Pomme'ye hiç yabancı değildi. Sapına kadar polis memuruydu çünkü. Elbette vaziyet gerektirdiğinde bir polis her zaman işbaşında olmalıydı. Ancak Heydrich'in yanında bunun sık sık eziyete dönüştüğünü hissediyordu. Gestapo şefinin onu gece yarısı yatağından kaldırdığı dahi olmuştu. Eften püften işler için.

Reinhard Heydrich fazla hırslı bir adamdı, o kadar. Bir hata ya-

pacağına veya bir şeyi ihmal edeceğine daha fazla çalışmayı tercih ediyordu. Daha fazla çalışması da şarttı, çünkü aynı zamanda hem Gestapo'yu hem de Güvenlik Hizmeti'ni idare etmesi gerekiyordu ki, ikisi de zorlu işlerdi. Elbette SD devlet polisine çalışıyordu ama Pomme onun ne dolaplar çevirdiğini, üstüne vazife olmadığı halde malumat topladığını, bazı insanları izlettiğini de biliyordu. Bunlar arasında üst, hatta en üst seviyede ve aslında her türlü şüpheden uzak olması gereken parti mensupları da vardı. Heydrich yine de haklarında dosyalar hazırlatıyordu. Başkaları hakkında malumat toplayınca kendi gücünün arttığını bildiği için.

Yani bir tarafta Gestapo'nun, Pomme'nin de ulaşabildiği, bir bakıma resmî denebilecek gizli bilgileri, diğer tarafta ise SD'ye ait, birtakım evrak dolaplarında tutulan ve anahtarları sadece az sayıda seçilmiş şahısta bulunan –ki Kurt Pomme onlara dahil değildi– gizli bilgiler vardı. SD'nin elindeki bilgiler ihtiyaca göre raftan indiriliyordu. Bir sene önce Röhm ve SA darbe girişiminde bulundukları zaman olduğu gibi. Darbenin önüne ancak Güvenlik Hizmeti'nin sebatlı çalışması sayesinde geçilebilmişti. Aslında Pomme o günlerde temizlenenlerin hepsinin bu darbe planlarıyla bir ilişkisi olduğuna hâlâ inanamıyordu. Çünkü aralarında SA ile uzaktan yakından alakası olmayanlar, hatta tam aksine ona düşman olanlar bile vardı.

Fakat birinci ve ikinci şefinin el ele verdiği o günler çok geride kalmıştı artık. Resmî olarak değil tabii, ama gayriresmî olarak. Her biri diğerinin yaptıklarını son derece büyük bir şüpheyle izliyordu. Hermann Göring'in polis örgütü üzerindeki ağırlığı gitgide erirken, Heydrich gayet enerjik şekilde SS ve SD'yi birleştirip, Gestapo'yu Prusya'nın ve imparatorluğun içişleri bakanının yetki alanından gitgide uzaklaşan ve sadece SS şefi Heinrich Himmler'e sadık, kuvvetli bir birliğe dönüştürmeye çalışıyordu. Hermann Göring'in Eyalet Polisi Teğmeni Pomme'yi bir sene önce emir subayı olarak Heydrich'in emrine vermesinin sebeplerinden biri de, Himmler'in bu ihtiraslı öğrencisini kontrol altında tutma arzusuydu. Onun neler karıştırdığını zamanında bilmek istiyordu.

Fakat bu iş sanıldığı kadar kolay değildi.

Çünkü maalesef Kurt Pomme Heydrich'in şahsi emir subayı de-

gil, Gestapo'nun ona tahsis ettiği biriydi. Bu yüzden de SD'nin bütün faaliyetinden uzaktı ve dışlanıyordu. Oysa tehlikenin en büyüğü oradaydı.

Evinin kapısı zor açılınca Pomme şaşırdı. Sebebini mektup deliğinin ardına yığılan sürüyle mektubu görünce anladı. Birkaç gün eve uğramamış, temizliğe gelen kadına da izin vermişti. Yığının en üstünde dört adet büyük ve kalın zarf vardı. Eğilip, bütün yığını kucakladı ve mutfak masasına götürdü. Sonra buzdolabından bir bira çıkarıp, ilk mektubu eline aldı. En çok merakını çeken o büyük ve ağır zarflardan biriydi. O açık kahverengi zarfın, daha doğrusu açık kahverengi zarfların hepsinin üzerine daktiloyla *Kurt Pomme, ŞAHSA ÖZEL!* yazılmıştı. Altında da özel adresi vardı. Merakı kabardı. Normalde evine fazla mektup gelmezdi. Dört zarf da, adresler de birbirinin tıpatıp aynısıydı. Dördünde de gönderenin adı yoktu.

Bir yudum bira içtikten sonra mektup açacağını ilk zarfa daldırıp, balık karnı yarar gibi açtı. Bu da ona ne zamandan beri oltasını alıp, balık tutmaya gitmediğini hatırlattı. Zarftan dosyalar döküldü. Aynı şekilde bütün zarfları açtı. Sonuçta önündeki masada altı dosya birikmişti.

Pomme dosyaları karıştırınca gelen mektupların mahiyetinin ne kadar yakıcı olduğunu derhal anladı. Yakıcı ne kelime, iğrençti. Kim ona böyle şeyler gönderiyordu? Bunlar haftalardan beri aradığı dosyaların ta kendisiydi. Var olduklarını tahmin ediyordu. Ancak Gestapo'dan geldiği ve SS değil, polis rütbesi taşıdığı için SD'de hemen hemen hiç kimse ona itimat etmiyor, onu bu dosyalardan uzak tutuyorlardı.

Haftalardır peşinde olduğu şeyler şimdi posta aracılığıyla ayağına gelmişti. Kim göndermişti? Vicdan azabı çeken bir SS mensubu mu? Yoksa bu bir tuzak mıydı? Heydrich'in onu test etmek için attığı bir yem miydi? Öte yandan, dosyaların SD kökenli olduğuna dair hiçbir işaret yoktu. Çıkarabildiği yegâne bilgi hedefin İmparatorluk İçişleri Bakanı Hermann Göring olduğuydu.

Dosyaların muhteviyatı Pomme'nin SD'den beklediği her türlü şerefsizliğin ve utanmazlığın da ötesindeydi. Bunlar kirli çamaşırlardı, başka bir şey değil. Hiçbir siyasi bilgi yoktu, sadece hatalar,

yanılgılar ve en berbat söylentiler sıralanıyordu. Böyle bir malzeme sadece ve sadece şerefsiz bir amaçla toplanabilirdi: Şantaj yapmak.

Pomme tamamen emin olana ve hiçbir şüphesi kalmayana kadar bütün dosyaları tekrar inceledi ve ancak ondan sonra telefona sarıldı. Telefon santralindeki genç kadına verdiği numarayı çok az insan biliyordu.

"Ben Pomme," dedi. "Bu geç saatte rahatsız ettiğim için beni affedin sayın bakanım."

79

Bu randevusundan kimseye bahsetmemişti, Gereon'a bile. Elbette. Zira bahsetse, oraya gitmesine mani olmak için elinden geleni ardına koymaz, bu yaptığının ne kadar tehlikeli olduğunu, hayatını tehlikeye attığını gözüne sokardı çünkü. Anlamı da yok zaten derdi. Kısacası, onun aklını kaçırdığına hükmederdi. Belki kaçırmıştı da. Fakat başka türlü de yapamıyordu.

Nanking'e girdiğinde Liang oradaydı. Yaklaşık üç hafta evvel oturdukları masaya yerleşmişti.

Bir kere daha şahsen görüşmeleri aslında tabii ki şart değildi ama onunla buluşmayı reddedemezdi. İstemiyordu da reddetmek. Babasının kanına giren adamı görmek istiyordu.

Şapkasını ve mantosunu çıkarmadan masaya oturdu.

"Her şey hazır," diyerek masaya bir zarf koydu. "Çin Büyükelçiliği'ne giden yazının bir kopyası. Sanırım artık vatandaşlık işlemi bir formaliteden ibaret."

Liang zarfı aldı.

"Teşekkür ederim," dedi.

Charly ikinci bir zarfı masanın üzerinden ona doğru itti. Çinli içi tıkabasa dolu, dokununca çıtırdayan bu zarfa şaşkınlıkla baktı.

"Bu ne?"

"Sekiz yüz Mark."

Adam hâlâ şaşkındı.

"Bu sizin ücretiniz," dedi. "Hak ettiniz."

"Olabilir. Yine de istemiyorum."

"Fakat... neden?"

"Siz verdiğiniz için. Sizin lanet olası paranızı istemiyorum!"

"Belki inanmayacaksınız ama tamamen kanuni yollardan ve şerefli bir şekilde kazandığım bir para. Marlow şirketinin ticari faaliyeti artık..."

"Yaşlı kadınların alışveriş torbalarını taşıyarak bile kazanmış olsanız, sizin o boktan paranızı istemiyorum. İstemiyorum, çünkü sizin paranız!"

Adam bozulmuştu. Charly adamın nedenini bile bilmeden reddedilmeyi sevmediğini anlıyordu. Ne kadar iyi! Biraz canı yansındı!

"Ben... Anlamıyorum. Neden? Siz ırkçı da değilsiniz ki?"

"Hayır, anlamıyorsunuz, hiçbir şey anlamıyorsunuz! Kanunların sizin için hükmü olmadığını sanıyorsunuz, istediğinizi yapabileceğinize inanıyorsunuz, efendinizin veya sahibinizin ne zaman canı çekerse, o zaman başkalarının canını alabileceğinizi düşünüyorsunuz."

"Fakat... Bütün bunların sizinle bir alakası yok ki."

"Yoo, var. Benimle alakası var." Sonra ona sadece tarihi söyledi. "3 Haziran 1927."

Adam aval aval ona baktı.

"Size hiçbir şey ifade etmedi, değil mi? Çünkü sıradan bir tarih. O günden beri daha kimbilir kaç kişiyi öldürmüşsünüzdür."

Adam hâlâ ona bakıyordu ama yüzündeki ifade ciddileşiyor, sertleşiyor ve daha kararlı bir hal alıyordu. Şimdiye kadar Charly'yle konuşurken gerek görmediği ancak bütün Berlin'i titreten bu bakıştı.

Charly ise korkmuyor ve korkmamasına kendi de şaşıyordu. Öfkesi daha büyüktü.

"3 Haziran 1927," dedi. "O gün, babamı öldürdüğünüz gündür."

Liang konuşmadı, gözleri de hareketsiz ve karanlıktı ama Charly onun da durumu anlamaya başladığını biliyordu.

"Lenzener Platz'ın köşesindeki binanın infilak etmesi için bodrum katında bir gaz kaçağına sebep olduğunuz gündür. O infilakta efendiniz ve sahibiniz Johann Marlow'un yolunu tıkayan Berolina Şefi Adolf Winkler'in ölmesi gerekiyordu. Çünkü Marlow çoktan Winkler'in yardımcısı olan Kızıl Hugo'yla iş tutmaya başlamıştı. O yüzden Winkler'in ortadan kaldırılması lazımdı. O arada ma-

sum bir aile babasının ve meyhane sahibi bir kadının da ölmesi umurunuzda değildi."

Liang'ın bakışları onu delip geçiyordu sanki.

"Çok fazla şey bildiğini tahmin ettiğiniz için mi ölmesi gerekiyordu babamın?" diye sordu Charly. "Halbuki o zaman polise ifade veren o değil, bendim. O zaman iyisi mi şimdi beni de öldürün."

Liang konuşmuyordu.

"Yoksa onu sadece yem olarak mı kullandınız? Winkler'i tuzağa düşürmek için. Her halükârda onun hayatının sizin gözünüzde bir kıymeti yoktu!"

Liang kıpırdamıyordu.

"Neden söz ettiğinizi bilmiyorum."

Ezbere söylenen bir laf. Mahkemede, polis sorgusunda faydası olabilirdi belki ama burada sökmezdi.

"O günden beri daha kaç kişiyi öldürdünüz, hatta kendinizi hepsinin bu sonu hak ettiğine mi inandırıyorsunuz, bilmiyorum. Fakat hepsi yalan. Kimse ölmeyi hak etmiyor. Siz bile. Babamsa kesinlikle hak etmiyordu. İster Çin'de, ister burada, vicdanınızda böylesi bir yükle nasıl olup da yeni bir hayat kuracaksınız, bilmem. Fakat ne kadar uzağa kaçarsanız kaçın mazinizden kurtulamazsınız."

Adam karşılık vermedi. Onu gözleriyle susturmak ister gibi bakıyordu. Fakat bu da fayda etmiyordu.

"Mazinizden kurtulamayacaksınız," dedi Charly. "Hayatınızın bütün yalanları er ya da geç ortaya dökülecek. Size en çok yalan söyleyen de kimdi, biliyor musunuz? Johann Marlow. Onu terk edin, Çingdao'ya gidin. Gidin orada yaşayan insanların neler anlattığını dinleyin. Bugün bile, aradan o kadar sene geçtiği halde tercüman Çen Lu'nun oğlunun bir piç olduğunu söylüyorlar."

Liang'ın kara gözlerinde şimşekler çakmaya başladı.

"Liang Tao'nun oğlu değilsiniz. Annenizi gebe bırakan ya İmparatorluk orman müfettişi ya da oğluydu. İkisi de bu keyfi yaşamışa benziyor. Şoför ise sadece bir boşluğu doldurmak, şerefi kurtarmak için kullanılmış. Annenizin şerefinden bahsetmiyorum, hayır, onunki mühim değil. Hayır, Larsen ailesinin şerefi. Larsen Junior'un bugünkü adını biliyor musunuz? Yanında çalıştığınıza gö-

re herhalde biliyorsunuzdur. Üstelik şoför olarak. Bu da hayatın bir şakası değilse, o zaman..."

Liang ayağa fırlayınca Charly sustu.

"Kapatın çenenizi," diye hırladı Çinli.

Charly'nin tam önünde durmuş, öfkeden gözleri parlıyordu. Kadın adamın burnundan soluduğunu duyuyordu. Charly kendisine her daim hâkim olan bu adamı bugüne kadar hiç bu kadar öfkeli görmemişti. Yine de korkusuzca, dimdik gözlerinin içine bakıyordu. Sadece adam yumruğunu sallayıp, kafasının hemen yanında duvarın ahşap kaplamasını parçaladığında bir an irkildi, o kadar.

Sonra adam eli kan içinde arkasını döndü ve bir defa olsun ardına bakmadan lokali terk etti. Geçtiği yerlerde ufak, yuvarlak kan izleri bırakarak.

80

Wilhelm Böhm'le ikisi birlikte gitmişti. Gereon yoktu. Onu hâlâ SD takip ediyordu çünkü. Kreuzberg'deki kapıyı çaldıklarında onların peşlerinde olmasını istemiyorlardı. Marlow ve Liang'ın en nihayet demir parmaklıklar ardına konması ve işledikleri suçların hesabını vermesi için onun da yanıp tutuştuğunu bildiğinden Charly, Gereon'un onlarla birlikte olamadığına üzülmemesine hayret etmişti. Sanki onlarla birlikte gelememesi işine gelmişti ve bunun sebebi de sadece işyerinden birkaç saat izin almak ya da en azından büroda geçirmesi gereken zamandan bir miktar çalmak zorunda kalacak olması değildi. Gelse, öyle yapması gerekirdi, çünkü doktor muayenehanelerinin açık olduğu saatlere uymaya mecburlardı: 9'dan 12'ye ve 15'ten 17'ye kadar. O saatlerde normal polis memurları işte olurdu.

Diğer adı Johann Marlow olan Magnus Larsen'in üniversite arkadaşı Doktor Alexander Wrede'nin muayenehanesi Schlesisches Tor'dan yayan birkaç dakikalık mesafede, Wrangelstrasse'deydi. Tren köprüsünün merdivenlerini inerken Charly tedirgindi. Wilhelm Böhm'ün de hissiyatının farklı olmadığı açıktı. Her ikisi de ellerindeki bilgilerin bayağı zayıf olduğunu biliyordu. Her ha-

lûkârda, ümit ettikleri gibi Marlow ve Wrede isimlerini öğrenci kayıt defterinde aynı sayfada bulamamışlardı.

Bu yüzden de Larsen ismini ve Markus Larsen'in bugün hangi ismi kullandığını bildiklerini söyleyerek, Doktor Wrede'yi bir şekilde konuşturmayı denemekten başka çareleri kalmamıştı. Bu adaleti tesis etmek için ellerinde kalan son fırsattı, yapabilecekleri başka bir şey yoktu.

Onun haricinde, zor da olsa, Marlow'un sahte isim kullandığını ispatlayabilirlerdi ama bu da yetenekli her avukatın kolaylıkla çürütebileceği bir itham olur, ya dava beraatle sonuçlanır ya da soruşturmaya son verilirdi. Liang'a zaten hiç dokunamazlardı. Bu düşünceler Charly'ye acı veriyordu.

Doktor muayenehanesine giden merdivenleri çıkarlarken saat dördü yeni geçmişti. Buna rağmen muayenehane kapalıydı. Kapıda bir tabela asılıydı.

AİLE DOKTORU DR. WREDE'NİN MUAYENEHANESİ
HÜRRİYET PARTİ KONGRESİ
SÜRESİNCE KAPALIDIR.

"Hımm," dedi Böhm. "Bu da ne demek oluyor? İmparatorluk Parti Kongresi biteli çok oldu."

Charly'nin içine kötü bir his doğdu. Galiba işler onların düşündüğü gibi yürümeyecekti.

"Belki planladığından uzun kalmıştır," dedi ama buna kendisi de inanmıyordu.

"Kocanız bu doktora uğramıştı," dedi Böhm. "Bir ay kadar evvel. Soruşturma kapsamında. Belki bundan ürkmüştür."

"Gereon anlatmıştı. Fakat teorinizi henüz bilmediği için adama zararsız birkaç soru sormuş, o da onu kolayca başından savmıştı."

"Hayır, bilmiyordu. Fakat Wrede buna rağmen huzursuz olmuş olabilir. Bruck vakasında ben onu ziyaret ettikten sonra da muayenehanesini Friedrichshain'dan Kreuzberg'e taşımıştı."

"Fakat bu muayenehane taşınmış gibi değil."

"Hayır, değil. Belki tabanları yağlamıştır. Bu tabela da sadece bir aldatmacadır."

"Veya..."

Charly'nin cümlesini tamamlamasına gerek kalmadı. Böhm'ün de aynı şeyi düşündüğü belliydi.

"Meslektaşlarımızı çağıralım mı?"

Böhm kafasını iki yana salladı. "Belki önce kapıcıyı çağırmak daha doğru olur."

Öyle yaptılar.

Wilhelm Gosda ebedi keyifsizlerdendi. Yakasında parti rozeti taşıyordu ama henüz blok liderliğine yükselememişti. Berlin'de gitgide artan sayıda apartmanın kapısında belirmeye başlayan mecburi siyah-beyaz emaye levha onun kapısının yanına asılmamıştı. Belki de bu kadar keyifsiz olmasının nedeni buydu. Veya belki de iki yabancının ikindi uykusunu bölmesi.

Böhm ona yukarıdaki doktor muayenehanesinin tuhaf tabelasını sorunca Gosda onu tersledi.

"Ben doktorun sekreteri miyim?"

"Biz de hasta değiliz. Doktor Wrede'yle başka sebeplerden konuşmak istiyoruz."

"Yaa! Neymiş onlar?"

Böhm ona bir kartvizit verdi. "Ben özel dedektifim. Mesleğim, araştırmalarımın muhtevasını açıklamama izin vermiyor."

"Bak sen."

Gosda hâlâ kapıyı suratlarına çarpmaya hazırdı.

"Doktor Wrede'nin başına bir şey gelmediğinden emin olmamız sahiden çok önemli," dedi Charly.

Homurdanıp duran Böhm'den daha şanslıydı. Wilhelm Gosda pantolon askılarını omzunun üzerine geçirdikten ve bir hırka ile dev gibi bir anahtarlık kaptıktan sonra dairesinden çıktı.

"Madem öyle diyorsunuz hanımefendi."

"Doktor Wrede'nin İmparatorluk Parti Kongresi'nden neden geri dönmediğini başka kimse merak etmedi mi?" diye sordu Charly merdivenleri çıkarlarken.

"Soranlar oldu da, ben Doktor Wrede'nin bakıcısı değilim. Kirayı düzenli ödediği müddetçe benim dertlenmeme herhalde gerek yok, öyle değil mi?"

"Belki dertlenseniz daha iyi olur," dedi Charly.

Böhm anlaşılmaz bir şeyler homurdandı, kapıcı ise kapıyı açtı.

İçinde biri muayenehaneye, diğeri bekleme odasına açılan ve ikisi de kapalı iki cam kapı bulunan ufak holde koku henüz tahammül edilir seviyedeydi ama Charly bu kokuyu o kadar iyi tanıyordu ki, cam kapıların ardında onları ne beklediğini daha açmadan anladı. Askıda bir erkek pardesüsü, bir kadın mantosu ve bir erkek şapkası asılıydı.

El çantasından mendilini çıkardı. Böhm de burnuna bir bez bastırmıştı.

Gosda ise ellerini havada sallıyordu. Yüzünde midesinin bulandığını belli eden bir ifadeyle "Öfff," dedi. "Burayı acilen havalandırmak lazım." Anahtarlığı elinde apartman sahanlığına çekildi sonra.

O arada Böhm soluğunu tutmuş, eldivenlerini eline geçirmişti. Sonra sol eliyle bezi burnuna bastırmaya devam ederken, sağ elini de üzerinde büyük harflerle MUAYENEHANE yazan cam kapının koluna koydu ve Charly'ye döndü. O kafasıyla işaret verir vermez Böhm kapıyı açtı.

Askıdaki mantoların da işaret ettiği gibi sahiden biri bir erkeğe, diğeri bir kadına ait iki ceset vardı içeride. Muayene odasındaki masanın önünde yan yana yatıyorlardı. O oda da bekleme odasına açılan kabul tezgâhının hemen arkasındaydı. Adam kadına göre hayli kiloluydu. İkisinin de üzerinde beyaz birer önlük, kadının başında ayrıca bir tür hemşire başlığı vardı. Cesetler o kadar çürümüştü ki, Charly ikide birde başka bir yere bakmak zorunda hissediyordu kendini. Sadece cesetlerin üzerini değil, artık bütün halıyı, hatta bütün odayı da kurtlar kaplamıştı. İnsanın ayağını nereye bastığına dikkat etmesi şarttı. Ölülerin suratları, ortaya çıkan dişleri ve göz boşluklarının karanlığıyla çirkin bir hal almıştı ama Charly bu iki cesedin Doktor Alexander Wrede ve onun yardımcısına ait olduğundan emindi. En az dört haftadan beri cansız oldukları da su götürmeyecek bir gerçekti.

"Sanırım," dedi Böhm, "şimdi meslektaşlarımızı arayabiliriz."

Öyle yaptılar.

81

Charly sahanlıkta durmuş, kokuyla ve cesetleri gördüğünden beri bulanan midesiyle baş etmeye çalışıyordu. Olay yeri inceleme ekibinin elemanları bir içeri giriyor, bir dışarı çıkıyor, henüz tanımadığı genç ve ukala bir tip olan adli tıp uzmanı yüzünde kendini beğenmiş bir ifade ve gürültülü adımlarla yanından geçiyor, toplum polisleri hem binanın, hem de muayenehanenin kapılarını bekliyordu. Nihayet bizzat Buda, yani Ernst Gennat da geldi ve öfleye püfleye merdivenleri çıkmaya başladı.

"İyi günler sayın kriminal müdür," dedi Charly, Gennat merdivenleri basamak basamak çıkıp, onunla aynı hizaya geldiği zaman. Aldığı karşılık sadece sevinç, şaşkınlık ve itham karışımı bir bakıştı.

"Siz de mi buradasınız Frau Rath? Yoksa eski çalışanlarımın toplantısı mı var? Bir tek kocanız eksik kalmış."

Charly gülümsemeyi denedi, beceremedi.

"Kocam Emniyet'te," dedi. Gennat başka bir şey demedi, kadının ruhunun derinliklerine inmeye müsait bir bakış fırlattı ve nefes nefese yoluna devam etti. Muayenehanede gözden kaybolduğunda Charly sevindi. Vicdanı rahat değildi belki ama Gennat'ın olay yerine gelmesi içinde tekrar bir umut ışığının filizlenmesini sağlamıştı. Şayet bu işi Buda üstlenmişse, her şey bitmiş sayılmazdı. Johann Marlow ve Liang Kuen Yao'nun kanun önünde hesap vermesi ihtimali hâlâ vardı.

Cinayet Masası daha baştan en ağır araçlarıyla gelmişti: Cinayet Masası'nın arabası, Adli Tıp aracı oradaydı. Hatta Olay Yeri İnceleme ekibi tam iki araçla temsil ediliyordu. Buna karşılık şaşılacak kadar az sayıda toplum polisi vardı. Zira Wilhelm Böhm acil çağrı numarasını değil, doğrudan doğruya Emniyet'i aramış, daha doğrusu hemen Ernst Gennat'ı bağlatmıştı. Olay yerinin güvenliğini sağlayan ve ifade almakta kriminal polise yardım eden veya kimlik tespiti yapan az sayıda toplum polisini Buda Alex'ten gelirken yanında getirmişti.

Telefon ettikten sonra Böhm muayenehaneye geri gitmiş, şimdi de Ernst Gennat'a, Gereon Rath'ın son cinayet soruşturmasında

da pek önemli olmayan bir bağlamda adı geçen Doktor Wrede'nin cesedini neden kendisinin ve Charlotte Ritter'in bulduğunu açıklamaya çalışıyordu.

Charly iki Juno içtikten ve birkaç olay yeri inceleme uzmanıyla iki cenazecinin yanından geçişini izledikten sonra, Böhm nihayet merdivenlerden aşağı indi.

"Gelin dışarı çıkalım Charly," dedi.

"Ne oldu?"

Aslında olan biten her şeyi –Böhm'ün Gennat'a ne anlattığını, olay yeri inceleme uzmanlarının neler bulduğunu, adli tıp uzmanının dikkatini çeken bir şey olup olmadığını– bilmek istediği için sorusu gayet geniş anlamlı olmasına rağmen, aldığı cevap hayli kısa oldu.

"Gennat birazdan ifademizi alacak, gelin Cinayet Masası'nın arabasına gidip, orada bekleyelim."

"İfade mi alacak?"

"Ceset bulan herkese yapılan muamele."

"Ona ne anlatacağız peki?"

Böhm iç geçirdi. "Her şeyi," dedi. "Onun hoşuna gitmeyecek olsa bile."

Öyle de oldu.

Böhm bitirdiğinde Gennat kafasını iki yana salladı.

Cinayet Masası'nın arabasında dört kişiydiler: Gennat'ın haricinde Böhm ile Charly ve Charly'nin eski mesai arkadaşı, stenograf Christel Temme.

"Bana neden gelmediniz, Böhm?"

"Kusura bakmayın sayın kriminal müdür, fakat zamanında bana tam da bu vakadan el çektirmiştiniz. Onu..."

"Ee, ne olmuş?"

"E, şimdi Başkomiser Rath'ın soruşturduğu sözde trafik kazasının da, Herr Ritter'in Moabit'te mani olduğu türden azmettirilmiş bir cinayet olduğu yolundaki şüphelerimi size anlatacak olursam, sizin..." Böhm cümleyi tamamlayamadı. Akla gelebilecek en ağır günahını açıklamak zorundaymış gibi eski şefine baktı. "... Bu durumda, bu vakaya bakan Gereon Rath'ı bilgilendirmeyi daha doğru buldum ki, zaten karısı, yani Frau Rath..."

"Tamam, tamam Böhm." Gennat çaresizlikten kekeleyen emekli başkomiseri bu işkenceden nihayet kurtardı. "Sizi hakikaten hiçbir şeyle itham etmiyorum. İspat edemediği bir şüphesi olan bir insanın kendini tamamen yalnız hissetmesi yeterince kötü bir his zaten." Hafifçe öksürdü. "Zamanında vakadan el çektirdiğim için üzgünüm. Fakat başkalarının masasında dosya sayısı kabarıp dururken, bazı elemanlarımın umutsuz vakalarda yolunu kaybetmesine göz yumamam."

"Elbette kriminal müdürüm."

"Demek Böhm'ün teorilerinin yanlış olduğunu düşünmemiştiniz, öyle mi?" diye Charly sorunca adamların ikisi de şaşkınlıkla ona döndü. Normalde sarf edilen her kelimeyi kayda alan Christel Temme dahi bir an yazmayı unuttu.

Gennat hafifçe öksürdü.

"Fräulein Temme, bizi lütfen biraz yalnız bırakır mısınız?" dedi. "Zannediyorum, şimdilik gereken her şeyi tutanaklara geçirdik."

Bu durum stenografın hoşuna gitmedi ama talimata uydu.

"Yanlış demek doğru olmaz," dedi Gennat yalnız kaldıklarında. "Deliller kullanılarak doğruluğu ya da yanlışlığı ispat edilmediği sürece teoriler ne yanlış ne de doğrudur."

"Bizim yapmaya çalıştığımız da zaten bu," dedi Charly. "Savcılığın kapattığı veya aydınlatamadığı vakaları araştırmaya devam etmek."

"Fakat sevgili Frau Rath, sevgili Böhm, sizler artık polis memuru değilsiniz. Bu ülkede SS'in kendisinde polisiye yetkiler görmesi bile yanlış, onlara bir de özel dedektiflerin eklenmesine gerek yok."

"Size saygım büyük sayın kriminal müdür, fakat biz kendimizde herhangi bir yetki filan görmüyoruz!" Böhm'ün sesi yükselmişti. "Elbette sonuçta size gelerek, yeni bulgularımı anlatacaktım! Sizin ve savcılığın soruşturmayı yeniden açmasını sağlayacak yeteri kadar delil topladıktan sonra."

"Veya, şimdi olduğu gibi, özel araştırmalarınız nihai olarak çığrından çıktıktan sonra. Yukarıdaki doktor muayenehanesinde bulunan iki cesedi başka nasıl açıklayacaksınız?"

"Kusura bakmayın ama o iki cesedin sorumluluğu Frau Rath ile benim özel araştırmalarımızla açıklanamaz. Ben kendisinden

çok uzun süredir şüphelendiğim halde, Doktor Wrede'nin Johann Marlow'u ya da diğer adıyla Magnus Larsen'i şahsen tanıdığını ispat etmeye yetecek kadar delil toplamadan ona bilhassa gitmedik. Doktor Wrede'yi güç durumda bırakan daha ziyade kriminal polisin soruşturması olsa gerek..."

Böhm yanlış bir şey söylediğini fark edince birden sustu, fakat geç kalmıştı.

"Başkomiser Rath'ın soruşturmasını kastediyorsunuz, değil mi?" diyen Gennat lafı kaldığı yerden sürdürdü. "Lehmann/Brunner vakasının tutanaklarından görebildiğim kadarıyla Rath Doktor Wrede'yle bir defa konuştu. Cinayetin sebebinin bu olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

Böhm aksırdı ve mahcubiyetle Charly'ye baktı.

"Yani..." dedi, "... elbette, bunların hepsi sadece tahminlerden ibaret. Fakat akla en yakın gelen açıklama Rath kendisini ziyaret ettikten sonra Wrede'nin Marlow'a gitmiş olması ve Marlow'un da bunun fazla büyük bir risk olduğunu düşünmesi. Eski sınıf arkadaşı polisin dikkatini çeker çekmez bir güvenlik tehdidine dönüştü. Anlaşıldığı kadarıyla Marlow kanundışı faaliyetine son verip, yasal bir kariyer yapmaya karar vermiş. Bu nedenle Wrede gibi birine de artık ihtiyacı yok. Doktor, Marlow'un mazideki suç ortaklarından biri. Ona artık bir faydası olmadığı gibi, üstelik birçok anlamda bir tehdit oluşturuyordu."

"Hımm," dedi Gennat. "Şayet söylediklerinizde haklıysanız Böhm, o zaman burada bir kişi eksik. Fräulein Temme'den söz etmiyorum. Sanırım bu sohbeti dört kişiyle sürdürmemiz lazım."

82

Hava onun ruh halini mükemmel yansıtıyordu. Rath Buick'ini rüzgârın ön cama çarptığı gri yağmur örtüsünün içinde, Gitschiner Strasse'nin ıslak ıslak parlayan asfaltı üzerinde ve yukarıdan geçen tren hattının çelik bandına paralel sürüyordu.

Wrangelstrasse'de neyle karşılaşacağı hakkında en ufak bir fikri yoktu. Ne olmuş olabileceği konusunda kafasının içinde binbir

çeşit düşünce dolaşıyor ve bunların en beteri olan, Charly'nin başına bir şey geldiği düşüncesi dönüp dolaşıp, devamlı geri geliyordu. Bu yüzden de gaz pedalını köklüyor, önüne çıkan herkesi ve her şeyi sollayıp geçiyordu.

Tek bildiği, Charly ile Böhm'ün bugün Doktor Wrede'ye gittikleri ve Gennat'ın onu tam o adrese çağırdığıydı. Nedeni hakkında tek bir kelime sarf etmemişti.

Buda tam mesai bitmeden önce aramış ve Rath baştan, Gennat eski soruşturma dosyalarında bulduğu birtakım eksik ve hatalardan şikâyet edecek diye korkmuştu.

Fakat başka bir şey olmuş olmalıydı. Gennat derhal Kreuzberg'deki Wrangelstrasse'ye gelmesini istemiş, son soruşturduğu cinayet vakasıyla bağlantılı bir ölüm olduğunu söylemişti.

"Ne ölümü?" diye sormuştu Rath.

"Bunu buraya geldiğinizde öğreneceksiniz. Haydi şimdi kıçınızı kaldırıp, buraya gelin! Adresi biliyorsunuz."

Rath çalışma arkadaşlarına birkaç dakika erken veda etmiş, bu arada kendisine yöneltilen sualleri ve suçlayan bakışları görmezden gelerek, "Gennat'ın bana ihtiyacı var," demekle yetinmişti.

Polis Wrangelstrasse'ye elindeki her aracı getirmişti. Cinayet Masası'nın arabası, Olay Yeri İnceleme'ye ait iki araba, Doktor Reincke'nin BMW'si, bir polis minibüsü ve tam o geldiği sırada üzerine şiddetli yağmur damlaları çarpan çinko bir tabut yüklenmekte olan bir cenaze arabası. Cenazeciler ağızlarının, burunlarının etrafına bezler sarmıştı. Çürüme kokusuna tahammül edilemiyordu demek ki. Bu da Rath'ın içini biraz rahatlattı. Çünkü bunun tek anlamı vardı: Ceset epeydir oradaydı. Charly olamazdı yani.

Araç sırasının en arkasına park etti. Peşine takılıp, Emniyet Müdürlüğü'nden buraya kadar gelen ve hızlı sürmesine rağmen Rath'ı kaybetmeyen SD'nin siyah limuzini şimdi yavaşça polisin ve diğer acil durum araçlarının etkileyici kalabalığının arasından yoluna devam ediyordu. Kuyruklarının ne düşündüğü Rath'ın umurunda değildi. O burada ne olduğunu bilmek istiyordu. Arabasından inip, ilk iş yağmurdan kaçtı ve apartmanın kapı aralığına sığındı.

Sonra muayenehaneye giden merdivenleri çıkmaya başladı.

Orada artık ceset filan kalmamasına rağmen çürüme kokusu her yere sinmişti.

Ernst Gennat bekleme odasındaki ırk bilimi tabelasının hemen altına oturmuş sigarını tüttürüyordu. Rath'ı görünce ayağa kalktı. Buda bir sürpriz yapıp, Rath'ı fırçalayacağına elini uzattı.

"İyi akşamlar başkomiserim. Ne kadar çabuk geldiniz."

"Ne oldu kriminal müdürüm?"

"Endişelenmeyin, karınız iyi. Eski amiriniz de." Başıyla tedavi odasını işaret etti. "Doktor Wrede haftalar önce öldürülmüş olmalı. Muhtemelen sekreteriyle beraber. Cesetlerin kimlik tespiti henüz yapılmadı."

"Ölüm sebebi hakkında herhangi bir bilgi var mı?"

Gennat kafasını iki yana salladı. "Doktor Reincke dışarıdan herhangi bir müdahale tespit edemedi. Fakat bu cinayet olmadığı anlamına gelmiyor."

"Elbette gelmiyor." Rath genzini temizledi. "Kimden şüpheleniyorsunuz?"

"Ben de sizi tam bu yüzden buraya çağırdım başkomiserim. Gelin aşağı inelim, orada konuşalım."

Rath, merdivenlerden aşağı inerken bile zorlanan Gennat'ın peşine takılıp, sokağa çıktı.

Charly ve Böhm iki fukara günahkâr gibi Cinayet Masası aracının arka koltuğunda yan yana oturuyordu. Rath ve arabaya binerken oflayan Gennat diğer tarafa yerleşti. Aracın arka kısmında karşılıklı oturulabiliyor, bu da olay yerinde ifade alınırken kolaylık sağlıyordu. Bilhassa o anda olduğu gibi yağmur yağıyorsa.

Karısını sağ salim gördüğü için Rath o kadar rahatlamıştı ki, içinden Charly'yi kucaklamak geldi ama bunun ne yeri ne de zamanıydı. Kadın öyle ezik büzüktü ki, onu teselli etmek istiyordu.

"Evet, artık hepimiz bir aradayız," dedi Gennat. "Haydi başlayalım o vakit. Başkomiser Rath, siz Doktor Wrede'yi 27 Ağustos'ta kriminal polis adına yürüttüğünüz son soruşturma kapsamında ziyaret ettiniz. Ziyaretinizin nedeni tam olarak neydi?"

Rath genzini temizledi. "Adli Tıp ölen taksi şoförü Otto Lehmann'ın beyninde bir tümör tespit etmişti ama adamın dul kalan eşinin bundan haberi yoktu. Bu nedenle konuyu araştırmak üzere

aile doktorunu görmeye geldim. Sizin talimatınız üzerine kriminal müdürüm, hatırlarsınız."

"Ve bu doktor, Doktor Wrede'ydi, öyle mi?"

Rath başıyla onayladı. "Ailenin en büyük kızının akciğer iltihabını o tedavi etmişti ama Otto Lehmann'ı tanıdığını bile kabul etmedi. Tutanakta da yazıyor."

"Konuşmanın teferruatını hatırlıyor musunuz? Wrede'yle ziyaretinizin sebebi hakkında konuştunuz mu? Ölümle neticelenen kazayı anlattınız mı?"

"Olabilir. Çok zaman oldu. O kadar iyi hatırlamıyorum. Mühim olduğunu düşündüğüm her şeyi tutanaklara geçirdim."

"Lehmann hastalığından ne karısına bahsetmiş ne de aile doktoru Doktor A nokta Wrede, Wrangelstrasse 47, tarafından tedavi ediliyormuş," diye tutanaktan okudu Gennat.

Rath omuz silkti.

"Herhangi bir şeyden şüphelenmiş miydiniz o gün?"

"Nasıl bir şüphe?"

"Beni oyalamayın başkomiserim! Böhm bana her şeyi anlattı. Johann Marlow'un, Doktor Wrede'nin yardımıyla umutsuz tümör hastalarını birer cinayet aracına dönüştürdüğünden şüphe ediyormuşsunuz."

Rath genzini temizleyip, cevap vermeden evvel Böhm ve Charly'ye baktı.

"O gün henüz bundan şüphelenmiyordum. Doktor Wrede'yi ziyaret ettiğimde Böhm'ün teorilerinden haberim yoktu daha."

"Buna rağmen sizin gelmeniz doktoru ürkütmüşe benziyor."

"Ne kastediyorsunuz?"

"Wrede'nin ölümünün bir açıklaması Marlow'un onu birdenbire bir güvenlik riski olarak görmeye başlaması olabilir. Muhtemelen Doktor Wrede arkadaşı Marlow'a ziyaretinizi anlatmıştır. O da bundan bazı sonuçlar çıkarmıştır."

"Onunla Wrede arasındaki pis ittifakın izini bulmuş olduğuma inandığı için mi?"

"Aynen." Gennat başını salladı. "Marlow sizi de susturmayı denedi mi? Tehdit etti mi?"

"Hayır," diye yalan söyledi Rath. Charly ve Böhm'ün bu konuş-

maya şahit olması onu gitgide daha fazla rahatsız etmeye başlamıştı. Buda'ya ne anlatmış, ne kadarını saklamışlardı? Bir de, tabii, Marlow ile ilişkisinin ne kadarını açıklamalıydı? Charly'den başka kimsenin haberi yoktu bundan. O da inşallah çenesini sıkı tutmuştu.

"Daha sonra Böhm size kendi şüphelerini aktardı..."

Rath karşılık vermeden evvel Böhm'e baktı. O da çaktırmadan kafasını evet der gibi salladı.

"Emekli Başkomiser Böhm benden evvela arşivden soruşturma dosyalarını temin etmemi rica etti. Daha sonra başka bir buluşmada neden bu vakalarla benim soruşturduğum güncel vaka arasında paralellikler gördüğünü açıkladı."

"Glioblastom nedeniyle..."

"Doğru." Rath, Gennat'ın bu kelimeyi kazasız belasız söylemeyi başarmasına şaştı.

"Madem öyle neden bana gelip, bunları anlatmadınız Allah aşkına!?"

"Çünkü Böhm, lütfen kusuruma bakmayın, baştan bu teoriyi bir saplantı olarak algıladım. Bir saçmalık olduğunu düşündüm."

"Bana bu değerlendirmenizi de anlatabilirdiniz."

"Eski bir meslektaşıma kara çalmak istemezdim ki."

Gennat karşılık vermedi ama Rath'a ruhunu okur gibi baktı. Hoş değildi bu his. Özellikle de Gereon Rath gibi çok sırrı olan biri için.

"Daha sonra ben de Böhm'ün haklı olduğuna kanaat getirmeye başladım. Fakat sizi rahatsız etmeden önce sağlam deliller toplamamız lazımdı kriminal müdürüm."

"Dediğim gibi, neye inanıp, neye inanmayacağıma, neyin bana rahatsızlık vereceğine, neyin vermeyeceğine kendim karar vermeyi tercih ederim," dedi Buda. "Bütün bu hikâyede hâlâ anlayamadığım Gerhard Brunner'in neden öldürüldüğü. Ciddi ciddi, adamın Marlow'a şantaj yaptığını mı iddia ediyorsunuz?"

"Başka bir açıklama bulamıyorum. SD elemanı olduğu için Marlow hakkında sıradan birinin asla elde edemeyeceği bilgiler toplayabilecek bir konumdaydı. Marlow da şu sıralarda fahri SS mensubu olduğu için..."

"Bunu nereden biliyorsunuz?"

"Araştırdım. Kendisine tümgeneral diye hitap ediliyor."

"Soruşturmalarınızda Marlow ismi ilk ne zaman karşınıza çıktı?"

Bu sefer hem Gennat'ın, hem de Böhm'ün ona şüpheyle baktığını hissetti Rath. Hatta belki Charly'nin bile. Ondan hakikati söylemesini beklemiyordu herhalde!

"Hiçbir zaman," diye cevapladı. "Marlow ismi yani. Aslında onun şahsi koruması ve şoförü olan Liang daha çok karımın dikkatini çekti. Bunun üzerine ben de o tarihte üstünkörü bir soruşturma yapan ve birçok ipucunu takip etmeyen, birçok şahidin ifadesini ciddiye almayan meslektaşımız Gehrke'yle konuştum ve edindiğim izlenim... nasıl anlatayım... Kriminal Sekreter Gehrke'nin o tarihte Marlow'dan para yediğini düşündüm."

"İzlenim diyorsunuz. Delil yok elinizde."

"Bu hikâyede bütün mesele de zaten bu kriminal müdürüm. Meslektaşlarımızın size ne anlattığını bilmiyorum..."

"... Eski meslektaşlarımız..."

"... Fakat bir doktorla bir gangsterin çevirdiği ve varlığından hiç kuşku duymadığım bu dolaplar hakkında ipe sapa gelir bir delil bulmak olağanüstü zor. O günlerde meslektaşımız Böhm, yani eski meslektaşımız, soruşturmayı yürütürken, Marlow ve yardımcısı Liang şahit olma ihtimali olan herkesi ortadan kaldıracak kadar cüretli davranmış."

Kurduğu bu cümlenin Charly'yi rahatsız ettiğini fark etti ama devam etmeye mecburdu. Özellikle de bu şahsi bir mesele olduğu için...

"Dürüst bir gardiyan ve Prusya Hür Devleti'nin namuslu bir memuru olan kayınpederim bile bu yüzden hayatını kaybetti. Şimdi de Doktor Wrede. Marlow bütün ipuçlarını yok etmeye çalışıyor."

O anda aklına bir şey geldi.

"Hasta dosyalarına baktınız mı?" diye sordu Buda'ya.

Buda başını evet anlamında salladı. "Hiçbir şey yok. Ne Anton Bruck ne de Otto Lehmann."

"Fakat Lehmann'ın Wrede'nin hastası olduğundan eminim."

Gennat omuz silkti. "Hasta dosyalarının muhtemelen çalındı-

ğını düşünüyoruz. Fakat Doktor Wrede de başına bela açabilecek bu dosyaları sisteminden ayıklamış olabilir. Tabii, şayet gerçekten vardıysa böyle dosyalar. En azından şu anda mevcut değiller."

"Yani eskiden olduğu gibi, bugün de hiçbir delil yok."

"Ben o kadar ileri gitmek istemiyorum," dedi Gennat. "Henüz delil topluyoruz. Ve sevgili Böhm, şayet hikâyeniz kulağa geldiği kadar uydurma değilse, mutlaka bir şeyler buluruz."

"Johann Marlow'un esas adının Magnus Larsen olduğunu ispat edebiliyoruz," dedi Charly.

"Bir taşra doktoru on yedi yıl önce Larsen'in öldüğünü kayda geçirdiyse bu da zor."

"Fakat doğru. Tek yapılması gereken, Larsen'i onu tanıyan şahitlerle yüzleştirmek. Marlow'da böyle şahitler var."

"Frau Rath bütün bunlar iyi güzel de, sonu nereye varacak? Sahtekâr olduğunu ortaya çıkarabiliriz, hatta belki asker kaçağı olduğunu da. Fakat bunlar hep zamanaşımına uğramış durumda. Öte yandan, esas peşinde olduğumuz meselede elimizde hâlâ herhangi bir delil yok. Marlow'un ölen Doktor Wrede ile beraber tıp tahsili yapmış olması haricinde."

"Şimdi ne olacak?" diye sordu Charly. "Pes edecek değiliz ya."

"Etmeyeceğiz," dedi Gennat. "Her zaman olduğu gibi gayet sağlam çalışacağız. Delil toplayacak, şahitlerin ifadesini alacağız. Belki doktoru ve yardımcısını öldüren birisinin binaya izinsiz girdiğini gören olmuştur. Bulduğumuz her şeyi bir araya getireceğiz, delilleri mümkün olduğu kadar eksiksiz toplayacağız ve sonra ama ancak bundan sonra Johann Marlow ve Liang Kuen Yao'yu ifade vermek üzere Kale'ye getireceğiz."

Charly, Gennat'a sahiden inanıyordu ki, ona umut dolu, tapıyormuş gibi bakıyordu. Bu denli karmaşık cinayet vakalarının dahi polisin cinayet aydınlatma oranını kötüleştirmesine Gennat'ın asla izin vermeyeceğini sanıyordu herhalde. Rath bundan şüpheliydi. Fakat onun derdi vaka aydınlatma oranı değil, adaleti tesis etmekti. Ve belki, bunu kendisine bile itiraf etmek istemese de, intikam peşindeydi.

83

Arabayı trafonun önüne, hemen kemerin altına park ettiler. Mauerstrasse ile Wilhelmstrasse arasında dışarıdan görülemeyen bir bağlantı yolu olan Buchhändlerhof'ta bu saatte in cin top oynuyordu. Burada buluştukları zaman asla Wilhelmstrasse'ye park etmezlerdi arabayı. Hele Leipziger Strasse'ye hiç. Kuen Yao arabanın kapısını kilitledi ve yola koyuldular.

Wilhelmstrasse'nin karşı kaldırımında İmparatorluk Havacılık Bakanlığı'nın yarı tamamlanmış binası gece karanlığında bir heykel gibi yükseliyordu. Berlin'in en büyük şantiyesiydi bu, banliyö treni tünelinden de büyüktü. Kaba inşaatın devam ettiği yerlerin etrafı kısmen hâlâ iskeleyle çevriliydi, birçok pencerenin ne çerçevesi ne de camı takılmıştı, binanın bütün cephesi her türlü ışığı emen yekpare siyah bir duvara benziyordu. Sadece şantiye girişindeki reklam levhaları ışıklandırılmıştı: *Wiemer & Trachte Betonarme – İnşaat Mühendisliği, Berlin – Dortmund; Telefon Cihazı Fabrikası E. Zwietusch & Ort. Ltd. Şti., Charlottenburg.* İnşaatta çalışan her şirket hemen hemen bu şekilde kendi levhasını bir yere iliştirmişti. Marlow, acaba şişko bu işten kaç para kazanıyor, diye düşündü. Çünkü para kazandığına şüphe yoktu. Göring her zaman ve mümkün olan her yerde para kazanırdı. Haraç toplamak bile yakışırdı hani.

Şantiyeyi elbette nöbetçiler bekliyordu ama girişteki lerin haberi vardı. Bir baş hareketi yetti. Büyük ahşap kapının içinde daha ufak bir kapıyı araladılar. Bu üniformayı taşıyanlar Göring'in en sadık adamlarıydı, milli uyanış günlerinden beri onun pretoryen muhafızlarıydı. Eskiden polis bünyesinde görev yapan bu birlik bir süre önce, şeflerinin yeni makamı sayesinde, olduğu gibi hava kuvvetlerinin emrine verilmişti. Bu yüzden birlik mensupları göğüslerinde artık hava kuvvetlerinin kartalını taşıyordu. Halbuki bir tanesinin bile hayatında bir uçağı içinden görmüşlüğü yoktu. Kartal haricinde, bir de bu birliğin ölümüne hizmet ettiği kişinin kim olabileceği hakkında her türlü şüpheyi ortadan kaldırmak için üzerine *General Göring* kelimelerinin işlendiği siyah birer kollukları vardı.

Bugün SS üniforması giymemiş olduğu halde Marlow nöbetçilerin Hitler selamına karşılık verdi, buna karşılık Kuen Yao başıyla bile selamlamadı. Oğlana kızamıyordu. Ne yapsa nöbetçiler ona yine de aşağılayarak bakacaktı.

Kuen Yao'nun bu ülkeyi neden terk etmek istediğini anlıyordu. Ona bu toplumun eşit haklı bir üyesi olduğu hissini verenlerin sayısı bir elin parmaklarını geçmiyordu. Muhtemelen onların da çoğu Johann Marlow'un Çinli şoförüne ne kadar değer verdiğini ve oğlan aleyhinde konuşmanın akıl kârı olmadığını bildiği için böyle yapıyordu. Üstelik artık Kuen Yao gibi insanların halk cemaatinin parçası olmadığı devlet doktrini yapılmıştı.

Etraflarındaki dünya ne kadar değişirse değişsin Marlow ona hep sadık kalacaktı. Yine de bunun Yuen Kao'ya neden yetmediğini anlıyordu. Daha fazla kabul görmek istemesini, kendisini evinde hissettiği bir ülkede yaşamayı arzulamasını anlayışla karşılıyordu.

Belgeler hazırdı. İki hafta sonra Çin vatandaşı olacak, dört hafta sonra da nişanlısıyla birlikte Çingdao'ya kalkan vapura binecekti. Marlow'un ona yola çıkarken vereceği yüklü miktarda paradan daha haberi yoktu. Belki biraz aşırıydı ama başka türlü yapamıyordu. Öyle ya, dünyaya açılacak olan neticede kendi oğluydu.

Marlow önden yürüdü. Yolu biliyordu. Son geldiklerinden beri şantiye bir hayli değişmişse de, buraya ilk gelişleri değildi. İnşaat olağanüstü bir süratle ilerliyordu. Kaba inşaat tamamlanmış, yarın çatısı kurulacağından kutlama töreni yapılacaktı. Şişko onu davet etmemişti. Artık Marlow ona morfin temin etmediği ve yasal işler yapmaya başladığı halde adam hâlâ Johann Marlow'la insan arasına çıkmamaya özen gösteriyordu. Ne morfin, ne eroin, ne kokain, ne orospular, ne gece kulüpleri. Marlow buna benzer hiçbir iş yapmıyordu. Mobilya ve erkek elbiseleri satıyordu. Eskiden olsa, bugün yaptıklarını rüyasında bile görmezdi. Hepsinden önce de gayrımenkûl işindeydi. Marlow'un ilişkilerinden en çok fayda sağladığı alan buydu. Gayrımenkûl işinde herkesten fazla bilgi sahibi olmak altın kıymetindeydi. Bilhassa halk cemaatine uygun olmayan hangi gayrımenkûl sahibinin malını mülkünü satmaya mecbur olduğunu zamanında öğrenmek önemliydi. Bunun için de Hermann Göring tarafından himaye edilmek paha biçilmez bir avantajdı.

Şantiyede yürüyorlardı. Kaba inşaatın öbür tarafına ulaşmak için iskelelerin, kalas ve kum yığınlarının, çelikten destek sütunlarının arasından geçiyor, şantiyenin korkuluklarına asılmış birkaç zayıf inşaat lambasının yaydığı soluk ışıkla ve Wilhelmstrasse ile Prinz-Albrecht-Strasse'yi aydınlatan sokak lambalarının ışığıyla idare etmek zorunda kalıyorlardı.

Hayır, gayet iyi bildiği için Marlow buluşma noktasına değil, Göring'in onu görmek istemesine şaşırmıştı. Bu tür buluşmaların mazide kaldığını sanıyordu. Yoksa Sebald yine bir bok yemişti de Göring onu mu sorumlu tutuyordu? Bu ihtimal aklına gelince hemen o gün öğleden sonra adamı arayarak laf arasında ağzını aramıştı. Fakat Sebald'a bakılırsa birkaç hafta önceki son görüşmelerinden beri her şey tıkırındaydı ve Marlow'un da bundan şüphe duyması için hiçbir neden yoktu.

Bundan başka Marlow'un aklına sadece Göring'in onunla daha Ağustos ayında, yine aynı yerde, şantiyede ve yine gece yarısı konuşmak istediği konu geliyordu. Şayet öyleyse, zor da olsa Göring'i bir kere daha başından savmaya mecbur kalacaktı. Fakat bakanın ricası üzerine temizledikleri o SD mensubu sonuncu olacaktı, Marlow buna yeminliydi. Sadece Komiser Rath burnunu bu işe soktuğu ve Alex Wrede artık bu işlere katkıda bulunamadığı için de değil. Hayır, bu bir prensip meselesiydi. Johann Marlow'un iş ortaklarına bu cins kıyaklar geçtiği günler artık ebediyen tarihe karışmıştı. Bundan böyle şişkonun bu işler için de Sebald'e başvurması gerekiyordu. Ya da kendi adamlarına hallettirecekti.

Fakat nihayetinde konunun ne olduğunun da hiçbir ehemmiyeti yoktu. İmparatorluk bakanı bugün onu yine şahsen görmek istemişti ve Hermann Göring bunu rica ettiği zaman kırmak olmazdı. Hem tamamen zararsız bir konu da olabilirdi. Belki şişko yıllardan beri süren başarılı ticari ilişkileri için kendisine teşekkür edecekti sadece. Belki bunu yine ufak bir tüyo vererek yapardı. İkisine de faydası olacak bir tüyo. Marlow buna hiç şaşırmazdı. Göring'in zulmü kadar cömertliği de meşhurdu çünkü. Bu iki özelliği de bugüne kadar ticari ilişkilerine hep faydalı olmuştu.

Bahçenin olduğu tarafa varmışlardı. Bu noktada inşaat korkuluğuna, beyaz daireleri ve siyah gamalı haçları bu soluk ışıkta bi-

le gayet net ayırt edilebilen bayraklar sık aralıklarla asılmıştı. Biraz ileride inşaat iskelesiyle aynı tahtalardan imal edilmiş bir kürsü duruyordu. Kaba inşaatın dibinde, ertesi sabah yukarı çekilmek üzere daha şimdiden çelik bir halata bağlanmış bir taç hazır bekliyordu.

Yine gamalı haçlarla süslenmiş kürsünün etrafında nöbet bekleyen adamların bazılarını Marlow tanıyordu. Her zaman Göring'in etrafında olanlardı. Hatta Göring SS Üsteğmeni Gerhard Brunner'in idam emrini verdiği gün bile yanındalardı. Elbette konuşulanları duyamayacak kadar uzakta. Her zaman olduğu gibi.

Nöbetçiler sessizdi. Neredeyse çıt çıkmıyor, sadece rüzgarda bayrakların çıtırtısı duyuluyordu.

"İyi akşamlar Lieske," dedi Marlow sessizliği bozmak için. "Yeni üniformanız yakışmış. Hava kuvvetleri mensubu olmak nasıl bir şey? İnşallah uçmayı öğrenmek zorunda kalmazsınız."

Ne Lieske cevap verdi ne de adamları.

Oysa Marlow, her buluşmaya geç kalan Göring ortalıkta görünene kadar geçecek zamanı kısaltmak için ufak bir sohbete hazırlanmıştı.

Fakat bugün her şey farklıydı. Sadece üniformalar değişmemişti, adamların tavrı da farklıydı. Lieske hiç sesini çıkarmadığı halde, yine de bir emir vermişti sanki. Çünkü adamları eşit aralıklarla onun sağına ve soluna dağılmışlardı.

Bunda bir sakatlık vardı. Marlow, elini çaktırmadan tabanca kılıfına götüren ve silahı sabitleyen deri bandı açan Kuen Yao'ya baktı.

Birden gecenin içinde Lieske'nin sesi yankılandı.

"Alman halkı adına: Ellerinizi kaldırın, tutuklandınız!"

Bu da ne demek oluyordu? Artık ona morfin tedarik etmediği için Göring onu sahiden kodese mi tıkacaktı? Buna cesaret edemezdi! O, yani Johann Marlow, şişkonun öyle pis sırlarını biliyordu ki, Heydrich'in de, Himmler'in de kulakları çınlardı!

Öbür taraftan, şimdilik bunların dediğini yapmak daha akıl kârıydı. Marlow ellerini kaldırdı. Kısaca tereddüt ettikten sonra Kuen Yao da onu takip etti. Göring hâlâ ortalıkta yoktu. Bu pis işi en sevdiği birliğine mi bırakmıştı yoksa? Orada bulunmaya bile yeltenmemiş miydi?

"Sizi bir daha uyarıyorum," dedi Lieske bu defa yüzünde kıl kıpırdamadan. "Ellerinizi kaldırın! Aksi halde silah kullanmaya mecbur oluruz."

Bu bok herif kör müydü, neydi? İkisinin de uslu uslu ellerini kaldırdığını göremeyecek kadar karanlık mıydı orası? İlk düşüncesi buydu ama Marlow oynanan oyunu derhal kavradı. Lieske'nin sağına soluna dizilen adamlar tüfeklerinin emniyetini açtı. Bir idam mangasını andırıyorlardı. Başka bir şey de değillerdi zaten.

Kuen Yao'nun yüz ifadesi değişmedi ama gözleri ve başının kısa bir hareketi ona gayet net bir işaret verdi: *Sola doğru git.*

Haklıydı. Solları kapkaranlıktı. Belki bir inşaat çukuru vardı, ne olduğunu görmek mümkün değildi. Fakat bu idam mangasının eline düşmek istemiyorlarsa oraya doğru kaçmaları şarttı.

"Son defa ikaz ediyorum. Ellerinizi hemen kaldırmazsanız..."

Devamını getiremedi, çünkü bir silah sesi gecenin sessizliğini yırttı.

Marlow o kadar şaşırmıştı ki, baştan ne olduğunu anlamadı bile. Gayriihtiyari kenara sıçradı, solundaki karanlığa doğru. Sahiden aşağıya düştü ama korktuğu kadar derine değil. Gömüldüğü karanlıktan kürsünün önünde olup bitenleri gördü. Hain Lieske göğsünü tutmuş, gözlerine inanamıyormuş gibi Kuen Yao'ya bakıyordu. Onun elindeyse dumanı tüten bir mavzer vardı. Sonra bir daha, bir daha ateş etti. Oğlan iyi nişancıydı. Sıktığı her kurşunla üniformalılardan biri yere yığılıyordu. Kimse emir vermediği halde onlar da ateş açtı.

Kuen Yao daha dört kere ateş etti ama sadece bir mermi hedefini buldu. Çünkü karabinalardan çıkan ve bir saniyeyi bile bulmayan aralıklarla vücuduna isabet eden mermiler, Liang'ın, vücudunun kontrolünü tamamen kaybetmiş gibi tuhaf bir dans gösterisi yapmasına sebep oldu. Yine de suratının ifadesi, tıpkı totemlerdeki kızılderili silüetleri gibi hiç değişmedi. Bir kere daha gecenin içine ateş etti, dizlerinin üzerine çöktü ve nihayet öne doğru yıkıldı.

Silah sesleri kesilince sessizlik oldu. Sadece yaralıların ve can çekişenlerin inlemeleri işitiliyordu.

"Allah kahretsin, diğeri nerede?" diye bağırdı biri. Polis Yüzbaşısı Lieske'nin sesi değildi bu. "Diğerini bulun, kaçmasın elimizden."

O ana kadar donup kalan Marlow koşmaya başladı. Karanlık, çamurlu çukura daldı. Arkasından ateş açtılar. Marlow kurşunların vınladığını duysa da, hiçbiri isabet etmedi. Adamlar kör gibi karanlığa ateş ediyor, onu görmüyorlardı. Fakat işin kötüsü o da hiçbir şey göremiyordu. İnşaat korkuluğunun ardında, Prinz-Albrecht-Strasse'de ışıldayan sokak lambaları hariç. Marlow çamur içindeki çukurlara düşe düşe, incik kemiğini yolunun üzerindeki birtakım kalaslara çarpa çarpa koştu, çukurdan tekrar dışarı tırmanırken eline dikenler battı ama ilerliyordu.

Az sonra inşaat korkuluğunun önüne geldi. Bildiği tek bir şey vardı, o da onun üzerine tırmanmaya kalkıştığı anda her keskin nişancının özlemini çektiği mükemmel bir hedefe dönüşeceğiydi. Yaklaşık bir düzine iyi nişancının, kendilerine böyle bir kıyak yapmasını beklediğini de biliyordu.

Bir Başka Hikâye

Lozan, İsviçre
13 Ekim 1924, Pazartesi

İsviçre'deki aynı yatılı okul. İnsanın içini kapayan, şehrin biraz dışında ve üstünde kalan aynı bina. Dışında ve üstünde – bu kelimeler bu eğitim kurumunu nedense gayet iyi tarif ediyordu. Hemen hemen hiçbir şey değişmemişti. Hocaların bile çoğunu hâlâ tanıyordun. Tek fark bu defa karşılarına talebe olarak çıkmamış olmandı.

"Üzgünüm Herr Larsen, ancak liseli Liang'ın kurumumuzun talebesi olmaya devam etmesi artık prensiplerimizle bağdaşmıyor."

Keçisakallı, kıvrık bıyıklı Profesör Bauer. Sert Latince hocası. Şimdi müdür.

"Bu talebenin işlediği suçlar öyle ağır ki, burada daha uzun kalmasının sorumluluğunu taşıyamayız."

Sakalının arasından genzini temizlediğine işaret eden sesler duydu.

"Kurumumuzun itibarını korumak için ceza kovuşturmasından feragat edeceğiz. Tabii, ancak işkence gören talebelerin ailelerine size bildirdiğimiz meblağı tazminat olarak ödemeye razı olduğunuz takdirde."

Tek kelime etmeden zarfı masaya bırakıyorsun. Senin gibi, Müdür Bauer de tek kelime etmeden zarfı açıyor ve tatmin olduğunu gösteren bir baş hareketiyle banknotları teslim alıyor. Alman parası değil. Frank da değil. Dolar. Elinde istemediğin kadar Dolar var.

Şu sıralar *Venuskeller*'de geçerli tek para birimi Dolar. Ödeme gücü yüksek müşterileri dünyanın dört bir tarafından çeken kanundışı bir lokal bu tür bir savurganlık yapabilir ancak. Bunu müşteriler de biliyor ve buna razılar. Berlinliler bile. Karşılığında, *Venuskeller*'de başka hiçbir yerde ve en azından bu kalitede bulamayacakları bir eğlenceyi tadıyorlar. Hiçbir tabu tanımayan erotik bir eğlence programı, mükemmel bir mutfak, en iyi şaraplar, daha safı bulunmayan morfin ve kokain, Berlin'in en güzel kızları. İnsan, burnuna sokağın pis kokusu gelmeden başka nerede uyuşturucu ve kadın satın alabilir? Onun için müşteriler her fiyatı ödemeye razı. Amerikan parasıyla. Sen de bu sayede, hızla büyüyen enflasyon yüzünden gitgide artan döviz kuru riskini müşterilerinin sırtına yıkıyorsun. Servetlerinin hiç de az olmayan bir kısmını zaten bu enflasyon sayesinde elde etmiş müşterilerinin. Sen de onların izinden gidip, paranı devamlı gayrimenkûllere yatırdın. Ostbahnhof'ta bir depo, Niederschönhausen'da bir villa satın aldın.

Şimdi de paranı, bu yatılı okuldan oğlunun hürriyetini satın almaya harcıyorsun.

Profesör Bauer banknotları sayıyor. Elleri bu işleme alışık. Memnun kalıyor ve zarfı cebine indiriyor.

"İyi," diyor. "O zaman şimdi oğlanı alıp gidebilirsiniz. Bavulu hazır zaten."

Ayrılırken okul müdürü sana elini bile vermiyor. Acaba hayat bir gün, karşında oturan bu sert bakışlı, kendini beğenmiş, keçi sakallı, bıyığı yukarı kıvrılmış adamı İsviçre'deki yatılı okulun yalnızlığından çıkarıp, Berlin'e götürse, *Venuskeller*'deki cazip günahlara karşı koyabilir mi, diye düşünüyorsun.

Merdivenleri inerken, bundan böyle bu binaya en fazla bir defa daha adım atmaya söz veriyorsun. Binayı ateşe vereceğin gün.

Kuen Yao çoktan avluya inmiş, elinde ufak bir bavul, arabanın yanında bekliyor. Pişmanlıkla ve suçunu bilir gibi duruyor ama aynı zamanda bakışları aşağılanmayı asla kabul etmeyecek bir gururu dışa vuruyor.

Konuşmadan oğlana sarılıyorsun. Son gördüğünden beri büyümüş. İri, sırım gibi, adaleli biri olmuş.

"Bin," diyorsun. "Eve gidiyoruz."

Oğlanın liseyi bitirmesini ne kadar çok istemiştin. Fakat Kuen Yao kendisini bu okulda hiçbir zaman iyi hissetmedi. Gönderdiği az sayıda mektubu okurken bunu zaten sen de hissetmiştin. Gerçi o hiç şikâyet etmiyordu ama kısacık cümleleri yazdıklarından çok daha fazlasını anlatıyordu. Arkadaş bulamadığını, aksine devamlı diğer talebelerin, hocalarının ve hatta personelin düşmanca tavırlarıyla karşılaştığını.

Çok basit bir sebeple. Dış görünüşü yüzünden.

Bunu bilmen gerekirdi. Onu buraya hiç göndermeyecektin. Fakat kaçakken ve oğlana bakmaya mecburken başka bir şansın var mıydı? Aklına gelen tek çözüm İsviçre'deki okul olmuştu. Orası oğlanın Almanya'daki karanlık hatıralarından uzaktaydı.

Belli ki, Kuen Yao diğerlerinin kendisiyle alay etmesine de, şiddet görmeye de yıllarca tahammül etmişti ama bu sessiz volkan eninde sonunda infilak etmişti. Toplam yedi kişi yaralanmıştı. Talebelerin dördü hastanedeydi, biri iki dişini kaybetmişti.

"O oğlanlar," dedin arabaya binince, "sana kötü mü davrandılar... yıllardır?"

Kulağa soru gibi gelse de soru değildi.

Kuen Yao susuyor.

"Onları ikaz ettin ama dinlemediler..."

Oğlan önüne bakıyor. Tam o sırada okulu dış dünyadan ayıran dövme demir kapıdan geçiyorsunuz.

"Onları ikaz ettim," diyor. "Çok daha önce yapmam lazımdı. Saygısız davranıyorlardı."

Oğlanın neden söz ettiğini biliyorsun. Bu kolejin kendini beğenmiş talebeleri, Avrupa'nın en iyi ailelerinin çocukları, Mecklenburglu bir çiftlik sahibinin oğlu olan Magnus Larsen'i dahi aşağılamıştı.

"Ailelerinden başka türlüsünü görmedikleri için kendilerini başkalarından üstün sanıyorlar."

"Şimdi daha üstün olmadıklarını biliyorlar."

Oğlanın verdiği cevaplar şaşılacak kadar net.

"Sana söz, seni bir daha böyle bir okula göndermeyeceğim."

Kuen Yao susuyor.

"Eve mi gidiyoruz?" diye soruyor bir süre sonra.

Başınla evet işareti yapıyorsun.

"Bu ne demek? Neresi orası?"

"Berlin. Evimiz Berlin. Orada yeni bir hayat kurdum."

"Berlin."

Oğlan bunu adeta bu kelime taştanmış gibi söylüyor.

Kuen Yao sadece bir defa Berlin'e gelmişti. Bir günlüğüne. Cebinde eski kolej talebesi Magnus Larsen'in tavsiye mektubu ve içi para dolu bir zarfla Anhalter Garı'nda trene binmeden evvel. Birlikte geçirdiğiniz son gündü. Güzel bir gündü. Üzücü bir gündü.

"Berlin kimsenin seni dış görünüşüne bakarak değerlendirmeyeceği bir şehir," diyorsun. "Berlin kendini savunmayı bilen herkese saygı gösterir."

Oğlan başını sallıyor.

"Yine de okuman lazım."

Kuen Yao sana bakıyor. Gözlerinde itiraz, inat ve hoşnutsuzluk var.

"Fakat bunun için okula gitmen gerekmiyor," diye devam ediyorsun. "Henüz öğrenmen gerekenleri sana ben de öğretebilirim. Bilmek istediğin her şeyi. Benim bilmediğim bir şey olursa, o zaman bilen birini buluruz."

"Berlin'de çok insan tanıyor musun?"

Başınla evet işareti yapıyorsun. Meraklandığını ama sormaya cesaret edemediğini görüyorsun. O vakit, daha anlatacak çok şey olduğunu anlıyorsun. İstemediğin kadar çok.

"Oraya varmadan bir şeyi bilmende fayda var," diyorsun bir süre sonra. "İsmimi değiştirdim. Berlin'de ismim Marlow. Johann Marlow. Bunu unutma. Magnus Larsen öldü. Bütün Larsen ailesi öldü. Altendorf yandı, kül oldu."

Bu haber Kuen Yao'yu şaşırtmışa benzemiyor.

"Annene, sana bakacağıma dair söz verdim," diye sözlerini sürdürüyorsun. "Bu sözümü tutacağım. İnsanlar bana hangi isimle hitap ederse etsin."

"Ben," diyor oğlan bir süre sonra, "senin yanında ne iş yapabilirim?"

Omuz silkiyorsun.

"Göreceğiz. Her halükârda yapacak yeteri kadar iş var."

Dördüncü Bölüm

12 Ekim 1935 Cumartesi gününden
15 Ekim 1935 Salı gününe kadar

84

Kapıyı tam zamanında çaldılar. Ayakkabılarını giymiş, kanepenin üzerinde dimdik oturan, her şeyi anlatmak isteyen ama boğazı düğümlendiği için konuşamayan Fritze orada oturmaya bir saniye daha uzun tahammül edemeyecekti çünkü. Gereon ve Charly de aynı şeyleri hissediyor mu acaba diye merak etti. Onlar da orada oturuyor, hiçbir şey söylemiyordu. Söyleyecek olurlarsa da eften püften laflar ediyorlardı. Önlerinde kahve ve Charly'nin kendi elleriyle yaptığı bir kekle orada otururlarken hiçbiri kendini iyi hissetmiyordu, çünkü hepsi ailece son defa bir arada oturduklarını biliyordu.

Kapı çalınınca hareketsizlikleri de son buldu ama içleri rahat etmedi. Fritze, Rath ailesinin yanındaki hayatının artık sona erdiğini kaçınılmaz bir şekilde bilincine çıkardığı için bu basit sesin kendisini nasıl yaraladığını hissetti.

Kapıda Gençlik Dairesi'nden Fräulein Peters vardı, Fritze'nin tanıdığı Fräulein. Baştan beri bu salak züppeyi sevmemişti. Peters yanında iki de polis getirmişti. Burada ne olmasını bekliyordu, kimbilir? Gereon ile Charly'nin, üvey evlatlarının ellerinden alınmasına şiddet kullanarak karşı koyacaklarını mı sanıyordu? O iki

üniformalıyı görmek sanki gözaltına alınıyormuş gibi bir his yarattı onda. Sanki Pastalozzistrasse'de Rademann ailesine değil de, hapishaneye gidiyordu.

Şimdi üçü, yani Gereon, Charly ve kendisi holde, dışarıdaki sahanlıkta da Gençlik Dairesi'nden gelen züppeyle iki toplum polisi duruyordu.

Züppenin ağzından ilk çıkan laf "Heil Hitler!" oldu.

Charly ve Gereon Alman selamını duymazdan geldi, bu kadın için kolunu kaldırmak Fritze'nin de içinden gelmiyordu.

Kadın bu durumdan memnun olmadığını genzini temizleyerek belli etti.

"Gereon ve Charlotte Rath," dedi, "yazılı olarak da bilgilendirdiğimiz gibi siyasi bakımdan güvenilmez olduğunuz için Berlin şehri belediyesine üvey aile olarak daha fazla hizmet etmeye hakkınız kalmadı. Sizin denetiminizdeki Friedrich Thormann'a başka bir üvey aile bulduk. Kendisini şimdi oraya götüreceğiz. Bu söylediklerimi anladınız mı?"

"Aptal değiliz," dedi Gereon. "Mektubunuzu da okuduk. Fakat benim merak ettiğim, bir oğlan çocuğunu iki sokak öteye götürmek için neden iki polise ihtiyaç duyduğunuz. Berlin sokakları o kadar tehlikeli mi?"

"Gençlik Dairesi özel vakalarda başka devlet dairelerinden yardım isteme hakkına sahiptir."

"Ben de polisim hatırlarsanız. Bana neden sormadınız da bu zavallı meslektaşlarımı işlerinden alıkoydunuz? Yapacak daha önemli işleri olduğundan eminim."

"Sizinle bu tür konuları tartışmaya gelmedim Herr Rath. Oğlanın eşyası hazır mı?"

Charly tek kelime etmeden dolabın yanında duran bavulu aldı. Fritze kendi elleriyle hazırlamıştı. Nesi var, nesi yok, hepsi tek bavula sığmıştı. Fakat özellikle kitaplar yüzünden bir hayli ağırdı. Çoğu Charly ve Gereon'un hediyesiydi. İki buçuk sene evvel buraya taşındığında hiçbir şeysi yoktu.

Bavulunu Charly'den aldı.

"Gel Friedrich," dedi Peters ve oğlanın elini tutmaya çalıştı. "Gel gidelim o zaman."

Fritze gayriihtiyari elini geri çekti.

"Gitmek için biraz daha bekleyebilirsiniz!"

Charly'nin sesi. Oğlan ona döndü. Tıpkı onun bildiği gibiydi kadın, her an kavgaya hazırdı.

"Herhalde oğlana adam gibi veda etmeye hakkımız vardır," dedi Charly.

Fräulein Peters kendini beğenmiş bir havadaydı. "Buna hâlâ gerek görüyorsanız Frau Rath. Yeteri kadar zamanınız olmadı mı?"

Aslında hakikaten zamanları olmuştu. Böyle bir şeye zaman yeterse tabii. Gereon ve Charly, Fritze'den ayrılacaklarını dört günden beri biliyordu. Bunu onunla da konuşmuşlar, o da bütün cesaretini toplayıp, durumu kabullendiğini, onları elbette sevdiğini, daima seveceğini ve onun için yaptıklarını asla unutmayacağını söylemişti. Üstelik bunların hepsi doğruydu da. Fakat buna rağmen veya tam da bu nedenle son günler onun için bir işkence olmuştu. Gereon ve Charly için de daha az işkence değildi. Artık ondan ayrılacakları kesinleştiği için. Her yaptıklarını son defa yaptıkları hissinden kurtulamadıkları için. Çok şey de yapmışlardı. Sinemaya gitmişler, Wannsee'de tekne gezisine çıkmışlar, arabayla kırlara gitmişlerdi. Hatta Gereon bir ara onun direksiyona geçmesine bile izin vermişti. En sonunda da az evvel önlerinde kahve ve kekle oturma odasına oturmuşlar, hiçbirinin boğazından bir lokma bile geçmemiş, tek kelime konuşmamışlardı.

Bu yüzden de, o anda doğru dürüst vedalaşma arzuları bir o kadar büyüktü, Fritze Charly'nin ne kastettiğini gayet iyi anlıyordu.

O cılız züppe karı ve iki polis onları seyretse de, son bir defa birbirlerine sıkı sıkıya sarılmak, birbirlerini ne kadar çok sevdiklerini göstermek istiyorlardı.

Gereon onu kucakladı. Çok kısa. Hep yaptığı gibi.

"Kendine iyi bak delikanlı," dedi.

En çok onunla takıştığı halde Fritze'ye en zor gelen Charly'den ayrılmak oldu. Kadın onun gözlerinin içine baktı. Artık neredeyse aynı boydalardı, aralarında sadece birkaç santimetre fark kalmıştı. Oğlan kadının bakışlarına dayanamadığı için, gözlerinin içine değil, omzunun üzerinden arkaya bakabilmek için ona sıkıca sarıldı.

Kirie'nin öldüğünü öğrendiği günden beri hiç bu kadar üzülmemişti.

"Uzak bir yerde değilsin," dedi Charly. "İstediğimiz zaman birbirimizi ziyaret edebiliriz."

Fritze başını salladı.

"Sizi hayal kırıklığına uğratacağım ama bu tabii ki mümkün değil." Soğuk bir ses. Çatlak ve soğuk. Fräulein Peters'in Charly'yi çekemediği çok açıktı. "Eski üvey ailesiyle ilişkisinin sürmesi oğlanın kafasını karıştırır sadece."

Fritze artık hiçbir şey anlamıyordu. Charly'yi ziyaret edemeyecek miydi yani? O da onu ziyaret edemeyecekti demek.

"Kafamı neyin karıştıracağına herhalde kendim karar veririm," dedi.

"Bu yaşta daha hiçbir şeye karar veremezsin delikanlı. Bu yüzden üvey ailen var zaten. Hem kurallar var. Ne Rath ailesi ne de Rademann ailesi bu kuralları çiğneyemez! Sen de çiğneyemezsin. Tabii yine yetimhaneye gitmek istiyorsan o başka!"

Onu nasıl susturacağını bu züppe gayet iyi biliyordu. Kadının onu bu kadar korkutabilmesine kızdı. Kendi çaresizliğine de.

"Oğlanı tehdit etmeyin!" dedi Gereon. "Elbette bir üvey ailenin yanına gidecek, yetimhaneye değil."

"Madem öyle Friedrich," dedi Peters ve bir defa daha kolunu uzattı. "O zaman şimdi uslu uslu bizimle gel."

Fritze olur anlamında başını salladı. Fakat uzatılan eli tutmadı. Kapının eşiğini geçip, sahanlığa çıktı.

Onu bugün alacaklarını günlerden beri biliyordu. Buna rağmen, attığı bu adımla Carmerstrasse macerasının bittiğini, içinde muhteşem günler geçirdiği bu evin mazide kaldığını o kadar aniden kavradı ki yüreği sıkıştı. Neresinden bakarsa baksın, hayatının en güzel yıllarıydı bunlar.

Neden bu kadar üzüldüğünü kendisi de anlamıyordu. Rademannların yanında iyi bir hayatı olacaktı. HJ üniforması yüzünden her gün kavga etmeyecek, her öğretmenle takışan üvey annesi yüzünden okulda sorun yaşamayacaktı. Hayır, bundan böyle örnek bir nasyonal sosyalist aileye dahil olacaktı. Fakat bunu isteyip istemediğinden emin değildi artık.

Fritze, Gençlik Dairesi'nden gelen kadınla iki toplum polisinin peşinden merdivenlere yürüdü. Bir defa daha arkasına dönünce Charly'nin gözlerinin sahiden dolduğunu gördü. Onu hiç böyle görmemişti. Onun da içinden ağlamak geliyordu ama bütün gücünü topladı. O güne kadar üstesinden geldiği şeyleri, olmak istediği ve hâlâ olabileceği sert oğlanı, zaptedilmeyi bekleyen geleceği düşündü. Hepsinden önce de duygulanma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı zamanlarda kendi kendine her zaman tekrarladığı cümleyi düşündü:

Bir Alman erkeği ağlamaz!

Friedrich Thormann bu cümleyi durmaksızın tekrarlayarak son bir defa bu merdivenleri indi, ona utana sıkıla selam veren kapıcı Bergner'in önünden geçti ve Carmerstrasse'ye çıktı.

85

Elinde gazete, merdivenleri çıktı ve kapıyı açtı. Oğlan gittiğinden beri eve çöken yas havasından kaçış yoktu. Onu almalarının üzerinden daha yirmi dört saat bile geçmemişti. Boş duran yatak ve bomboş kitap raflarıyla o odanın önünden her geçtiğinde içi yanıyordu.

Aklını çelen her şeye seviniyordu. Charly yıllardır *Berliner Tageblatt* okumamıştı ama Böhm aradıktan sonra Steinplatz'ta gazete satan oğlanın yanına gidip son pazar sayısını satın almıştı. Aslında Almanya'da gazete okumaya değmiyordu artık.

Gereon'un gazeteci olan eski arkadaşı Weinert'in ara sıra gönderdiği *Prager Tageblatt*, aslında bir gazetenin nasıl olması gerektiğini ve Alman gazetelerinin iki buçuk seneden beri ne olmadığını ona hatırlatıyor ve acı veriyordu. Güç sahiplerinin her yaptığını yakından izleyen dördüncü kuvvet, gerektiğinde onlara vuran bir kuvvet olmaları lazımdı. Fakat Alman gazeteleri artık güçlü değil, zayıf olanlara vuruyordu.

Buna rağmen Böhm gazete alması için ısrar etmişti. "En iyisi *Tageblatt* al, haber orada üçüncü sayfada."

İşte şimdi müzik dolabının yanında duran en sevdiği koltuğa oturmuş, plak dinleyen Gereon'un yanında gazetenin sayfalarını

karıştırıyordu. Makale yeni İmparatorluk Havacılık Bakanlığı'nın yeni binasının çatısı kurulduğu için düzenlenen tören hakkında yağcılık kokan haberlerin arasına gizlendiği halde Böhm'ün ne kastettiğini derhal anladı. Fakat Böhm ona nerede araması gerektiğini söylemese bulamayacaktı herhalde. Üstelik yazı kurulu iki sütuna dizilen habere orta boy bir başlığı münasip gördüğü halde:

General Göring Alayı imparatorluk bakanına yönelik kalleş suikasti önledi

Saldırganlardan biri öldürülürken, ikincisi firar etti

Berlin. *Eyalet Polis Grubu Göring'den oluşturulan Hava Kuvvetleri General Göring Alayı, Berlin'deki yeraltı çetelerinin İmparatorluk Bakanı ve eski Polis Şefi Hermann Göring'e düzenleyeceği bombalı saldırıyı önlemeyi başardı. Bomba, dün gerçekleştirilen tören için kurulan kürsünün hemen altına yerleştirilecekti. Fakat şantiye güvenliğinden sorumlu General Göring Alayı'na bağlı askerler bombacıları suçüstünde yakalayarak bu hain eyleme mani olmayı başardı. Çıkan silahlı çatışmada saldırganlardan biri etkisiz hale getirildi, diğeri firar etti.*

Bu kahramanca müdahale sırasında iki nöbetçi ölürken, bazıları ağır olmak üzere üçü de yaralandı.

Ölen saldırgan, polisin yeni çalışma tarzı sebebiyle "ekmeğini kazanması" gitgide zorlaşan profesyonel bir gangster olan, Çinli Liang. Firar eden saldırgan ise, asıl adı Magnus Larsen olan ama Johann Marlow adını kullanan bir uyuşturucu kaçakçısı, pezevenk ve katil. Polis örgütüne yakın kaynaklardan elde edilen bilgilere göre, onun da ele geçirilmesi an meselesi.

Charly, elinde makale, Gereon'un yanına gitti ve gazeteyi önüne koydu.

Adam şaşkınlıkla ona baktı.

"Oku," dedi kadın.

Rath alnını kırıştırdı ama dediğini yaptı.

"Ne var?" diye sordu.

"Göring'in töreni hakkındaki bütün zırvalıklar var ama her şeyden önce de şu makale..." Elinin tersiyle gazete kâğıdına hafifçe vurdu. "... Şu iki sütun."

Gereon hâlâ ne olduğunu anlamamıştı ama kadının istediğini yaptı.

Bir süre sonra kafasını iki yana salladı.

"Fakat bu..."

"Bu zırvalara inanıyor musun?" diye sordu Charly.

"Bugünlerde gazetelerin yazdığına kim inanıyor ki?"

"Aynen. Johann Marlow suikastçiymiş, öyle mi? Ya ülkeyi terk etmeye hazırlanan Liang Kuen Yao? Göç etmeden aceleyle Göring'i havaya uçurmakta ne gibi bir çıkarı olabilir?"

"Hepsi bahane tabii. Sözde bir sene evvel Röhm'ün darbe yapmak istemesi gibi. Göring insan öldürtmek için her zaman kulağa hoş gelen bir bahane uyduruyor."

"İyi ama neden Marlow?"

Gereon omuz silkti. "Berlin'in morfin kralı en iyi müşterisinin gözünden düşmüştür belki. Göring bu gibi durumlarda işi fazla uzatmadığını defalarca ispat etti."

"Gözden mi düşmüş? O nereden çıktı?"

"Nereden bileyim?"

"Marlow'u bir tehdit olarak algılamış olmalı, yoksa eskiden kendisine morfin tedarik eden birini avlamak için böyle bir orta oyunu sahnelemezdi."

"Öyledir herhalde."

"Makaleyi dikkatli okursan, Johann Marlow'u Göring'in düşmanıymış gibi göstermeye gayret ettiklerini görürsün. Hermann Göring'in sert rejimi altında inleyen ve bu yüzden onu ortadan kaldırmak isteyen bir gangster."

"Hımm," dedi Gereon.

"Üstelik bunu, Göring tam aksinin ortaya çıkmasından korktuğu için yapıyorlar," diye konuşmaya devam etti Charly. "Yani Marlow'un onun dostu ve iş ortağı olduğunun. Tam Brunner'in oluşturduğu dosyada anlatıldığı gibi."

Gereon hiçbir şey söylemedi. Plak bitmişti, pikabın iğnesi plağın kenarına gelene kadar yeknesak bir tırmalama sesi çıkardı.

"Demek Göring dosyaları görmüş..." dedi Charly.
Gereon omuz silkti. "Bilmem."
Charly ona baktı.
"Çok şey biliyorsun korkarım."
"Ne demek istiyorsun?"
Adamın böyle aptal rolü yapmasına nasıl da öfkeleniyordu!
"Gereon, Brunner'in dosyalarını ne yaptın?"
"Sana ne yahu? Önemli olan ortadan kaybolmuş olmaları."
"Kayıp demek? Onları Göring'e mi verdin?"
"Yok! Daha neler!"
"O zaman onun eline geçmesini sağladın..."
Gereon sesini çıkarmadı.
"Ne yaptın Gereon?"
"Ne demek istiyorsun?"
"Aptal ayağına yatma! Hele bana hiç aptal muamelesi yapma! Bu işte parmağın var, değil mi? Bu senin marifetin."
"Okuduklarımı yanlış anlamıyorsam, Marlow'a ve Liang'a ateş edenler Göring'in elit birliğinden birileri."
"Masumu oynama bana! Sen olmasan bunların hiçbiri olmazdı. Sen düzenledin. Hiç vicdan yok mu sende?"
"Dur bakalım – *benim* vicdanımdan mı bahsediyorsun? Marlow'un vicdanı ne güne duruyor? Ya Liang'ınki? Bize neler yaptıklarını unuttun mu? O ikisi babanı öldürdü! Acımasızca. İşlerine öyle geldiği için. O şekilde Winkler'i tuzağa düşürdükleri için. Belki babanın çok fazla şey bildiğinden korktukları içindir de."
"Çok doğru. Zaten bu yüzden de, şu anda olayı kriminal polis soruşturuyor. Geçen hafta Gennat aydınlatılamayan bu vakalara bizzat kendi el attı, artık her şey resmî."
"Aman Charly! Bu zayıf bilgilerle Gennat da Marlow'u mahkemeye çıkaracak malzemeyi bir araya getiremeyecek."
"Daha şimdiden, eski dosyalar arasında Doktor Wrede'nin hastalarının adının da karıştığı dört başka ölüm vakası buldu bile. Bu bir şey sayılmaz mı? Üstelik senin de katkınla oldu bu, unuttun mu?"
"Peki, acaba neden katkım oldu? Çünkü bu domuzlar babanı öldürdü. Yapma Charly!" Kaderine razı olmak istemeyen bir çocuk

gibi kafasını iki yana sallamaya başladı. "En azından Liang hak ettiği cezayı buldu."

"Sen buna adalet mi diyorsun? Mermilerle delik deşik edilmek adalet mi?"

"Evet, ben buna adalet diyorum! Liang Kuen Yao'nun kaç kişinin hayatını kararttığını bilmek bile istemiyorum."

"Bu adalet değil, intikam. Kendi bildiğini okuyorsun, sonra da bunu bana olan sevginden yapmış ayağına yatıyorsun. Üstelik bu heriflerin karşısına bizzat kendin çıkacak kadar cesaretin bile yok. Nasıl yaptığını bilmiyorum ama adamlara bir entrika çevirip, pis işleri başkalarının yapmasını sağlıyorsun. Salaklık bu ya, onlar da işlerini o kadar beceriksizce yapıyor ki, bütün bu olayların ardında ipleri elinde tutan adam kaçabiliyor."

O daha sözlerini tamamlamadan Rath ayağa kalktı. Öfkeden titriyordu.

"Biliyor musun?" dedi. "Bunları dinlemeye mecbur değilim! Sana yardım etmek istedim. Sana destek olmak. Sen ise ithamlarınla bana çamur atıyorsun! Her şeyi senin için yaptığım halde."

"Senden hiç böyle bir yardım ve destek talep etmemiştim Gereon Rath!" Onun da öfkesi Gereon'unkinden aşağı kalmıyordu. "Demek, Göring'i Marlow'a karşı kışkırtmak için dümen çevirdiğini itiraf ediyorsun. Bu ne biliyor musun? Buna adaleti kendi ellerine almak deniyor. Beyaz El'den daha iyi değilsin sen de."

Rath bir şey daha demek istedi ama aklına söyleyecek bir şey gelmedi. Kadının yanından geçip gitti. Oturma odasının kapısını arkasından çarpıp çıktı. Biraz sonra kadın daire kapısının da çarptığını duydu. Charly'nin kılı bile kıpırdamadı.

86

SD artık bu herife olan ilgisini tamamen yitirmişti anlaşılan. Kum rengi Buick'in arkasında sadece ufak bir yeşil BMW duruyordu. Siyah bir Audi yoktu etrafta. Belli ki bakanlık şantiyesinde yaşananlardan Güvenlik Hizmeti kendine göre sonuçlar çıkarmıştı.

Kendisi göze batmayan bir Opel'in direksiyonundaydı. Kendi

araç filosundaki arabalardan değildi bu. Onların hepsini kaybetmişti. Niederschönhausen'daki villanın garajında duran Duesenberg, Mercedes, Horch, Audi, hepsi elden gitmişti. Orada artık sadece Göring'in adamları onun gelmesini bekliyordu. Muhtemelen şehirde bulunan her aynasız onun eşkalini artık ezberlemişti. Ortadan kaybolmanın vakti gelmiş de, geçmişti. En kısa sürede ülkeyi terk etmek haricinde bir seçeneği kalmamıştı.

Bu şehir artık Johann Marlow'un memleketi değildi. Bütün evleri deşifre olmuştu. Niederschönhausen'daki villa kadar Freienwalde'deki ev de. Keza son aylarda satın aldığı şirketler de. Onların hiçbirine gidemezdi. Kâğıt üzerinde hâlâ ona ait olsalar da, artık ölümcül birer tuzaktan başka bir şey değillerdi.

Bunu daha o akşam, inşaat korkuluğunda sağlam olmayan bir tahta parçasını sökerek açtığı delikten Prinz-Albrecht-Strasse'ye çıkmayı başarmadan evvel, henüz şantiyedeyken algılamıştı. Her yere gidebilirdi ama evine, evlerine, adamlarının yanına gidemezdi. Oralarda onu bekleyeceklerdi. Her yerde onun peşinde olacaklardı.

O güne kadar yaşadığı hayat sona ermişti. Hayalini kurduğu hayat bitmişti.

Şehirde saklanabileceği, kimsenin bilmediği yerler vardı. Bunları iki sene evvel çeteler arasında yaşanan savaş patlak verdiği zaman hazırlamış, savaş bitip de Kuzey Korsanları tarihe karıştıktan sonra da elden çıkarmamıştı. Saklanabileceği bu yerlerin varlığını bilmek ona hep huzur vermişti. Devletin ve polisin ne yapacağı belli olmayan zamanlarda insanın en akla gelmeyecek senaryolara hazırlıklı olması lazımdı. Bunlar ufak, dikkat çekmeyen, içlerinde birkaç gün yaşamaya elverecek en temel mobilyalar haricinde herhangi bir şey bulunmayan dairelerdi. Oralara büyük miktarda para, silah ve sahte kimlikler saklamıştı. Çok iyi kimliklerdi bunlar. Lembeck'in hazırladığı belgelerin bazıları orijinallerden bile iyiydi. Yarın bunlardan biriyle Bremerhaven'daki pasaport kontolüne girdiğinde herhangi bir sorun çıkmayacaktı.

Baştan Marlow kaçmayı başarmasının çok büyük bir şans olduğunu düşünmüş ama sonra bunu sadece ve sadece Kuen Yao'ya borçlu olduğunu idrak etmişti. Düşündükçe Kuen Yao'nun bilinçli bir şekilde Göring'in adamlarını çatışmaya zorladığını daha net

anlıyordu. İçlerinden en azından birinin kurtulmasını sağlayabilmek için. İyi eğitimli o kadar adamın karşısında hiçbir şansı olmadığını biliyor olmalıydı. O zaman bunun tek bir açıklaması vardı: Oğlan babası için kendi hayatını feda etmişti.

Bunu düşününce kalbi sıkıştı. Bir yandan ateş eden, yere yıkılan, can çekişen Kuen Yao'yu izlerken, diğer yandan karanlıkta şantiyenin çamuru içinde koşuşu geldi aklına. Karabinalardan çıkan mermiler onu delik deşik etmiş olmalıydı ama oğlan buna rağmen mavzeriyle karşı koymuştu.

Marlow orada birilerinin kendisini beklediğinden emin olduğu için Adler'i trafonun önünde bırakıp, Potsdamer Platz'a kadar yürümüş, orada metroya binmişti. C Dairesi'ne gitmişti, en yakın olan oydu. Üstünü değiştirdikten sonra daha o akşam bütün diğer gizli evleri dolaşıp, paralarını almıştı. Ayrıca Hans Noack adına düzenlenmiş bir pasaportu da cebine atmıştı.

Lembeck'e haber vermiş, o da, muazzam bir meblağ karşılığında, onun Almanya'dan firarını organize etmişti. Geceleyin bir nakliye aracıyla Bremerhaven'a seyahat edecekti daha. Fakat ondan sonra Hans Noack, *SS Europa*'da Norddeutsche Lloyd'un birinci sınıf bir kabininde lüksün tadını çıkaracaktı.

Lembeck o vakte kadar gizlenmesini tavsiye etmişti. Kapıdan burnunu bile çıkarması çok tehlikeliydi. Marlow bunu biliyordu. Yine de her şey ayarlandıktan sonra ve C Dairesi'nde sabırla beklemek haricinde hiçbir şey yapması gerekmediği halde, sabahın köründe yola düşmüştü.

Ülkeyi terk etmeden evvel halletmesi gereken bir şey daha vardı.

Dikiz aynasından hem karşı kaldırımdaki evin giriş kapısını, hem de Carmerstrasse'de kendisinden birkaç metre ileride park etmiş arabayı görebiliyordu.

Tabancasını kontrol etti. Şarjörde yedi, namluda bir mermi vardı. Susturucuyu taktı. Artık uzun sürmezdi.

Johann Marlow duygusallığa pek önem veren biri değildi. İntikam da duygusallığın en saf haliydi. İntikam almak, hislerine hâkim olmayı beceremeyen insanlara göreydi. Bir sene evvel intikam hevesi yüzünden bir güvenlik tehdidine dönüştüğü için işini bitirmeye mecbur olduğu yol arkadaşı Leo Juretzka gibi.

İşte şimdi bu his onu da esir almıştı. Bunun için kendisinden nefret ediyordu ama intikam duygusunu tatmin etmeden asla huzur bulamayacağını da fark ediyordu. Böyle bir hissi tadacağı bugüne kadar aklına gelmemişti. Bu hisse yenik düşeceğini ise hiç düşünemezdi.

Ne olduysa Kuen Yao ölünce olmuştu. Baştan bu hissi, onu yine tahmin edebileceğinden daha fazla etkileyen üzüntü ve acıdan pek ayırt edememişti. Fakat sonra, Kuen Yao'nun ölümüyle sonuçlanan o olayın öncesinde gerçekleşmiş olması gereken şeyleri gitgide daha net bir şekilde kavramaya başlayınca, intikam arzusu duyduğu acıdan ayrılmıştı.

Gereon Rath. Bu adamı fazla küçümsemişti. Onun ipleri bu kadar ustaca çekip çevirebileceğini hiç düşünmemişti. Bunu önceden göremediği için kendisine lanet okuyordu.

Bu bok herifi seneler önce temizlemesi lazımdı ama tuhaf birtakım nedenlerden dolayı adamı gözü tutmuştu. Emniyet'te kendisine hizmet eden bütün aynasızlardan daha iyi davranmıştı ona. Hatta sadece para vermekle yetinmeyip, bir sürü de kıyak geçmişti. Baştan çok işine de yaramıştı o komiser. Rus altınlarını ele geçirmesini sağlamıştı. Atlantik Okyanusu'nun öte yakasında ona iş ortakları temin etmişti. En geç o zaman Gereon Rath ona olan borcunu ödediği için işini bitirmeliydi.

Fakat sonra başka işler ve Berolina onu fazlaca meşgul etmiş ve Marlow'un, özellikle kendisi gibi insanlar için süratle değişen Almanya'ya ayak uydurması gerekmişti.

Tam şimdi, tam bu değişimden en büyük faydayı sağlamaya hazırlandığı sırada, Gereon Rath bir çuval inciri berbat etmişti. Her şeyi bozmuştu. Johann Marlow'un ortadan kaldırmak zorunda kaldığı ve sayıları hiç de az olmayan insanlar arasında bunu en fazla hak eden Gereon Rath'tı. Bir insana yapılabilecek en büyük kötülüğü ona o yapmıştı. Oğlunu elinden almıştı. Geleceğini elinden almıştı.

Marlow'un nefretini gemlemesi, soğukkanlılığını muhafaza etmesi şarttı. Planı basitti. O bok herif dışarı çıkıp, arabasının yanına gider gitmez, daha binmeye fırsat bulamadan tek kurşunla onun işini bitirecekti. Carmerstrasse'de fazla yaya yoktu, kimse farkına

varmazdı. Cesedi arabanın yanında bırakacak, Steinplatz'a yürüyecek, ilk gelen elektrikli tramvaya binecek ve akşam sekizde Lembeck'in onu almaya geleceği C Dairesi'ne gidecekti.

Başkomiser Gereon Rath'ı kimin vurduğunu kimse hiçbir zaman öğrenemeyecekti.

Binanın kapısı açıldı. Geliyordu. Yalnızdı. Marlow tabancasını pardesüsünün cebine koydu ve Opel'den indi.

87

Oğlanın eksikliğini çektiklerinden miydi? Yoksa son ettikleri kavga mıydı Carmerstrasse'deki ortak hayatlarını çekilmez kılan? Rath bu sorunun cevabını bilmiyordu. Sadece binadan sokağa adımını attığı zaman içinin rahatladığını hissetti.

Oysa işe gittiğine seviniyor filan değildi. Kale'deki işinin onu daha mutlu ettiği zamanlar da olmuştu. Diğer meslektaşlarının anavatanın yenilenmesine ciddi bir katkıda bulundukları inancıyla kendilerini mesleklerine adamasını sağlayan sevinç ona yabancıydı. O, anavatanı yenilemek derdinde değildi. Aslına bakılırsa, her şeyin olduğu gibi kalmasını tercih ederdi. Hatta bir zamanlar olduğu haline dönse daha da iyi olurdu. Gamalı haçların ve bütün diğer boktan şeylerin olmadığı günlere. Onun rahat yaşadığı, kriminal memur olarak tek vazifesinin kötü insanların sayısının yavaş yavaş ama devamlı şekilde azalmasına katkıda bulunmak olduğu bir dünyaydı o. En azından cinayet işleyen hiç kimsenin bu suçun cezasız kalacağını hayal edemeyeceği bir dünyaydı. Ancak iktidarı elinde tutanların aynı zamanda en büyük katiller olduğu bir ülkede bu nasıl olacaktı?

Bu Charly'nin işi miydi, yoksa Böhm mü bir şeyler karıştırmıştı, bilmiyordu. Ama Gennat yine konuşmak üzere onu yanına çağırmıştı. Ya da onun tabiriyle, Rath'ı Nebe'den ve LKA'dan bir saatliğine alabilmek için ifade almaya.

Elbette ifadesini almamıştı. Onu Rath'ın eski günlerden bildiği gibi fırçalamamıştı da. Zaten Gennat'ın artık buna yetkisi de yoktu. Daha ziyade kendi baktığı vakada bütün şüphelilerin neden

birdenbire ortadan kaybolduğunu anlamaya çalışıyordu. Biri ölmüş, diğeri firar etmişti. Kriminal müdürün bakışları her zaman olduğu gibi onu delip geçiyordu. Öyle ki Rath, Gennat'ın olayların perde arkasını en ince ayrıntısına kadar bildiği hissine kapılmıştı. Sahte belgeleri, Kurt Pomme'ye giden mektupları, Hermann Göring'in bir kere daha kaba kuvvete dönüşüveren korkusunu.

Rath direnmişti. Daha sonra LKA'ya dönerken Gennat'ın kendisine güvenmediğini hissediyordu ama buna da alışıktı. Hiç değilse bir kere daha o yeşil ve eski koltuklarda oturmanın zevkini tattığını düşünerek kendini avutmuştu. Ama kek yoktu, sadece bir fincan çay vermişlerdi.

Son günlerde Charly ile arasındaki ilişkiye de güvensizlik hâkimdi. Kadın Liang'ın ölümünden ve Marlow'un firarından Rath'ın sorumlu olduğunu biliyordu. Babasının ölümünün intikamını alan kişinin Gereon Rath olduğunu kadının bilmesini, o da aslında iyi buluyordu. İşin teferruatını ona çıtlatmıyordu elbette. Marlow'un Göring'in gözünden düşmesi için yaptıkları ebediyen onun sırrı kalmalıydı.

Cebinden arabasının anahtarını çıkarıp, Buick'in kilidini açtı. Tam kapıyı da açıp binmeye hazılanıyordu ki, birisinin bağırdığını duydu.

"Hey, siz!"

Arkasına döndü ama kendisiyle konuşmak isteyenin kim olduğunu anlayamadan çenesine sert bir darbe yedi. Gözleri kardı ve yere yığıldı. Çenesi ve yanağı sızlıyordu ama vücudunu dolduran adrenalin ne bu acıyı ne de kaburgalarına inen tekmeyi hissetmesine izin veriyordu. Rath doğrulmaya çalıştı ama bu sefer de omzuna yediği bir tekme dengesini bozdu. Kendini ikinci defa yerde buldu. Adamın biri üzerine çökmüş tekrar vurmak için yumruğunu kaldırmıştı. Rath bu sefer kendini sakınmayı başardı. Yumruk asfalta çarptı.

Adam acıyla inlerken, Rath da yuvarlanarak onun altından çıktı. Ayağa kalktı. Buick'in yanı başına çökmüş kanayan sağ elini tutan adama dikti gözlerini.

Hayatında hiç görmemişti bu herifi. Ufak tefek, fakat kuvvetli bir adamdı. Dolaptan yeni çıkmış birtakım elbise giymişti, yaka-

sında parti rozeti taşıyordu. Orta seviyeli bir memur tipi vardı. Veya belki muhasebeci olabilirdi. Her halükârda bir suçlu ya da bir sebeple Gereon Rath'a öfke duyan biri değildi.

İyi de ne istiyordu ondan? Geri zekâlı! Elini kırmıştı herhalde. Adam dövmekten hoşlanan ama bugüne değin kendi çapında birine denk gelmemiş birine benziyordu. Karısını dövmeyi tercih eden tiplerdendi.

"Bir polis memuruna saldırdınız," dedi Rath. "Aklınızı başınıza toplasanız iyi olur!"

Adam sanki bu sözleri hiç duymamıştı. Öfkeyle tekrar Rath'ın üzerine yürüdü, bir ragbi oyuncusu gibi kafasıyla midesine tos vurdu, kollarını sararak onu yere indirdi. Tekrar asfalta düşmüşlerdi. Bayağı inatçı bir herifti. Rath'ın aklına Moabit'te olanları tasvir eden ifadeler geldi. İki mahkûm arasında çıkan ve Christian Ritter'in müdahele ettiği kavgayı hatırladı. Kanser hastası Anton Bruck da tıpkı bu herif gibi hareket etmişti. Yoksa bu adamı da Marlow mu göndermişti? Ölmek üzereyken cinayet işlemeye azmettirilmiş biri olabilir miydi? İyi ama Doktor Wrede ölmüştü!

Rath, Walther'ini çekip çekmemeye karar veremedi. Adam silahsızdı. Bir bıçağı veya bir muştası bile yoktu. Sadece burnundan soluyordu. Sağlam eliyle Rath'a birkaç yumruk daha savurdu ama Rath bu darbeleri kollarıyla kolaylıkla savuşturdu.

"Karım nerde, pislik herif?" diye bağırdığını duydu adamın. "Ne yaptın karıma? Nerede? Onu nereye sakladın?"

Rath az kaldı kahkaha atacaktı. Bu aptal herif onu başkasıyla karıştırmıştı! Kendisinin evli kadınlarla gönül eğlendirdiği günler çok geride kalmıştı. Fakat gülmek doğru olmayacaktı. Sol koluyla adamın darbelerini savuştururken, sağ yumruğunu sıktı. Hedefine isabet eden bir kroşeyle herifi bir yana yıktı. Öbür tarafa doğru yuvarlanarak ayağa kalkmayı başardı.

Adam hâlâ saf dışı olmamış, tiz bir düdük sesi kafasına soğuk su boca edilmiş gibi onu aniden durdurmasa tekrar saldırmaya hazırlanıyordu. Rath etrafına bakındı. Suratında, benimle dalaşmaya gelmez diyen bir ifadeyle, copunu çekmiş bir toplum polisi karşılarına dikilmişti. Bir diğeri de Steinplatz'tan onlara doğru koşarak geliyordu.

Rath rozetini çıkardı.

"Polis," dedi.

Toplum polisinin gözleri Rath'ın polis rozetiyle saldırganın parti rozeti arasında gitti geldi. Karşısındakilerin kim olduğunu ve kimin tarafında durması gerektiğini kafasında tartıyordu.

Şimdilik tarafsız kalmaya karar verdi.

"O zaman beyefendilerin önce kimliklerini rica edeceğim," dedi.

Rath ceketinin iç cebinden resmî kimliğini çıkardı, diğeri mavi üniformalı adama SA mensubu olduğunu gösteren gri bir kâğıt parçası uzattı.

O arada diğer toplum polisi de yanlarına gelmişti.

"Neler oluyor?" diye sordu.

"Beyefendiler arasında ufak bir fikir ayrılığı," dedi başpolis olan meslektaşı.

"Fikir ayrılığı olduğunu nereden çıkarıyorsunuz?" diye lafa karıştı Rath. "Ben bu beyi tanımıyorum bile. Ortada hiçbir sebep yokken ve durup dururken saldırdı."

"Sebep yokken mi?" Adam hemen orada tekrar saldıracakmış gibi gözlerinde şimşekler çakarak ona bakıyordu. "Bu herif karımla beni aldatıyor polis bey," dedi.

"Bunu nereden çıkardınız? Ne sizi ne de karınızı tanıyorum."

"Yaa, öyle mi? O zaman Martha neden arabanıza biniyor? Tam Wedding Halk Havuzu'nun önünde?"

Başpolis adamı bir yandan yatıştırmaya çalışıyor, diğer yandan da onu, yine fazla yaklaştığı için Rath'tan uzak tutmaya çalışıyordu.

"Sakin olun beyler, karakola gidince her şey anlaşılır."

"Ne karakolu? Kusura bakmayın ama bu bey bana durup dururken saldırdığı sırada tam işe gidiyordum."

"Meslektaşımızsınız. O halde bu olayı ilk önce kayıt altına almamız gerektiğini de anlayışla karşılarsınız. Baksanıza bu bey..."

"Döring..." diye fısıldadı kıskanç koca.

"... Herr Döring elini yaralamış."

"Evet, suratım yerine asfalta vurduğu için."

"Dediğim gibi, hepsini karakolda aydınlığa kavuştururuz."

Rath gözlerini devirdi. Bir bu eksikti.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, şimdi bir de Charly'nin bina-

dan dışarı çıktığını gördü. O tuhaf sahneyi görünce kadının gözleri fal taşı gibi açıldı ve yanlarına geldi.

"Aman Tanrım, Gereon ne oldu?" diye sordu. Rath omuz silkti.

"Başkomiser beyi tanıyor musunuz?" diye sordu başpolis.

"Elbette. Kocamdır." Sonra diğer adama döndü. "Sizin burada ne işiniz var Herr Döring?"

Rath şaşkına döndü. Başpolis de öyle.

"Herr Döring'i de mi tanıyorsunuz?" diye sordu.

"Bir zamanlar müşterimizdi," dedi Charly. "Ben özel dedektifim."

Toplum polisi şüpheyle ona baktı. Bu mesleği icra eden bir kadına hiç rastlamamıştı anlaşılan.

"Müşteriniz mi?"

"Kıskançlıktan karısını takip ettiriyordu."

"Kıskançlık mı? Karım beni aldattı! Siz de bunu ortaya çıkarmayı beceremediniz."

"Ciddi ciddi karınızın sizi benim kocamla aldattığına mı inanıyorsunuz? Bunu nereden çıkarıyorsunuz?"

"Dedektif bürosu Grunert ve Lahm," dedi Döring. "Onlar sizden ve o yeteneksiz Böhm'den daha iyi çalışıyor. Karımın kocanızın arabasına bindiği tartışma götürmez bir gerçek. Plaka numarası elimde. Önünde durduğumuz bu araca ait." Olduğu yerde büzülüverdi birden. "Şimdi de Martha gitti. Ortada yok. Bütün eşyası, her şeysi kayboldu. Sadece masaya bir mektup bırakmış. Beni terk ettiğini, onu aramamamı, zaten bulamayacağımı yazmış. Beni bir daha görmek istemediğini söylüyor. Suçlu kim?" Öfkeli gözlerini Rath'a dikince toplum polisi tedbiren adamı tuttu. "Şu herif!"

"Yanılıyorsunuz Herr Döring. Fakat karınıza sizden ayrılmasını kimin tavsiye ettiğini çok merak ediyorsanız, söyleyeyim. Ben ettim."

Döring aptal aptal ona baktı.

"Arabaya, *benim* yanıma bindi," diye anlatmaya devam etti Charly. "Kocamın yanına değil. Gruner ve Lahn Dedektiflik Bürosu'nu tanımıyorum ama sizin hizmetinize verdikleri elemanın en iyi elemanları olmadığı belli. Önüne gelen arabanın plakasını alıyor, hiçbir suçu olmayan insanları töhmet altında bırakıyor."

Rath yavaş yavaş ne olduğunu anlamaya başlıyordu. Kirlenen, yırtılan, artık hiçbir işe yaramayacak takım elbisesine baktı. Demek insan karısına arabasını ödünç verirse başına bunlar geliyor diye düşündü. En azından Charly gibi bir kadına ödünç verirse.

88

Hiçbir şey anlamamıştı. Bütün hesaplarını bozan bu gerzek –ki bu ufacık ve asabi adam müsveddesinin geri zekâlı olduğuna hiç şüphe yoktu– kimdi? Ortalığı öyle velveleye vermişti ki, sokağın öbür ucundaki 122. Karakol'un polisleri neredeyse burada toplantı yapacak kadar kalabalıklaşmıştı.

Tam karşı kaldırıma geçmeye hazırlandığı sırada durup dururken bu herif peydah olmuştu. Kum rengi Buick'in arkasına park eden BMW'den inmişti.

SD diye düşünmüştü Marlow baştan, SD Rath'ın daha peşini bırakmamıştı ve sen de yeşil BMW'yi ciddiye almayacak kadar salakça davrandın, demişti kendi kendine. Fakat adam hiç SD mensubuna benzemiyordu. Sonra da Rath'ı yere yıkmıştı. Eşek sudan gelinceye kadar dövmek ister gibi üzerine atlamıştı. Marlow ondan sonra olanları tam görememişti, çünkü çoğu park eden arabaların arkasında cereyan etmişti.

Karşı kaldırıma geçsin mi, geçmesin mi tereddüt etmişti. Geçmemekle de iyi yapmıştı. Çünkü az sonra Steinplatz tarafından iki polis gelmiş, kavga eden adamları ayırmıştı. Son olarak Rath'ın karısı da çıkagelmişti. Şimdi hepsi orada durmuş, deli gibi el hareketleri yapa yapa tartışıyorlardı.

Çıldıracaktı. Gereon Rath'la derdi olan her kimse, adamın hayatını kurtarmıştı. Şimdi iki toplum polisi oradayken kurşun sıkmak çok riskli olurdu. Hepsinin işini bitirmeye mecbur kalırdı. Rath'ın, karısının, iki aynasızın ve tanımadığı saldırganın. Muhtemelen meslektaşlarının düdüğüne yetişecek daha başka polislerin de. Ondan sonra çaktırmadan tüymek imkânsızdı. Birkaç dakikaya kalmaz burası üniformalı kaynardı. Onların da her biri sözde Göring'e suikast düzenleyen Johann Marlow'un eşkâlini biliyordu.

Hayır, risk fazla büyüktü. Çok fazla.

Marlow dönüp, arabasına geri gitti. Karşı kaldırımda olup bitenleri bir süre de dikiz aynasından takip ettikten sonra motoru çalıştırdı. Yavaşça park yerinden çıktı ve arabayı Savignyplatz tarafına doğru sürdü.

Şimdi önemli olan, ertesi sabah erkenden *Europa* vapuruna binmek ve ülke dışında güvenli bir yere gitmekti. Gerisini ileride hallederdi.

Savignyplatz'tan Kantstrasse'ye saparken, belki de, dedi kendi kendine, böylesi daha iyi oldu. Nasıldı o atasözü?

İntikam, soğuk servis edildiği takdirde, lezzetli bir yemektir.

89

Her şey hemen hemen buraya ilk geldiği günkü gibiydi. Sadece Hitler selamı verirken fazla zahmete girmemişti. Karşılama deskinde oturan bürokrat (birkaç hafta önceki adam olup olmadığını Rath tam kestiremiyordu) ona yine ahşap banka oturmasını işaret etmişti. Yine bekletiyorlardı. Merivenlerden hâlâ çekiç sesleri geliyordu, koridor hareketliydi. Bir ara Rath, kendisinden anonim bir mektup alan adamı, Brunner'in fotoğraflarında gördüğü Heydrich'in emir subayı Kurt Pomme'yi de görür gibi oldu. Fakat o daha tam emin olamadan adam ortadan kayboldu.

Rath SD'nin kendisinden ne istediğini merak ediyordu. Bu sefer *onunla* konuşmak istemişlerdi çünkü. Telefonda, SS Üsteğmeni Brunner'in ölümü hakkında cevabı verilemeyen son soruları da aydınlığa kavuşturmak istiyoruz demişler, başka bilgi vermemişlerdi. Hiç değilse resmî yoldan aramışlardı. Henning ve diğer çalışma arkadaşlarının haberi vardı. Aslında hâlâ Cinayet Masası'ndaki eski işiyle alakalı olan bu randevu için Rath LKA'dan resmî izin istemişti. Bu yüzden Gennat'a da uğramış ve Binbaşı Sowa'nın ne zamandır beklediği dosyayı kendisine vermesini rica etmişti. Gennat'ın nereye gittiğini bilmesini istemesinin bir sebebi daha vardı. Burada yine, hem belki bu sefer karyola da kullanarak sıkıştırırlarsa, Alex'teki iş arkadaşları onu ellerinden alabilirdi.

Bu sefer gelmeleri iki sigara içimlik bir süre aldı. Gelenin çavuş Wegener değil, en az onun kadar çevik ve genç, fakat Rath'ın tanımadığı bir SS olduğunu görünce şaşaladı.

Adamın peşinden merdivenleri çıktı ama bu defa Sowa'nın bürosunun kapısının önünde durmayıp, koridorda yürümeye devam ettiler.

"Binbaşı Sowa taşındı mı yoksa?" diye sordu Rath.

SS cevap vereceğine iki ilerideki kapıyı tıklatıp, Rath'a beklemesini işaret etti. Kapıyı açtıktan sonra sağ kolunu kaldırıp, tekmil verdi.

"Başkomiser Rath yarbayım."

Yarbay mı?

Rath şaşırdı. Artık Binbaşı Sowa'nın üstlerini uğraştıracak kadar önemi artmış mıydı?

SS eliyle gelmesini işaret ederek kapıyı açtı. İçine Lehmann/Brunner dosyasını yerleştirdiği deri çanta koltuğunun altında, Rath büroya girdi. Genç SS kapıyı arkasından örttü. Rath yarbayla baş başaydı artık.

Yeni ütülenmiş siyah üniforması üzerinde mükemmel duran adam bir yazı masasının arkasında oturuyordu. Bu tabloyu yalnızca gömleğinin biraz gevşek ve simsiyah aşağı sarkan sağ yeni hafifçe bozuyordu. Buna karşılık, gamalı haçlı pazu bandı adaleli sol koluna gayet yakışıyordu ve gülümsemesi her zamanki gibi alımlıydı. Rath da bu adamı tam böyle hatırlıyordu. Fakat o zamanlar üniforması maviydi.

"Heil Hitler Başkomiser Rath," dedi Sebastian Tornow. "Günün birinde yine görüşeceğimiz kimin aklına gelirdi?"

"En azından benim aklıma gelmezdi yarbayım."

Tornow'la, hapishaneden firar eden bu eski meslektaşıyla bir gün tekrar karşılaşacağı kırk yıl düşünse aklına gelmezdi. Aradan dört sene geçmişti. Sebastian Tornow *Beyaz El*'in, suçlular sık sık hukuk devletinin elinden kurtulmayı başardığı için hüsrana uğrayan polislerin o suçluları bizzat kendileri cezalandırmak için kurduğu gizli teşkilatın yöneticilerinden biriydi. Tornow'u bizzat Rath enselemişti. Tornow tutuklanmamak için kaçmaya çalışırken sağ kolunu kaybetmişti.

Cumhuriyet mahkemeleri önünde hesap vermeden evvel hapisten kaçmıştı. Daha o tarihte poliste ve polis örgütü dışında, yurtdışına çıkarak Alman adli kovuşturma kurumlarının elinden kurtulmasına yardım eden arkadaşları vardı belli ki.

Demek şimdi geri dönmüştü. SS yarbayı olarak. Anlaşılan nasyonal sosyalist Almanya onun sadece günahlarını affetmekle kalmamış, SS içinde terfi etmesini teşvik etmişti. Yarbay. Bu önemli bir rütbeydi. Rath, Tornow'un SS'e ne zaman katıldığını merak etti. Teşkilat bu yeni ve şık üniformalara sahip olduktan sonra mıydı, yoksa daha önce mi?

Her halükârda yarbay üniformasının kendisine yakıştığının farkındaydı. Sebastian Tornow daha toplum polisi olduğu günlerde bile üniformaları seviyordu. Her zaman tertemiz giyinirdi.

"Üniformanız çok şık," dedi Rath. Aklına söyleyecek daha iyi bir laf gelmemişti.

"Nereden bakarsan bak, sen de bu arada başkomiser olmuşsun. Tebrikler."

"Elimden geleni yapıyorum yarbayım. Fakat sizin kariyerinizin süratine yetişmem imkânsız."

"Prusya Kriminal Polisi'nin aksine, verimli çalışanlara hak ettiği kıymeti veren teşkilatlar da var."

"Umarım bu bir iş görüşmesi değildir, yarbayım. SS'e katılmaya niyetim yok."

"Korkma Gereon, onun olacağı yok. Başarısız bir kriminal komisere, siyasi bakımdan güvenilmez bir halk yoldaşına SS'te kesinlikle yer yok. Alex'te kalıp, ara sıra SD'ye hizmet etmen fazlasıyla yeter. Senden bundan fazlasını talep etmiyorum."

"Korkarım tam anlayamadım yarbayım. Benden, SD adına, çalışma arkadaşlarım arasında hafiyelik yapmamı mı istediniz az evvel?"

"Birazdan anlarsın, bekle."

Tornow masasının üzerinde heyula gibi duran teknik bir cihazı işaret etti. Yan yatırılmış bir projeksiyon cihazını andırıyordu ama makaralara film değil, kahverengi, ince bir bant sarılıydı.

"Bunun ne olduğunu biliyor musun?" diye sordu.

Rath bilmediğini söyledi.

"Bu bir manyetofon. Alman kâşif ruhunun mükemmel bir ürünü. Telsiz Haberleşme Fuarı'nın sansasyonu. Maalesef geçenlerde fuarın sergi salonunda çıkan büyük yangında hemen hemen bütün cihazlar yandı. Ancak AEG sırf SS için birkaç tane daha üretti."

"SS için güzel olmuş. Peki bunu bana neden anlatıyorsunuz yarbayım?"

Tornow cevap vereceğine bir düğmeye bastı ve iki makara birden dönmeye başladı. Hoparlörden bir hırıltı, yeknesak bir tırmalama sesi duyuldu. Adeta iğnesi plağın sonuna gelmiş bir pikabın çıkardığı ses gibi. Sonra...

Sonra aniden birinin sesini duydu. Charly'nin sesini.

"Demek Göring dosyaları görmüş..."

"Bilmem."

Bu da kendi sesi olmalıydı. Kulağına tuhaf geldi. Ardından yine Charly duyuldu.

"Çok şey biliyorsun korkarım."

"Ne demek istiyorsun?"

"Gereon, Brunner'in dosyalarını ne yaptın?"

"Sana ne yahu? Önemli olan ortadan kaybolmuş olmaları."

"Kayıp mı? Onları Göring'e mi verdin?"

"Yok! Daha neler!"

"O zaman onun eline geçmesini sağladın..."

Sessizlik.

"Ne yaptın Gereon?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Aptal ayağına yatma! Hele bana hiç aptal muamelesi yapma! Bu işte parmağın var, değil mi? Bu senin marifetin."

Tornow bir başka düğmeye basınca bant durdu.

"Sohbet aslında biraz daha devam ediyor," dedi. "Ama orasını zaten biliyorsun. Sesli takipte elde ettiklerimizi elbette tutanaklara da geçiriyoruz ama konuşmaların orijinallerini hiç durmadan dinleyebilmek, okumaktan çok daha hoş oluyor. Hem böylesi daha da inandırıcı. Haksız mıyım?"

Rath sinirlerine hâkim olmak için çok çabalıyordu. Kendisini kaybederek Tornow'un eline onu daha da keyiflendirecek malzeme vermek istemiyordu. Aslında içinden adamın boğazına sarıl-

mak geliyordu. Fakat daha çok kendine kızıyordu. Hep radyo çalmaya dikkat etmişti ama Liang'ın ölümü nedeniyle Charly'yle kavga ederken bunu ihmal etmişti. O kadar öfkelenmişti ki, plağın arkasını çevirmeyi unutmuştu.

"Benden ne istediğinizi hâlâ bilmiyorum yarbayım. Beni parçalasınlar diye meslektaşlarınızın önüne mi atacaksınız? Geçenlerde işkence yapmak için bir bahane bulamadıklarına pek üzülmüşlerdi zaten."

Tornow kafasını iki yana salladı. "Söylediklerinden vicdanının rahat olmadığı anlaşılıyor. İnsanın tesadüfen eline geçen SD'ye ait dosyaları saklaması elbette ufak bir mesele değil."

"Hermann Göring'i izlemek de ufak mesele değil."

"Göring'in de her yerde hafiyesi var. Araştırma Bölümü'nün ne kadar çok telefon dinlediğini bir bilsen. Bu iş böyle. Bilgi güç demek."

Rath karşısında babası duruyor sandı.

"Fakat mevzumuz bu değil," diye devam etti Tornow. "Mevzumuz sadece ve sadece *senin* hataların. Gizli dosyaları saklamak bunların en zararsızı. İstesek bunu kullanarak ipini çekebiliriz aslında. Fakat bizimle işbirliği yaptığın sürece bunu istemeyiz."

Tornow bandı biraz ileri aldı, sonra başka bir bölümünü dinletti. Rath kendi sesini işitti.

"Peki acaba neden katkım oldu? Çünkü bu domuzlar babamı öldürdü. Yapma Charly! En azından Liang hak ettiği cezayı buldu."

"Bu bir itiraf gibi, öyle değil mi? Göring'in senin ezeli düşmanın Johann Marlow'u ve onun Çinli dostunu temizlemesi için ülküdaşımız Brunner'in gözlemlerinin topluca eline geçmesini sağladın."

Rath susmayı tercih etti.

"Bunun ne kadar pis bir adı var, biliyorsun değil mi? Adaleti kendi ellerine almak deniyor."

"*Beyaz El*'in eski bir mensubunun bunu iyi biliyor olması lazım."

"Bu yaptığınla *Beyaz* El'e mükemmel uyum sağlardın. Hâlâ mevcut olsaydı tabii. Marlow firar etmeyi başarmış olsa dahi, üyelik sınavını geçtin diyebilirim. O artık Almanya'ya ayak atamaz. Tebrikler. Alman halkı sana büyük bir teşekkür borçlu."

Rath konuşmadı.

"Bugün artık beni o zamankine göre biraz daha iyi anladığını düşünüyorum. Nihayet, kanunların gücünün yetersiz kalmasının nasıl bir his olduğunu sen de öğrendin. Ve insanın en sevdiklerine yardım etmek istediğini. O gibi durumlarda çözümün önünü açmak gerektiğini. Yani, başkalarının adaleti kendi ellerine almak şeklinde ifade ettiği şeyi."

"Bir araba laf ediyorsunuz yarbayım, ama ben hâlâ benden ne istediğinizi bilmiyorum."

"Demek seni olduğundan akıllı sanmışım. Ne istediğimin son derece açık olduğunu düşünmüştüm. Maaşını Prusya Hür Devleti ödemeye devam etse dahi, bundan böyle işverenin başkası olacak ve sen de ona daha sadık hizmet etmekle yükümlü olacaksın. SS ve ona bağlı çalışan Güvenlik Hizmeti."

"Bunu neden yapayım?"

"Aksi halde bu bantlar, onları benim kadar eğlenceli bulmayacak birilerinin eline geçeceği için."

"Bana şantaj yapmak istediğinizi neden baştan söylemediniz yarbayım?"

"Öyle deme Gereon! Bu şantaj değil ki! Güvenlik Hizmeti'nin vazifesi bilgi toplamak, bunu da yapıyor. Ondan sonra da bu bilgilerin anavatanımıza en büyük faydayı sağlayacak şekilde kullanılması gerekiyor. Benim de burada yaptığım bu."

Tornow o kadar keyifle gülümsedi ki, çok daha genç olduğu halde, Rath'a hakikaten babasını hatırlattı. Aynı sloganı da kullanıyorlardı anlaşılan. Aradaki tek fark, Sebastian Tornow'un *bilgi güçtür* lafını, Engelbert Rath'ın asla tasvip etmeyeceği bir şekilde yorumlamasıydı.

Birkaç dakika sonra Prens Albrecht Sarayı'ndan çıktığında, Rath kendi kendisine, kaderin ona böyle ağır bir oyun oynamasını hak ettirecek ne suç işlediğini soruyordu. Johann Marlow'un pençesinden sıyrılmayı daha yeni başarmış, kendini en nihayet yine hür hissetmeye başlamıştı. Bu sefer de Sebatian Tornow'un ve SS'in pençesine düşmüştü.

Bundan daha beter ne olabilirdi?

Bir Başka Hikâye

Berlin-Friedrichshain
21 Ağustos 1926 Cumartesi

Araba daha yeni kokuyor. Bunda şaşılacak bir şey de yok, çünkü Zwickau'daki fabrikadan buraya geleli daha birkaç hafta oldu. Kaportasının altında altı silindiri olan, yolcu kabini gayet geniş, güzel bir araba. M tipi bir Audi. Bir şoför gerektiren bir araba. Altı haftadan beri fahiş fiyata satılan bu aracın sahibisin ve altı haftadan beri Kuen Yao şoförlüğünü yapıyor.

Oğlan araba kullanmayı seviyor. Ona keyif veriyor. İşi yavaş yavaş öğrenmesi için yaptırdığın kuryelik ve diğer işler gibi değil.

Onu kendi dünyanla tanıştırdığında nasıl da afallamıştı. O vahşi müzik, renkli ışıklar, güzel kadınlar, uyuşturucu, alkol ve en nihayet her gün akan ve Kuen Yao gibi itimat edilebilecek insanların saydığı bir ton para. Bunu beklemiyordu, yüzünden belliydi. O seni hep doktor sanmıştı. Buna rağmen bu dünya da hoşuna gitmişti.

Araba kullanmayı para saymaktan da, bir paket teslim almaktan veya götürmekten de daha fazla seviyor. Oğlan gururla ağır limuzini kullanır ve seni bir randevudan diğerine yetiştirirken, sen de arka koltukta kendini işine verebiliyor, sözleşmeleri okuyabiliyor, iş ortaklarınla konuşabiliyorsun. Audi'yi aldığından beri hemen hemen her yere birlikte gidiyorsunuz. Kuen Yao hep yanında. Zaman zaman o geldikten sonra işlerin de daha iyi gitmeye başla-

dığı hissine kapılıyorsun. İnsanlar onu senin şoförün, bir nevi hizmetçin gibi algılıyor ve sen sana olan saygılarının nasıl arttığını fark ediyorsun.

Kuen Yao kapatılan Ostbahnhof'un artık hiçbir işe yaramayan karşılama salonunun önünden Posener Strasse'ye ve orada da pek göze çarpmayan bir arka avluya sapıyor. Ne ışıklı bir tabela ne de bir reklam tabelası var. Yine de o adresi Berlinlilerin yarısı biliyor. Parası yetenler de buraya, Berlin'in yabani doğusuna akın ediyor, yol gösteren hiçbir işaret olmamasına rağmen şoförlerine kendilerini buraya getirmesini söylüyor ve içeri alınırlarsa müteşekkir kalıyorlar.

Gece kulübüne sadece doğru insanların girmesine daha kapıda dikkat etmenin daha avantajlı olduğunu çabuk öğrendin. Para önkoşullardan biri, diğeri ise hal ve tavır. Bir işe yaramayan ama sırf asil olduğu için kendini başkalarından üstün gören, bir köylü gibi davranan ve her istediğini yapabileceğine inanan bir asilzadenin, ne kadar zengin olursa olsun, *Venuskeller*'de işi olamaz.

Bu, Berlin'in varlıklı kesimlerinin de kulağına gitti. Şehrin en kötü ün salmış bir köşesine gitmeleri bile gerekse, *Venuskeller*'de kendi aralarında olduklarını hepsi biliyor. Çetelerin at koşturduğu vahşi bir semtte, her şeye rağmen emniyet içinde, daha da vahşi bir gece geçirebileceklerini öğrendiler.

Ve tabii lokalin kaliteli olduğunu da. *Venuskeller*'de servis edilen morfin, eroin ve kokain bu şehirde bulunanların en safı, sokaklarda satılanlardan daha temiz. Mutfak olsun, bar olsun iyi elemanlara sahip, şarap mahzeni kaliteli mallarla dolu. Bunlardan da iyisi, şovda yer alan ama bir hazine harcamayı göze alan müşterilere başka hizmetler de sunan kızlar. Üstelik bunun için bir hazine harcamaya *Venuskeller*'in şaşılacak kadar çok müşterisi razı.

Bodruma giden bir merdivenle ulaşılan lokalin giriş kapısının önünde kısa bir kuyruk var. Kuyruğun bitmesini bekliyor, sonra arabadan iniyorsun. Merdivenin altında duran adama gidiyorsun. Üzerinde takım elbise var. İyi huylu birine benziyor ama o ikna olmadığı takdirde asla içeri giremeyeceklerini herkese hemen kavratan bir vücuda da sahip. Zaten tam da bu yüzden orada duruyor. Doğru insanları içeriye salıp, yanlışları geri çevirmek için.

"İyi akşamlar Benno! Nasıl gidiyor?"

"Bayağı kalabalık şef."

"Onun haricinde. Her şey sakin mi?"

"Kayda değer bir şey olmadı."

"Harika."

"Ha, oldu, oldu! Sizinle konuşmak isteyen biri var."

Rahatsız oluyorsun. Bu genellikle iyiye işaret değildir. Ya aynasızlardır gelen ya da gangsterler. Her iki grupla da anlaşmalı olduğun halde. Aynasızların arasında seni baskınlardan önce zamanında uyarmaları için maaşa bağladığın adamlar var. Ostbahnhof civarında sözü geçen çete olan *Berolina*'ya ise yüklü bir haraç ödüyorsun. *Venuskeller*'in iki buçuk sene evvel faaliyete geçtiği günden beri ilgili herkes bu sayede iyi geçiniyor.

"Kimmiş?"

"Söylemedi."

"Defettin inşallah."

"Elbette. Fakat tekrar geleceğim dedi."

Aynasıza benzemiyor.

"Ne zaman?"

"Söylemedi."

Düşünüyorsun. "O herif bir daha gelirse üstünü ara ve yanına birini katıp bana gönder. Silahsız ama, anlaşıldı mı?"

"Anlaşıldı şef!"

Benno ne yapacağını bilemez gibiydi. İyi. Kapıda durduğu zaman bu adam altın kıymetinde olabilir ama iyi niyeti zaman zaman aşırıya kaçıyor.

Sen oğlanla beraber avlunun arkalarında, gizli bir merdivenden aşağı iniyorsun. Bu arka kapıdan *Venuskeller*'in bürosuna giriliyor. Buradan da göze batmayan bir kapıyı kullanarak doğrudan lokale çıkmak mümkün ama sen kulüpte görünmeyi, misafirlerinle karşılaşmayı sevmiyorsun.

Yazı masana oturduğun zaman ilk önce kendine bir viski doldurup, bir de sigara yakıyorsun. Oda fazla büyük değil. Ostbahnhof'un boş duran depolarından birinde şu anda inşa edilmekte olan daha büyük bir büro planlıyorsun. İnşaat bittikten sonra hiçbir şeyin orasının eskiden depo olduğunu hatırlatmaması şart.

İlerde, hemen yük istasyonunun yanı başında bulunan ve işlerinin büyük kısmını halledeceğin o bürodan, devamlı gelişen kanuni ve kanundışı işlerinden oluşan imparatorluğunu idare edeceksin. Aslında parayı kazandıran kanundışı olanlar. Marlow İthalat gibi kanuni olanlar sadece zenginliğinin sebebini açıklayabilmek için var. Tabii bir de kirli paraları temizlemek için.

Venuskeller'e açılan kapıdan boğuk ve alçak bir müzik sesi sızıyor içeriye. Kuen Yao son turunuzda toparladığınız paralarla yazı masalarından daha küçük olanına oturdu ve saymaya başladı. Sokaktan elde edilen geliri saymak kolay. Orada satış yapanlar sadece İmparatorluk Mark'ı kabul ediyor. Buna karşılık kulüpte sık sık Dolar'la ödeme yapılıyor.

Aradan en fazla on dakika geçmiş olmalı. Henüz sigarının yarısını tüttürmüş ve ilk viskini içmişken birisi arka kapıyı tıklatıyor.

Kuen Yao gidip kapıyı açıyor. Kapının önünde, yanında tanımadığın bir adamla beraber Harry duruyor. O da kapıyı bekleyen gorillerden biri. Yanındaki adamın üzerinde gerçi takım elbise var ama müşteri olarak *Venuskeller*'e girmesi asla mümkün olmaz.

"Benno, bu herifi buraya getirmemi söyledi."

"Teşekkür ederim Harry. Sen yine işinin başına dön."

Kuen Yao'ya bir işaret çakıyorsun, o da içeri almadan evvel ziyaretçinin üstünü baştan aşağı arıyor.

Adam kesif bir Berlin aksanı konuşuyor. "Arkadaşlar, siz de bayağı işgüzarsınız. Üçüncü defa ceplerimi karıştırıyorsunuz."

"Arkadaş mı? Tanıştığımızı hatırlamıyorum," derken bu yabancıya elinden geldiği kadar nazik davranmaya çalışıyorsun. "Beyefendi, isminiz neydi dediniz?"

"Fritze Flink."

Herif kulağa biraz olsun inandırıcı gelecek bir isim söylemeye bile zahmet etmiyor. Onu derhal kapı dışarı etmeyip, içeri aldığın için kendine kızıyorsun. Öbür taraftan, senden ne istediğini de bilmek istiyorsun. Adam kendi hesabına çalışan biri değil, arkasında başkaları olmalı. Öyle olmasa daha efendice davranırdı.

"Benimle görüşmek istemişsiniz Herr Flink."

Samimiyeti elden bırakmıyorsun. Madem o sana vermek için bu ismi akıl etti, sen de o ismi kullanacaksın.

Herif izin filan istemeden yazı masasının önündeki koltuklardan birine yerleşiyor. Etrafına bakıyor. Takdirle kafasını sallıyor.

"Bana sorarsan işler iyi gidiyor ha? Para saymak için de bir Çinli kullanıyorsun. Demek sana bu iş fazla geliyor ha?"

"Ne istiyorsun be adam? Haraç mı? Geçen hafta ödedik."

"Yaa, demek *Berolina* da para kesiyor. Aklıma gelmeliydi bu."

Bu herifi daha önce bir yerde görüp görmediğini düşünüyorsun ama hafızanda böyle biri yok.

"Berolina sadece para kesmiyor," diyorsun. "Venuskeller onların koruması altında."

"O kafası kopmuş tavuk sürüsünden korktuğumu mu zannediyorsun? Kasacı kodeste. Şefleri olmayınca Berolinagiller ne yapacağını bilmez ki." Dönüp Kuen Yao'ya hırlıyor. "Sen ne öyle salak salak bana bakıyorsun çekik gözlü?"

Oğlan sükûnetini bozmadan para sayıp, meblağları kaydetmeye devam ediyor. Bu sıçana ve ettiği lafa öldüresiye aşağılayıcı bir nazardan fazlasını bahşetmiyor.

"Haydi ya artık ne istediğini söyle ya da defol git."

"Ne istediğimi mi? Daha ziyade ne istediğimizi söyleyebilirim."

"Biz kim oluyor?"

"Kim olacak?" Adam ceketinin yenini yukarı kıvırıp, kolundaki dövmeyi gösteriyor. Kuzeyi gösteren N harfi diğerlerinden daha büyük yazılmış bir rüzgar gülü ve altında çarpı şeklinde iki kemik. "Kuzey Korsanları. Hiç işitmedin mi?"

Elbette işitmiştin. Wedding ve Prenzlauer Berg'de faal bir sıçan çetesi. Friedrichshain sınırlarında da Berolina'nın büyük rakibi.

Kızıyorsun. Bu cins heriflerin sana gelmemesi için bok gibi para veriyorsun Kızıl Hugo'ya ve adamlarına. *Berolina*'yla ciddi ciddi konuşman lazım. Şartları bir daha müzakere etmen. Zaten Kızıl Hugo ve adamları sokak satışı işine girmeye karşı olmasalar bile, uyuşturucu ticaretiyle *Berolina*'nın bugüne kadar uzak durduğu bir işe girmeye çekindikleri izlenimini edinmiştin. Fakat işin kötüsü Hugo Lenz sadece başkan yardımcısı. Kasacı diye anılan asıl şef Adolf Winkler hapiste. Onun izni olmadan Kızıl Hugo yeni yollar denemeye yanaşmıyor.

"Elbette biliyorum Kuzey Korsanları'nı," diyorsun bu utanmaz sıçana. "Fakat şehir haritasına tepetaklak edip baktın herhalde. Burası Wedding değil, Friedrichshain. Orada haraç alabilirsiniz, burada değil."

"Çok bilmişin birisin demek ha?" Herif misafir koltuğundan kalkıp, yazı masasının önüne dikiliyor. "Dikkatli ol usta. Senden haraç maraç istemiyoruz! Pılını pırtını toplayıp gitmeni istiyoruz. Dükkanı kapa ve git. Burada Venuskeller filan istemiyoruz. Ne burada ne de şehrin başka bir yerinde. İşlerimizi bozuyorsun."

Herifin ne kastettiğini biliyorsun. Wedding'deki *Blaue Holunder*'i söylüyor. Daha birkaç sene öncesine kadar şehrin en meşhur kanundışı lokali. *Venuskeller* açılıp da, *Holunder*'in müşterilerini bir bir kapana kadar.

Masanın altındaki düğmeye basıyorsun. Yeter artık. Bu orta oyununa bir son vermenin vakti geldi.

"Bilmiyorum aklından ne geçti," diyorsun o sıçana. "Elini kolunu sallaya sallaya buraya gelip, bana lokalimi kapatmamı söyleyeceksin ve ben de kapatacağım, öyle mi?"

"Tam da bu geçmişti aklımdan, çokbilmiş herif. Öylesi hepimiz için daha iyi olur."

"Defolup gider ve tekrar çıktığın deliğe girersen, senin için daha iyi olur."

Sıçan kollarını göğsünün üzerinde kavuşturuyor. Bu haliyle daha az tehditkâr görünüyor. "Yapmazsam ne olacak?" diye soruyor.

"Yapacaksın aslanım, yapacaksın," diyorsun. Sandalyende arkana yaslanıp, sigarandan bir nefes çekiyorsun.

İki adam bağlantı kapısını açıp, içeri girdiği için bir an büroyu lokalden gelen müzik ve konuşma sesleri dolduruyor.

"Benno, Harry," diyorsun. "Bu sevimsiz arkadaşa kapıyı gösterir misiniz lütfen? Yolunu şaşırmış da."

İki goril kuzey korsanını sağından solundan yakalıyor.

"İşte buna bayılırım," diyor korsan. "Karşındakinin ayağına işeyeceksin ama iş ciddiye binince önden başkalarını göndereceksin."

Ayağa kalkıyorsun. "Şimdi beni iyi dinle terbiye görmemiş, bok

herif," diyorsun buz gibi ve alçak bir sesle. "Şeflerine söyle, yanlış adamla âşık atmaya kalkışıyorlar. Seni de bir daha buralarda görmeyeyim."

Benno ve Harry onu arka kapıdan dışarı çıkarmadan evvel kuzey korsanı yere tükürüyor. Bunu gören Harry adama dersini vermek için yumruğunu kaldırınca kafanı iki yana sallıyorsun, o da yumruğunu indiriyor. Nasılsa sabahleyin temizlikçi gelecek. Lokalin önünde kuyruk bekleyen müşterileri kan revan içinde bir adamla ürkütmenin bir anlamı yok.

Onlar çıktıktan sonra telefona sarılıyorsun. "Para saymaya yarın devam edersin," diyorsun oğlana. "Yine dışarı çıkmamız lazım."

Sonra *Amordiele*'yi arıyorsun. Onunla acele konuşmak istediğini ve yolda olduğunu Kızıl Hugo'ya söylemelerini tembih ediyorsun.

Bu gibi durumlarda insanın süratli davranması lazım. Sana yeterince saygı duymadıkları için Kuzey'den gelecek birtakım haydutların *Venuskeller*'i ateşe vermesini canın hiç istemiyor. O saygıyı tesis etmesi gereken ise Berolina. Hemen bu akşam. Neticede onun için para veriyorsun.

Aradan on dakika bile geçmeden yine avluya çıkıyor ve arabaya doğru yürüyorsunuz. Giriş kapısının önündeki kuyruk sahiden uzun, dükkân iyi çalışıyor. Böyle bir düzenin bozulmasına izin verecek misin? Asla.

Arabanın yanına geldiğinizde kulakları sağır eden bir gök gürültüsü geceyi bölüyor. Fırtına kopacak gibi. Oğlanı kapıya gönderiyorsun.

"Benno'ya söyle, insanları fazla bekletmesin. Kuyruk iyidir ama fazla uzamaması lazım. Hele yağmur yağarsa hiç uzamamalı."

Kuen Yao başını sallıyor ve avluyu baştan başa geçerek ana giriş kapısına gidiyor. Sen ise arabanın yanında durup, pardesünün cebinden bir *Manoli* çıkartıyorsun.

Tam sigaranı yakacağın sırada birisi arkadan seni yakalayıp, yere fırlatıyor. Kafan kaldırım taşına çarpıyor, yıldızları sayıyorsun.

"Ne o, kuvvetin mi tükendi? Yanında gorillerin olmayınca koca çeneni açamıyor musun?"

Sesi tanıyorsun.

O sıçan bu! Kuzey korsanı!

Kovulduktan sonra herkesi atlatıp, buraya geri gelmeyi nasıl becermiş olabilir? Yoksa Benno ve Harry sahiden fazla uzayan kuyruğu kısaltmakla mı meşguldüler?

Bunların hepsi önemli sualler ama cevaplarını düşünmenin zamanı değil. Şimdi kendini savunma vakti.

Ancak bu da sandığın kadar kolay değil. Normalde bu gibi heriflerle baş etmeyi bilirsin. Birisini saf dışı bırakmak veya büyük acı vermek için nereye vurman gerektiğini de, hızla bayıltmak için hangi atardamarı sıkman gerektiğini de bilirsin. Fakat bütün bu bildiklerinin sana bir faydası yok, çünkü kuzey korsanı dizleriyle kollarının üzerine çökmüş. Tahmininden daha zorlu bir herif. Ellerini boynuna doluyor. Nereyi, nasıl sıkması gerektiğini o da biliyor. Nefesinin kesildiğini ve gözlerinin kararmasının an meselesi olduğunu hissediyorsun.

Benno'yu veya bir başkasını yardıma çağırmak istesen de gıkını çıkaramıyorsun. Buna karşılık korsanın sana söylediklerini dinlemeye mecbursun.

"Sana dedim ya takım elbiseli pezevenk, bu mahalle senin gibi naziklere göre değil. Yanlış yere tezgâh açtın. Şehir haritasını tepetaklak ettin herhalde, ha?"

Bir de kindar çıkmaz mı?

"Artık hayata elveda diyebilirsin, çokbilmiş," dedi herif nefes nefese. "En önemli dersi dinlememişsin maalesef. Asla bir kuzey korsanıyla âşık atmaya kalkışmayacaksın!"

Görüşünün nasıl yavaş yavaş yok olduğunu fark ediyor, sadece adamın söylediklerini duyuyorsun. Onu duyuyorsun, hissediyorsun ama artık görmüyorsun. Sonunun böyle komik olacağını hiç düşünmemiştin.

Adam anlatmaya devam ediyor ama sen hiçbir şey anlamıyorsun. Ta ki, adamın ağzından sözcükler değil, sadece bir hırlama çıktığını fark edene kadar. Boynundaki baskı azalıyor. Eller ortadan kayboluyor. Kollarının üzerindeki ağırlık kalkıyor.

Öksürüyorsun. Bağımlıymış gibi derin derin oksijen çekiyorsun ciğerlerine. Işıklar da yavaşça geri geliyor. Doğruluyorsun.

Kuzey korsanının önünde diz çöktüğünü, ellerini bu sefer de kendi boynunun etrafına sardığını ve gözlerini sana diktiğini gö-

rüyorsun. Arkasında Kuen Yao duruyor. Elinde kanlı bir cisim var. Sert ve sivri bir cisim. Hiç durmadan Kuzey Korsanı'nın boynuna saplıyor. Adamın atardamarına birkaç defa isabet ettirmiş olmalı. Artık ağzından çirkin bir hırıltı ve gurultudan başka bir ses çıkaramayan Kuzey Korsanı'nın parmaklarının arasından açık kırmızı kan fışkırıyor.

Ancak adam sesini kesip, fal taşı gibi açılmış gözlerle yana devrildiği zaman oğlan da onu bırakıyor. Can çekişen, kan içindeki adamın tepesinde durmuş, aşağılayan gözlerle ona bakıyor. Korsan ise ardına kadar açtığı gözleriyle geceyi seyrediyor. Birazdan öleceğini, hemen birkaç saniye sonra bilincini yitireceğini, hiçbir şeyin ve hiç kimsenin artık kendini kurtaramayacağını bilen biri gibi.

Kuen Yao'nun sağ elinde ne tuttuğunu ancak o zaman görüyorsun. Üzerine bulaşan kandan artık pek görülmeyen, onun hâlâ kan damlayan eliyle iç içe geçmiş olan araba anahtarı bu.

Son derece sakin ayakta duruyor, sana temiz kalan sol elini uzatıyor ve ayağa kalkmana yardım ediyor. Bir buçuk sene evvel kolejde neler yaşandığını şimdi yavaş yavaş tahmin etmeye başlıyorsun. Bu oğlan acımasız bir dövüşçü. Gerektiğinde de acımasız bir katil. Gözleri hiç de yirmi yaşında bir oğlanınki gibi değil.

Benno ve Harry ancak şimdi koşa koşa geliyor. Utana sıkıla sana bakıyorlar.

Ayağa kalkıp, ellerinle takım elbisenin üzerine yapışan tozları silkeliyorsun.

"Gelecek sefer birisini dışarı attığınız zaman," diyorsun hâlâ çatlak çıkan sesinle, "sahiden gittiğine emin olun."

Pişmanlık Benno ve Harry'nin suratına kazınmış gibi. İnşallah bu onlara bir ders olur.

"Benno," diyorsun. "Oğlanlardan birkaçını alıp, müşteriler görmeden bu pisliği buradan kaldır."

Benno başıyla olur diyor. Bakışları hâlâ cesetle Kuen Yao arasında gidip geliyor.

"Tamam. Oğlan ne olacak?" diye soruyor.

Kuen Yao'ya bakıyorsun. Ardından da, ne yapacaklarını bilemeden orada bekleşen Benno ile Harry'ye.

Oğlanın yüzünde kıl kıpırdamıyor. Ne yaptığını gayet iyi biliyor. Mecbur kaldığını bildiği için hiç pişman da değil. Tanıdığın adamların hepsinden daha soğukkanlı. Diğerlerine nispeten, sana zaten daha büyük bir sadaketle bağlı. Sahiden itimat edebileceğin tek insan.

"Oğlan benimle gelecek," diyorsun. "Halledecek bir işimiz daha var."

Marlow, Nazi döneminde gündelik hayatın ve taşranın alabildiğine canlı bir resmini çiziyor. Volker Kutscher'in bu romanı da, sürükleyici olay akışı yanında, güçlü dönem panoramasıyla cezbedici.

Nazilerin iktidarının ikinci yılında, Berlin'de sıradan görünen bir trafik kazasının arkasından, karanlık işler çıkar. Cinayet Masası'ndan, siyasetle hiç işi olmayan Başkomiser Gereon Rath, bizzat Meclis Başkanı ve Prusya Başbakanı Hermann Göring'e kadar inen bu vakanın izini sürerken, Nazi iktidarı içindeki güç çekişmelerine tanık olacaktır.

Romandaki "kötü adam"ın ve aynı zamanda karanlık olay yerinin bulunduğu kasabanın adı olan _Marlow_, polisiye edebiyatın unutulmaz bir figürüne, Raymond Chandler'in özel detektifi Philip Marlowe'a bir anıştırma...

"Volker Kutscher'in romanları kocaman bir sinema perdesi..."

Tageszeitung

"Kutscher'in Gereon Rath serisinde _Marlow_, ancak sonuçta birleşen, kıvrım kıvrım birbirine dolanmış çok sayıda olay akışıyla, bir zirve oluşturuyor."

Deutschlandfunk

THQ
0507399
UYK

4 8 23
265 00L

iletişim

ISBN-13: 978-975-05-3534-5
9 789750 535345
KDV'DEN MUAFTIR